Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Χριστούγεννα, Σάββατο 25 Δεκεμβρίου 2010

www.kathimerini.com.cy

Έτος 3ο ■ *Αρ. φύλλου 113*

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

€ 2,00 (ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ) - € 3,50 (ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ)

Η Κύπρος απόκτα ρόλο στην περιοχή

Η συμφωνία με το Ισραήλ αναβαθμίζει τη Λευκωσία στην Ευρώπη και διαβρώνει στρατηγικά την Τουρκία

Σημαντικότατο βήμα στην πορεία αναδιάταξης των γεωπολιτικών και γεωοικονομικών ισορροπιών στην ανατολική Μεσόγειο αποτελεί η συμφωνία Κύπρου-Ισραήλ για τις θαλάσσιες ζώνες [υφαλοκρηπίδα και Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ)]. Παράλληλα, η κίνηση αυτή της Κυπριακής Δημοκρατίας τη βάζει στον πυρήνα της ενεργειακής ασφάλειας της Ε.Ε. Στο γεωπολιτικό επίπεδο, την αναδιάταξη πυροδοτεί η ρήξη στις σχέσεις Τουρκίας-Ισραήλ. Στο γεωοικονομικό, το νέο στοιχείο είναι ότι η ανατολική Μεσόγειος «κρύβει» το τεράστιο κοίτασμα φυσικού αερίου, το οποίο ονομάστηκε Λεβιαθάν και δύναται να ανατρέψει τα δεδομένα, όσον αφορά την ενεργειακή ασφάλεια της Ε.Ε. και να «διαβρώσει» τη στρατηγική σημασία της Τουρκίας. Η Άγκυρα, παρότι δεν έχει το παραμικρό νομικό έρεισμα, αντέδρασε έντονα στην υπογραφή της κυπροϊσραηλινής συμφωνίας, διότι στην πραγματικότητα οι Ισραηλινοί ακυρώνουν την προσπάθειά της να αποτρέψει την πραγματοποίηση γεωτρήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ. Το νέο γεωπολιτικό πλαίσιο διευκόλυνε όχι μόνο την υπογραφή της κυπροϊσραηλινής συμφωνίας για την ΑΟΖ, αλλά και τη στενή συνεργασία των δύο κρατών στην εκμετάλλευση των κοιτασμάτων. **Σελ. 4 και Οικονομική, σελ. 5**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Πλείστες απόψεις του ΕΛΑΜ είναι κρυστάλλινες και με εκφράζουν

Ο Προκαθήμενος της Εκκλησίας θεωρεί ότι στο Κυπριακό συνομιλούμε για συνομοσπονδία. Λέει ότι δεν διάβασε ολόκληρο το Σχέδιο Ανάν, όπως ούτε και ο Τάσσος. Δεν διστάζει να τονίσει ότι πλείστες απόψεις του ΕΛΑΜ τον εκφράζουν και προσθέτει: «Είμαι κι εγώ εναντίον των λαθρομεταναστών». Διακηρύττει προς πάσα κατεύθυνση ότι ο καθεδρικός ναός χρειάζεται να γίνει και θα γίνει. **Σελ. 9**

Με τα χριστουγεννιάτικα φώτα της ελπίδας

EPA/INGO WAGNER

Εγκλωβισμένα στον πάγο της κρίσης, αλλά στολισμένα με χριστουγεννιάτικα φώτα ελπίδας, σαν τα πλοία στη Βόρεια Γερμανία, τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης γιορτάζουν τη Γέννηση του Θεανθρώπου σε μια δύσκολη ιστορική συγκυρία. Η οικονομική κρίση δοκιμάζει τις αντοχές των ανθρώπων και των υπερεθνικών θεσμών, δοκιμάζει τις ενδοευρωπαϊκές σχέσεις, αλλά τίποτε δεν έχει χαθεί, όλα μπορούν να κερδηθούν ξανά.

Ακόμη πιο σκληρός ο Ν. Αναστασιάδης

Επαφές με Αρχιεπίσκοπο και Ουράνιο

Διαβουλεύσεις με κομματικά στελέχη που διαφωνούσαν με την «προχωρημένη» στάση του στο Κυπριακό πραγματοποιεί και εντείνει τις τελευταίες ημέρες ο Νίκος Αναστασιάδης, ο οποίος φαίνεται πλέον πεπεισμένος ότι τα πράγματα δεν μπορούν να οδηγηθούν σε λύση. Στενοί συνεργάτες του Προέδρου του ΔΗΣΥ μιλούν μάλιστα για αναμενόμενη σκλήρυνση της στάσης του έναντι του Δημήτρη Χριστόφια, τόσο στο Κυπριακό όσο και στην Οικονομία. Πληροφορίες φέρουν τον Νίκο Αναστασιάδη στις αρχές της εβδομάδας να είχε ξεχωριστές συναντήσεις με τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, αλλά και με τον πρώην υπουργό Παιδείας Ουράνιο Ιωαννίδη και να έχει καλύψει πολλές από τις ανησυχίες που αμφότεροι έχουν για την πορεία των απευθείας διαπραγματεύσεων.

Την ίδια στιγμή, ο επικεφαλής της Πινδάρου κινείται μεθοδικά προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του ψηφοδελτίου του κόμματος, ενόψει των βουλευτικών εκλογών. Σύμφωνα πάντα με τις πληροφορίες από έγκυρες πηγές των υψηλών δωμάτων του κόμματος, ο Νίκος Αναστασιάδης προτίθεται να προτείνει στη μέχρι πρόσφατα επίτροπο Διοικήσεως, Ηλιάνα Νικολάου, θέση αριστίνδην υποψηφίου στο ψηφοδέλτιο των βουλευτικών εκλογών. Παράλληλα, δεν φαίνεται να είναι διατεθειμένος να παρέμβει στις εσωκομματικές κόντρες που έχουν ξεσπάσει ανάμεσα στους νυν βουλευτές που διεκδικούν επανεκλογή, θεωρώντας ότι αυτή η πολιτική τριβή μόνο ευεργετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει στα ποσοστά που θα πάρει το κόμμα τον ερχόμενο Μάιο. **Σελ. 6**

ΣΗΜΕΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Ν. ΣΥΛΙΚΙΩΤΗ

Τα φτηνά εργατικά χέρια είναι άνθρωποι

Όλοι αυτοί που σήμερα δημαγωγούν και λαϊκίζουν, σπέρνοντας φοβίες κατά των μεταναστών, είναι ενδεχομένως οι ίδιοι άνθρωποι που τόσα χρόνια αντλούσαν σημαντικά υπερκέρδη, εκμεταλλευόμενοι «λαθραία» φτηνά εργατικά χέρια, καταγγέλλει ο υπουργός Εσωτερικών, Νεοκλής Συλικιώτης. **Σελ. 10**

ΑΡΘΡΑ ΑΡΧΗΓΩΝ Σελ. 4

Μάριος Καρογιάν
Σταθερός στόχος, σταθερή στρατηγική

Γιαννάκης Ομήρου
Να αλλάξουμε στρατηγική

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

«Ο μάγος-δώρο»

Διήγημα του Χρήστου Χωμενίδη, ειδικά γραμμένο για την «Κ». Ζωγραφική Ανδρέας Δεβετζής. **Τέχνες και Γράμματα, σελ. 25**

Λόγω των εορτών και η επόμενη έκδοση της «Καθημερινής» θα κυκλοφορήσει εκτάκτως το Σάββατο, 1η Ιανουαρίου 2011.

Ο Γ. Παπανδρέου μεταξύ ΠΑΣΟΚ και τρόικας

Αντιμέτωπη με τις συμπληγάδες της τρόικας και των εσωκομματικών κραδασμών στο ΠΑΣΟΚ βρίσκεται η ελληνική κυβέρνηση, με τον Πρωθυπουργό, Γιώργο Παπανδρέου, να καλείται, κατά την εορταστική ανάπαυλα, να απαντήσει σε κρίσιμα διλήμματα, προκειμένου να διασφαλιστεί η τέταρτη δόση του δανείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΔΝΤ και να αναταχθεί το κλίμα στο εσωτερικό της χώρας. **Σελ. 16**

Κύπριοι χαράζουν πράσινους δρόμους

Επιστήμονες από το Πανεπιστήμιο του Sheffield, ανάμεσά τους Ελλαδίτες και Κύπριοι, ανέπτυξαν ένα πρωτοποριακό υλικό οδοποιίας, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος EcoLanes. Αξιοποιώντας παλιά ελαστικά, δημιούργησαν έναν νέο τύπο σκυροδέματος, που παρουσιάζει ελάχιστες φθορές και είναι πιο φιλικό προς το περιβάλλον. Χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία στο Λονδίνο, στην Αττάλεια και στην Πάφο, όπου μάλιστα το έδαφος είναι σαθρό. **Σελ. 30**

Η Ευρωζώνη στο στόχαστρο των αγορών

Κλίμα ισορροπίας τρόμου με την απειλή νέων υποβαθμίσεων

Κανένα περιθώριο καθυστερήσεων δεν αφήνουν πλέον οι αγορές στην Ευρωζώνη. Αρκεί μια εμπλοκή στις προωθημένες μεταρρυθμίσεις, για να εκτιναχθούν τα spreads στα ύψη, να απειλήσουν με νέες υποβαθμίσεις οι οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης και να δρομολογηθούν τέτοιες εξελίξεις, που μέχρι πρότινος φάνταζαν ακραίες, όπως για παράδειγμα η δικαστική εμπλοκή στη «διένεξη» μεταξύ ΕΚΤ και Bloomberg για το θέμα των ελληνικών swaps.

Εν τω μεταξύ, Moody's και Fitch έχουν βάλει στο μικροσκόπιο τις αδύναμες οικονομίες, ενώ μια σειρά από κρίσιμες υποχρεώσεις, με ανελαστικές προθεσμίες «περιμένει» τους ηγέτες της Ε.Ε. μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2011. Γι' αυτό και από τις Βρυξέλλες δεν αποκλείουν τη σύγκληση ακόμη και έκτακτης Συνόδου Κορυφής.

Η Ευρωζώνη καλείται να κρατήσει μια ισορροπία... τρόμου ανάμεσα στις γερμανικές πιέσεις από τη μία, αλλά και στην ανάγκη στήριξης του αδύναμου ευρωπαϊκού Νότου από την άλλη. **Οικονομική, σελ. 3**

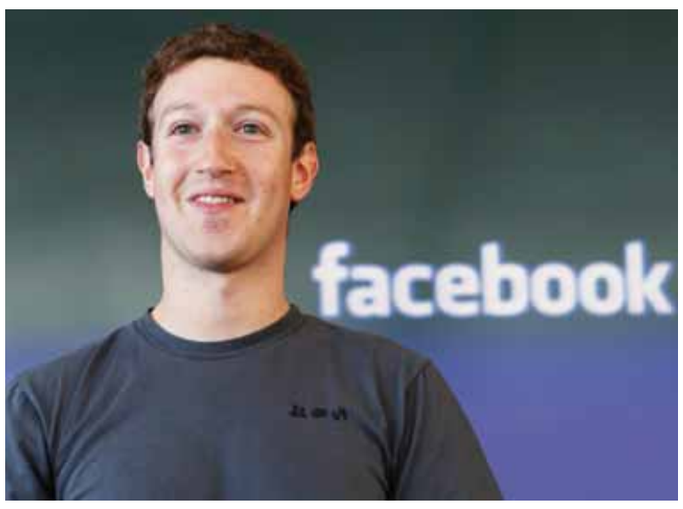

ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Το παιδί που δικτύωσε όλο τον κόσμο

Το χαρακτηριστικό παιδικό του πρόσωπο βρίσκεται στο τελευταίο τεύχος του περιοδικού Time για το 2010 και το όνομά του έχει ήδη γραφτεί δίπλα σε εκείνα αρχηγών κρατών, βασιλιάδων, δικτατόρων και ανταρτών. Ο λόγος για τον 26χρονο δισεκατομμυριούχο και λάτρη του Ομήρου, ιδρυτή του Facebook, Μαρκ Ζούκερμπερκ. **Σελ. 2**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Κατάκτηση

Οι στρατηγικές συμμαχίες είναι εκ των ων ουκ άνευ για χώρες μικρές όπως η δική μας. Τέτοια συμφωνία είναι και αυτή που η Κύπρος συνήψε με το Ισραήλ για τις θαλάσσιες ζώνες. Είναι εξαιρετικά σημαντική, καθότι η Λευκωσία αποκτά ρόλο στο παρασκήνιο για τη διαμόρφωση νέων γεωπολιτικών και γεωοικονομικών ισορροπιών στην ανατολική Μεσόγειο αλλά και στην Ευρώπη. Η Κύπρος, εκτός των οικονομικών οφελών από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων, γίνεται γέφυρα προς την Ευρώπη για το Ισραήλ και μπαίνει στον πυρήνα της ενεργειακής ασφάλειας της Ε.Ε. Την ίδια ώρα, η Άγκυρα βλέπει τη στρατηγική της σημασία να διαβρώνεται, αφού θα χάσει την αποκλειστικότητα της παροχής καυσίμων διά των αγωγών της στη Γηραιά Ήπειρο. Όπως οι δυστοκίες πρέπει να επικρίνονται, οι επιτυχίες πρέπει να πιστώνονται και αυτή η συμφωνία αποτελεί αναμφισβήτητα σημαντική κατάκτηση της κυβέρνησης και της Κύπρου.

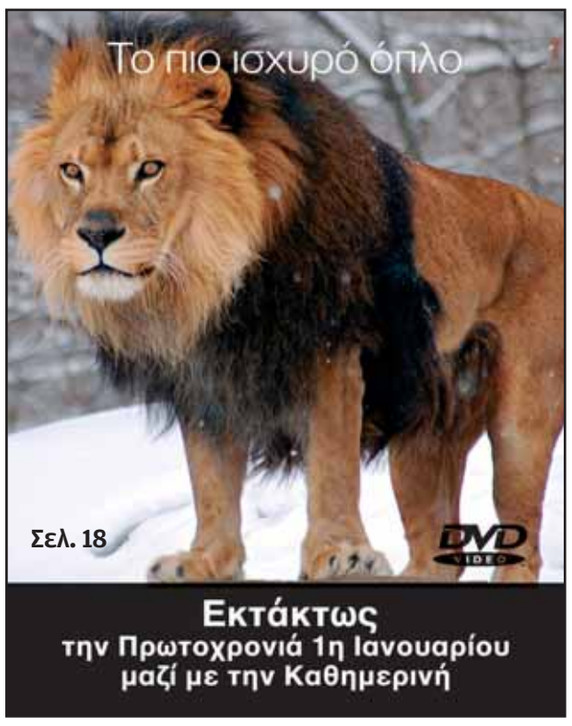

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟΝ «ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ» ΤΗΣ «Κ»

ΔΙΕΦΘΑΡΜΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Στο αρχείο οι φάκελοι της UEFA

Κλείνει χωρίς αποτέλεσμα το θέμα των εννέα ύποπτων αγώνων του περσινού πρωταθλήματος, καθώς θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να βρεθούν ενοχοποιητικά στοιχεία.

ΟΜΟΝΟΙΑ

«Καλό μέσο» ψάχνουν οι πράσινοι

«Ο διάδοχος του Κασέκε στην ενδεκάδα πρέπει να είναι εξαιρετικός στα ανασταλτικά του καθήκοντα, αλλά και να μοιράζει παιχνίδι. Γραμμόζης-Εσπασαντίν υποψήφιοι προς αποχώρηση.

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Ξήλωμα και κτίσιμο από τα θεμέλια

Στους επόμενους έξι μήνες η «Κυρία» θα κληθεί να δημιουργήσει από την αρχή μια ομάδα ικανή να κάνει του χρόνου πρωταθλητισμό. 3-4 εκατ. ευρώ θα κοστίσει το εγχείρημα.

Ν. ΑΦΡΙΚΗ - ΜΟΥΝΤΙΑΛ

Η κρίση επιδείνωσε τις ζημιές

Έξι μήνες μετά, η διοργανώτρια χώρα του τελευταίου Παγκοσμίου Κυπέλλου μετράει τα κέρδη και τις ζημιές της σε όλα τα επίπεδα, με το πρόσημο να είναι τελικά αρνητικό.

kathimerini.com.cy/sport Κάθε μέρα, κάθε λεπτό ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

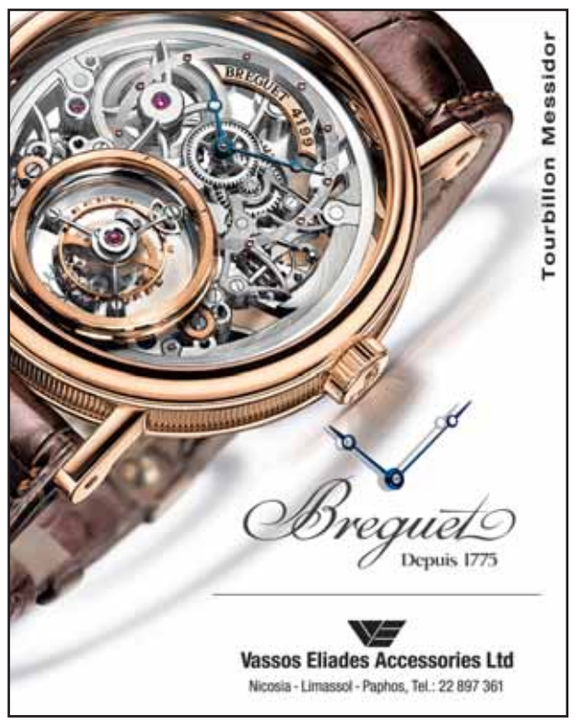

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Δεν φταίνε οι ανεγκέφαλοι

Είχε σε όλα δίκαιο ο Πρόεδρος Χριστόφιας σχετικά με τη ζημιά που προκλήθηκε κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας συνεπεία των επεισοδίων που σημειώθηκαν μετά τον αγώνα μπάσκετ μεταξύ του ΑΠΟΕΛ και της τουρκικής ομάδας Πινάρ Καρσίγιακα, το βράδυ της περασμένης Τρίτης στη Λευκωσία. Σε όλα εκτός από ένα. Την ευθύνη που επέρριψε στους χούλιγκανς. Ευθύνη πρώτα και κύρια, αξιότιμε κ. Πρόεδρε, είχε η κυβέρνηση. Διότι, όταν μια ευρωπαϊκή χώρα υποδέχεται μια ξένη ομάδα στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού θεσμού όπως το EuroChallenge, ευθύνη για την ασφάλεια των ξένων έχουν οι αρχές της χώρας-οικοδεσπότη. Πόσο μάλλον όταν οικοδεσπότης ήταν στην προκειμένη περίπτωση η Κύπρος και η φιλοξενούμενη ομάδα ήταν εκ Τουρκίας.

Και τον πλέον απλοϊκό άνθρωπο στην κυπριακή επικράτεια να ερωτούσε ο αρμόδιος υπουργός την προηγούμενη της συνάντησης, αν ο αγώνας ήταν υψηλού κινδύνου, θα του απαντούσε καταφατικά. Τουτέστιν, θα έπρεπε ο υπουργός Δημόσιας Τάξης να φροντίσει ώστε να υπάρχει τόση αστυνομική δύναμη στο κλειστό γήπεδο, που ουδείς από τους «λεγόμενους οπαδούς, χούλιγκανς ή ανεγκέφαλους», όπως εσείς τους χαρακτηρίσατε, κύριε Πρόεδρε, να μην μπορούσε να πλησιάσει την τουρκική αποστολή. Διότι, όπως επίσης θα έπρεπε να γνωρίζει ο υπουργός σας, οι χούλιγκανς είχαν πάει στο παιχνίδι -όπως κάνουν όλοι οι χούλιγκανς ανά την υφήλιο- για να προκαλέσουν επεισόδια. Ιδιαίτερα αυτή τη φορά, όπως εσείς ο ίδιος δηλώσατε, «διότι ήταν τουρκική ομάδα».

Εσείς, κύριε Πρόεδρε, πρώτος από όλους ξέρετε και το έχετε δηλώσει την περασμένη Τετάρτη ότι «η Τουρκία είναι υποχρεωμένη να στέλνει τις ομάδες της στην Κυπριακή Δημοκρατία». Εσείς ο ίδιος επίσης εξηγήσατε ότι «αυτό, είτε το θέλει είτε όχι (η Τουρκία), είναι μια έμμεση αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας και δεν πρέπει εμείς οι ίδιοι να τη σκοτώσουμε, όπως γίναμε αιτία ουσιαστικά να ακρωτηριαστεί η Κυπριακή Δημοκρατία». Είπατε ακόμα ότι γι' αυτό «χρειάζεται εμείς οι ίδιοι να είμαστε πολύ προσεκτικοί, ούτως ώστε η Κυπριακή Δημοκρατία να κερδίζει στον διεθνή χώρο, να κερδίζουμε στην υπόθεση της υπεράσπισής της, και όχι να χάνουμε στην προσπάθεια της Τουρκίας να υποβαθμίζει την Κυπριακή Δημοκρατία και τις δυνατότητές της να προσφέρει ασφάλεια σε μια ομάδα ποδοσφαιρική ή ομάδα μπάσκετ ή βόλεϊ, η οποία προέρχεται από την Τουρκία». Αυτά, κύριε Πρόεδρε, καλά κάνατε και τα δηλώσατε δημοσίως την Τετάρτη, διότι όντως το πολιτικό κόστος από τα συμβάντα για την Κύπρο δεν θα είναι αμελητέο και το είδατε με την άμεση κινητοποίηση της Άγκυρας, τόσο σε επίπεδο Η.Ε., όσο και σε επίπεδο Ε.Ε. Πριν κάνετε τις δηλώσεις σας, κύριε Πρόεδρε, θα έπρεπε κατά την άποψή μας να είχατε φωνάξει ιδιαιτέρως τον υπουργό Δημόσιας Τάξης αλλά και τον -εξαιρετικά ευαίσθητο στη σάτιρα- αρχηγό Αστυνομίας και να τους ζητούσατε τον λόγο γιατί έφτασαν τα πράγματα σε αυτό το σημείο. Να τους εξηγούσατε ότι, εξαιτίας των χειρισμών τους, αναγκαστήκατε εσείς, ο σύμβουλός σας στις συνομιλίες, το μισό Υπουργείο Εξωτερικών και δεν ξέρω ποιοι άλλοι, να τρέχετε ολονυχτίς, ώστε να αποτρέψετε την αναχώρηση της τουρκικής ομάδας από το παράνομο αεροδρόμιο της Τύμπου, με κίνδυνο να γελοιοποιηθεί η Κυπριακή Δημοκρατία. Κι αφού, κύριε Πρόεδρε, τους τα εξηγούσατε όλα αυτά, θα έπρεπε, πιστεύουμε, να τους ζητούσατε να υποβάλουν τις παραιτήσεις τους, για δύο λόγους. Πρώτος: για να δείξετε ότι το κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας υπάρχει και λειτουργεί ως συντεταγμένη πολιτεία και ότι όσοι, έστω και λόγω ανεπάρκειας, τελούν υπό αμφισβήτηση, δεν μπορούν να είναι σε θέσεις-κλειδιά. Και δεύτερος: για να καταλάβουν και οι υψηλά αμειβόμενοι αρμόδιοι σε αυτό το κράτος ότι από 'δώ κι εμπρός τουλάχιστον τα λάθη θα πληρώνονται, ανεξάρτητα από το αξίωμα που έχει ο κάθε δημόσιος λειτουργός, υπουργός ή κλητήρας. Διότι ο πολίτης, που χρόνια τώρα πληρώνει τα σπασμένα δημοσίων προσώπων αλλά και λειτουργών, δεν ανέχεται πλέον την κοροϊδία. Ιδιαίτερα όταν τα λάθη είναι τόσο σοβαρά, που, όπως εσείς είπατε, κύριε Πρόεδρε, θέτουν σε κίνδυνο την Κυπριακή Δημοκρατία. Η ειρήνη θέλει μεγάλο κόπο, πολύ χρόνο και πολλούς σοφούς ανθρώπους για να οικοδομηθεί, αλλά με ελάχιστη προσπάθεια, σε μια μόνο στιγμή, ένας ανεγκέφαλος μπορεί να την κατεδαφίσει. Κι αν είναι ένας τόπος που έζησε την κατεδάφιση ως τραγωδία, αυτός είναι η Κύπρος. Παρ' όλα αυτά, οι ανεγκέφαλοι εξακολουθούν να ευδοκιμούν σε όλα τα επίπεδα, του πολιτικού εποικοδομήματος μη εξαιρουμένου. Τους βλέπουμε να σπέρνουν τον φόβο και να κινδυνολογούν, ακόμα και από τα πλέον επίσημα βήματα. Και το κάνουν, όχι γιατί έχουν άγνοια κινδύνου, αλλά επειδή σε μια κοινωνία απαλλαγμένη από την κατοχή δεν θα έχουν θέση. Χωρίς το Κυπριακό δεν θα έχουν λόγο ύπαρξης, αφού η κοινωνία θα έχει ανάγκη από πνεύματα δημιουργικά να την πάνε μπροστά και όχι από φοβικούς και ανασφαλείς που θα την κρατάνε στάσιμη. Αυτοί, οι φοβικοί και ανασφαλείς, είναι οι πλέον επικίνδυνοι, διότι στην ουσία εκτρέφουν τους ανεγκέφαλους για να διαιωνίζεται η δική τους κυριαρχία, έστω και στο τέλμα.

paraschosa@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Ο «πατέρας» της κοινωνικής δικτύωσης

Η πορεία του 26χρονου Μαρκ Ζούκερμπεργκ, ιδρυτή του Facebook

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ**

Το περιοδικό TIME ανακήρυξε σε πρόσωπο της χρονιάς τον Μαρκ Ζούκερμπεργκ, τον πατέρα της κοινωνικής δικτύωσης και του Facebook. Φαίνεται, λοιπόν, ότι δικαιωματικά το 2010 ανήκει σε αυτόν τον 26χρονο δισεκατομμυριούχο και λάτρη του Ομήρου. Η τεράστια επέκταση του Facebook και οι ραγδαίες αλλαγές που επιφέρει η ψηφιακή κοινωνικότητα επηρεάζουν τις ζωές μας και μεταμορφώνουν την αντίληψή μας για τις διαπροσωπικές μας σχέσεις. Κατά μέσον όρο όσοι και όσες χρησιμοποιούν το Facebook έχουν γύρω στους 150 διαδικτυακούς φίλους, δηλαδή σχεδόν όσους οι παππούδες και οι γιαγιάδες τους θα συναντούσαν σε όλη τους τη ζωή.

Οπως επισημαίνει το TIME, ο γεννημένος το 1984 Μαρκ Ζούκερμπεργκ δεν είναι μόνο «προϊόν» της τεχνολογίας, αλλά και ένας από τους αρχιτέκτονες του επόμενου κεφαλαίου της. Το 1984 ήταν η χρονιά που ο Στιβ Τζομπς, ένας (πλέον) μεσήλικας σκαπανέας της υψηλής τεχνολογίας, λάνσαρε στην αγορά τον θαυματουργό υπολογιστή Macintosh. Σήμερα, οι «κάτοικοι» του εκτεταμένου παγκόσμιου χωριού του Facebook φθάνουν τα 600 εκατομμύρια, δηλαδή είναι διπλάσιοι από τον πληθυσμό των ΗΠΑ. Δεν είναι λίγοι όσοι χαρακτηρίζουν το Facebook «χώρα» και τον Ζούκερμπεργκ «βασιλιά» της. Προσφάτως βρέθηκε στην Κίνα, διερευνώντας τη δυνατότητα δραστηριότητας εκεί, αν και το Facebook δεν επιτρέπεται στη χώρα αυτή.

Σήμερα, οι «κάτοικοι» του παγκόσμιου «χωριού» του Facebook φθάνουν τα 600 εκατομμύρια

Με μητέρα ψυχίατρο και πατέρα οδοντίατρο, ο μικρός Μαρκ δεν επηρεάστηκε από την ιατρική παράδοση της οικογένειάς του. Με ιδιαίτερα κατ' οίκον από τον Ντέιβιντ Νιούμαν, έναν επαγγελματία στη δημιουργία λογισμικού, η κλίση του αποκαλύφθηκε περίτρανα. «Δεν ήταν ένας οποιοσδήποτε μαθητής», λέει ο παλιός του δάσκαλος. «Επρεπε να προσπαθήσεις πολύ για να είσαι μπροστά απ' αυτόν». Μία από τις αγαπημένες ασχολίες του Μαρκ Ζούκερμπεργκ ήταν να συνδέει μεταξύ τους τους υπολογιστές του σπιτιού και του ιατρείου του πατέρα του, που βρισκόταν στο ίδιο οίκημα.

THE ASSOCIATED PRESS

Μιμούμενος τα άλμπουμ των αποφοίτων, που συνηθίζονται σε λύκεια και πανεπιστήμια των ΗΠΑ, δημιούργησε έναν προπομπό του Facebook ονόματι Facemash, μέσω του οποίου οι φοιτητές του Χάρβαρντ διάλεγαν ποιος ή ποια από τους συμφοιτητές τους είχε την καλύτερη εμφάνιση.

Διαβάζει και γράφει αρχαία ελληνικά

Παρά τα δισεκατομμύριά του ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ δεν έχει πάψει να θεωρεί τον εαυτό του χάκερ, δηλαδή έναν άνθρωπο που «σπάει κωδικούς». Ηταν ένας εύστοχος χαρακτηρισμός από τον Στέφεν Λιβάι, συγγραφέα του «Χάκερ: Οι Ηρωες της Επανάστασης των Υπολογιστών». Στη σελίδα του στο Facebook αναφέρει ως ενδιαφέροντά του «το να κάνει πράγματα που βοηθούν τους ανθρώπους να συνδεθούν μεταξύ τους και να μοιραστούν ό, τι είναι σημαντικό γι' αυτούς, τις επαναστάσεις και τον μινιμαλισμό». Πάντως, ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ δεν είναι η στερεοτυπική περίπτωση του «χαμένου στην τεχνολογία». Οντας μαθητής γυμνασίου, εκτός από τις διακρίσεις του στα μαθηματικά και τη φυσική, αγαπούσε και τα θεωρητικά μαθήματα. Στην αίτησή του για το πανεπιστήμιο έγραφε πως πλην των αγγλικών διαβάζει και γράφει γαλλικά, εβραϊκά, λατινικά και... αρχαία ελληνικά. Στο Χάρβαρντ πολλοί τον θυμούνται να απαγγέλλει Ιλιάδα, ενώ ένας φίλος του δεν μπορεί να ξεχάσει την έκπληξή του όταν ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ απήγγειλε στίχους από την Αινειάδα σε μία σύσκεψη με θέμα ένα από τα προϊόντα του Facebook.

Οι πρώτες απόπειρες

Στα γυμνασιακά του χρόνια είχε σχεδιάσει μία πλατφόρμα αναπαραγωγής μουσικής, τη Synapse Media Player, η οποία με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης μάθαινε τις μουσικές προτιμήσεις των χρηστών από την ιστοσελίδα Slashdot. Η Microsoft και η AOL θέλησαν να αγοράσουν τη Synapse, αλλά ο κ. Ζούκερμπεργκ προτίμησε να εγγραφεί στο Χάρβαρντ.

Ηταν το 2002. Ηδη είχε αποκτήσει τη φήμη ενός «τέρατος του προγραμματισμού». Μία από τις πρωτοβουλίες του εκεί ήταν το CourseMatch, ένα πρόγραμμα επιλογής μαθημάτων βάσει των επιλογών άλλων φοιτητών και συγκρότησης ομάδων μελέτης. Λίγο αργότερα, μιμούμενος τα άλμπουμ των αποφοίτων, που συνηθίζονται σε λύκεια και πανεπιστήμια των ΗΠΑ, δημιούργησε ένα προπομπό του Facebook ονόματι Facemash, μέσω του οποίου οι φοιτητές του Χάρβαρντ διάλεγαν ποιος / ποια από τους συμφοιτητές τους είχε την καλύτερη εμφάνιση. Η συγκάτοικός του εκείνη την περίοδο στη φοιτητική εστία, Αριε Χάζιτ, εξηγεί πως ο συγκεκριμένος ιστότοπος είχε γίνει για «το αστείον του πράγματος». Δεν ήταν καθόλου αστείες, όμως, οι αντιδράσεις των συμφοιτητών και συμφοιτητριών του, οι οποίοι κατηγόρησαν τον Μαρκ Ζούκερμπεργκ ότι χωρίς την άδειά τους δημοσιοποίησε τις φωτογραφίες τους. Ηταν απλώς μία πρόγευση από τα ζητήματα που θα αντιμετώπιζε αργότερα στο επίσημο Facebook σχετικά με το ποια είναι τα όρια της ιδιωτικότητας. Η απροσδόκητη επιτυχία του Facebook (το οποίο ξεκίνησε το 2004 από το δωμάτιο του κ. Ζούκερμπεργκ στην εστία) προσείλκυσε άμεσα το αγοραστικό ενδιαφέρον μεγάλων ομίλων των ΜΜΕ, το οποίο απέρριψε ο νεαρός «μάγος της τεχνολογίας», όχι όμως γιατί επιθυμούσε καλύτερες προσφορές. «Το σημαντικότερο για μένα και τους συνεργάτες μου είναι ότι δημιουργήσαμε μία ανοιχτή ροή πληροφοριών για τους ανθρώπους», είχε δηλώσει.

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πρίν στην «Κ» *24.XII.1961*

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ: Ὁ χριστουγεννιάτικος διάκοσμος τῆς πόλεως, μὲ τὰ φωτισμένα διαφημιστικὰ δένδρα τῶν κεντρικῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν καὶ οἱ φορτωμένες μὲ δῶρα καὶ στολίδια ἑορταστικὰ προθῆκες, ἔδωσαν τόνον χαρᾶς καὶ πανηγυρισμοῦ εἰς τὴν πόλιν. Θέματα ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ Θεανθρώπου ἐνέπνευσαν γνωστοὺς καλλιτέχνας διὰ τὴν διακόσμησιν προθηκῶν. Εἰς κεντρικὸν ζαχαροπλαστεῖον φιγουράρουν τρεῖς μεγάλοι ξυλόγλυπτοι «Μάγοι μὲ τὰ δῶρα» τοῦ ζωγράφου Ἀλ. Ἀλεξανδράκη. Ἀλλοῦ ὁ ζωγράφος Γ. Μούγιος παρουσίασε μὲ μεγάλον πίνακά του, εἰς συγχρονισμένην ἀντίληψιν, τὸ ἀνέσπερον φῶς τοῦ κόσμου, ποὺ ἐκπηγάζει ἀπὸ τὴν «Φάτνην τῆς Βηθλεέμ».

ΑΛΒΑΝΙΑ: Ἰωάννινα, 23. – Ἡ ἐν Ἀλβανίᾳ κατάστασις, κατὰ τὰς ἐκεῖθεν πληροφορίας, χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν πολεμικὴν ψύχωσιν ἡ ὁποία ἔχει καταλάβει τοὺς κομμουνιστὰς ὀπαδοὺς τοῦ Χότζα καὶ συγχρόνως ἀπὸ τὸν πανικὸν ὁ ὁποῖος ἐπικρατεῖ εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας. Αἱ μεθοριακαὶ φρουραὶ ἔχουν ἐνισχυθῆ, ἐνῷ πολυπληθεῖς ὁμάδες Κινέζων κομμουνιστῶν ἐργάζονται εἰς Σάσωνα, συμπληροῦντες τὰς ὀχυρώσεις τῆς ναυτικῆς βάσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχουν ἀποπλεύσει ὅλα τὰ ρωσικὰ σκάφη.

Κ. Κ. ΙΤΑΛΙΑΣ: Ρώμη, 23. – Ὁ κ. Λουΐτζι Λόγκο, βοηθὸς γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἰταλικοῦ Κ.Κ., ὁμιλῶν ἐνώπιον τῆς Κ.Ε. τοῦ κόμματος εἰς τὸ πλαίσιον σφοδρᾶς ἐπικρίσεως τῆς κομμουνιστικῆς Κίνας, ἐδήλωσεν ὅτι «οἱ Κινέζοι σύντροφοι δὲν ἀπεφάνθησαν ἐπὶ τῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν υἱοθέτησαν οἱ Ἀλβανοὶ ἐπροτίμησαν νὰ πολλαπλασιάσουν τὰς ἐκδηλώσεις συμπαθείας ἔναντι τῆς Ἀλβανίας καὶ νὰ ἀναδημοσιεύσουν εἰς τὰς ἐφημερίδας των τὰς συκοφαντίας τῶν Τιράνων κατὰ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως». Ὁ κ. Λόγκο, ἐξέφρασε τὴν γνώμην ὅτι ἡ οὐσία τῆς διαφορᾶς ποὺ χωρίζει τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καὶ τῆς Κίνας ἔγκειται «εἰς διαφορὰν ἀντιλήψεων ὅσον ἀφορᾷ τὴν πορείαν πρὸς τὸν κομμουνισμὸν τῶν χωρῶν τοῦ σοσιαλιστικοῦ συστήματος».

Δίκαιη Κοινωνία

Με άριστα το 10

Γράφει **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

1 Στον ΑΠΟΕΛ. Η λογική με την οποία αντιμετωπίζουν οι διοικούντες το «τέρας» που αυτοί δημιούργησαν έχει να κάνει με το «εγώ εν τζιαι...». Αυτοί έφτιαξαν και συντηρούν τη δύναμη του όχλου, αυτοί δίνουν γραμμή και αυτοί έχουν την ευθύνη. Τα λοιπά είναι άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε.

2 Στους εκάστοτε Βγενόπουλους. Όταν από το πουθενά εμφανίζονται νέοι «Πατέρες» για τις ομάδες ποδοσφαίρου, πάντα υπάρχει ο κίνδυνος να γίνουν οι «Πατέρες» παιδοκτόνοι. Ευτυχώς, Παναθηναϊκός και Ανόρθωση είναι πιο μεγάλα σωματεία από πρόσωπα και ατζέντες. Οι ομάδες θα επιστρέψουν. Αυτοί όχι. Ποτέ.

3 Στους Κύπριους οδηγούς. Είσαι στον δρόμο χριστουγεννιάτικα και συναντάς ξαφνικά μεγάλο μποτιλιάρισμα. Όλοι μιλούν για δυστύχημα και μπλοκάρισμα του δρόμου. Με τα λεπτά να κυλούν αργά και βασανιστικά, πλησιάζεις στη σκηνή του δυστυχήματος. Εκεί συναντάς μια γυναίκα σαστισμένη (πάντα!) να προσπαθεί να μιλήσει με την ασφάλειά της, αφού την έχει γρατσουνίσει λίγο ο πίσω με το αυτοκίνητο. Εκεί συνειδητοποιείς (πάντα!) πως το δυστύχημα είναι στην άκρη και δεν εμποδίζει την κυκλοφορία. Τι είναι αυτό που μπλόκαρε τον δρόμο τέλος πάντων; Η περιέργεια των άλλων!

4 Στον Μιλτιάδη Νεοφύτου. Δήλωσε ο κύριος Μιλτής πως «χάνει δουλειές» λόγω της ενασχόλησής του με την Ομόνοια. Φαντάσου, δηλαδή, αν δεν ασχολείτο, τι θα γινόταν! Απόν αντρέπεται ο κόσμος εν δικός του, μάστρε Μιλτή.

5 Στη Fitch. Καλά βρε, αυτοί οι αθεόφοβοι δεν πήραν κανένα τηλέφωνο να ρωτήσουν τον Χαρίλαο να τους πει πως η οικονομία μας είναι σε ανάκαμψη; Ελπίζουμε να μην καταντήσει η Λαϊκή όπως τον Παναθηναϊκό.

Η απογείωση της οικονομίας.

6 Στον Χαρίλαο Σταυράκη. Υπουργέ μου, άσε τους κακεντρεχείς που λένε πως το 2011 θα είναι πιο δύσκολο. Εσύ ξέρεις όσο κανένας άλλος πως η οικονομία έχει απογειωθεί. Το πιστοποιούν οι μαγαζάτορες στη Στασικράτους, στη Μακαρίου, σε επιβεβαιώνουν οι εστιάτορες σε όλη την Κύπρο. Άξιος!

Θανάσης Βέγγος

ΕΙΠΕ

«Καλέ μου άνθρωπε»

ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΠΕΙ

«Μείναμε μόνοι...»

7 Στον Μάγο της Eurocypria. Δήλωσε σε εφημερίδα ο εκκαθαριστής της πως «βρήκε» κέρδη 30 εκατομμυρίων. Αυτός βέβαια δεν είναι ο Χουντίνι, είναι ο Αϊ-Βασίλης και ήρθε να κλείσει με το blue chip της Eurocypria τις τρύπες του ελλείμματος της κυβέρνησης. Πρόεδρε, δώσ' του το Υπουργείο Οικονομικών να πιάνει στα χέρια του τα ελλείμματα να τα κάνει πλεονάσματα!

8 Στους Γιαπωνέζους. Έφτιαξαν, λέει, γενετικά ένα ποντίκι που κελαηδά σαν πουλί, και πανηγυρίζουν πως επαληθεύεται η ιστορία του Μίκι Μάους. Αυτό μου ακούγεται εύκολο, όταν φτιάξουν Ακελικό με το ΑΠΟΕΛ, τότε να τους παραδεχτώ.

9 Στην κυβέρνηση. Αθόρυβα και αποτελεσματικά, εκμεταλλευόμενη τις κακές πλέον σχέσεις Ισραήλ - Τουρκίας, υπέγραψε τη συμφωνία διαχωρισμού των θαλάσσιων «οικοπέδων» που, όπως λένε, είναι γεμάτα φυσικό αέριο. Με το καλό να πάει ο Χαρίλαος ως επενδυτής στο Κατάρ.

10 Στον «καλό μας άνθρωπο». Ο Θανάσης Βέγγος, η προσωποποίηση της σεμνότητας και του ανθρωπισμού, σβήνει μέρα με τη μέρα και η σκέψη όλων μας είναι μαζί του: Καλέ μου άνθρωπε, μείνε μαζί μας...

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας «Η Καθημερινή» Α.Ε. - Έκδοση Εντύπων - Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης»

Πρόεδρος Δ.Σ.: **Κωστας Ιορδανιδης** ▪ Γενικός Διευθυντής: **Χριστης Λοττιδης** ▪ Διευθυντής: **Ανδρεας Παρασχος** ▪ Αρχισυντάκτης: **Γιαννης Αντωνιου**
Υπεύθυνος Οικονομικού: **Μιχαλης Περσιανης** ▪ Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: **Κωστας Σωτηροπουλος** ▪ Υπεύθυνος Ατελιέ: **Παντελης Δαμιανου**

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ▪ Διεύθυνση συντάξεως: **Νικος Κωνστανταρας - Κωστης Φαφουτης**

Τα Χριστούγεννα
πάντα θα μας μαγεύουν.

MARFIN LAIKI BANK
Πάντα εδώ, πάντα για σένα

Η Marfin Laiki Bank εύχεται η μαγεία των Χριστουγέννων
να σας γεμίζει αγάπη, υγεία και ευημερία. Για τώρα και για πάντα!

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.marfinlaiki.com.cy

EPA

Το νέο γεωπολιτικό πλαίσιο διευκόλυνε όχι μόνο την υπογραφή της κυπροϊσραηλινής συμφωνίας για την οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών, αλλά και τη στενή συνεργασία των δύο κρατών στην εκμετάλλευση των πιθανολογούμενων κοιτασμάτων. Η κυβέρνηση κινήθηκε αθόρυβα και μεθοδικά, διασφαλίζοντας τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη φωτογραφία ο αναπληρωτής πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών του Ισραήλ, Άβιγκντορ Λίμπερμαν, κατά την επίσημη επίσκεψή του στην Κύπρο, τον περασμένο Ιανουάριο.

Άξονα από το Ισραήλ μέχρι το Αιγαίο βλέπει η Άγκυρα

Εντάσσει τη συμφωνία για την ΑΟΖ στο ανταγωνιστικό τόξο και ετοιμάζει απάντηση

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Έντονος παραμένει ο προβληματισμός στην Άγκυρα για την υπογραφή της συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ για τον καθορισμό της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης μεταξύ των δύο χωρών και για τη διαχείριση των ενεργειακών κοιτασμάτων στην ανατολική Μεσόγειο. Οι τελευταίες ενδείξεις φανερώνουν ότι η Άγκυρα μελετά σενάρια με σκοπό να απαντήσει στην τελευταία κίνηση της Λευκωσίας. Την ίδια στιγμή, η συντηρητική μερίδα των υποστηρικτών του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης επιχειρεί να εκμεταλλευτεί τη νέα συγκυρία και να «επιτεθεί» στο Τελ Αβίβ.

Η Άγκυρα προτιμά να εντάξει τη συμφωνία της Κύπρου με το Ισραήλ σε ένα ευρύτερο γεωστρατηγικό πλαίσιο στην ανατολική Μεσόγειο. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των κύκλων του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών, η συγκεκριμένη συμφωνία έδειξε ότι η Τουρκία έχει να αντιμετωπίσει έναν ανταγωνιστικό άξονα που απλώνεται από το Ισραήλ μέχρι το Αιγαίο. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι ο καθηγητής Κάμερ Κασίμ, από το Ίδρυμα Εθνικών Στρατηγικών Ερευνών (USAK), μιλώντας στο φιλοκυβερνητικό ειδησεογραφικό κανάλι «TGRT» μόλις λίγες ώρες μετά την υπογραφή της συμφωνίας Κύπρου-Ισραήλ στη Λευκωσία, τόνισε ότι η εν λόγω συμφωνία θα πρέπει να ενταχθεί στο ευρύτερο πλαίσιο της σύσφιγξης των σχέσεων της Ελλάδας με το Ισραήλ. Αναφερόμενος στη συνεργασία των δύο χωρών στο πεδίο της άμυνας, ο κ. Κασίμ έκανε λόγο για ένα ελληνοϊσραηλινό τόξο, που καλύπτει τα νότια και δυτικά παράλια της Τουρκίας και το οποίο στη νέα περίοδο συμπεριλαμβάνει και την Κύπρο. Σύμφωνα με τον Τούρκο καθηγητή, ο οποίος διατηρεί στενές σχέσεις με τους τουρκικούς διπλωματικούς κύκλους, η νέα συμφωνία δυσχεραίνει την επίλυση του Κυπριακού και την ομαλοποίηση των σχέσεων του Ισραήλ με την Τουρκία. Με άλλα λόγια, η νέα συμφωνία σηματοδοτεί το άδοξο τέλος των ελπίδων που δημιουργήθηκαν για ομαλοποίηση των σχέσεων των δύο χωρών μετά τη συνεισφορά της Τουρκίας στην πρόσφατη μεγάλη πυρκαγιά στο νότιο Ισραήλ.

Η Τουρκία έσπευσε από την πρώτη στιγμή να αμφισβητήσει τη συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ για τον καθορισμό Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης, επαναλαμβάνοντας το πάγιο επιχείρημά της ότι η κυβέρνηση της Δημοκρατίας δεν εκπροσωπεί την τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Αναβάθμιση ψευδοκράτους

Ποια θα είναι η απάντηση της Άγκυρας στη νέα κίνηση της Λευκωσίας; Για την τουρκική πλευρά το θέμα είναι απλό: Σε συνδυασμό με το αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό, η Άγκυρα θεωρεί ότι η εντατικοποίηση των προσπαθειών αναβάθμισης της «ΤΔΒΚ» στο διεθνές πολιτικό σκηνικό αποτελεί την κατάλληλη απάντηση στις κινήσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, το οικονομικό και πολιτικό «μοντέλο Ταϊβάν», για το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου, εξακολουθεί να τίθεται υπό συζήτηση. Ας σημειωθεί ότι, στις τοποθετήσεις του, ο κ. Κασίμ τάχθηκε υπέρ της υποστήριξης της «ανεξαρτησίας της ΤΔΒΚ» και αναφέρθηκε στις περιπτώσεις του Κοσόβου και της Αμπχαζίας, ως «ενδεικτικά παραδείγματα» για τον μελλοντικό τουρκικό προσανατολισμό στο Κυπριακό.

Σε συμφωνία με τις απόψεις του Τούρκου καθηγητή, ο Ιμπραχίμ Καράγκιουλ κάλεσε, από τις στήλες της φιλοκυβερνητικής εφημερίδας «Γενί Σαφάκ», την τουρκική κυβέρνηση να προχωρήσει με αποφασιστικότητα στη δημιουργία του δικού της άξονα στην ανατολική Μεσόγειο. Τη στιγμή που ο κ. Κασίμ υπογράμμιζε ότι εξαιτίας των τουρκικών πιέσεων το κοινοβούλιο του Λιβάνου δεν ενέκρινε την πρόσφατη συμφωνία της χώρας με την Κύπρο, ο κ. Καράγκιουλ συμπεριλάμβανε στον προτεινόμενο άξονα τη Συρία, τον Λίβανο, την «ΤΔΒΚ» και την Παλαιστίνη. Σύμφωνα με τον ίδιο, η Τουρκία πληροί όλες τις προϋποθέσεις για να αναλάβει ηγετικές αρμοδιότητες στην προτεινόμενη «συμμαχία».

Ας σημειωθεί ότι, μεταξύ άλλων, ο κ. Καράγκιουλ υπογράμμισε το γεγονός πως η νέα συμφωνία της Κύπρου με το Ισραήλ έρχεται να ενισχύσει την άποψη ότι οι σχέσεις της Άγκυρας με το Τελ Αβίβ δεν πρόκειται να βελτιωθούν στο άμεσο μέλλον. Εν κατακλείδι, φαίνεται ότι οι στρατηγικής σημασίας πολιτικές πρωτοβουλίες στο Ισραήλ λαμβάνονται από τη «σκληροπυρηνική» πολιτική και στρατιωτική μερίδα, η οποία δεν επιθυμεί την προσέγγιση με την Τουρκία και τις μουσουλμανικές χώρες.

Η Λευκωσία, πάντως, ξεκαθαρίζει προς κάθε κατεύθυνση ότι η Κυπριακή Δημοκρατία σε καμιά περίπτωση δεν θέτει υπό διαπραγμάτευση τα κυριαρχικά της δικαιώματα. Τονίζει, μάλιστα, ότι δεν πρόκειται να ανοίξει το κεφάλαιο της ενέργειας στις διαπραγματεύσεις της Τουρκίας με την Ε.Ε., «εάν η Άγκυρα δεν δεσμευτεί έναντι της Ε.Ε. ότι θα σταματήσει να παρενοχλεί την Κυπριακή Δημοκρατία στην άσκηση του κυριαρχικού της δικαιώματος να εξερευνά και να εκμεταλλεύεται τον υποθαλάσσιο πλούτο», όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Στέφανος Στεφάνου. Αξίζει να σημειωθεί ότι τη συμφωνία Κύπρου-Ισραήλ χαιρέτισαν όλες οι πολιτικές δυνάμεις στην Κύπρο, τονίζοντας τη σημασία που έχει η διαφύλαξη των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΚΟΜΗ

Ο γεωπολιτικός ρόλος της Τουρκίας και το «τέρας Λεβιαθάν»
Οικονομική σελ. 6

Νέες ισορροπίες με τη συμφωνία Κύπρου-Ισραήλ

Για τα κοιτάσματα στην Αν. Μεσόγειο

ΑΘΗΝΑ
Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΛΥΓΕΡΟΥ**

Η συμφωνία Κύπρου-Ισραήλ για τις θαλάσσιες ζώνες [υφαλοκρηπίδα και Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ)] δεν αποτελεί μόνο μία τυπική συμφωνία οριοθέτησης. Αποτελεί και ένα βήμα στην πορεία αναδιάταξης των γεωπολιτικών και γεωοικονομικών ισορροπιών στην Ανατολική Μεσόγειο. Στο γεωπολιτικό επίπεδο, το γεγονός που πυροδοτεί την αναδιάταξη είναι η ρήξη στις σχέσεις Τουρκίας-Ισραήλ. Στο γεωοικονομικό επίπεδο το νέο στοιχείο είναι οι ισχυρές ενδείξεις ότι η Ανατολική Μεσόγειος κρύβει τεράστια κοιτάσματα υδρογονανθράκων.

Ο Ερντογάν επέλεξε συνειδητά να καταστρέψει την τουρκοϊσραηλινή στρατηγική σχέση, επειδή βρισκόταν σε αντίθεση με τη νεοοθωμανική στρατηγική του. Υιοθέτησε φιλοπαλαιστινιακή ρητορική για να δώσει εξετάσεις στην απανταχού μουσουλμανική κοινή γνώμη. Το Ισραήλ θα μπορούσε να ανεχθεί τη φιλοπαλαιστινιακή ρητορική του Ερντογάν, αλλά όχι και τις προνομιακές σχέσεις της Άγκυρας με το Ιράν και τη Συρία.

Στην προσπάθειά τους να εξισορροπήσουν την εχθρική στάση της Τουρκίας, οι Ισραηλινοί στράφηκαν στην Κυπριακή Δημοκρατία και την Ελλάδα, οι οποίες και αποτελούν τα «σκαλοπάτια» που συνδέουν το Ισραήλ με την Ευρώπη. Οι σχέσεις με τη Λευκωσία και την Αθήνα έχουν αναβαθμιστεί εντυπωσιακά. Το νέο γεωπολιτικό πλαίσιο διευκόλυνε όχι μόνο την υπογραφή της κυπροϊσραηλινής συμφωνίας για την οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών, αλλά και τη στενή συνεργασία των δύο κρατών στην εκμετάλλευση των πιθανολογούμενων κοιτασμάτων.

Απόρριψη

Η Άγκυρα αντέδρασε έντονα στην υπογραφή της κυπροϊσραηλινής συμφωνίας παρότι δεν έχει το παραμικρό νομικό έρεισμα. Το σημαντικό είναι ότι το Ισραήλ όχι μόνο απέρριψε το τουρκικό διάβημα διαμαρτυρίας, αλλά και διοχέτευσε δηλητηριώδες σχόλιο: «Οι Τούρκοι επιδεικνύουν έναν θλιβερό κυνισμό, καταγγέλλοντας τη συμφωνία με επιχείρημα το γεγονός ότι κατέχουν το βόρειο τμήμα της Κύπρου».

Στην πραγματικότητα, οι Ισραηλινοί ακυρώνουν την προσπάθεια της Άγκυρας να αποτρέψει την πραγματοποίηση γεωτρήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ. Ας σημειωθεί ότι τα δικαιώματα γεωτρήσεων και εκμετάλλευσης στο θαλάσσιο «οικόπεδο 12», ή αλλιώς «Κύπρος Α», έχουν παραχωρηθεί στην εβραϊκών συμφερόντων αμερικανική εταιρεία Noble Energy, η οποία και έχει αναλάβει τις γεωτρήσεις σε θαλάσσια οικόπεδα και στην ισραηλινή ΑΟΖ. Υπενθυμίζουμε ότι όταν προέκυψαν σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη πλούσιων κοιτασμάτων στην Ανατολική Μεσόγειο, η Κύπρος (επί προεδρίας Τάσσου Παπαδόπουλου) κινήθηκε γρήγορα και μυστικά για τη δημιουργία κυπριακής ΑΟΖ. Σύναψε συμφωνίες οριοθέτησης με την Αίγυπτο και τον Λίβανο. Η συμφωνία με τον Λίβανο έχει υπογραφεί, αλλά δεν έχει κυρωθεί ακόμα από το λιβανικό Κοινοβούλιο, ενώ η αντίστοιχη συμφωνία με τη Συρία δεν προχωράει, λόγω των πιέσεων που έχει ασκήσει η Αγκυρα στη Δαμασκό. Από πρακτικής απόψεως, όμως, οι σημαντικές συμφωνίες είναι η πρόσφατη με το Ισραήλ και η προηγηθείσα με την Αίγυπτο, δεδομένου ότι εκεί έχουν εντοπισθεί μεγάλα κοιτάσματα.

Στο γεωπολιτικό επίπεδο, το γεγονός που πυροδοτεί την αναδιάταξη είναι η ρήξη στις σχέσεις των Ισραηλινών με την Αγκυρα

Την ίδια περίοδο, η Λευκωσία είχε ζητήσει και από την Αθήνα να οριοθετήσουν θαλάσσιες ζώνες, αλλά αυτή δεν ανταποκρίθηκε για να μην προκαλέσει την αντίδραση της Αγκυρας. Ας σημειωθεί ότι η ύπαρξη του συμπλέγματος του Καστελόριζου εξασφαλίζει την επαφή της ελληνικής (όταν θα δημιουργηθεί) με την κυπριακή ΑΟΖ, αλλά η Αγκυρα αμφισβητεί εμπράκτως ότι το Καστελόριζο έχει δικαίωμα ΑΟΖ, παρ' ότι το Δίκαιο της Θάλασσας προβλέπει ρητά ότι κατοικημένα νησιά έχουν τέτοιο δικαίωμα.

Η Τουρκία αντέδρασε στην ανακήρυξη κυπριακής ΑΟΖ με απειλητικές δηλώσεις. Στις αρχές του 2007 ανακοίνωσε ότι «είναι αποφασισμένη να υπερασπίσει τα δικαιώματα και συμφέροντά της στην Ανατολική Μεσόγειο και δεν πρόκειται να επιτρέψει την προσβολή τους». Στις 19 Οκτωβρίου 2008, ο Τούρκος αρχηγός ΓΕΝ Μετίν Ατάτς είχε δηλώσει: «Εκτιμώ ότι η Ανατολική Μεσόγειος θα καταστεί εστία προστριβών και συγκρούσεων λόγω της πετρελαϊκής σπουδαιότητας που θα αποκτήσει προσεχώς. Η Τουρκία πρέπει να επαγρυπνεί και να αντιδράσει».

Η Λευκωσία δεν πτοήθηκε. Διαπραγματεύθηκε με μεγάλες εταιρείες από τις ΗΠΑ, την Ευρώπη, τη Ρωσία, την Κίνα και την Ινδία για την πραγματοποίηση ερευνών. Οι Τούρκοι αντέδρασαν και διπλωματικά, αλλά και με στρατιωτικές παρενοχλήσεις των ερευνητικών σκαφών. Ορισμένες εταιρείες υπαναχώρησαν, αλλά οι έρευνες δεν σταμάτησαν...

Σταθερός στόχος, σταθερή στρατηγική

Του **ΜΑΡΙΟΥ ΚΑΡΟΓΙΑΝ**

Παρά τις προσπάθειες, κυρίως από την πλευρά κάποιων παραγόντων των Ηνωμένων Εθνών, να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι η διαδικασία των απευθείας διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό σημειώνει σημαντική και ουσιαστική πρόοδο, την τελευταία περίοδο όλο και περισσότεροι μιλούν για απουσία προόδου, για στασιμότητα και αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις.

Όταν ο γ.γ. συγκάλεσε την πρόσφατη συνάντησή του στη Νέα Υόρκη με τον Πρόεδρο Χριστόφια και τον Ντερβίς Έρογλου, παραδέχτηκε και ομολόγησε συνάμα ότι οι απευθείας διαπραγματεύσεις δεν προχωρούσαν, στον βαθμό τουλάχιστον που ο ίδιος ανέμενε και επιθυμούσε. Και είπε ξεκάθαρα ότι θεωρεί χρήσιμη μια τέτοια συνάντηση, προκειμένου να δοθεί μια νέα ώθηση στις απευθείας διαπραγματεύσεις.

Η τεκμηρίωση της άποψης που υποστηρίζει ότι οι απευθείας διαπραγματεύσεις βρίσκονται σε στασιμότητα και αδιέξοδο είναι αρκετά ισχυρή, γιατί στηρίζεται σε πραγματικά δεδομένα. Το πρώτο και πιο ισχυρό δεδομένο είναι η αρνητική και απολύτως αδιάλλακτη τακτική και στάση της τουρκικής πλευράς που καταθέτει προτάσεις που αποσκοπούν σε λύση συνομοσπονδίας και οι οποίες παράλληλα εκφυλίζουν όλο και περισσότερο τόσο τη βάση των συνομιλιών όσο και τη βάση λύσης του Κυπριακού.

Πολλά έχουν λεχθεί τόσο για τη συνάντηση της Νέας Υόρκης όσο και για τις προθέσεις και μεθοδεύσεις των Ηνωμένων Εθνών, ενόψει της νέας συνάντησης της 26ης Ιανουαρίου. Λέγεται ή αφήνεται να νοηθεί ότι θα επιδιωχθεί αλλαγή της διαδικασίας, θα επιβληθούν ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα, θα ασκηθεί επιδιαιτησία, θα κηρυχθεί αδιέξοδο στις συνομιλίες, θα παραιτηθούν τα Ηνωμένα Έθνη από τις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού και ούτω καθεξής.

Ένα είναι απόλυτα σίγουρο: Οι απευθείας διαπραγματεύσεις βρίσκονται σε σημείο μηδέν, δεν έχουν δυναμική, ουσιαστικά έχουν αποτύχει.

Δεν είναι παρακινδυνευμένο να προβλέψει κάποιος ότι ούτε η συνάντηση της 26ης Ιανουαρίου θα νεκραναστήσει τη διαδικασία των απευθείας διαπραγματεύσεων, εκτός εάν η Τουρκία αλλάξει άρδην στάση και συμπεριφορά. Προς το παρόν τέτοια πρόθεση από μέρους της Τουρκίας δεν υπάρχει.

Βρισκόμαστε, λοιπόν, σε ένα κομβικό σημείο. Πρέπει όλα να τα θέσουμε επί τάπητος και στη βάση μιας σε βάθος και έκταση συλλογικής ανάλυσης των πραγμάτων να σχεδιάσουμε τα παραπέρα βήματά μας. Έπρεπε να είχαμε ήδη έτοιμο το Σχέδιο Β, που το Δημοκρατικό Κόμμα πρότεινε πριν από έναν χρόνο. Έστω και τώρα, πρέπει να το καταρτίσουμε. Στις 26 του Γενάρη, πάντως, πρέπει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να έχει στον χαρτοφύλακά του και το Σχέδιο Β και Σχέδιο Γ, αν χρειαστεί.

Είναι η ώρα, λοιπόν, που το Εθνικό Συμβούλιο πρέπει να κάνει μια ολοκληρωμένη διάγνωση και να σχεδιάσει στρατηγική και τακτική που θα αντιμετωπίζει την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί και παράλληλα θα προλαμβάνει ανεπιθύμητες εξελίξεις.

Συλλογική είναι η ευθύνη και συλλογικής διαχείρισης πρέπει να τύχουν οι κρίσιμες εξελίξεις στο Κυπριακό. Συλλογικότητα στη μελέτη και στην ανάλυση των δεδομένων, συλλογικότητα στον σχεδιασμό στρατηγικής και τακτικής και συλλογικότητα και κοινή δράση στην υπεράσπιση των συμφερόντων και των δικαιωμάτων μας.

Το Δημοκρατικό Κόμμα έχει την άποψη ότι η παραπέρα στρατηγική και τακτική μας πρέπει να έχει στη βάση της όσα πρέπει να μας έχει διδάξει η μέχρι σήμερα στρατηγική και τακτική της τουρκικής πλευράς. Ούτε η καλή μας θέληση ούτε οι διάφορες κινήσεις ευελιξίας έχουν βρει οποιαδήποτε ανταπόκριση από την άλλη πλευρά. Αμετάθετοι παραμένουν οι στόχοι της Τουρκίας, αδιάλλακτη η τουρκική ηγεσία, αμετακίνητη η τ/κ πλευρά. Στόχος σταθερός της τουρκικής πλευράς και αδιαπραγμάτευτος παραμένει η συνομοσπονδία και τα δύο κράτη.

Εξίσου σαφή, σταθερό, αμετακίνητο και αδιαπραγμάτευτο πρέπει να καταστίσουμε και τον δικό μας στόχο. Η παραπέρα στρατηγική και τακτική μας πρέπει, λοιπόν, να καθιστά απόλυτα σαφή τον στόχο μας και να τον υπηρετεί με σταθερότητα, συνέπεια και αποφασιστικότητα.

Ο κ. Μάριος Καρογιάν είναι πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος

Να αλλάξουμε στρατηγική

Του **ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΟΜΗΡΟΥ**

Μετά από 27 μήνες συνομιλιών στις απευθείας διαπραγματεύσεις, δυστυχώς τα αποτελέσματα δεν είναι καθόλου ευχάριστα. Από τη μια μεριά, δεν φαίνεται προοπτική λύσης του Κυπριακού, με συνέπεια η διχοτόμηση να γίνεται ορατή όσο ποτέ άλλοτε και από την άλλη, η θέση της ελληνοκυπριακής πλευράς είναι σήμερα δυσμενέστερη από τότε που ξεκίνησαν οι συνομιλίες. Η στρατηγική του Προέδρου Χριστόφια έχει αποτύχει. Η λανθασμένη ανάλυση των στρατηγικών σχεδιασμών της Τουρκίας, η υπερβολική επένδυση στην παρουσία του κ. Ταλάτ, η αφελής εκτίμηση ότι ως ηγέτης των Τουρκοκυπρίων θα μπορούσε να υπερκεράσει τις επιδιώξεις της Άγκυρας και η εμμονή στη λογική εκ των προτέρων παραχωρήσεων σε κρίσιμης σημασίας ζητήματα μας έχουν οδηγήσει σε αδιέξοδο.

Ασφαλώς, κανείς δεν μπορεί να κατηγορήσει τον κ. Χριστόφια ως υπεύθυνο για τη μη επίλυση του Κυπριακού. Εμπόδιο ήταν και παραμένει η αδιαλλαξία της τουρκικής πλευράς. Ο κ. Χριστόφιας, όμως, είναι απολύτως υπεύθυνος για την επιδείνωση της ελληνοκυπριακής θέσης και για τον σαφή περιορισμό των δυνατοτήτων που έχουμε μπροστά μας. Οι παραχωρήσεις που έκανε κατά τη διάρκεια των συνομιλιών δεν κατάφεραν να αλλάξουν την αδιάλλακτη στάση της τουρκικής πλευράς, ενώ την ίδια στιγμή απορρίπτονται από τη συντριπτική πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων, οι οποίοι είναι σαφές ότι επιθυμούν τη λύση του Κυπριακού σε μια βάση απόλυτου σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών θεσμών και σε συνάρτηση με τις αρχές και τις αξίες που διέπουν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι προτάσεις του για το Περιουσιακό παραγράφουν ουσιαστικά το δικαίωμα του νόμιμου ιδιοκτήτη στην περιουσία του στα Κατεχόμενα. Εμείς κάνουμε παραχωρήσεις και είναι η Τουρκία που πιστώνεται διεθνώς με καλή θέληση για λύση.

Στην αφετηρία μιας χρονιάς όπου πολλά μπορεί να κριθούν, η μέχρι τώρα πορεία θέτει κρίσιμα ερωτήματα: Μέχρι πού είναι εξουσιοδοτημένος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να φτάσει στις συνομιλίες, όταν οι τοποθετήσεις του δεν γίνονται αποδεκτές από τους Ελληνοκυπρίους; Ποιο είναι το πλαίσιο που έχει θέσει η δική μας πλευρά στην επικείμενη συνάντηση της Γενεύης; Μας ικανοποιεί το επίπεδο των ικανοτήτων διαπραγμάτευσης με την τουρκική πλευρά; Δυστυχώς οι απαντήσεις μόνο απαισιοδοξία προκαλούν.

Τι χρειάζεται σήμερα να πράξουμε; Να αλλάξουμε στρατηγική. Να αναπροσαρμόσουμε την τακτική μας στις διαπραγματεύσεις. Να αποσύρουμε παραχωρήσεις που και βλαπτικές είναι και δεν οδήγησαν σε κάποιο αποτέλεσμα. Να επιμείνουμε στην προβολή της τουρκικής αδιαλλαξίας, αλλά και θεμάτων που ευαισθητοποιούν τη διεθνή κοινότητα, όπως το θέμα του εποικισμού, της Αμμοχώστου, των αγνοουμένων, της καταστροφής της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Να αξιοποιήσουμε τον ενεργειακό πλούτο που βρίσκεται στα ανοικτά της Κύπρου.

Η πραγματικότητα είναι καθαρή και είναι, δυστυχώς, δυσάρεστη. Για να την αλλάξουμε, όπως έχουμε χρέος να κάνουμε, πρέπει πρώτα να την αποδεχτούμε.

Ο κ. Γιαννάκης Ομήρου είναι πρόεδρος του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ

Περίοδο στασιμότητας βλέπουν στα Κατεχόμενα

Έσκασε σαν βόμβα στα κατεχόμενα η είδηση για τα προβλήματα υγείας του Τ/κ ηγέτη

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Λίγα εικοσιτετράωρα πριν τη διάδοση της είδησης για τα προβλήματα που παρουσίασε η υγεία του, ο Τουρκοκύπριος ηγέτης Ντερβίς Έρογλου εμφανίστηκε σε όλα τα τ/κ κανάλια και απευθύνθηκε στην τ/κ κοινότητα. Κατέβαλλε προσπάθειες για να διατηρήσει έναν αισιόδοξο τόνο για το μέλλον της κοινότητάς του. Αναφερόμενος στην προγραμματισμένη συνάντηση της Γενεύης, κάλεσε την τ/κ κοινότητα να διατηρήσει την ενότητά της και τη διεθνή κοινότητα να πιέσει, κατά την έκφρασή του, την ε/κ πλευρά για λύση στο Κυπριακό. Στην τηλεοπτική εκείνη εμφάνιση της 14ης Δεκεμβρίου η κούραση στο πρόσωπο του Τ/κ ηγέτη ήταν εμφανής. Ωστόσο, δεν υπήρχε κανένα σημάδι σχετικά με αυτά που επρόκειτο να ακολουθήσουν στο τέλος της περασμένης βδομάδας. Άλλωστε, την προηγούμενη περίοδο κανένα τ/κ μέσο ενημέρωσης δεν ασχολήθηκε με την κατάσταση της υγείας του κ. Έρογλου. Πρώτο θέμα στην επικαιρότητα στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου ήταν η οικονομική κρίση και οι εξελίξεις στο Κυπριακό. Αυτή η εικόνα άλλαξε μέσα σε λίγα λεπτά την Παρασκευή 17 Δεκεμβρίου.

ΚΥΠΕ

Η ε/κ πλευρά δήλωσε ότι είναι έτοιμη για επανέναρξη των απευθείας διαπραγματεύσεων, αλλά και για τη συνάντηση της Γενεύης, μόλις το επιτρέψει η κατάσταση της υγείας του κ. Έρογλου.

Πρώτα έπεσε μια είδηση-ψίθυρος της τελευταίας στιγμής, σχεδόν ταυτόχρονα, σε όλα τα τ/κ ΜΜΕ. «Ο πρόεδρος έχει πρόβλημα με την καρδιά του και εξετάζεται στο νοσοκομείο του». Το απόγευμα της ίδιας ημέρας η είδηση κυκλοφόρησε μέσα σε λίγα λεπτά. Αρχικά, οι Τ/κ δημοσιογράφοι δεν έκρυψαν τη σύγχυση και τον προβληματισμό τους. Μόλις πριν από λίγους μήνες, κατά τη διάρκεια της «προεκλογικής» εκστρατείας για τις «προεδρικές εκλογές», κανένας δεν αμφέβαλλε για την κατάσταση της υγείας του κ. Έρογλου. Τι κι αν είχαν περάσει τα χρόνια; Ο κ. Έρογλου δεν είχε χάσει τίποτα από τη δυναμικότητά του. Οι αιχμηρές τοποθετήσεις του ήταν πάντα ίδιες. Το ίδιο και ο τόνος της φωνής του, καθώς αναφερόταν σε «φλέγοντα» ζητήματα, όπως το Κυπριακό.

Το απόγευμα της προηγούμενης εβδομάδας, οι Τ/κ δημοσιογράφοι και αναλυτές θυμήθηκαν εκ νέου τα περασμένα χρόνια του ηγέτη τους. Ξαφνικά, περιγραφές όπως «ο δυναμικός ηγέτης» αντικαταστάθηκαν με φράσεις του τύπου «ο 72χρονος Ντερβίς Έρογλου». Η ανησυχία των Τ/κ αναλυτών πήρε διαστάσεις, όταν ανακοινώθηκε επισήμως η πληροφορία για την πρώτη καρδιοχειρουργική επέμβαση (μπαλονάκι) στην οποία έπρεπε να υποβληθεί εσπευσμένως ο κ. Έρογλου. Από εκείνη τη στιγμή, για τους Τ/κ δημοσιογράφους και αναλυτές το συμπέρασμα ήταν ένα και μοναδικό: «Το Κυπριακό κούρασε την καρδιά του προέδρου. Όπως οι προκάτοχοί του, έτσι και αυτός, πλήγηκε από το άγχος των διαπραγματεύσεων. Χρειάζεται διάλλειμα».

Αναχωρώντας για την Άγκυρα την περασμένη Κυριακή, προκειμένου να υποβληθεί σε επέμβαση bypass, ο Τ/κ ηγέτης άφησε πίσω του έντονα προβληματισμένους τους Τ/κ δημοσιογράφους και πολιτικούς. Οι πολιτικοί ψίθυροι επικεντρώθηκαν στην τύχη της επικείμενης κρίσιμης συνάντησης της Γενεύης και των διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό. Στις αρχές αυτής της εβδομάδας, στην άλλη πλευρά της Πράσινης Γραμμής, οι αναλυτές συμφωνούσαν ότι με την ασθένεια του Έρογλου σφραγίστηκε η περίοδος στασιμότητας στο Κυπριακό. Μάλιστα, ο αρθρογράφος Γιοκχάν Αλτίνερ προχώρησε ένα βήμα πιο πέρα και ονόμασε τη συγκεκριμένη περίοδο ως «break time στο Κυπριακό». Σύμφωνα με τον κ. Αλτίνερ, ανεξάρτητα με το αν διεξαχθεί κανονικά η συνάντηση της Γενεύης ή όχι, η ασθένεια του κ. Έρογλου έδειξε σε όλους ότι την παρούσα ιστορική περίοδο δεν πρόκειται να λάβουν χώρα ριζικές αλλαγές στο Κυπριακό. Δημοσίως, πάντως, η τ/κ ηγεσία υποστηρίζει ότι το πρόβλημα υγείας του Ντερβίς Έρογλου δεν θα αποτελέσει εμπόδιο στις απευθείας συνομιλίες και δεν θα σημειωθούν οποιεσδήποτε καθυστερήσεις.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ALEX TIERSKY**

NATO - Ε.Ε.: Θα λυθεί ο γόρδιος δεσμός;

Απογοήτευση μέχρι και εγκατάλειψη κάθε ελπίδας: Κατά τις πολλές επισκέψεις μου στον διατλαντικό χώρο με μέλη της Κοινοβουλευτικής Διάσκεψης του ΝΑΤΟ, όποτε η συζήτηση στραφεί στις σχέσεις ΝΑΤΟ-Ε.Ε., βρίσκω πως το φάσμα των αντιδράσεων περιορίζεται σε αυτές τις δύο λέξεις.

Πώς είναι δυνατόν, ακούμε συχνά, δύο οργανισμοί που μοιράζονται 21 μέλη να μην μπορούν επισήμως να καθίσουν μέσα σε ένα δωμάτιο και να διευθετήσουν τους αμοιβαίους τους ρόλους και τις επιχειρησιακές συνέργειες πέρα από τη μοναδική (πλην σημαντική) περίπτωση της Βοσνίας;

Τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Διάσκεψης διερωτώνται, συχνά δημοσίως, πώς μπορεί η τεράστια προοπτική που υπάρχει στη σχέση των δύο οργανισμών, να παραμένει αναξιοποίητη. Στο κάτω-κάτω, το ΝΑΤΟ και η Ε.Ε. είναι δύο οργανισμοί κτισμένοι στις ίδιες αρχές, έχουν ικανότητες που μπορούν να ολοκληρώσουν η μία την άλλη και αντιμετωπίζουν βαθιές επιχειρησιακές προκλήσεις. Και πρέπει να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις, ενώ ταυτόχρονα θα προσφέρουν στους φορολογούμενούς τους τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Ακόμα, σημειώνεται πως σε μεγάλο βαθμό οι φορολογούμενοι είναι φορολογούμενοι και των δύο οργανισμών.

Αυτές οι απογοητεύσεις εδώ και χρόνια σκοντάφτουν στην ξέρα μίας πολύ γνωστής διμερούς διαμάχης μεταξύ ενός μέλους του ΝΑΤΟ που δεν είναι μέλος της Ε.Ε. και ενός μέλους της Ε.Ε. που δεν είναι μέλος του ΝΑΤΟ.

Κι όμως, είναι δυνατόν να δημιουργηθεί ένα νέο κλίμα που να επιτρέπει καλύτερη συνεργασία μεταξύ των δύο οργανισμών, ακόμα και χωρίς την τελική επίλυση του γόρδιου δεσμού που ανέφερα πιο πάνω. Εάν είναι προς το συμφέρον όλων των εμπλεκομένων (ανεξαιρέτως) να ξεπεραστούν αυτά τα προβλήματα, και επομένως να μπορούμε μαζί να προσφέρουμε ανθρωπιστική βοήθεια και προστασία σε πολλούς ανθρώπους ανά το παγκόσμιο που έχουν ανάγκη, τότε θα βρεθεί ένας τρόπος.

Το ΝΑΤΟ βγήκε από τη Σύνοδο Κορυφής του Νοεμβρίου στη Λισαβόνα έχοντας υιοθετήσει μια νέα στρατηγική αρχή. Ανάμεσα στις μυριάδες ελπίδες και δεσμεύσεις, πολύ σημαντική είναι η «δυνατή» διατύπωση που αφορά τη διάθεση για δημιουργία πιο στενών σχέσεων με την Ε.Ε., η οποία χαρακτηρίζεται ως «μοναδικός και απαραίτητος συνέταιρος του ΝΑΤΟ».

Ο γ.γ. του ΝΑΤΟ ασχολήθηκε άμεσα και έντονα με το θέμα αυτό, καταγράφοντας μια σειρά από χρήσιμα βήματα που η Ε.Ε. θα μπορούσε να κάνει για να επιτρέψει σε μέλη της συμμαχίας που δεν είναι μέλη της Ε.Ε. να συμμετάσχουν πιο ολοκληρωμένα στην Κοινή Στρατηγική Άμυνας και Ασφάλειας της Ε.Ε. Από την πλευρά της Ε.Ε., η ύπατη αντιπρόσωπος, λαίδη Κάθριν Άστον, έχει αναλάβει να εξεύρει τρόπους για την ανάπτυξη καλύτερης συνεργασίας με το ΝΑΤΟ και να ενημερώσει του Ευρωπαίους ηγέτες στη σύνοδο του Δεκεμβρίου.

Οι δύο ηγέτες, σύμφωνα με αναφορές, έχουν αρχίσει μια σειρά από συναντήσεις με βάση την παραδοχή ότι η συνεργασία μεταξύ των δύο οργανισμών αποτελεί μια αναγκαιότητα και πως ο καλύτερος τρόπος να φτάσουμε σε μια πιο στενή σχέση είναι να ακολουθήσουμε μια σταδιακή διαδικασία, βήμα-βήμα.

Ενώ σαφή αποτελέσματα από αυτές τις συναντήσεις δεν έχουν ακόμα διαφανεί, τα οφέλη μιας πιο στενής συνεργασίας δεν μπορούν να αμφισβητηθούν. Συγκεκριμένα, μέλη της Ε.Ε. έχουν να αποκομίσουν πολλά οφέλη από τη στενότερη συνεργασία με το ΝΑΤΟ, ιδίως όσον αφορά την αντιτρομοκρατική επιχείρηση Active Endeavour στη Μεσόγειο, επιχειρήσεις αντιμετώπισης καταστροφών και ανθρωπιστικές αποστολές, όπως εκείνες που διαχειρίζεται το Ευρω-Ατλαντικό Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Καταστροφών της συμμαχίας.

Μπορούμε να ελπίζουμε πως τα δυνητικά οφέλη αυτών των προοπτικών, όταν συνδυαστούν με την ήδη προχωρημένη προσπάθεια συνεργασίας μεταξύ των ηγετών του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε., μπορούν να οδηγήσουν σε μια νέα και πιο παραγωγική σχέση. Εντός εξαμήνου, θα γνωρίζουμε κατά πόσον πραγματικά η προτεραιότητα που δικαίως δίνεται σε αυτό το ζήτημα θα αποδώσει καρπούς ή εάν η Κοινοβουλευτική Διάσκεψη θα συνεχίσει να θρηνεί τις χαμένες ευκαιρίες και την αναποτελεσματική σπατάλη των χρημάτων των φορολογουμένων μας.

Ο κ. Alex Tiersky είναι διευθυντής της Επιτροπής Άμυνας και Ασφάλειας της Κοινοβουλευτικής Διάσκεψης του ΝΑΤΟ. Οι απόψεις που εκφράζονται είναι προσωπικές και δεν εκπροσωπούν το ΝΑΤΟ.

JOY SHINES ON.

Η ομορφιά της Απόλαυσης είναι πάντα παρούσα, με ήλιο ή με βροχή. Όπως κι αν το δείτε, το νέο BMW X3, με τον εντελώς νέο σχεδιασμό του είναι εντυπωσιακό. Με χαρακτηριστικά που προσφέρουν άνεση και απόλυτο έλεγχο σε κάθε δρόμο και με την τεχνολογία BMW EfficientDynamics που συνδυάζει χαμηλότερη κατανάλωση και μέγιστη απόδοση, είναι συναρπαστικό να οδηγείτε το νέο BMW X3. Επιπλέον, με την υπηρεσία Basic Service Inclusive, απολαμβάνετε το προγραμματισμένο service για 5 χρόνια ή μέχρι τη συμπλήρωση 100,000 χλμ., χωρίς κανένα δικό σας κόστος. Η Απόλαυση δεν προκαλεί απλώς, ανεβάζει και την αδρεναλίνη στα ύψη. Η ιστορία της Απόλαυσης συνεχίζεται στο **www.bmw.com.cy**.

THE ALL-NEW BMW X3.

BMW EfficientDynamics
X3 xDrive20d 5.6-9 l/100 km 147-210gr CO_2/km

Χαρ. Πηλακούτας Λτδ, Παγκύπριος Αριθμός: 77 77 16 00
BMW X3 xDrive20d: Κατάναλωση(ltr/100km): 5.6 - 9, Εκπομπές Ρύπων CO_2(gr/km): 147 - 210

Διαβάστε στο www.kathimerini.com.cy Δημιουργήθηκε μεταλλαγμένο ποντίκι που... κελαηδάει.

Στη σκληρή γραμμή επιστρέφει ο Νίκος

Πυκνές συναντήσεις τις τελευταίες ημέρες με κομματικά στελέχη που είπαν «όχι» στο Σχέδιο Ανάν είχε ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ

Ακόμη πιο σκληρή στάση έναντι του Προέδρου της Δημοκρατίας αναμένεται να επιδείξει με την έλευση του νέου χρόνου ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Νίκος Αναστασιάδης, ο οποίος φαίνεται, όπως όλο και πιο συχνά δηλώνει στους συνεργάτες του τον τελευταίο καιρό, ότι έχει καταλήξει πλέον οριστικά στο συμπέρασμα πως τα πράγματα, με τη μορφή που έχουν τώρα, δεν μπορούν να οδηγήσουν σε λύση. Η κορύφωση της επίθεσης Αναστασιάδη δεν θα περιοριστεί όμως μόνο στο Κυπριακό. Θα επεκταθεί τόσο στην οικονομία, όσο και στους υπόλοιπους τομείς της εσωτερικής διακυβέρνησης, που, σύμφωνα με την εκτίμησή του, «μπάζουν νερά».

Αρχής γενομένης από το Κυπριακό, η κορύφωση της κριτικής και της διαφωνίας για τους χειρισμούς του Δημήτρη Χριστόφια έρχεται σε μία κρίσιμη για την Πινδάρου

Παρασκηνιακές επαφές του κ. Αναστασιάδη με τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο και τον Ουράνιο Ιωαννίδη

περίοδο, ενόψει και των βουλευτικών εκλογών. Με καθαρά εσωκομματικά κριτήρια πάντα, θα αποτελέσει την έναρξη και της μεγάλης αντεπίθεσης, ούτως ώστε να συσπειρωθεί ακόμη περισσότερο ο ΔΗΣΥ και να εξασφαλίσει όσο το δυνατόν καλύτερα αποτελέσματα στις κάλπες.

Η προσέγγιση Αναστασιάδη προς τη γραμμή εντός του κόμματος, που τον ήθελε να μην είναι πιο προχωρημένος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, εκπορεύεται από μια σειρά επαφών που είχε τον τελευταίο καιρό με άτομα που τήρησαν σκληρή θέση το 2004, λέγοντας «όχι» στο Σχέδιο Ανάν.

Στις αρχές της εβδομάδας, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ είχε, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», συνάντηση μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας με τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, με τον οποίο συζήτησαν τις εξελίξεις και την απουσία προοπτικής επίλυσης του Κυπριακού. Τα όσα μάλιστα μετέφερε στον Προκαθήμενο της Εκκλησίας, φαίνεται να εξέπληξαν θετικά τον Αρχιεπίσκοπο.

Από τον πέμπτο όροφο της Πινδάρου πέρασε, όμως, σύμφωνα πάντα με τις πληροφορίες που εξασφάλισε η «Κ», και ο πρώην υπουργός Παιδείας, Ουράνιος Ιωαννίδης, ο οποίος επίσης ανήκει στην εντός του κόμματος «σκληρή γραμμή». Η συνάντηση Νίκου - Ουράνιου έγινε με πρωτοβουλία του προέδρου του ΔΗΣΥ και, παρά το γεγονός ότι δεν έχουν γνωστοποιηθεί πληροφορίες για τα αποτελέσματά της, φαίνεται να έχει καλύψει πολλές από τις ανησυχίες που έχει ο πρώην υπουργός και νυν πρόεδρος της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, σε σχέση με την πορεία του Κυπριακού.

Χάριν της ιστορίας, σημειώνεται πως πριν από έναν περίπου μήνα ο κ. Ιωαννίδης είχε παραχωρήσει συνέντευξη στην «Κ», λέγοντας πως το Κυπριακό βρίσκεται στη χειρότερη συγκυρία από ποτέ και επιβεβαιώνοντας τις πληροφορίες πως πολλοί είναι αυτοί που τον έχουν ήδη προσεγγίσει για να είναι υποψήφιος στις προεδρικές εκλογές.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Η εκτίμηση του προέδρου του ΔΗΣΥ, κ. Νίκου Αναστασιάδη, ότι τα πράγματα δεν οδεύουν προς λύση, τον φέρνει επί του παρόντος στο ίδιο στρατόπεδο με όσους στο κόμμα δεν τον ήθελαν τόσο προχωρημένο στο Κυπριακό.

Βλέπει επιδιαιτησία

Η στροφή Αναστασιάδη προς τη σκληρή γραμμή του ΔΗΣΥ συνδέεται με δύο ουσιαστικά βασικές θέσεις στις οποίες έχει καταλήξει, αξιολογώντας τόσο τις προτάσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, όσο και τη στάση που τηρεί τον τελευταίο καιρό η διεθνής κοινότητα: Πρώτον, ότι στο τέλος της ημέρας θα είναι αναπόφευκτη η επιδιαιτησία και, δεύτερον, ότι στα όσα εισηγήθηκε ο Δημήτρης Χριστόφιας περιλαμβάνονται πτυχές που δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές ούτε από τον ίδιο αλλά ούτε και από τον κυπριακό λαό γενικότερα. Ως τέτοια, τον τελευταίο καιρό χαρακτηρίζει την πρόταση Χριστόφια για τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών, λέγοντας μάλιστα πως σε περίπτωση πραγματικής κρίσης το όλο σύστημα της λύσης θα καταρρεύσει σε μια νύχτα.

Όσον αφορά την εκτίμηση για αναπόφευκτη επιδιαιτησία, ο Νίκος Αναστασιάδης και οι πιο σκληροί εντός του κόμματος βρίσκουν κοινό έδαφος στη θέση πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρέπει να την απορρίψει υπέρ μίας πρότασης για διευρυμένη διάσκεψη με τη συμμετοχή Ελλάδας και Τουρκίας.

Ισχυρό ψηφοδέλτιο χωρίς να ταχθεί υπέρ κανενός

Παράλληλα με τις διερευνητικές επαφές που έχει στο κόμμα του τις τελευταίες ημέρες με την πλευρά που φώναζε για τις προχωρημένες του θέσεις, ο Νίκος Αναστασιάδης εστιάζει την προσοχή του και στην ενδυνάμωση του ψηφοδελτίου του ΔΗΣΥ ενόψει βουλευτικών εκλογών, γνωρίζοντας πως όσο πιο ψηλά ποσοστά εξασφαλίσει το κόμμα, τόσο πιο εφικτή θα είναι η υλοποίηση των στόχων, για την προεδρία της Βουλής, αλλά και για τις προεδρικές του 2013.

Οι επίδοξοι νέοι βουλευτές στην Πινδάρου φαίνεται να είναι επί του παρόντος σε κατάσταση αναμονής για να δουν τις επιλογές του προέδρου τους σε σχέση με τους αριστίνδην υποψηφίους. Επιλογές που εκ των πραγμάτων θα επηρεάσουν και τη δική τους στρατηγική, αφού γνωρίζουν πως, στις τρεις τελευταίες εκλογικές διαδικασίες, τουλάχιστον δύο από αυτές τις επιλογές πετύχαιναν την είσοδό τους στη Βουλή.

Αν και μέχρι στιγμής ο αρχηγός του ΔΗΣΥ κρατά κλειστά τα χαρτιά του για αυτό το θέμα, πληροφορίες τον φέρουν να έχει ήδη προσεγγίσει τη μέχρι πρόσφατα Επίτροπο Διοικήσεως, Ηλιάνα Νικολάου, προσφέροντάς της μία αριστίνδην θέση στο ψηφοδέλτιο του κόμματος. Επιλογή που, σύμφωνα με μέλη του κόμματος, ταιριάζει γάντι στον ΔΗΣΥ και παράλληλα θυμίζει σε πολλά σημεία την ενέργειά του να επιλέξει σε προηγούμενη εκλογική διαδικασία ως αριστίνδην τη Μαρία Κυριακού. Παράλληλα, ο Νίκος Αναστασιάδης φαίνεται πως θα τηρήσει και σε αυτές τις εκλογές την προσφιλή του τακτική να μην παρεμβαίνει στην εσωκομματική μάχη που έχει ξεσπάσει ανάμεσα στους βουλευτές και τους υποψηφίους, θεωρώντας πως η έκβασή της μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει στα ποσοστά του κόμματος.

Ετοιμάζει πρόταση για αριστίνδην την Ηλιάνα Νικολάου

Όπως δήλωνε στην «Κ» υψηλόβαθμος αξιωματούχος του ΔΗΣΥ που ξέρει καλά τον τρόπο με τον οποίο κινείται ο πρόεδρος, «ο Νίκος, αν και έχει τις προτιμήσεις του, δεν θα πει ονόματα. Θα κάτσει αναπαυτικά στην προεδρική του καρέκλα και θα μας αφήσει να χτυπηθούμε εντός του κόμματος και ο καλύτερος ας κερδίσει...».

Μετά τα κάλαντα αρχίζουν τα όργανα

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Η λήξη της εορταστικής περιόδου θα δώσει στα κόμματα το έναυσμα για την αντίστροφη μέτρηση, ενόψει βουλευτικών εκλογών. Μια πολιτική μάχη η οποία αποκτά ιδιαίτερη σημασία, από τη στιγμή που όλες οι πολιτικές δυνάμεις συμφωνούν ότι η πρώτη αναμέτρηση της νέας χρονιάς αποτελεί πρόκριμα για τις Προεδρικές του 2013.

Ο περιορισμός της αποχής είναι το στοίχημα που καλούνται να κερδίσουν τα δύο μεγάλα κόμματα, προκειμένου να επιτύχουν τον βασικό στόχο τους, που δεν είναι άλλος από την πρωτιά. Το κυβερνών ΑΚΕΛ, στην πρώτη εκλογική μάχη αφότου βρέθηκε στην εξουσία, έχει κάθε λόγο να θέλει διατήρηση του «κεκτημένου» της πρώτης πολιτικής δύναμης. Στο ΑΚΕΛ εκτιμούν ότι με σκληρή δουλειά ο στόχος της διατήρησης της πρωτιάς είναι εφικτός, έστω κι αν οι με-

Η μάχη των δύο μεγάλων κομμάτων για την πρωτιά στις Βουλευτικές και οι βλέψεις για τις Προεδρικές

τρήσεις κοινής γνώμης δείχνουν τον ΔΗΣΥ με ελαφρύ, αλλά σταθερό, προβάδισμα. Ακόμη κι αν η κάλπη επιβεβαιώσει αυτή την τάση, δηλαδή απώλεια της πρωτιάς για το ΑΚΕΛ, με μικρή διαφορά από τον ΔΗΣΥ, η ζημιά θα είναι περισσότερο στο ψυχολογικό πεδίο, εάν βεβαίως η διαφορά αυτή δεν θα φέρει και ανακατατάξεις στα βουλευτικά έδρανα που θα εξασφαλίσει το κάθε κόμμα. Είναι γι' αυτόν τον λόγο που το ΑΚΕΛ θα στραφεί προς τους ψηφοφόρους και φίλους του, τονίζοντας ότι διατήρηση ή αν είναι δυνατόν και αύξηση των εκλογικών ποσοστών του κόμματος θα ισοδυναμεί με ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση Δημήτρη Χριστόφια. Η επικοινωνιακή τακτική θα καθοριστεί αναλόγως των δεδομένων που θα έχουν διαμορφωθεί τότε, στο Κυπριακό αλλά και στην οικονομία. Η υπερψήφιση του κρατικού προϋπολογισμού, με τις ψήφους του ΔΗΚΟ και της ΕΔΕΚ, ήταν μια εξέλιξη ιδιαίτερα σημαντική για το ΑΚΕΛ, το οποίο ανησυχούσε στην ιδέα και μόνον να αφεθεί να υπερασπίζεται χωρίς σύμμαχο την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης σ' αυτή τη δύσκολη συγκυρία. Η συμφωνία μεταξύ κυβέρνησης και ΑΚΕΛ με το ΔΗΚΟ για το οικονομικό πακέτο εξουδετέρωσαν τις ανησυχίες για τη δημιουργία ενός αντικυβερνητικού μπλοκ από το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων, ενώ η ψήφιση του προϋπολογισμού και από την ΕΔΕΚ, έστω και με έντονη κριτική, απέτρεψε την οριστική ρήξη μεταξύ των δύο μέχρι πρότινος συνεργαζομένων κομμάτων, κάτι που επιτρέπει στο ΑΚΕΛ να διατυπώνει δημοσίως την πολιτική προσδοκία ότι «θα βρεθούν ξανά στο ίδιο χαράκωμα».

Κεντροδεξιά συμμαχία

Αυτή η εξέλιξη δεν υπήρξε καθόλου θετική για το μεγάλο κόμμα της αντιπολίτευσης. Στον Δημοκρατικό Συναγερμό εκτιμούν ότι κατά τη συζήτηση επί του προϋπολογισμού η παράταξη, παρόλο που παραμένει ο κύριος πολέμιος της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης, απέτυχε να κεφαλαιοποιήσει τη δυσαρέσκεια που αποτυπώνεται σε πολιτικό αλλά και σε κοινωνικό επίπεδο για την οικονομική κατάσταση. Η συμφωνία μεταξύ κυβέρνησης και ΑΚΕΛ με το ΔΗΚΟ για το πακέτο μέτρων οικονομικής εξυγίανσης δεν επέτρεψε στον ΔΗΣΥ να υλοποιήσει τον στρατηγικό στόχο να εμβολίσει τον κυβερνητικό συνασπισμό, που θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις για τη συγκρότηση Κεντροδεξιού μετώπου, όπως έγινε το 1993, με τη συνεργασία ΔΗΣΥ- ΔΗΚΟ.

Το πολιτικό κλίμα που δημιουργεί η κατάσταση στην οικονομία υπήρξε για τον ΔΗΣΥ μια πολύ καλή ευκαιρία να τεθούν οι βάσεις συγκρότησης αυτής της συνεργασίας, όχι μόνον με το ΔΗΚΟ, αλλά και με την ΕΔΕΚ, κάτι το οποίο είναι δύσκολο να γίνει με τα δύο αυτά κόμματα, έχοντας ως κοινή πλατφόρμα το Κυπριακό. Οι εκτιμήσεις ότι στο Κυπριακό δεν προβλέπεται να υπάρξουν δραματικές εξελίξεις, που να δημιουργούν τις πολιτικές συνθήκες για νέους τριγμούς στις σχέσεις κυβέρνησης και ΑΚΕΛ με το ΔΗΚΟ, υποχρεώνουν τον ΔΗΣΥ σε αναδιαμόρφωση τακτικής, με στροφή προς σκληρότερες θέσεις στο Κυπριακό για δύο βασικούς λόγους: Αποφυγή εσωκομματικής αντιπαράθεσης και αποστασιοποίηση από την πολιτική του Προέδρου Χριστόφια (την οποία μέχρι πρότινος υποστήριζε), ώστε να βρίσκεται εγγύτερα προς τα άλλα κόμματα και τις άλλες δυνάμεις, για να είναι σε θέση να ρίξει γέφυρες συνεργασίας, όταν και εφόσον υπάρξουν οι απαραίτητες προς τούτο, προϋποθέσεις, τόσο μετά τις βουλευτικές εκλογές, όσο και στις δημοτικές που έπονται, με διακύβευμα ασφαλώς τη συγκρότηση συμμαχίας, ενόψει των προεδρικών εκλογών του Φεβρουαρίου του 2013.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Το κυβερνών κόμμα θα αξιοποιήσει νέα στελέχη και παράλληλα θα επιχειρήσει ανοίγματα σε άλλους χώρους, πέραν του κομματικού, αναζητώντας προσωπικότητες που θα μπορέσουν να συμπληρώσουν μια πολυσυλλεκτική πρόταση προς την κοινωνία.

ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ αλιεύουν από την ίδια λίμνη

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Ο Μάριος Καρογιάν στοχεύει σε διατήρηση του ρυθμιστικού ρόλου του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Ο Γιαννάκης Ομήρου προσβλέπει σε αύξηση των ποσοστών της ΕΔΕΚ, με ιδανικό σενάριο τον διψήφιο αριθμό.

Τα πυρά που αντάλλαξαν βουλευτές του ΔΗΚΟ με συναδέλφους τους της ΕΔΕΚ, κατά τη συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού, είναι μια σαφής ένδειξη της τακτικής που θα ακολουθήσουν τα δύο κόμματα στη μάχη των βουλευτικών εκλογών. Το ΔΗΚΟ σαφέστατα κατήγαγε νίκη στα σημεία, αφού εμφανίστηκε ως η πολιτική δύναμη με ουσιαστικό ρυθμιστικό ρόλο στη χάραξη της κυβερνητικής πολιτικής. Η συμφωνία επί του πακέτου μέτρου οικονομικής εξυγίανσης έφερε τη σφραγίδα του κόμματος του Κέντρου, το οποίο έθεσε ως πρώτιστο στόχο να βγει από τις βουλευτικές εκλογές με τις λιγότερες δυνατές απώλειες, ώστε να παραμείνει απαραίτητος σύμμαχος σε κάθε κόμμα εξουσίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Ουσιαστικά η απόφαση του ΔΗΚΟ να στηρίξει τα κυβερνητικά μέτρα οικονομικής εξυγίανσης έσυρε και την ΕΔΕΚ προς την ίδια κατεύθυνση, η οποία σε καμιά περίπτωση δεν θα επιθυμούσε να κατηγορηθεί για προσχώρηση στο αντιπολιτευτικό μπλοκ. Στην ΕΔΕΚ προσβλέπουν σε αύξηση της εκλογικής δύναμης, γνωρίζοντας όμως ότι η δυναμική που δημιούργησε η αποχώρηση από τον κυβερνητικό συνασπισμό δεν μπορεί να διαρκεί επ' άπειρον. Η αντιπαράθεση ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ, ενόψει βουλευτικών εκλογών, θεωρείται αναπόφευκτη, ίσως και η σκληρότερη, εξαιτίας του γεγονότος ότι στο Κυπριακό ουσιαστικά απευθύνονται σε ένα συγγενές ακροατήριο, με πανομοιότυπες θέσεις. Στην αντιπαράθεση μεταξύ ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ για το Κυπριακό, σίγουρη θα πρέπει να θεωρείται και η εμπλοκή του Ευρωπαϊκού Κόμματος, το οποίο επίσης απευθύνεται στο ίδιο κοινό. Ωστόσο, το Ευρωπαϊκό Κόμμα θα αναδείξει το στοιχείο της συνέπειας, καταγγέλλοντας τα δύο κόμματα ότι στήριζαν την πολιτική του Προέδρου της Δημοκρατίας, ενώ το ίδιο διαφωνούσε εξαρχής.

Μόνιμη διχοτόμηση σημαίνει παραμονή στις ίδιες καρέκλες

Τάκης Χατζηγεωργίου: Η Αμμόχωστος είναι η μόνη λέξη που ανοίγει λίγο τα αυτιά των Ευρωπαίων

Συνέντευξη στον **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ**

Ο λόγος του ευρωβουλευτή του ΑΚΕΛ, Τάκη Χατζηγεωργίου, είναι πάντα συναρπαστικός και ιδιαιτέρως τολμηρός. Λέει τα πράγματα με το όνομά τους και παραθέτει στην «Κ» το πλαίσιο της δουλειάς του στις Βρυξέλλες για την προώθηση του Κυπριακού και για απαλλαγή από την κατοχή. Ο Τάκης Χατζηγεωργίου δεν κρύβει την οργή του για τους πολιτικούς, οι οποίοι κατά την έκφρασή του «καμώνονται πως δεν καταλαβαίνουν ότι οι ενέργειές τους παγιώνουν τη διχοτόμηση μα και διατηρούν την καρέκλα τους».

-Τι κάνει ένας ευρωβουλευτής στις Βρυξέλλες για την Κύπρο και το Κυπριακό;

-Η έγνοια όλων των Κυπρίων ευρωβουλευτών είναι η Κύπρος, αφού έχουμε το πρόβλημα της κατοχής και του μεγάλου αγώνα για την επίλυση του Κυπριακού. Με ειλικρίνεια, σας λέω, ότι, ενώ υπάρχουν χιλιάδες ζητήματα που είναι στη σφαίρα των δραστηριοτήτων μας στις Βρυξέλλες, το Κυπριακό είναι στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων μου.

-Πρακτικά πώς γίνεται;

-Το κύριο που μπορεί να κάνει ένας ευρωβουλευτής είναι οι επαφές με ανθρώπους-κλειδιά. Κατάφερα να έχω επικοινωνία με δεκάδες αξιωματούχους διαφόρων πολιτικών ομάδων, που η δουλειά τους έχει να κάμει με την εξωτερική πολιτική και άρα και με το Κυπριακό. Ένα μικρό μόνο παράδειγμα είναι και ο επίτροπος Διεύρυνσης.

-Μπορούν να αλλάξουν αποφάσεις ή να επηρεαστούν πολιτικές;

-Τα γεγονότα, τα γεννούν οι συνθήκες. Εμείς οι πολιτικοί μπορούμε να συνδράμουμε τα γεγονότα, που γεννήθηκαν από κάποιες συνθήκες και να τα σπρώξουμε στην πορεία που έχουν πάρει ή να αντισταθούμε αν μπορούμε. Οι συνθήκες σήμερα γεννούν γεγονότα τα οποία δεν είναι κατ' ανάγκη υπέρ της Κύπρου. Ο κυριότερος λόγος είναι η πάροδος των χρόνων με άλυτο το Κυπριακό. Ο χρόνος έχει προστεθεί πάνω στο Κυπριακό ως ιλύ και το έχει κάμει σχεδόν ασήκωτο.

-Υπάρχουν όμως συνεχώς εξελίξεις.

-Ασφαλώς τίθενται πρώτα τα επίκαιρα θέματα. Πριν μερικούς μήνες στόχος ήταν να μην προωθηθεί το απευθείας εμπόριο. Σήμερα η προσπάθεια εστιάζεται στη συμπερίληψη στη νέα έκθεση προόδου της Τουρκίας, το θέμα της επιστροφής της Αμμοχώστου. Για το θέμα είχαμε επαφές με την εισηγήτρια της έκθεσης. Στην περσινή έκθεση υπήρχε αναφορά και αν δεν συμπεριληφθεί φέτος, τότε τίθεται κάποιο θέμα.

-Τι σημαίνει στο τέλος της ημέρας η αναφορά στην Αμμόχωστο;

-Και εγώ μπαίνω στον πειρασμό και θέτω στον εαυτό μου αυτό το ερώτημα. Τι σημασία έχουν τα ψηφίσματα αν η Τουρκία δεν υλοποιεί τις δεσμεύσεις της και αμφισβητεί τις εκθέσεις; Απαντώ ότι το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να συνεπικουρούμε με ειλικρίνεια και σοβαρότητα, τις εντατικές προσπάθειες που καταβάλλονται στις συνομιλίες. Το κέντρο των πραγμάτων είναι στο τραπέζι των συνομιλιών. Έχω όμως μια συγκεκριμένη σκέψη για την Αμμόχωστο και θα την καταθέσω στην ώρα της. Η Αμμόχωστος είναι η μόνη λέξη που ανοίγει λίγο τα αυτιά των Ευρωπαίων. Και πιστεύω ακόμα ότι η Αμμόχωστος δεν είναι, δεν πρέπει να είναι, μέρος του κυπριακού προβλήματος. Είναι ένα συγκεκριμένο αυτόνομο ζήτημα που αφορά μια πόλη που καταρρέει εν εαυτώ και η οποία θα πρέπει να ξαναζήσει μέσα στον ευρωπαϊκό πολιτισμό.

-Έχει τη δύναμη το Ευρωκοινοβούλιο να καθορίσει αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Συμβουλίου των Αρχηγών;

-Έχουμε το παράδειγμα του απευθείας εμπορίου. Το είπα επανειλημμένως στο παρελθόν ότι ήταν αδύνατο να προωθηθεί το απευθείας εμπόριο με τα κατεχόμενα. Επαναλαμβάνω ότι είναι οι συνθήκες που γεννούν τα γεγονότα και εμείς επιτελούμε συνεπικουρία. Και οι συνθήκες δεν επέτρεπαν σε 26 κράτη να πουν σε ένα άλλο κράτος-μέλος, δεν αναγνωρίζουμε την κυριαρχία σου. Ήταν παντελώς αδύνατο. Εμείς συμβάλαμε να μορφοποιηθεί αυτή η εικόνα στο Ευρωκοινοβούλιο.

ΚΥΠΕ

«Ο χρόνος έχει προστεθεί πάνω στο Κυπριακό ως λάσπη και το έχει κάμει σχεδόν ασήκωτο», υποστηρίζει ο ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ κ. Τάκης Χατζηγεωργίου.

-Είστε στη μικρή ομάδα της Ευρωπαϊκής Αριστεράς. Πόσο εύκολο είναι να προωθήσετε τις θέσεις σας, δεδομένου ότι υπάρχουν μεγάλες κομματικές ομάδες με διαφορετικά συμφέροντα, πολλές φορές;

-Είναι γεγονός και σε κάποιο βαθμό επηρεάζει τον αντίκτυπο των ενεργειών μας. Ωστόσο επί επιπέδου ατόμων και επαφών, η δυνατότητα είναι η ίδια, είτε ανήκει σε μικρή ομάδα είτε σε μεγάλη. Το μέγεθος του ρόλου δεν είναι πάντα εξαρτώμενο από το μέγεθος της σκηνής. Έχω κάνει επαφές με συναδέλφους άλλων μεγάλων ομάδων. Και άλλες μεγάλες ομάδες λαμβάνουν θετικές θέσεις για την Κύπρο, ίσως για τα δικά τους συμφέροντα. Το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα έχει μια αρνητική θέση για την Τουρκία και αυτό μεταφράζεται σε θετική στάση για την Κύπρο. Εμείς αξιοποιούμε αυτό το γεγονός.

-Οι Ευρωπαίοι κρύβονται πίσω από την Κύπρο, στις σχέσεις τους με την Τουρκία;

-Ο Εγκεμές Μπαγίς, ο διαπραγματευτής της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, δήλωσε πριν μερικές μέρες ότι κάποιοι πρέπει να παύσουν να κρύβονται πίσω από την Κύπρο. Εγώ θέλω να πω ότι είναι σωστή η προσέγγισή του. Μερικές χώρες κρύβονται πίσω από το Κυπριακό και το χρησιμοποιούν για να ανακόψουν την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας. Αυτό για μας είναι στιγμιαίο συμφέρον, δεν μας συμφέρει μακροπρόθεσμα. Όμως θέλω να πω, ότι και η Τουρκία κρύβεται πίσω από το Κυπριακό, λέγοντας ότι δεν τη θέλουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και άρα δεν κάνει κινήσεις για λύση του Κυπριακού. Το μαχαίρι είναι αμφίστομο.

-Από τις Βρυξέλλες βλέπετε τα πολιτικά δρώμενα στην Κύπρο με διαφορετικό μάτι;

-Με στεναχωρεί πάρα πολύ το τι εκπέμπεται από τις πρωινές ραδιοφωνικές ή τις βραδινές τηλεοπτικές συζητήσεις. Πόσο δηλητήριο και πόσο πύον στέλλουν στην ατμόσφαιρα; Τα βλέπω με πολύ στενοχώρια, αλλά και κάποτε χαίρομαι που λείπω. Πηγαινοερχόμενος στις Βρυξέλλες (όπως λέει και το τραγούδι «από αγάπη πας, έρχεσαι, πηγαινοέρχεσαι»), αντιλαμβάνεσαι ότι υπάρχουν και άλλα προβλήματα στον κόσμο και βλέπεις και την Κύπρο από διαφορετικές γωνίες. Για να βοηθηθεί η Κύπρος, πρέπει ο πολιτικός να δρα έγκαιρα και καίρια. Δυστυχώς στην Κύπρο δεν δράσαμε όταν οι συνθήκες γεννούσαν θετικά γεγονότα. Είναι πολύ δύσκολη η μάχη. Να το πω παραστατικά: Η πέτρα κύλησε από το βουνό και δεν ανακόπτεται εύκολα. Απαιτείται εθνική σύνεση και συναίνεση. Απαιτούνται πολλές πλάτες για να ανακοπεί αυτό το κακό. Υπάρχουν ακόμη πολιτικοί στην Κύπρο που ενδιαφέρονται να δουν την πέτρα να κυλήσει πιο γρήγορα στον Καιάδα, γεγονός που θα σημάνει μόνιμη διχοτόμηση. Αυτό μπορεί να σημαίνει για τους ίδιους, παραμονή στις ίδιες καρέκλες και στα ίδια συνθήματα. Αυτό με στεναχωρεί πάρα πολύ, με σκοτώνει.

Δεν είναι καθόλου μεμονωμένα επεισόδια

-Πώς είδατε τα επεισόδια μετά τον καλαθοσφαιρικό αγώνα του ΑΠΟΕΛ με την τουρκική Krsiyaka;

-Κάθε φορά που συμβαίνει κάτι τέτοιο, βγαίνουν διάφοροι και διαδηλώνουν πως πρόκειται για μεμονωμένο γεγονός. Έχω ακούσει αυτή τη φράση «μεμονωμένο γεγονός» σε δεκάδες ανάλογα γεγονότα. Πρέπει να πιάσουμε τον βου από τα κέρατα. Κινδυνεύουμε από μια πιθανή απόκλιση προς το χείρον με τέτοιες συμπεριφορές. Ο θάνατος απέχει από τη ζωή όσο απέχει η γη από τα πόδια μας. Η πιθανότητα δηλαδή τέτοιες εκδηλώσεις ακραίας συμπεριφοράς να οδηγήσουν σε ανεπιθύμητες εξελίξεις, είναι υπαρκτή. Γι' αυτό, όσοι νομίζουν ότι αυτά τα πράγματα είναι «μεμονωμένα», ας τα αθροίσουν επιτέλους!

-Από πού πηγάζουν τα προβλήματα αυτά κατά τη γνώμη σας;

-Έχουμε προβλήματα που γεννιούνται από την κατοχή, από τη μετακίνηση χιλιάδων ανθρώπων από την Αφρική και την Ασία προς την Ευρώπη. Έχουμε προβλήματα κοινωνικά και οικονομικά. Όλα αυτά αποτελούν τις ρίζες που γεννούν φαινόμενα ακραίων συμπεριφορών και δεν χρειαζόμαστε το γνωστό βουλευτικό τρίο να συνεπικουρεί τέτοιες ακραίες συμπεριφορές. Έχω ξαναπεί ότι οι επόμενες συγκρούσεις στην Κύπρο θα είναι μεταξύ Ελληνοκυπρίων και ξένων και μεταξύ Τουρκοκυπρίων και εποίκων. Ξέρω ότι κάποιοι θα το ακούσουν αυτό ως θετικό, ας σκεφτούν όμως ότι κάτι τέτοιο σημαίνει βάθεμα της ιδέας ότι οι Τουρκοκύπριοι θα μάχονται για τη δική τους πατρίδα κι εμείς για τη δική μας. Δυο πατρίδες στην ίδια γη.

Χάνεται η ψυχή που χρειάζεται η λύση

-Μπορείτε να προβλέψετε κάτι για το Κυπριακό;

-Οι προβλέψεις πρέπει να αποφεύγονται. Ακόμα και αν είναι ορθές, δημιουργούν εστίες αντίστασης ενάντια στην πρόβλεψη και στο τέλος την ακυρώνουν. Πιο παραστατικά, μόλις προβλέψεις κάτι, την ίδια ώρα το σκοτώνεις. Παρ' όλα αυτά νομίζω θα ήταν σωστό να υποστηρίξω ότι υπάρχει ακόμα μπροστά στην Τουρκία ένα παράθυρο ευκαιρίας. Μακάρι να το δει και μακάρι εμείς (συνολικά) να τη δούμε ότι το είδε. Φοβάμαι όμως ότι σε περίπτωση λύσης, η οποία φυσιολογικά θα είναι πολύ δύσκολη στην εφαρμογή της (μην ξεχνούμε ότι μάθαμε μόνοι μας και είναι δύσκολο να μάθουμε στο από κοινού) δεν θα βρούμε στην κοινωνία όσους χρειαζόμαστε για να θέσουν σε εφαρμογή αυτή τη λύση. Η ψυχή που πρέπει να κατατεθεί για να δουλέψει η λύση, πάει να βγει. Γι' αυτό καλώ όλους όσοι βλέπουν μακριά, να κρατήσουν ζεστή την ψυχή τους για την κρίσιμη ώρα.

5πλές συμμετοχές για το διαμέρισμα στην Αθήνα.

Μόνο για τον μήνα Δεκέμβριο.

Τώρα η "Αθηναϊκή ευτυχία" είναι ακόμα πιο κοντά σας! Χρησιμοποιώντας τις κάρτες της Τράπεζας Κύπρου για όλες τις καθημερινές σας συναλλαγές τον μήνα Δεκέμβριο, έχετε περισσότερες πιθανότητες να κερδίσετε ένα διαμέρισμα στην Αθήνα. Για κάθε ένα ευρώ που ξοδεύετε, κερδίζετε **πενταπλάσιες** συμμετοχές στην κλήρωση για το διαμέρισμα στην Αθήνα.

Ακόμη, άλλοι 600 τυχεροί θα κερδίσουν διανυκτερεύσεις για δύο, σε ξενοδοχεία πολυτελείας στην Κύπρο.

Κάθε 1 ευρώ είναι και πέντε συμμετοχές στην κλήρωση (μόνο για τον Δεκέμβριο 2010). Οι αναλήψεις μετρητών δεν συμπεριλαμβάνονται στην κλήρωση. Το σχέδιο ισχύει από 1η Οκτωβρίου 2010 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2010. Η κλήρωση θα γίνει στις 20/01/2011.

Απολαύστε τις γιορτινές σας αγορές με τις Κάρτες της Τράπεζας Κύπρου και... καλή τύχη!

VISA MasterCard Diners Club International

σχέδιοευτυχία

Για πληροφορίες καλέστε στο 800 00 800 ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.bankofcyprus.com ή οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας Κύπρου

Τράπεζα Κύπρου

Μνηστήρες υπάρχουν πολλοί

Το ΑΚΕΛ δεν εκδήλωσε ακόμα τις προθέσεις του για τις βουλευτικές εκλογές του προσεχούς Μαΐου και είναι γνωστό πως είναι δύσκολο να πει κανείς με σιγουριά πώς θα πορευτεί το κόμμα, αλλά εκείνο που μαθαίνουμε είναι ότι, εκτός των άλλων, υπάρχει προβληματισμός για το team των «νέων δυνάμεων». Μνηστήρες υπάρχουν πολλοί, δεν είναι αυτό το πρόβλημα, διότι, όπως γνωρίζετε, την δόξαν ουδείς εμίσησεν. Το ζήτημα για την Εζεκία Παπαϊωάννου δεν είναι να γεμίσει καρέκλες, αλλά τα οπίσθια που θα τις γεμίσουν να ταιριάζουν με το προφίλ που θέλει η ηγεσία του κόμματος να δώσει στη νέα κοινοβουλευτική ομάδα. Τουτέστιν άτομα αναγνωρίσιμα μεν, καταρτισμένα δε. Άτομα που να μπορούν να σηκώσουν το βάρος μιας σύγχρονης κοινοβουλευτικής ομάδας, όπου όλα τα πρόσωπα να μπορούν να ανταποκρίνονται και στις αυξημένες επικοινωνιακές ανάγκες του κόμματος. «Διότι σήμερα είναι μετρημένοι εκείνοι που έχουν την ευχέρεια να βγαίνουν στα ΜΜΕ και να εκπροσωπούν το κόμμα σωστά και ικανοποιητικά», μας είπε στέλεχος του ΑΚΕΛ.

• • • •

Τα δύο πακέτα

Χωρίς το ΔΗΚΟ στην κυβέρνηση, δεν υπάρχει καμιά διασφάλιση ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα μας φέρει μια δίκαιη και βιώσιμη λύση για το Κυπριακό. Αυτά, εν πολλοίς, είπε ο Μάριος Καρογιάν στη συνεδρίαση του Εκτελεστικού Γραφείου του κόμματος, που έγινε την προηγούμενη Τρίτη. Πέραν λοιπόν της έμμεσης μομφής που διατυπώνεται προς το πρόσωπο του Δημήτρη Χριστόφια – αυτό είναι πρόβλημα που θα πρέπει να επιλύσουν οι δυο τους – προκύπτει ακόμη ένα ερώτημα: Γιατί η παρουσία του ΔΗΚΟ στην κυβέρνηση δεν διασφάλισε ένα δικαιότερο πακέτο μέτρων για την οικονομία; Και ακόμη κάτι: Εφόσον στην οικονομία απέτυχαν να το πράξουν, τι μας κάνει να πιστεύουμε ότι στο Κυπριακό θα τα καταφέρουν καλύτερα; Φίλτατε πρόεδρε του ΔΗΚΟ, για χρόνια πολιτευτήκατε ως κόμμα μέσα από εύηχα συνθήματα και διαδρόμους ατέλειωτους της εξουσίας. Οι πολίτες, εδώ και πολύ καιρό, έχουν ξεπεράσει τους πολιτικούς και αυτό είναι ένα μήνυμα που θα πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπ' όψιν από όλους τους πολιτικούς χώρους, συμπεριλαμβανομένου και του δικού σας. Το λένε, εξάλλου, όλες οι τελευταίες δημοσκοπήσεις.

• • • •

Το πνεύμα των Χριστουγέννων

Μένουμε στο ΔΗΚΟ και στη δήλωση του Μάριου Καρογιάν, ότι δεν θα πρέπει η κατάσταση της υγείας του Τ/κ ηγέτη να βάλει φρένο στη συνέχιση των συνομιλιών(!). Αυτή η δήλωση προέρχεται από τον πρόεδρο του κόμματος που θεωρούσε ότι δεν υπήρχε επαρκής βάση για έναρξη των απευθείας συνομιλιών. Είναι επίσης το κόμμα που δεν αποδέχεται οποιαδήποτε επιτάχυνση ή και αλλαγή της διαδικασίας των συνομιλιών. Προφανώς ο κ. Καρογιάν έχει βρει τη φόρμουλα να στριμώξει την άλλη πλευρά και είτε να πετύχει μια ευνοϊκή για την πλευρά μας λύση είτε να φορτώσει την ευθύνη του αδιεξόδου στην τ/κ πλευρά. Δεν εξηγείται αλλιώς η ευαισθητοποίηση του ΔΗΚΟ για τη συνέχιση των συνομιλιών και μάλιστα χωρίς επιβράδυνση του ρυθμού που αυτές διεξάγονται. Κάποιος ας μας πληροφορήσει, παρακαλώ, για το τι ακριβώς γίνεται εκεί στο ΔΗΚΟ. Εκτός και αν όλα αυτά οφείλονται στην επίδραση που έχει το πνεύμα των γιορτινών ημερών στον πρόεδρο της Βουλής. Απορία: Το πνεύμα των Χριστουγέννων έχει επισκεφθεί και την τρόικα εντός του ΔΗΚΟ;

Οι καμπάνες, οι τάπες και τα εδώδιμα αγγούρια

Σκίτσο του Ηλία Μακρή

• • • •

Πρόεδρος όλο εκπλήξεις

«Τον Ιανουάριο υποσχέθηκε ο Μάριος ότι θα ακούσουμε ηχηρά ονόματα που θα εμπλουτίσουν το ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ και θα δώσουν στο κόμμα νέα ορμή. Ονόματα από τον χώρο της πολιτικής, της οικονομίας και της ευρύτερης κοινωνίας. Αυτός ο πρόεδρός μας είναι όλο εκπλήξεις. Απορώ τι θα δούμε τον Γενάρη, μετά από τη μεγάλη έκπληξη του Δεκέμβρη, που ο Άη Βασίλης μάς έφερε τον Ντίνο Μιχαηλίδη;». Τάδε έφη γνωστός αθυρόστομος βουλευτής του ΔΗΚΟ, ο οποίος είπε κι άλλα που δεν γράφονται, διότι η στήλη δεν έχει πρόσβαση στη «ζώνη ενηλίκων».

• • • •

Το κράτος μπορούσε

Η νέα Eurocypria, με τον μισό στόλο και μειωμένο κατά 50% το προσωπικό, θα είναι κερδοφόρα, σύμφωνα με τον εκκαθαριστή Κρις Ιακωβίδη. Μάλιστα, το τελικό επιχειρηματικό σχέδιο που ετοιμάστηκε είναι τέτοιο, που έχει προσελκύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον αρκετών μνηστήρων για την αερογραμμή ναυλωμένων πτήσεων. Και τίθεται εύλογα το ερώτημα: Το κράτος, όταν είχε υπό την ιδιοκτησία του την αερογραμμή, δεν μπορούσε να τη νοικοκυρέψει προς όφελος της ευρύτερης κοινωνίας, αλλά και των εργαζομένων σε αυτήν; Η απάντηση, δυστυχώς για όλους μας, βρίσκεται στα έργα και ημέρες των προηγούμενων δύο κυβερνήσεων, οι οποίες «φρόντισαν» να τη χρεοκοπήσουν, εξυπηρετώντας άλλα, ξένα προς την εταιρεία, συμφέροντα. Για όσους έχουν μια κάποια μνήμη και μπορούν να ανακαλέσουν ονόματα και ενέργειες, δεν υπάρχει ανεξήγητο για την καταναγκαστική προσγείωση της εταιρείας. Σήμερα η προσπάθεια που γίνεται είναι να δοθεί σε ιδιώτη επενδυτή ένα κρατικό περιουσιακό στοιχείο του οποίου η αξία πώλησης δεν ανταποκρίνεται στις προοπτικές κερδοφορίας της επιχείρησης. Η κυβέρνηση θα θέλαμε να ξέρουμε πώς νιώθει γι' αυτή την κατάληξη; Βρίσκεται σε αρμονία με τους διακηρυγμένους στόχους της για μια δικαιότερη κοινωνία;

• • • •

Οι λαλίστατοι σιώπησαν

Για κάθε ζήτημα, μικρό ή μεγάλο, οι πολιτικοί μας ηγέτες σπεύδουν να κάνουν δηλώσεις. Εκεί που έπρεπε να τεθούν υπεράνω και να υπερασπιστούν την Κυπριακή Δημοκρατία κατά των ανεγκέφαλων, σιώπησαν, λες και τους άρεσε που έμεινε η Κύπρος εκτεθειμένη. Κι αυτό καθότι έρχονται εκλογές... Αυτή είναι η άποψη πολιτικού προσώπου της κυβερνητικής παράταξης για τη ζημιά που υπέστη η Κυπριακή Δημοκρατία, συνεπεία των επεισοδίων που σημειώθηκαν μετά τον αγώνα μπάσκετ μεταξύ του ΑΠΟΕΛ και της τουρκικής ομάδας Πινάρ Καρσίγιακα το βράδυ της περασμένης Τρίτης στη Λευκωσία. Πάντως, αν αυτό ισχύει έστω και κατ' ελάχιστον κι αν κάποιοι βρήκαν αυτόν τον τρόπο να κάνουν αντιπολίτευση, πάει να πει ότι μπορεί να έγιναν και προσχεδιασμένα τα επεισόδια; Για να καταλάβουμε, δηλαδή, πόση ανευθυνότητα υπάρχει σε αυτόν τον τόπο; Αν έτσι έγινε; Διότι κάτι τέτοιο συνάγεται από εκείνα που ακούσαμε.

• • • •

Ποιος έδωσε την αφορμή

Ο μόνος που έκανε δηλώσεις την Τετάρτη ήταν ο Πρόεδρος Χριστόφιας. Μάλιστα, όπως μαθαίνει η στήλη από πηγή που γνωρίζει καλά, «ο Πρόεδρος το βράδυ της Τρίτης έτρεχε να συμμαζέψει τα ασυμμάζευτα και την Τετάρτη το βράδυ άκουσε τον πρόεδρο του καλαθοσφαιρικού ΑΠΕΟΛ, Πρόδρομο Πετρίδη, να λέει περίπου από τηλεοράσεως ότι θα έπρεπε να το αναμέναμε ότι έτσι θα συμπεριφερόταν η Τουρκία. Τι θα μπορούσε να κάνει η Τουρκία αν δεν γινόντουσαν τα επεισόδια στο γήπεδο, δεν μας είπε». Ποιος της έδωσε την αφορμή ήταν το ερώτημα της ίδιας πηγής. Μάλιστα με τη λογική του κύριου Πετρίδη θα έπρεπε να ήταν αναμενόμενη και η βαριά καμπάνα της FIBA για τον ΑΠΟΕΛ, την οποία δεν προσπάθησε να αποτρέψει. Τι να καταλάβουμε, διερωτήθηκε η κυβερνητική πηγή, ότι ο παράγοντας του ΑΠΟΕΛ δεν ενδιαφέρεται ούτε για την τάπα που εισπράξαμε από την ευρωπαϊκή ομοσπονδία καλαθόσφαιρας;

• • • •

Σε αντιδιαστολή

Από την άλλη και χωρίς να έχουμε διάθεση να κάνουμε τον δικηγόρο κανενός, θεωρούμε ότι ο μεγάλος πτπημένος ήταν το κράτος, οι δυνάμεις του οποίου, η αστυνομία δηλαδή, δεν μπόρεσε να ελέγξει την κατάσταση. Δεν έχει σημασία το χρώμα του κασκόλ που φοράνε οι χούλιγκαν όταν το πρόβλημα που δημιουργείται είναι τόσο μεγάλο, ώστε να μένει η Κύπρος εκτεθειμένη διεθνώς και έχοντας μάλιστα ως κατήγορο την Τουρκία. Όσο για τον πρόεδρο του καλαθοσφαιρικού ΑΠΟΕΛ, θεωρούμε ότι δεν ήταν η ώρα να μιλήσει. Προς τι; Για να κάνει το επίσημο ΑΠΟΕΛ μέρος του προβλήματος; Προς υπεράσπιση ποιων; Των χούλιγκαν, που σε αντιδιαστολή με τους 1500 υγειά σκεπτόμενους και συμπεριφερόμενους φιλάθλους του ΑΠΟΕΛ, πήγαν στον αγώνα κι έφυγαν απ' αυτόν συμπεριφερόμενοι κόσμια και ευπρεπώς;

• • • •

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ

Μέρες τώρα ο υπουργός Εμπορίου οργώνει την Κύπρο, παίρνει σβάρνα τις υπεραγορές και ελέγχει τις τιμές των προϊόντων που θα στολίσουν το γιορτινό τραπέζι. Από το εδώδιμό αγγουράκι μέχρι και το αρνάκι θα είναι φέτος πιο φτηνά, αποφάνθηκε ενώπιον των καμερών. Ο νους του Κυπραίου περνά από το στομάχι του...

Παραμύθι χωρίς όνομα

Και μια και είμαστε στον αθλητισμό, να πούμε και για το ποδόσφαιρο και για την ύπαρξη πολιτικών σκοπιμοτήτων στην ΚΟΠ, όπως είπε ο πρόεδρος της Ομόνοιας Μιλτιάδης Νεοφύτου, μιλώντας το βράδυ της Τετάρτης στην ανοικτή συγκέντρωση με φιλάθλους της Ομόνοιας στο συνεδριακό κέντρο του ΓΣΠ. Ο κ. Νεοφύτου μίλησε και για την αντιμετώπιση από την ΚΟΠ, δηλαδή για τη μη συμπερίληψη της ομάδας στα διάφορα σώματα και είπε ότι στην ΚΟΠ υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά. Δεν μετέχει πουθενά η Ομόνοια, στην εκτελεστική ή σε άλλα σώματα. Δυστυχώς αυτό είναι το κυπριακό ποδόσφαιρο. Ποδοσφαιρικά προχωρήσαμε, όμως στα άλλα θέματα είμαστε πίσω. Υπάρχουν πολιτικές σκοπιμότητες. Εδώ αρχίζω και τα παίρνω στο κρανίο αγαπητέ Μιλτή. Δεν είναι δυνατόν ένας άνθρωπος που όλο τον καιρό μετράει τα λόγια του, να βγαίνει, να αμολά μια βόμβα και μετά να βάζει τελεία. Αν ο πρόεδρος ενός τόσο μεγάλου σωματείου δεν μπορεί να πει τα πράγματα με το όνομά τους καλύτερα να μην μιλήσει καθόλου. Τι σημαίνει πολιτικές σκοπιμότητες; Υπάρχει παράγκα στο κυπριακό ποδόσφαιρο; Υπάρχουν νονοί; Τι υπάρχει; Αν έτσι είναι τα πράγματα ή πείτε τα με το όνομά τους ή πείτε στους φιλάθλους σας να μποϊκοτάρουν τους αγώνες. Άμα κλείσει τη στρόφιγγα η Ομόνοια, είναι κοινός τόπος ότι θα ξεραθούν πολλά δέντρα.

• • • •

Δεν φοβάται το μαχαίρι...

Στα κατεχόμενα ο αριθμός των τζαμιών έχει φτάσει τα 168, καθώς φυτρώνουν όπως τα μανιτάρια. Αν λάβει κανείς υπ' όψιν ότι οι Τουρκοκύπριοι που είναι γύρω στις 100.000 σήμερα, δεν είναι θρησκευόμενοι και προσθέσει και τη δήλωση του λεγόμενου πρωθυπουργού Ιρσέν Κιουτσιούκ, ότι «ο πληθυσμός της ΤΔΒΚ είναι 600.000 άνθρωποι, τότε γίνεται αντιληπτό σε ποιο σημείο έχει φτάσει ο εποικισμός των κατεχομένων. Το μισό εκείνο εκατομμύριο ήρθε για να μείνει και θα πρέπει να έχει και κάπου να μείνει. Έτσι ο κ. Έρογλου το παίζει καθυστέρηση στις συνομιλίες και επιχειρεί πλέον επαναδιαπραγμάτευση κεφαλαίων που συμφωνήθηκαν μεταξύ Χριστόφια και Ταλάτ. Αυτό δίνει περιθώριο στην Επιτροπή Αποζημιώσεων να ρυθμίζει αιτήσεις Ε/κ, οι οποίες εξετάζονται πλέον με ταχείς ρυθμούς. Υπενθυμίζεται ότι στις αρχές Νοεμβρίου, ο Τούρκος πρόεδρος Γκιουλ είχε δηλώσει ότι «η Επιτροπή Αποζημιώσεων που δημιουργήθηκε από την Τουρκία και αναγνωρίστηκε από το ΕΔΑΔ (5/3/2010), πρέπει να ενισχυθεί ώστε να παίρνει τάχιστα αποφάσεις και, μέσω ενός ευρύτατου προγράμματος δανεισμού των Τ/κ που θα διευθύνει η Isbank, να πληρωθούν οι αποζημιώσεις για τις ε/κ περιουσίες στην ΤΔΒΚ». Το safe bet στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι το περιουσιακό δεν προβλέπεται να κλείσει μέχρι τη Γενεύη, όποτε γίνει αυτή, αλλά θα πάει μέχρι τον Μάρτη ή και πιο πέρα, μετά τις εκλογές στην Τουρκία. Όσο πιο μακριά, τόσο πιο πολλές ε/κ περιουσίες θα περάσουν στα χέρια της τουρκικής πλευράς. Το πρόβλημα σαλαμοποιείται. Τουτέστιν, το Κυπριακό δεν φοβάται το μαχαίρι...

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

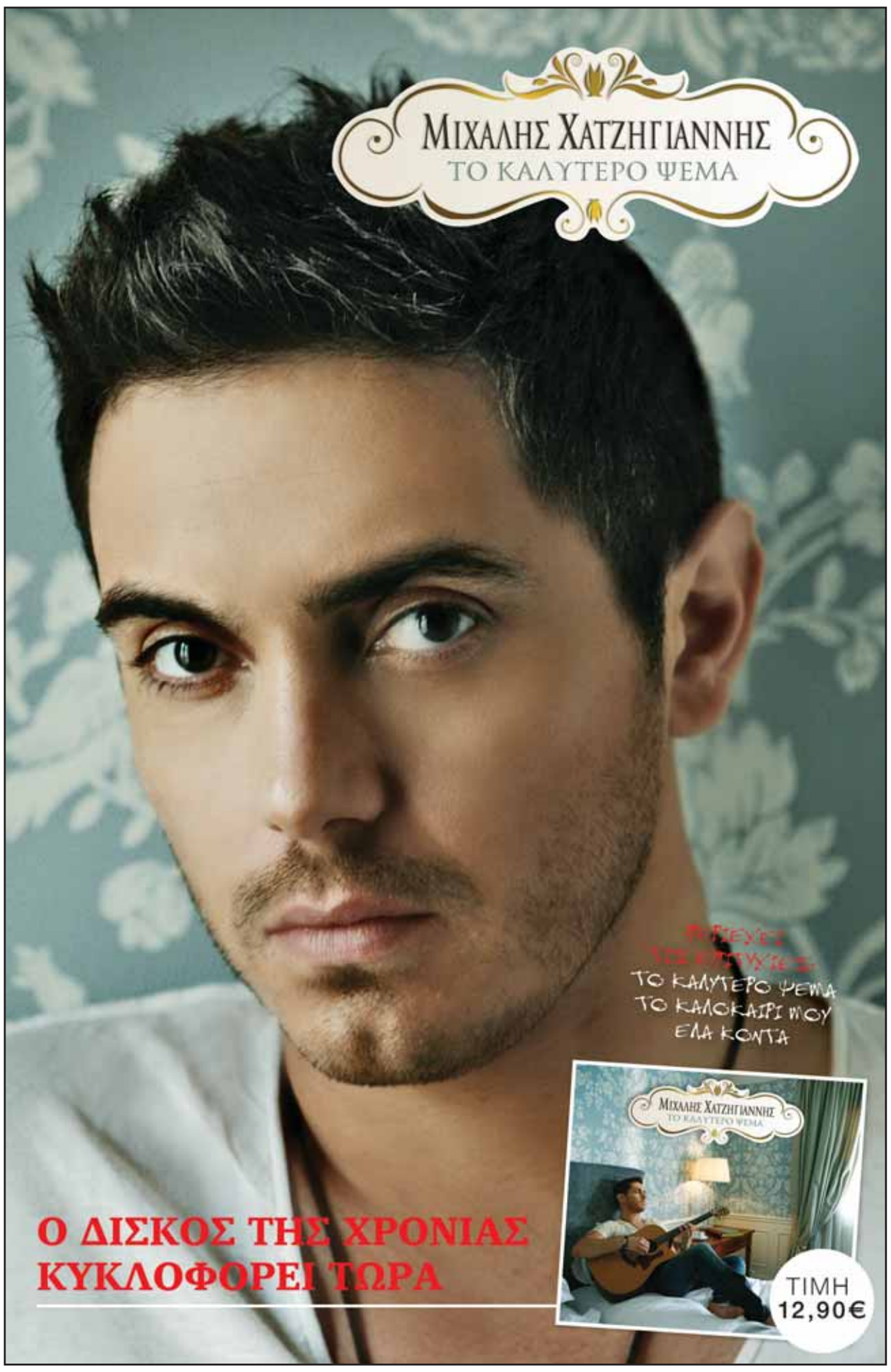

ΒΟΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Θα φαλιρίσει το κράτος με την κατάργηση θέσεων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ**

- **Θα φαλιρίσουν** το κράτος μια ώρα νωρίτερα, ήταν το σκωπτικό σχόλιο ενός καλού οικονομολόγου, όταν άκουσε τον Χαρίλαο Σταυράκη να περηφανεύεται ότι θα καταργούνται χίλιες θέσεις στο Δημόσιο, κάθε χρόνο, για τα επόμενα χρόνια. Και μονολογώντας σημείωνε ότι τέτοιες αποφάσεις λαμβάνουν μόνο λογιστές, που ξέρουν να μετρούν καλά τα ευρώ, αλλά δεν έχουν ιδέα από διοίκηση. Θα αρπάξουν από το στόμα το «ψωμάκι» μερικών νέων οι οποίοι εργάζονται ως έκτακτοι στο Δημόσιο και ελπίζουν σε μια μόνιμη θεσούλα, νομίζοντας ότι έτσι θα διατηρήσουν το «παντεσπάνι» των μεγαλυτέρων. Ούτε που μπορούν να σκεφτούν ότι με τον τρόπο αυτό θα γκρεμίσουν μια ώρα νωρίτερα τον «πύργο» της κρατικής μηχανής και μαζί και τις ακριβές τους «θεσάρες».
- **Ο απλός κανόνας** λέει ότι ο χρόνος αποτιμάται και πληρώνεται ανάλογα με τα καθήκοντα κάθε εργαζομένου. Πιο απλά, ένας διευθυντής πληρώνεται δέκα μονάδες την ώρα και μια γραμματέας μια μονάδα, αφού οι ευθύνες είναι διαφορετικές. Ο διευθυντής μπορεί να έχει τα προσόντα για να εκτελεί και τα καθήκοντα της γραμματέως πολύ καλύτερα, αλλά αυτό απαγορεύεται στις σοβαρές εταιρείες. Ο διευθυντής χάνει πολύτιμο χρόνο στη μελέτη και τη λήψη δύσκολων αποφάσεων και, στο τέλος της ημέρας, ζημιωμένη θα βγει η ίδια η επιχείρηση.
- **Προεκτείνοντας** αυτή την οικονομική αρχή στο κυπριακό Δημόσιο, διαπιστώνει κάποιος ότι με την κατάργηση, κατά κανόνα, θέσεων εκτάκτων επιχειρούν να καταργήσουν τις «γραμματείς» και να φορτώσουν τους διευθυντές με γραμματειακά καθήκοντα. Τα παραδείγματα αυτού του παραλογισμού είναι χιλιάδες. Φτάσαμε στο σημείο να έχουμε αξιωματούχους με υπουργικό καθεστώς, αλλά χωρίς υφισταμένους.
- **Πρόσφατα,** ένας υψηλόμισθος διευθυντής του Δημοσίου έλεγε ότι αναγκάζεται να διαθέτει πολλές ώρες για να φωτοτυπεί έγγραφα, αφού δεν έχει γραμματέα. Σε ένα σχολείο απάλλαξαν καθηγητή από μια εκπαιδευτική ώρα, για να ελέγχει το email του σχολείου, αφού η γραμματέας επικαλείται άγνοια. Αποτελεί κοινό μυστικό ότι τη δουλειά στο Δημόσιο την εκτελούν κατά κανόνα οι έκτακτοι, για να «απλώνουν ζάμπα» οι μόνιμοι, όπως λέγεται.
- **Εδώ και χρόνια** καταβάλλονται φιλότιμες προσπάθειες και πληρώνονται τεράστια ποσά για να μηχανογραφηθεί το Δημόσιο. Ωστόσο, τα αποτελέσματα δεν είναι τα αναμενόμενα, λόγω της «λευκής απεργίας» και του φόβου των παλαιότερων διευθυντών για τους υπολογιστές και κατ' επέκταση για τους υφισταμένους τους, οι οποίοι έχουν πολύ περισσότερες γνώσεις. Και αν αφουγκραστεί κάποιος τους νέους υπαλλήλους, μαθαίνει ιστορίες για γέλια και για κλάματα.
- **Η απλή απορία** σοβαρών μάνατζερ είναι γιατί δεν καταργούνται διευθυντικές θέσεις και γιατί δεν συνενώνονται υπηρεσίες, ώστε να επέλθει οικονομία κλίμακας. Οι καταγγελίες βουλευτών τρομάζουν. Έχουμε επτά δήμους στη Λευκωσία, ενώ μπορούσαμε να έχουμε έναν και να γλυτώσουμε τεράστια ποσά σε μέγαρα, μισθούς και υπηρεσίες. Τα ίδια και στις άλλες πόλεις. Έχουμε δεκάδες τεχνικές υπηρεσίες, σε διάφορα υπουργεία, οι οποίες εκτελούν την ίδια δουλειά. Έχουμε τις ίδιες σχολές στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στο ΤΕΠΑΚ. Και τα παραδείγματα δεν έχουν τέλος. Όλα αυτά δημιουργούν ένα χάος και γιγαντώνουν τη γραφειοκρατία, τη Λερναία Ύδρα που τρώει τα σωθικά του συλλογικού βαλαντίου.
- **Στην Ελλάδα** σήμερα ξεπουλούν σε τιμή ευκαιρίας επιχειρήσεις του Δημοσίου και εκατοντάδες ακριβοπληρωμένοι κρατικοδίαιτοι μένουν στον δρόμο. Το ίδιο θα συμβεί και στην Κύπρο, αν δεν ληφθούν λογικές αποφάσεις. Το παράδειγμα της Eurocypria είναι χαρακτηριστικό. Χρεοκόπησε εξαιτίας του πλήθους των υπαλλήλων και τώρα χωρίς υπαλλήλους είναι περιζήτητη. Η κρίση ακόμη δεν έδειξε όλα τα δόντια της και οι λύσεις στα προβλήματα πρέπει να παύσουν να είναι λογιστικές και να καταστούν οικονομικά ορθολογικές.

Σήμερα συνομιλούμε για συνομοσπονδία

■ *Στον ορίζοντα δεν διαφαίνεται λύση* ■ *Ουδείς διάβασε όλο το Ανάν, ούτε και ο Τάσσος* ■ *Πλείστες απόψεις του Ε.ΛΑ.Μ. με εκφράζουν* ■ *Είμαι κι εγώ εναντίον των λαθρομεταναστών* ■ *Αν μας φορολογήσουν, θα είμαστε υποχρεωμένοι να μεταποιήσουμε την περιουσία*

Συνέντευξη στον **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ**

«Οι πιστοί θα έρθουν τα Χριστούγεννα στους ναούς για να ακούσουν τη χριστουγεννιάτικη εγκύκλιο της Εκκλησίας, γι' αυτό και δεν χρειάζεται να τους στείλουμε μέσω των ΜΜΕ ευχές. Θα έρθετε δεύτεροι», μας είπε ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, όταν του ζητήσαμε να μεταφέρουμε το μήνυμά του ενόψει εορτών. Η συνέντευξη με τον Προκαθήμενο της Εκκλησίας υπήρξε έτσι από την αρχή πολύ ενδιαφέρουσα.

-Μακαριότατε, θα μπορούσε να πει κάποιος ότι, με τον τρόπο που παρεμβαίνετε στα πολιτικά δρώμενα, σας ενδιαφέρει η Εθναρχία.

-Όχι. Με ενδιαφέρει ο κυπριακός λαός να ζήσει ευτυχισμένος στη γη των πατέρων του και να μην έρθει η ώρα που θα αναζητεί πατρίδες αλλού. Εδώ και 2.000 χρόνια η Εκκλησία ως πραγματική μητέρα όλων ήταν σκυμμένη απάνω σε αυτό τον λαό, για να παραμείνει στη γη του, και τα κατάφερε.

-Τότε όμως δεν υπήρχε πολιτεία. Η Εκκλησία συνεχίζει να συμπεριφέρεται λες και δεν υπάρχει πολιτική ηγεσία.

-Μα δεν μπορεί η Εκκλησία να έχει λόγο και να τον εκφράζει; Δημοκρατία έχουμε.

-Είναι μόνο θέμα λόγου; Όταν καλεί τον Πρόεδρο να αποσύρει προτάσεις και μοιράζει πολιτικά φυλλάδια, δεν μετατρέπεται σε κομματάρχη;

-Όταν με ρώτησαν, είπα: Αν είδατε πεταμένα φυλλάδια στους δρόμους, σημαίνει ότι ο λαός απέρριψε την κίνησή μας. Ο κόσμος τα πήρε και τα διάβασε. Άρα θεωρώ ότι επικρότησε την προσπάθεια της Εκκλησίας. Δεν νομίζω ότι κάναμε κάτι κακό. Ήτο ένα μέσο το οποίο χρησιμοποίησε η Εκκλησία ώστε να ενημερώσει καταλλήλως τον λαό. Ο λόγος της είναι εθνικός. Δεν πολιτεύεται η Εκκλησία.

-Τι σχέση είχε εκείνο το φυλλάδιο, Μακαριότατε, με την ενημέρωση του λαού; Το «σύσσωμος ο κυπριακός λαός ψηφίζει "όχι" σε νέο σχέδιο λύσης που θα προνοεί εκ περιτροπής» δεν είναι ενημέρωση, είναι υποβολή.

-Θέλαμε να προβληματίσουμε τον λαό. Όποιος ήταν αντίθετος, δεν υποχρεούτο να πάρει φυλλάδιο. Μπορούσε να αρνηθεί.

-Λέτε ότι η πολιτεία δεν πολιτεύεται. Ως τι θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί τότε η στήριξη που πρόσφερε αρχικά στον Τ. Παπαδόπουλο το 2008 και εν συνεχεία στον κ. Κασουλίδη, ή πιο πριν όταν είχατε πει ότι οι θέσεις που εκφράζουν την Εκκλησία είναι αυτές του ΔΗΚΟ;

-Είχα άποψη ότι ο αείμνηστος Παπαδόπουλος θα πρόσφερε περισσότερα απ' οποιονδήποτε άλλο. Γι' αυτό στήριξα την υποψηφιότητά του. Όταν έχασε τις εκλογές, είχα το θάρρος να πω ότι ο κ. Κασουλίδης θα προσφέρει περισσότερα απ' ό,τι ο κ. Χριστόφιας. Και αυτό θεωρώ ότι ήταν μέσα στα πλαίσια του δικαιώματος που έχει ο κάθε πολίτης να κάνει επιλογές.

-Δεν θεωρείτε ότι κάποιες τοποθετήσεις σας μπερδεύουν τον κόσμο; Λέτε ότι δεν πιστεύετε στην ομοσπονδία επειδή δεν μπορεί να δουλέψει, αλλά τη δέχεστε για να μη διχάσετε τον λαό, αφού το σύνολο της πολιτικής ηγεσίας την έχει δεχθεί. Πώς μπορεί να δέχεστε μια λύση, όταν θεωρείτε εκ προοιμίου ότι δεν θα δουλέψει;

-Διότι θέλω να προβληματίσω και τον λαό και τους εκπροσώπους του. Γιατί, αν ο μη γένοιτο φτάσουμε σε μια λύση, όπως συζητείται τώρα, πιστεύω ότι θα καταρρεύσει. Θα πρέπει η ομοσπονδία να είναι πολύ λειτουργική για να σταθεί. Και επειδή καλή θέληση ποτέ δεν είχαν οι Τούρκοι, δεν πιστεύω ότι αυτό μπορεί να γίνει. Όμως, ας μη γελιόμαστε. Δεν είναι περί ομοσπονδίας που συνομιλούμε σήμερα, αλλά περί συνομοσπονδίας και κάτι χειρότερο.

> «Αν ο λαός δεχθεί τη σταθμισμένη ψήφο και την εκ περιτροπής προεδρία, αυτά που θα φέρει δηλαδή το νέο σχέδιο, εμείς θα το δεχθούμε»

-Έχετε επανειλημμένα καταφερθεί εναντίον της σταθμισμένης ψήφου, «διότι είναι έξω από τα πλαίσια που διέπουν τις δημοκρατικές χώρες». Η σταθμισμένη ψήφος, όμως, είναι χαρακτηριστικό πολλών δημοκρατιών, όπως είναι π.χ. οι ΗΠΑ. Θεωρείτε ότι οι ΗΠΑ δεν έχουν δημοκρατία;

-Οι ΗΠΑ έχουν ένα σύνταγμα. Είναι ελεύθερη χώρα. Είχαν σύνταγμα το οποίο ψήφισε ο λαός. Εδώ ποτέ δεν ρωτήθηκε ο λαός, το σύνταγμα που είχαμε και έχουμε ακόμα, είναι δοτό.

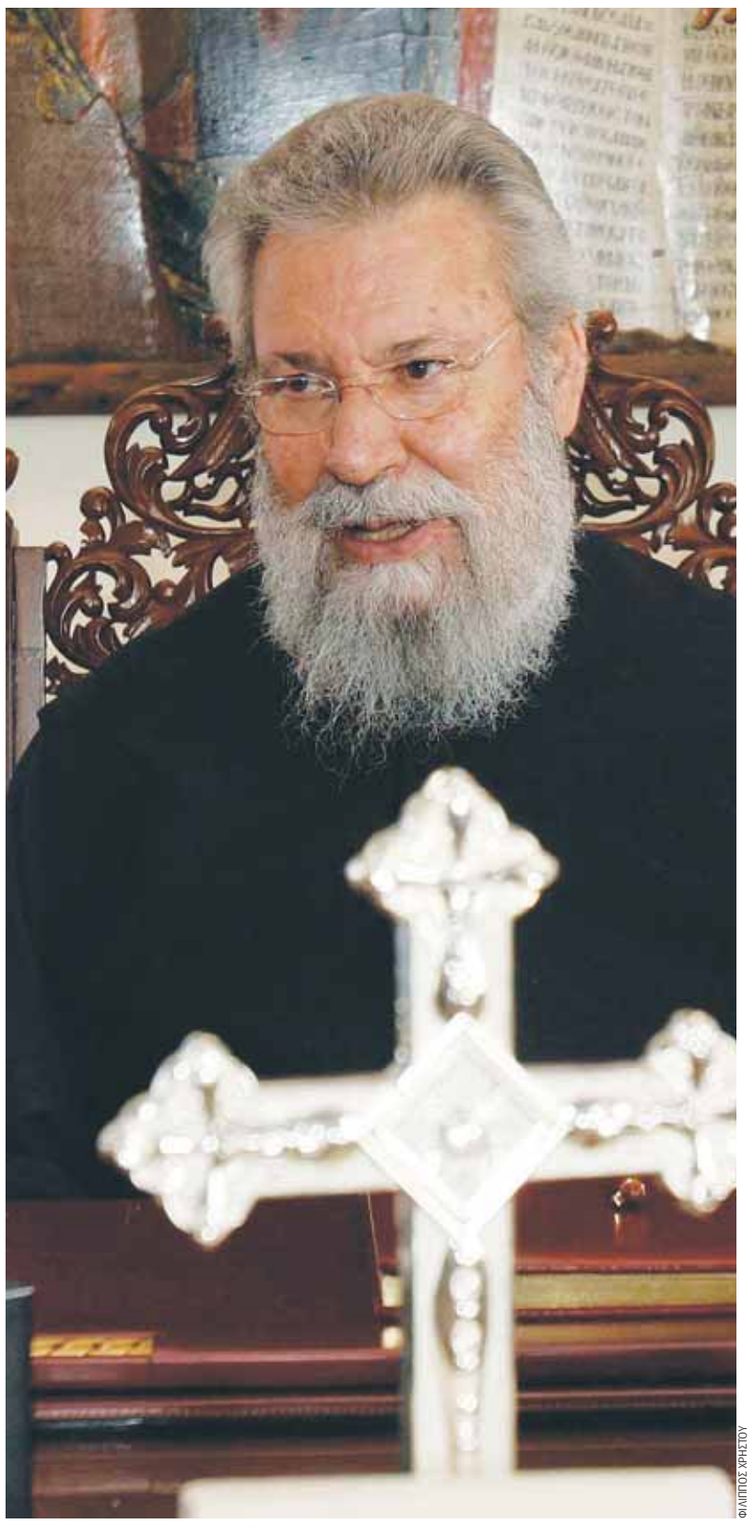

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Ο καθεδρικός ναός χρειάζεται να γίνει και θα γίνει, δηλώνει ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος και εξηγεί ότι δεν θα κοστίσει εννιά εκατ. ευρώ αλλά πέντε. Τα άλλα τέσσερα θα πάνε στη δημιουργία υπόγειου χώρου στάθμευσης, ο οποίος θα εξυπηρετεί την περιοχή.

-Ως στόχο έχετε θέσει την ανέγερση ενός συνεδριακού κέντρου που χρειάζεται, όπως είπατε, η όλη Ορθοδοξία. Στην ουσία λέτε ότι η Εκκλησία της μικρής Κύπρου έχει οικονομική δυνατότητα που δεν έχουν πολύ μεγαλύτερες ορθόδοξες Εκκλησίες. Εντούτοις, αρνείται να πληρώσει φόρους που πληρώνει ο οποιοσδήποτε άλλος πολίτης της Δημοκρατίας.

- Αυτό είναι λάθος. Η Εκκλησία πληρώνει όλους τους φόρους της. Ήταν μια προσπάθεια λαϊκισμού που έκαναν όλες οι κυβερνήσεις, η οποία έφτασε σε ύψη λαϊκισμού τα τελευταία χρόνια. Εμείς αποδείξαμε πέραν πάσης αμφιβολίας ότι δεν χρωστούμε.

-Δεν έχω πει ότι χρωστάτε. Λέω ότι αρνείστε να πληρώσετε τον φόρο για τη μη αξιοποιήσιμη περιουσία, που πληρώνει ο κάθε πολίτης.

- Στην προσπάθειά μου να τους πείσω ότι δεν χρωστούμε αυτά τα 169 εκατ. που έλεγαν και να πάψουν να λαϊκίζουν, βγήκα με τον πιο επίσημο τρόπο στη Βουλή και είπα ότι και να χρωστώ, δεν πληρώνω ούτε ευρώ, διότι με καλύπτει το Σύνταγμα. Έφθασα στο απροχώρητο διότι δεν μπορούσα να τους πείσω να σταματήσουν τον λαϊκισμό, κάτι που έπραξαν μετά από εκείνη τη δήλωση.

-Δεν απαντήσατε όμως στην ερώτηση αν η Εκκλησία πληρώνει φόρο για τη μη αξιοποιήσιμη περιουσία της.

- Είχα πει: Κύριοι, αν μας φορολογείτε, εμείς θα είμαστε υποχρεωμένοι να μεταποιήσουμε την περιουσία. Διότι, αν δεν την αξιοποιήσουμε και πληρώνουμε φόρο, κάθε χρόνο θα πρέπει να πωλούμε ένα τεμάχιο και κάποτε θα λείψει. Όσο εργατικοί και έξυπνοι κι αν είμεθα, θα κάνουμε πολλά λάθη. Και δεν είναι σωστό να χάσουμε μέρος της περιουσίας πιεζόμενοι από την ανάγκη μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα να αξιοποιήσουμε και να μεταποιήσουμε όλη αυτή τη μεγάλη ακτημοσύνη. Διότι η περιουσία αυτή ανήκει σε όλους τους χριστιανούς, είναι του λαού και πρέπει να τη διαφυλάξουμε. Δυστυχώς δεν γίναμε αντιληπτοί, δεν ενεκρίθη αυτή η εισήγησις που κάναμε, και έτσι μελετούμε τρόπους προς αξιοποίηση της περιουσίας αυτής.

-Μα αφού έχει λεχθεί ότι σε περίπτωση λύσης ο λαός θα ρωτηθεί.

-Και εμείς θα σεβαστούμε αυτό που θα αποφασίσει. Αν ο λαός δεχθεί τη σταθμισμένη ψήφο και την εκ περιτροπής, αυτά που θα φέρει δηλαδή το νέο σχέδιο, εμείς θα το δεχθούμε.

-Έχετε πολλές φορές πει ότι οι Τούρκοι δεν θα υλοποιήσουν οποιαδήποτε συμφωνία. Άρα προς τι οι συνομιλίες και προς τι η συζήτηση για τη βάση της λύσης, ακόμα και αν πρόκειται για μια πολύ λειτουργική ομοσπονδία;

-Μα έχουμε τόσα παραδείγματα που εγώ τουλάχιστον είμαι βέβαιος. Είχαμε τη Συμφωνία της 3ης Βιέννης, είχαμε τις Συμφωνίες Κορυφής. Υλοποιήθηκαν; Γιατί να υλοποιηθούν αυτές;

-Τότε γιατί τάσσεστε υπέρ των συνομιλιών;

-Στην προσπάθειά μας να βρεθεί κάποια λύση και να μπορέσει ο κυπριακός λαός να μπει στην ομαλότητα και να ζήσει ευτυχισμένος στη γη των πατέρων του, έχουμε δεχθεί να συνομιλήσουμε, να βρούμε μια λύση, έστω ομοσπονδιακή, αλλά στον ορίζοντα κάτι τέτοιο δεν φαίνεται.

> «Ακούγονται παραφωνίες ότι εμείς είμεθα Κύπριοι που μιλούμε ελληνικά. Είμεθα Έλληνες και όχι ελληνόφωνοι, και αυτό πρέπει να συνεχιστεί»

-Στο μνημόσυνο του Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου Α΄, την περασμένη Κυριακή, είπατε ότι μετατρέψαμε μια καθαρή εισβολή και κατοχή σε διακοινοτική διαφορά. Κάποιος μπορεί να αντιτάξει ότι για δύο δεκαετίες γινόταν ακριβώς το αντίθετο – επιμέναμε στην εισβολή και κατοχή και η στάση αυτή παγιοποίησε τα τετελεσμένα.

-Μέχρι τότε ήμασταν σχολαστικοί όσον αφορά στις πρόνοιες που θα έπρεπε να διέπουν τη λύση. Τώρα έχουμε κάνει υποχωρήσεις, ενώ οι Τούρκοι ούτε έναν πόντο δεν υποχώρησαν, με αποτέλεσμα η κατάστασις να επιδεινωθεί.

-Ναι, αλλά δεν προχωρούσαμε.

-Και είναι καλύτερα τώρα που προχωρούμε προς λάθος κατεύθυνση;

-Μακαριότατε, αν εσείς απαιτείτε για ένα τεμάχιο 5 εκατ. και ο ενδιαφερόμενος δίνει 1 εκατ. και εμμένετε και οι δύο στις θέσεις σας, πώς θα υπάρξει συμφωνία; Δεν θα πρέπει να μετακινηθούν και οι δύο πλευρές;

-Ναι, αλλά όχι να πάω να χαρίσω το τεμάχιο της γης. Θα επιμένω στην αξία του και, αν δεν την πάρω, δεν θα το δώσω.

-Νομίζω ότι νομιμοποιείται κάποιος να ρωτήσει, γιατί δεν κατεβαίνει στις εκλογές ο Μακαριότατος, αφού έχει αυτό τον πολιτικό λόγο, και εκεί να κριθεί; Διότι, επιτρέψτε μου να πω, αυτό που κάνετε είναι να πολιτεύεστε εκ του ασφαλούς.

-Η Εκκλησία διαχρονικά είχε άποψη γι' αυτό τον λαό, τον υπηρέτησε επί 20 συναπτούς αιώνες. Θα παραμείνει στις αγωνιστικές επάλξεις διότι εκ της φύσεώς της ήταν πάντοτε η μητέρα του λαού, έπασχε μαζί του, τον στήριζε και κατάφερε να τον κρατήσει δεμένο στη γη των πατέρων του. Αυτή την εθνική γραμμή η Εκκλησία είναι αποφασισμένη να την κρατήσει. Δεν θέλουμε πολιτικά αξιώματα. Η πολιτική ανήκει στους πολιτικούς. Εμείς βλέπουμε μόνο το εθνικό θέμα.

-Μακαριότατε, κατηγορείστε ότι, με την επιρροή που επιχειρείτε να ασκήσετε πάνω στα εκπαιδευτικά ζητήματα, στοχεύετε στην υποκατάσταση του ρόλου της εκλεγμένης πολιτικής ηγεσίας.

-Δεν νομίζω ότι επιχειρούμε κάτι τέτοιο. Στην Κύπρο υπήρχε πάντα το πρόγραμμα της ελληνοχριστιανικής παιδείας, δοκιμασμένο επί αιώνες και πετυχημένο. Τώρα προσπαθούν να το αλλάξουν. Και ακούγονται ορισμένες παραφωνίες ότι εμείς είμεθα Κύπριοι που μιλούμε ελληνικά. Εμείς αυτό δεν το δεχόμαστε, είμεθα Έλληνες και όχι ελληνόφωνοι, και αυτό πρέπει να συνεχιστεί.

-Πώς μπορεί η Εκκλησία, πριν ακόμα δει τα νέα βιβλία, να προτρέπει τους μαθητές να τα πετάξουν;

-Είχα πει ότι τα παιδιά μας διαθέτουν κρίση και μυαλό και αν επιχειρηθεί αλλαγή στα βιβλία της Ιστορίας, είμαι σίγουρος ότι θα αντιδράσουν και θα τα πετάξουν.

-Μακαριότατε, η τοποθέτησή σας ήταν τηλεοπτική και είχατε πει ότι η Εκκλησία δεν θα διστάσει να παροτρύνει τους μαθητές να πετάξουν τα βιβλία.

-Εν πάση περιπτώσει, είμαι σίγουρος ότι οι μαθητές δεν θα περιμένουν την Εκκλησία να τους προτρέψει να πετάξουν τα βιβλία. Θα το πράξουν από μόνοι τους.

Το Ε.ΛΑ.Μ. με εκφράζει πολύ

-Η αντίληψη που υπάρχει σήμερα είναι ότι από την Εκκλησία σήμερα απουσιάζει ο πνευματικός λόγος. Μιλά περισσότερο για πολιτικά και οικονομικά θέματα.

-Αν παρακολουθήσετε τα κηρύγματα που γίνονται στους ναούς, πολύ σπάνια θα ακούσετε εθνικό λόγο. Μόνο εκτός εκκλησίας, αν ερωτηθώ, τοποθετούμαι για αυτά τα θέματα. Στην εκκλησία περιορίζομαι στο θρησκευτικό κήρυγμα και ο θρησκευτικός λόγος ακούγεται και από εμένα και από τους άλλους Συνοδικούς.

-Τελευταία βλέπουμε σημάδια όξυνσης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Η Εκκλησία δεν είδαμε να παίρνει θέση εναντίον. Μάλιστα, κάτι που ψιθυρίζεται είναι ότι το Ε.ΛΑ.Μ. στεγάζεται σε κτήριο της Εκκλησίας, το οποίο του παρέχεται άνευ αντιτίμου. Ισχύει αυτό;

-Αυτό είναι κακόηθες ψέμα, δεν φιλοξενούμε το Ε.ΛΑ.Μ. σε στέγη της Εκκλησίας. Αλλά, πλείστες απόψεις του Ε.ΛΑ.Μ. με εκφράζουν. Κι αν είναι εναντίον των λαθρομεταναστών, τολμώ να σας πω ότι και εγώ είμαι εναντίον των λαθρομεταναστών. Δεν μπορούμε να γίνει εδώ μια πανσπερμία.

-Για να είμαστε ακριβείς, το Ε.ΛΑ.Μ. δεν είναι εναντίον των λαθρομεταναστών. Όταν διαδηλώνουν με σύνθημα «κάθε ξένος ίσον ένας άνεργος Έλληνας», δεν νομίζω ότι αναφέρονται μόνο στους λαθρομετανάστες.

-Δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο. Όσες φορές ήρθα σε επαφή με αυτά τα παιδιά, έχω αντιληφθεί ότι είναι μορφωμένα παιδιά, ενδιαφέρονται για τον τόπο και οι απόψεις τους είναι κρυστάλλινες.

-Μιλάτε συχνά για ενότητα και συλλογικότητα, στην πράξη όμως είχατε χωρίσει τον κόσμο σε προδότες και πατριώτες, μιλήσατε για κάποιους που εκφράζουν τουρκικές θέσεις στα ελληνικά, υιοθετήσατε την άποψη του Τ. Παπαδόπουλου ότι κάποιοι χρηματίστηκαν για να στηρίξουν το Σχέδιο. Πώς μπορεί αυτός ο λόγος να είναι ενωτικός;

-Οφείλουμε, έστω και πικρές να είναι οι αλήθειες, να τις λέμε. Το Σχέδιο Ανάν δεν νομίζω ότι μπορούσε να λύσει το εθνικό μας πρόβλημα, αλλά θα διέλυε την Κυπριακή Δημοκρατία. Αυτή ήταν η πεποίθησίς μου και αντέδρασα με όλη τη δύναμη της ψυχής μου και ευτυχώς που ο λαός εν τη σοφία του αντέδρασε σωστά.

> «Ουδείς διάβασε το Ανάν. Ήταν 10.000 σελίδες. Ούτε ο Πρόεδρος Παπαδόπουλος και μου το ομολόγησε ο ίδιος. Εμείς διαβάσαμε τις 500»

-Σε ανύποπτο όμως χρόνο είπατε ότι ο λαός δεν διάβασε το Σχέδιο, απλά ακολούθησε την προτροπή του Προέδρου.

-Ασφαλώς και δεν το διάβασε. Ουδείς το διάβασε. Ουδείς το ξέρει. Το Σχέδιο Ανάν ήταν 10.000 σελίδες.

-Ούτε η Εκκλησία το διάβασε;

-Κανένας.

-Τότε πώς το απέρριψε;

-Διαβάσαμε περίπου τις 500 σελίδες. Ούτε ο Πρόεδρος το γνώριζε και μου το ομολόγησε και ο ίδιος. Δεν το ήξερε κανένας. Και ευτυχώς που απερρίφθη, διότι υπήρχαν τόσες πτυχές άγνωστες από τον λαό μας και από την κυβέρνηση που δεν ξέρω πού θα οδηγούμασταν.

Η Σύνοδος ξέρει καλύτερα

-Η Εκκλησία απέκτησε πρόσφατα νέο Καταστατικό Χάρτη. Τι αλλάζει, Μακαριότατε;

-Αλλάζουν πολλά. Κατ' αρχήν με το νέο καταστατικό διπλασιάσαμε τις Μητροπόλεις και τις Επισκοπές. Κάναμε δηλαδή πλήρη Σύνοδο. Αλλάζει επίσης ο τρόπος εκλογής Αρχιεπισκόπου και Μητροπολιτών.

-Υπάρχει η εντύπωση ότι η επιλογή του νέου τρόπου εκλογής φαίνεται να αφαιρεί εξουσία από τον λαό παρά να του δίνει.

-Όχι. Συνεχίζει να έχει άποψη ο λαός. Θα επιλέγει τους τρεις υποψηφίους που θεωρεί ως καταλληλότερους, αλλά την τελική επιλογή θα την κάνει η Σύνοδος βάσει των ιερών κανόνων. Διότι, μέχρι τώρα, αυστηρώς ομιλούντες, δεν εφαρμόζαμε το εκκλησιαστικό δίκαιο. Δεν μπορεί ο Επίσκοπος να εκλέγεται με πλειοψηφία λαϊκών. Ο λαός όμως θα περιορίζει τη Σύνοδο, διότι θα είναι πολύ δύσκολο για τη Σύνοδο να εκλέξει εκείνον που πήρε λιγότερες ψήφους.

> «Η Σύνοδος ξέρει καλύτερα από τον λαό. Ο Πάφου Γεώργιος είναι υψηλού επιπέδου, ο Παγκράτιος χαμηλού. Κι όμως ο λαός είχε επιλέξει Παγκράτιο»

-Θα είναι δηλαδή σχεδόν τυπική η εκλογή από τη Σύνοδο;

-Δεν θα είναι τυπική. Εάν κατά τη γνώμη της Συνόδου εκείνος που πήρε περισσότερες ψήφους δεν είναι ο καταλληλότερος, θα μπορεί να επιλέξει άλλον. Αλλά θα πράττει κάτι τέτοιο μόνο εάν έκανε λάθος ο λαός. Αν ψήφισε κάποιον που δεν τον ήξερε και νόμιζε ότι ήταν ο καλύτερος. Αν ο λαός ορθοφρονεί, η Σύνοδος δεν νομίζω ότι θα επιλέξει τον τρίτο. Θα επιλέξει τον πρώτο.

-Αυτή η επιχειρηματολογία δεν είναι τύπου δικτατορικών καθεστώτων: «Ο λαός δεν ξέρει, εμείς ξέρουμε καλύτερα» και αποφασίζουμε γι' αυτόν;

-Ο λαός τους κληρικούς τούς βλέπει από κάποια απόσταση. Η Σύνοδος είναι πιο δύσκολο να κάνει λάθος. Ο λαός μπορεί να δει έναν κληρικό μορφωμένο, λαλίστατο, δεν μπορεί όμως να κάνει εσωτερική ανάλυση του ανδρός. Η Σύνοδος ξέρει καλύτερα. Αυτό όμως δεν είναι ο κανόνας, είναι η εξαίρεση. Αν πλανηθεί ο λαός – υπενθυμίζω την περίπτωση της Μητρόπολης Μόρφου, ο νυν Πάφου Γεώργιος είναι σε ψηλά επίπεδα, ο Παγκράτιος σε πολύ χαμηλά, κι όμως ο λαός επέλεξε τον Παγκράτιο – η Σύνοδος οφείλει να επιλέξει αυτόν που θα υπηρετήσει την Εκκλησία καλύτερα.

-Η αύξηση των Συνοδικών δεν συνεπάγεται και αύξηση του κόστους;

-Ασφαλώς. Όμως πολλαπλασιάζεται η δουλειά και η προσφορά. Οι Συνοδικοί προσφέρουν υπηρεσίες στον λαό. Άλλη η προσφορά των 8 και άλλη η προσφορά των 16.

-Λέγεται ότι η αύξηση έγινε για να ευνοηθεί ο Κύκκου σε μελλοντική εκλογή, ως αντάλλαγμα για τη στήριξη που σας πρόσφερε.

-Δεν νομίζω ότι ευνοείται ο οποιοσδήποτε. Εξάλλου, έχουμε πάρει απ' όλες τις μονές. Δεν θεωρώ ότι σήμερα οι Συνοδικοί χωρίζονται σε δύο παρατάξεις. Κι αν ακόμα όμως συνέβαινε κάτι τέτοιο, αυτά αλλάζουν.

Η Εκκλησία πληρώνει όλους τους φόρους

-Όταν το 2007 είχατε επικριθεί για το ότι δώσατε στους πυρόπληκτους της Ζαχάρως 30.000 λίρες μόνο, είχατε απαντήσει πως «τα λεφτά της Εκκλησίας δεν είναι για να τα πετάς στον γάμο του Καραγκιόζη». Τώρα δεν είναι πρόκληση να κτίσετε καθεδρικό ναό 9 εκατ., εν μέσω οικονομικής κρίσης μάλιστα;

-Κατ' αρχήν ως Εκκλησία έχουμε δικλίδες ασφαλείας και αυστηρώς ομιλούντες για έξοδα άνω των 17.000 ευρώ χρειάζεται η έγκριση της Συνόδου. Εγώ τότε είπα 30.000 λίρες, γιατί θα δυσκολευόταν Συνοδικός να μου πει, γιατί έδωσες παραπάνω. Τελικά η Εκκλησία έδωσε σχεδόν 2 εκατ. ευρώ για να φτιάξει στην περιοχή εκκλησίες, δημοτικό σχολείο και νηπιαγωγείο. Όσον αφορά τον καθεδρικό, ο Άγιος Ιωάννης μάς εξυπηρετούσε παλιά. Τώρα, αν θέλουμε π.χ. να κάνουμε μια συνοδική λειτουργία, δεν μπορούμε, διότι το ιερό του Αγίου Ιωάννη δεν χωρεί τους Συνοδικούς. Οσάκις έχουμε κάποιο Προκαθήμενο, πηγαίνουμε στην Παλλουριώτισσα. Άρα, ο καθεδρικός ναός χρειάζεται να γίνει και θα γίνει. Δεν θα κοστίσει 9 εκατ. αλλά 5 εκατ. Τα άλλα 4 εκατ. θα πάνε στη δημιουργία υπόγειου χώρου στάθμευσης, ο οποίος θα εξυπηρετεί την περιοχή.

-Ως στόχο έχετε θέσει την ανέγερση ενός συνεδριακού κέντρου που χρειάζεται, όπως είπατε, η όλη Ορθοδοξία. Στην ουσία λέτε ότι η Εκκλησία της μικρής Κύπρου έχει οικονομική δυνατότητα που δεν έχουν πολύ μεγαλύτερες ορθόδοξες Εκκλησίες. Εντούτοις, αρνείται να πληρώσει φόρους που πληρώνει ο οποιοσδήποτε άλλος πολίτης της Δημοκρατίας.

- Αυτό είναι λάθος. Η Εκκλησία πληρώνει όλους τους φόρους της. Ήταν μια προσπάθεια λαϊκισμού που έκαναν όλες οι κυβερνήσεις, η οποία έφτασε σε ύψη λαϊκισμού τα τελευταία χρόνια. Εμείς αποδείξαμε πέραν πάσης αμφιβολίας ότι δεν χρωστούμε.

-Δεν έχω πει ότι χρωστάτε. Λέω ότι αρνείστε να πληρώσετε τον φόρο για τη μη αξιοποιήσιμη περιουσία, που πληρώνει ο κάθε πολίτης.

- Στην προσπάθειά μου να τους πείσω ότι δεν χρωστούμε αυτά τα 169 εκατ. που έλεγαν και να πάψουν να λαϊκίζουν, βγήκα με τον πιο επίσημο τρόπο στη Βουλή και είπα ότι και να χρωστώ, δεν πληρώνω ούτε ευρώ, διότι με καλύπτει το Σύνταγμα. Έφθασα στο απροχώρητο διότι δεν μπορούσα να τους πείσω να

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Εμείς αποδείξαμε πέραν πάσης αμφιβολίας ότι δεν χρωστούμε, δηλώνει ο Αρχιεπίσκοπος.

Οι μετανάστες δεν ενοχλούσαν όσο συνέβαλλαν στην ανάπτυξη

Νεοκλής Συλικιώτης: Αυτοί που σήμερα αντιδρούν είναι ενδεχομένως οι ίδιοι που τους εκμεταλλεύονταν παράνομα

Συνέντευξη στη **ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΒΩΝΙΑΤΗ**

Από τότε που μπήκαμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αναγκαστήκαμε να συμμορφωθούμε με το κεκτημένο, μόνον τότε συνειδητοποιήσαμε πως τα φτηνά εργατικά χέρια δεν είναι μόνο τέτοια, αλλά επίσης άνθρωποι. Αυτό είναι τουλάχιστον το κεντρικό συμπέρασμα που προκύπτει μέσα από τη συζήτηση που είχε η «Κ» με τον υπουργό Εσωτερικών. Ο Νεοκλής Συλικιώτης υπεραμύνεται της μεταναστευτικής πολιτικής του, καταγγέλλοντας πως όλοι αυτοί που σήμερα δημαγωγούν και λαϊκίζουν, σπέρνοντας φοβίες κατά των μεταναστών, είναι ενδεχομένως οι ίδιοι άνθρωποι που τόσα χρόνια αντλούσαν σημαντικά υπερκέρδη εκμεταλλευόμενοι «λαθραία» φτηνά εργατικά χέρια.

-Υποστηρίζετε ότι το υπουργείο σας έχει καταφέρει να χαράξει μια ολοκληρωμένη μεταναστευτική πολιτική, τη στιγμή που άλλες κυβερνήσεις έχουν ασχοληθεί με το θέμα μόνο αποσπασματικά. Ποιοι είναι οι άξονες αυτής της πολιτικής;

-Δεν θα κουραστώ να λέω –γιατί αυτή είναι η αλήθεια και ας με διαψεύσει κάποιος– πως η Κύπρος, για πρώτη φορά, απέκτησε ολοκληρωμένη και συγκροτημένη μεταναστευτική πολιτική επί διακυβέρνησης Χριστόφια, τα τελευταία δυόμισι περίπου χρόνια. Είναι μια πολιτική που είναι πλήρως εναρμονισμένη με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις και το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο και η οποία στηρίζεται σε έξι βασικούς άξονες. Πρώτον, ρυθμίζουμε τη νόμιμη μετανάστευση στη βάση της Εθνικής Στρατηγικής Απασχόλησης, όπως αυτή διαμορφώνεται από το Υπουργείο Εργασίας και γενικότερα τις ανάγκες της αγοράς εργασίας – δηλαδή, το πόσες άδειες πρέπει να παραχωρούνται και σε ποιους κλάδους. Δεύτερον, υπάρχει για πρώτη φορά ένα εθνικό σχέδιο δράσης για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών, το οποίο έχει διαμορφωθεί με τη συμμετοχή όλων των κοινωνικών εταίρων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων κ.λπ. Θα πρέπει να λάβετε υπόψη σας πως το έχουμε κάνει αυτό όταν πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες δεν έχουν επιτύχει ακόμη να διαμορφώσουν ένα ανάλογο σχέδιο. Τρίτον, για πρώτη φορά με μεθοδικότητα, συστηματικά και οργανωμένα αντιμετωπίζουμε την παράνομη μετανάστευση. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιθεωρήσεις για εντοπισμό παράνομων εργοδοτών είναι πιο συχνές και συστηματικές. Επιπρόσθετα, στη βάση της εναρμόνισης της κυπριακής νομοθεσίας με το ευρωπαϊκό δίκαιο, βρισκόμαστε στο στάδιο της επεξεργασίας σχετικής οδηγίας της Ε.Ε., η οποία εισάγει αυστηρότερες ποινές για τους παράνομους εργοδότες. Αρχές της νέας χρονιάς, αυτή η νομοθεσία θα κατατεθεί στη Βουλή. Άλλη σημαντική παράμετρος με εξαιρετικά θετικά αποτελέσματα στην αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης είναι τα μέτρα που λάβαμε για καλύτερη πια επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής. Ως αποτέλεσμα, η εισροή λαθρομεταναστών στις ελεύθερες περιοχές από τα κατεχόμενα έχει μειωθεί στο ένα τρίτο. Ο τέταρτος άξονας επικεντρώνεται στη διαμόρφωση ενός αξιόπιστου συστήματος ασύλου μέσα από τη συνεχή βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών που ακολουθούνται.

> *Μόνο μετά την ένταξή μας στην Ε.Ε. συνειδητοποιήσαμε ότι τα φτηνά εργατικά χέρια είναι άνθρωποι*

-Πόσος καιρός χρειάζεται τώρα για την εξέταση μιας αίτησης;

-Έχουμε επιτύχει να μειώσουμε τον χρόνο εξέτασης μιας αίτησης ασύλου στους 6 μήνες κατά μέσο όρο, σε σύγκριση με τα 2, 3 ή και 4 πολλές φορές χρόνια που έπαιρνε η ίδια διαδικασία στο παρελθόν. Ως αποτέλεσμα, ενώ εξακολουθούμε να παρέχουμε διεθνή προστασία σε όσους συνανθρώπους μας το έχουν ανάγκη, ταυτόχρονα έχουμε αντιμετωπίσει αποφασιστικά τις περιπτώσεις κατάχρησης του συστήματος. Πέμπτον, για πρώτη φορά έχουμε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της εμπορίας προσώπων (trafficking). Ο έκτος και τελευταίος άξονας συνίσταται στο ότι η πολιτική μας διαπνέεται από έναν ανθρωπισμό, που σημαίνει ότι διαχειριζόμαστε αυτά τα ζητήματα έχοντας μια βασική αρχή: τον απόλυτο σεβασμό μας στα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια όλων των μεταναστών, χωρίς καμία απολύτως διάκριση.

-Ωστόσο, οι αντιδράσεις κατά της μετανάστευσης πληθαίνουν. Μήπως υστερείτε κάπως σε ό,τι αφορά την επικοινωνιακή σας πολιτική, στο να πείσετε δηλαδή την κοινή γνώμη περί της ωφελιμότητας του έργου που έχετε να επιδείξετε;

-Παίρνετε ως δεδομένο ότι η κοινή γνώμη, στην πλειοψηφία της, δεν έχει πειστεί από την πολιτική που ακολουθούμε και αυτό νομίζω είναι λάθος. Κατά την άποψή μου, οι πολίτες σε μεγάλο βαθμό είναι κοινωνοί του σοβαρού πολιτικού έργου που παράγουμε, και αυτό παρά τις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες που δημιουργούν για κάτι τέτοιο οι φωνασκίες ή και τα ψεύδη ακόμη που μεθοδεύουν ορισμένοι, εκμεταλλευόμενοι βέβαια μια οικονομική συγκυρία που τους ευνοεί. Όμως, ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Όταν η Κύπρος εντάχθηκε στην Ε.Ε. το 2004, ήταν ανέτοιμη να αντιμετωπίσει το μαζικό ρεύμα μεταναστών που δέχτηκε και το οποίο όμως ήταν αναμενόμενο. Γι' αυτό και οι ευθύνες των προηγούμενων κυβερνήσεων σαφώς και είναι βαριές, αφού άφησαν την Κύπρο εντελώς ανοχύρωτη. Δεν υπήρχαν οι δομές. Δεν υπήρχε πρώτα-πρώτα συγκροτημένη Υπηρεσία Ασύλου, ούτε σωστά στελεχωμένο Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης που να μπορούσε να δεχτεί και να διαχειριστεί τις πιέσεις από τη ροή των μεταναστών που δέχτηκε. Δεν υπήρχε επαρκής επιτήρηση των ακτών, ούτε και της Πράσινης Γραμμής, προς αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης. Δεν υπήρχαν ακόμα χώροι υποδοχής των αιτητών ασύλου, ούτε καν χώροι φύλαξης για αυτούς που θα απελαύνονταν. Σήμερα όλα αυτά έχουν μπει σε μια τάξη, αντλώντας μάλιστα και τα σχετικά κονδύλια από την Ε.Ε.

-Προς τι, τότε, οι αντιδράσεις κατά τη γνώμη σας;

-Επιτρέψτε μου να σας απαντήσω αντιστρέφοντας το ερώτημα: Γιατί δεν υπήρχαν αντιδράσεις για τους μετανάστες προηγουμένως, όταν υπήρχε σαφώς μεγαλύτερο πρόβλημα; Η απάντησή μου είναι καθαρή: Τότε που είχαμε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και οι «λαθραίοι» συνέβαλλαν τα μέγιστα στην οικονομική μας ανάπτυξη, κάποιοι βολεύονταν μια χαρά εκμεταλλευόμενοι οικονομικά τους μετανάστες. Όταν το 2005 για παράδειγμα είχαμε 11,5 χιλιάδες εκκρεμούσες αιτήσεις ασύλου, όλες αυτές οι χιλιάδες άνθρωποι δούλευαν παράνομα και εργοδοτούνταν με πάσα ευκολία. Μερικοί από αυτούς που αντιδρούν σήμερα είναι ενδεχομένως οι ίδιοι που τότε εκμεταλλεύονταν παράνομα την εργασία όλων αυτών των χιλιάδων, αποκομίζοντας μεγάλα κέρδη και αποδομώντας τα εργασιακά δικαιώματα.

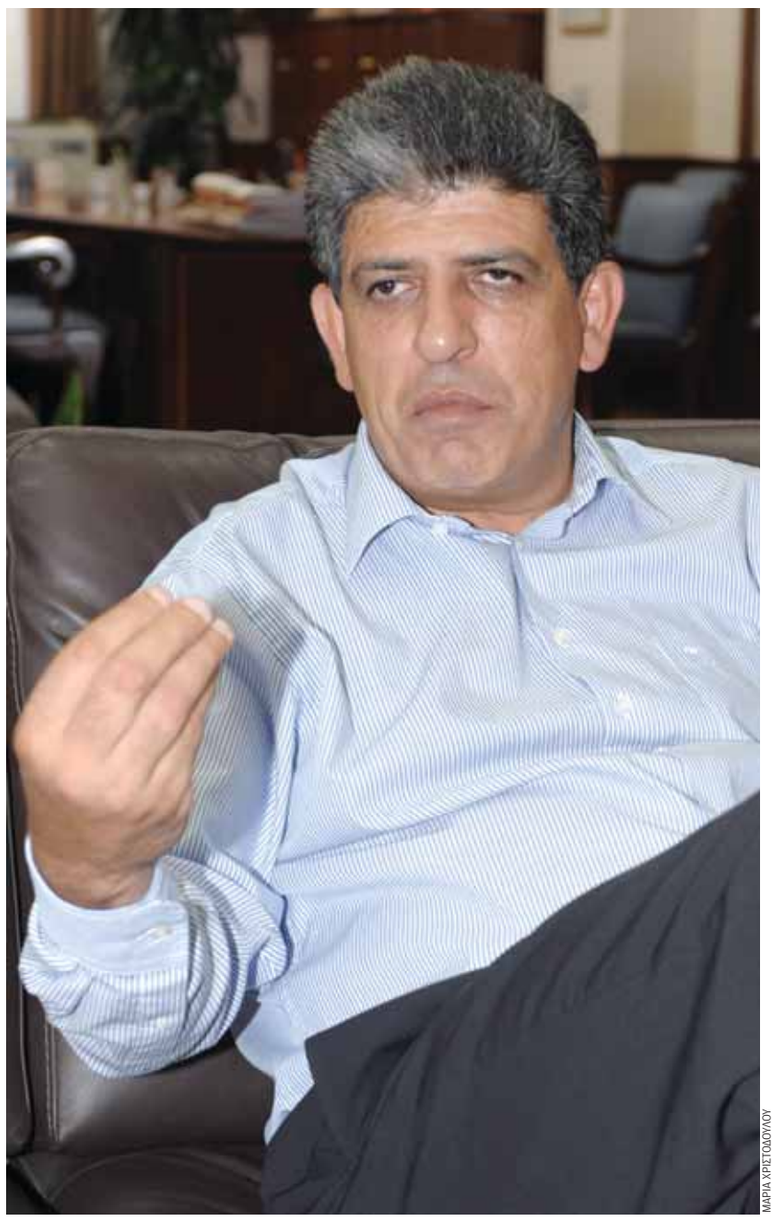

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

«Γιατί δεν υπήρχαν πριν τόσες αντιδράσεις για τους μετανάστες, όταν υπήρχε σαφώς μεγαλύτερο πρόβλημα; Επειδή οι περισσότεροι, για τον λόγο ότι πετυχαίναμε ανάπτυξη, βολεύονταν εκμεταλλευόμενοι τους μετανάστες, νόμιμους ή παράνομους», υποστηρίζει ο υπουργός Εσωτερικών, κ. Νεοκλής Συλικιώτης.

Πολιτικοί υιοθετούν ξενοφοβική προσέγγιση

-Πλησιάζουν βεβαίως και οι εκλογές και φαίνεται πως κάποιοι επιλέγουν να παίξουν το χαρτί της ξενοφοβίας. Μήπως τελικά το ρατσιστικό σύνθημα είναι πιο εύπεπτο, πιο εύηχο για τον κόσμο, παρά η νηφάλια και ορθολογιστική επιχειρηματολογία;

-Λυπάμαι να πω ότι κάποιοι βουλευτές αλλά και κόμματα ακολουθούν την πεπατημένη που ακολούθησαν και άλλα κόμματα στην Ευρώπη. Όταν σε τέτοιες περιόδους κρίσης ενισχύεται η ξενοφοβία και η ρατσιστική προπαγάνδα, όταν οι πολιτικοί υιοθετούν τη λαϊκίστικη προσέγγιση, η οποία ομολογουμένως πουλά εύκολα, το αποτέλεσμα είναι να ενισχύονται οι ακροδεξιές, ρατσιστικές δυνάμεις. Έτσι ακριβώς ενισχύθηκε ο Λεπέν στη Γαλλία, όταν τα δημοκρατικά κόμματα, κάτω από την πίεση του κλίματος που υπήρχε, μπήκαν και αυτά σε ξενοφοβικές, λαϊκίστικες προσεγγίσεις. Το ίδιο έχουμε τώρα στην Ολλανδία, όπου για πρώτη φορά ρατσιστικό κόμμα στηρίζει την κυβέρνηση. Στη Σουηδία, επίσης, για πρώτη φορά ένα ρατσιστικό, ακροδεξιό κόμμα μπήκε στη βουλή. Όμως, προσέξτε, στο τέλος της ημέρας, αυτός ο κόσμος που θα χάψει την ξενοφοβική προπαγάνδα, θα επιλέξει να ψηφίσει τον καθαρόαιμο ρατσιστή και όχι τον μεσοβέζη, τον πρόσκαιρα λαϊκιστή. Γι' αυτό, σας λέω, η ξενοφοβική προσέγγιση που υιοθετείται σήμερα από μερίδα των πολιτικών, κινδυνεύει να συμπαρασύρει και όλους τους υπόλοιπους σε πολύ επικίνδυνους δρόμους.

Δεκανίκι ρατσιστικής προπαγάνδας η παραπληροφόρηση

-Ας σταθούμε λίγο στο πρόβλημα της παραπληροφόρησης, γιατί μπροστά σε μια κρίσιμη κατάσταση, καλό είναι να απομυθοποιούμε πρώτα απ' όλα το ίδιο το πρόβλημα. Ποιοι είναι λοιπόν οι πραγματικοί αριθμοί των μεταναστών και ποιοι είναι ποιοι;

-Το ζήτημα των αριθμών είναι το κλασικότερο παράδειγμα παραπληροφόρησης. Όταν γίνεται αναφορά για πάνω από 200.000 μετανάστες στην Κύπρο, αυτό είναι παραπληροφόρηση, αν όχι ψέμα. Γιατί; Διότι, από τις 200.000, πέραν των 100.000 είναι κοινοτικοί – εκ των οποίων 32.000 περίπου είναι Ελλαδίτες. Δηλαδή, τι μας εισηγούνται αυτοί που θέλουν να φοβίσουν τον κόσμο διογκώνοντας το ζήτημα; Θα πρέπει τώρα να ταξινομούμε και τους Ελλαδίτες στους μετανάστες; Αυτό υπερβαίνει κάθε όριο. Η αλήθεια είναι άλλη. Οι μετανάστες στην Κύπρο είναι λιγότεροι από 100.000. Πιο συγκεκριμένα και βάσει των στοιχείων, στην Κύπρο βρίσκονται 66.000 νόμιμοι μετανάστες, οι οποίοι είναι αισθητά μειωμένοι σε σύγκριση με προηγούμενες χρονιές, ακριβώς λόγω της αύξησης του ποσοστού ανεργίας στο εγχώριο εργατικό δυναμικό και της δυνατότητας απορρόφησης Κυπρίων εργαζομένων σε τομείς εργασίας όπου παλαιότερα δεν υπήρχε ανάλογη ζήτηση. Συνεπώς, στη βάση της Εθνικής Στρατηγικής Απασχόλησης, περιορίζουμε τις άδειες εργοδότησης σε ξένους. Πού εργάζονται αυτές οι 66.000 νόμιμων μεταναστών; Περίπου 36.000 είναι οικιακές βοηθοί, 7.000 είναι φοιτητές, 8.000 περίπου είναι εργαζόμενοι στους τομείς της γεωργίας και της κτηνοτροφίας και οι υπόλοιποι αφορούν κυρίως προσωπικό εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων. Οι δε παράνομοι μετανάστες στην Κύπρο υπολογίζονται να φτάνουν τις 25.000-30.000. Κι όμως, γινόμαστε μάρτυρες μιας συνεχούς και συστηματικής παραπληροφόρησης σε αυτό το θέμα.

-Γίνεται πολύς λόγος για τα επιδόματα που παραχωρεί το κράτος σε αιτητές πολιτικού ασύλου.

-Τα επιδόματα είναι άλλη μια περίπτωση παραπληροφόρησης. Είναι δυνατόν στον τόπο μας να έπαιρνε κάποιος αιτητής ασύλου ή πολιτικός πρόσφυγας επίδομα μερικών χιλιάδων ευρώ; Αυτό μόνο που το ακούς είναι αδιανόητο. Κι όμως, ορισμένοι σκοπίμως λαϊκίζουν παραπληροφορώντας τον κόσμο με ψεύδη, με αφορμή μια επιταγή η οποία αφορούσε μια πολυμελή οικογένεια, της οποίας τα επιδόματα καθυστέρησαν για μήνες να σταλούν και έφτασαν μαζεμένα. Στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση, το μεμπτό, που θα έπρεπε όλους να μας εξοργίσει, δεν είναι το ποσό που αναγραφόταν στην επιταγή, αλλά το γιατί καθυστέρησαν οι αρμόδιες υπηρεσίες να δώσουν το επίδομα σε μια οικογένεια που το είχε τόσο ανάγκη. Τόσο η υπουργός Εργασίας, Σωτηρούλα Χαραλάμπους, όσο κι εγώ, έχουμε παραθέσει τα στοιχεία, τόσο δημόσια, όσο και στη Βουλή. Ότι, βάσει νόμων που ψήφισε η Βουλή το 2006 ομόφωνα, το επίδομα που δίνεται είναι 452 ευρώ συν κάποια επιπρόσθετα λεφτά για τα παιδιά ή για στέγαση. Όταν καταρρίψαμε και αυτό το ψέμα, τότε άρχισε να καλλιεργείται ένα τρίτο ψέμα: ότι, δηλαδή, σε άλλες χώρες της Ευρώπης οι πρόσφυγες και οι αιτητές ασύλου παίρνουν 80 ευρώ τον μήνα. Κι ερωτώ: Είναι δυνατόν σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρώπης να ζήσει κάποιος με 80 ευρώ τον μήνα; Αυτό είναι αδύνατον. Άρα, η λογική λέει πως κάπου αλλού πρέπει να βρίσκεται η αλήθεια. Και η αλήθεια είναι ότι αυτό το επίδομα των 80 ευρώ τον μήνα το παίρνουν αυτοί στους οποίους προσφέρεται δωρεάν σίτιση και στέγαση. Όπως ακριβώς γίνεται και στην Κύπρο με τους ανθρώπους που φιλοξενούνται στο κέντρο υποδοχής στην Κοφίνου. Αυτή τη στιγμή, στο κέντρο αυτό φιλοξενούνται 60 άνθρωποι και σε αυτούς παραχωρούμε ένα επίδομα της τάξης των 85 ευρώ τον μήνα.

-Πρόσφατα είχαμε την κινητοποίηση στη Λάρνακα «εναντίον των λαθρομεταναστών» και τα γνωστά επεισόδια.

-Τέταρτο μεγάλο ψέμα που καλλιεργείται είναι κι αυτό. Όταν λέμε ότι στη Λάρνακα έχουν γίνει κινητοποιήσεις ενάντια στους λαθρομετανάστες, προκύπτει ένα ερώτημα: Ποιους λαθρομετανάστες; Πού βρίσκονται οι λαθρομετανάστες; Ποιοι μένουν στη Λάρνακα; Η αλήθεια είναι ότι στη Λάρνακα υπάρχουν ελάχιστοι λαθρομετανάστες. Στη Λάρνακα όμως διαμένει η πλειοψηφία των Παλαιστινίων προσφύγων. Γιατί λοιπόν κάποιοι κρύβονται πίσω από το δάχτυλό τους; Επειδή προσπαθούν να παραπλανήσουν.

Αυτοματισμοί Χώρων Στάθμευσης

Αυτοματισμοί καγκελόπορτων, Αυτόματες γκαραζόπορτες, Συστήματα πρόσβασης, Αυτοματισμοί για υαλόθυρες, Βιομηχανικές πόρτες, Συστήματα στάθμευσης, Dock levellers & shelters, Scissor lifts, Automatic bollards

ΚΑΡΑΜΟΝΤΑΝΗ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ: 22464899
ΛΕΜΕΣΟΣ: 25339222
ΛΑΡΝΑΚΑ: 24634444
ΠΡΩΤΑΡΑΣ: 23833660
www.caramondani.com.cy

CARAMONDANI group

CARAMONDANI

You can depend on it®
CARAMONDANI group

ΤΜΗΜΑ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΩΝ

Ενημερώνουμε τους αγαπητούς μας πελάτες πως η εταιρεία μας θα είναι κλειστή λόγω Χριστουγεννιάτικων διακοπών από τις

24 Δεκεμβρίου 2010 μέχρι 2 Ιανουαρίου 2011.

Για επείγοντα περιστατικά παρακαλούμε να επικοινωνείτε στα ακόλουθα τηλέφωνα:

Από 24 - 28 Δεκεμβρίου 2010 στο Τηλ. 96 670004,
και από 29 Δεκεμβρίου 2010 μέχρι 2 Ιανουαρίου 2011 Τηλ. 96 670003.

Με την ευκαιρία αυτή θα θέλαμε να σας ευχηθούμε
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ Ο ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ.

Εκ της ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
CARAMONDANI BROS PLC (Τμήμα Αυτοματισμών)

CARAMONDANI BROS PUBLIC CO LTD
ΜΗΝΑΣΙΑΔΟΥ 11 | 1065 | Τ.Κ. 27156 - 1642 | ΛΕΥΚΩΣΙΑ | ΚΥΠΡΟΣ
ΤΗΛ. 22 818140 | ΦΑΞ 22 672137 | carairco@caramondani.com.cy | www.caramondani.com.cy

CARAMONDANI

Emporiki Bank
CRÉDIT AGRICOLE GROUP

Η EMPORIKI BANK ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΝΑ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΟ ΠΑΙΔΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟ

Η Emporiki Bank, μέλος του Ομίλου Credit Agricole, στα πλαίσια της κοινωνικής της προσφοράς, συνεχίζει τη στήριξη της προς το Παιδογκολογικό του Μακαρίου Νοσοκομείου, προσφέροντας και φέτος το ποσό των €1.000.

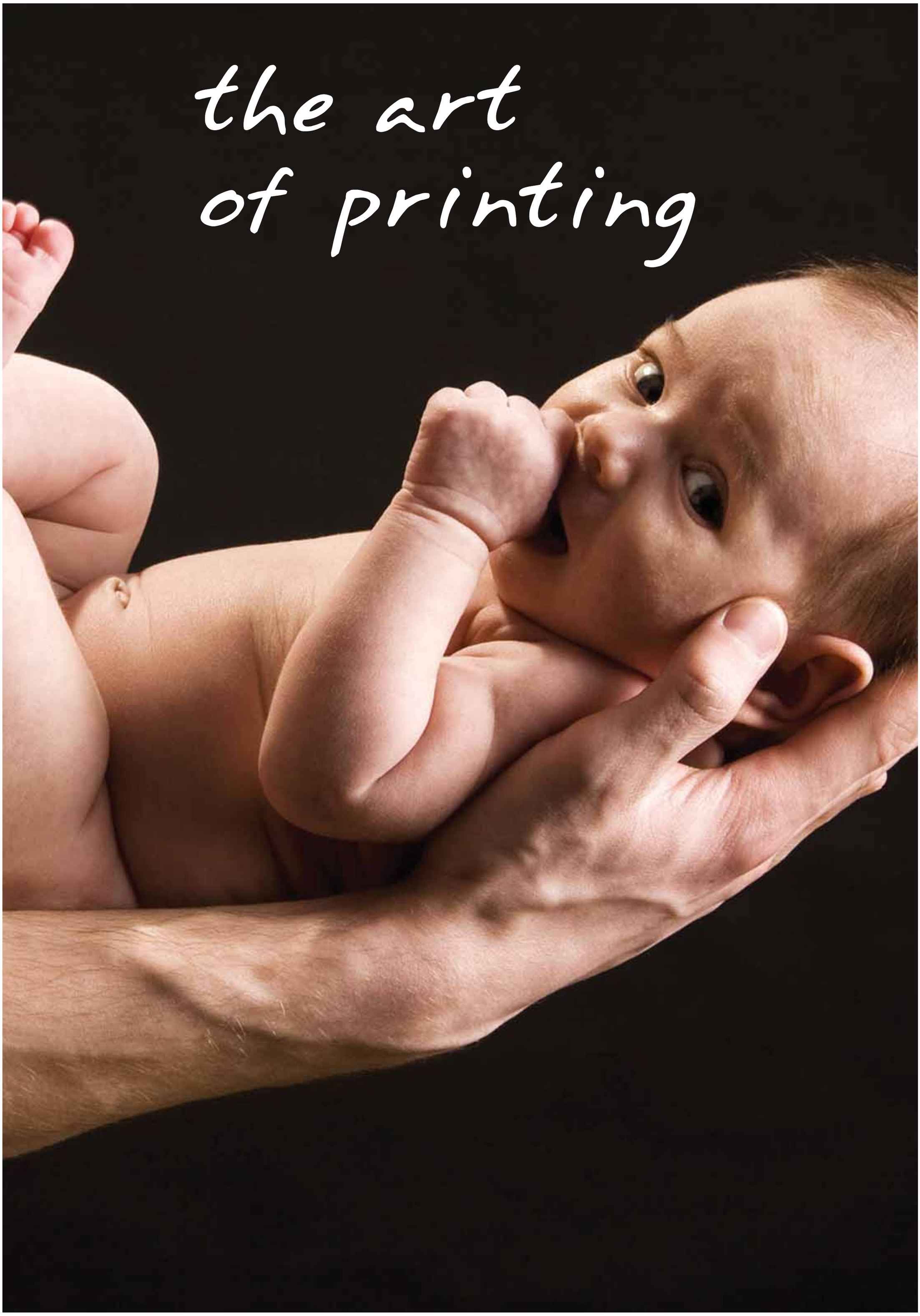

Η ζωή αποτυπώνεται στο χαρτί τόσο ζωντανά όσο καμιά άλλη δραστηριότητα στον πλανήτη Γη. Σύμβολο ελπίδας για το αύριο.

cassoulides
MASTER**PRINTERS**
We print everything! Since 1924

www.cassoulides.com.cy

Jacqueline de Romilly

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΛΑΜΠΙΤΣΗ**

«Σ**' όλη μου** τη ζωή αντλούσα ευτυχία χάρη στην αδιάκοπη επαφή μου με τα έργα της αρχαίας Ελλάδας και ένιωθα γι' αυτό ένα χρέος απέναντι στη χώρα σας». Τα λόγια αυτά ανήκουν στη Ζακλίν ντε Ρομιγί, τη μεγάλη Γαλλίδα ελληνίστρια, που πέθανε το περασμένο Σάββατο σε ηλικία 97 ετών και υπήρξε μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας, καθώς και της Ακαδημίας Αθηνών. Τα είπε στην ομιλία της στην Πνύκα, κατά την τελετή βράβευσής της από το Ίδρυμα Ωνάση.

Η Ρομιγί ξόφλησε το χρέος της απέναντι στην Ελλάδα. Ελάχιστο δικό μας χρέος να της αφιερώσουμε λίγο από τον χρόνο μας. Ούτως ή άλλως, εμείς θα είμαστε οι κερδισμένοι. Σύμφωνα, λοιπόν, με σχετικό κείμενο της «Καθημερινής», ημ. 21.12.10, με αφορμή την είδηση για τον θάνατό της: «Για πάνω από εξήντα χρόνια αφιερώθηκε ψυχή τε και σώματι στην αρχαία ελληνική λογοτεχνία, γράφοντας και διδάσκοντας είτε για το θέατρο του Αισχύλου και του Ευριπίδη, τον αγαπημένο της Θουκυδίδη και τον Πελοποννησιακό Πόλεμο, είτε για την εξέλιξη της ιστορίας των ιδεών, ιδωμένη μέσα από το πρίσμα της ελληνικής σκέψης. Εξετάζοντας δηλαδή τη διαχρονική εξέλιξη θεμελιακών αρχών και εννοιών του ανθρώπινου πολιτισμού, όπως τον Νόμο και το Δίκαιο, την Ελευθερία, τη Δημοκρατία, την Απλότητα, σε σχέση με την καταγωγική τους σημασία. Η Ρομιγί δεν αντιμετώπιζε τα αρχαία ελληνικά κείμενα ως έργα γραμμένα σε μια νεκρή γλώσσα, αλλά ως έναν θησαυρό που μας επιτρέπει να αντιληφθούμε πληρέστερα και σε μεγαλύτερο βάθος το παρόν μας».

Η Ρομιγί ξόφλησε το χρέος της απέναντι στην Ελλάδα. Ελάχιστο δικό μας χρέος να της αφιερώσουμε λίγο από τον χρόνο μας

Σε μια συνομιλία της με τον Τίτο Πατρίκιο, το 1995, η οποία μεταδόθηκε από την ΕΡΤ, η Ρομιγί αναφέρει: «Μιλάμε για ομοιότητες ανάμεσα στην αρχαία Ελλάδα και τη σημερινή εποχή, μιλώντας συνήθως για δυσκολίες, αταξία ή πόλεμο. Είναι ίσως πιο σημαντικό το ότι στα ιδανικά υπάρχουν περισσότερες ομοιότητες. Προσπαθούμε να φτιάξουμε την Ευρώπη με βάση το ιδανικό της δημοκρατίας. Μιλάμε για δημοκρατία κάθε μέρα και παντού. Είναι, λοιπόν, φανερό πως αυτές οι ιδέες της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της λαϊκής κυριαρχίας, του σεβασμού του άλλου, έχουν γεννηθεί στην αρχαία Ελλάδα και είναι οι Έλληνες που τις συνειδητοποίησαν στον αγώνα τους κατά των βαρβάρων, ορίζοντας τότε το ελληνικό ιδανικό σαν μια ζωή όπου δεν υπακούμε σε έναν αφέντη, αλλά υπακούμε μόνο στους νόμους. Έτσι ορίζεται η ελευθερία».

Και συνεχίζει στην ίδια συνέντευξη: «Συχνά δίνω διαλέξεις για την Ελλάδα και μου λένε πώς μπορείτε και θαυμάζετε τους Έλληνες που καταδίκασαν τον Σωκράτη; Είναι τερατώδης αυτή η καταδίκη. Ποιος όμως σας είπε πως ήταν τερατώδης; Δεν είμαστε πάντως εμείς που ψάξαμε τα αρχεία για να το βρούμε. Είναι τα θαυμάσια κείμενα της εποχής εκείνης, του Πλάτωνα, του Ξενοφώντα, που έδειξαν πως ήταν αξιοθαύμαστος και πως ο θάνατός του ήταν καταδικαστέος. Αλλά κι όταν διαβάζουμε την αφήγηση του θανάτου του Σωκράτη, που είναι σύμβολο καταδικαστέας πράξης από τους συγχρόνους του, θαυμάζουμε και έχουμε την καρδιά γεμάτη από τις ανθρώπινες δυνατότητες. Πρέπει να το θυμίζουμε. Δεν ήμασταν εμείς που είπαμε πως ήταν κακή η καταδίκη του Σωκράτη. Ήταν εκείνοι που το είπαν και μάλιστα αμέσως».

Στον πρόλογο της έκδοσης «Οι Έλληνες», που αποτελεί ένα μνημειώδες έργο των εκδόσεων Κάκτος και αριθμεί 700 τόμους, η Ρομιγί έγραψε: «Μια σύγχρονη Ελλάδα που θα έχανε την επαφή της με τους αρχαίους συγγραφείς, θα έχανε επίσης την επαφή με τους σύγχρονους ποιητές της που είχαν και αυτοί γαλουχηθεί με τις ίδιες αξίες, με τον Καβάφη, με τον Σεφέρη. Θα αγνοούσε αυτό που συνεχίζει να αποτελεί τη δόξα της προς τα έξω και πρέπει να μείνει το καύχημά της: το ότι άνοιξε το δρόμο στον δυτικό πολιτισμό. Πώς να φανταστεί κανείς ότι οι σημερινοί πολίτες της μπορεί να αγνοούν την κληρονομιά που αυτή τους κληροδότησε και που μελετάται σήμερα στη Φιλανδία, στην Ιαπωνία, στη Βραζιλία; Ένας γνωστός μου νεαρός Κινέζος μεταφράζει στη γλώσσα του τον Θουκυδίδη. Πώς να δεχτώ ότι ένας Έλληνας δεν έχει τη δυνατότητα να τον διαβάζει με ευχέρεια;».

Δεν ξέρω ποιος έχει την υποχρέωση να απαντήσει στο πιο πάνω ερώτημα. Διερωτώμαι, απλώς, αν υπάρχει δυνατότητα επιστροφής σε μια γόνιμη ανάγνωση των Αρχαίων, για να αποτελέσουν, όπως πίστευε και η ίδια, τον πρόλογο σε μια νέα εποχή.

Φιλόλογος-Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
lampitsis.p@cytanet.com.cy

Κυπριακές πρωτοβουλίες στην Ανατολική Μεσόγειο

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Η **υπογραφή** της συμφωνίας οριοθέτησης των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών (ΑΟΖ) μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας (Κ.Δ.) και Ισραήλ ακολουθεί τις διμερείς συμφωνίες ανάλογου περιεχόμενου που υπογράψαμε με την Αίγυπτο και τον Λίβανο. Η σοφία των δικών μας σχεδιασμών και κινήσεων, καθώς και η αξιοποίηση των ευκαιριών που δημιουργήθηκαν βοήθησαν στις πρώτες αυτές επιτυχίες. Συγκεκριμένα, η επιλογή τα οικόπεδά μας να ευρίσκονται νοτιότερα της μέσης απόστασης Αιγύπτου-Τουρκίας εξουδετερώνει ακόμα και το πιο ακραίο επιχείρημα των Τούρκων, ότι δηλαδή τα νησιά δεν έχουν ΑΟΖ. Το ότι τα κυπριακά οικόπεδα ευρίσκονται ανατολικότερα του γεωγραφικού μήκους 32°16'18"Ε παρακάμπτει τις εκφρασμένες ενώπιον του ΟΗΕ τουρκικές διεκδικήσεις.

Έτσι, με την τελευταία ανακοίνωση του Υπουργείου Εξωτερικών της, η Τουρκία παραδέχεται ότι δεν έχει την όποια διεκδίκηση στο τμήμα της ΑΟΖ που συνορεύει με το Ισραήλ. Σε αυτό συντέλεσε και η στάση του Ισραήλ, το οποίο της υπέδειξε ότι η συμφωνία αυτή δεν την αφορά. Με την ίδια ανακοίνωση, η Τουρκία επικαλείται τα συμφέροντα της τ/κ κοινότητας. Αλλά και εδώ έπαψε να επικαλείται το Σύνταγμα του 1960. Ο λόγος είναι ότι η διαχείριση των εθνικών πόρων, σύμφωνα με αυτό, είναι αρμοδιότητα της κυβέρνησης της Κ.Δ. και όχι των κοινοτήτων. Αντί αυτού, καταφεύγει στη συμφωνία που επιτεύχθηκε στις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις για το θέμα αυτό, στο πλαίσιο του κεφαλαίου της διακυβέρνησης. Έτσι, η αρμοδιότητα θα είναι στην κεντρική κυβέρνηση. Σημειωτέον ότι στο απορριφθέν Σχέδιο Ανάν αυτή ανήκε στα συνιστώντα κρατίδια.

Είναι φανερό ότι η αλλαγή της τουρκικής στάσης δεν ήταν καθόλου τυχαία. Όμως και η νέα τουρκική επιχειρηματολογία δεν εδράζεται σε ισχυρή βάση. Κατά πρώτον, τίποτε δεν έχει συμφωνηθεί, αν όλα δεν έχουν πρώτα συμφωνηθεί. Κατά δεύτερον, η Ενωμένη Κυπριακή Δημοκρατία, όταν και εάν δημιουργηθεί, δεν θα είναι νέο κράτος, αλλά μετεξέλιξη της Κ.Δ. και κατά συνέπεια θα κληρονομήσει και την ΑΟΖ, που με τόσους κόπους και προσπάθειες η κυβέρνηση διεκδικεί και διασφαλίζει. Άρα οι Τ/κ δεν πρόκειται να αδικηθούν. Κατά τρίτον, ο χρόνος που το πρώτο βαρέλι πετρελαίου ή το πρώτο κυβικό μέτρο φυσικού αερίου θα φτάσουν στην επιφάνεια είναι υπεραρκετός, ώστε να επιτευχθεί μία συμφωνία στο Κυπριακό, εκτός αν η Τουρκία δεν επιθυμεί κάτι τέτοιο. Κατά συνέπεια, οι τουρκικές ενστάσεις και αντιδράσεις είναι χωρίς αντικείμενο. Εκείνο που φανερώνουν είναι την τουρκική πολιτική της αμφισβήτησης της Κ.Δ., κάτι που συγκρούεται με τις τουρκικές υποχρεώσεις έναντι της Ε.Ε. Επιπρόσθετα, αποκαλύπτουν τη διαχρονική πρόθεσή της η Ενωμένη Κυπριακή Δημοκρατία να είναι ένα κράτος περιορισμένης κυριαρχίας.

Παρά τα τουρκικά εμπόδια, η Κ.Δ. προχωρεί αξιοποιώντας τα νέα γεωπολιτικά και γεωοικονομικά δεδομένα στην περιοχή. Η επιδείνωση των σχέσεων Τουρκίας-Ισραήλ είναι ένα από αυτά και η ανακάλυψη των τεραστίων κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην ισραηλινή ΑΟΖ (Ταμάρ και Λεβιάθαν) το δεύτερο. Η εκμετάλλευση των κοιτασμάτων αυτών απαιτεί την προηγούμενη οριοθέτηση της ΑΟΖ. Έτσι το Ισραήλ, αν και μία από τις λίγες χώρες που δεν υπέγραψαν τη Συνθήκη για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), οδηγήθηκε σε μία συμφωνία οριοθέτησης με την Κ.Δ., στη βάση των προνοιών της συνθήκης αυτής. Έτσι η γραμμή χαράχτηκε, όπως και με την Αίγυπτο και τον Λίβανο, στη μέση απόσταση ανάμεσα στις ισραηλινές και στις κυπριακές ακτές. Οι συμφωνίες αυτές αποδυναμώνουν το νομικό επιχείρημα της Τουρκίας ότι η Μεσόγειος είναι ημίκλειστη θάλασσα και επομένως δεν ισχύουν οι πρόνοιες της UNCLOS σε ό,τι αφορά τη μέση απόσταση. Ακόμα, εξουδετερώνεται το άλλο τουρκικό επιχείρημα, ότι τα νησιά δεν έχουν ΑΟΖ ή ότι η επήρειά τους είναι μικρότερη από τους ηπειρωτικούς σχηματισμούς.

Υπάρχει πολύς δρόμος ακόμα να διανυθεί για να πετύχουμε τους στόχους μας. Θα πρέπει να συνεχίσουμε να ενθαρρύνουμε τον Λίβανο να επικυρώσει την ήδη υπογραφείσα συμφωνία. Παράλληλα, είναι αναγκαίο να προχωρήσουμε τις διαπραγματεύσεις με τη Συρία. Ο κίνδυνος για νέες αντιπαραθέσεις και τριβές π.χ. μεταξύ Λιβάνου και Ισραήλ (με υπόθαλψη και της Χεζμπολάχ) είναι επίσης υπαρκτός. Η Κ.Δ., με αφορμή την ανάγκη για καθορισμό του τριεθνούς σημείου (εκεί που τέμνονται οι ΑΟΖ Κ.Δ.-Ισραήλ-Λιβάνου), θα μπορούσε να αναλάβει την πρωτοβουλία για μία συνολική συμφωνία, που θα καθορίζει λεπτομερώς τα σύνορα των δύο χωρών σε ξηρά και θάλασσα. Η χωρίς αμφιβολία ύπαρξη σημαντικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στη λεκάνη του Λεβάντε θα πρέπει να αποτελέσει αφορμή για ενδυνάμωση των διμερών σχέσεων ανάμεσα σε όλες τις χώρες της περιοχής. Η Κ.Δ., λόγω θέσης (η δική της ΑΟΖ συνορεύει με εκείνες όλων των άλλων) και καλών σχέσεων που διατηρεί με όλους, αλλά και ως χώρα-μέλος της Ε.Ε., μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στην ειρήνη, στη σταθερότητα και στην ανάπτυξη της περιοχής.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και κοινοβουλευτικός συνεργάτης του προέδρου του ΔΗΚΟ.

Ένα κήρυγμα χωρίς αποδέκτες

Του **ΝΙΚΟΥ ΧΡ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ**

Σ**τις πρώτες** χριστιανικές κοινότητες η γέννηση του Ιησού είχε ταυτιστεί, ως εορτή, με τη βάφτιση και εορταζόταν στις 6 Ιανουαρίου. Η καθιέρωση στη Δύση της 25ης Δεκεμβρίου ως της ημέρας γέννησης του Χριστού έγινε τον 4ο αιώνα, την ίδια ημέρα που εορταζόταν και η γέννηση του Μίθρα, ενός από τους ανώτερους θεούς του ιρανικού πανθέου. Σε μερικές παραστάσεις της γέννησης του Μίθρα απεικονίζονται και βοσκοί (Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Εταιρεία Αθηνών, Τόμος ΣΤ΄, σελ. 500).

Για τη διδασκαλία του Ιησού έχουμε ως βασική πηγή τα τέσσερα Ευαγγέλια. Τα τέσσερα Ευαγγέλια τοποθετούνται στο δεύτερο μισό του 1ου αιώνα. Προηγήθηκαν οι επιστολές του Αποστόλου Παύλου. Η ανακάλυψη μεταπολεμικά αρκετών αρχαίων κειμένων, μεταξύ των οποίων είναι η «Πηγή των Λογίων» και το κατά Θωμά Ευαγγέλιο, εδραίωσε την εκτίμηση των επιστημόνων περί πολυμορφίας του αρχέγονου χριστιανισμού. Πιο συγκεκριμένα, όπως επιβεβαιώνει και ο κ. Πέτρος Βασιλειάδης, καθηγητής της Καινής Διαθήκης στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, η ανακάλυψη αυτή «πιστοποιεί την ύπαρξη μιας άλλης αρχέγονης χριστιανικής παράδοσης, διαφορετικής από εκείνη που εκπροσωπούσε το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου και η εξ αυτού απορρέουσα κανονική παράδοση της Καινής Διαθήκης…» (Π. Βασιλειάδης, Τα απαγορευμένα πάθη, στο «Βήμα» των Αθηνών, ημερ. 8.4.2007).

Παρά τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, εκείνο που μπορούμε με βεβαιότητα να πούμε είναι ότι ο Ιησούς δίδασκε μια νέα, απλή, αλλά βαθιά διδασκαλία που είχε ως κεντρικό πυρήνα την αγάπη, την αγάπη «προς τον πλησίον». Το ερώτημα που προβάλλεται είναι ποια είναι η έκταση της εντολής του Ιησού για την αγάπη του «πλησίον». Μια φιλελεύθερη προσέγγιση, την οποία ασπάζομαι, μπορεί να υποστηρίξει ότι «πλησίον» είναι ο κάθε συνάνθρωπος, η ανθρωπότητα ολόκληρη, με προεξάρχοντες αυτούς που είναι δυσκολότερο να αγαπήσουμε, τους ξένους, τους διαφορετικούς, τους αντίθετους. Μια αγάπη προς όλους τους ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένων και των εχθρών μας. Το τελευταίο το διακηρύττει καθαρά ο Ιησούς στην «Επί του Όρους Ομιλία»: «…αγαπάτε τους εχθρούς υμών, ευλογείται τους καταρωμένους υμάς και προσεύχεσθε υπέρ των επηρεαζόντων υμάς και διωκόντων υμάς» (Κατά Ματθαίον, 5, 43). Κι όχι μόνον να τους αγαπήσουμε, με ένα αίσθημα που θα μπορούσε να είναι απόρροια καλοσύνης, συμπόνιας, ευσπλαχνίας, αλλά να τους αγαπήσουμε ενεργητικά, αναγνωρίζοντάς τους ως ισότιμους και αγωνιζόμενοι για την εξάλειψη των ανισοτήτων που φωλιάζουν στην ψυχή μας, αλλά και στην κοινωνία και στους νόμους. Με όπλο την αγάπη, από την οποία απορρέουν η ειρήνη και η αδελφοσύνη, ο Ιησούς πάλεψε να ξεπεράσει την αδικία και τη σκληρότητα αυτού του ατελούς μας κόσμου. Για τη λύτρωση και σωτηρία του ανθρώπου, ο Ιησούς δεν προτείνει δογματικές ή ιεροτελεστικές, αλλά ηθικές λύσεις. Με το υπέροχο μήνυμα της αγάπης, ο Ιησούς απαιτεί πράξεις. Απαιτεί μια πραγματική ψυχική υπέρβαση από το «εγώ». Ο Ιησούς δεν μίλησε για νηστείες, ψαλμωδίες, ρεβεγιόν, ψώνια, δώρα και γαλοπούλες.

Εξετάζοντας ένας ιστορικά την ανά τους αιώνες εξέλιξη του χριστιανισμού, θα μπορούσε εύλογα να υποστηρίξει ότι η πορεία που ακολούθησαν αυτοί που ανέλαβαν να διαδώσουν τον χριστιανισμό δεν συνάδει με το νόημα της διδασκαλίας του Ιησού. Μπορεί ο Ιησούς να «ανέτειλεν τω κόσμω το φως το της γνώσεως», αλλά μερικοί «άγιοι πατέρες», με τους μισαλλόδοξους δογματισμούς τους και τις ιερές εξετάσεις τους, κατάφεραν να σβήσουν αυτό το φως. Μπορεί ο χριστιανισμός να απέκτησε εκατοντάδες εκατομμύρια «πιστούς», να ανέδειξε ιεράρχες, να οικοδόμησε μυριάδες ναούς, αλλά δεν κατόρθωσε να κάνει τον κόσμο όπως τον θέλησε ο Ιησούς. Το μεγαλειώδες κήρυγμα της αγάπης δεν βρήκε αποδέκτες. Αυτή η υπέροχη διδασκαλία του Ιησού κατέληξε σε ένα δόγμα που χρησιμοποιήθηκε ως όργανο εξουσίας. Η αγάπη πέρασε στο περιθώριο. Την αγάπη αντικατέστησε το μίσος προς τον αλλόθρησκο και τον αιρετικό.

Στην Πρώτη Σταυροφορία, μόλις οι σταυροφόροι μπήκαν στην Ιερουσαλήμ, δεν συμπεριφέρθηκαν ούτε ως ιππότες ούτε ως χριστιανοί. Κατάσφαξαν όλους τους μουσουλμάνους και διέπραξαν πολλές φρικαλεότητες. Στην Τέταρτη Σταυροφορία τα θύματα των σταυροφόρων δεν ήταν οι «άπιστοι» μουσουλμάνοι στους Αγίους Τόπους, αλλά οι χριστιανοί της Κωνσταντινούπολης. Όταν κυριεύθηκε η Κωνσταντινούπολη, ακολούθησε ένα πρωτοφανές όργιο βιασμών, συλήσεων, φόνων και λεηλασιών.

Όταν έκανε την εμφάνισή του το δόγμα, άρχισαν να εμφανίζονται και οι αιρέσεις και οι αφορισμοί. Αυτός που επικρατούσε αφόριζε τον αντίπαλο. Η ηγεσία της χριστιανικής Εκκλησίας, για να εξασφαλίσει την πειθαρχία και τη νομιμοφροσύνη και να έχει το ποίμνιό της δέσμιο και εξαρτημένο, διέπραξε φοβερά εγκλήματα. Στην προσπάθειά της αυτή υπήρξε αδίστακτη, πολεμώντας βάναυσα κάθε αντίθετη άποψη, ακόμα και τη γνώση (για πλήρη ανάπτυξη του θέματος, παραπέμπω στο βιβλίο μου «Αναζητώντας την αυτογνωσία», τόμος 1ος, σελίδες 223-255).

Καλά Χριστούγεννα!

Ο κ. Νίκος Χρ. Χαραλάμπους είναι νομικός, πρώην Επίτροπος Διοικήσεως και πρώην Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας.

Η κατεδάφιση παρεκκλησιού στο Πέρα Πεδί

Του **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ**

Ο **μακαρίτης** ο πατέρας μου, ο οποίος διετέλεσε πρόεδρος της Εκκλησιαστικής Επιτροπής στο Πέρα Πεδί, μου έλεγε από τον καιρό που ήμουν μικρός ότι στα παλιά χρόνια στην είσοδο του χωριού υπήρχαν κάποια ερείπια και οι κάτοικοι του χωριού κάθε χρόνο στις 8 Σεπτεμβρίου λειτουργούσαν πάνω στα ερείπια αυτά, διότι στη θέση τους υπήρχε ένας μικρός ναός στην τιμή της Παναγίας της Φανερωμένης. Μου έλεγε επίσης η γιαγιά μου ότι οι κάτοικοι ήθελαν να ξανακτίσουν τον μικρό αυτόν ναό, αλλά ο ιδιοκτήτης της γης τότε δεν τους επέτρεπε. Μετά όμως από προσωπική περιπέτεια που είχε και γιατρεύτηκε με τη βοήθεια της Παναγίας, ο ιδιοκτήτης έδωσε τελικά την άδεια και πριν από 70 περίπου χρόνια, με δωρεά του Πέτρου Τσίρου, κτίστηκε το μικρό παρεκκλήσιο της Παναγίας της Φανερωμένης. Από τον καιρό που ήμουν μικρός και θυμάμαι, οι κάτοικοι λειτουργούσαν αυτόν τον ναό στις 8 Σεπτεμβρίου με μεγάλη γιορτή για το Γενέθλιο της Παναγίας και στη γιορτή αυτή έρχονταν και κάτοικοι από τα γύρω χωριά, αφού το παρεκκλήσι της Παναγίας της Φανερωμένης τα τελευταία 70 χρόνια αποτελεί αναπόσπαστο λατρευτικό πόλο όχι μόνο για τους κατοίκους του Πέρα Πεδίου, αλλά και της γύρω περιοχής. Δεν είναι αναγκαίο να σας αναφέρω ότι το εν λόγω παρεκκλήσιο έχει μυρωθεί και είναι, σύμφωνα με την πίστη μας, ιερός χώρος. Φυσικά η ιερότητα του χώρου τεκμηριώνεται από τα πάμπολλα θαύματα που έχει κάνει όλα αυτά τα χρόνια η Παναγιά μας σε όσους ζητούσαν με πίστη τη βοήθειά Της.

Αυτές τις άγιες μέρες των Χριστουγέννων έχω πληροφορηθεί από τους συγχωριανούς μου στο Πέρα Πεδί ότι ο ιδιοκτήτης της γης πήρε μπουλντόζα για να κατεδαφίσει το παρεκκλήσι, αμφισβητώντας μέσω δικαστηρίων την κυριότητα του χώρου όπου έχει ανεγερθεί πριν από 70 χρόνια το Ιερό Παρεκκλήσιο της Παναγίας της Φανερωμένης. Μάλιστα η κατεδάφιση παρεμποδίστηκε την τελευταία στιγμή από την Αστυνομία και τους κατοίκους. Επειδή γνωρίζω τον ιδιοκτήτη και την οικογένειά του, γιατί ήμασταν συμμαθητές στο δημοτικό σχολείο και μετά στο γυμνάσιο και είναι μάλιστα και εγγονός ιερέα, από αυτή τη στήλη τον παρακαλώ θερμά να σταματήσει τις ενέργειες αυτές για την κατεδάφιση της εκκλησίας και να κάνει δεύτερες σκέψεις για το θέμα, γιατί οποιοσδήποτε μένει έκπληκτος μπροστά από το γεγονός ότι θα μπορεί να βρεθεί σήμερα Έλληνας Κύπριος χριστιανός που να θέλει με τόσο επιτακτικό τρόπο να κατεδαφίσει ένα τόσο Ιερό Προσκύνημα, όπως αυτό της Παναγίας της Φανερωμένης στο Πέρα Πεδί. Πρόσφατα, ως πρόεδρος της Ένωσης Ευρωπαϊκών Δορυφορικών Οργανισμών, μίλησα σε ένα συνέδριο για τους δορυφόρους στο κτήριο της Επιτροπής Περιφερειών της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες και είδα από κοντά την τόσο σπουδαία έκθεση που διοργάνωσε η Αρχιεπισκοπή και οι Κύπριοι ευρωβουλευτές για τις καταστροφές των χριστιανικών μνημείων μας από τους Τούρκους. Αν παρ' ελπίδα βρεθεί Κυπριακό Δικαστήριο που θα αποφασίσει την κατεδάφιση του Ιερού Παρεκκλησίου της Παναγίας της Φανερωμένης, δηλώνω επίσημα και απερίφραστα ότι παρόμοιες φωτογραφίες της κατεδάφισης θα αναρτήσω με δική μου ευθύνη και συνεννόηση με την Επιτροπή Περιφερειών στον ίδιο ακριβώς χώρο.

Ο κ. Χριστόδουλος Πρωτοπαπάς είναι πρόεδρος της Ένωσης Ευρωπαϊκών Δορυφορικών Οργανισμών.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus

COMMITTED TO EXCELLENCE EFQM

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΥΑΔ 115/10 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ.

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου προκηρύσσει τον Διαγωνισμό ΥΑΔ 115/10 για την Παροχή Υπηρεσιών Μεταφοράς Φοιτητών και Προσωπικού από και προς τους χώρους του Πανεπιστημίου Κύπρου. (Αναμενόμενη Αξία: €156.000,00) (Ημερομηνία Λήξης Υποβολής Προσφοράς: 11/01/2011, Έγγραφα Προσφοράς: Δωρεάν).

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν τα έγγραφα της πιο πάνω προσφοράς μόνο από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας (e-procurement), στη διεύθυνση www.eprocurement.gov.cy

Οι προσφορές πρέπει να απευθύνονται στην Πρόεδρο Συμβουλίου Προσφορών και Οικονομικών και να κατατεθούν στο Κιβώτιο Προσφορών που βρίσκεται στο ισόγειο του κτηρίου «Συμβουλίου – Συγκλήτου Αναστάσιος Γ. Λεβέντης» στην Πανεπιστημιούπολη, Λεωφ. Πανεπιστημίου 1, 2109 Λευκωσία, όχι αργότερα από τις 12:00 μ. της ημερομηνίας λήξης υποβολής προσφοράς που αναγράφεται στην παρένθεση.

ΤΟ ΝΟΥ ΣΟΥ ΣΤΟ ΝΕΡΟ

Ποτέ γεμάτη μπανιέρα αλλά σύντομο ντούς

Κλείνουμε την βρύση όταν βουρτσίζουμε τα δόντια μας

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αυτά εκεί κι εμείς εδώ…

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΗΛΙΑΔΗ**

Χριστούγεννα 2010. Στην Κύπρο. Στη μοιρασμένη πικρή μικρή πατρίδα. Στη γη του πόνου και του καημού.

Το άστρο της Βηθλεέμ θα σταθεί και φέτος πάνω από τις ελεύθερες περιοχές μας, για να το βλέπουν τα κατεχόμενα εδάφη μας και να μας φωνάζουν πως πονούν και καρτερούν ακόμα τη λευτεριά τους. Κι εμείς θα βλέπουμε στο φως αυτού του αστεριού τον δρόμο που μας οδηγεί στον ένα και κοινό αγώνα για τη σωτηρία της αδικημένης πατρίδας μας.

- Χριστούγεννα 2010.

Πού πάμε; Πάμε εκεί που μας ταιριάζει; Εκεί που μας αξίζει; Θα αφήσουμε τον «Πρόεδρο της Λύσης» να μας πάει στη διάλυση;

- Χριστούγεννα 2010.

Και απέναντί μας ο θλιμμένος Πενταδάκτυλος. Τα σκλαβωμένα χωριά και οι πόλεις μας. Τα βουβά σήμαντρα των νεκρών εκκλησιών μας. Ο μικρός Χριστός δεν θα γεννηθεί εκεί. Δεν έχει φάτνη εκεί πέρα, δεν έχει αστέρια και ψαλμωδίες. Εκεί γεννιέται μονάχα η οδύνη και η πίκρα. Εκεί ακούγεται μόνο ο θρήνος της ματωμένης γης μας.

- Χριστούγεννα 2010.

Αυτά εκεί. Κι εμείς εδώ. Αυτά φωνές ιστορίας. Κι εμείς φωνές Βαβυλωνίας. Εκεί σιωπή του πόνου. Κι εδώ η οχλοβοή της διαμάχης. Ο Βορράς κατεχόμενος. Ο Νότος σπαραγμένος. Κι ο Χριστός απορημένος. Πού να γεννηθεί; Πού είναι η φάτνη του; Για ποια ειρήνη να μιλήσει; Για ποια ευδοκία;

- Χριστούγεννα 2010.

Στην Κύπρο του 2010. Με νεκρούς και ξεριζωμένους. Με αγνοουμένους και εγκλωβισμένους. Τώρα αυτοί λείπουν περισσότερο από πριν. Τώρα περισσότερο από πριν θυμόμαστε όλους και όλα. Τώρα είναι πιο κοντά μας και πιο βαθιά μέσα μας. Τώρα πιο δυνατά μιλούν για την πατρίδα που κλαίει.

Το 2010 δεν ήταν χρόνος πραγματικού αγώνα, έστω κι αν ήταν χρόνος πραγματικής αγωνίας. Οι συνεχείς διαψεύσεις των ελπίδων μας κατάντησαν ρουτίνα και τρόπος ζωής.

- Χριστούγεννα 2010.

Από το χριστουγεννιάτικο τραπέζι κάτι θα λείπει. Κι όμως, τίποτα δεν πρέπει να λείπει από την καρδιά μας. Θα πρέπει σήμερα να ξαναγεννιέται μαζί με τον Χριστό και η θύμηση και η πίστη και η ελπίδα μας. Για τη γη μας. Για τον λαό μας. Γι' αυτούς που έφυγαν. Και γι' αυτούς που θα 'ρθουν.

Ας είναι τούτα τα Χριστούγεννα τα τελευταία Χριστούγεννα της αγωνίας.

Τα τελευταία Χριστούγεννα χωρίς ειρήνη και χαρά στο νησί μας.

Καλά Χριστούγεννα.

Υ.Γ. Προς ηγεσία ΔΗΚΟ: Σας εύχομαι Καλά Χριστούγεννα και είθε το πνεύμα των ημερών να σας φωτίσει ώστε να σταματήσετε να αντιπολιτεύεστε τη βάση του κόμματός σας. Και οι τρεις υπουργοί σας να ξεκαθαρίσουν στη βάση σε τι συμφωνούν και σε τι διαφωνούν με τον κ. Χριστόφια. Γιατί ο κόσμος σας τους χλευάζει…

geeliades@gmail.com

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

ΑΡΑΔΕΣ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Τα Χριστούγεννα του καθενός

Με τον Θεό δεν τα πήγαινε και πολύ καλά. Είχε παράπονο για τα πολλά «γιατί» που δεν του απάντησε ποτέ. Τέσσερα ολόκληρα χρόνια καθηλωμένος στο κρεβάτι άρχισε να χάνει την υπομονή του. Περίμενε ένα τηλεφώνημα για να πάει στο εξωτερικό για εγχείρηση. Ο χρόνος περνούσε και τα περιθώρια στένευαν.

Τρεις μέρες πριν τα Χριστούγεννα του 2007 έγινε το τηλεφώνημα. Το απροσδόκητο τέλος μιας κοπέλας από τη Λάρνακα τού έδωσε ελπίδες. Τραγικό συναίσθημα. Ο θάνατος του ενός, η ζωή του άλλου. Πήγε στο αεροδρόμιο, αποχαιρέτησε γυναίκα και παιδιά, έφθασε μέχρι έξω από το αεροπλάνο. Εκεί όμως του ανακοίνωσαν ότι η εγχείρηση δεν επρόκειτο να γίνει, διότι το μόσχευμα αποδείχθηκε ακατάλληλο για τον ίδιο.

Στον δρόμο της επιστροφής ακούει από το ραδιόφωνο του αυτοκινήτου την είδηση για την κοπέλα που με τον θάνατό της έδωσε ζωή σε πέντε συνανθρώπους μας, «ανάμεσά τους και ένας συμπατριώτης μας, που αναχώρησε πριν από λίγο για τη Βιέννη». Τραγική ειρωνεία. Έκλεισε το ραδιόφωνο, σκούπισε βιαστικά το δάκρυ από το μάγουλό του και κοίταξε από το παράθυρο σαν να πρόσθετε ακόμη ένα «γιατί» στη λίστα των αναπάντητων ερωτήσεων της ζωής του.

Εφτά μήνες αργότερα, το τηλέφωνο ξανακτύπησε. «Στις 3 το πρωί να είστε στο αεροδρόμιο, βρέθηκε μόσχευμα». Ντύθηκε, πήγε στο αεροδρόμιο, αποχαιρέτησε τους δικούς του και μπήκε στο αεροπλάνο για τη Βιέννη. Σε τρεις ώρες βρισκόταν έξω από το χειρουργείο. Και τις επόμενες οκτώ μέσα στο χειρουργείο. Όλα έπρεπε να γίνουν γρήγορα. Και πήγαν κατ' ευχήν.

Ένα ταξίδι με οδηγό την πίστη και προορισμό την αυτογνωσία

Τρεις μήνες μετά, πήρε το εισιτήριο της επιστροφής. Το ημερολόγιο της παιχνιδιάρας της ζωής έγραφε 23 Δεκεμβρίου 2008, δηλαδή ακριβώς έναν χρόνο μετά από εκείνο το αξέχαστο ταξίδι που δεν έγινε. Αποχαιρέτησε τους γιατρούς και πήγε στο εκκλησάκι. Ήθελε να ανάψει ένα κερί στη μνήμη του ανθρώπου που του έσωσε τη ζωή. Δεν έμαθε ποτέ το όνομά του. Ούτε την καταγωγή του. Αν είναι Αυστριακός, Γερμανός, Έλληνας ή Τούρκος, χριστιανός ή μουσουλμάνος, βουδιστής ή άθεος. Ξέρει μόνον ότι του χρωστά πολλά. Τα πάντα.

Δύο μέρες μετά, ήταν στο σπίτι του και έκανε ξανά Χριστούγεννα «σαν άνθρωπος», όπως του έλεγαν όλοι, ύστερα από πέντε χρόνια. Χωρίς μάσκες οξυγόνου, δίχως να σέρνεται. Είχε μαζί και τα εγγόνια του. Πρώτη φορά έβλεπαν τον παππού τους «να περπατά κανονικά».

Έκτοτε άφησε κατά μέρος τα παράπονα για τα πολλά «γιατί» που δεν του απάντησε ποτέ κανείς. Περιορίζεται στην ευγνωμοσύνη. Ανάβει ένα κερί και αυτό του φτάνει. Για τον άγνωστο που του χάρισε ζωή. Και για Εκείνον που κάνει τους ανθρώπους σε κάθε γωνιά της γης να καρτερούν και να πιστεύουν για το καλύτερο. Αρκεί που είναι άνθρωποι. Μπορούν και να είναι άνθρωποι. Στη ζωή τους. Και με τον θάνατό τους, επίσης.

Χρόνια πολλά.

antoniouy@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Ο κανένας

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ**

Ασφαλώς δεν είναι κυπριακό φαινόμενο η επιλογή του «κανενός» ως του καταλληλότερου να διαχειριστεί τα πράγματα, όπως καταγράφεται σε έρευνες κοινής γνώμης ή ακόμη και μέσω της αποχής σε εκλογές. Στις δυτικές δημοκρατίες παρατηρείται εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Φυσιολογική η συγκεκριμένη αντίδραση και στη χώρα μας, από την ώρα που η αστοχία στο Κυπριακό είναι συνεχής, ενώ ειδικότερα φέτος η αδυναμία στη διαχείριση της οικονομικής κρίσης κατέδειξε πόσο επηρεάζει η πολιτική διεργασία την καθημερινότητα των πολιτών. Φυσιολογική λοιπόν η αντίδραση. Είναι όμως και λογική; Αυτό το καίριο ερώτημα οφείλει ο κάθε πολίτης, αλλά και το σύγχρονο δημοκρατικό πολίτευμα να το απαντήσουν, ιδιαίτερα τη στιγμή που παρατηρείται κλονισμός σε πάρα πολλά επίπεδα εξουσίας απ' άκρη σε άκρη της γης. Στις ΗΠΑ ο Πρόεδρος Ομπάμα δεν δείχνει να υπηρετεί με προσήλωση την αλλαγή πολιτικής που υποσχέθηκε, κάτι που έχει ως αποτέλεσμα να απογοητεύει τους υποστηρικτές του από τη μια, αλλά και να μην κατευνάζει τους αντιπάλους του από την άλλη.

Στην Ευρώπη παρατηρείται και πάλι το κενό εξουσίας που προκύπτει από την ανυπαρξία εκλεγμένης ηγεσίας. Η ευρωπαϊκή οικονομία, το θεμέλιο πάνω στο οποίο κτίσθηκε ολόκληρο το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, κινδυνεύει, εφόσον ο κάθε ηγέτης απευθύνεται κύρια στον λαό στον οποίον λογοδοτεί (τους πολίτες της χώρας του δηλαδή) και όχι στο σύνολο των Ευρωπαίων.

Στις ευρωπαϊκές χώρες το σύνολο σχεδόν του πολιτικού συστήματος περνά περίοδο μεγάλης αμφισβήτησης. Λανθασμένες αποφάσεις, κούφιες υποσχέσεις, αλλά και διαπλοκή και διαφθορά κυριαρχούν σε συζητήσεις, σε στιγμές κρίσιμης οικονομικής δυσπραγίας για πολίτες και κράτη, με τρόπο μάλιστα τόσο ισοπεδωτικό, που ο διάλογος μηδενίζει τους πάντες και τα πάντα. Είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι ακόμη και τη βιαιοπραγία κατά του Κωστή Χατζηδάκη στην Αθήνα, ενός πολιτικού που το όνομά του δεν συνδέθηκε με διαφθορά ή κακοδιαχείριση, βρέθηκαν μάλλον περισσότεροι να τη δικαιολογήσουν παρά να την καταδικάσουν.

Υπάρχει η θεωρία ότι το παγκόσμιο φαινόμενο της απογοήτευσης από την πολιτική δεν μπορεί να ανατραπεί, από την ώρα που το σύστημα εξουσίας πολιτικών, μέσων μαζικής ενημέρωσης και οικονομικών συμφερόντων δεν επιτρέπει την ανάπτυξη διαφορετικών πολιτικών φωνών. Αυτή είναι η δικαιολογία των πολιτών, όταν «ελέγχονται» για τις επιλογές της ψήφου τους.

Υπάρχει και η άλλη θεωρία, που λέει ότι την «αλλαγή» ως έννοια και θεωρία όλοι την ερωτεύονται, αλλά τη μισούν θανάσιμα, όταν γίνεται πράξη που τους αγγίζει. Αυτή είναι η δικαιολογία των πολιτικών, για να αιτιολογήσουν την ατολμία και την απραξία.

Προσωπικά δεν υιοθετώ καμία από τις δύο θεωρίες. Πολιτικοί και πολίτες είναι απολύτως συνυπεύθυνοι για τις επιλογές και τις πράξεις στη δημοκρατία. Θεωρώ μάλιστα ότι αυτή τη στιγμή, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε τοπικό επίπεδο, βιώνουμε τα αποτελέσματα μιας μόδας που ήθελε τους πολιτικούς «συγυρισμένους» και «στρογγυλοποιημένους», όπως προστάζει το σύγχρονο επικοινωνιακό εγχειρίδιο (manual), αφήνοντας πολλές φορές εντελώς στο περιθώριο την πολιτική ουσία. Έχουμε δηλαδή και στην πολιτική αυτό που συμβαίνει στα πλείστα επαγγέλματα. Μια βιομηχανία «κοπής» στελεχών πολύ παρόμοιων μεταξύ τους, που υπηρετούν ένα συγκεκριμένο μοντέλο εικόνας, που τις πλείστες φορές πρέπει να μην έχει γωνίες, να μην προκαλεί, να μην τοποθετείται, να μη συγκρούεται, να μην έχει το θάρρος της γνώμης.

Αποτέλεσμα; Όπως στην οικονομία βρεθήκαμε με αναρίθμητους οικονομολόγους που έλεγαν το ένα και το αυτό και φτάσαμε στην κρίση, έτσι και στην πολιτική αποκτήσαμε πολλούς να λένε ένα περίπου «τίποτα», προκειμένου να τα έχουν με όλους καλά. Και αυτοί είναι που απολαμβάνουν πολλές φορές την ψήφο των πολιτών. Με λίγα λόγια, ο ίδιος ο κόσμος ψηφίζει τον «κανέναν» και διαμαρτύρεται μετά, ζητώντας πάλι τον «κανέναν»!

Από την ώρα που η δημοκρατία είναι το μόνο πολίτευμα που εξασφαλίζει τη συμμετοχή των πολιτών και τη νομιμοποίηση, η μπάλα της αλλαγής στον τρόπο άσκησης της εξουσίας ανήκει ισάξια σε πολίτες και πολιτικούς. Αυτό θα γίνει, αν και οι δύο πλευρές του δημόσιου βίου προσχωρήσουν στη λογική της πολιτικής με ουσία, αποκτήσουν το θάρρος της γνώμης τους, με πραγματική ηγεσία και νόημα. Πρώτη προϋπόθεση είναι οι πολίτες να επιβραβεύουν τη λογική αυτή.

www.sophocleous.info

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Ηγεσία με χαρακτήρα

Του **ΑΝΔΡΕΑ Θ. ΑΣΣΙΩΤΗ**

Όποτε φέρνουμε στο μυαλό μας την εικόνα ενός καλού ηγέτη, μας έρχονται στον νου χαρακτηρισμοί όπως ικανός, έμπιστος, θετικός, αξιόπιστος, καλός χαρακτήρας, κάποιος που νοιάζεται για τους συνεργάτες του. Ασφαλώς ισχύει το αντίθετο, όταν ανακαλούμε στη μνήμη μας την εικόνα κάποιου που κατά την κρίση μας δεν ήταν καλός ηγέτης. Έχει μεγάλη σημασία το ποιόν του καθενός, δηλαδή τι είδους άνθρωπος είναι κάποιος. Η ποιότητα του χαρακτήρα του οποιουδήποτε ηγέτη είναι αυτή που θα κάνει τη διαφορά. Ο χαρακτήρας έχει να κάνει με τον τρόπο που εξωτερικεύονται τα συναισθήματα των ανθρώπων, με άλλα λόγια με τη συμπεριφορά τους. Αυτή εξαρτάται από ένα θεμελιώδες μείγμα αξιών, ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Ο χαρακτήρας, λοιπόν, της ηγεσίας προσδιορίζεται ως συμπεριφορές, οι οποίες ασκούν θετική επιρροή στους άλλους. Βέβαια χρειάζεται να υπάρχει συνέπεια, για να έχει νόημα η επιρροή. Ο Piaget, του οποίου η εργασία επικεντρώθηκε στην εξέλιξη του ανθρώπινου χαρακτήρα, πίστευε ότι η ανάπτυξη του χαρακτήρα αναδύεται από τη δράση, οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τον κόσμο μέσα από την αλληλεπίδραση και το άμεσό τους περιβάλλον. Όταν κατανοήσουν τον βαθμό αυτής της επιρροής στη συμπεριφορά τους, τότε μπορούν να προσαρμόσουν ανάλογα τον τρόπο που οι ίδιοι συμπεριφέρονται.

Πάντα προκύπτει το εύλογο ερώτημα κατά πόσον η ηγεσία συνταυτίζεται με τη διεύθυνση. Κανονικά θα έπρεπε. Είναι, όντως, δύσκολο να διαχωριστούν αυτές οι δύο έννοιες και πάντα υπάρχει ένα στοιχείο αυθαιρεσίας στον διαχωρισμό. Όμως υπάρχουν κάποιες διαφορές. Η κυριότερη διαφορά είναι ότι ηγέτης μπορεί να είναι οποιοσδήποτε, ανεξάρτητα ιεραρχικού επιπέδου. Αντιθέτως, ο διευθυντής, εκ των πραγμάτων, πάντοτε κατέχει υψηλή θέση στην ιεραρχία, για να μπορεί να προγραμματίζει, να σχεδιάζει, να κατευθύνει, να ελέγχει, να συντονίζει και να παρακολουθεί την εκτέλεση των εργασιών. Σε αντίθεση, ο ηγέτης έχει να κάνει περισσότερο με την υποκίνηση, την έμπνευση, την ενθάρρυνση και την άσκηση επιρροής στους ανθρώπους. Ενθαρρύνει την ανάπτυξη ομαδικού πνεύματος και προάγει την ομαδική εργασία. Η συμπεριφορά του αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση. Καθοδηγεί τους ανθρώπους του, βάσει της πείρας και των γνώσεών του. Αξιοποιεί με τον καλύτερο τρόπο τα ταλέντα των συνεργατών του. Ουσιαστικά, η ηγεσία αποτελεί την άσκηση επιρροής. Οι καλοί ηγέτες διαθέτουν θετικά χαρακτηριστικά, όπως θάρρος, αποφασιστικότητα, αυτοέλεγχο, αισιοδοξία, ειλικρίνεια, επικοινωνιακές δεξιότητες. Έτσι, θεωρούνται πετυχημένοι αυτοί που δεν χάνουν ποτέ τους στόχους από το οπτικό τους πεδίο και παραμένουν πιστοί στο όραμά τους.

Οι καλοί ηγέτες διαθέτουν χαρακτηριστικά, όπως θάρρος, αποφασιστικότητα, αυτοέλεγχο, αισιοδοξία, ειλικρίνεια

Πολλά από τα μηνύματα που ο ηγέτης επιθυμεί να περάσει τα περνά μέσα από συνεδριάσεις. Καλεί, όποτε χρειάζεται, συσκέψεις, οι οποίες φροντίζει να είναι όσο το δυνατόν πιο σύντομες. Εστιάζει στο θέμα, μέχρις ότου οι συμμετέχοντες φθάσουν σε ένα λειτουργικό αποτέλεσμα. Ο καθένας που συμμετέχει σε οποιαδήποτε συνεδρία θα πρέπει να γνωρίζει εκ των προτέρων τον σκοπό της συνεδρίας, να έχει την ημερήσια διάταξη και να ξέρει ποιος θα είναι ο δικός του ρόλος. Είναι πολύ σημαντικό ο προεδρεύων να διαθέτει τη δεξιότητα καλής διαχείρισης της συνεδρίας, δηλαδή να έχει την ικανότητα ανάπτυξης δημιουργικών ιδεών, να εμπνέει τους συνεργάτες του και να τους παρακινεί για θετική δράση. Το ελάχιστο που μπορεί να κάνει στις διαπροσωπικές του σχέσεις, τόσο κατά τη συνεδρία όσο και εκτός, είναι να χειρίζεται τους άλλους με σεβασμό, ισοτιμία και αξιοπρέπεια, έχοντας ευαισθησίες για τα αισθήματα και τις ανάγκες τους. Να ακούει προσεκτικά και να δίνει σημασία στα όσα αυτοί έχουν να πουν.

Να ανυψώνει το ηθικό των εργαζομένων και να τους στηρίζει σε κάθε εργασιακή δραστηριότητα. Όταν η συμπεριφορά της ηγεσίας είναι θετική και εποικοδομητική, έχει μεγαλύτερη επίδραση. Το αποτέλεσμα, μεγαλύτερος σεβασμός, εμπιστοσύνη και ευσυνείδητη δουλειά, καθώς επίσης και ισχυρότερη συναισθηματική σύνδεση μεταξύ του ηγέτη και των συνεργατών του. Είναι αυτή η σύνδεση η οποία συσπειρώνει και ενσταλάζει στους εργαζομένους τη συλλογική ευθύνη και οδηγεί τα μέλη της ομάδας στην καταβολή προσπάθειας για το καλύτερο.

Οι καραμπουζουκλήδες

Του **ΕΥΤΥΧΗ ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ**

Κατά το λεξικό της αργκό, η μαγκικο-ρεμπέτικη λέξη «καραμπουζουκλής» σημαίνει «λεβέντης» και χρησιμοποιείται με διάθεση αστεϊσμού. Ένας κάπως «χάχας» Κουτσαβάκης δηλαδή, που τον χαρακτηρίζει λιγότερο η ενσυνείδητη ροπή στην επιθετικότητα και περισσότερο η, κάπως ελαφρά, ασυνειδησία.

Την περασμένη Τρίτη, στον αγώνα μπάσκετ του ΑΠΟΕΛ με την τουρκική ομάδα Καρσίγιακα, οι καραμπουζουκλήδες της «πορτοκαλί» εξέδρας έδωσαν το δικό τους ρεσιτάλ εθνοχουλιγκανισμού. Επιτέθηκαν στους παίκτες της τουρκικής ομάδας, κτύπησαν μέλη της αποστολής της, τους ανάγκασαν να κλειδωθούν στα αποδυτήρια, συγκρούστηκαν με την Αστυνομία και στο τέλος έκαψαν κάποια περιπολικά. Το γεγονός φυσικά πήρε μεγάλες διαστάσεις, έγινε πρώτο θέμα στα τουρκικά ΜΜΕ και φυσικά η τουρκική διπλωματία έσπευσε να το αξιοποιήσει προς όφελός της.

Η προσομοίωση μιας αθλητικής αναμέτρησης με πολεμική μάχη είναι σύνηθες φαινόμενο και φυσικά δεν είναι μόνο ελληνικό. Κατά κανόνα, δε, όσο πιο υπανάπτυκτη ή ανασφαλής είναι μια κοινωνία, τόσο περισσότερο δραματοποιεί και επεκτείνει τον αντίκτυπο των αθλητικών γεγονότων σε άλλα πεδία, προκαλώντας ανάλογες αντιδράσεις.

Στα καθ' ημάς, δεν είναι η πρώτη φορά που η συμπεριφορά Ελλήνων οπαδών, με αφορμή ένα αθλητικό γεγονός, οδηγεί σε σοβαρό διπλωματικό επεισόδιο. Στο Ευρωμπάσκετ του 1995 στην Αθήνα, οι έντονες αποδοκιμασίες των Ελλήνων φιλάθλων κατά της σερβικής ομάδας προκάλεσαν διαδήλωση και επεισόδια έξω από την Ελληνική Πρεσβεία στο Βελιγράδι. Ένας αγώνας μπάσκετ κόντεψε να διαλύσει την παραδοσιακή φιλία δύο λαών…

Στην Ολυμπιάδα του 2004, οι αποδοκιμασίες κατά των Αμερικανών αθλητών στον τελικό των 200 μ., εκτός από τα χλευαστικά διεθνή σχόλια σε βάρος μας από τον διεθνή Τύπο, περί εξευτελισμού του ολυμπιακού πνεύματος, οδήγησε και σε ακύρωση της επίσκεψης του τότε υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ, Κόλιν Πάουελ.

Έναν μήνα αργότερα, ζήσαμε το τραγικό συμβάν με τη δολοφονία Αλβανού οικονομικού μετανάστη, επειδή είχε το «θράσος» να πανηγυρίσει νίκη της εθνικής ομάδας της χώρας του επί της Ελλάδας για τα προκριματικά του Μουντιάλ 2006, γεγονός που οδήγησε στο κόκκινο τις σχέσεις των δύο χωρών.

Οι συνέπειες ακραίων εθνοχουλιγκανικών συμπεριφορών μπορεί να αποδειχθούν επικίνδυνες, ακόμα και αν αυτοί που τις διαπράττουν δεν έχουν πλήρη συναίσθηση του τι κάνουν. Η ασυνειδησία, εν προκειμένω, δεν αποτελεί δικαιολογία, αλλά κίνδυνο.

Ο καθένας μπορεί να υποθέσει τι θα συνέβαινε, αν η Αστυνομία δεν είχε επέμβει αποφασιστικά μετά τη λήξη του αγώνα ΑΠΟΕΛ-Καρσίγιακα και υπήρχε κάποιο θύμα ή σοβαρός τραυματισμός Τούρκου αθλητή.

Ακόμα και έτσι, όμως, ζημιά έγινε. Οι Τούρκοι έσπευσαν να αξιοποιήσουν τα επεισόδια στο έπακρο και στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο. Σύμφωνα με την τουρκική εφημερίδα «Σαμπάχ»: «Ο [ίδιος ο] Ερντογάν έδωσε σχετική οδηγία στον διαπραγματευτή της χώρας με την Ε.Ε., Εγκεμέν Μπαγίς, να επικοινωνήσει άμεσα με τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. και να ζητήσει την εξασφάλιση της προστασίας της αποστολής της σμυρναϊκής ομάδας. (…) Το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών διατήρησε καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας ανοιχτές οδούς επικοινωνίας με τον ΟΗΕ και διεθνείς αθλητικούς παράγοντες». Ο υπουργός Εξωτερικών, Νταβούτογλου, έκανε δηλώσεις και μίλησε για την «έλλειψη κουλτούρας συμβίωσης» της ελληνοκυπριακής πλευράς.

Τα επεισόδια έδωσαν την αφορμή στην τουρκική διπλωματία να ισχυριστεί διεθνώς αυτό που επί χρόνια αποτελεί το βασικό της επιχείρημα στο Κυπριακό. Ότι, δηλαδή, δεν υπάρχει δυνατότητα συνύπαρξης των δύο λαών, ότι αυτό θα είναι επικίνδυνο για τους Τουρκοκυπρίους που αποτελούν μειοψηφία στο νησί και κατά συνέπεια ορθώς θέλουν δικό τους κράτος και ορθώς βρίσκονται εκεί τα στρατεύματά τους, για να τους προστατεύουν. Προς επίρρωσιν των ισχυρισμών τους, επικαλούνται δραματικές στιγμές της κυπριακής ιστορίας. Την περασμένη Τρίτη απέκτησαν ένα ακόμα επιχείρημα, έστω και μικρότερης ισχύος.

Με άλλα λόγια, εκεί που οι Τούρκοι μάς χρωστούσαν, πάνε να βγουν και από πάνω, επειδή κάποιοι ανεγκέφαλοι της δικής μας πλευράς τούς έδωσαν την αφορμή! Αν μη τι άλλο, οι καραμπουζουκλήδες που έκαναν τα επεισόδια την περασμένη Τρίτη θα έχουν την ευγνωμοσύνη τους…

Υ.Γ. Ορισμένοι εν Ελλάδι καραμπουζουκλήδες, όταν αναφέρονται στην τρόικα Ε.Ε.-ΕΚΤ-ΔΝΤ κάνουν συνεχώς λόγο για «ξένη κατοχή», λες και αυτή ήρθε στη χώρα όχι με πρόσκληση της ελληνικής κυβέρνησης (που αδυνατούσε να πληρώσει μισθούς και συντάξεις…), αλλά με τανκς! Βρίζουν, καταριούνται και αφορίζουν, αλλά δεν προτείνουν το πιο απλό: Να σηκωθούν να φύγουν και να μη σώσουν να μας δώσουν το δάνειό τους! Δεν το θέλουμε, βρε παιδί μου! Να απαλλαγούμε από την «κατοχή» και ας πτωχεύσουμε! Τουλάχιστον θα συμβεί εν πλήρη εθνική υπερηφάνεια. Γιατί δεν λένε αυτό το τόσο απλό και προτιμάνε τους πομφόλυγες περί «ξένης κατοχής»; Γιατί σε ελεύθερη απόδοση «καραμπουζουκλής» σημαίνει και «τζάμπα μάγκας»…

Σύμβουλος στρατηγικής και επικοινωνίας

vardoulakis@stratego.gr

Ο νέος πατριωτισμός

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Δεν διαφωνώ καθόλου με όσους πιστεύουν ότι οι ιστορικές στιγμές που ζούμε μπορούν να συγκριθούν με το 1909, το 1922 ή άλλες κρίσιμες καμπές της Νεοελληνικής Ιστορίας. Ολοι μας ψάχνουμε ηγεσία, όραμα, δοκάρια πάνω στα οποία να στηρίξουμε το φρόνημα στις σκοτεινές ώρες που διανύουμε. Οι πολίτες αυτής της χώρας νιώθουν την απελπισία και δεν βλέπουν φως, μοιάζουν με ανθρώπους που βρίσκονται στο επίκεντρο μιας θύελλας, αλλά δεν είναι καθόλου σίγουροι ότι υπάρχει πυξίδα, καπετάνιος και εντέλει ασφαλής αντίπερα όχθη. Οι απειλές είναι πολλές και είναι αποτέλεσμα δεκαετιών. Η χώρα δεν έχει χρεοκοπήσει μόνο οικονομικά. Εχει ένα διαλυμένο κράτος, δεν μπορεί να λύσει απλά προβλήματα όπως η διαχείριση των σκουπιδιών, τα πανεπιστήμιά της είναι τραγικά και όποια πέτρα και αν σηκώσεις θα βρεις κάτι σάπιο από κάτω. Ναι, έχετε δίκιο, αν αυτό σκέπτεσθε· και τα μέσα ενημέρωσης έχουν παίξει έναν άθλιο ρόλο, άλλοτε συγκαλύπτοντας και άλλοτε καταγγέλλοντας και φωνασκώντας απλώς για τα νούμερα και τον χαβαλέ...

Πρέπει, λοιπόν, να ξαναστήσουμε το ελληνικό κράτος, να βεβαιωθούμε ότι η ανομία δεν είναι πια ο κανόνας και να οργανώσουμε όλη τη χώρα σε άλλες βάσεις. Ακούω διαφόρους που θεωρούν ότι η λύση είναι ένα μεγάλο πατριωτικό, αντιμνημονιακό μέτωπο, που θα φέρει μαζί την Εκκλησία, το ΚΚΕ, το παλαιό πατριωτικό ΠΑΣΟΚ και ένα τμήμα της λαϊκής Δεξιάς. Υπέροχο ακούγεται, αλλά με ποια προοπτική; Τι θέλουμε πάλι; Κάποιους που θα χαϊδέψουν τα αυτιά του λαού, θα του θυμίσουν ένα ένδοξο παρελθόν και θα του πουλήσουν πάλι το παραμύθι ότι μας κυνηγάνε όλοι γιατί είμαστε οι... καλύτεροι; Ή μήπως ψάχνουμε πάλι μεσσίες και κακέκτυπα του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, ο οποίος ήξερε να ξεσηκώνει τα πλήθη έχοντας πάντοτε την ασφάλεια των άριστων και στενών σχέσεων με ό,τι πιο διαπλεκόμενο στη χώρα;

Ας σοβαρευτούμε. Η χώρα χρειάζεται ηγέτες, όραμα αλλά και πολύ συγκεκριμένο σχέδιο και ικανούς μάνατζερ που θα τη βγάλουν από το αδιέξοδο. Οσοι παραμυθιάζονται με τη χίμαιρα ενός μεσσία ή ενός αντιδυτικού μετώπου ή δεν ξέρω τι άλλο, απλώς δεν αντιλαμβάνονται τις ανάγκες της χώρας. Χρειαζόμαστε γκρίζους ανθρώπους που θα μπουν σε θέσεις-κλειδιά, στα νοσοκομεία, στις εφορίες, παντού και θα οργανώσουν ένα αξιόπιστο κράτος. Χρειαζόμαστε «τρελούς» υπουργούς, ενδεχομένως και με αυτοκτονικές τάσεις, που θα αψηφήσουν το πολιτικό κόστος, θα κάνουν το σωστό και θα ελπίζουν ότι έστω κι αν χάσουν την επόμενη εκλογική μάχη θα περπατάνε με το κεφάλι ψηλά σε μερικά χρόνια. Θέλουμε εξωστρεφείς τεχνοκράτες και πολιτικούς που θα πάρουν ό,τι βοήθεια χρειάζεται από το εξωτερικό αντί να επιμένουν σ' εκείνο το κομπλεξικό «σιγά που θα μας πουν οι ξένοι πώς θα τα κάνουμε».

Η χώρα βρίσκεται σε αδιέξοδο όχι επειδή την παγίδευσαν κάποιοι ξένοι, γιατί ζήλευαν τον ήλιο και την κληρονομιά μας, αλλά γιατί εμείς δεν σταθήκαμε αντάξιοι συνεχιστές αυτής της κληρονομιάς. Είναι απίστευτο ότι ορισμένοι ανεγκέφαλοι δεν καταλαβαίνουν ότι φτάσαμε να είμαστε ανοχύρωτο κράτος έναντι της Τουρκίας, των λαθρομεταναστών κ.ά. επειδή διαλέξαμε σαν χώρα τον δρόμο της εύκολης ευδαιμονίας και του απόλυτου μπάχαλου. Οι ίδιοι ανεγκέφαλοι αρνούνται να δουν ότι οι «πατριώτες» του παλαιού ΠΑΣΟΚ έστησαν το πάρτι με τους εξοπλισμούς με τα δήθεν δόγματά τους, πλούτισαν οι ίδιοι και μας έφεραν στο τελευταίο σκαλί.

Ο νέος πατριωτισμός που χρειαζόμαστε δεν θα εξαντλείται στις μεγάλες κουβέντες, στα πυροτεχνήματα και τα εφέ. Θα στηρίζεται σε επαγγελματισμό, στην αρχή πως ο Ελληνας μεγαλουργεί όταν είναι εξωστρεφής, γεμάτος αυτοπεποίθηση και ρεαλιστής, όχι όταν κάποιοι τον καλούν σε ψευδεπίγραφους αγώνες εναντίον φανταστικών εχθρών, χαϊδεύοντάς του τα αυτιά. Εχουμε, άλλωστε, δει πού καταλήγει συνήθως αυτού του τύπου η... εθνική τύφλωση.

Πολιτεία της μελαγχολίας

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Η έκπτωση και των μεγαλυτέρων θρησκευτικών εορτών –όπως των Χριστουγέννων– σε εμποροπανηγύρεις δίχως πνευματικό περιεχόμενο υπήρξε μία από τις «πολιτισμικές παρακαταθήκες» που κληροδότησε στην ανθρωπότητα ο Διαφωτισμός, με μελαγχολικές συνέπειες σε περιόδους κρίσεως.

Ενδιαφέρον ότι για πρώτη φορά στη μεταπολεμική μας ιστορία, η φετινή εμποροπανήγυρις, στην οποία επένδυε πάντοτε ο επιχειρηματικός κόσμος της χώρας, χαρακτηρίζεται από κατήφεια, πενία και ανεκδήλωτη «οργή».

Οταν μια κοινωνία χάνει το μεταφυσικό σημείο αναφοράς της, βρίσκεται στο έλεος πιθανών συγκρούσεων

Οταν μία κοινωνία χάνει το μεταφυσικό σημείο αναφοράς της, βρίσκεται αντιμέτωπη με τα συντρίμμια της υλικής καταστροφής, στο έλεος πιθανών συγκρούσεων.

Μέγα ιδεολόγημα της Μεταπολιτεύσεως, η ενσωμάτωση της Ελλάδος στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες· εξέλιξη με υπερβατικές, περίπου, διαστάσεις η ένταξη της χώρας στον σκληρό πυρήνα της Ε.Ε., στην Ευρωζώνη, που θα εξασφάλιζε τη σταθερότητα και την ευημερία εις το διηνεκές. Αυτά έως πριν από έναν χρόνο, όταν αποκαλύφθηκε η αυταπάτη και πλέον τίποτε δεν θεωρείται δεδομένο· ή μάλλον διαπιστώνεται καθημερινώς στην πράξη ότι η πορεία προς την εξαθλίωση είναι μονόδρομος για τα επόμενα πολλά χρόνια.

Αποτελεί από μίαν άποψη έκφραση δικαιοσύνης ότι η διαχείριση της κρίσεως πρέπει να γίνει από κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, διότι αυτό το κόμμα δημιούργησε –σε ένα τεράστιο ποσοστό– το πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό μόρφωμα της Μεταπολιτεύσεως.

Βρίσκεται ως εκ τούτου το ΠΑΣΟΚ σε φάση ατύπου εμφύλιας συγκρούσεως. Μία ολιγάριθμη ομάδα, αποκομμένη πλήρως από την ελληνική πραγματικότητα, και αφού επί πεντάμηνο λειτούργησε με τρόπο άκρως ερασιτεχνικό και υπονόμευσε τη δανειοληπτική ικανότητα της χώρας, συνομολόγησε δίχως να διαπραγματευθεί Μνημόνιο με την τρόικα, και βρίσκεται αντιμέτωπη με όλη την κοινωνία, αλλά κυρίως με το παραδοσιακό ΠΑΣΟΚ, των συνδικαλιστών και των ΔΕΚΟ.

Δεν αισθανόμεθα συμπάθεια για την αναίμακτη, μέχρις στιγμής, σύγκρουση των δύο ομάδων ή όψεων του ΠΑΣΟΚ, διότι θα έλεγε κανείς ότι «έβλαψαν το ίδιο» –και οι δύο– την κοινωνία των Ελλήνων. Αλλά δεν είναι δυνατόν να αδιαφορούμε για τον κίνδυνο μιας ευρύτερης κοινωνικής αστάθειας.

Η σταθερότητα αποτελεί την κύρια μέριμνα του συντηρητικού πολίτη. Αυτή η ιδιότητα τον διαφοροποιεί από τον «επαναστάτη» της ευπόρου τάξεως που είναι κατά συνθήκην ο φιλελεύθερος ή τον «επαναστάτη» της Αριστεράς, κάθε αποχρώσεως. Σε μία κοινωνία, όπως η ελληνική, που βρίσκεται σε διαρκή επαναστατική διέγερση, η «δημιουργική» επανάσταση των «φιλελευθέρων δυνάμεων» μπορεί να οδηγήσει σε κατίσχυση πληβειακών στοιχείων –όχι κατ' ανάγκην μόνον αριστερής προελεύσεως.

Το γεγονός ότι η κοινωνική αναταραχή δεν εκδηλώνεται διά των παραδοσιακών της φορέων –κόμματα και συνδικάτα– λόγω απαξιώσεώς τους, δεν αποτελεί παρηγορία. Ο κίνδυνος που ελλοχεύει είναι να αρχίσει να εκδηλώνεται η αντίδραση όχι κατευθυνόμενα, αλλά άναρχα από το πλήθος. Υπάρχει με δυο λέξεις κίνδυνος απωλείας του ελέγχου –και από όσους συγκροτούν το ούτως ειπείν σημερινό κατεστημένο και από εκείνους που το αμφισβητούν θεσμικά. Συνέβη στο παρελθόν· δεν συντρέχει λόγος επαναλήψεως του φαινομένου.

Γιατί να αισιοδοξούμε...

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Το 2010 τελειώνει μέσα σε διαδοχικές απεργίες στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς και με τις γειτονιές της Αθήνας γεμάτες σκουπίδια, όπως είναι και η ύπαιθρος με τις αμέτρητες παράνομες χωματερές. Αλλά δεν είναι αυτός ο λόγος που αυτά τα Χριστούγεννα είναι διαφορετικά απ' όσα θυμόμαστε - επειδή απεργίες στην καθαριότητα και στα μέσα μεταφοράς είναι μόνιμοι συνοδοί των εορτών, είτε τα Χριστούγεννα είτε το Πάσχα είτε τον Δεκαπενταύγουστο. Η διαφορά σήμερα βρίσκεται στην ένταση και επιμονή των κινητοποιήσεων, και στην αίσθηση ότι η Ελλάδα δοκιμάζεται σε κάθε τομέα και σε κάθε επίπεδο. Συμμετέχουμε όλοι σε ένα τεστ κοπώσεως. Από τη μία πλευρά, η αμφίθυμη και φοβισμένη κυβέρνηση, υπό την άγρυπνη επίβλεψη της τρόικας, προσπαθεί να φέρει τα πάνω κάτω στην οικονομική και κοινωνική ζωή των Ελλήνων\u0387 από την άλλη, όσοι πλήττονται από τις αλλαγές (όλοι, δηλαδή, σε κάποιον βαθμό) αγωνιούν για το μέλλον τους, είτε σιωπηλά είτε με δυναμικές κινητοποιήσεις. Φοβάται ο Γιάννης το θεριό και το θεριό τον Γιάννη. Τραβάει ο ένας από δω και ο άλλος από κει. Κι όποιος αντέξει.

Ισως εδώ βρίσκεται ο σημαντικότερος λόγος για να αισιοδοξούμε. Αρχισε να γίνεται κατανοητό ότι η χώρα έχει φθάσει στα όριά της. Αν δεν είχαμε συνάψει το τριετές δάνειο για 110 δισ. ευρώ η Ελλάδα θα είχε χρεοκοπήσει ήδη. Το γεγονός ότι εξασφαλίσαμε το δάνειο, και ότι οι μισθοί του δημόσιου τομέα και οι συντάξεις καταβάλλονται, έστω με σοβαρές περικοπές, μας δίνει την πολυτέλεια να αναλύουμε πώς φθάσαμε εδώ και αν η ευθύνη βαρύνει περισσότερο τη Νέα Δημοκρατία ή το ΠΑΣΟΚ. Η συζήτηση αυτή δεν θα έχει τέλος, επειδή και τα δύο κυβερνητικά κόμματα επιδόθηκαν για δεκαετίες σε ένα μοιραίο παιχνίδι όπου το ένα προσπαθούσε να υπερκεράσει το άλλο στις παροχές που έδινε σε ομάδες ψηφοφόρων.

Οσο η χώρα δανειζόταν χωρίς όρια, τα προβλήματα έμπαιναν κάτω από ένα χρυσό χαλί. Οποτε έκαναν την καθιερωμένη εορταστική τους απεργία οι εργαζόμενοι στην καθαριότητα, απαιτώντας τη μονιμότητα των συμβασιούχων, ο δήμος και η κυβέρνηση ενέδιδαν. Και πλήρωναν. Οταν οι εργαζόμενοι σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας ζητούσαν ευνοϊκότερους όρους εργασίας και λεφτά, απειλώντας να στερήσουν τους πολίτες από το αγαθό που ήλεγχαν, η κυβέρνηση ενέδιδε. Και πλήρωνε. Οταν οι αγρότες έκλειναν τους δρόμους

Ανάμεσα στα σκουπίδια, η δύναμη του λαού είναι ο κάθε σκεπτόμενος πολίτης

και τα λιμάνια, η κυβέρνηση ενέδιδε. Και πλήρωνε. Η ζημία που προκαλούσε η μια ομάδα στην άλλη παραγνωριζόταν, αφού στο τέλος περισσότερο χρήμα έρρεε μέσα στην κοινωνία και όλοι ήλπιζαν να πάρουν κάτι.

Σήμερα η πραγματικότητα τράβηξε το χαλί από τα πόδια μας, και είμαστε μόνοι με τα προβλήματα που θέλαμε να αγνοούμε. Σήμερα βλέπουμε πού οδήγησε αυτό το εθνικό reductio ad absurdum, ποια τέρατα γεννήθηκαν από την ανεύθυνη παράδοσή μας στην υπερβολή και το παράλογο. Ανάμεσα στις σοβαρότερες συνέπειες είναι το οικονομικό αδιέξοδο, η έλλειψη αντιμετώπισης των πραγματικών προβλημάτων κάθε κλάδου και η εξοικείωση του κοινωνικού συνόλου με ακραίες συμπεριφορές κάποιων ομάδων ειδικών συμφερόντων. Για να μη μιλάμε μόνο για τους εργαζόμενους στον δημόσιο τομέα και τους αγρότες, τι έκαναν κλάδοι όπως αυτοί των δημοσιογράφων ή των φαρμακοποιών ή των φορτηγατζήδων, να λύσουν τα πραγματικά προβλήματά τους, να ετοιμαστούν για το μέλλον; Ολοι απαιτούσαν το μάξιμουμ, δρώντας σαν να ήταν απλώς θέμα της κυβέρνησης να ενδώσει, να δώσει από τα άφθονα χρήματα του κρατικού κορβανά. Ρίχναμε νερό σε τρύπιο κουβά - και τώρα είμαστε στερημένοι και οργισμένοι. Για πρώτη φορά δεν διεκδικούμε νέες κατακτήσεις και προνόμια αλλά δίνουμε μάχη για να σώσουμε ό,τι μπορούμε.

Δεν γνωρίζουμε πότε θα πιάσουμε πάτο, πόσο ακόμη θα αλλάξει η ζωή μας στα χρόνια της στέρησης. Πιθανότατα, τα πράγματα θα χειροτερέψουν πριν βελτιωθούν. Οταν βλέπουμε τις απλοϊκές θέσεις που διατυπώνονται στον δημόσιο διάλογο να γεννούν τον διχασμό, ο οποίος οδηγεί στη βία, φοβόμαστε ότι δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι το σκοτάδι θα είναι σύντομο. Οταν, όμως, γυρίζουμε το βλέμμα στους διπλανούς μας -στους συναδέλφους, φίλους και συγγενείς, σε κάποιο δημόσιο πρόσωπο που θα διατυπώσει ουσιαστικό λόγο και θα πάρει σαφή θέση, σε υπάλληλο που μας εξυπηρετεί με σοβαρότητα και ευγένεια- τότε βλέπουμε ότι ανάμεσα στα σκουπίδια, η δύναμη του λαού είναι ο κάθε σκεπτόμενος πολίτης. Μέσα στο σκοτάδι, βλέπουμε τη φλόγα.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Οι ανέορτοι διαχειριστές της Γιορτής

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Η θρησκειοποίηση του εκκλησιαστικού γεγονότος μοιάζει να κυριαρχεί στον ελληνικό χώρο σήμερα. Να θυμίσω: η θρησκεία είναι γέννημα της ατομοκεντρικής φύσης του ανθρώπου, ανάγκη ορμέμφυτη, ενστικτώδης. Γεννάει την ανάγκη ο πανικός μπροστά στο αίνιγμα του θανάτου, η αοπλία του ανθρώπου απέναντι στο «κακό»: στην αδικία, στο μίσος, στην ιδιοτέλεια του «άλλου», στην αρρώστια, στη φθορά, στον κίνδυνο. Κακεντρεχής, ίσως, όμως αποκαλυπτική η παρατήρηση ότι «μέσα σε ένα αεροπλάνο που μπαίνει σε ζώνη αναταράξεων, δεν υπάρχει κανένας άθεος»!

Η Εκκλησία εμφανίστηκε στην Ιστορία ως άρνηση των όρων της ορμέμφυτης αναγκαιότητας, στους αντίποδες της θρησκείας. Δεν είναι θωράκιση του εγώ, είναι «κοινόν άθλημα», μετοχή σε αγώνισμα αλλαγής του «τρόπου της ύπαρξης». Οχι αλλαγής της συμπεριφοράς και ηθικοποίησης του χαρακτήρα, στόχος είναι να αλλάξει ο *τρόπος* που *υπάρχει* ο άνθρωπος.

Η λέξη είχε χρησιμοποιηθεί από τους Ελληνες για να δηλώσει τον «δήμο» ως «πόλη»: τη μετάβαση από την «κοινωνίαν της χρείας» στην «κοινωνίαν του αληθούς». Η Εκκλησία του Δήμου δεν ήταν απλώς μια συνέλευση για ανταλλαγή γνωμών και απόψεων, ήταν πριν από κάθε τι άλλο, γεγονός πραγμάτωσης και φανέρωσης της «πόλεως», ενός άλλου *τρόπου* ύπαρξης και συνύπαρξης:

Να συνυπάρχουμε όχι μόνο για να κοινωνούμε τη χρεία, τη χρησιμότητα του «καταμερισμού της εργασίας» (της Arbeitsteilung, που έλεγε ο Μαρξ), αλλά για την ελεύθερη, αυτοπροαίρετη μετοχή στην κοινή προσπάθεια να «αληθεύει» ο βίος: Να πραγματώνει τον τρόπο του «αληθούς», του πραγματικά υπαρκτού, τρόπο ύπαρξης ελεύθερον από αναγκαιότητες φθοράς και θανάτου – τρόπο του «αθανατίζειν». Και «αληθές» για τους Ελληνες ήταν ο «ξυνός (κοινός) λόγος»: η λογικότητα, αιώνια και αμετάλλαχτη, των σχέσεων αρμονικής συνύπαρξης των υπαρκτών, αυτή που αναδείχνει το σύμπαν σε «κόσμον» - κόσμημα.

Η χριστιανική εμπειρία βρήκε στην ελληνική λέξη «Εκκλησία», από την πρώ-

Α.Π.

Η Γιορτή είναι προσωπική εύρεση, όχι συλλογική σύμβαση

τη στιγμή, τη δυνατότητα να δηλώσει και τη δική της θεσμική ταυτότητα: Δεν ήταν μια καινούργια θρησκεία (ατομικές πεποιθήσεις, ατομική ηθική, προσπάθεια ατομικής σωτηρίας), ήταν και πάλι ένα «κοινόν άθλημα» για την πραγμάτωση και φανέρωση του «αληθούς». Μόνο που τώρα το «αληθές» δεν ήταν η ανερμήνευτα δεδομένη (δίκην ειμαρμένης) συμπαντική λογικότητα (αδήριτος υπαρκτικός προκαθορισμός κάθε έκφανσης του υπάρχειν). Ηταν η «προσωπική» καταγωγή και αφετηρία του υπαρκτικού γεγονότος, η Αιτιώδης Αρχή του υπαρκτού ως ελευθερία από κάθε αναγκαίο προκαθορισμό φύσεως ή ουσίας, ενεργητική πραγμάτωση αυθυπερβατικής ετερότητας: η ύπαρξη που αυτοπραγματώνεται ως *αγάπη*.

Για την εκκλησιαστική εμπειρία και μαρτυρία η αγάπη δεν είναι συμπεριφορική αρετή, ατομικό ηθικό ιδίωμα. Είναι ο τρόπος τής *όντως υπάρξεως*, ο τρόπος της ελευθερίας από υπαρκτικούς περιορισμούς και αναγκαιότητες. Η φυσική νομοτέλεια αντιστρατεύεται τον λογικό - θελητικό αυτοκαθορισμό και πεδίο υποστατικής πραγμάτωσης της φυσικής νομοτέλειας είναι το φυσικό άτομο – η ατομική ύπαρξη ενεργείται με αναγκαίες ενορμήσεις ιδιοτέλειας (ιδίου τέλους): η ορμή της αυτοσυντήρησης, της κυριαρχίας, της ηδονής υπηρετούν το άτομο ως υπαρκτικό αυτοσκοπό. Η αν-ιδιοτέλεια, η προτεραιότητα της σχέσης, της κοινωνούμενης ύπαρξης, είναι το μόνο ενδεχόμενο υπαρκτικής ελευθερίας που μπορεί να σημάνει η ανθρώπινη γλώσσα. Είναι η αγάπη.

Ο Θεός της εκκλησιαστικής εμπειρίας και μαρτυρίας «αγάπη *εστί*». Οχι «έχει» αγάπη, αλλά «είναι» αγάπη, η ύπαρξή του δεν καθορίζεται από τη νομοτέλεια φύσης, έστω θεϊκής, πραγματώνεται ως ελευθερία, έλλογη αυτοσυνείδητη ελευθερία, δηλαδή αγάπη. Είναι ο *Πατήρ*: η λέξη δεν δηλώνει φυσικό άτομο (Δίας, Απόλλων), δηλώνει *σχέση*: Υπάρχει, επειδή ελεύθερα θέλει να υπάρχει, και τη θέλησή του την «υποστασιάζει» (την κάνει υπαρκτική πραγματικότητα) «γεννώντας» τον *Υιό* και «εκπορεύοντας» το *Πνεύμα* – τριαδική, αγαπητική η Αιτιώδης Αρχή της ύπαρξης, θρίαμβος ελευθερίας.

Από πού τα συνάγει όλα αυτά η εκκλησιαστική μαρτυρία: από υποθετικούς συλλογισμούς (suppositiones) και ευρήματα φαντασίας; Πριν από την αλλοτρίωση και θρησκειοποίησή της η μαρτυρία της Εκκλησίας είναι μόνο εμπειρική κατάθεση, δηλαδή πρωτίστως Γιορτή: «Ο ακηκόαμεν, ο εωράκαμεν τοις οφθαλμοις ημών, ο εθεασάμεθα και αι χείρες ημών εψηλάφησαν», αυτό μόνο ευγγελιζόμαστε. Οτι ο Θεός είναι ελευθερία, δηλαδή αγάπη, δηλαδή ελεύθερος και από τη θεότητά του, δηλαδή βρέφος κείμενον εν σπαργάνοις, εν Βηθελεέμ της Ιουδαίας. Σε χρόνο ιστορικό, ακριβέστατα προσδιορισμένον: «Εν έτει πέντε και δεκάτω της ηγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ηγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου της Ιουδαίας και τετραρχούντος της Γαλιλαίας Ηρώδου, Φιλίππου δε του αδελφού αυτού τετραρχούντος της Ιτουραίας» – στο απόγειο η ακρίβεια της ευσυνειδησίας του ιστορικού.

Υπάρχει απόηχος αυτής της εμπειρικής μαρτυρίας στην Ελλάδα σήμερα; Μέγιστο, αν και μάλλον ανεπίγνωστο δώρημα ότι λειτουργεί ακόμα το τυπικό έστω της Γιορτής: Η λατρευτική δραματουργία, η ιλιγγιώδης ποίηση, η συναρπαστική ετερότητα της μουσικής γλώσσας συνήθως παρεφθαρμένη. Αλλά το εκκλησιαστικό γεγονός, επίσημα πάντοτε και αναντίρρητα, μένει θρησκειοποιημένο – δεν μοιάζει να υπάρχει ίχνος αντίρρησης που το Σύνταγμα ορίζει την Εκκλησία σαν «επικρατούσα θρησκεία». Επίσκοποι και πρεσβύτεροι περιφέρουν στολή θρησκευτικής εξουσίας σαν τους Αγιατολάχ, το κράτος λογαριάζει σαν Εκκλησία τη διοικητική οργάνωση του θεσμού, όχι το λαϊκό σώμα.

Το πιο απελπιστικό: Ο επίσημος εκκλησιαστικός λόγος είναι απόλυτα υποταγμένος στην ανάγκη να αποδείξει τη χρησιμότητά του, όχι να μαρτυρήσει εμπειρικές ψηλαφήσεις *νοήματος* της ύπαρξης και της συνύπαρξης, της ζωής και του θανάτου. Είναι λόγος σταματημένος στην «κοινωνία της χρείας», παγιδευμένος στις απαιτήσεις του κυρίαρχου Ιστορικού Υλισμού. Κουκουλώνει σκάνδαλα «κοινωφελών» ιδρυμάτων της επισκοπικής ματαιοδοξίας μετονομάζοντάς τα, ανέχεται να καθορίζουν τη ζωή της Εκκλησίας χρηματολάγνοι λογιστές της συμφοράς, να εξαντλούν το έργο της σε χρησιμοθηρικό ακτιβισμό.

Αλλά η Γιορτή λειτουργεί και ερήμην των διαχειριστών της. Το μεσότοιχο του φραγμού ανάμεσα στην ελευθερία και στη νομοτέλεια αναιρέθηκε «εν φάτνη αλόγων». Η αξιοποίηση της αναίρεσης είναι συνάρτηση της δωρηματικής ελευθερίας.

Πληθωρισμός δικαίου

Του **ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Δύο πράγματα παρήγαγε αφειδώς ο τόπος και τα αναπαρήγαγε άκριτα ο Τύπος: «Δίκαια αιτήματα» και «δίκαιη οργή». Δεν υπήρξε κινητοποίηση της μεταπολίτευσης που να μην κρίθηκε δικαιολογημένη. Δεν προηγήθηκε καν ο προβληματισμός, εκείνο το ζύγισμα μεταξύ κόστους και οφέλους για το κοινωνικό σύνολο, πριν βαφτιστεί ένα αίτημα «δίκαιο». Οσοι «σηκώνουν τα πανό και ξεκινάνε έχουν εξ ορισμού την επευφημία. Για την ακρίβεια κάθε πενήντα άτομα που μαζεύονται στην Πλατεία Συντάγματος παράγουν δίκαιο. Ο,τι κι αν κάνουν, ό,τι κι αν ζητούν...

Επτακόσιες πορείες κι αποκλεισμοί δρόμων έγιναν την περασμένη χρονιά στην Αθήνα με μέσο όρο συμμετοχής πεντακόσια άτομα. Ομως σ' αυτόν τον πληθωρισμό δικαίου (που δεν γεμίζει, αλλά αποκλείει τους δρόμους) τα αιτήματα αν και «δίκαια» πολλές φορές είναι αντικρουόμενα. Ετσι «δίκαιο» χαρακτηρίζεται το αίτημα των κατοίκων της Κερατέας να μη φτιαχτεί Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων στην περιοχή τους· «δίκαιο» είναι το αίτημα των κατοίκων πέριξ της Φυλής που δεν αντέχουν να δέχονται όλα τα απορρίμματα της Αττικής σε έναν ΧΥΤΑ· «δικαιολογημένη» είναι και η οργή των Αθηναίων οι οποίοι συχνά πυκνά μένουν με σκουπίδια στους δρόμους, επειδή η χωματερή των Ανω Λιοσίων κλείνει λόγω υπερφόρτωσης. «Δίκαιο» είναι το αίτημα της πρόωρης σύνταξης πολλών εργαζομένων, «δίκαιο» το αίτημα εργαζομένων και εργοδοτών για μείωση των εισφορών, «δικαιολογημένη» η οργή των συνταξιούχων που παίρνουν «συντάξεις πείνας».

Επειδή όμως τα πολλά «δίκια» δεν παρήγαγαν ποτέ άριστα αποτελέσματα έπρεπε να βρεθεί και κάποιο άδικο, το οποίο εξηγούσε γιατί χειροτερεύουν τα πράγματα αντί να βελτιώνονται. Ετσι κάθε κουβέντα κατέληγε σε ένα συμπέρασμα, το οποίο αναλόγως την εποχή είχε και διαφορετικό όνομα. Αλλοτε έφταιγε ο νεοφιλελευθερισμός

Κάθε πενήντα άτομα που μαζεύονται στην Πλατεία Συντάγματος παράγουν δίκαιο. Ο,τι κι αν κάνουν, ό,τι κι αν ζητούν...

και άλλοτε το κράτος (άλλη αντίφαση κι αυτή). Γενικώς, πάντως, έφταιγε κάποιο απρόσωπο «σύστημα». Είτε το καπιταλιστικό είτε το εγχώριο. Εσχάτως και το πολιτικό σύστημα.

Να μην παρεξηγηθούμε: φυσικά φταίει το πολιτικό σύστημα και η πολιτική τάξη για πολλά. Οχι μόνον επειδή λειτούργησε ως μια τυπική συντεχνία του Δημοσίου: φρόντισε τις απολαβές της, τις πλασματικές υπερωρίες δίκην επιδομάτων συμμετοχής σε επιτροπές και την ατιμωρησία, όπως ακριβώς γίνεται σε όλο τον δημόσιο τομέα. Κυρίως φταίει ότι πολλές φορές υιοθέτησε αυτά τα αντικρουόμενα «δίκια» και προτίμησε την αδράνεια για να μη θίξει κανένα. Είναι χαρακτηριστικό ότι κάθε φορά που έπρεπε να αντιταχθεί σε κάποιο «δίκαιο» μιας συντεχνίας, δεν εξηγούσε ότι αυτό ήταν για το κοινό καλό. Υιοθετούσε ρητορικά το «δίκιο» και πετούσε το μπαλάκι του «άδικου» σε εξωτερικούς παράγοντες. Είτε αυτό λεγόταν αγορές, είτε Ευρωπαϊκή Ενωση. Ετσι το επιχείρημα για το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων είναι το Μνημόνιο, και το επιχείρημα για τη χωροθέτηση ΧΥΤΑ είναι οι καταδίκες από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Η άκριτη υιοθέτηση κάθε αιτήματος και η αποπροσωποποίηση της ευθύνης σε ιμπεριαλισμούς, καπιταλισμούς, συστήματα και παρασυστήματα όχι μόνο δεν λύνει προβλήματα αλλά τα διογκώνει. Η φυσική κατάληξη αυτών των αντιλήψεων είναι η ζούγκλα. Αυτή που έζησε ο κ. Κωστής Χατζηδάκης πριν από δέκα μέρες στο κέντρο της Αθήνας. «Δικαιολογημένη» δεν χαρακτηρίστηκε και αυτή η οργή;

pmandravelis@kathimerini.gr

Πολυετείς διαπραγματεύσεις

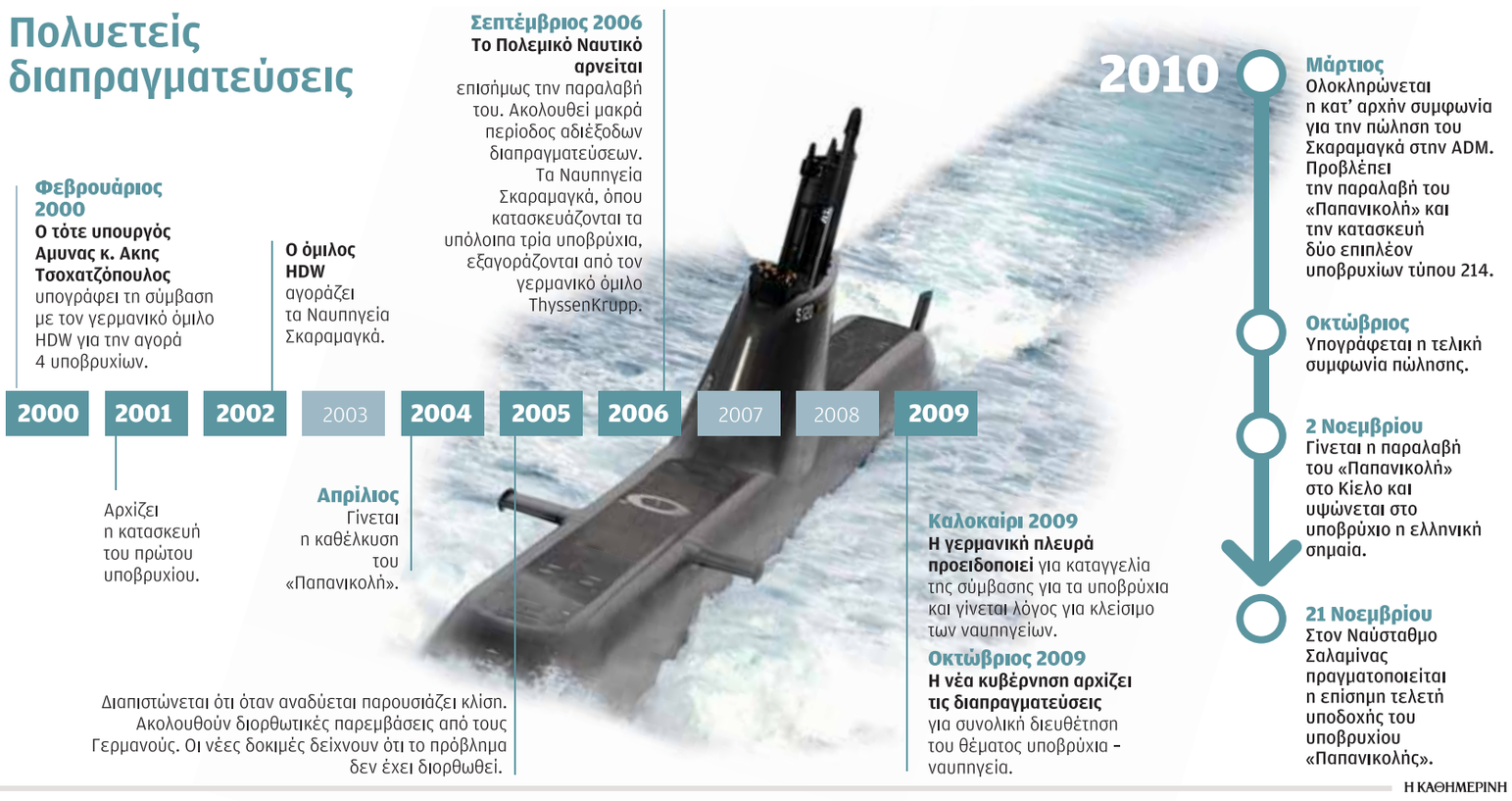

Αφιξη με προκλήσεις από τους Τούρκους

Η άφιξη του υποβρυχίου «Παπανικολής» στην Ελλάδα συνέπεσε με την εκδήλωση, για άλλη μια φορά, της τουρκικής προκλητικότητας στο Αιγαίο. Την Τρίτη, ημέρα επίσημης υποδοχής του υποβρυχίου στον ναύσταθμο της Σαλαμίνας, σχηματισμός τουρκικών πολεμικών αεροσκαφών πραγματοποίησε υπέρπτηση πάνω από τους Φούρνους και το Αγαθονήσι. Την ίδια μέρα, από τη βάση της Σμύρνης εξήλθε στο Αιγαίο η τουρκική κορβέτα «Μποντρούμ», η οποία παραβίασε τα ελληνικά χωρικά ύδατα, πλέοντας μεταξύ Εύβοιας και Σκύρου, τα ξημερώματα της Τετάρτης. Και ενώ η Αγκυρα συνεχίζει τις προκλήσεις στο Αιγαίο, ετοιμάζεται να απευθύνει πρόσκληση προς την ελληνική Πολεμική Αεροπορία να συμμετάσχει στην άσκηση «Αετός της Ανατολίας», που θα διεξαχθεί από 13 έως 24 Ιουνίου 2011, στο Ικόνιο. Πρόκειται για την άσκηση στην οποία επί σειράν ετών συμμετείχε η ισραηλινή Αεροπορία. Τον προσεχή Ιούνιο θα έχει και επετειακό χαρακτήρα, καθώς συμπληρώνονται 100 χρόνια από την σύσταση της τουρκικής Πολεμικής Αεροπορίας. Η πρόθεση να απευθυνθεί πρόσκληση στην Αθήνα προβάλλεται από την Αγκυρα ως κίνηση φιλίας και συμβολισμού για συνεργασία των πολεμικών αεροσκαφών των δύο χωρών, σε αντίθεση με τις αερομαχίες.

Πώς λύθηκε ο Γόρδιος Δεσμός του «Παπανικολή»

Η υπόθεση οδήγησε σε κρίση τις σχέσεις του τέως πρωθυπουργού κ. Κώστα Καραμανλή με τη Γερμανίδα καγκελάριο, Αγκελα Μέρκελ

Της **ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Για να λυθεί ο Γόρδιος Δεσμός χρειάστηκε η αποφασιστικότητα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, που χρησιμοποίησε το σπαθί του και έκοψε τον άλυτο κόμπο. Η ιστορία του υποβρυχίου «Παπανικολής» χαρακτηρίσθηκε «γόρδιος δεσμός», καθώς σε πολλές φάσεις της έδειχνε, αντί να οδεύει προς επίλυση, να περιπλέκεται όλο και περισσότερο. Κατά προέκταση, σημειολογικά έχει ενδιαφέρον ότι στην τελική φόρμουλα για την επίλυση του θέματος ενεπλάκη ένας Ισκαντάρ, το όνομα που οι λαοί της Ανατολής χρησιμοποίησαν για τον Μέγα Αλέξανδρο. Πρόκειται για τον ισχυρό άνδρα της Abu Dhabi Mar, του αραβικού ομίλου, στον έλεγχο του οποίου περιήλθε το πλειοψηφικό πακέτο των Ναυπηγείων Σκαραμαγκά, έπειτα από μια συμφωνία που περιέλαβε την απόφαση της Ελλάδας να παραλάβει το υποβρύχιο «Παπανικολής». Αν η εμπλοκή του κ. Σάφα στον Σκαραμαγκά αποδειχθεί σωτήρια για τα πολύπαθα ναυπηγεία, μένει να φανεί στην πορεία.

Η συμφωνία-πακέτο, πάντως, που οριστικοποιήθηκε μόλις τον περασμένο Οκτώβριο, έβαλε τέλος σ' ένα πολυετές διαπραγματευτικό θρίλερ, με επίκεντρο το υποβρύχιο «Παπανικολής», το οποίο έθεσε σε σοβαρή δοκιμασία τις σχέσεις Αθήνας - Βερολίνου. Η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα που το 2000 συμφώνησε στην παραγγελία από τη Γερμανία τεσσάρων υποβρυχίων τύπου 214. Το νέο υποβρύχιο βρισκόταν ακόμη «στα χαρτιά» και παρουσιαζόταν ως υπερόπλο, που θα έδινε σημαντικό επιχειρησιακό πλεονέκτημα στο Πολεμικό Ναυτικό. Βασικά σημεία της υπεροχής του, έναντι των άλλων υποβρυχίων, η χρήση νέας τεχνολογίας, που του επέτρεπε πολύ μεγαλύτερη παραμονή κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας και το καθιστούσε δυσδιάκριτο για τα εχθρικά ραντάρ. Το 2004, το πρώτο υποβρύχιο της σύμβασης καθελκύστηκε στα ναυπηγεία του γερμανικού ομίλου HDW, στο Κιέλο και βαφτίστηκε «Παπανικολής».

Οι δοκιμές από κλιμάκιο του Πολεμικού Ναυτικού, που άρχισαν ένα χρόνο αργότερα, έδειξαν προβλήματα ευστάθειας και προσέδωσαν στο «Παπανικολής» την ονομασία «υποβρύχιο που γέρνει». Οι αρχικές παρεμβάσεις των Γερμανών

Το «υποβρύχιο που γέρνει», η συμφωνία-πακέτο και η ένταξη στο Πολεμικό Ναυτικό

για αποκατάσταση της ευστάθειας διόρθωσαν μερικώς μόνο το πρόβλημα και η Αθήνα, το 2006, αρνήθηκε να παραλάβει το υποβρύχιο. Εκτοτε άρχισε μια πολύπλευρη διαπραγμάτευση, με πολιτικές, διπλωματικές, οικονομικές, αμυντικές παραμέτρους.

Η Ελλάδα, έχοντας προκαταβάλει το 80% του συνολικού αντιτίμου για την αγορά των τεσσάρων υποβρυχίων, βρέθηκε να καλείται να παραλάβει ένα υποβρύχιο με διαπιστωμένα προβλήματα και, δικαίως, να απαιτεί την εξάλειψή τους. Στον αντίποδα, η Γερμανία, μέσα από τις επαναλαμβανόμενες αναφορές των ελληνικών μέσων ενημέρωσης σε «υποβρύχιο που γέρνει», θεώρησε ότι δυσφημείται διεθνώς ένα από τα προϊόντα αιχμής της πολεμικής της βιομηχανίας. Οι τριγμοί συνεχίστηκαν και η υπόθεση συγκαταλέγεται ανάμεσα στους λόγους που οδήγησαν σε κρίση τις σχέσεις του πρώην πρωθυπουργού κ. Κώστα Καραμανλή με τη Γερμανίδα καγκελάριο, Αγκελα Μέρκελ.

Χρειάστηκε να περάσουν έξι χρόνια από την καθέλκυση του υποβρυχίου και τέσσερα χρόνια από την άρνηση του Πολεμικού Ναυτικού να το παραλάβει, για να έρθει τελικά, μόλις την περασμένη Κυριακή το «Παπανικολής» στην Ελλάδα.

Οι βελτιώσεις που έγιναν στο ενδιάμεσο διόρθωσαν το πρόβλημα ευστάθειας, κάτι που πιστοποιήθηκε και από τις δοκιμές που έκανε το Πολεμικό Ναυτικό. Μάλιστα, οι βελτιώσεις αυτές είχαν ολοκληρωθεί πριν από περίπου δύο χρόνια. Η αρνητικά φορτισμένη προϊστορία του υποβρυχίου ήταν ένας από τους βασικούς παράγοντες της καθυστέρησης να αποφασισθεί η παραλαβή του από το Πολεμικό Ναυτικό. Αυτή η «ψυχολογική» παράμετρος προβλήθηκε και ως ο λόγος για τον οποίο η ελληνική πλευρά αποφάσισε ότι, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της συμφωνίας, θα έβγαινε στην αγορά για την αναζήτηση πελάτη για το υποβρύχιο.

Τελικά, όμως, όπως είπε ο υπουργός Εθνικής Αμυνας, κ. Ευάγγελος Βενιζέλος, στην τελετή επίσημης υποδοχής του υποβρυχίου, αυτό δεν θα πουληθεί, αλλά θα ενταχθεί στον στόλο το Πολεμικού Ναυτικού, καθώς οι δοκιμές που έγιναν επί δύο μήνες, έπεισαν για τις δυνατότητές του. Είναι αλήθεια, πάντως, ότι η Αθήνα πολύ δύσκολα θα έβρισκε αγοραστή διατεθειμένο να πληρώσει περίπου 350 εκατ. ευρώ, τα οποία η ελληνική πλευρά προσδοκούσε.

DEBENHAMS
ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ
ΑΠΟ ΔΕΥΤΕΡΑ 27 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ
50% OFF
στα είδη εκπτώσεων
Σε Γυναικεία, Αντρική, Παιδική Μόδα, Εσώρουχα και Είδη Σπιτιού
Αν είστε κάτοχος εκπωτικού κουπονιού €5,
ΜΗΝ ΞΕΧΑΣΕΤΕ να το εξαργυρώσετε στα Debenhams, Next & Cortefiel μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010.
Η προσφορά ισχύει και στα:
next PEACOCKS oviesse
Zako CORTEFIEL
Όλα τα πολυκαταστήματα και καταστήματα του ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ERMES ΑΝΟΙΚΤΑ καθημερινά μέχρι αργά το βράδυ.

EUROKINISSI / ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Στην εγχώρια πολιτική σκηνή, οι συνθήκες έχουν καταστεί αντίξοες για τον κ. Παπανδρέου. Εκτός από την πολεμική της αντιπολίτευσης και τις κοινωνικές εντάσεις που προκαλεί το Μνημόνιο, έχει να αντιμετωπίσει και τις διαφωνίες στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ.

Ανάμεσα σε Συμπληγάδες η κυβέρνηση Παπανδρέου

Ασφυκτική η πίεση από την τρόικα, εκρηκτικό το κλίμα στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Μεταξύ των Συμπληγάδων, που συνθέτουν η ασφυκτική πίεση της τρόικας για την υλοποίηση των όρων του Μνημονίου και η εικόνα κινούμενης άμμου στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ, είναι υποχρεωμένη να κινηθεί με την έναρξη του νέου έτους η κυβέρνηση. Ως αποτέλεσμα, ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου καλείται κατά την εορταστική ανάπαυλα να απαντήσει σε κρίσιμα διλήμματα, αναφορικά με τον πολιτικό σχεδιασμό των επόμενων μηνών.

Εισηγήσεις για εκλογές μέχρι την άνοιξη δέχεται ο πρωθυπουργός. Ενίσχυση της ομάδας πολιτικού σχεδιασμού και ανασχηματισμός, ο αντίλογος.

Κατ' ορισμένους μόνη «καθαρή λύση» είναι η προκήρυξη πρόωρων εκλογών μέχρι την άνοιξη. Ομως, άλλοι συνομιλητές του πρωθυπουργού υποστηρίζουν πως έλαβε, μέσω της ψήφου των αυτοδιοικητικών εκλογών, εντολή να εξαντλήσει την τετραετία. Ετσι, προτείνουν, ως κίνηση άρσης του αδιεξόδου στο οποίο τείνει να περιέλθει η κυβέρνηση, την ενίσχυση του ρόλου της ομάδας πολιτικού σχεδιασμού, ώστε θέτοντας συνεχή διλήμματα ο κ. Παπανδρέου να ανακτήσει την πρωτοβουλία των κινήσεων στην πολιτική σκακιέρα. Μάλιστα, στο ανωτέρω πλαίσιο δεν αποκλείεται το σενάριο και ενός νέου ανασχηματισμού. Ειδικότερα, ο κ. Γ. Παπανδρέου αντιλαμβάνεται πλήρως ότι το διάστημα μέχρι τον Μάρτιο, οπότε και θα κριθεί η εκταμίευση της τέταρτης δόσης του δανείου από την Ευρωπαϊκή Ενωση και το ΔΝΤ, θα είναι ταυτοχρόνως δύσκολο και κρίσιμο. Οι αναταράξεις στην Ευρωζώνη το πιθανότερο είναι να καταστήσουν την τρόικα πιεστικότερη στην κατεύθυνση της πιστής τήρησης των όρων του Μνημονίου. Παράλληλα, η προσπάθεια που ως φαίνεται συνεχίζεται, παρά τη σθεναρή άρνηση της κ. Αγκελα Μέρκελ για την υιοθέτηση του ευρωομολόγου, ο κ. Γ. Παπανδρέου θεωρεί πολύ δύσκολο να τελεσφορήσει άμεσα. Ως εκ τούτου, ο πρωθυπουργός θα πορευτεί, πιθανότατα, σ' ένα εξωτερικό περιβάλλον που θα δημιουργεί συνεχώς νέες περιπλοκές και εντάσεις στο εσωτερικό πολιτικό μέτωπο.

Ομως, στην εγχώρια πολιτική σκηνή, οι συνθήκες ήδη έχουν καταστεί περισσότερο από αντίξοες για τον κ. Παπανδρέου. Πέραν της πολεμικής της αντιπολίτευσης και των κοινωνικών εντάσεων που προκαλεί η υλοποίηση του Μνημονίου, με νέες αναμενόμενες εστίες αναταραχής τις ΔΕΚΟ και τα κλειστά επαγγέλματα, ο πρωθυπουργός καλείται να διαχειριστεί πλέον το εκρηκτικό κλίμα στο ίδιο το εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ, που μάλιστα εκδηλώνεται σε διάφορα επίπεδα.

● **Πρώτον, στον στενό πυρήνα των συνεργατών του.** Σύμφωνα με πληροφορίες, μέλη του Πολιτικού Σχεδιασμού εκφράζουν προβληματισμό για το γεγονός ότι ο κ. Γ. Παπακωνσταντίνου έχει τον αποκλειστικό χειρισμό των θεμάτων που άπτονται του Μνημονίου, καθώς εκτιμούν πως υποπίπτει σε επικοινωνιακά λάθη, όπως στα ζητήματα της περαίωσης και της διαγραφής χρεών προς το Δημόσιο, που πλήττουν καίρια την εικόνα της κυβέρνησης.

● **Δεύτερον, στους κόλπους της κυβέρνησης.** Εδώ και πολλούς μήνες είναι σαφές πως το υπουργικό συμβούλιο έχει επί της ουσίας «διχοτομηθεί» μεταξύ όσων πρεσβεύουν την ανάγκη απαρέγκλιτης εφαρμογής του Μνημονίου και όσων τηρούν ευδιάκριτες αποστάσεις, προτάσσοντας την ανάγκη συνεχούς διαπραγμάτευσης με την τρόικα. Στην πρώτη κατηγορία, πέραν του κ. Γ. Παπακωνσταντίνου, ανήκουν οι κ. Γ. Ραγκούσης, Ανδρ. Λοβέρδος, Αννα Διαμαντοπούλου, Μ. Χρυσοχοΐδης, ενώ στη δεύτερη, μεταξύ άλλων, οι κ.κ. Λούκα Κατσέλη, Χ. Καστανίδης, Χρ. Παπουτσής, Π. Μπεγλίτης, ενώ άλλοι κορυφαίοι υπουργοί, με χαρακτηριστικότερα παραδείγματα τον κ. Ευάγγ. Βενιζέλο και τον κ. Δ. Ρέππα, εκτιμούν πως η κυβέρνηση επιβάλλεται να κινηθεί εντός ευρύτερου εθνικού σχεδίου εξόδου από την κρίση.

● **Τρίτον, στο εσωτερικό της κοινοβουλευτικής ομάδας.** Οπως κατέστη ορατό όλη την τελευταία εβδομάδα, το κλίμα μεταξύ των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ έχει καταστεί εκρηκτικό. Πέραν της κ. Βάσως Παπανδρέου, υπάρχει μια ομάδα βουλευτών με προεξάρχοντες τους κ. Γ. Φλωρίδη, Κ. Καρτάλη και Ν. Αλευρά, που τείνει να προσλάβει χαρακτηριστικά «εσωκομματικής αντιπολίτευσης». Επίσης, υπαρκτά παραμένουν τα ερείσματα σε μερίδα βουλευτών του ΠΑΣΟΚ των κ. Βενιζέλου και Λοβέρδου, ενώ υπάρχουν και μεμονωμένοι βουλευτές, που όπως λέγεται χαρακτηριστικά μπορεί να «απασφαλίσουν» ανά πάσα στιγμή, όπως έκανε ο κ. Β. Παπαχρήστος.

Το σενάριο των πρόωρων εκλογών

Πολλοί είναι εκείνοι, ακόμη και στον στενό πυρήνα των συνεργατών του πρωθυπουργού, που πρεσβεύουν την άποψη ότι ο κ. Γιώργος Παπανδρέου θα πρέπει να αναλάβει τους επόμενους μήνες κρίσιμες πολιτικές πρωτοβουλίες. Μάλιστα, με δεδομένο πως ο ανασχηματισμός φαίνεται ότι έχει εξαντλήσει τη δυναμική του μετά τις αλλαγές του περασμένου Σεπτεμβρίου, στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ έχει, όπως προαναφέρθηκε, αρχίσει να διακινείται και πάλι το σενάριο των πρόωρων εκλογών το πρώτο τρίμηνο του νέου έτους, ώστε αυτές να διεξαχθούν με λίστα.

Πάντως, άλλοι επιτελείς του κ. Παπανδρέου χαρακτηρίζουν «καταστροφικό» το σενάριο της πρόωρης προσφυγής στις κάλπες. Οπως λένε, οι εκλογές μπορεί να προκαλέσουν τη σφοδρή αντίδραση της τρόικας και των αγορών σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη καμπή για την πορεία της οικονομίας. Επίσης, το τελικό τους αποτέλεσμα θα είναι αβέβαιο.

Και αυτό, γιατί ο κ. Παπανδρέου ακόμη και σε περίπτωση νίκης θα διαθέτει οριακή αυτοδυναμία, ενώ οι δυνητικοί του σύμμαχοι θα είναι εξαιρετικά περιορισμένοι. Υπενθυμίζεται ότι με βάση τις υφιστάμενες δημοσκοπήσεις τα νέα κόμματα της κ. Ντόρας Μπακογιάννη και του κ. Φώτη Κουβέλη δεν συγκεντρώνουν το 3% που -ως γνωστόν- απαιτείται για την είσοδό τους στη Βουλή.

Ανοιχτά μέτωπα και νέα μέτρα για 2012 - 2014

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Αντιμέτωπο με κλιμακούμενες κοινωνικές αντιδράσεις σε ένα επιδεινούμενο ευρωπαϊκό περιβάλλον θα βρίσκεται τους επόμενους μήνες το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, καθώς θα πρέπει αφενός μεν να υλοποιηθούν οι δύσκολες μεταρρυθμίσεις που προβλέπει στο Μνημόνιο, αφετέρου δε να εξειδικευθούν δημοσιονομικά μέτρα ύψους 12 δισ. ευρώ για τη διετία 2012 - 2014.

Εντός του πρώτου τριμήνου, η κυβέρνηση θα ανοίξει μέτωπα με:

1. Ισχυρές και πολυπληθείς επαγγελματικές ομάδες, όπως οι δικηγόροι, οι συμβολαιογράφοι, οι μηχανικοί, οι αρχιτέκτονες, οι φαρμακοποιοί και άλλοι, καθώς θα πρέπει να προχωρήσει στο άνοιγμα των αποκαλούμενων κλειστών επαγγελμάτων.

2. Δυναμικά συνδικάτα των ΔΕΚΟ στις μεταφορές και τις αστικές συγκοινωνίες. Η περικοπή αμοιβών ήταν μόνο το πρώτο μέρος των αλλαγών που προωθούνται. Θα ακολουθήσει η εφαρμογή των σχεδίων αναδιάρθρωσης των οργανισμών αυτών που προβλέπουν εκτός των άλλων (π. χ. αυξήσεις εισιτηρίων) και την κατάρτιση νέων γενικών κανονισμών προσωπικού, μέσω των οποίων θα καταργηθεί το προνομιακό εργασιακό καθεστώς που απολαμβάνουν σήμερα.

3. Τους εργαζομένους στον στενό δημόσιο τομέα, καθώς θα ανοίξει ο διάλογος για το ενιαίο μισθολόγιο, που θα οδηγήσει σε μείωση των αποδοχών τουλάχιστον των υψηλότερα αμειβόμενων δημοσίων υπαλλήλων.

Ωστόσο, όπως αναγνωρίζει κορυφαίο στέλεχος του οικονομικού επιτελείου, αυτό που θα δοκιμάσει πραγματικά τις αντοχές της κυβέρνησης είναι το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο, δηλαδή η εξειδίκευση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν από το 2012 και μετά για να μειωθεί το έλλειμμα κάτω από το 3% του ΑΕΠ το 2014. Το Μνημόνιο προβλέπει ότι έως τον Μάρτιο η κυβέρνηση θα πρέπει να προτείνει μέτρα που αντιστοιχούν στο 5% του ΑΕΠ.

Μόνο που αυτή τη φορά τα μέτρα δεν θα αποφασιστούν αποκλειστικά στη διάρκεια των συναντήσεων του κ. Παπακωνταντίνου με το δίδυμο Ντερούζ - Τόμσεν. Με νωπές ακόμη τις διαμαρτυρίες των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ ότι καλούνται να ψηφίσουν μέτρα που έμαθαν από τα μέσα ενημέρωσης και τις ενστάσεις της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι δεν μπορεί να συναινέσει σε πολιτικές για τις οποίες δεν ρωτήθηκε προηγουμένως, ο υπουργός Οικονομικών προτίθεται να διαμορφώσει το νέο δημοσιονομικό πακέτο ύστερα από διάλογο. Με αυστηρά καθορισμένους από το Μνημόνιο τους δημοσιονομικούς στόχους, ο κ. Παπακωνσταντίνου θα ζητήσει από τα πολιτικά κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους προτάσεις για την επίτευξή τους. Στην κυβέρνηση θεωρούν ότι μέσα από αυτή τη διαδικασία θα καταστεί σαφές στην κοινή γνώμη πως εύκολες λύσεις δεν υπάρχουν, θα αποκαλυφθεί η αναξιοπιστία των προτάσεων της αξιωματικής αντιπολίτευσης και θα περιοριστεί η εκ του ασφαλούς και εύκολη κριτική από το εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ.

Ετσι κι αλλιώς, το επόμενο διάστημα η επιτήρηση από την τρόικα θα γίνει αυστηρότερη, εκτιμούν στο υπουργείο Οικονομικών, καθώς η Ευρωζώνη θα σύρεται προς μια συνολικότερη αντιμετώπιση της κρίσης χρέους. Τον Ιανουάριο οι πιέσεις στις ευρωπαϊκές αγορές ομολόγων θα ενταθούν και, όπως όλα δείχνουν, οι διεθνείς οίκοι θα προχωρήσουν σε υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής αξιολόγησης κάποιων κρατών-μελών. Η επέκταση της κρίσης χρέους θα υποχρεώσει τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να προβούν σε πιο δυναμικές κινήσεις. Σε πρώτη φάση αυτό σημαίνει μια σημαντική αύξηση των κεφαλαίων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF). Σε ένα μεταγενέστερο στάδιο δεν αποκλείεται ακόμη και η έκδοση ευρωομολόγου.

EUROKINISSI / ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Νέο δημοσιονομικό πακέτο, ύστερα από διάλογο, θα διαμορφώσει ο υπ. Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου.

Προτάσεις από τα πολιτικά κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους σκοπεύει να ζητήσει αυτή τη φορά ο κ. Παπακωνσταντίνου.

Ωστόσο, για να μπορέσουν οι κυβερνήσεις του ευρωπαϊκού Βορρά και κυρίως της Γερμανίας να κάμψουν την αντίδραση της κοινής γνώμης τους στην επέκταση της στήριξης των κρατών του Νότου, θα θέσουν αυστηρές προϋποθέσεις. Ουσιαστικά, αυτό που και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη θεωρείται από πολλούς ως η μόνη αποτελεσματική απάντηση στην κρίση χρέους (ισχυρότερο EFSF και ευρωομόλογο) δεν θα οδηγήσει σε δημοσιονομική χαλάρωση, αλλά σε ακόμη περισσότερα διαρθρωτικά μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας.

Στενεύουν τα περιθώρια ανοχής και αντοχής των βουλευτών

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ**

Σε «παράσταση για έναν ρόλο» εξελίχθηκε η πενθήμερη συζήτηση επί του προϋπολογισμού 2011 στη Βουλή, η οποία ολοκληρώθηκε μετά τα μεσάνυχτα της Τετάρτης με ονομαστική ψηφοφορία. Το ενδιαφέρον στοιχείο της φετινής διαδικασίας έγκειται στο γεγονός ότι ως πρωταγωνιστές της αναδείχθηκαν τα θεωρούμενα πρόσωπα «β΄ ανδρικού και γυναικείου ρόλου» στην πολιτική σκηνή. Πρόκειται για μεγάλο αριθμό βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, οι οποίοι, μέσα από τις ομιλίες τους, ουσιαστικά επιβεβαίωσαν την από μηνών διογκούμενη αίσθηση ότι οι αντοχές της κυβερνώσας πλειοψηφίας τίθενται υπό διαρκή δοκιμασία.

Ποιοι μονοπώλησαν και γιατί το ενδιαφέρον στη φετινή συζήτηση για τον προϋπολογισμό, και τι επεδίωκαν.

Ο εκ Θεσσαλονίκης κ. Θ. Ρομπόπουλος είπε χαρακτηριστικά ότι θα πρέπει να δοθεί στην κυβέρνηση μια «τελευταία ευκαιρία». Ο Σάμιος κ. Θ. Βαρδίκος διευκρίνισε ότι θα πει (και διά της ψήφου του) «όχι σε μέτρα που θα συρρικνώσουν κι άλλο το λαϊκό εισόδημα». Και ο Μεσσήνιος κ. Οδ. Βουδούρης υποστήριξε πως «είναι περιορισμένα τα χρονικά περιθώρια» που διαθέτει η κυβέρνηση «για να πείσει»!

Το «κερασάκι στην τούρτα» ήρθε με την τοποθέτηση του πρώην υπουργού κ. Δημ. Κρεμαστινού, ο οποίος ουσιαστικά προσδιόρισε και το τέλος του περιθωρίου που πιθανώς να έχει η κυβέρνηση στη διάθεσή της. Ειδικότερα, είπε ότι αν συνεχιστεί η κοινωνική αναταραχή, τότε δεν υπάρχει άλλη λύση από μια ευρύτερης βάσης και αποδοχής (προφανώς οικουμενική) κυβέρνηση.

Σε εκείνο το στοιχείο, πάντως, που φάνηκε να συμφωνούν οι περισσότεροι βουλευτές πως πρέπει να δώσει προσοχή άμεσα η κυβέρνηση είναι η αποκατάσταση της σχέσης εμπιστοσύνης με την κοινωνία. Οι κ. Δημ. Καρύδης, Κ. Σπηλιωτόπουλος, Ν. Σαλαγιάννης, Ηλ. Θεοδωρίδης είναι μερικοί μόνο από αυτούς – ανεξαρτήτως του τόνου που προσέδωσε στις παρεμβάσεις του ο καθένας.

Το εξαιρετικά ενδιαφέρον, σε κάθε περίπτωση, είναι ότι ο προφανώς μεγάλος κύκλος των «δυσφορούντων» που σίγουρα θα κάνει και στο άμεσο μέλλον, με πολλές αφορμές, αισθητή την ύπαρξή του είναι πως δεν διαθέτει εσωτερική ομοιογένεια, αλλά και δεν είναι πια ελεγχόμενος από την κομματική ηγεσία.

Μέσα σε αυτό το κλίμα, είχαμε και «παρατράγουδα»: Η κ. Βάσω Παπανδρέου, εξαιτίας της επιλογής της να δηλώσει πως θα στήριζε τον προϋπολογισμό, αν και τον κρίνει «αναξιόπιστο», δέχθηκε διακομματικά πυρά. Μεταξύ των πράσινων επικριτών της, ο κ. Ευτ. Δαμιανάκης την κάλεσε να παραιτηθεί από το βουλευτικό αξίωμα («όποιος διαφωνεί παραιτείται» είπε), ενώ ο κ. Αδ. Γεωργιάδης (ΛΑΟΣ) σημείωσε: «Οσα λέει, τα λέει για να παίζει στα κανάλια και γιατί δεν έγινε υπουργός»!

Η συζήτηση επί του προϋπολογισμού, όπως και άλλες όμως νομοθετικές διαδικασίες του τελευταίου διαστήματος, χαρακτηρίστηκε και από ορισμένα παράπλευρα στοιχεία «ειδικού ενδιαφέροντος»: η Δημοκρατική Συμμαχία της κ. Ντόρας Μπακογιάννη και η Δημοκρατική Αριστερά του κ. Φ. Κουβέλη έχουν ήδη επιτύχει διαρκή παρουσία και παρεμβατικότητα στις εξελίξεις. Αλλοτε προκαλώντας το έκδηλο ενδιαφέρον της κυβέρνησης και άλλοτε την ανησυχία της Ν.Δ. και του ΣΥΡΙΖΑ αντιστοίχως.

Μέσα σε αυτό το σκηνικό, ωστόσο, δεν περνά απαρατήρητο και το δίχως αυτοπεριορισμούς πια θάρρος των βουλευτών του ΚΚΕ, που μιλούν ανοιχτά για την προοπτική ανατροπής του σημερινού συστήματος και αντικατάστασής του από τις δυνάμεις της λεγόμενης «λαϊκής εξουσίας»...

ICON

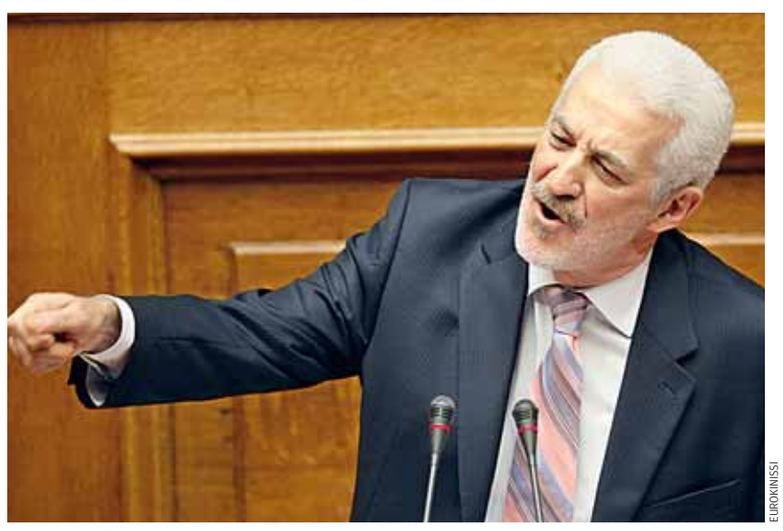

EUROKINISSI

Μολονότι ήταν ένας από τους κρισιμότερους προϋπολογισμούς των τελευταίων δεκαετιών, η συζήτηση για την ψήφισή του έγινε προ κενών εδράνων. Με εξαίρεση την ομιλία του Β. Παπαχρήστου (φωτ.), για ευνόητους λόγους και των πολιτικών αρχηγών, οι υπόλοιποι ομιλητές απευθύνονταν στο... κενό.

Το ΔΝΤ έχει εγκρίνει την επιμήκυνση

Ο εκπρόσωπος της Ελλάδας στο Ταμείο κ. Παναγιώτης Ρουμελιώτης μιλάει στην «Κ» ■ Εκεί που είχε φθάσει η Ελλάδα δεν είχε άλλη εναλλακτική λύση ■ Στο ΔΝΤ υπήρξε δυσαρέσκεια για τη μη έγκαιρη παρέμβαση των Ευρωπαίων.

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) έχει ουσιαστικά εγκρίνει την επιμήκυνση αποπληρωμής του δανείου έως το 2020, επισημαίνει σήμερα, σε συνέντευξή του στην «Κ», ο εκπρόσωπος της Ελλάδας στο Ταμείο κ. Παναγιώτης Ρουμελιώτης. Ο ίδιος περιγράφει μια βελτίωση του κλίματος σε σχέση με την καχυποψία που επικρατούσε έναντι της Ελλάδας την περασμένη άνοιξη στην Ουάσιγκτον, ενώ «διαβλέπει» ότι πλέον ο Ντομινίκ Στρος-Καν εκτιμά πως υπάρχει «πεδίο συνεννόησης» μεταξύ κυβέρνησης και Ν.Δ. και είναι ανοιχτός στις προτάσεις του Αντώνη Σαμαρά, τις οποίες και εξετάζει σε συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση.

> *Τα 3 χρόνια εφαρμογής του προγράμματος, συν 2 αποπληρωμής του δανείου, θα γίνουν 4,5 για την περίοδο χάριτος συν 5,5 χρόνια.*

Ο πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας, ο οποίος ανέλαβε τα σημερινά του καθήκοντά σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για τη χώρα, τονίζει ότι δεν υπήρχε εναλλακτική λύση από το Μνημόνιο, καθώς η Ελλάδα θα χρεοκοπούσε, επισημαίνει τον ρόλο που διαδραμάτισε ο κ. Στρος-Καν και για να δοθεί στην Ελλάδα το υψηλότερο δυνατό δάνειο, αλλά και τη δυσαρέσκεια που επικρατούσε στο ΔΝΤ για την καθυστερημένη αντίδραση των Ευρωπαίων όπως και για το υψηλό επιτόκιο με το οποίο τη δάνεισαν.

– Την περασμένη άνοιξη ποια ήταν η εικόνα για την Ελλάδα στο ΔΝΤ;

– Μας έβλεπαν με μεγάλη καχυποψία διότι αποκρύψαμε ή διαστρεβλώσαμε στατιστικά στοιχεία, και δεν υλοποιήσαμε τις υποχρεώσεις που είχαμε αναλάβει για εξυγίανση του δημοσίου τομέα και τη μείωση των ελλειμμάτων.

– Η αντιπολίτευση χαρακτηρίζει λάθος το Μνημόνιο.

– Εκεί που είχε φθάσει η Ελλάδα δεν είχε την πολυτέλεια άλλης εναλλακτικής λύσης διότι αυτή θα οδηγούσε σε πτώχευση. Δεν θα μπορούσε να καλύψει μισθούς, συντάξεις και δαπάνες νοσοκομείων. Η αναστάτωση στους καταθέτες θα οδηγούσε σε σοβαρότατη εκροή κεφαλαίων προς το εξωτερικό και η κυβέρνηση θα αναγκαζόταν να δεσμεύσει τις καταθέσεις, ενώ θα ασκούντο αφόρητες πιέσεις από τους εταίρους για να εγκαταλείψει η Ελλάδα την Ευρωζώνη.

– Πώς έβλεπε το ΔΝΤ την καθυστέρηση της Ε.Ε.;

– Υπήρχε ένας προβληματισμός και, τελικά, μια δυσαρέσκεια για τη μη έγκαιρη παρέμβαση των Ευρωπαίων.

– Τι στάση τήρησε ο μεγαλύτερος μέτοχος, οι ΗΠΑ;

– Επισπεύδουσα, υποστηρίζοντας την άμεση λήψη αποφάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη στήριξη της Ελλάδας, ώστε να αποφευχθεί η χρηματοπιστωτική μόλυνση στην Ευρωζώνη και τον υπόλοιπο κόσμο.

– Τι αποφασίσθηκε στην κρίσιμη εαρινή σύνοδο του ΔΝΤ, τον Απρίλιο;

– Η εαρινή σύνοδος ήταν καθοριστική. Εκεί αποφασίσθηκε ότι η στήριξη της Ελλάδας θα έπρεπε να είναι γενναία σε ό,τι αφορά το ποσό του δανείου. Ο Ντομινίκ Στρος-Καν διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο, ώστε να οριστεί το ποσό στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο, τόσο από το ΔΝΤ όσο και από την Ε.Ε.

– Σήμερα τι ακριβώς προτείνει το ΔΝΤ για την επιμήκυνση αποπληρωμής του δανείου;

– Τα τρία χρόνια εφαρμογής του προγράμματος, συν δύο χρόνια αποπληρωμής του δανείου, θα γίνουν 4,5 για την περίοδο χάριτος και στη συνέχεια 5,5 για την αποπληρωμή του δανείου.

– Με τι επιτόκιο, και θα υπάρξουν νέοι όροι;

– Σε ό,τι αφορά το Ταμείο, το επιτόκιο καθορίζεται αυτόματα και είναι σαφώς χαμηλότερο από της Ε.Ε. Επίσης, θα εξειδικευθούν περισσότερο τα διαρθρωτικά μέτρα. Πρέπει να γίνουν πολλά έως τον Φεβρουάριο.

– Η επέκταση των κλαδικών συμβάσεων σε επιχειρήσεις που δεν καλύπτονται από τη συλλογική σύμβαση ενόχλησε;

– Σε γενικές γραμμές όλες αυτές οι ρυθμίσεις ανταποκρίνονται σε όσα έχουν συμφωνηθεί. Οι συζητήσεις θα συνεχισθούν και τον Φεβρουάριο στην Αθήνα για να διαπιστωθεί πώς εφαρμόζονται οι διαρθρωτικές αλλαγές στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στα εργασιακά και εφόσον κριθεί αναγκαίο μπορεί να γίνουν κάποιες προσαρμογές για να προχωρήσουμε στην εκταμίευση και της τέταρτης δόσης.

> *Ο Στρος-Καν πιστεύει ότι υπάρχει πεδίο συνεννόησης μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων, ενώ είναι ανοιχτός σε προτάσεις.*

– Μπορεί να συμβάλει ο κ. Στρος-Καν στην επίτευξη της πολιτικής συναίνεσης που ζητεί;

– Πιστεύει ότι το πρόγραμμα θα πετύχει, αλλά είναι ανοιχτός σε προτάσεις. Έλαβε κάποιες προτάσεις από τον κ. Σαμαρά, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τα αναπτυξιακά, τις οποίες θα εξετάσει σε συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση.

Πιστεύει ότι υπάρχει πεδίο συνεννόησης μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων, διότι αυτό που διακυβεύεται δεν είναι το συμφέρον του ενός ή του άλλου κόμματος, αλλά μιας χώρας-μέλους της Ευρωζώνης και η επιτυχία θα βοηθήσει όχι μόνο την ίδια, αλλά και την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία.

EUROKINISSI

«Η εαρινή σύνοδος του ΔΝΤ ήταν καθοριστική. Εκεί αποφασίσθηκε ότι η στήριξη της Ελλάδας θα έπρεπε να είναι γενναία σε ό,τι αφορά το ποσό του δανείου. Ο Ντομινίκ Στρος-Καν διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο, ώστε να οριστεί το ποσό στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο», αναφέρει ο εκπρόσωπος της Ελλάδας στο ΔΝΤ κ. Παναγιώτης Ρουμελιώτης.

Οι περισσότερες χώρες είναι υπέρ

– Ποιες ενστάσεις τέθηκαν αρχικά στο Δ.Σ. για το δάνειο;

- Οι ενστάσεις αφορούσαν την καθυστέρηση της Ευρώπης να αντιμετωπίσει το ελληνικό πρόβλημα με αποτέλεσμα να αυξηθεί το κόστος, στο πολύ υψηλό επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Ενωσης (5% έναντι 3% του ΔΝΤ), στην αναξιοπιστία των στατιστικών στοιχείων της Ελλάδας, στο εάν θα έπρεπε η Ελλάδα να λάβει ένα τόσο υψηλό δάνειο σε σχέση με την ποσόστωσή της στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ή στο κατά πόσον το πρόγραμμα θα μπορούσε να εξασφαλίσει την επιστροφή του δανείου ιδιαίτερα λόγω της ραγδαίας αύξησης του δημοσίου χρέους.

– Η Ε.Ε. θα συμφωνήσει;

- Στην τελευταία συνεδρίαση του Δ.Σ. οι περισσότερες χώρες, μεταξύ αυτών και οι ευρωπαϊκές, εκφράσθηκαν υπέρ της επιμήκυνσης. Το Ταμείο αναμένει την έγκριση του Eurogroup για να προχωρήσει η διαδικασία. Τον Ιανουάριο μπορούν να αρχίσουν οι συζητήσεις. Ολοι αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της ρύθμισης αυτής, ιδιαίτερα μετά την έγκριση του πακέτου για την Ιρλανδία.

Η σύνοδος κορυφής, η ατμομηχανή και τα ηθικά ψευτοδιλήμματα

Του **ΦΙΛΙΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ**

«Η ειρήνη πρέπει να είναι περισσότερη από την απουσία του πολέμου».

ΧΕΛΜΟΥΤ ΚΟΛ,
πρ. καγκελάριος Ο.Δ. Γερμανίας

Αποτελεί κοινό τόπο, ιδίως στους παρεπιδημούντες τις Βρυξέλλες, ότι οδεύουμε προς μια «Γερμανική Ευρώπη». Η κρίση του δημόσιου χρέους –«κρίση επιβίωσης του ευρώ», κατά την ατυχή δήλωση του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Χέρμαν βαν Ρομπέι– αναδεικνύεται σε «μήτρα» της νέας εποχής. Μιας εποχής όπου το Βερολίνο διευθύνει την ορχήστρα και οι υπόλοιπες πρωτεύουσες εκτελούν την παρτιτούρα. Για να υπάρξει, η Ευρώπη έχει ανάγκη μια ατμομηχανή κι αυτή δεν μπορεί να είναι άλλη από τη Γερμανία. Τι συμβαίνει όμως όταν η ατμομηχανή δείχνει να έχει χάσει την ευρωπαϊκή της πυξίδα;

Η πρόσφατη σύνοδος κορυφής («κορυφή των εγωισμών» την αποκάλεσε ο ανταποκριτής της «Λιμπερασιόν» Ζαν Κατρεμέρ) είναι ενδεικτική της νέας δυναμικής που διαμορφώνεται στους κόλπους της ευρωπαϊκής οικογένειας. Αντί να παίξει τον ρόλο της ατμομηχανής, η καγκελάριος Μέρκελ πέρασε από τις Βρυξέλλες σαν οδοστρωτήρας, επιβάλλοντας τους γερμανικούς όρους στους πάντες και τα πάντα: όχι στο ευρωομόλογο, ενεργοποίηση του μόνιμου μηχανισμού σταθεροποίησης μόνο «εφόσον είναι απαραίτητο για τη διαφύλαξη της συνολικής σταθερότητας της Ευρωζώνης», πάγωμα του κοινοτικού προϋπολογισμού στο 1% του ΑΕΠ της Ε.Ε. και μετά το 2013. Ο ευρωπαϊκός Νότος έσκυψε το κεφάλι και συγκατένευσε βουβά.

Η σύνοδος κορυφής συνέπεσε με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από την επίσημη έναρξη της κρίσης. Ενας χρόνος, στη διάρκεια του οποίου αντί να ηγηθεί, η κ. Μέρκελ φάνηκε πολλές φορές να φρενάρει την ευρωπαϊκή αντίδραση. Αντί του ρεαλισμού, τοποθέτησε τη συζήτηση στο πεδίο της ηθικής, κατακεραυνώνοντας τους «τεμπέληδες Ελληνες». Αντί μιας συστημικής προσέγγισης που έχει στόχο την πραγματική σύγκλιση Βορρά - Νότου, έκανε λόγο για «αλληλεγγύη» δίκην ελεημοσύνης. Κυρίως όμως απέφυγε να βάλει τα πολιτικά συμφέροντα της Ευρώπης πάνω από τα εθνικά συμφέροντα της Γερμανίας. «Βλέπει την κοινή της γνώμη πριν αποφασίσει για την Ευρώπη», δήλωσε τον Απρίλιο ο κ. Γιουνκέρ. «Δραματοποίησε άσκοπα την κατάσταση δίνοντας την αίσθηση ότι η Γερμανία πρέπει να επιλύσει την κρίση μόνη της», σχολίασε τον Ιούνιο ο πρώην καγκελάριος Χέλμουτ Σμιτ. Μέχρι και ο Ζακ Ντελόρ διερωτήθηκε πρόσφατα ενώπιον του Ευρωκοινοβουλίου «αν οι αξίες που κληρονομήσαμε από τους πατέρες της Ευρώπης είναι ακόμα κυρίαρχες». Την επομένη της πτώσης του Τείχους του Βερολίνου, ο Ντελόρ είχε εκφραστεί με δέος για τους λαούς της Ευρώπης που «γράφουν την Ιστορία κι εμείς οι πολιτικοί τρέχουμε πίσω της». Η τραγική ειρωνεία είναι ότι, 20 χρόνια αργότερα, οι Ευρωπαίοι πολιτικοί τρέχουν πίσω από τις αγορές.

> *Η καγκελάριος Μέρκελ πέρασε από τις Βρυξέλλες σαν οδοστρωτήρας, επιβάλλοντας τους γερμανικούς όρους στους πάντες και τα πάντα.*

Η επανένωση της Γερμανίας το 1990 ήταν η τελευταία φορά που η Ευρώπη κατόρθωσε να μετατρέψει μία κρίση πρώτου μεγέθους σε ευκαιρία. Υπό την ηγεσία των Μιτεράν και Κολ, ο γαλλογερμανικός άξονας την αντιμετώπισε ως λυδία λίθο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και συγκάλεσε τη «Διακυβερνητική Διάσκεψη για τη Νομισματική και Πολιτική Ενωση» που οδήγησε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ και τη δημιουργία του ευρώ. Ενα ευρώ κομμένο και ραμμένο στα μέτρα της γερμανικής ατμομηχανής, αλλά χωρίς τις άλλες πτυχές (φορολογική και ασφαλιστική εναρμόνιση) που θα εξασφάλιζαν μια κοινή οικονομική πολιτική. Για να προστατεύσει το εγχείρημα, ο Χέλμουτ Κολ δεν είχε διστάσει να στηρίξει το γαλλικό φράγκο την εποχή που οι αγορές (με επικεφαλής τον Τζ. Σόρος) επετίθεντο στη βρετανική λίρα βγάζοντάς την από το σύστημα συναλλαγματικών ισοτιμιών. «Για να προχωρήσει η Ευρώπη, ένας ηγέτης πρέπει να είναι έτοιμος να κάνει παραχωρήσεις που είναι δύσκολο να εξηγήσει στους συμπατριώτες του», αναφέρει στα απομνημονεύματά του ο Ζακ Ντελόρ.

Πραγματική σύγκλιση

Η επανένωση της Γερμανίας στοίχισε τελικά πάνω από 1.600 δισ. ευρώ. Η πραγματική σύγκλιση απαιτεί τεράστιες μεταφορές δημοσιονομικών πόρων κι αυτό ίσως εξηγεί γιατί η ακεραιότητα της Ευρωζώνης δεν αποτελεί σήμερα σημαντική προτεραιότητα για τη Γερμανία. Η έξοδος από την κρίση, ανέφερε πριν από μερικούς μήνες στον γράφοντα ο Γερμανός υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, Βέρνερ Χόγερ, «δεν πρόκειται να έρθει μέσα από την αύξηση της κατανάλωσης». Με άλλα λόγια, στο εξής η Γερμανία θα πάψει να λειτουργεί πλέον ως φιλανθρωπικό ίδρυμα.

REUTERS/THIERRY ROGE

Στην πρόσφατη σύνοδο κορυφής στις Βρυξέλλες ο ευρωπαϊκός Νότος έσκυψε το κεφάλι και συγκατένευσε βουβά στις επιταγές του Βερολίνου.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ

ΕΞΕΛΙΞΗΣ

Δέρμα

Ο καλύτερος μηχανισμός άμυνας

Λιοντάρι
Έχει αναπτύξει τρίχωμα για να προστατεύεται από την καθημερινή φυσική φθορά

Χταπόδι
Το δέρμα του αλλάζει σχήμα, χρώμα και υφή για να μπορεί να προστατεύεται από τους κινδύνους

Καρχαρίας
Έχει φονικό δέρμα που κόβει σαν ξυράφι

Με την υπογραφή του HISTORY

Στο πεδίο μάχης της φύσης, το δέρμα έχει αναπτύξει όπλα για επίθεση! Πραγματοποιεί σημαντικές λειτουργίες των ζώων, από την αναγνώριση των ειδών, ως τη συμπεριφορά του ζευγαρώματος και προστασία από θηρευτές ή και από το περιβάλλον.

Το 6ο DVD εκτάκτως
την Πρωτοχρονιά 1η Ιανουαρίου
μαζί με την Καθημερινή

Εσωκομματική διαφωνία με φόντο το Μνημόνιο Γ΄

Η συναινετική τακτική Σαμαρά προκαλεί αντιδράσεις στην πτέρυγα της λαϊκής Δεξιάς

Των **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ – ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Μπορεί στη Νέα Δημοκρατία, τα τύμπανα του εσωκομματικού πολέμου να μην ηχούν, τουλάχιστον όσο ηχηρά συμβαίνει στο ΠΑΣΟΚ, όμως η περίοδος δεν είναι ανέφελη ούτε για τον κ. Αντώνη Σαμαρά, καθώς η «α λα καρτ» συναίνεση που προσφέρει στην κυβέρνηση προκαλεί κλυδωνισμούς στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Η απόφαση του κ. Σαμαρά να «βάλει πλάτη» στις διαρθρωτικές αλλαγές, όπως άλλωστε είχε προαναγγείλει ένα χρόνο πριν κατά την ομιλία του για τον προϋπολογισμό του 2010, προκαλούν αναστάτωση στην πτέρυγα της λεγόμενης λαϊκής δεξιάς, στην οποία «κατοικοεδρεύουν» και οι γαλάζιοι συνδικαλιστές, η οποία ενισχύθηκε από την ανάδειξη του κ. Σαμαρά στην ηγεσία και την αντιμνημονιακή ρητορεία που επί μακρόν υιοθέτησε η Ρηγίλλης. Η υπερψήφιση από τους βουλευτές του κόμματος σειράς ρυθμίσεων του Μνημονίου Γ΄ που πέρασε προ δεκαημέρου στη Βουλή ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι. Το πάγωμα μισθών και προσλήψεων στο Δημόσιο και, κυρίως, το «μαχαίρι» στις αποδοχές των ΔΕΚΟ που πέρασαν και με γαλάζιες ψήφους έφεραν τη ΔΑΚΕ σε απευθείας αντιπαράθεση με την ηγεσία. Οι συνδικαλιστές μπορεί να έχασαν την πρώτη μάχη, αλλά ήδη προετοιμάζονται γι' αυτές που θα ακολουθήσουν, το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων και το ενιαίο μισθολόγιο στο Δημόσιο.

Το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων, το ενιαίο μισθολόγιο και οι ΔΕΚΟ, αποτελούν τους βασικούς τομείς της εσωτερικής αντιπαράθεσης.

Ενδεικτικό των δυσκολιών είναι ότι πριν ακόμη η Νέα Δημοκρατία λάβει επισήμως θέση, οι δύο αντικρουόμενες πτέρυγες, από τη μία οι εκπρόσωποι της λαϊκής δεξιάς και από την άλλη οι πιο φιλελεύθεροι, εμφανίζονται να «κονταροχτυπιούνται» δημοσίως. Χαρακτηριστικά, προ διημέρου, την ίδια στιγμή που ο γραμματέας Συνδικαλισμού Γιάννης Μανώλης και γαλάζιοι συνδικαλιστές εξέφραζαν τη βεβαιότητα ότι το κόμμα τους δεν θα υποστηρίξει το ενιαίο μισθολόγιο και σημείωναν ότι «όλα τα κλειστά επαγγέλματα δεν είναι το ίδιο», ο τομεάρχης του κόμματος κ. Κυρ. Μητσοτάκης χαρακτήριζε αδιανόητο να μην υπερψηφίσει η Ν.Δ. το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων, ενώ θεωρείται δεδομένο ότι θα τοποθετηθεί υπέρ και του ενιαίου μισθολογίου. Πολλώ δε μάλλον όταν προ μηνός δεν απέκλεισε ακόμη και το ενδεχόμενο απολύσεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα «εφόσον εξαντλήσουμε τις υποχρεωτικές μετατάξεις», θέση που έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τη γραμμή του κόμματος.

Πρόκειται για μάχη ιδεολογικών χαρακωμάτων, καθώς η Ν.Δ. επιχειρεί μια δύσκολη άσκηση ισορροπίας μεταξύ αφενός της απόφασής της να κινηθεί «αντιμνημονιακά», προκειμένου να μην καταρρεύσει μαζί με το ΠΑΣΟΚ και, συνεπώς, να καρπωθεί τμήμα της δυσαρέσκειας των πολιτών και αφετέρου «συναινετικά - φιλελεύθερα», προκειμένου να ακυρώσει την κριτική περί λαϊκισμού και τις όποιες διαρροές προς ΠΑΣΟΚ και Δημοκρατική Συμμαχία.

Αντίστοιχη διελκυστίνδα υπήρξε και στην πορεία διαμόρφωσης της στάσης του κόμματος για τις αποδοχές στις ΔΕΚΟ. Στενοί συνεργάτες του κ. Σαμαρά έκλειναν υπέρ του «όχι» τόσο για την ουσία του θέματος (σ.σ. δεν είναι πολλοί όσοι εισπράττουν καθαρό μισθό άνω των 4.000 ευρώ) όσο και για πολιτικούς λόγους, σε μια περίοδο δηλαδή που η Ρηγίλλης θα επιθυμούσε να προσεγγίσει εκλογικά τους πιεζόμενους από την κυβέρνηση εργαζόμενους στο Δημόσιο και τις ΔΕΚΟ. Αντίθετη θέση φέρεται να διατύπωσε ο αρμόδιος τομεάρχης Ανάπτυξης Κ. Χατζηδάκης, με τον κ. Σαμαρά να επιλέγει εν τέλει να μην υπερασπισθεί, όπως ειπώθηκε, «μισθούς άνω των 4.000 ευρώ». Την ίδια ώρα στη Γραμματεία Συνδικαλισμού, οι Γ. Μανώλης και Φ. Ταυρής έρχονταν αντιμέτωποι με την οργή των γαλάζιων συνδικαλιστών, ειδικά της ΔΕΗ, που απειλούσαν ακόμη και με παραίτηση, ενώ αίσθηση προκάλεσε η προ ημερών παραίτησή του, υποστηρικτή του Α. Σαμαρά και συνδικαλιστή των ταξί, κ. Θ. Λυμπερόπουλου από τη θέση του αναπληρωτή γραμματέα παραγωγικών τάξεων. Ο ίδιος ο κ. Σαμαράς επιμένει ότι δεν έχει μετακινηθεί ούτε πόντο από τη θέση του έναντι του Μνημονίου και διατηρεί ακέραιες τις ενστάσεις του τόσο για τη δημοσιονομική προσαρμογή όσο και για την αδυναμία της κυβέρνησης να ελέγξει τη δυναμική του χρέους. Διαχωρίζει, ωστόσο, τις διαρθρωτικές αλλαγές, καθώς δεν απορρέουν μόνον από το Μνημόνιο, αλλά από πραγματική ανάγκη αλλαγής του οικονομικού προτύπου. Αυτό που αναζητείται, κατά περίπτωση, θα είναι το σημείο ισορροπίας μεταξύ των δύο...

Σε σύνολο 73 νομοσχεδίων, η Ν.Δ. υπερψήφισε 36, μεταξύ των οποίων περί τις 20 κυρώσεις νομοθετικών πράξεων και ευρωπαϊκών οδηγιών

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το πολιτικό στίγμα της Συμμαχίας και τα σενάρια για αποχωρήσεις

Το μαρτύριο της... σταγόνας, των γαλάζιων βουλευτών που αναμένεται να αποσκιρτήσουν χάριν της κ. Ντόρας Μπακογιάννη, αναβίωσε την προηγούμενη εβδομάδα, εξ αφορμής της συζήτησης για τον προϋπολογισμό. Η Ρηγίλλης έστρεψε την προσοχή της προς την κ. Ελσα Παπαδημητρίου, διαχρονική φίλη της προέδρου της Δημοκρατικής Συμμαχίας, και τον βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας Κώστα Καραγκούνη, καθώς πληροφορίες τούς ήθελαν να διαφοροποιούνται από το βήμα της Βουλής. Εν τέλει, η κ. Παπαδημητρίου δήλωσε παρούσα στο κόμμα της, τη Ν.Δ., ενώ ο νεαρός βουλευτής διεγράφη οικειοθελώς από τη λίστα των ομιλητών, μέσα σε ένα ομιχλώδες τοπίο αστυνομικο-πολιτικών σεναρίων και ανεπιβεβαίωτων πληροφοριών.

Στον αντίποδα, στο επιτελείο της κ. Μπακογιάννη καίτοι αναγνωρίζουν ότι η πόρτα της Συμμαχίας είναι ανοιχτή, επικεντρώνονται κυρίως στο πολιτικό στίγμα και την οργανωτική συγκρότηση του κινήματος. Η πρόταση της κ. Μπακογιάννη για περιορισμό της χρηματοδότησης των κομμάτων, μείωση των συντάξεων πολιτικών, αλλά δέσμευση μέρους του τέλους υπέρ ΕΡΤ προκειμένου να ενισχυθούν οι χαμηλοσυνταξιούχοι είναι ενδεικτική. Το κόμμα θα επενδύσει πολιτικά στο δίλημμα μεταξύ των «εντός συστήματος και των εκτός συστήματος» Ελλήνων, φέροντας ως παράδειγμα αφενός όσους απολαμβάνουν εργασιακή ασφάλεια έστω και με μειωμένες αποδοχές (σ.σ. Δημόσιο) και των επιχειρηματιών και των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα που ζουν με τον εφιάλτη του λουκέτου και της απόλυσης.

Γ.Π.Τ.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

EUROKINISSI

Στα γραφεία του ΠΑΣΟΚ στην Ιπποκράτους, τα «σώματα» των εφημερίδων έχουν μειωθεί στα μισά, ενώ στη Ρηγίλλης οι δαπάνες στον τομέα της επικοινωνίας έχουν μειωθεί κατά 30%.

Η κρίση φέρνει περικοπές στα δύο μεγάλα κόμματα

Νέα δεδομένα σε Ιπποκράτους, Ρηγίλλης

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Μπορεί να διατηρούν ακόμα τους τόνους χαμηλούς, γνωρίζοντας ότι δεν πρόκειται να κερδίσουν τη συμπόνοια της κοινωνίας, όμως η αλήθεια είναι ότι ο χρόνος αλλάζει με τους χειρότερους οιωνούς και για τα οικονομικά των δύο μεγάλων κομμάτων. Η οικονομική κρίση τα έχει χτυπήσει με σφοδρότητα, συρρικνώνοντας τα έσοδά τους, με αποτέλεσμα οι επιτελείς να έχουν καταφύγει σε γενναίες περικοπές - ακόμα και σε απολύσεις.

Ηταν κι αυτό μια ένδειξη ευμάρειας. Κάθε γραφείο, κάθε στέλεχος, σχεδόν κάθε υπάλληλος των γραφείων της Χαριλάου Τρικούπη είχε και το δικό του «σώμα» εφημερίδων. Προφανώς, για να ανοιχτεί και να διαβαστεί με τον πρώτο καφέ της ημέρας. Αλλά μετά ήρθε το ΔΝΤ. Στην Ιπποκράτους, τα «σώματα» έχουν μειωθεί στα μισά, το γεγονός όμως δεν έχει ξεσηκώσει αντιδράσεις - ποιος να διαμαρτυρηθεί; Ψαλίδι έχει μπει και στα λεγόμενα «εκτός έδρας» και εν γένει στα λειτουργικά έξοδα του ΠΑΣΟΚ. «Το μαγαζί συμμαζεύεται» όπως θα πει έμπειρο στέλεχος του κόμματος στην «Κ». «Κι αυτό για να μη γίνουν περικοπές σε προσωπικό ή μισθούς». Οπως διαμηνύεται, το εν λόγω «συμμάζεμα» είχε ξεκινήσει ήδη από την ιστορική εκείνη μετακόμιση. «Ημασταν διάσπαρτοι σε πολλά κτίρια, στην Ιπποκράτους καταφέραμε να μειώσουμε τα έξοδα».

Με μισό κόστος

Στη Ρηγίλλης, τα πράγματα είναι πιο σκούρα, ή τουλάχιστον, εκεί ομολογείται το μέγεθος του προβλήματος. Οι επιτελείς αναγκάστηκαν μέχρι και να πουλήσουν τα 3.000 λάπτοπ που είχαν προμηθευτεί για να «βγάλουν» τις πρόσφατες αυτοδιοικητικές εκλογές - πουλήθηκαν έως και διάφορα έπιπλα. «Καταβάλλουμε μεγάλες προσπάθειες να μειώσουμε το κόστος λειτουργίας του κόμματος, τουλάχιστον στο κομμάτι που έχει να κάνει με την επικοινωνία και τα αναλώσιμα - ήδη οι σχετικές δαπάνες έχουν μειωθεί κατά 30%», λέει στην «Κ» ο γενικός διευθυντής της Νέας Δημοκρατίας κ. Θανάσης Σκορδάς. «Βγάλαμε εκλογές με το 1/3 του κόστους του 2006, κι αυτό για να σώσουμε όσες περισσότερες θέσεις εργασίας γίνεται». Ομως φαίνεται πως δεν ήταν αρκετό. «Το 2010 το προσωπικό μας μειώθηκε κατά 1/10 (σ.σ. η Ν.Δ. διαθέτει 518 υπαλλήλους σύμφωνα με πρόσφατη απογραφή). Ξεκινήσαμε με τους... αργόμισθους, αλλά δυστυχώς η οικονομική κρίση απειλεί να επηρεάσει και ανθρώπους σε κρίσιμα πόστα».

Προκειμένου να αυξηθούν τα έσοδα του κόμματος, στα σκαριά βρίσκεται, σύμφωνα με τον κ. Σκορδά, η δημιουργία μεγάλου portal, το οποίο θα έχει και τμήμα e-shopping, από όπου θα πωλούνται από διάφορες εκδόσεις του κόμματος μέχρι είδη δώρων και αναμνηστικά!

Με την κρατική επιχορήγηση να έχει μειωθεί σχεδόν στο μισό, δεδομένων των περικοπών στον προϋπολογισμό λόγω κρίσης (τα τακτικά έσοδα των κομμάτων αντιστοιχούν στο 1,02 τοις χιλίοις των εσόδων του προϋπολογισμού), αλλά και την κατάργηση των περίφημων κουπονιών, τα πολυέξοδα δύο μεγάλα κόμματα εισέρχονται σε σκοτεινό τούνελ όσον αφορά τα οικονομικά τους. Τα κόμματα είχαν συνηθίσει να εξαρτώνται κατά 75-85% από την κρατική επιχορήγηση, οπότε η προσγείωση στην σημερινή πραγματικότητα είναι σκληρή. Φυσικά, και τα δύο κόμματα παραμένουν υπερχρεωμένα κυρίως στην Αγροτική Τράπεζα. Είναι χαρακτηριστικό ότι χρειάζεται να βάζουν ενέχυρο την κρατική επιχορήγηση, προκειμένου να συνεχίζουν να εξασφαλίζουν δάνεια. «Οι τράπεζες πια μας φέρονται σαν αφερέγγυους πελάτες», λένε αρμόδια στελέχη των δύο κομμάτων που καλούνται να αντιμετωπίσουν, για παράδειγμα, την αύξηση στα επιτόκια δανεισμού τους κι όχι μόνο. Μόνο αυτή η αιτία θα τους επιβαρύνει κατά περίπου 10 εκατ. ευρώ.

Στη Ν.Δ. εξορθολογίζουν τις δαπάνες τους και προσπαθούν να αυξήσουν τα έσοδά τους.

Η πρόταση πάντως της Ν.Δ. για μείωση του ΦΠΑ στα κόμματα από 23% σε 5% που είναι για τις δραστηριότητες του πολιτισμού και των τεχνών, δεν αναμένεται να συναντήσει αντιδράσεις από το κυβερνών κόμμα.

Η απογραφή του 2011 φρενάρει την αλλαγή εκλογικού νόμου

Θα διεξαχθεί τον Μάρτιο, σε διάστημα δεκαπέντε ημερών και το κόστος υπολογίζεται να ανέλθει περίπου στα 70 εκατ. ευρώ

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ**

«Εδώ τρομάξαμε να ψηφίσουμε τις περικοπές στις ΔΕΚΟ και έρχονται και τα κλειστά επαγγέλματα. Σιγά μην τολμήσει η κυβέρνηση να φέρει στη Βουλή και την αλλαγή του εκλογικού νόμου. Θα προκαλούσε όχι πράσινη ανάπτυξη, αλλά πράσινη επανάσταση...». Το καυστικό σχόλιο ανήκει σε παλαιό βουλευτή του ΠΑΣΟΚ, αλλά –όχι τυχαία– επιβεβαιώθηκε την εβδομάδα που πέρασε και από το υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο για μία ακόμη φορά μετέθεσε την κορυφαία θεσμική μεταρρύθμιση γενικώς στο απώτερο μέλλον. Οπως παραδέχονταν συνεργάτες του κ. Γ. Ραγκούση, «κάθε συζήτηση για αλλαγή του εκλογικού νόμου θα τροφοδοτούσε σε αυτή τη συγκυρία τα σενάρια περί πρόωρων εκλογών και ως εκ τούτου οι αλλαγές μπορούν να περιμένουν»...

Με το δεδομένο αυτό, ωστόσο, προκύπτει πλέον ως εύλογο ένα ερώτημα που παραδόξως δεν έχει δει το φως της δημοσιότητας. Η χώρα μας είναι υποχρεωμένη από την Ε.Ε. το 2011 να διεξαγάγει γενική απογραφή του πληθυσμού της, καθώς έχουν παρέλθει 10 χρόνια από την τελευταία αντίστοιχη. Ως εκ τούτου είναι πολιτικώς αυτονόητο ότι ο νέος εκλογικός νόμος, που στοχεύει στην κατάτμηση του χάρτη σε μονοεδρικές περιφέρειες και την παράλληλη δημιουργία ευρύτερων περιφερειών στις οποίες οι βουλευτές θα εκλέγονται με λίστα (ελέω του αρχηγού τους), θα πρέπει εκ των πραγμάτων να «περιμένει» τα αποτελέσματα της νέας απογραφής, δεδομένου ότι θα ήταν τουλάχιστον παράδοξο ο νέος εκλογικός χάρτης να διαμορφωθεί με τα πληθυσμιακά στοιχεία του 2001.

Οι ειδικοί δεν αποκλείουν να προκύψουν μεγάλες εκπλήξεις ως προς τα πραγματικά πληθυσμιακά δεδομένα της χώρας.

Την κρίσιμη αυτή πτυχή διερεύνησε η «Κ», και από την επικοινωνία της τόσο με τα υπουργεία Οικονομικών και Εσωτερικών όσο και με τη νέα Ελληνική Στατιστική Αρχή (πρώην Εθνική Στατιστική Υπηρεσία) έμελλε να προκύψουν και ειδήσεις.

Ο νέος εκλογικός νόμος στοχεύει στην κατάτμηση του χάρτη σε μονοεδρικές περιφέρειες και στην παράλληλη δημιουργία ευρύτερων περιφερειών, στις οποίες οι βουλευτές θα εκλέγονται με λίστα.

Σύμφωνα λοιπόν με τους σχεδιασμούς της ΕΛΣΤΑΤ, η απογραφή θα πραγματοποιηθεί εντός των τριών επόμενων μηνών. Συγκεκριμένα, τον προσεχή Φεβρουάριο θα γίνει απογραφή όλων των κτιρίων της χώρας και ακολούθως –το διάστημα από 30 Μαρτίου μέχρι 13 Απριλίου– θα διεξαχθεί γενική απογραφή του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων βέβαια και των μεταναστών. Κατά πληροφορίες, μάλιστα, η συμβατική αυτή υποχρέωση της χώρας τελούσε μέχρι πρότινος εν κινδύνω λόγω του υψηλού κόστους της (θα φτάσει τα 65-70 εκατ. ευρώ). Ως φαίνεται ωστόσο, το υπουργείο Οικονομικών αντελήφθη τον διεθνή αντίκτυπο που θα είχε τυχόν άρνηση της χώρας να απογράψει τον πληθυσμό της και ως εκ τούτου δεσμεύθηκε να προσθέσει στον προϋπολογισμό της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011 (ύψους 53 εκατ. ευρώ) και κάποια κονδύλια (περίπου 15 εκατ. ευρώ) που δεν «απορρόφησε» η Αρχή το 2010, κάτι βέβαια που μένει να επιβεβαιωθεί στην πράξη...

Ως προς το διαδικαστικό μέρος, είναι αξιοσημείωτο ότι για πρώτη φορά η απογραφή πληθυσμού θα γίνει σε διάστημα 15 ημερών και όχι ενός 24ώρου, προκειμένου μεταξύ άλλων να μην επαναληφθεί το φαινόμενο του 2001 όπου δεκάδες περιφερειακοί δήμοι επεδίωξαν και πέτυχαν να εμφανίσουν αυξημένους τους πληθυσμούς τους, καλώντας τους ετεροδημότες να απογραφούν ψευδώς στον τόπο καταγωγής τους. Γι' αυτό τον λόγο άλλωστε οι ειδικοί δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο τούτη τη φορά να προκύψουν πολύ μεγάλες εκπλήξεις ως προς τα πραγματικά πληθυσμιακά δεδομένα της χώρας, που δεν θα επηρεάσουν βέβαια μόνον τον υπό επεξεργασία εκλογικό νόμο, αλλά θα προκαλέσουν ίσως ερωτήματα ακόμη και για το αν ήταν αυθαίρετες κάποιες διοικητικές αποφάσεις που ελήφθησαν με τον περιβόητο «Καλλικράτη». Σε ό,τι αφορά, τέλος, τους μετανάστες, θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την καλύτερη καταγραφή τους, ασχέτως αν λόγω της προστασίας των προσωπικών δεδομένων η ΕΛΣΤΑΤ δεν δύναται να καταμετρήσει π.χ. πόσοι έχουν νόμιμη άδεια παραμονής και πόσοι ζουν στην Ελλάδα παρανόμως.

Αντιθέτως, θα υπάρξουν λεπτομερείς ερωτήσεις, π.χ. για την εργασία του καθενός, τις πηγές των εσόδων του, την οικογενειακή του κατάσταση κ.λπ., εννοείται με πλήρη διασφάλιση του απορρήτου. Για τον λόγο αυτό άλλωστε το πολύ δύσκολο αυτό εγχείρημα (θα εργασθούν περισσότεροι από 60.000 άνθρωποι) θα έχει πιθανότατα και άλλες σοβαρές συνέπειες στην πολιτική της κυβέρνησης, δεδομένου ότι θα επιδράσει άμεσα π.χ. στην κοινοτική χρηματοδότηση των περιφερειών της Ελλάδας, ενώ με μεγάλο ενδιαφέρον αναμένεται και η λεπτομερής καταγραφή της ανεργίας, αφού όλα τα εμφανιζόμενα στοιχεία στηρίζονται μέχρι στιγμής μόνον σε εκτιμήσεις...

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

Τεύχος Ιανουαρίου

+

Το απόλυτο fashion diary της νέας χρονιάς για όλες τις αναγνώστριες!

ΔΩΡΟ

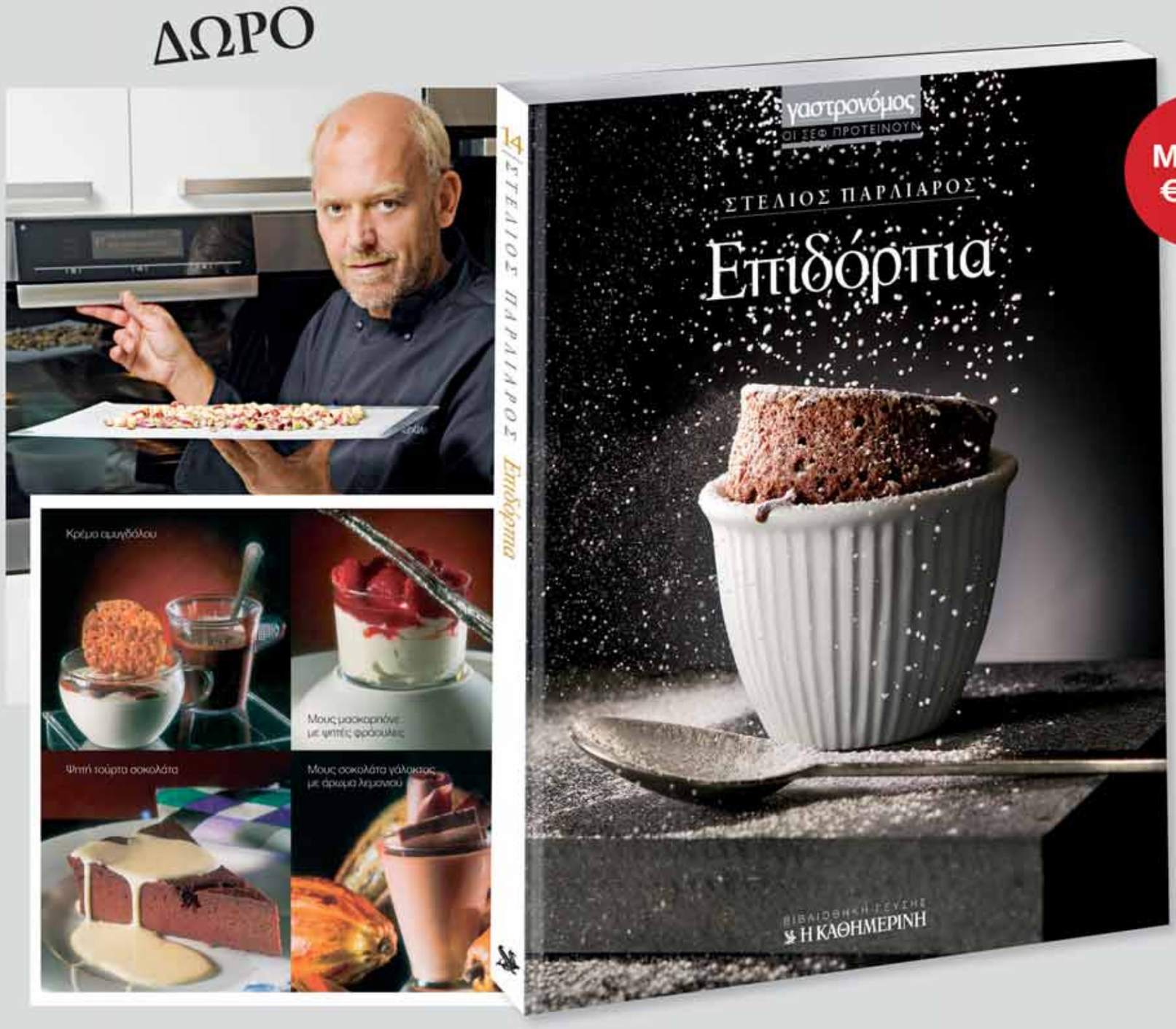

ΜΟΝΟ €8.90

Ο Στέλιος Παρλιάρος στο must Ιανουαρίου με το βιβλίο του «Επιδόρπια»!

Ένας πολυτελής τόμος ζαχαροπλαστικής με 146 σελίδες και 75 συνταγές γεμάτες φαντασία.

Αγνωστοι αι βουλαί της Βόρειας Κορέας

Περίεργη υπαναχώρηση μετά τις απειλές με αντίποινα προς τη Ν. Κορέα σε περίπτωση που πραγματοποιούσε γυμνάσια στη νήσο Γεονπγεόνγκ

Των **MARTIN FACKLER - MARK McDONALD**
THE NEW YORK TIMES

ΣΕΟΥΛ. Η υπαναχώρηση της Βόρειας Κορέας από την απειλή ότι θα απαντήσει δυναμικά στα στρατιωτικά γυμνάσια που διεξήγαγε αυτήν την εβδομάδα η Νότια Κορέα, ενδεχομένως, σύμφωνα με πολλούς αναλυτές, να σηματοδοτεί προσωρινή αλλαγή στάσης σε σχέση με την προκλητική συμπεριφορά του πρόσφατου παρελθόντος.

Υπενθυμίζεται ότι η Βόρεια Κορέα είχε απειλήσει με αντίποινα σε περίπτωση που η Νότια Κορέα πραγματοποιούσε τα προγραμματισμένα της γυμνάσια με πραγματικά πυρά στη νήσο Γεονπγεόνγκ, η οποία είχε βομ-

Αναλυτές πιθανολογούν ότι αλλάζει στάση μετά την επίσκεψη στη χώρα του ανεπίσημου Αμερικανού μεσολαβητή Μπιλ Ρίτσαρντσον.

βαρδιστεί τον περασμένο μήνα από το βορειοκορεατικό πυροβολικό, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν δύο στρατιώτες και δύο πολίτες. Οταν όμως ο Νότος αψήφησε τις απειλές και προχώρησε στα διάρκειας 94 λεπτών γυμνάσια πυροβολικού που είχε προγραμματίσει τη Δευτέρα, το επίσημο πρακτορείο ειδήσεων του Βορρά αναίρεσε όσα έλεγε πριν, ανακοινώνοντας «ότι δεν αξίζει τον κόπο να απαντήσει κανείς με αντίποινα στις ασκήσεις».

Κλάδος ελαίας

Οι πολιτικοί αναλυτές μόνο υποθέσεις μπορούν να κάνουν για την ξαφνική αλλαγή τόνου από τη Βόρεια Κορέα, ένα από τα πλέον κλειστά και κρυψίνοα καθεστώτα του κόσμου. Λέγεται ότι βοήθησε η επίσκεψη στη χώρα του Αμερικανού ανεπίσημου μεσολαβητή και κυβερνήτη της πολιτείας του Νέου Μεξικού, Μπιλ Ρίτσαρντσον. Πράγματι, η Πιονγιάνγκ φάνηκε να προσφέρει κλάδο ελαίας στον κ. Ρίτσαρντσον συναινώντας στο αίτημά του να επιτραπεί η επιστροφή των επιθεωρητών του ΟΗΕ στις πυρηνικές εγκαταστάσεις της Βόρειας Κορέας.

«Χαιρετίζω την αυτοσυγκράτηση που επέδειξε η Νότια Κορέα και τη νομιμότητα των στρατιωτικών ασκήσεων στις οποίες προχώρησε», δήλωσε από το Πεκίνο στους δημοσιογράφους ο κ. Ρίτσαρντσον. «Και χαιρετίζω επίσης την απόφαση της ηγεσίας της Βόρειας Κορέας να μην απαντήσει», προσέθεσε. Οι περισσότεροι ειδικοί θεωρούν ότι ο Βορράς αποφάσισε να αγοράσει χρόνο προκειμένου να δει αν οι επιθέσεις του περασμένου μήνα θα εξαναγκάσουν τη Νότια Κορέα και τις ΗΠΑ να επιστρέψουν στο τραπέζι των συνομιλιών, ενδεχομένως και να συναινέσουν σε παραχωρήσεις. Λένε ότι πρόκειται για μια τακτική χαρακτηριστική της βορειοκορεατικής διπλωματίας: να προχωρεί δηλαδή σε προκλητικές πράξεις, προκειμένου να πείσει την άλλη πλευρά να συμμετάσχει σε διαπραγματεύσεις.

Παρά την προπαγάνδα της Πιονγιάνγκ για την περήφανη ανεξαρτησία της, η αλήθεια είναι ότι, σύμφωνα με πολλούς παρατηρητές, το καθεστώς χρειάζεται απελπισμένα βοήθεια σε τρόφιμα, εν όψει και των δύσκολων μηνών του χειμώνα που έρχεται. Πιθανό είναι επίσης να ζητήσει εγγυήσεις από την Ουάσιγκτον, σε μια στιγμή που ο ευπαθής ηγέτης της, Κιμ Γιονγκ Ιλ, προσπαθεί να δρομολογήσει τη διαδοχή του από τον νεαρό και άκαπνο γιο του, Κιμ Γιονγκ Ουν.

«Η Βόρεια Κορέα σκέφτεται με πολύ στρατηγικό τρόπο», υπογραμμίζει ο Γιανγκ Μο Γιν, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Βορειοκορεατικών Σπουδών της Σεούλ. «Νομίζω ότι προσπαθούν να δημιουργήσουν ατμόσφαιρα διαλόγου», μας λέει. Η Νότια Κορέα αποφάσισε να προχωρήσει στα γυμνάσια παρά τις προειδοποιήσεις ότι κάτι τέτοιο πιθανώς να οδηγούσε σε κλιμάκωση της έντασης και παρά το κάλεσμα της Κίνας και της

Η Πιονγιάνγκ ίσως ήθελε να φανεί η πιο συνετή από τις δύο Κορέες στη διεθνή κοινότητα και κυρίως σε Πεκίνο και Μόσχα.

Ρωσίας να τα αναβάλει. Αρνούμενη να τσιμπήσει στο δόλωμα της διαφαινόμενης στρατιωτικής πρόκλησης από τον Νότο, η Πιονγιάνγκ, από την πλευρά της, ίσως ήθελε να φανεί η πιο συνετή από τις δύο Κορέες στη διεθνή κοινότητα και συγκεκριμένα στους παραδοσιακούς υποστηρικτές της – το Πεκίνο και τη Μόσχα.

Αναλυτές πιθανολογούν ότι η Βόρεια Κορέα μπορεί και να ήθελε να αποκαταστήσει την εικόνα της στη νοτιοκορεατική κοινή γνώμη, η οποία αντέδρασε οργισμένα στους θανάτους αμάχων στο Γεονπγεόνγκ. Εξάλλου, η Πιονγιάνγκ έχει τον τρόπο της να παίρνει με το μέρος της μερίδα της κοινής γνώμης στον Νότο και ιδιαίτερα της Αριστεράς, η οποία στη συνέχεια πιέζει για να της δοθεί βοήθεια και να γίνουν βήματα διαλόγου. «Ο κόσμος πρέπει να μάθει ποιος είναι ο πραγματικός υποστηρικτής της ειρήνης και ποιος είναι ο προβοκάτορας του πολέμου», έγραψε σε τηλεγράφημά του το Βορειοκορεατικό Πρακτορείο Ειδήσεων τη Δευτέρα.

Το αμυντικό δόγμα της Ιαπωνίας και η Βόρεια Κορέα

Η Ιαπωνία δημοσιοποίησε ριζικές αλλαγές στο αμυντικό της δόγμα την προηγούμενη εβδομάδα, με σκοπό να αυξήσει την ευελιξία των δυνάμεών της και να αναπροσαρμόσει τις δυνατότητές της, ούτως ώστε να αντιμετωπίσει την ενίσχυση της Κίνας και τις πυρηνικές φιλοδοξίες της Βόρειας Κορέας.

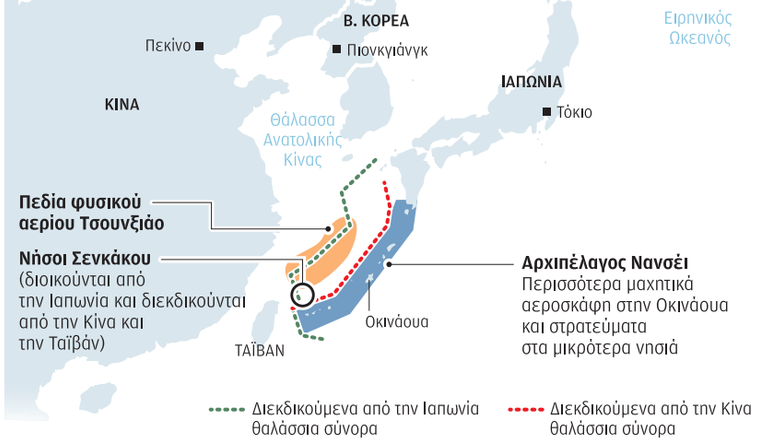

Απειλές

ΚΙΝΑ
Αύξηση των αμυντικών της δαπανών, ταχύς εκσυγχρονισμός των Ενόπλων Δυνάμεων, πύκνωση των ναυτικών της δραστηριοτήτων και έλλειψη διαφάνειας

ΒΟΡΕΙΑ ΚΟΡΕΑ
Πυρηνικά και πυραυλικά προγράμματα και προκλητική συμπεριφορά, τα οποία εκλαμβάνονται ως «σοβαρός παράγων αποσταθεροποίησης»

Δαπάνες και εξοπλιστικά προγράμματα

Προϋπολογισμός
280 δισεκατομμύρια δολάρια για τα επόμενα πέντε χρόνια, ξεκινώντας από τον Απρίλιο

Στρατεύματα
Ο συνολικός τους αριθμός θα μειωθεί κατά 1.000 στους 154.000 χιλιάδες

Αρματα Μάχης
Μείωση κατά 1/3 στα 400

Πύραυλοι
Τα πλοία που θα είναι εξοπλισμένα με βαλλιστικά συστήματα Aegis αυξάνονται από 4 σε 6

Υποβρύχια
Αυξάνονται από 16 σε 22

Πηγή: Ιαπωνικό Υπουργείο Εξωτερικών, Reuters

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Προβλέψεις για ασύμμετρο χτύπημα

Το βορειοκορεατικό πυροβολικό βομβάρδισε τον περασμένο μήνα τη νήσο Γεονπγεόνγκ, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν δύο στρατιώτες και δύο πολίτες.

Είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν θα αποδειχθεί επιτυχημένη η προσπάθεια της Βόρειας Κορέας να φέρει τους αντιπάλους της στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Η Αμερική αρνείται να εμπλακεί σε διμερείς συνομιλίες, επιμένοντας ότι ο διάλογος μπορεί να γίνει μόνο σε εξαμερές επίπεδο, με τη συμμετοχή δηλαδή και της Κίνας, της Ρωσίας, της Ιαπωνίας και της Νότιας Κορέας. Ομως, η Ουάσιγκτον, το Τόκιο και η Σεούλ έχουν απορρίψει τις προτάσεις για επανέναρξη του διαλόγου, αν δεν προηγηθούν πρώτα κινήσεις από την πλευρά της Πιονγιάνγκ, που να δείχνουν ότι είναι διατεθειμένη να καταργήσει το πυρηνικό της πρόγραμμα, κάτι που εκείνη δεν φαίνεται διατεθειμένη να κάνει.
Εν τούτοις, αν ο Βορράς διαπιστώσει ότι η Νότια Κορέα και οι ΗΠΑ τον αγνοούν, τότε ίσως να χτυπήσει και πάλι, βρίσκοντας πιθανόν ξανά κάποιο αδύναμο σημείο στις άμυνες του Νότου. Οι αναλυτές προβλέπουν ότι το χτύπημα θα είναι σίγουρα ασύμμετρο, αντισυμβατικό και απρόσμενο. Αυτό άλλωστε ισχύει και για το χτύπημα του περασμένου μήνα, το οποίο συνέλαβε εξαπίνης τις ένοπλες δυνάμεις της Νότιας Κορέας, καθώς οι αξιωματούχοι τους δεν περίμεναν να πληγούν πολιτικοί στόχοι. «Οι προκλήσεις τους ξεπερνούν πάντοτε τη φαντασία μας», λέει ο στρατηγός Χαν Μιν Κου, επικεφαλής του νοτιοκορεατικού ΓΕΕΘΑ. Για τους αναλυτές, όμως, οι προκλήσεις αυτές φανερώνουν απλώς την απελπισία στην οποία έχει περιέλθει ο Βορράς, ο οποίος χρειάζεται επειγόντως την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας.

Στο Δελχί, ο Ινδός πρωθυπουργός Μανμοχάν Σινγκ και ο Κινέζος ομόλογός του Γουέν Ζιαμπάο έθεσαν ως στόχο οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο γιγάντων της Ασίας, να ανέλθουν σε 100 δισ. δολάρια μέχρι το 2015.

Το πέρασμα στην Ινδία

Συμφωνίες δισ. με τους ηγέτες των ισχυρότερων κρατών

Σε συνομιλητή παγκόσμιας εμβέλειας και διαμορφωτή των διεθνών εξελίξεων αναδεικνύεται η Ινδία. Την περασμένη Τρίτη, η επίσκεψη του Ρώσου πρωθυπουργού Ντμίτρι Μεντβέντεφ στο Δελχί απετέλεσε την πιο πρόσφατη απόδειξη της έντονης διεθνούς διπλωματικής δραστηριότητας που αναπτύσσεται με επίκεντρο την Ινδία. Τους τελευταίους έξι μήνες επισκέφθηκαν την πολυπληθέστερη δημοκρατία του κόσμου και οι πέντε ηγέτες των χωρών που είναι μόνιμα μέλη του Σ.Α. του ΟΗΕ. Την αρχή έκανε ο Βρετανός πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον, τον περασμένο Ιούλιο, κατόπιν ακολούθησε η επίσκεψη του Αμερικανού προέδρου Μπαράκ Ομπάμα, του Γάλλου προέδρου Νικολά Σαρκοζί, στις αρχές Δεκεμβρίου, και του πρωθυπουργού της Κίνας, Γουέν Τζιαμπάο, την περασμένη εβδομάδα. Ολες οι επισκέψεις επισφραγίστηκαν με συμφωνίες αξίας δισ. δολαρίων.

Ο Ρώσος πρόεδρος Μεντβέντεφ και ο Ινδός πρωθυπουργός Μανμοχάν Σινγκ υπέγραψαν αμυντικές συμφωνίες αξίας δισ. δολαρίων, μεταξύ άλλων για την κατασκευή, από κοινού, μαχητικού αεροσκάφους τύπου stealth πέμπτης γενιάς, καθώς και για την κατασκευή άλλων δύο πυρηνικών αντιδραστήρων από τη Ρωσία στην Ινδία. Οι δύο ηγέτες έθεσαν επίσης ως στόχο τον διπλασιασμό των εμπορικών τους συναλλαγών μέχρι το 2015, στα 20 δισ. δολάρια.

Το Ιράν απετέλεσε αντικείμενο των ινδορωσικών συνομιλιών με τους δύο ηγέτες να συμφωνούν ότι το ζήτημα του πυρηνικού προγράμματος της Τεχεράνης θα πρέπει να επιλυθεί μέσω διαλόγου, ενώ κάλεσαν το Ιράν να συμμορφωθεί με τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και να συνεργαστεί με τη Διεθνή Υπηρεσία Ατομικής Ενέργειας (IAEA). Η Ινδία και η Ρωσία δια-

Οι στόχοι της επίσκεψης του Κινέζου πρωθυπουργού Γουέν Τζιαμπάο στο Δελχί.

τηρούν στενές σχέσεις ήδη από την εποχή του Ψυχρού Πολέμου, γεγονός που όπως υποστηρίζουν οι περισσότεροι αναλυτές, καθιστά τη Μόσχα δοκιμασμένο σύμμαχο για το Δελχί, καθώς η Ινδία αναζητεί νέες στρατηγικές συμφωνίες.

Τη σημασία του ρόλου της Ινδίας στις διεθνείς εξελίξεις κατέδειξε και η επίσκεψη του πρωθυπουργού της Κίνας, Γουέν Τζιαμπάο, στο Δελχί την περασμένη εβδομάδα. Λίγο πριν από την άφιξή του στην ινδική πρωτεύουσα ο βρετανικός Economist σημείωνε ότι «τα χαμόγελα του πρωθυπουργού της Κίνας, κατά την πρώτη επίσκεψή του στην Ινδία, μετά πέντε χρόνια, θα είναι συγκρατημένα καθώς η ένταση στις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών δεν είναι εύκολο να αποκρυβεί». Ο Economist παρέθετε μια σειρά από αιτίες που συντηρούν την ένταση στις σινοϊνδικές σχέσεις. Η Ινδία ανησυχεί ότι η Κίνα προβάλλει όλο και περισσότερες διεκδικήσεις κατά μήκος της σινοϊνδικής μεθορίου των 4.000 χιλιομέτρων και ότι το Πεκίνο έχει εγκαταλείψει την πολιτική της ουδετερότητας στο Κασμίρ. Η Ινδία θεωρεί επίσης ότι η Κίνα προσπαθεί να επιβληθεί σε όλη τη νότια Ασία. Η Κίνα, από την πλευρά της, είναι επιφυλακτική έναντι της Ινδίας καθώς το Δελχί έχει τη στήριξη των ΗΠΑ τόσο για το πυρηνικό του πρόγραμμα όσο και τη διεκδίκησή του για μόνιμη θέση στο Σ.Α. του ΟΗΕ.

Στο Δελχί, πάντως, ο Κινέζος πρωθυπουργός Γουέν Τζιαμπάο υποστήριξε και αυτός το αίτημα της Ινδίας για μόνιμη θέση στο Συμβούλιο Ασφαλείας, ενώ έθεσε ως στόχο οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο γιγάντων της Ασίας να ανέλθουν σε 100 δισ. δολάρια μέχρι το 2015. Οπως επεσήμαναν αναλυτές, η προθυμία της Κίνας να ανοίξει διάλογο ακόμη και για ακανθώδη ζητήματα με την Ινδία, ερμηνεύεται από το γεγονός ότι το Πεκίνο χρειάζεται τη στήριξη του Δελχί σε ομάδες χωρών όπως το G20, που αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία.

REUTERS

Τι επισκέπτονται οι Κινέζοι

Αξιοθέατα βάσει των δικών τους πολιτιστικών και ιστορικών κριτηρίων

Στην αυλή του «King's College» στο Κέμπριτζ της Βρετανίας βρίσκεται η πιο γνωστή ιτιά σε ολόκληρη την Κίνα. Το συγκεκριμένο δέντρο απαθανατίστηκε από τον Χσου Ζιμό, έναν ποιητή του 20ού αιώνα, ο βίος του οποίου εμπεριείχε όλα τα συστατικά μιας διαχρονικής διασημότητας: άφθονο ταλέντο, αμέτρητες ερωτικές περιπέτειες και έναν δραματικό θάνατο σε ηλικία μόλις 34 ετών. Ολοένα και περισσότεροι Κινέζοι τουρίστες επισκέπτονται κάθε χρόνο την ιτιά και τη μαρμάρινη πλάκα με στίχους από το ποίημα του Χσου, «Αφήνοντας το Κέμπριτζ» που έχει τοποθετηθεί λίγο παραδίπλα. Οι ντόπιοι και οι επισκέπτες από άλλα κράτη προσπερνούν βιαστικά το δέντρο, αλλά για τους καλλιεργημένους Κινέζους, που γνωρίζουν το ποίημα στα σχολικά τους χρόνια, το ήσυχο αυτό σημείο είναι μνημείο στη χαμένη νεότητα. Καθώς τα φλας αναβοσβήνουν, αρκετοί απ' αυτούς δεν μπορούν να κρύψουν τη συγκίνησή

Στην Ιταλία, αγαπημένος προορισμός η Βερόνα λόγω Σαίξπηρ και στη Γερμανία η Βόννη και η Τριέστη για Μπετόβεν και Μαρξ.

τους. Οι στίχοι του Χσου εξηγούν, ίσως, τους λόγους για τους οποίους το Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ θεωρείται από τους Κινέζους ανώτερο από το αντίστοιχο της Οξφόρδης.

Η ιτιά του Χσου είναι μία από τις πολλές στάσεις της ιδιαίτερα δημοφιλούς στην Κίνα «Μεγάλης Ταξιδιωτικής Περιοδείας στην Ευρώπη». Είναι αλήθεια ότι η νέα μεσαία τάξη της Κίνας απολαμβάνει τις επισκέψεις στα περιβόητα αξιοθέατα της Γηραιάς Ηπείρου, όπως ο Πύργος του Αϊφελ. Οι Κινέζοι τουρίστες, ωστόσο, έχουν δημιουργήσει τη δική τους ξεχωριστή, διαδρομή μέσα στα κράτη της Ευρώπης, η οποία διαμορφώθηκε βάσει των δικών τους πολιτιστικών και ιστορικών κριτηρίων. Ως εκ τούτου, τοποθεσίες παντελώς αδιάφορες για τον μέσο Ευρωπαίο, όπως η Βερόνα, το Λουξεμβούργο και το όρος Τίτλις στην Ελβετία, έχουν αποκτήσει τεράστια φήμη στην Κίνα.

Η μεγάλη περιοδεία των Κινέζων στην Ευρώπη ξεκινάει συνήθως από τη Γαλλία - τη χώρα που συνδυάζει όλες τις θεμελιώδεις αρετές της Γηραιάς Ηπείρου: την Ιστορία, τον ρομαντισμό, την πολυτέλεια και την ποιότητα. Παριζιάνικα καταστήματα, όπως αυτό της Louis Vuitton, θεωρούνται σημαντικές στάσεις. Εξ ου και στο κεντρικό κατάστημα της συγκεκριμένης εταιρείας υπάρχουν πωλητές που μιλούν μάνταριν. Από τη Γαλλία, τα γκρουπ των Κινέζων τουριστών μετακινούνται προς την Ιταλία, σταματώντας πολλές φορές στα καζίνο του Μονακό ή της Νίκαιας. Η Βενετία και η Ρώμη αποτελούν κλασικούς προορισμούς για κάθε τουρίστα, αλλά οι Κινέζοι περνούν και από τη Βερόνα. Ο λόγος; Μια έπαυλη του 13ου αιώνα, για την οποία λέγεται ότι σχετίζεται με το πασίγνωστο ρομάντζο του Ρωμαίου και της Ιουλιέτας. Το εν λόγω έργο του Σαίξπηρ λατρεύεται, κυριολεκτικά, στην Κίνα, όντας ένα από τα πρώτα ξένα έργα που μεταφράστηκαν στα μάνταριν. Από την Ιταλία μεταβαίνουν στη Γερμανία, όπου η Βόννη και η Τριέστη είναι γι' αυτούς εξίσου σημαντικές με το Βερολίνο ή την Κολωνία. Για τους Κινέζους Βόννη σημαίνει Μπετόβεν και Τριέστη, Καρλ Μαρξ. Από εκεί μεταφέρονται -συνήθως οδικώς- στις φημισμένες για τις σοκολάτες τους Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο, όπου φωτογραφίζονται μαζικά έξω από το παλάτι του Μεγάλου Δούκα. Εξαιρουμένων των λιγοστών που ταξιδεύουν στη Βρετανία, η ευρωπαϊκή περιοδεία των περισσότερων ολοκληρώνεται στη Λουκέρνη της Ελβετίας.

REUTERS/PAUL HACKETT

Εκτός από τα κλασικά αξιοθέατα, όπως είναι ο Τάμεσης, οι Κινέζοι τουρίστες έχουν δημιουργήσει τη δική τους ξεχωριστή, διαδρομή μέσα στα κράτη της Ευρώπης.

Σύγκλιση του Ομπάμα και των Ρεπουμπλικανών

Αν και σε μεταβατική περίοδο, το Κογκρέσο ψήφισε πολλά σοβαρά νομοθετήματα

Της **SHERYL GAY STOLBERG**
THE NEW YORK TIMES

Η εικόνα που προσέφερε η Ουάσιγκτον στον παρατηρητή την περασμένη εβδομάδα ήταν πρωτόγνωρη: τα συναισθήματα ήταν έντονα και όλα τα μελλοντικά σχέδια έμοιαζαν να είναι στον αέρα. Ο συνήθως σοβαρός επικεφαλής των Ρεπουμπλικανών στη Γερουσία, Μιτς Μακόνελ, ξέσπασε σε λυγμούς την ώρα που αποχαιρετούσε από το βήμα ηττηθέντα συνάδελφό του.

Παρά το βαρύ και συναισθηματικά φορτισμένο κλίμα, το Κογκρέσο κατάφερε να ψηφίσει σημαντικά νομοθετήματα, όπως την επέκταση των φοροαπαλλαγών της κυβέρνησης Μπους, νέα επενδυτικά προγράμματα, την κρίσιμη συνθήκη START για τα πυρηνικά όπλα και την άρση της απαγόρευσης για τους ομοφυλόφιλους στις ένοπλες δυνάμεις. Σχεδόν ένας στους πέντε νομοθέτες που ψήφισαν τα κείμενα αυτά δεν θα κάθονται στις θέσεις τους τον Ιανουάριο. «Αντιπαθώ αυτές τις μεταβατικές περιόδους του Κογκρέσου (γνωστές στις ΗΠΑ ως lame duck sessions, που σημαίνει «θητεία κουτσής πάπιας») γιατί είναι αντιπαραγωγικές», λέει ο πρώην γερουσιαστής των Ρεπουμπλικανών Τρεντ Λοτ.

Διακομματική συνεργασία στην επέκταση των φοροαπαλλαγών, σε νέα επενδυτικά προγράμματα, στην κρίσιμη συνθήκη START για τα πυρηνικά όπλα κ.ά.

Οι μεταβατικές αυτές περίοδοι δημιουργούν εύλογα ερωτήματα, όπως εάν οι ηττηθέντες ή συνταξιοδοτούμενοι βουλευτές δικαιούνται να ψηφίζουν για κρίσιμα νομοσχέδια. Είναι, ωστόσο, αλήθεια πως η εκτίμηση του κ. Λοτ ότι οι μεταβατικές περίοδοι είναι αντιπαραγωγικές δεν ισχύει για την παρούσα, που εμφάνισε τα πρώτα «κρούσματα» διακομματικής συνεργασίας: την ψήφιση των φοροαπαλλαγών, την άρση της απαγόρευσης για τους ομοφυλόφιλους οπλίτες και τη νέα συνθήκη START.

Αλλάζουν 100 αντιπρόσωποι

Η παραγωγικότητα αυτή ενοχλεί, όμως, τους Ρεπουμπλικανούς που θα αναλάβουν τον έλεγχο της Βουλής και θα ενισχύσουν τις έδρες τους στη Γερουσία τον Ιανουάριο. Ορισμένοι από αυτούς, όπως ο γερουσιαστής Τζαντ Γκρεγκ του Νιου Χαμσάιρ, υποστηρίζουν ότι τα μέλη της νομοθετικής εξουσίας πρέπει να περιορισθούν στην ψήφιση των αναγκαίων και μόνο νόμων, εκτιμώντας ότι η παρούσα σύνθεση των δύο Σωμάτων δεν αντιπροσωπεύει τη λαϊκή βούληση. «Το σημερινό Κογκρέσο είναι νόθο και δεν μπορεί να αποφασίζει για αμφιλεγόμενα θέματα», λέει ο βουλευτής Τομ Πράις από την Τζόρτζια, που εισήγαγε νομοσχέδιο με στόχο τη διακοπή της μεταβατικής νομοθετικής περιόδου μέχρι την ορκωμοσία των νεοεκλεγέντων βουλευτών και γερουσιαστών. Η πρότασή του δεν εξασφάλισε ούτε μία θετική ψήφο. «Προσπάθησα με τον τρόπο αυτό να υπογραμμίσω ότι δεν πρέπει να νομοθετήσουμε με την παρούσα μας σύνθεση. Σχεδόν εκατό μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων δεν θα επιστρέψουν στα έδρανά τους τον Ιανουάριο λόγω ήττας ή συνταξιοδότησης. Ουδείς υπεύθυνος άνθρωπος θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι αυτή η θητεία του Κογκρέσου πρέπει να λάβει αποφάσεις σε κρίσιμα ή αμφιλεγόμενα ζητήματα», λέει ο κ. Πράις.

Ο ιστορικός της αμερικανικής Γερουσίας Ντόναλντ Ρίτσι επισημαίνει ότι οι μεταβατικές περίοδοι στη νομοθετική εξουσία είναι πιο παραγωγικές όταν επίκειται εναλλαγή στην κομματική πλειοψηφία. «Ορισμένες φορές οι δύο πλευρές, που μέχρι εκείνη την ώρα αρνούνταν πεισματικά να συμφωνήσουν, συνειδητοποιούν τις διαφορές μεταξύ της απερχόμενης και της νέας Βουλής και αντιλαμβάνονται ότι τα πράγματα δεν θα βελτιωθούν. Αυτή είναι η στιγμή της αλήθειας», λέει ο κ. Ρίτσι. Αυτό ακριβώς φαίνεται να συνέβη με τους Δημοκρατικούς την περασμένη εβδομάδα, καθώς αποδέχθηκαν τη συμφωνία του προέδρου με τους Ρεπουμπλικανούς, που αφορά τη χρονική επέκταση των φοροαπαλλαγών της κυβέρνησης Μπους για άλλα δύο χρόνια. Η εκπνοή της ισχύος των φοροαπαλλαγών αυτών στις 31 Δεκεμβρίου υποχρέωσε τους νομοθέτες σε άμεση συμφωνία.

Η μετάβαση εξουσίας συνοδεύεται, όμως, από συναισθηματική φόρτιση που πλήττει το έργο και την αξιοπιστία των νομοθετικών Σωμάτων. Ο Δημοκρατικός γερουσιαστής Πάτρικ Λίχι από το Βερμόντ έζησε εννέα τέτοιες μεταβατικές περιόδους «lame duck» από το 1974. «Υπάρχουν αυτοί που ηττήθηκαν ή συνταξιοδοτούνται. Εχουν πακετάρει τα γραφεία τους, δεν έχουν πού να μείνουν στην Ουάσιγκτον και το μόνο που θέλουν είναι να γυρίσουν σπίτια τους. Πολύ σπάνια, οι μεταβατικές αυτές περίοδοι είναι παραγωγικές νομοθετικά. Συνήθως, όμως, δεν είναι».

EPA

Ο πρόεδρος Ομπάμα, περιστοιχιζόμενος από μέλη του Κογκρέσου, συμπεριλαμβανομένου και του επικεφαλής των Ρεπουμπλικανών Μιτς Μακόνελ, υπογράφει την επέκταση των φοροαπαλλαγών της κυβέρνησης Μπους για δύο ακόμη χρόνια.

Κρίσιμες αποφάσεις σε περιόδους «κουτσής πάπιας» του Κογκρέσου

Τη δεκαετία του 1930 προοδευτικοί μεταρρυθμιστές προσπάθησαν να ψηφίσουν συνταγματική ρύθμιση, που θα αποθάρρυνε τους ηττημένους νομοθέτες να επιστρέφουν στην Ουάσιγκτον.
Οι πατέρες του αμερικανικού έθνους όρισαν ότι το Κογκρέσο θα συγκαλείται την πρώτη Δευτέρα του Δεκεμβρίου, δημιουργώντας μεταβατική περίοδο «κουτσής πάπιας» (lame duck) τριών μηνών, καθώς η νέα νομοθετική περίοδος ξεκινούσε στις αρχές Μαρτίου. Χάρη σε συνταγματική ρύθμιση του 1933, η περίοδος αυτή συρρικνώθηκε σε ένα μήνα, με τα μέλη των Σωμάτων να ορκίζονται στις 3 Ιανουαρίου.
Οι μεταβατικές περίοδοι δεν εξαφανίσθηκαν, ενώ έχουν καταγραφεί 17 τέτοιες από το 1940, συμπεριλαμβανομένης και της παρούσας. Το Κογκρέσο έλαβε κρίσιμες αποφάσεις σε αυτές, όπως την κήρυξη πολέμου (1940, 1942 και 1944), την επίπληξη κατά του γερουσιαστή Τζο Μακάρθι το 1954, την πρόταση μομφής κατά του προέδρου Κλίντον το 1998 και τη δημιουργία του υπουργείου Εσωτερικής Ασφάλειας το 2002.
Ορισμένες μεταβατικές περίοδοι οδήγησαν σε σημαντικά συναινετικά νομοθετήματα, όπως το περιβαλλοντικό ταμείο Superfund το 1980 και τη διένεξη περί την ιδιοκτησία γης από τους Ινδιάνους στην Αλάσκα στις αρχές Δεκεμβρίου 2010. Το 2008, όμως, οι νομοθέτες της μεταβατικής περιόδου επέστρεψαν στα σπίτια τους άπραγοι, μην έχοντας επιτύχει συμφωνία για την ψήφιση επέκτασης των κρατικών παροχών σε ανέργους.

Το Ιράκ χωρίς τους Αμερικανούς

Το αίσθημα ανακούφισης που αναδυόταν από τους στρατιώτες της 1ης Μεραρχίας Πεζικού, που την επόμενη εβδομάδα επιστρέφουν στα σπίτια τους ύστερα από ένα χρόνο στο Ιράκ, ήταν σχεδόν απτό. «Φεύγουμε από 'δω. Τέλειωσε!», διάβαζες στα πρόσωπά τους. Σε περίπου 12 μήνες το ίδιο θα αισθάνεται και η Αμερική. Τα τελευταία αμερικανικά στρατεύματα θα αποχωρήσουν τον Δεκέμβριο του 2011, κατά τα προγραμματισμένα.

Τι θα γίνει μετά το τέλος της αμερικανικής εποχής του Ιράκ; Στη διάρκεια μιας εφιαλτικής κατοχής, η σκέψη αυτή έμοιαζε αδιανόητη για Ιρακινούς και Αμερικανούς. Τώρα όμως συζητείται σοβαρά σε μια κυβέρνηση, η οποία, με όλες τις αδυναμίες της, μάζεψε τουλάχιστον όλους τους σημαντικούς πολιτικούς παίκτες σ' ένα μαντρί.

Του **DAVID IGNATIUS**
Αρθρογράφου της WASHINGTON POST

Ο ναύαρχος Μάικ Μάλεν, αρχηγός του μεικτού γενικού επιτελείου των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων, συναντήθηκε πρόσφατα με τον Ιρακινό πρωθυπουργό Νουρί αλ Μαλίκι και τον κάλεσε να αρχίσει από τώρα να προετοιμάζεται για μια «μακροπρόθεσμη στρατηγική σχέση», βάσει της οποίας οι ΗΠΑ θα συνεχίσουν να εκπαιδεύουν τον ιρακινό στρατό και την αστυνομία, παρέχοντας άλλες αδιευκρίνιστες υπηρεσίες στον τομέα της ασφάλειας. Ο Μάλεν είπε αργότερα ότι ο Μαλίκι έδειχνε να επιθυμεί αυτή τη σχέση, «δεν έχει όμως ακόμη προσδιοριστεί η κατεύθυνσή της».

Ισως το σπουδαιότερο δημοσιογραφικό θέμα για το Ιράκ να είναι όλα όσα δεν έγιναν. Οταν το 2009 οι αμερικανικές δυνάμεις αποχώρησαν από τα ιρακινά μεγάλα αστικά κέντρα κυριαρχούσε ο φόβος ότι η χώρα θα βυθιστεί ξανά στη δίνη του εμφυλίου. Τίποτε δεν συνέβη. Αντίστοιχος ήταν ο φόβος όταν τα τελευταία μάχιμα στρατεύματα αποχώρησαν το περασμένο καλοκαίρι. Και πάλι δεν συνέβη τίποτε.

Οι αγωνίες για την αναζωπύρωση της φυλετικής βίας αφυπνίστηκαν με την οκτάμηνη πολιτική εκκρεμότητα, δηλαδή την αδυναμία σχηματισμού κυβέρνησης, μετά τις εκλογές του περασμένου Μαρτίου. Ομως οι διάφορες ομάδες αποδέχτηκαν τον περασμένο μήνα τη συμβιβαστική φόρμουλα, βάσει της οποίας ο Μαλίκι παραμένει πρωθυπουργός, επικεφαλής αυτή τη φορά ευρείας συμμαχίας, στην οποία συμμετέχουν όλοι οι μεγάλοι παίκτες.

Ο Μαλίκι δεν είναι το πρότυπο του ιδανικού ηγέτη. Ενίοτε τον εμφανίζουν ως την ιρακινή εκδοχή του Ρίτσαρντ Νίξον, συνωμότης στη σκέψη και μονίμως αξύριστος. Δεν είναι ευνοούμενος κανενός, έγινε όμως αποδεκτός απ' όλους, την Αμερική, το Ιράν, τους σουνίτες, τους σιίτες, τους Αραβες και τους Κούρδους.

Ακόμη και το ακανθώδες ζήτημα της εξάρθρωσης του μπααθισμού φαίνεται ότι διευθετήθηκε με συμβιβασμό, που άνοιξε την πόρτα του Κοινοβουλίου σε εξέχοντες σουνίτες πολιτικούς. Το ιρακινό πολιτικό σύστημα είναι μια διαρκής κονταρομαχία με τον κίνδυνο, στην οποία τίποτε δεν διευθετείται πριν από την ύστατη στιγμή (ή αργότερα). Αυτό τεντώνει τα νεύρα των μάλλον συμβιβαστικών Αμερικανών, στο τέλος όμως τη λύση τη βρίσκουν οι Ιρακινοί.

Η μακρότατη διαπραγματευτική περίοδος απέδειξε ότι οι περισσότεροι Ιρακινοί έχουν εξαντληθεί από τη βία. Κανείς εκτός από το τρομοκρατικό περιθώριο δεν θέλει να ξαναρχίσει ο εμφύλιος. Οπως λέει αξιωματούχος, μεταξύ μιας αποτελεσματικής και μιας αντιπροσωπευτικής κυβέρνησης, οι Ιρακινοί προτίμησαν τη δεύτερη.

«Σε γενικές γραμμές είμαι ικανοποιημένος από τα όσα ακούω», λέει ο Μάλεν. Οι ιρακινές δυνάμεις ασφαλείας είναι πολύ καλύτερες απ' όσο προέβλεπαν κάποιοι. Κατά τον Μάλεν είναι σε θέση να διαχειριστούν την εσωτερική ασφάλεια.

Από τους αριθμούς προκύπτει μια ροπή, που διαψεύδει τις προβλέψεις ότι οι Ιρακινοί δεν θα τα βγάλουν πέρα. Σύμφωνα με τους Αμερικανούς διοικητές κάθε μέρα στο Ιράκ καταγράφονται 15 περιστατικά στον τομέα της ασφάλειας, δηλαδή 20% λιγότερα σε σύγκριση με πέρυσι, όταν τα αμερικανικά στρατεύματα διαδραμάτιζαν μεγαλύτερο ρόλο, αντίστοιχα με τα ποσοστά πριν από την αμερικανική εισβολή το 2003.

Μεταξύ μιας αποτελεσματικής και μιας αντιπροσωπευτικής κυβέρνησης, οι Ιρακινοί προτίμησαν τη δεύτερη.

Τις επιτυχίες των ιρακινών δυνάμεων ασφαλείας αλλά και την πάντα ορατή τρομοκρατική απειλή σηματοδοτεί το εξής περιστατικό: στις 4 Δεκεμβρίου Αμερικανοί διοικητές ενημέρωσαν τις ιρακινές μυστικές υπηρεσίες ότι περίπου 15 βομβιστές με αυτοκίνητα ετοιμάζονταν να πλήξουν στόχους. Οι Ιρακινοί κατόρθωσαν να σταματήσουν τους τρεις, μεγάλη επιτυχία αλλά φοβερός απολογισμός σε θύματα.

Η ανησυχία της Ουάσιγκτον είναι ότι μετά τους Αμερικανούς το Ιράκ θα διολισθήσει και πάλι στο χάος, εάν δεν υπάρξει στενή σχέση σε θέματα ασφαλείας. Αμερικανοί αξιωματούχοι φοβούνται μήπως επαναληφθεί η τελευταία σκηνή της ταινίας «Ο πόλεμος του Τσάρλι Γουίλσον». Εκεί, οι Αμερικανοί φεύγουν (εν προκειμένω από τον πόλεμο της CIA κατά των Σοβιετικών στο Αφγανιστάν στη δεκαετία του '80), προς μεγάλη ανακούφιση μιας κουρασμένης από τον πόλεμο κοινής γνώμης, και τότε η τρομοκρατία (εν προκειμένω ο Οσάμα μπιν Λάντεν και η Αλ Κάιντα) καλύπτει το κενό.

Οταν στη διάρκεια συζήτησης με δημοσιογράφους, ο υποδιοικητής των αμερικανικών δυνάμεων στο Ιράκ, αντιστράτηγος Ρόμπερτ Κον, ρωτήθηκε εάν το Ιράκ είναι πλέον ένας «λησμονημένος πόλεμος», αντέδρασε. «Αυτά που βλέπουμε σήμερα έχουν πληρωθεί ακριβά με αίμα και πλούτη από τους Αμερικανούς στρατιώτες και φορολογούμενους», είπε. Γι' αυτό και ο ίδιος δεν θέλει να δει την «επένδυση» να χάνεται μέσα στην ανακούφιση Αμερικανών και Ιρακινών, που επιτέλους ξέφυγαν από τη σκιά του πολέμου.

Τα παρεπόμενα δεν πρέπει να εγκλωβιστούν για μια ακόμη φορά στο κενό ασφαλείας. Διότι πάντα υπάρχει το ενδιάμεσο σημείο μεταξύ του να κάνεις πολλά και του να μην κάνεις τίποτε.

Βιάζονται να απεμπλακούν από το Αφγανιστάν

ΗΠΑ, Βρετανία, Γερμανία και Ισπανία ετοιμάζονται να αρχίσουν την απόσυρση στρατωτικών δυνάμεων εντός του 2011

Αβέβαιο προδιαγράφεται το μέλλον του Αφγανιστάν, καθώς τα ερωτήματα αναφορικά με τις προθέσεις των Αμερικανών, αλλά και των λοιπών «αιμοδοτών» της νατοϊκής δύναμης στην ασιατική χώρα, πληθαίνουν. Στον απόηχο της συγκρατημένα αισιόδοξης έκθεσης του Λευκού Οίκου αναφορικά με την πρόοδο του πολέμου –γίνεται λόγος περί ουσιαστικών, αν και «ανατρέψιμων», κερδών έναντι των Ταλιμπάν και της Αλ Κάιντα και για αυξημένες πιθανότητες επίτευξης του στόχου της σταδιακής αποχώρησης των Αμερικανών, αρχής γενόμενης από το καλοκαίρι του 2011– η Βρετανία και η Γερμανία, αλλά και η Ισπανία, εμφανίζονται ήδη κάτι παραπάνω από πρόθυμες να ξεκινήσουν και αυτές με τη σειρά τους τη διαδικασία της απόσυρσης των στρατιωτικών τους δυνάμεων εντός του νέου έτους.

Η διαφαινόμενη βιασύνη των Αμερικανών και των νατοϊκών τους συμμάχων να απεμπλακούν το συντομότερο από το Αφγανιστάν, πάντως, ωθεί ουκ ολίγους στην Καμπούλ και στο Ισλαμαμπάντ στον δρόμο του συμβιβασμού με τους Ταλιμπάν, με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται για την ευρύτερη περιοχή.

Την περασμένη Τρίτη, ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, προκάλεσε μερική αναταραχή όταν, κατά τη διάρκεια συνέντευξης στο αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο NBC, τόνισε με έντονο ύφος πως «ό,τι και αν συμβεί θα έχουμε φύγει οριστικά και αμετάκλητα από το Αφγανιστάν μέχρι το 2014». Ο κ. Μπάιντεν, ο οποίος φημίζεται για τις ήπιες διπλωματικές του προσεγγίσεις, αλλά και για τις «εκ παραδρομής» αποκαλύψεις του, έσπευσε στη συνέχεια να διατυμπανίσει ότι «η σταδιακή απόσυρση των αμερικανικών στρατευμάτων θα αρχίσει τον Ιούλιο του 2011». Λίγες, μόλις, ώρες αργότερα, ο εκπρόσωπος Τύπου του Λευκού Οίκου, Ρόμπερτ Γκιμπς, προσπάθησε να σώσει τα προσχήματα, ισχυριζόμενος πως ο κ. Μπάιντεν αναφερόταν «αποκλειστικά στον πολεμικό ρόλο των ΗΠΑ».

Πολιτικοί αναλυτές, ωστόσο, υπογράμμιζαν ότι η «γκάφα» του αντιπροέδρου Μπάιντεν καθιστά ακόμα πιο δύσκολή την προσπάθεια του διοικητή της αμερικανικής στρατιωτικής δύναμης στο Αφγανιστάν, στρατηγού Πετρέους, να πείσει την ηγεσία του πακιστανικού στρατού πως οφείλει να εντείνει τις προσπάθειες για την πάταξη των Ταλιμπάν στο βόρειο Βαζιριστάν και στην ευρύτερη περιοχή της Κουέτα. Επισημαίνεται δε ότι στις αρχές του μήνα διέρρευσαν δύο απόρρητα έγγραφα, σύμφωνα με τα οποία η στρατηγική του Αμερικανού προέδρου, Μπαράκ Ομπάμα, για το Αφγανιστάν δεν έχει ουσιαστικές πιθανότητες επιτυχίας αν ο πακιστανικός στρατός δεν αποτρέψει τις επιθέσεις των Ταλιμπάν από τις ημιαυτόνομες μεθοριακές περιοχές.

REUTERS

Ο Βρετανός πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον, κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του σε στρατιωτική βάση στο Αφγανιστάν, είπε ότι η αποχώρηση των βρετανικών δυνάμεων θα αρχίσει εντός του επόμενου έτους.

Η πλέον αιματηρή χρονιά

Την ίδια στιγμή, η τοποθέτηση του αντιπροέδρου Μπάιντεν υπονομεύει την προσπάθεια της κυβέρνησης Ομπάμα να διορθώσει το αρχικό λάθος της δέσμευσης για έναρξη της διαδικασίας αποχώρησης από το Αφγανιστάν τον Ιούλιο του 2011. Οι Αμερικανοί και οι σύμμαχοί τους, άλλωστε, ήταν εκείνοι που κατά τη διάρκεια της πρόσφατης συνόδου του ΝΑΤΟ στη Λισσαβώνα υπερέβαλαν εαυτούς προκειμένου να μεταθέσουν την ημερομηνία παράδοσης του ελέγχου της χώρας στις τοπικές δυνάμεις ασφαλείας το 2014.

Καθώς, μάλιστα, η χρονιά που ολοκληρώνεται σε λίγες ημέρες αποτελεί ήδη την πλέον αιματηρή για τους συμμάχους από την εισβολή του 2001, οι δύο χώρες με τους περισσότερες άνδρες στο Αφγανιστάν μοιάζουν και αυτές να ανυπομονούν για την απεμπλοκή τους.

Μιλώντας κατά τη διάρκεια αιφνιδιαστικής επίσκεψης σε στρατόπεδο έξω από την Καμπούλ στις αρχές του μήνα, ο Βρετανός πρωθυπουργός, Ντέιβιντ Κάμερον, εμφανίστηκε ιδιαίτερα αισιόδοξος όσον αφορά την εκπαίδευση των αφγανικών δυνάμεων ασφαλείας και άρα και για τις πιθανότητες έναρξης της διαδικασίας απόσυρσης των στρατευμάτων εντός του 2011. Στο ίδιο μήκος κύματος, ο υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας, Γκίντο Βεστερβέλε, ανακοίνωσε τη σταδιακή αποχώρηση των 4.800 στρατιωτών της χώρας εντός του νέου έτους. Η Ισπανία, τέλος, κατέστησε σαφές ότι η διαδικασία αποχώρησής της θα αρχίσει εντός του 2011.

Μια νέα εποχή Σκοτεινών Χρόνων άρχισε

Οι αξίες του Διαφωτισμού υποχωρούν, καθώς η οικονομική κρίση ευνοεί την αναβίωση τάσεων εθνικισμού και φυλετικής ανωτερότητας

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Το 2010 ήταν η χρονιά της απομυθοποίησης για τον Μπαράκ Ομπάμα. Απόλυτος κυρίαρχος του πολιτικού παιχνιδιού μέχρι πρόσφατα, είδε το κόμμα του να κατατροπώνεται στις ενδιάμεσες εκλογές του περασμένου Νοεμβρίου. Ήδη σύρθηκε να παρατείνει επ' αόριστον τις προκλητικές φοροαπαλλαγές που είχε καθιερώσει ο Τζορτζ Μπους υπέρ των πλουσίων, γεγονός που μεταφράστηκε ως προδοσία της επαγγελίας για Αλλαγή. Στην εξωτερική πολιτική, με το Γκουαντάναμο να λειτουργεί ακόμη και τον πόλεμο στο Αφγανιστάν να συνεχίζεται, η συνέχεια με την προηγούμενη κατάσταση πραγμάτων είναι εξίσου εμφανής. Οι οπαδοί του 44ου προέδρου διερωτώνται αν μείνει στην ιστορία ως νέος Κάρτερ, ένας ασθενής ηγέτης καλών προθέσεων, που θα αποτύχει να επανεκλεγεί, ή ως νέος Κλίντον, που θα εξασφαλίσει την πολιτική του επιβίωση μόνον έχοντας πουλήσει την ψυχή του στο διάβολο.

Ο κίνδυνος να αποδειχθεί το φαινόμενο Ομπάμα σύντομη παρένθεση σ' ένα σκηνικό οπισθοδρόμησης δεν περιορίζεται στα πεδία της οικονομικής πολιτικής και των διεθνών σχέσεων, αλλά επεκτείνεται στη σφαίρα του πολιτισμού και των αξιών. Η εκλογή του πρώτου μαύρου προέδρου στην ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών χαιρετίστηκε ως ήττα της συμμαχίας νεοσυντηρητικών και χριστιανικής Δεξιάς, που είχε οδηγήσει την υπερδύναμη σε μια μεσαιωνική ατμόσφαιρα - με την ισλαμοφοβία, τις κραυγές για «Σταυροφορία», την καχυποψία απέναντι στην επιστήμη, τις υστερικές εκστρατείες κατά των αμβλώσεων και της έρευνας με βλαστοκύτταρα.

Ο κίνδυνος να αποδειχθεί το φαινόμενο Ομπάμα σύντομη παρένθεση σ' ένα σκηνικό οπισθοδρόμησης δεν περιορίζεται στα πεδία της οικονομικής πολιτικής και των διεθνών σχέσεων, αλλά επεκτείνεται στη σφαίρα του πολιτισμού και των αξιών.

Απέναντί τους, ο Μπαράκ Χουσείν Ομπάμα εμφανιζόταν ως ο θρίαμβος της φωτισμένης, πολυπολιτισμικής κοινωνίας, της ανεκτικότητας και του ορθού λόγου. Δύο χρόνια αργότερα, ο νεοσυντηρητικός σκοταδισμός αναβιώνει με τη μορφή του διαβόητου Tea Party και ο Μπαράκ Ομπάμα αναγκάζεται να διαβεβαιώσει δημοσίως τους ομοεθνείς του ότι προσεύχεται καθημερινά στο Ευαγγέλιο και ότι δεν είναι, όπως ψιθυρίζουν οι πολιτικοί του εχθροί… κρυπτομουσουλμάνος!

EPA/JIM LO SCALZO

Υπέρμαχοι της χριστιανικής Δεξιάς και αντι-ισλαμιστές, στον Μισισιπή των ΗΠΑ, καίνε αντίγραφο του Κορανίου, καθώς και αντίγραφα αποφάσεων του Ανώτατου Δικαστηρίου για το δικαίωμα της άμβλωσης και για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων. Κάτω: Από τον Αγιο Παντελεήμονα μέχρι το Σεν Ντενί, τα φαινόμενα των φυλετικών, θρησκευτικών και πολιτιστικών συγκρούσεων πολλαπλασιάζονται με εκθετικούς ρυθμούς.

PHASMA/ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

Απλή διαπίστωση

Το φαινόμενο δεν αφορά μόνο τις Ηνωμένες Πολιτείες. Στις 17 Οκτωβρίου, η Αγκελα Μέρκελ δήλωσε: «Αυτή η πολυπολιτισμική προσέγγιση, που λέει ότι ζούμε ευτυχισμένοι ο ένας δίπλα στον άλλο, απέτυχε. Απέτυχε οικτρά». Εδώ δεν πρόκειται για εκτίμηση, αλλά για απλή διαπίστωση, κάτι σαν ληξιαρχική πράξη θανάτου. Από τον Αγιο Παντελεήμονα μέχρι το Σεν Ντενί, τα φαινόμενα των φυλετικών, θρησκευτικών και πολιτιστικών συγκρούσεων πολλαπλασιάζονται με εκθετικούς ρυθμούς. Στη χώρα του Διαφωτισμού, ο Σαρκοζί κηρύσσει τον πόλεμο στους μετανάστες με πολεμική κραυγή «ή αγαπάτε τη Γαλλία ή φεύγετε»!

Στη Γερμανία, οι ιστορικές ενοχές δεν εμπόδισαν ένα σοσιαλδημοκράτη τραπεζίτη και πολιτικό, τον Τίλο Σαράτσιν, να υιοθετήσει θεωρίες πολιτιστικής ανωτερότητας έναντι των Εβραίων, των Αράβων και των Τούρκων. Αλλά και η ίδια η καγκελάριος Μέρκελ ήρθε να υιοθετήσει την εξαιρετικά επικίνδυνη θεωρία της κυριαρχης κουλτούρας (Leitkultur), στην οποία οφείλουν να προσαρμόζονται οι μειονότητες. Για ειρωνεία της τύχης, ο όρος επινοήθηκε το 1998 από τον Γερμανό Αραβα Μπασάμ Τίμπι, με εντελώς διαφορετική έννοια (εκείνη του κοσμικού, ευρωπαϊκού πολιτισμού, υπεράνω των εθνικών διαφορών), για να τον σφετερισθεί στη συνέχεια, υπό εντελώς διαστρεβλωμένη μορφή, η εθνικιστική Δεξιά.

Ο Ισραηλινός ιστορικός Ζέεβ Στέρνχελ γράφει στο τελευταίο τεύχος της γαλλικής επιθεώρησης Le Monde diplomatique ότι ένα ρεύμα Αντι-Διαφωτισμού» απλώνεται σε ολόκληρο τον δυτικό κόσμο, αλλάζοντας τις κυριαρχες αντιλήψεις για τη φύση του εθνικού κράτους. Στην περίφημη «Εγκυκλοπαίδεια», οι Ντιντερό και Ντ' Αλαμπέρ δίνουν τον τυπικό, για τον Αιώνα των Φώτων, ορισμό του έθνους: «Ένα υπολογίσιμο σύνολο ανθρώπων, που ζουν σε μια συγκεκριμένη χώρα, εντός συγκεκριμένων γεωγραφικών ορίων και υπακούουν σε μια συγκεκριμένη κυβέρνηση». Ενα έθνος-κράτος που οικοδομείται αποκλειστικά στη βάση ενός κοσμικού, κοινωνικού συμβολαίου, χωρίς την παραμικρή αναφορά στη γλώσσα, τη φυλή και τον πολιτισμό.

Αντίθετα, σημειώνει ο Στέρνχελ, στην εποχή μας κερδίζει έδαφος το αντίπαλο ρεύμα, που θεμελιώθηκε ήδη πριν από την πτώση της Βαστίλλης από τον Γερμανό Γκότφριντ φον Χέρντερ. Ο διαπρύσιος εχθρός του Ρουσσώ και του Βολταίρου έβλεπε το έθνος «σαν φυσικό φαινόμενο, ένα ζωντανό οργανισμό, προικισμένο με διάνοια και ψυχή, που εκφράζονται μέσω της γλώσσας. Οπως τα φύλλα και τα κλαδιά δεν υπάρχουν παρά μόνο μέσω του δέντρου, έτσι και οι άνθρωποι δεν υπάρχουν παρά μόνο μέσω του έθνους. Αυτή η ομογενής, σχεδόν φυλετική ενότητα διαθέτει προσωπικότητα και χαρακτήρα και αντιπροσωπεύει τα πιο ευγενικά κατορθώματα της Ιστορίας».

Το πνεύμα του Αντι-Διαφωτισμού ήταν ιδιαίτερα ισχυρό στην Αμερική του υιού Μπους, ο οποίος, όταν ρωτήθηκε για τους αγαπημένους του φιλοσόφους, είχε αρκεσθεί να αναφέρει τον Ιησού Χριστό. Ο μέντορας των νεοσυντηρητικών Ντάνιελ Μπελ εντόπιζε τη ρίζα όλων των κοινωνικών κακών στην τυραννία του ορθού λόγου: «Το σύνθημα "ο Θεός είναι νεκρός" σημαίνει ότι η κοινωνία είναι νεκρή». Το μεγάλο αμάρτημα των κοσμικών, οικουμενικών αξιών είναι ότι «μετατοπίζουν το κέντρο της εξουσίας από το ιερό στο βέβηλο». Στο ίδιο μήκος κύματος, ο πιο πολιτικός θεωρητικός των νεοσυντηρητικών, Ιρβινγκ Κρίστολ, υπερασπιζόταν τη συμμαχία του ρεύματος με τη θρησκεία, μετατοπίζοντας όλα τα κοινωνικά προβλήματα της Αμερικής στη σφαίρα της ηθικής: Για την κατάρρευση της Γουόλ Στριτ φταίει η ανηθικότητα, η απληστία, ο εγωκεντρισμός ενός έθνους που παρασύρθηκε από τις Σειρήνες του λαϊκού, μη θρησκευτικού κράτους, μακριά από τις ρίζες του.

Παρά τη συντριπτική ήττα των νεοσυντηρητικών από τον Ομπάμα, οι απόψεις τους επανέρχονται δριμύτερες στο φόντο μιας οικονομικής κρίσης που διαρρηγνύει βίαια τον κοινωνικό ιστό. Αν σε συνθήκες οικονομικής ανάπτυξης ενισχύεται η λογική που θέλει το έθνος να ορίζεται από αυτά που μας ενώνουν (ένα ορισμένο κοινωνικό συμβόλαιο, που εξασφαλίζει δημοκρατικά δικαιώματα), στις συνθήκες της κρίσης και των βίαιων συγκρούσεων που τη συνοδεύουν, το έθνος μετατοπίζεται προς αυτά που μας χωρίζουν - τη γλώσσα, τη θρησκεία, τη φυλή. Μια τάση, ειρήσθω εν παρόδω, εντελώς αντίθετη με την παράδοση του πρώιμου χριστιανισμού, όταν ο Απόστολος Παύλος (προς Κορινθίους α΄, Κεφ. 12) ξεπερνούσε την ιουδαϊκή λογική του «περιούσιου λαού», για να κηρύξει την ισότητα και την ενότητα όλων των εθνών μέσα στην οικουμενικότητα του πνεύματος…

Info

-Ζέεβ Στέρνχελ, «Ο Αντι-Διαφωτισμός: Από τον 18ο αιώνα έως τον Ψυχρό Πόλεμο», Πόλις, 2009.
-Scott M. Thomas, «A Globalized God», Foreign Affairs, November/December 2010.
-Olivier Roy, «Holy Ignorance», Columbia University Press, 2010.
-Zeev Sternhel, «Anti-Lumieres de tous les pays...», Le Monde diplomatique, Decembre 2010.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Γιόχαν Γκότφριντ φον Χέρντερ

Ο μαθητής προκαλεί τον δάσκαλο

Αν έπρεπε να ορίσει κανείς οπωσδήποτε τη γέννηση του Αντι-Διαφωτισμού στον χωροχρόνο, η καλύτερη επιλογή θα ήταν ίσως το καλοκαίρι του 1774, στο Μπίκεμπουργκ της Βεστφαλίας. Ήταν τότε που ο τριαντάχρονος Λουθηρανός πάστορας Γιόχαν Γκότφριντ φον Χέρντερ συνέταξε με πυρετική δουλειά τριών εβδομάδων το βιβλίο του «Για μια φιλοσοφία της Ιστορίας», με στόχο να ορθώσει ανάχωμα στην επέλαση των επικίνδυνων ιδεών του Διαφωτισμού, από τη Γαλλία προς τη Γερμανία.

Γόνος φτωχής οικογένειας της Πρωσίας, ο νεαρός Χέρντερ είχε την τύχη να σπουδάσει στο Κένιξμπεργκ (το σημερινό Καλίνινγκραντ) με καθηγητή τον εκ των πρωτεργατών του Διαφωτισμού Εμάνουελ Καντ. Δίνοντας ωστόσο από πολύ νωρίς δείγματα γραφής, ο Χέρντερ απαρνήθηκε τον μεγάλο φιλόσοφο, υπέρ του ανθρώπου που θα γινόταν ο πνευματικός του μέντορας, του γαλλοφοβικού, Γερμανού εθνικιστή Γιόχαν Γκέοργκ Χάμαν. Ο επονομαζόμενος «Μάγος του Βορρά» λόγω της προσκόλλησής του στον μεσαιωνικό γερμανικό μυστικισμό, θα επιδρούσε καθοριστικά στα μοτίβα που θα σφράγιζαν το μετέπειτα έργο του Χέρντερ: Πρωτείο της παρόρμησης έναντι της λογικής, του μύθου έναντι της γνώσης, του κοινοτικού έναντι του ατομικού, του πρωικού πεπρωμένου έναντι της εκσυγχρονιστικής λογικής της προόδου.

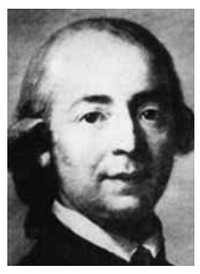

Ο Αντι-Διαφωτιστής Γιόχαν Γκότφριντ φον Χέρντερ.

Αργότερα, ο Χέρντερ θα ομολογούσε ότι θα προτιμούσε να είχε γεννηθεί στον Μεσαίωνα, με την ιπποσύνη και τους θρύλους της, αντί για την πεζή εποχή των Νέων Χρόνων. Για τον Χέρντερ, γερμανικό ήταν κατ' εξοχήν το γοτθικό και αντιγερμανικός ο γαλλοθρεμένος Διαφωτισμός, με τα καινά δαιμόνια της ταξικής διαίρεσης που διακρίνονταν ήδη καθαρά, πολύ πριν από την πτώση της Βαστίλλης. «Υπάρχει μόνο μία τάξη στο κράτος», έγραψε, «κι αυτή είναι ο Λαός, Volk (όχι βέβαια ο όχλος), στον οποίο ανήκουν τόσο ο βασιλιάς, όσο και ο αγρότης». Ο μυθικός γερμανικός Λαός του Χέρντερ είναι ένα αταξικό, αλλά αυστηρά ιεραρχημένο σώμα. Ο άνθρωπος δεν διαμορφώνεται από τη μόρφωση, την εργασία και την πολιτική συγκρότηση της χώρας του, αλλά από τους προγόνους του, το «έδαφος» στο οποίο είναι θαμμένοι, την κληρονομημένη κουλτούρα.

Ο Χέρντερ πέθανε το 1803, όταν τα στρατεύματα του Ναπολέοντα και της Γαλλίας του Διαφωτισμού θριάμβευαν απέναντι στις Αυτοκρατορίες των Σκοτεινών Χρόνων. Ωστόσο το έργο του Χέρντερ θα τροφοδοτούσε έναν πραγματικό πνευματικό χείμαρρο προς τα τέλη του 19ου αιώνα, στα χρόνια του Νίτσε, του ανθρώπου που εισήγαγε, πιθανότατα, τον όρο Αντι-Διαφωτισμός, σε μια εποχή όπου καινούργιες, αποικιακές Αυτοκρατορίες αναδύονταν στο προσκήνιο και όπου τα φαντάσματα των πιο ανορθολογικών, εθνικιστικών καταστροφών στοίχειωναν κιόλας πάνω από τις δυτικές Δημοκρατίες.

Οι θρησκείες της παγκοσμιοποίησης και ο ρόλος τους στη διεθνή πολιτική

Ισλαμικός φονταμενταλισμός, Σταυροφορία κατά του «Αξονα του Κακού», διαμάχη για τις χριστιανικές ρίζες της Ευρώπης και τη μουσουλμανική μαντίλα: Εδώ και μία τουλάχιστον δεκαετία, η άνοδος του ρόλου των θρησκειών στη διεθνή πολιτική αποτελεί αδιαφιλονίκητη πραγματικότητα. Ωστόσο, η άνοδος του θρησκευτικού φαινομένου δεν συνοδεύεται από ενίσχυση της πνευματικότητας. Το αντίθετο, συχνά σημαδεύεται από την παλινδρόμηση σε μια νοσηρή ατμόσφαιρα θρησκευτικών και φυλετικών πολέμων, από τη Νιγηρία και το Ιράκ, μέχρι την Ινδία και τις Φιλιππίνες.

Σε πρόσφατο άρθρο του στο περιοδικό Foreign Affairs, ο καθηγητής Σκοτ Τόμας σημειώνει τις ιδιομορφίες της νέας θρησκευτικής αφύπνισης: Ενώ κατά το παρελθόν η θρησκεία ήταν βαθιά ριζωμένη στις αγροτικές κοινότητες και εξασθένιζε με την αστικοποίηση, την εκβιομηχάνιση και τη συνακόλουθη άνοδο της επιστημονικής-τεχνικής μόρφωσης, σήμερα το προνομιακό πεδίο εξάπλωσης εντοπίζεται στις αχανείς παραγκουπόλεις των μεγα-πόλεων. Είναι οι ξεριζωμένοι πληθυσμοί της υπαίθρου που ρίχνονται από τα παλλιροϊκά κύματα της ιστορίας στην αφιλόξενη αστική ζούγκλα, εκείνοι που θα αναζητήσουν πιο εύκολα παρηγοριά στην «καρδιά ενός άκαρδου κόσμου» και σανίδα σωτηρίας στη φιλανθρωπία της Εκκλησίας.

Ευαγγελιστές και Πεντηκοστιανοί

Σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες, οι δύο ταχύτερα επεκτεινόμενες θρησκείες σε παγκόσμια κλίμακα είναι τα συγγενή, προτεσταντικά ρεύματα των Ευαγγελιστών, που δίνουν κεντρική θέση στην Αγία Γραφή και των Πεντηκοστιανών, που τονίζουν το έργο του Αγίου Πνεύματος. Το μήνυμα των δύο αυτών ρευμάτων για προσωπική λύτρωση, συγχώρεση και τελείωση βρίσκουν γόνιμο έδαφος τόσο στις πληβειακές μάζες, όσο και στη μορφωμένη μεσαία τάξη του παγκόσμιου Νότου. Αυτό ισχύει ακόμη και στην ταχύτατα αναπτυσσόμενη Κίνα, όπου το κυβερνών Κομμουνιστικό Κόμμα επιδεικνύει ανοχή στον προσηλυτισμό που αναπτύσσουν οι Ευαγγελιστές, όπως και στην αναβίωση του Κομφουκιανισμού, βλέποντας σ' αυτά τα συντηρητικά δόγματα παράγοντες εκτόνωσης των κοινωνικών εντάσεων - άλλωστε είναι το ίδιο το ΚΚ Κίνας που έχει κάνει σημαία του την «κοινωνία της αρμονίας».

Εξίσου γρήγορη είναι η εξάπλωση του Ισλάμ, με ορατό δείγμα τον αυξανόμενο πληθυσμό νέων γυναικών που φορούν μαντίλα, από την Τουρκία και τη Μέση Ανατολή, μέχρι την Ινδία και τη Δυτική Κίνα. Οπως αναφέρει στο καινούργιο του βιβλίο «Ιερή Αγνοια» ο Ολιβιέ Ρουά, το κοινό χαρακτηριστικό του Ισλάμ και των Ευαγγελιστών/ Πεντηκοστιανών είναι ότι προσφέρονται για να αναπτυχθούν στο περιβάλλον της παγκοσμιοποίησης: Σε αντίθεση με την Καθολική Εκκλησία, που βασίζεται σε ένα ορισμένο «κέντρο», το Βατικανό, με μια ορισμένη ιεραρχία ή με τις εθνικές θρησκείες (Ορθόδοξοι Χριστιανοί, Ινδουιστές κ.ά.), τόσο τα προτεσταντικά δόγματα όσο και το Ισλάμ εμφανίζονται ως πραγματικά παγκόσμιες, απο- εθνικοποιημένες και απο-εδαφικοποιημένες θρησκείες, που πρεσβεύουν την απευθείας σχέση του ατόμου με το θείο. Ανταποκρίνονται, με άλλα λόγια, στα νέα δεδομένα της παγκοσμιοποίησης, όπου η πίστη δεν καθορίζεται αναγκαστικά από τον τόπο γέννησης και τους κοινοτικούς δεσμούς, αλλά γίνεται ζήτημα ατομικής, πλουραλιστικής επιλογής, στη μεγάλη «αγορά» των θρησκευτικών δογμάτων.

Θεϊκή αναδιάρθρωση του χρέους!

Από την εποχή του Ζολά και του Ντίκενς, όλες οι μεγάλες κρίσεις του διεθνούς καπιταλισμού αποτελούσαν πεδίο δόξης λαμπρόν για την εξάπλωση χριστιανικών, φιλανθρωπικών δικτύων των πιο διαφορετικών κοινωνικών και πολιτικών κατευθύνσεων - από τον διαβόητο παπα Γκαμπόν, πράκτορα της τσαρικής αστυνομίας στη Ρωσία, μέχρι την αριστερίζουσα Θεολογία της Απελευθέρωσης στη Λατινική Αμερική του Ψυχρού Πολέμου.
Οι κρίσεις της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '90, οδήγησαν σε μια νέα άνοδο των κάθε είδους φιλανθρωπικών δραστηριοτήτων Εκκλησιών και θρησκευτικών κινημάτων. Μια από τις πιο πρωτότυπες εκδηλώσεις του φαινομένου είναι οι «Χριστιανοί Ενάντια στη Φτώχεια» (CAP). Δημιουργήθηκε στη Μεγάλη Βρετανία το 1996, κατά την τελευταία φάση του Θατσερισμού, ως εθνική, μη κυβερνητική οργάνωση που ειδικεύεται στην επιμήκυνση/αναδιάρθρωση του... ιδιωτικού χρέους! Η οργάνωση διαθέτει δίκτυο τοπικών γραφείων που συνεργάζονται με τις κατά τόπους χριστιανικές εκκλησίες. Ο υπερχρεωμένος ιδιώτης που ζητάει τη βοήθεια της οργάνωσης, την εξουσιοδοτεί να διαπραγματευτεί για λογαριασμό του με τις τράπεζες, ενώ η CAP του φτιάχνει ένα «πακέτο» ορθολογικής οργάνωσης των οικονομικών του με στόχο την αποπληρωμή των χρεών σε διάστημα πέντε ετών. Ενα είδος «μνημόνιου Ι.Χ.», δηλαδή...

Πρόληψη από την κούνια

Προληπτικός έλεγχος νεογνών και στην Κύπρο, με την εφαρμογή ενός πρωτοποριακού screen test

Του **ΚΩΣΤΑ ΠΑΥΛΙΔΗ**

«Η καλύτερη θεραπεία είναι η πρόληψη». Αυτό επιβεβαιώνει για μια ακόμα φορά το πρωτοποριακό screen test που εφαρμόζεται για πρώτη φορά στην Κύπρο. Ο προληπτικός αυτός έλεγχος σώζει ζωές νεογέννητων μωρών, καθώς ανιχνεύει δεκάδες κληρονομικές ασθένειες. Η υγεία ενός παιδιού είναι ό,τι πιο πολύτιμο για κάθε γονιό. Η αγωνία για πιθανές ασθένειες που απειλούν τη ζωή του, απομακρύνεται με ένα απλό και ανώδυνο τεστ. Πρόληψη λοιπόν από την κούνια, σωτήρια για το νεογέννητο μωρό.

Για πρώτη φορά στην Κύπρο προσφέρεται ένα πρωτοποριακό screen test για νεογέννητα, με το οποίο ανιχνεύονται 56 ενδεχόμενες κληρονομικές παθήσεις.

Ανιχνεύονται 56 ενδεχόμενες κληρονομικές παθήσεις

Η έγκαιρη εργαστηριακή διερεύνηση και διάγνωση θα επιτρέψει στον γιατρό να διασφαλίσει την κατάλληλη και εξειδικευμένη θεραπεία.

Το screen test εφαρμόζεται για την ανίχνευση ασθενειών για τις οποίες η έγκαιρη παρέμβαση οδηγεί στην ελάττωση ή αποκλεισμό της θνησιμότητας ή και της παθολογίας ή γενικότερα επιπλοκών στην υγεία του νεογνού.

Ο προληπτικός έλεγχος νεογνών δεν αποτελεί μέθοδο διάγνωσης οποιουδήποτε από τα διερευνώμενα νοσήματα. Η οριστική διάγνωση ή ο αποκλεισμός πραγματοποιείται στη συνέχεια με κλινική εξέταση και εξειδικευμένες γενετικές και βιοχημικές αναλύσεις. Είναι σημαντικό τα νεογέννητα που ελέγχονται νωρίς για τυχόν νοσήματα και ανιχνεύονται εγκαίρως, με την ανάλογη θεραπεία, να μπορούν να ζήσουν στο μέλλον μια φυσιολογική και υγιή ζωή.

Η έγκαιρη εργαστηριακή διερεύνηση και διάγνωση θα επιτρέψει στον γιατρό να διασφαλίσει την κατάλληλη και εξειδικευμένη θεραπεία, η οποία μπορεί να βοηθήσει το παιδί να έχει μία υγιή ζωή.

Ο διευθυντής του Κλινικού Εργαστηρίου Medilab, κ. Κώστας Παυλίδης.

Η σημασία της έγκαιρης εντόπισης και της άμεσης θεραπείας των νοσημάτων διαφαίνεται από την παθογένειά τους και στις πλείστες των απλών περιπτώσεων η θεραπευτική αγωγή συνίσταται στην αποφυγή συγκεκριμένων τροφών από τη δίαιτα ή στη χορήγηση συμπληρωμάτων, ορμονών ή βιταμινών, για να απαλλαγεί το νεογνό από σειρά σοβαρών επιπλοκών στην υγεία του.

Ανεπιθύμητη κληρονομιά

Τα κληρονομικά νοσήματα είναι οι βλάβες στο γενετικό υλικό (DNA). Για παράδειγμα, τα μεταβολικά νοσήματα μπορούν να επηρεάσουν τη δυνατότητα επεξεργασίας της τροφής από τον οργανισμό του νεογέννητου και να το καταστήσουν άτομο υψηλού κινδύνου για εμφάνιση διαταραχών όπως η αναστολή ανάπτυξης και η νοητική στέρηση, παρ' όλο που μπορεί να μην υπάρχει κανένα οικογενειακό ιστορικό με αυτά τα νοσήματα.

Γονείς που δεν έχουν οικογενειακό ιστορικό ή έχουν ήδη υγιή παιδιά, δυστυχώς, υπάρχει πάντοτε η πιθανότητα να αποκτήσουν παιδιά με αυτές τις διαταραχές.

Στην πραγματικότητα, τα περισσότερα παιδιά με αυτές τις διαταραχές προέρχονται από οικογένειες που δεν έχουν προηγούμενο ιστορικό, καθότι τα γονίδια που επιφέρουν αυτές τις διαταραχές μπορεί να περάσουν μέσα από γενιές υγιών ατόμων.

Ο προληπτικός έλεγχος νεογνών είναι μια εξέταση αίματος στα νεογνά, για την ανίχνευση 56 κληρονομικών νοσημάτων. Τα συμπτώματα στις πλείστες των απλών περιπτώσεων δεν παρουσιάζονται κατά τη νεογνική ηλικία, αλλά έχουν σοβαρές επιπτώσεις στη μετέπειτα υγεία του μωρού.

Η ανίχνευση ασθενειών για τις οποίες η έγκαιρη παρέμβαση οδηγεί σε ελάττωση ή αποκλεισμό της θνησιμότητας, της παθολογίας ή γενικότερα επιπλοκών στην υγεία του νεογνού, είναι σημαντικό να γίνεται στο σύνολο του νεογνικού πληθυσμού, από τη στιγμή της γέννησης, για την καλύτερη πρόγνωση.

Ο κ. Κώστας Παυλίδης, MRSC, FIBMS (UK), είναι διευθυντής του Κλινικού Εργαστηρίου Medilab.
cpavlides@medilabonline.com

Γιατί να ελέγξω το μωρό μου;

Μπορεί ένα μωρό να φέρει ένα κληρονομικό νόσημα, αλλά να μην εμφανίσει συμπτώματα, παρά μόνο όταν πλέον είναι αργά και έχουν ήδη δημιουργηθεί προβλήματα υγείας. Η έγκαιρη εργαστηριακή διερεύνηση και διάγνωση θα επιτρέψει στον γιατρό να διασφαλίσει την κατάλληλη και εξειδικευμένη θεραπεία, η οποία μπορεί να βοηθήσει το παιδί να έχει μία υγιή ζωή.

-Πόσα νοσήματα μπορεί να διερευνήσει ο αναλυτικός προληπτικός έλεγχος νεογνών;

Με την εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, το εργαστήριο μπορεί να διερευνήσει την ύπαρξη 56 κληρονομικών νοσημάτων, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

• Νοσήματα μεταβολισμού: διαταραχές αμινοξέων, οργανικές οξυουρίες, διαταραχές οξείδωσης λιπαρών οξέων και ανεπάρκεια βιοτινιδάσης • Συγγενή υπερπλασία επινεφριδίων • Κυστική ίνωση • Ενδοκρινολογικά νοσήματα (υποθυρεοειδισμός) • Ομοκυστινουρία • Γαλακτοζαιμία • Ανεπάρκεια του ενζύμου G-6PD

-Πώς μπορεί να ελεγχθεί το μωρό μου;

Απλά και ανώδυνα, στην ηλικία των 2-3 ημερών (πριν την έξοδο από το μαιευτήριο) θα συλλεχθούν μερικές σταγόνες αίμα από τη φτέρνα του μωρού σε ειδική κάρτα συλλογής, όπου και συμπληρώνονται τα απαραίτητα στοιχεία του νεογνού, της κλινικής και του παιδιάτρου. Ο έλεγχος ολοκληρώνεται περίπου σε 2-4 ημέρες από τη δειγματοληψία και ακολούθως ενημερώνεται ο γιατρός για οποιοδήποτε ασυνήθιστο αποτέλεσμα. Για τη διασφάλιση της ποιότητας της υπηρεσίας, τα αναλυτικά αποτελέσματα διαβιβάζονται μόνο σε γιατρό που υποδεικνύουν οι γονείς.

-Τι γίνεται στην περίπτωση ανίχνευσης κάποιου νοσήματος;

Αν ανιχνευτεί κάποιο νόσημα, η τελική διάγνωση γίνεται από τον παιδιάτρό σας, σε συνεργασία με ειδικό ιατρό γενετιστή, οι οποίοι θα εκτιμήσουν τα ευρήματα και σε συνδυασμό με την παθολογική εξέταση του παιδιού θα μεθοδεύσουν την κατάλληλη περαιτέρω γενετική και βιοχημική εξέταση και την κατάλληλη θεραπευτική αγωγή. Αξίζει να σημειωθεί ότι το αρχικό screening test δεν αποτελεί μέθοδο οριστικής διάγνωσης. Σε περίπτωση θετικών ευρημάτων, ενημερώνεται απευθείας ο παιδιάτρος και σε συνεννόηση με τον ιατρό γενετιστή, με τον οποίο συνεργάζεται το εργαστήριο, μεθοδεύουν την κατάλληλη θεραπευτική αγωγή. Εάν χρειαστεί επαναληπτική εξέταση, αυτή δεν χρεώνεται.

-Αν το μωρό μου πάσχει, τι συμπτώματα πιθανώς θα εμφανίσει;

Στις πλείστες περιπτώσεις, μπορεί τα μωρά να πάσχουν από κληρονομικές ασθένειες χωρίς να παρουσιάσουν κανένα σύμπτωμα, ενώ αργότερα είναι δυνατόν να εμφανίσουν σοβαρά προβλήματα, όπως σπασμούς, καθυστέρηση στη σωματική και νοητική τους ανάπτυξη, νευροκινητικές διαταραχές, και σε άλλες περιπτώσεις μειωμένη όραση, συχνές θρομβώσεις, ή να οδηγηθούν ακόμα και σε πρόωρο θάνατο.

-Μπορεί να ελέγξει μόνος ο γονιός το μωρό του;

Όχι. Ο παιδιάτρός σας θα πρέπει να διευθύνει την όλη διαδικασία. Δεν επιτρέπεται, σε καμία περίπτωση, να προσπαθήσετε να συλλέξετε και να αποστείλετε το δείγμα αίματος από μόνοι σας.

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ
στον Κύκλο της Ζωής μας

ΘΕΑΤΡΟ • ΜΟΥΣΙΚΗ • ΧΟΡΟΣ • ΒΙΒΛΙΟ • ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ • ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ • ΜΟΔΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΕΧΝΕΣ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

Χριστουγεννιάτικο διήγημα του Χρήστου Χωμενίδη

Ο μάγος – δώρο

Ζωγραφική: Ανδρέας Δεβετζής

Κόντευαν να συμπληρωθούν δύο χρόνια από τον θάνατο του πατέρα μου και η μάνα μου φορούσε ακόμα μαύρα. Τα έβγαζε μονάχα όταν όρθια εμπρός στον χάρτη έλεγε το δελτίο καιρού. Με σοβαρότητα κι επιστημονική ακρίβεια, δίχως ψήγμα απ' το μπρίο και το κλείσιμο του ματιού προς το λιγούρικο κοινό που υιοθέτησαν τα επόμενα χρόνια οι περισσότερες διάδοχοί της. Μετεωρολόγος ήταν άλλωστε η μάνα μου, αποσπασμένη από την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία στην κρατική τηλεόραση. Την είχαν ασφαλώς διαλέξει για να βγαίνει στο γυαλί χάρη στη δωρική της ομορφιά, ο αποκλειστικός ωστόσο λόγος που η ίδια δεν εγκατέλειψε μετά τη συμφορά τα στούντιο ήταν οικονομικός. Μη φανταστείτε τίποτα πολλά λεφτά. Για ένα αξιοπρεπές επίδομα μιλάμε που –προστιθέμενο στον μισθό της– επέτρεπε στη διμελή μας πλέον οικογένεια να διατηρεί τα προνόμια ενός αυτοκινήτου κι ενός συμπαθητικού ρετιρέ στο Παγκράτι. Οταν θα τελεσιδικούσε και η απόφαση για τον μπαμπά και θα πλήρωνε επιτέλους ο φορτηγατζής που τον είχε παρασύρει μέρα-μεσημέρι στο φανάρι της Σόλωνος την αποζημίωση που ζητούσαμε, τότε θα εξασφαλίζονταν και οι σπουδές μου στην Αμερική. «Στο καλύτερο πανεπιστήμιο του κόσμου θα σε στείλω!», με διαβεβαίωνε η μαμά και προσδοκούσε να δει το πρόσωπό μου να φωτίζεται, λες κι ήταν ποτέ δυνατόν ένα αγοράκι στα δεκατρία να σχεδιάζει ή να ονειρεύεται με ορίζοντα πενταετίας…

Εμένα με χαροποιούσαν ή με απέλπιζαν –κυρίως το δεύτερο– πολύ πιο χειροπιαστά πράγματα: Η έλλειψη κοριτσιών απ' το σχολείο μου. Η αδυναμία μου να συγκεντρωθώ στα Μαθηματικά. Και τα σπυριά που ξεπετάγονταν στα πιο περίοπτα σημεία του προσώπου μου όποτε ήμουν καλεσμένος σε κάνα πάρτι. «Μπαίνεις στην "άχαρη ηλικία" …», αποφαινόταν –καθησυχαστικά υποτίθεται– η μαμά. «Δεν θα πιάσω γκόμενα στον αιώνα τον άπαντα…», συλλογιζόμουν εγώ.

Την απουσία του πατέρα μου προσπαθούσα να μην τη σκέφτομαι και ούτε να αναπολώ τα παιχνίδια που παίζαμε και τις πλάκες που κάναμε οι δυο μας, τα όσα μου είχε τάξει – «θα σε πάω στο τάδε μέρος, θα σου διηγηθώ τη δεινα ιστορία» – και δεν θα τα εκπλήρωνε ποτέ. Αγωνιζόμουν γενικά να μη συγκρίνω το τώρα με το πριν. Κι αν κάποιες όψεις της καινούργιας μας ζωής με διαόλιζαν, ήταν εκείνες οι οποίες δεν αποτελούσαν –κατά τη γνώμη μου τουλάχιστον– αναπόδραστες συνέπειες της συμφοράς: Ο οίκτος κάτι μακρινών συγγενών και κάτι τύπων της γειτονιάς, σαν τον βενζινά που με αγκάλιασε από τους ώμους –ποιος του 'χε δώσει το θάρρος; – και με πληροφόρησε ότι και ο ίδιος είχε μείνει ορφανός απ' τα έντεκα, «χέστηκα!», μου 'ρθε να του απαντήσω αλλά κώλωσα. Η διακριτική (όχι όμως τόσο διακριτική ώστε να μην την έχω πάρει χαμπάρι) συνήθεια της μάνας μου να χαμηλώνει αργά το βράδυ τα φώτα του σαλονιού, να βάζει ιταλικά τραγούδια και να ξεφυλλίζει στον καναπέ άλμπουμ με φωτογραφίες από παλιότερες ευτυχισμένες στιγμές. Η συμπεριφορά –το πλέον ντροπιαστικό– της παρέας τους.

Πού είχαν σκορπίσει όλα εκείνα τα φιλικά ζευγάρια, που μαζί τους γλεντούσαν από σπίτι σε σπίτι και από ταβέρνα σε ντισκοτέκ τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα, βρέξει-χιονίσει; Γιατί μαζί με τις συλλυπητήριες επισκέψεις αραίωσαν και τα τηλεφωνήματα και οι προσκλήσεις; Το πρώτο Πάσχα μετά τον θάνατο του μπαμπά πήγαμε –όπως είχε προκανονιστεί– μαζί με τους υπόλοιπους εκδρομή στην Κέρκυρα. Ούτε όμως στα εξοχικά τους μας κάλεσαν το καλοκαίρι ούτε καν στην πορεία του Πολυτεχνείου, όπου κατέβαιναν μαζί οι γονείς μου και οι κολλητοί τους από τα φοιτητικά τους χρόνια…

Εκείνο τον καιρό εγώ νόμιζα ότι μας αποφεύγουν λόγω πένθους, πως δεν ανέχονταν να βαραίνει την εύθυμη ατμόσφαιρα της συντροφιάς τους η παρουσία μιας χήρας και ενός ορφανού. Πολλά χρόνια αργότερα μου αποκαλύφθηκε η τρισχειρότερη αλήθεια: Οι φιλενάδες της μάνας μου, οι «αφοσιωμένες» και «προοδευτικές» της φιλενάδες, ήταν που ευθύνονταν για τον αποκλεισμό μας. Για ποιο λόγο να βάζουν τα στεφάνια τους στον διαρκή πειρασμό μιας ωραίας, νέας και ελεύθερης (αδιάφορο για ποιο λόγο) γυναίκας; Λίγες φορές η αναξιοπαθούσα χαροκαμένη εξελίσσεται σε ύπουλη αντροχωρίστρα; Φύλαγε άρα τα ρούχα σου για να 'χεις τα μισά. Ετσι σκέφτονταν, σας το ορκίζομαι.

Το πιο εξωφρενικό; Κατά το ήμισυ είχαν δίκιο. Οι σύζυγοι –που σαν τις κότες υποτάσσονταν στη βούλησή τους– δεν δίσταζαν πίσω απ' την πλάτη τους να πολιορκούν πλαγίως –ή και ανοιχτά ακόμα– τη μάνα μου. Να τη συνοδεύουν με το έτσι θέλω στο νεκροταφείο, να της πουλάνε κάθε λογής καλοσύνες κι εξυπηρετήσεις, να της υπενθυμίζουν –άκουσον, άκουσον! – πως ο Μανόλης είχε υπάρξει εξαιρετικά ανοιχτόμυαλος κι ότι το τελευταίο πράγμα που θα επιθυμούσε η ψυχούλα του θα 'τανε να τη νιώθει μόνη και μαραζωμένη… Η μάνα μου τους άφηνε να εκδηλωθούν καλά καλά, να εκτεθούν, και έπειτα τους απέρριπτε γελώντας τους κατάμουτρα. Την είχε καταλάβει –θεωρώ– μια παράξενη κακία, μια λαχτάρα να μειώνει τα αρσενικά που είχαν επιβιώσει του δικού της. Με εξίσου περιφρονητικό τρόπο απέκρουε τις προτάσεις διάφορων πολύφερνων γαμπρών, οι οποίοι τη γνώριζαν από την τηλεόραση. Πολιτικών, μεγαλοδημοσιογράφων, επιχειρηματιών. Δεν υπήρχαν ακόμα τότε κινητά – την παρακολουθούσα να τους μιλάει από το τηλέφωνο του σπιτιού, να τους ερεθίζει σχεδόν με την ελαφρά βραχνάδα της φωνής της προτού τους στείλει στον αγύριστο. Οι χυλόπιτες που έριχνε την ηδόνιζαν – γελούσε σαν διαβολοκόριτσο. Εγώ αντιλαμβανόμουν το νοσηρό του πράγματος. «Δεν θα πιάσει γκόμενο ποτέ…», σκεφτόμουν, μάλλον μελαγχολικά. Ωσπου εμφανίστηκε στη ζωή της ο Ερικ.

Μου τον αποκαλούσε εναλλάξ «Σουηδό» και «Χιονάνθρωπο». Κανένα από τα δύο δεν αλήθευε ακριβώς. Ο Ερικ είχε γεννηθεί από Ελληνίδα και είχε μεγαλώσει στον Χολαργό. Κι αν είχε εκπαιδευτεί στο Χόνινγκσβαγκ, την αρκτικότερη πόλη της Ευρώπης, εδώ και δύο χρόνια ήταν συνάδελφός της στην ΕΜΥ. Εγώ διασκέδαζα πάντως να τον φαντάζομαι Βίκινγκ, να την ανεβάζει στο έλκηθρο και να την τρέχει στο ιγκλού του – «ιγκλού έχουν οι Εσκιμώοι!», με διόρθωσε με παράλογα αυστηρό ύφος η μαμά– «σε πειράζει να έρθει ο Ερικ να κάνουμε Χριστούγεννα μαζί;», με ρώτησε με την ίδια ανάσα.

Γιατί να με πείραζε; Τι να με πείραζε; Που δεν θα περνούσαμε την Αγια Νύχτα οι δυο μας υπό το βλέμμα του μακαρίτη όπως πρόπερσι; Ή που δεν θα πηγαίναμε σαν πέρυσι στον παππού και στη γιαγιά, για να «απολαύσουμε» στη διαπασών –αμφότεροι βαρήκοοι– την ίδια κασέτα με κάλαντα του Πόντου και των λοιπών χαμένων πατρίδων; Και μόνο το γεγονός ότι επιτέλους θα 'μπαινε στο σπίτι μας ένα καινούργιο πρόσωπο αποτελούσε λόγο γιορτής.

«Μην τυχόν ετοιμάσετε τίποτα προτού έρθω – θα τα στολίσουμε και θα τα μαγειρέψουμε όλα μαζί!», διεμήνυσε ο Ερικ και ανήγγειλε την άφιξή του για τις πέντε το απόγευμα. Της 24ης Δεκεμβρίου 1988. Χτύπησε το κουδούνι ένα τέταρτο νωρίτερα. Εγώ ήμουν ακόμα με τη φόρμα, η μάνα μου μόλις που 'χε περάσει στον λαιμό της το περιδέραιο με τις πέρλες, αρμονικός συνδυασμός με το μαύρο της φόρεμα, «αυτοκρατορικόν πένθος» σάρκαζε η ίδια, μιμούμενη το πομπώδες ύφος μιας θειάς της, τραγουδίστριας της οπερέτας… Το κεφάλι του Ερικ μετά βίας διακρινόταν στο βάθος του ασανσέρ, πίσω από κουτιά και σακούλες που περιείχαν τα σέα και τα μέα των Χριστουγέννων.

Μέσα στις επόμενες πέντε ώρες, ο Ερικ –με εμάς στις προσταγές του– έστησε και στόλισε το δέντρο, παραγέμισε τη γαλοπούλα και την έχωσε στον φούρνο, συναρμολόγησε ένα στερεοφωνικό τελευταίας τεχνολογίας (με σιντί αντί για δίσκους βινυλίου και με φωτάκια που αναβόσβηναν) και προγραμμάτισε τη μουσική υπόκρουση της βραδιάς. Ηταν αεικίνητος –νευρόσπαστο θα τον έλεγε κάποιος κακοπροαίρετος– μάλλον λόγω τρακ. Και έμοιαζε πράγματι με Βίκινγκ. Πανύψηλος, με σωματική κατασκευή ξυλοκόπου, ξανθιά αλογοουρά και παλάμες-κουπιά. Μολονότι είχε πατημένα –με διαβεβαίωσε– τα είκοσι οκτώ, δύσκολα θα τον έκανε κανείς μεγαλύτερο από είκοσι τρία. Περισσότερο θα έπειθε για μεγάλος μου αδελφός παρά για πατριός μου. Κι όμως, τα δώρα που είχε φέρει ο υπερβόρειος εκείνος μάγος δεν προορίζονταν για το θείο βρέφος αλλά για την Παναγία...

Παρακολουθούσα το βλέμμα της μάνας μου. Τις διαδρομές του. Απ' τη φωτογραφία του πατέρα μου – απολογητικά, σε μένα – τρυφερά, στον Ερικ – φευγαλέα, και δώσ' του απ' την αρχή. Δεν την είχα δει ποτέ άλλοτε με άντρα για να μπορώ να διαγνώσω τα αισθήματά της. Το γεγονός ότι τραβιόταν και στο πιο τυχαίο άγγιγμά του σήμαινε το προφανές ή μήπως το ακριβώς αντίθετό του; Και για ποιο λόγο άραγε είχε προκρίνει απ' τους επίδοξους μνηστήρες εκείνον τον πιτσιρικά, ο οποίος μίλαγε για ορειβασίες, καταδύσεις και κομπιούτερ, δεν είχε εν ολίγοις τίποτα κοινό ούτε με τον μπαμπά μου ούτε και με κανέναν άλλον απ' το περιβάλλον μας;

Κατά τις δέκα, κάτσαμε στο τραπέζι. Ο Ερικ άνοιξε μια μπουκάλα κατακόκκινο κρασί και γέμισε –δίχως να πάρει άδεια από τη μάνα μου– και το δικό μου ποτήρι. Εγώ είχα ήδη κατεβάσει, στη ζούλα, τρεις δαχτυλήθρες παγωμένη φινλανδική βότκα. Ρούφηξα το κρασί άσπρο πάτο και –άμαθος καθώς ήμουν– άρχισα να τα βλέπω θολά. Ενα μπούτι κραδαίνοντας, με σάλτσες να κυλούν στο πηγούνι μου, κούρνιασα στον καναπέ και βάλθηκα να παίζω «πάκμαν» (πεσκέσι του Ερικ) στην οθόνη της τηλεόρασης. Ωσπου άρχισα να βυθίζομαι σε μια γλυκιά νάρκη.

Οταν ξανάνοιξα τα μάτια –ώρες μετά– ήμουνα τέζα, ντυμένος, στο κρεβάτι μου, με ένα στόμα στεγνό σαν παπούτσι. Σηκώθηκα και έσπευσα προς την κουζίνα για να ξεδιψάσω. Μα στο κατώφλι του σαλονιού κοκάλωσα.

Τα λαμπάκια του χριστουγεννιάτικου δέντρου τούς φώτιζαν ειδυλλιακά. Φιλιόντουσαν μπροστά στην μπαλκονόπορτα, με μακρινό φόντο τον Λυκαβηττό. Το φουστάνι της μάνας μου είχε κατηφορίσει, το στήθος της διακρινόταν κάτασπρο, όπως δεν το 'χα ξαναδεί. Ο Ερικ δεν φορούσε πλέον πουκάμισο.

Παρά την έξαψή μου, θα οπισθοχωρούσα –πιστεύω– εάν η ατμόσφαιρα δεν άλλαζε δραματικά.

«Μα τι βλακείες κάνουμε!», ψιθύρισε αίφνης στη διαπασών η μάνα μου και τον έσπρωξε μακριά της. «Δεν το καταλαβαίνεις πως δεν έχει νόημα; Ντύσου!», τον διέταξε ανάβοντας τσιγάρο. Ο Βίκινγκ είχε προφανώς μείνει άναυδος. Δεν έβγαζε κιχ. «Ντύσου και δρόμο! Και τα δώρα που μας κουβάλησες ξεστόλισέ τα, σε παρακαλώ, και πάρ' τα. Δεν ταιριάζουν εδώ μέσα! Δεν έχουν καμιά σχέση…». Σήκωσε από το πάτωμα το ρούχο του, «έλα, φόρα το, σε ικετεύω…», ψευτομαλάκωσε.

«Μην την αφήσεις να σου το φορέσει!», λαχταρούσα να του φωνάξω. «Μην την ακούς – γράπωσ' την, ξάπλωσέ την!». Ο Ερικ έδειχνε έτοιμος να βάλει την ουρά στα σκέλια και να φύγει. Εμένα με είχε πιάσει η λύσσα του προπονητή που βλέπει το ματς να χάνεται εξαιτίας της δειλίας των παικτών του.

Μου 'ρχεται ξάφνου έμπνευση. Στις μύτες των ποδιών σέρνομαι τοίχο τοίχο ώς την εξώπορτα. Τριπλοκλειδώνω όσο γίνεται πιο σιωπηλά και παίρνω το κλειδί. Επιστρέφω το ίδιο μουλωχτός στην κάμαρά μου.

Κάτι φωνές αφουγκράστηκα, κάτι απειλές – «θα καλέσω κλειδαρά!» – αλλά μετά σιωπή. Για την ακρίβεια πνιχτοί, υγροί ήχοι.

Αντικρίζοντας το πρωί από την κλειδαρότρυπα την αλογοουρά του Ερικ στα σεντόνια της μαμάς, πλημμύρισα από ένα αίσθημα θριάμβου. Λες κι είχε γίνει ο μάγος ένα με τα δώρα του. Ή σαν να είχα χτίσει την καμινάδα, με τον Αη-Βασίλη μέσα στο σπίτι.

> *Τα λαμπάκια του χριστουγεννιάτικου δέντρου τούς φώτιζαν ειδυλλιακά. Φιλιόντουσαν μπροστά στην μπαλκονόπορτα, με μακρινό φόντο τον Λυκαβητό.*

Το διήγημα γράφτηκε από τον Χρήστο Χωμενίδη και εικονογραφήθηκε από τον Ανδρέα Δεβετζή για τη χριστουγεννιάτικη έκδοση της «Κ».

Εκδηλώσεις - Κύπρος

Σάββατο 25.12
ΜΟΥΣΙΚΗ

Άτμα

Οι Άτμα είναι ένα συγκρότημα από τη Θεσσαλονίκη, που δημιουργήθηκε το 2004. Στα έξι χρόνια από την ίδρυσή τους, έχουν κάνει συναυλίες σε όλη την Ελλάδα, συμμετέχοντας στα μεγαλύτερα φεστιβάλ και έχουν συνεργαστεί με πολλούς καταξιωμένους καλλιτέχνες. Στις 10.30 μ.μ. στο 7 Seas, στο Columbia Plaza, στη Λεμεσό. Πληρ. 25278000.

Κυριακή 26.12
ΜΟΥΣΙΚΗ

Μικρούτσικος και Θηβαίος

Δυο σπουδαίοι καλλιτέχνες, ο Θάνος Μικρούτσικος και ο Χρήστος Θηβαίος, ενώνουν τις φωνές τους. Πιο ώριμοι, με περισσότερες επιτυχίες και τραγούδια, μετρώντας δεκάδες κοινές συναυλίες κατά το φετινό καλοκαίρι, αισθάνονται ότι έχουν ακόμα πολλά να πουν στο κοινό που τους αγαπάει και τους αγκαλιάζει σε κάθε τους εμφάνιση. Στις 10.00 μ.μ. Μέχρι 5/1/2011 στο Εναλλάξ, στη Λευκωσία. Πληρ. 22430121.

Δευτέρα 27.12
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ίδρυμα Ελπίδα

Η Διαχρονική Γκαλερί, στο πλαίσιο της κοινωνικής της προσφοράς, διοργανώνει, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ελπίδα, φιλανθρωπική έκθεση και δημοπρασία, με έργα τέχνης Κυπρίων και ξένων καλλιτεχνών. Μέχρι τις 29/12. Δημοπρασία στις 30/12, στις 7.30 μ.μ. Διαχρονική Γκαλερί, Αρσινόης 84, στη Λευκωσία. Πληρ. 22680145.

John Corbidge

Η Peter's Gallery και το Amathus Beach Hotel Limassol διοργανώνουν έως τις 31/12 έκθεση έργων του Τζον Κόρμπιτζ, που το 1960 ήρθε στο νησί, όπου και σταδιοδρόμησε ως ζωγράφος, νιώθοντας την Κύπρο ως πατρίδα του. Ο Κόρμπιτζ πέθανε στην Κύπρο το 2003. Το έργο του παρουσιάστηκε σε πολλές χώρες, κυρίως στην Ιταλία, αποκομίζοντας ευμενή σχόλια. Peter's Gallery, στη Λεμεσό. Πληρ. 25384804.

Τρίτη 28.12
ΘΕΑΤΡΟ

Σφαγείο

Η Β΄ Σκηνή της ΕΘΑΛ παρουσιάζει το βραβευμένο πολιτικό έργο «Σφαγείο, Αδέλφια στη Δίνη του Πολέμου», του Ισραηλινού συγγραφέα Ιλάν Χατσόρ, σε σκηνοθεσία Μηνά Τίγκιλη. Οι ήρωες του έργου είναι τρία αδέλφια από την Παλαιστίνη, τρία νέα παιδιά πιασμένα στο δίχτυ της αδυσώπητης αραβοϊσραηλινής σύγκρουσης. Ώρα 8.30 μ.μ., στον Τεχνοχώρο της ΕΘΑΛ, στη Λεμεσό. Πληρ. 25877827.

Μη χάσετε

Ekaterina Getzova

Στον Γυάλινο Κόσμο της Κάτιας το γυαλί τη σαγηνεύει, αλλά δεν την αιχμαλωτίζει. Προσπαθεί να το δαμάσει και όχι να το ακολουθήσει. Το ίδιο συμβαίνει και με τις ιδέες της. Παραδοσιακές φόρμες, μοτίβα, αντικείμενα και πρότυπα δεν της αρκούν. Επιθυμεί να ξεπεράσει το σύνηθες, να σπάσει τους φραγμούς, να βρει νέους τρόπους χρήσης και εφαρμογής του. Μέχρι τις 3/1/2011 στην γκαλερί Αμοργός, στην Αγλαντζιά. Πληρ. 22332249.

World Press Photo 10

Το Ίδρυμα Παγκόσμιας Φωτογραφίας Τύπου από την Ολλανδία, η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου και η Ένωση Συντακτών Κύπρου έφεραν τη μοναδική σε παγκόσμιο επίπεδο έκθεση των 168 φωτογραφιών που βραβεύτηκαν ανάμεσα σε 101.960 φωτογραφίες που υπέβαλαν 5.847 φωτογράφοι από 128 χώρες. Μέχρι τις 9/1/2011, όλες τις ημέρες και τις αργίες από τις 9.00 π.μ. έως τις 9.00 μ.μ. στο κτήριο των Κεντρικών Γραφείων της ΑΗΚ στον Στρόβολο. Πληρ. 22201000.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Εις μνήμην

Η ορχήστρα εγχόρδων νέων του ιδρύματος Χριστίνα Α. Αποστόλου θα δώσει συναυλία, συμμετέχοντας στην εκδήλωση εις μνήμην της Χριστίνας Α. Αποστόλου για τα πέντε χρόνια από τον θάνατό της. Ώρα 8.30 μ.μ., στο Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας. Πληρ. 99543588.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Sertari

Η Sertari είναι μια σπουδαία performer και συνθέτρια, την οποία χαρακτηρίζει το πάθος. Γεννημένη στην Αγγλία από οικογένεια Κυπρίων, μεγάλωσε σε μια ήσυχη πόλη στο Hampshire. Είχε δύο υποψηφιότητες στα περσινά EMA Awards, στις κατηγορίες Best Live Act και Best Song. Εδώ θα εμφανισθεί με electro, hip hop και pop ακούσματα και τους Κύπριους DNA να τη συνοδεύουν. Notos Music Bar, στην περιοχή Κάστρου, στην Πάφο (26939616). Στις 29/12, στο Scarabeo Bar, στη Λευκωσία (99935777) και στις 30/12 στο Pepenero Gemma, στη Λεμεσό (99770774).

Τετάρτη 29.12
ΕΚΔΟΣΗ

Nicosia in Dark and White

Ο εκδοτικός οίκος Book Ex Machina παρουσιάζει το φωτογραφικό βιβλίο Nicosia in Dark and White του Θοδωρή Τζαλαβρά. Η παρουσίαση θα γίνει από τη Δήμαρχο Λευκωσίας κ. Ελένη Μαύρου. Γραφείο Πληροφοριών Λήδρας, αίθουσα «Ειρήνη». Το Nicosia in Dark and White αποτελεί μια επιλογή εικόνων σε μια προσεγμένη και πολυτελή έκδοση. Στις 6.30 μ.μ. Πληροφορίες 99433824.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Σρέτκοβα

Μετά τη Σόφια και το Βερολίνο, η Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά παρουσιάζει έκθεση ζωγραφικής της Κριστίνας Σρέτκοβα. Τα κύρια σημεία της δουλειάς της είναι να προβάλει τον εσωτερικό της κόσμο στον καμβά, με ομορφιά, ισορροπία, ρυθμό και χαρά. Εγκαίνια στις 7.00 μ.μ. και διάρκεια μέχρι 8/1/2011, στη Λάρνακα. Πληρ. 99564131.

Πέμπτη 30.12
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Untitled

Η νέα φωτογραφική δουλειά του Άντρου Ευσταθίου. Εικόνες παρμένες από τις σκοτεινές ώρες του 24ώρου, εικόνες τοπίων που τώρα μοιάζουν περισσότερο με σκηνικά μιας δυσοίωνης (μελλοντικής) παράστασης. Στον πολυχώρο τέχνης Is not gallery, στην Παλιά Λευκωσία. Μέχρι 31/12. Πληρ. 22343670.

Ζωγραφική μαρτυρία

Η έκθεση έργων της Μαρίνας Ολυμπίου Λυκούργου, υπό τον τίτλο «Ζωγραφική μαρτυρία», φιλοξενείται στο κέντρο σύγχρονης τέχνης Διάτοπος, στη Λευκωσία. Μέχρι τις 21/1/2011. Τα έργα παρουσιάζονται και στην ιστοσελίδα www.marina-olympios.com.cy. Πληρ. 22766117.

Χαρταετοί

Μια σειρά χαρταετών από αλουμίνιο είναι η νέα πρόταση του Δώρου Ηρακλέους. Επιλέγοντας τον χαρταετό, ο καλλιτέχνης τάσσεται να διερευνήσει ένα θέμα που σε πρώτη εντύπωση φαντάζει ήπιο και βατό αλλά που στην ουσία κυοφορεί έναν άρρηκτο συμβολισμό. Μέχρι 10/1/2011 στην Γκαλερί Μορφή, Λεμεσός. Πληρ. 25378733.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Αποσυναρμολογήσεις

Το «απσσιού βίνσεντ λαχματζιούν» κάνει απόπειρα να αποσυναρμολογήσει τον «μηχανισμό» του εαυτού μας συνειδητοποιώντας τον σαν μια ρευστή οντότητα που μεταμορφώνεται συνεχώς μέσα από πολλαπλές προσωπικότητες. Μέχρι 5/1/2011 στον χώρο «Σκιά Πολιτιστικό Σημείο», Λαϊκή Γειτονιά, Λευκωσία. Πληρ. 99889714.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ιστορίες Σχεδίου / Drawing Stories

Με την έκθεση Ιστορίες Σχεδίου εγκαινιάζει τη λειτουργία της η γκαλερί 50-1 στη Λεμεσό (οδός Ελλάδος 49). Η έκθεση, την οποία επιμελείται το mis(s) group, παρουσιάζει έργα είκοσι πέντε καλλιτεχνών από την Ελλάδα και την Κύπρο και αποτελεί την πρώτη από τρεις, με ζωγραφική και φωτογραφία, που θα ολοκληρωθούν μέσα στο 2011. Εγκαίνια στις 8 μ.μ. Διάρκεια έως 16 Ιανουαρίου 2011. Πληρ. 99522977.

art@kathimerini.com.cy

Εκδηλώσεις - Ελλάδα

Κυριακή 26.12
ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

«Ο τυχερός στρατιώτης»

«Ο τυχερός στρατιώτης» είναι η παράσταση για παιδιά που ανεβαίνει φέτος στη Μικρή Πόρτα. Με αφετηρία ένα λαϊκό παραμύθι της Ρωσίας, εικόνες πολύχρωμες εναλλάσσονται με στιγμές ποιητικές, σε ένα έργο όπου μια κούκλα γίνεται συμπρωταγωνιστής. Κείμενο: Ξένια Καλογεροπούλου και Θωμάς Μοσχόπουλος. Μεσογείων 59

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Η Φωτεινή Δάρρα στο Παλλάς

Η συναυλία της Φωτεινής Δάρρα με τίτλο «Του Ερωτα και της Αμαρτίας» ξαναπαρουσιάζεται για μια βραδιά στο «Παλλάς». Αγαπημένα ελληνικά τραγούδια της εποχής του '60-'75 από μία από τις πιο σημαντικές νέες τραγουδίστριες του σήμερα. Ώρα έναρξης: 9 μ. μ. Βουκουρεστίου 5, τηλ. 210-32.13.100

Τρίτη 28.12
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ομαδική έκθεση «Πάτερ Ημών»

«Πάτερ Ημών» είναι ο τίτλος της εικαστικής έκθεσης που παρουσιάζει στην Γκαλερί Λόλα Νικολάου (Klio Showroom) στη Θεσσαλονίκη ο Χάρης Κοντοσφύρης. Η σύλληψη της ιδέας είναι της Μάγδας Ταμμάμ. Συμμετέχουν οι Μιχάλης Αγγελίδης, Κυριάκος Κατζουράκης, Christian Rupp, Αλτίν Πατσέλης κ. ά. Τσιμισκή 52, Θεσσαλονίκη

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Φαντασμαγορικό Αόρατο Τσίρκο

Το «Αόρατο Τσίρκο» των Victoria Chaplin και J.B. Thierree, ένα θέαμα για όλες τις ηλικίες θα παρουσιαστεί για μια σειρά παραστάσεων στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος Ωνάση. Το φαντασμαγορικό και ποιητικό αυτό τσίρκο περιοδεύει στον κόσμο και τις καρδιές των ανθρώπων εδώ και σαράντα χρόνια. Γέννημα-θρέμμα της σκηνικής συνεύρεσης του Ζαν-Μπατίστ Τιερρέ και της Βικτόρια Τσάπλιν, δεν σταματά να διεκδικεί το ασυμβίβαστο και να διανθίζει την καθημερινότητά μας με μαγεία. Λεωφ. Συγγρού 107-109

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Δέκα κείμενα για τον «κανένα»

Το Θέατρο Σημείο παρουσιάζει βραδιά με τίτλο «Ο κανένας» αφιερωμένη στον άστεγο που πολτοποιήθηκε τα ξημερώματα της Κυριακής 30 Οκτωβρίου από απορριμματοφόρο. Δέκα μικρά θεατρικά έργα (γραμμένα με αφορμή το γεγονός) θα διαβαστούν από γνωστούς ηθοποιούς. Τρικούπη 10

Τετάρτη 29.12
ΘΕΑΤΡΟ

Τένεσι Ουίλιαμς από το Εθνικό

«Το γλυκό πουλί της νιότης» του Τένεσι Ουίλιαμς παρουσιάζεται αυτήν την περίοδο στη Νέα Σκηνή «Νίκος Κούρκουλος» του Εθνικού Θεάτρου. Η σκηνοθεσία είναι της Εφης Θεοδώρου. Παίζουν οι Μαρία Σκουλά, Α. Κωνσταντίνου, Μ. Βακούσης, Υβόννη Μαλτέζου κ. ά. Αγ. Κωνσταντίνου 22-24

Σάββατο 25.12
ΜΟΥΣΙΚΗ

«Ballroom Kings» στο Half Note

Ενα από τα πιο σπουδαία σουίνγκ συγκροτήματα, οι «Ballroom Kings», εμφανίζονται στο «Half Note Jazz Club». R&B, boogie, doo wop με τον μοναδικό τρόπο που παιζόταν στις χορευτικές αίθουσες των '50s. Τραγουδούν οι Massimo Roca και Ylenia Mannisi. Τριβωνιανού 17, Μετς

Επιμέλεια:
ΝΕΛΛΗ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ
abravanel@kathimerini.gr

Ματιές στον κόσμο

ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟ
ΕΚΘΕΣΗ
National Gallery of Scotland
www.nationalgalleries.org

«The Young Vermeer». Ο Γιοχάνες Βερμέερ, από τους κορυφαίους ζωγράφους του 17ου αιώνα, φημίζεται για τη μαεστρία του σε σκηνές εσωτερικού χώρου, εικόνες οικιακής γαλήνης όπου αποδίδει με εξαιρετική δεξιοτεχνία το φως και την εκφραστική δύναμη των προσώπων. Στα νεανικά του χρόνια, ωστόσο, ο Ολλανδός ζωγράφος πειραματίστηκε με διαφορετικά στυλ μέχρι να βρει τον προσωπικό δρόμο του. Από τα 36 έργα του που γνωρίζουμε ότι υπάρχουν, παρουσιάζονται στην έκθεση τρεις νεανικοί πίνακες με θέματα που ήταν τότε της μόδας – μια μυθολογική σκηνή («Η Αρτεμις και οι νύμφες της»), ένα έργο θρησκευτικής έμπνευσης («Ο Χριστός στο σπίτι της Μάρθας και της Μαρίας», στη φωτογραφία), ένα άλλο με ολίγον σκανδαλοθηρικό θέμα («Η προαγωγός»). Ωστόσο, και στα πρώιμα αυτά έργα διακρίνονται χαρακτηριστικά που συναντάμε στα αριστουργήματα της ωριμότητάς του, όπως η δεξιοτεχνική απόδοση του φωτός και η λεπτή αρμονία της σύνθεσης. Εως τις 13 Μαρτίου.

ΛΟΝΔΙΝΟ
ΘΕΑΤΡΟ
BAC
www.bac.org.uk

«The Animals and Children Took to the Streets». Ο θίασος «127» προσφέρει ένα ασυνήθιστα συναρπαστικό θέαμα «για μεγάλους και παιδιά», που συνδυάζει ζωντανές ερμηνείες και animation. Οι θεατές προσκαλούνται σε μια φανταστική συνοικία της πόλης, το Μπαγιού, όπου πολλά τρομερά και συναρπαστικά συμβαίνουν: κατσαρίδες και σαύρες τριγυρίζουν στους τοίχους των ετοιμόρροπων σπιτιών, ο λύκος παραμονεύει, μια ομάδα παιδιών ενώνεται σε πειρατική συμμορία, ένα κορίτσι κινδυνεύει και ο νεαρός που την αγαπά προσπαθεί να τη σώσει (στο τέλος προτείνονται δύο λύσεις, μια «ρεαλιστική» και μια «ιδεαλιστική»). Η θεατρική ομάδα που ερμηνεύει το έργο αποτελείται από τη Σουζάν Αντρέιντ (η οποία επίσης είναι η συγγραφέας και σκηνοθέτιδα του έργου), τη Λίλιαν Χένλεϊ (υπεύθυνη και για τη μουσική σύνθεση) και την Εσμέ Απλετον, ενώ ο Πολ Μπιλ Μπάρετ έχει συνεισφέρει τα ευρηματικά φιλμ κινουμένων σχεδίων. Οπως έγραψε ο κριτικός των Financial Times, «πρόκειται για ένα τέλειο εναλλακτικό χριστουγεννιάτικο έργο ή, πολύ απλά, για ένα τέλειο έργο».

ΕΚΘΕΣΗ
Tate Modern
www.tate.org.uk

«Gauguin. Maker of Myth». Ο Πολ Γκογκέν ανήκει στους καλλιτέχνες εκείνους που η ζωή τους μπορεί να προσφέρει την πρώτη ύλη για μυθιστόρημα, εικονογραφημένο από τα έργα τους. Το πιο συναρπαστικό κεφάλαιο είναι η φυγή του από τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, το ταξίδι στην Πολυνησία όπου ο Γάλλος ζωγράφος έζησε τα τελευταία χρόνια του, εκθειάζοντας την απλότητα, τον αισθησιασμό, την ανεπιτήδευτη σοφία των ανθρώπων εκεί. Η έκθεση ιχνηλατεί τον ρόλο του μύθου στο σύνολο της διαδρομής του -από τη Βρετάνη και το Παρίσι έως την Ταϊτή- τον τρόπο που ο ίδιος αφηγήθηκε, ζωγραφίζοντας, την περιπέτεια της ζωής και των πνευματικών του αναζητήσεων. Στα εκθέματα περιλαμβάνονται πολλοί από τους φημισμένους πίνακές του, ανάμεσά τους αυτοπροσωπογραφίες, τοπία της Βρετάνης και, βέβαια, οι εμβληματικές εικόνες γυναικών της Ταϊτής (εδώ ο πίνακας «Εξωτικά παραμύθια», 1902). Εως τις 16 Φεβρουαρίου.

ΜΑΔΡΙΤΗ
ΕΚΘΕΣΗ
Museo Thyssen-Bornemisza
Fundacion Caja Madrid
www.museothyssen.org
www.fundacioncajamadrid.es

«Jardines impresionistas». Στα τέλη του 19ου αιώνα, χάρη στη δημιουργία αστικών πάρκων και την εισαγωγή χιλιάδων «εξωτικών» δέντρων και λουλουδιών από την Ασία, την Αφρική και την Αμερική, οι κήποι απέκτησαν μεγάλη δημοτικότητα στη Γαλλία. Οι ιμπρεσιονιστές, με την αγάπη τους για το χρώμα, το φυσικό φως, την υπαίθρια ζωγραφική, τις εικόνες από την καθημερινή ζωή, έστρεψαν το βλέμμα τους στους κήπους, αναζητώντας έμπνευση. Η έκθεση «Ιμπρεσιονιστικοί κήποι», που φιλοξενείται σε δύο εκθεσιακούς χώρους της Μαδρίτης, αναδεικνύει την εξέλιξη της ζωγραφικής των κήπων, παρουσιάζοντας έργα πρωταγωνιστών του ιμπρεσιονισμού (Μανέ, Μονέ, Πισαρό, Ρενουάρ), παλαιότερων ζωγράφων, όπως ο Ντελακρουά, ο Κορό, ο Κουρμπέ, ζωγράφων που βάδισαν κοντά, αλλά δεν ταυτίστηκαν με τον ιμπρεσιονισμό (Βαν Γκογκ, Σεζάν, Γκογκέν), καθώς και μεταγενέστερων καλλιτεχνών όπως ο Κλιμτ, ο Μαξ Ερνστ και ο Σάρτζεντ (εδώ λεπτομέρεια από τον πίνακα του Μονέ «Ανθισμένος κήπος», 1866). Εως τις 13 Φεβρουαρίου.

Η «εξωτική» Ανατολή

Η γοητεία της «εξωτικής» Ανατολής επηρέασε πολλούς καλλιτέχνες του 19ου αιώνα, με αποτέλεσμα μια πλειάδα έργων στα οποία αναμειγνύεται η φαντασία με την πραγματικότητα. Η έκθεση «Από τον Ντελακρουά στον Καντίνσκι: Οριενταλισμός στην Ευρώπη», που φιλοξενείται στο Μουσείο Καλών Τεχνών των Βρυξελλών (έως 9/1), προσφέρει ένα πανόραμα του οριενταλισμού, όπως ονομάστηκε αυτό το ρεύμα, από τα τέλη του 18ου αιώνα μέχρι τις αρχές του 20ού. Τοπία της ερήμου, γυναίκες αυστηρά καλυμμένες ή μισόγυμνες, αισθησιακές οδαλίσκες σε φανταστικά χαρέμια, έμποροι περιτριγυρισμένοι από την εξωτική πραμάτεια τους... Τα έργα που εκτίθενται προσφέρουν ένα ταξίδι στον κόσμο της Ανατολής όπως τον έβλεπε τότε η Δύση (εδώ οι «Γυναίκες του Αλγερίου», του Ντελακρουά), επηρεασμένη από την άνθηση του ρομαντισμού, τις επιστημονικές αντιλήψεις της εποχής, την εξέλιξη των συγκοινωνιών, τα πολιτικά συμφέροντα.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Museum of Modern Art
www.moma.org

«Abstract Expressionist New York: The Big Picture». Η έκθεση κάνει μια μεγάλη αναδρομή στο κίνημα του αφηρημένου εξπρεσιονισμού όπως αναπτύχθηκε τα μεταπολεμικά χρόνια στη Νέα Υόρκη, για να αναδειχθεί στο πρώτο διεθνούς απήχησης καλλιτεχνικό ρεύμα με αφετηρία τις ΗΠΑ. Παρουσιάζονται 100 περίπου πίνακες, καθώς επίσης γλυπτά, σχέδια, χαρακτικά και φωτογραφίες, όλα από την τεράστια συλλογή του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης. Οι επισκέπτες μπορούν να δουν έργα του Μαρκ Ρόθκο (εδώ ο πίνακας «Magenta, Black, Green on Orange», 1958), του Τζάκσον Πόλοκ, του Μπάρνετ Νιούμαν, της Λι Κράσνερ, του Γουίλεμ ντε Κούνινγκ, του Ντέιβιντ Σμιθ, του φωτογράφου Ααρον Σίσκιντ και πολλών άλλων. Παράλληλα, το μουσείο παρουσιάζει δύο μικρότερες εκθέσεις («Πέτρα, χαρτί, ψαλίδι» και «Ιδέες όχι θεωρίες») οι οποίες εστιάζουν σε επιμέρους πλευρές του κινήματος καθώς αναπτυσσόταν σε διαφορετικά πεδία και μέσα, ολοκληρώνοντας την ιστορική επισκόπηση της εποχής και δίνοντας μια αίσθηση του βάθους και της πολυπλοκότητάς της. Εως τις 9 Ιανουαρίου.

ΠΑΡΙΣΙ
ΘΕΑΤΡΟ
Theatre du Chatelet
www.chatelet-theatre.com

«My Fair Lady». Πολλοί έχουν χαρακτηρίσει το έργο των Αλαν Τζέι Λέρνερ και Φρέντερικ Λέβε «Ωραία μου κυρία» την ευφυέστερη μουσική κωμωδία όλων των εποχών, σίγουρα, πάντως, είναι μια από τις δημοφιλέστερες. Το μιούζικαλ, βασισμένο στο θεατρικό έργο του Τζορτζ Μπέρναρ Σο «Πυγμαλίων», μεταφέρθηκε με μεγάλη επιτυχία στον κινηματογράφο από τον Τζορτζ Κιούκορ (με πρωταγωνιστές την Οντρεϊ Χέμπορν και τον Ρεξ Χάρισον), ενώ η συχνή παρουσία του στις θεατρικές σκηνές, από το 1956 που πρωτοανέβηκε στο Μπροντγουέι, με πρωταγωνίστρια την Τζούλι Αντριους, μέχρι σήμερα, δείχνει τη διαχρονική γοητεία του. Η παράσταση στο παρισινό θέατρο Σατλέ, από αγγλικό θίασο, έχει κερδίσει την επιδοκιμασία της κριτικής και του κοινού, τόσο για τη σκηνοθεσία του Ρόμπερτ Κάρσεν όσο και για τις ερμηνείες της Σάρα Γκάμπριελ, που παίζει την φτωχή ανθοπώλισσα Ελίζα Ντούλιτλ, του Αλεξ Τζένκινς (στο ρόλο του καθηγητή Χίγκινς, που στοιχηματίζει ότι μπορεί να μετατρέψει το αμόρφωτο λαϊκό κορίτσι σε «κυρία» με άψογη οξφορδιανή προφορά), και του Ντόναλντ Μάξγουελ, που ερμηνεύει απολαυστικά τον πατέρα της Ελίζας. Εως τις 2 Ιανουαρίου.

Επιμέλεια: **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΤΟΥΠΑΚΗ**

«Ολη η ζωή μου είναι ένα δυνατό μελό»

Η Τζένη Βάνου σε μια εκ βαθέων εξομολόγηση δηλώνει: Καλύτερα να κλαίμε με τουρκικά σίριαλ παρά με τα χάλια μας και το ΔΝΤ

Συνέντευξη στη **ΓΙΩΤΑ ΣΥΚΚΑ**

«Θέλω ένα "καλάβι" από τον Αγιο Βασίλη», της είπε ο εγγονός της και εκείνη το 'βαλε σκοπό να του το βρει. «Ενα καράβι συναρμολογούμενο», μου εξηγεί η Τζένη Βάνου και λάμπει ολόκληρη για τη «χαρά» της όπως ονομάζει τον μικρό Βασίλη. Για τη συνέντευξη ήταν απρόθυμη: «Μα δεν κάνω κάτι, τι να πω;» απόρησε με το τηλεφώνημα λίγες ημέρες νωρίτερα. Αυτό ακριβώς είναι το θέμα. Η ίδια δεν έκανε τίποτε, αλλά το Ιντερνετ έκανε πολλά για εκείνη. Ολόκληρες συζητήσεις για τις ερμηνείες της γύρω από τον έρωτα. «Σ' αγαπώ», «Αν είναι η αγάπη αμαρτία», «Σε βλέπω στο ποτήρι μου», «Αγόρι μου», «Η σκλάβα σου», συγκρίσεις με τις καινούργιες εκτελέσεις (που δεν την ξεπέρασαν), τα εξώφυλλα των βινυλίων της, οτιδήποτε την αφορά. Μια ολόκληρη εποχή του ελαφρού τραγουδιού κι ας το αγνοεί η ίδια.

Η κυρία Βραχνού, όπως ήταν το επίθετό της πριν τη βαφτίσει Βάνου ο Γεράσιμος Λαβράνος, «Τζένη» ή «Τζενάκι» όπως τη φωνάζουν στη Νέα Σμύρνη, με την τεχνολογία δεν τα πάει καλά. Ούτε καν με το τηλέφωνο. Οι ώρες της περνούν στο διαμέρισμά της στο δρομάκι της Β. Σοφίας όπου περνάει τον χρόνο της, όταν δεν πάει στο μίνι μάρκετ που άνοιξε με τον γιο της, λίγο πιο κάτω στην οδό Βυζαντίου. Ούτε τηλεόραση βλέπει πολύ. «Με την τρόικα και τα μνημόνια στεναχωριέμαι». Μόνο με το «Kismet» ξεχνιέται. «Πολύ κλάμα», της λέω και μου απαντά με κάτι που γνωρίζει καλά: «Το κλάμα είναι λύτρωση. Στις εποχές αυτές καλύτερα να κλαίμε με το τούρκικο σίριαλ παρά για τα χάλια μας».

Εχω περάσει απόρριψη και κακοποίηση

– Το γνωρίζετε ότι το ρεπερτόριό σας έχει γίνει μέρος κάθε προγράμματος σε πίστες και σκηνές;

– Από παλιά έλεγαν πως αυτοί που δίνουν μεροκάματο στους νεότερους συναδέλφους τους είναι η Βάνου και ο Πουλόπουλος. Είπα δύσκολα τραγούδια. Τραγούδια που «έκαιγαν» τις φωνές. Επειδή η φωνή μου είχε εύρος, πολλοί συνθέτες και μαέστροι ήθελαν να παίξουν μαζί της. Χαίρομαι βέβαια και τα παιδιά μου. Πολλοί λένε πως είμαι φευγάτη. Εγώ λέω ονειροπόλα και συναισθηματική. Ουμανίστρια μέχρι το κόκαλο.

– Ο Ζαμπέτας κάποτε μου είχε πει «μη στέκεσαι στον λυγμό της, είναι αντράκι».

– Αντράκι γιατί ξεπέρασα τα δύσκολα, απόρριψη και κακοποίηση. Ομως, οτιδήποτε κι αν περνούσα, έπαιρνα το αυτοκίνητό μου, έβαζα την αγαπημένη μου κασέτα κι οδηγούσα κλαίγοντας ώς το Σούνιο, μονολογώντας: «εμένα δεν θα με αφήσει ο Θεός». Εγώ δεν ήμουν Σκάρλετ Ο' Χάρα «αύριο θα έρθει μια καινούργια ημέρα». Απλώς θεωρούσα απίθανο να με ξεχάσει ο Θεός. Η πίστη είναι βάλσαμο.

– Ετσι ατσαλωθήκατε;

– Από παιδάκι. Ο χωρισμός των δικών μου δεν ήταν καλός. Εμενα στην αρχή στη γιαγιά. Τη λάτρευα. Ημουν πέντε χρόνων όταν ο θείος μου με έβρισε: «Ανάθεμα τη μάνα σου που σε άφησε για τον γκόμενο». Ο πατέρας ήταν κύριος, αλλά τα λόγια του αδερφού του στάθηκαν εγκληματικά. Ακόμη με τρώει εκείνη η απόρριψη κι ας επιστρατεύω τη λογική. Δεύτερη κόλαση ήταν η μητριά μου. Με έβαζε να κάνω βαριές δουλειές πριν φύγω για το σχολείο κι εγώ ήμουν παιδάκι.

– Η γιαγιά σάς προστάτευε;

– Ημουν η 19η εγγονή της κι εκείνη ήταν φύλακάς μου. Οταν έμαθε τι συμβαίνει -θυμάμαι ετοιμαζόμασταν για τα κούλουμα- έφτασε από τον Βύρωνα και βούτηξε από τα μαλλιά τη μητριά μου. Ολα αυτά ήταν σοκ. Εκτοτε έμαθα να μην ανακυκλώνω τι συμβαίνει κι αποφάσισα να μην ξαναμιλήσω για όσα κακά ζούσα. Στα δώδεκα δεν άντεξα, κατάπια 50 κινίνα.

– Δεν μιλάτε για τη μητέρα σας.

– Στην αρχή απαγορευόταν να τη δω. Υστερα πέσανε οι δικηγόροι, ήρθαμε κοντά. Ξέρεις, καμιά ερωτική απόρριψη δεν είναι μεγάλη όσο εκείνη της μάνας. Νόμιζα ότι δεν με αγαπούσε. Γι' αυτό, από την ώρα που έγινα μάνα, δεν άφησα τα παιδιά μου. Ούτε καριέρες στο εξωτερικό ούτε τίποτα. Δική μου η ζυγαριά δική μου και η απόφαση. Ξεροκέφαλη με κατηγορούσε ο πατέρας μου. Ημουν και υπερβολικά υπερήφανη. Αρρωστο ελάττωμα.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΚΚΑΛΙΑΣ

«Πολλοί λένε πως είμαι φευγάτη. Εγώ λέω ονειροπόλα και συναισθηματική. Ουμανίστρια μέχρι το κόκαλο».

Οταν έγινα μάνα, δεν άφησα τα παιδιά μου. Ούτε καριέρες στο εξωτερικό ούτε τίποτα. Ξεροκέφαλη με κατηγορούσε ο πατέρας μου. Ημουν υπερβολικά υπερήφανη. Αρρωστο ελάττωμα

– Σας δημιούργησε προβλήματα;

– Εγώ τα προκάλεσα. Τα παιδιά μου για παράδειγμα έχουν ωραίες φωνές. Ο γιος μου που ασχολήθηκε για λίγο ήθελε να συνεχίσει. Η κόρη μου προτίμησε να γίνει καθηγήτρια Αγγλικών. Στα λέω αυτά για να δεις ότι ποτέ δεν τα βοήθησα ζητώντας κάτι. Θα μπορούσα να πάρω τον μέντορά μου τον Πλέσσα κι όσους συνεργάστηκα. Αλλά η περηφάνια βλέπεις... Οταν πρωτάκουσα την κόρη μου συγκινήθηκα, της είπα «τραγουδάς όμορφα, θα ήθελα λίγο περισσότερη καρδιά». Μου απάντησε: «Εγώ δεν πέρασα όσα έζησες εσύ. Με μεγάλωσες σαν πριγκίπισσα».

– Ολα άρχισαν από το ραδιόφωνο.

– Με τις πλάτες της μανούλας μου. Εκανα φροντιστήριο για να μπω στο Φυσικομαθηματικό που φιλοδοξούσε ο πατέρας μου. Ζητούσα να πάω στο ωδείο, αλλά ήταν αυστηρός: «Δεν θα σου δώσω τα εφόδια της πόρνης». Ο δημοσιογράφος Γ. Κολοκοτρώνης που με άκουσε στης μητέρας μου, με σύστησε στον Πλέσσα. Υπέβαλα τα χαρτιά μου στη Ραδιοφωνία, πέρασα από εξετάσεις ανάμεσα σε 170 και ξεκίνησα στο ραδιόφωνο. Υστερα βουτιά στη μεγάλη ορχήστρα. Καπνίσης, Μουζάκης, Μωράκης... Συνεργάστηκα με όλους χωρίς να έχω δική μου δισκογραφία. Εκεί με άκουσε ο Βάσος Σεϊτανίδης, αλλά με είχε ακούσει και ο μπαμπάς μου. Γυρίζοντας με περίμενε η βαλίτσα έξω από την πόρτα. Οπότε επίσημα πήγα στη μητέρα μου. Πήγα όμως και στο «Τζάκι» στη Ρηγίλλης, αντικαθιστώντας τη Μούσχουρη όταν έφυγε για το μεγάλο βήμα στην Ευρώπη.

– Φτάσατε όμως και στη «Νεράιδα».

– Στο «Τζάκι» ήρθε ο Χιώτης με τη Λίντα και μου πρότειναν να συνεργαστούμε στη «Σπηλιά του Παρασκευά». Πήγα, αλλά έφυγα γρήγορα για προσωπικούς λόγους. Λίγες μέρες πριν, ήρθαν στο μαγαζί η Μπελίντα που την αγαπούσα πολύ, ο Κατσαρός και η Παμέλα που είχε τη Νεράιδα. Ολοι μιλούσαν για την «ουράνια φωνή». Μόνο αυτή μου είπε: «Δεν ντρέπεσαι να δουλεύεις σε τέτοιο μαγαζί; Εσύ είσαι για την Νεράιδα». Πήγα και έμεινα οκτώ χρόνια.

– Τραγουδούσατε τα πάθη σας;

– Κάθε τραγούδι που είπα το ένιωθα σαν τρίλεπτο μυθιστόρημα με πρωταγωνίστρια εμένα. Η δουλειά αυτή δεν μου άρεσε ποτέ. Μισούσα την προετοιμασία της. Δεν ήμουν ποτέ κοκέτα. Μόνο όταν άρχιζε το τραγούδι άλλαζα. Αυτό ήταν έρωτας.

– Υπάρχει διαφορετικός τρόπος να τραγουδηθεί ο έρωτας;

– Οταν άρχισα όλοι μου λέγανε «μπράβο παιδί μου», «μπράβο απδόνι». Ο μέντοράς μου όμως, ο Μ. Πλέσσας, τίποτα. Εσπαγα το κεφάλι μου τι κάνω στραβά. Ενα βράδυ μου ζήτησε να μάθω ένα τραγούδι για να το ακούσουν ο Πρετεντέρης, ο Οικονομίδης, ο Σακελλάριος. Το μαθαίνω σε 2-3 λεπτά, όμως όπως το έπαιζε, έκανε μια κακοχορδία στο πιάνο και νευριασμένος -αν και ποτέ δεν θύμωνε- μου φώναξε: «θα μάθεις να τραγουδάς». Μπήκα τρία μέτρα στη γη. Το ξανάπα αλλά δεν μπορούσα να συνέλθω από τον λυγμό. «Επτέλους, αναρωτιόμουν πότε θα βγάλεις την καρδιά που έχεις μέσα σου». Είχε δίκιο. Τραγουδούσα τέλεια αλλά χωρίς ψυχή. Ετσι έγινε το «Ποιος το ξέρει» που έπειτα είπε ο Χορν.

– Ζηλέψατε τραγούδια άλλων;

– Ολα του Χατζιδάκι. Μου αρέσουν και του Αντώνη Βαρδή. Από τα νέα παιδιά, σαν συνθέτης όμως, ο Χατζηγιάννης. Και ο Θεοφάνους. Τραγουδίστρια της καρδιάς μου είναι η Αλεξίου. Μου αρέσει η Αννα Βίσση που είναι σωστή φωνητικά και βρίσκω θεϊκή την Ελενα Παπαρίζου.

Υπάρχει αγένεια στη διασκέδαση

– Σε τι διαφέρει η σημερινή διασκέδαση από εκείνη;

- Τότε ήταν ψυχαγωγία, αγωγή στην ψυχή, τώρα είναι διασκέδαση. Υπήρχε σεβασμός, τώρα αγένεια. Ο κόσμος άκουγε. Τώρα ανεβαίνουν στην πίστα, σε αγγίζουν, τραγουδούν μαζί σου. Οσο κι αν υπερυψώνονται οι πίστες, σκαρφαλώνουν για να χορέψουν με τον τραγουδιστή. Με το ζόρι. Γιατί όπως είπε σωστά ο Νταλάρας, «παλιά ακούγανε, τώρα βλέπουν».

– Το διαζύγιό σας συνέπεσε με τον θάνατο του ελαφρού τραγουδιού.

- Ενα ακόμη σοκ. Τότε με έσωσε ο φίλος Τόλης Βοσκόπουλος. Με βρήκε στην Πανεπιστημίου να κλαίω. Εποχές τραγικές, που μου έδινε η μητέρα μου να πάρω γάλα για τα παιδιά μου. Μου είπε «θα πεις λαϊκό». Εγώ τραγουδούσα 11 χρόνια, αλλά σε διαφορετικό δρόμο. Το σνόμπαρα το λαϊκό. Λάτρευα την τζαζ. Ετσι, μου έγραψε το «Αγόρι μου» και με επέβαλε, γιατί δεν με ήθελε ο Μάτσας.

– Πενήντα χρόνια στο τραγούδι κουραστήκατε;

- Το τραγούδι δεν κόβεται. Ο τραγουδιστής αισθάνεται μισακός αν το κόψει. Αν βρω ένα καλό μαγαζί, βγαίνω και τώρα. Μια μπουάτ, βρε παιδί, μια κοσμική ταβέρνα. Εκεί σε σέβονται.

– Κάνατε λάθη;

- Υπερβολικά πολλά. Κυρίως για τους χώρους που πήγαινα. Με κατηγόρησαν για πολλά. Οτι δεν διάλεγα. Οταν έχεις ανάγκη δεν διαλέγεις. Πήγαινα σε όποιον έκανε πρώτος πρόταση. Δεν μπορούσα να ανεβάζω κασέ ούτε να αθετώ τον λόγο μου. Ημουν σπάταλη. Για λούσα δεν ξόδευα, πάθη με αλκοόλ και χαρτιά δεν είχα, όμως πώς τα χαλάω τα λεφτά μου ακόμη δεν ξέρω. Ισως είναι το DNA μου. Λεφτά δεν μάζεψα.

– Πώς θα περιγράφατε τη ζωή σας;

- Είμαι ένα δυνατό μελό. Ομως δεν βγήκε δεύτερη Βούρτση για να το παίξει.

Αγριο παρασκήνιο πίσω από τις Χρυσές Σφαίρες

Αμφιλεγόμενες πρακτικές της ένωσης των ξένων ανταποκριτών του Χόλιγουντ για ταινίες που κέρδισαν μια θέση στις υποψηφιότητες

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ**

Στην πιο ζωντανή περίοδο για τα κινηματογραφικά βραβεία, από τις αρχές Δεκεμβρίου μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου, που απονέμονται τα Οσκαρ, τα κορυφαία βραβεία της σεζόν, το ενδιαφέρον αυτή τη χρονιά είναι εξαιρετικά περιορισμένο. Οχι γιατί δεν υπάρχουν καλές ταινίες. Είναι αρκετές, τουλάχιστον δέκα, σύμφωνα με τη λίστα που ανακοίνωσε το American Film Institute και που στο μεγαλύτερο μέρος της, αν όχι απόλυτα, αναμένεται να συμπίπτει με τη δεκάδα στις υποψηφιότητες καλύτερης ταινίας στα Οσκαρ. Το περιορισμένο ενδιαφέρον του κοινού οφείλεται στο γεγονός ότι για ακόμη μια χρονιά οι ταινίες που φτάνουν στα βραβεία ή, έστω, στις υποψηφιότητες κατά κανόνα δεν είναι μεγάλες εμπορικές επιτυχίες. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε πρόσφατη δημοσκόπηση, περίπου το 70% των ερωτηθέντων δεν θυμόταν ότι το «Hurt Locker» κέρδισε την περασμένη χρονιά το Οσκαρ καλύτερης ταινίας. Από την άλλη πλευρά και η αξιοπιστία των βραβείων αμφισβητείται, ειδικά όταν πρόκειται για διακρίσεις συντεχνιών όπως οι Χρυσές Σφαίρες.

Κλειστή ομάδα

Η ένωση των ξένων ανταποκριτών του Χόλιγουντ, που απονέμει τις Χρυσές Σφαίρες, είναι μια μικρή και κλειστή ομάδα 85 ατόμων, κυρίως μεγάλης ηλικίας, με σχέσεις εξάρτησης με τα στούντιο. Αυτή τη χρονιά, που η ένωση ανακοίνωσε τις υποψηφιότητές της στις κατηγορίες δράματος («Μαύρος κύκνος», «The Fighter», «Inception», «The Social Network», «Ο λόγος του βασιλιά») και κωμωδίας / μιούζικαλ («Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων», «Τα παιδιά είναι εντάξει», «Red», «Burlesque», «Ο τουρίστας»), έχει ξεσπάσει ένα μικρό σκάνδαλο για το πώς επιλέγονται οι ταινίες στις συγκεκριμένες κατηγορίες.

Το ζήτημα αφορά ειδικά δύο ταινίες, τον «Τουρίστα» με τον Τζόνι Ντεπ και την Αντζελίνα Τζολί, μια περιπέτεια δράσης που δύσκολα μπορεί να χαρακτηριστεί κωμωδία ή έστω και κομεντί και το «Burlesque» με τη Σερ και την Κριστίνα Αγκιλέρα, το οποίο τουλάχιστον είναι μιούζικαλ. Η ένωση των ξένων ανταποκριτών έχει βρεθεί στο στόχαστρο επειδή πρόκειται για δύο ταινίες με υψηλό μέσο όρο αρνητικών κριτικών. Οπως αναφέρει ο «Independent», το «Burlesque» είχε θετικές γνώμες στο 38% των κριτικών, ενώ ο «Τουρίστας» συγκέντρωσε κατά 79% αρνητικές κριτικές. Επιπλέον και οι δύο ταινίες έχουν εξαιρετικά μέτρια πορεία στα ταμεία. Πώς λοιπόν βρέθηκαν στις υποψηφιότητες καλύτερης ταινίας;

Για τον «Τουρίστα» η εξήγηση είναι αρκετά απλή. Τα μέλη της ένωσης αγαπούν τους σταρ. Και η ταινία που σκηνοθέτησε ο Φλόριαν Χένκελ φον Ντόνερσμπεργκ, ο δημιουργός της «Ζωής των άλλων» στην πρώτη του αμερικανική παραγωγή, έχει δύο από τους μεγαλύτερους και πιο αγαπητούς σταρ. Τι κι αν ο Τζόνι Ντεπ πήρε μερικές από τις μετριότερες κριτικές της καριέρας του για τις ερμηνείες του στον «Τουρίστα» και στην «Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων»; Είναι υποψήφιος και για τις δύο ταινίες. Η Αντζελίνα Τζολί, από την άλλη πλευρά, αντέδρασε γελώντας όταν έμαθε ότι είναι υποψήφια στην κατηγορία του κωμικού ρόλου. Στη συνέχεια δήλωσε ότι γελούσε επειδή είναι για πρώτη φορά υποψήφια στη συγκεκριμένη κατηγορία και της φάνηκε κάτι καινούργιο και διασκεδαστικό.

Τα μέλη της ένωσης ξένων ανταποκριτών του Χόλιγουντ κατηγορούνται για τον τρόπο με τον οποίο έδωσαν τρεις υποψηφιότητες στο «Burlesque», με τη Σερ και την Αγκιλέρα.

Στο στόχαστρο ο «Τουρίστας» με τον Τζόνι Ντεπ και την Αντζελίνα Τζολί

Οι υποψηφιότητες του «Burlesque» συνδέονται με περισσότερο αμφιλεγόμενες πρακτικές. Λογικά θα ήταν αναμενόμενο μια ταινία με πρωταγωνίστριες τη Σερ και την Κριστίνα Αγκιλέρα να είναι από τα φαβορί στην κατηγορία κωμωδίας / μιούζικαλ. Ομως οι κριτικές την κατακρεούργησαν, τονίζοντας ότι το χειρότερο είναι ότι δεν πρόκειται καν για μια πολύ κακή αλλά διασκεδαστική ταινία, αλλά για ένα αδιάφορο μιούζικαλ.

Ωστόσο, η ταινία διεκδικεί βραβείο καλύτερης ταινίας και έχει και άλλες δύο υποψηφιότητες στην κατηγορία τραγουδιού. Πώς; Η Sony, το στούντιο παραγωγής της ταινίας, πήρε όλα τα μέλη της ένωσης σε ένα πληρωμένο ταξίδι στο Λας Βέγκας προκειμένου να συναντήσουν τη Σερ. Το πρόγραμμα περιελάμβανε μια ιδιωτική συναυλία από τη σταρ. Λίγο μετά, να και οι υποψηφιότητες. Δεν είναι η πρώτη φορά που τα μέλη της ένωσης συνδέονται με αμφιλεγόμενες πρακτικές προώθησης, όπως μπορεί να ειπωθεί κομψά η δωροδοκία. Το 1999, η Σάρον Στόουν έκανε δώρο από ένα χρυσό ρολόι σε όλα τα μέλη της ένωσης –φυσικά ήταν υποψήφια, χωρίς όμως να κερδίσει–, ενώ το 1981 η Πία Ζαντόρα –αν τη θυμάται πια κανείς–, την οποία οι πάντες αντιμετώπιζαν σαν ανέκδοτο, βρέθηκε και αυτή υποψήφια. Λίγο πριν, ο πάμπλουτος ηλικιωμένος σύζυγός της και παραγωγός των ταινιών της είχε πληρώσει όλα τα έξοδα για ακόμη ένα Σαββατοκύριακο των μελών της Ενωσης στο Λας Βέγκας.

Με αυτές τις πρακτικές, ίσως να μην είναι δύσκολο να κερδίσει κανείς μια Χρυσή Σφαίρα, έστω μια υποψηφιότητα, που αυτομάτως ανεβάζει το κύρος των υποψηφίων, αφού θεωρείται το δεύτερο πιο αξιόλογο κινηματογραφικό βραβείο. Οχι εξαιτίας του κύρους των μελών της ένωσης, αλλά επειδή το πάρτι στο ξενοδοχείο Beverly Hilton καταφέρνει να συγκεντρώνει ελάχιστα λιγότερους σταρ από εκείνους που πηγαίνουν στα Οσκαρ. Για να μην τα ισοπεδώνουμε όμως όλα, τα Οσκαρ είναι μια εντελώς διαφορετική υπόθεση. Αν λίγες δεκάδες «επηρεάζονται» εύκολα στις Χρυσές Σφαίρες, η Ακαδημία που απονέμει τα Οσκαρ αποτελείται από 6.000 επαγγελματίες του κινηματογράφου και δεν υπάρχει καμία αμφισβήτηση για τη διαφάνεια της διαδικασίας ψηφοφορίας.

Οι υποψηφιότητες θα ανακοινωθούν στις 25 Ιανουαρίου και η απονομή θα γίνει στις 27 Φεβρουαρίου, με παρουσιαστές την Αν Χάθαγουεϊ και τον Τζέιμς Φράνκο. Οι ταινίες που θα διεκδικήσουν το Οσκαρ καλύτερης παραγωγής δεν αναμένεται να διαφέρουν πολύ από τη δεκάδα που ανακοίνωσε πρόσφατα το AFI και περιλαμβάνει τον «Μαύρο κύκνο», το «The Fighter», το «Inception», το «Τα παιδιά είναι εντάξει», τις «127 Ωρες», το «The Social Network», το «Toy Story 3», το «True Grit» και το «Winter's Bone».

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Οι τόμοι περιέχουν απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις από τις ραδιοφωνικές εκπομπές του ΡΙΚ «Ραδιοσκόπιο», που άφησαν εποχή.

Τοιχογραφία της Κύπρου και του ελληνισμού

Της **ΧΡΥΣΟΘΕΜΙΔΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΗ**

Πρόσωπα και ιδέες (Τόμοι Ζ΄ και Η΄)
Κλείτος Ιωαννίδης
εκδ. Αρμίδα

Καθώς και στο παρελθόν είχαμε ασχοληθεί με το εξόχως σημαντικό τούτο έργο του γνωστού σε όλους μας ευπαίδευτου ερευνητή και πολυγραφότατου συγγραφέως Κλείτου Ιωαννίδη, παρουσιάζοντας κάποιους από τους πρώτους τόμους της μνημειώδους σειράς των εκδόσεων Αρμίδα, υπό τον τίτλο «Πρόσωπα και Ιδέες», με ιδιαίτερη χαρά το επιχειρούμε και στο παρόν συνοπτικό σημείωμα με την παρουσίαση των δύο τελευταίων. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τον έβδομο και όγδοο τόμο, που κυκλοφόρησαν το 2008 και 2010 αντίστοιχα, δύο αξιόλογα και πάλι βιβλία, που μας φέρνουν πιο κοντά με σημαίνουσες προσωπικότητες του τόπου μας, αλλά και του ευρύτερου ελληνισμού.

Τα κείμενα των απομαγνητοφωνημένων συνεντεύξεων, που περιλαμβάνονται εδώ μαζί με όσα καταγράφονται στους προηγούμενους τόμους, δεν άφησαν μόνο εποχή στις ραδιοφωνικές εκπομπές του ΡΙΚ Ραδιοσκόπιο, αλλά αποτελούν συνάμα μια «τοιχογραφία του 20ού αιώνα της Κύπρου, αλλά και του καθόλου ελληνισμού», όπως εύστοχα επισημαίνεται στο εισαγωγικό σημείωμα τόσο από τον επιμελητή της έκδοσης, Πάνο Ιωαννίδη, όσο και από τον συγγραφέα δρ Κλείτο Ιωαννίδη.

Ο τόμος Ζ΄, σύμφωνα με τον πίνακα περιεχομένων, χωρίζεται στις εξής τέσσερεις ενότητες: Δημοσιογραφία/Έρευνα, Λογοτεχνία/Θέατρο/Μουσική/Έρευνα, Τέχνες, Πολιτική. Σε κάθε διαλογικό κείμενο προτάσσεται ως προϊδεαστικό έναυσμα μια επιλεγμένη αξιοσημείωτη σκέψη του συνομιλητή. Έτσι και μέσα από τούτη τη σημειολογική ανθολόγηση των συνομιλιών, που συνιστά τους εισαγωγικούς ή τους κύριους πυλώνες των υπό συζήτηση επιμέρους θεμάτων, απαρτίζεται από μια συγκεφαλαιωτική επιτομή των συνεντεύξεων. Από την οπτική της ευσύνοπτης αυτής προσέγγισης, συναντούμε κατ' αρχήν την Ελένη Βλάχου, τη μεγάλη δημοσιογράφο και χρονογράφο της «Καθημερινής», με το κεφαλαίο «Ε» και τις σχέσεις της με τον επιφανή Κύπριο δημοσιογράφο, κριτικό και συγγραφέα Αιμίλιο Χουρμούζιο. Για τη δικτατορική λογοκρισία της Παλμεροκρατίας, στη συνέχεια, μας μιλά ο Φιφής Ιωάννου, μια εξέχουσα μορφή της πολιτικής και της κυπριακής δημοσιογραφίας, ενώ ο Αρμένιος δημοσιογράφος και συγγραφέας της πολυεκδοθείσας «Ρομαντικής Κύπρου» και άλλων ταξιδιωτικών οδηγών, Κεβόρκ Κεσισιάν, μεταξύ άλλων θυμάται ως ασυρματιστής επί Αγγλοκρατίας την εμπειρική πρόβλεψη του καιρού.

Στη δεύτερη ενότητα παρελαύνουν γνω-

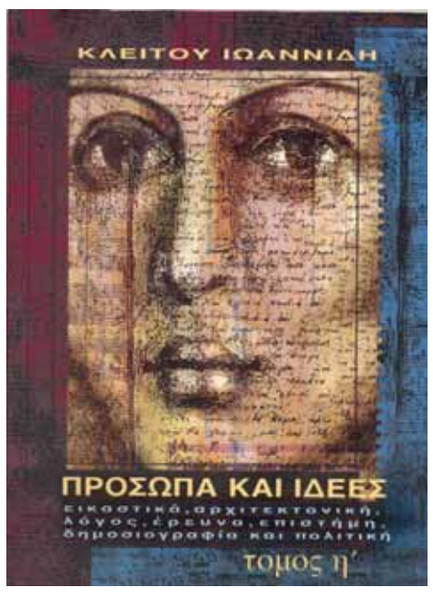

στές μορφές της νεοελληνικής λογοτεχνίας της Κύπρου και της Ελλάδος, όπως ο Τάσος Λιγνάδης, που το όνομά του συνδέεται άμεσα με την εμπεριστατωμένη ανάλυση του «Άξιον Εστί» του Οδυσσέα Ελύτη, η γνωστή συγγραφέας παιδικών βιβλίων Ζωρζ Σαρρή, που εξηγεί τα δύο είδη της γραφής της, το βιωματικό και το φαντασιακό, καταθέτοντας παράλληλα την άποψή της για τον κόσμο του παιδιού και τη δυσκολία προσέγγισής του. Ακόμη, η πολυγραφότατη πολυβραβευμένη συγγραφέας της Κερύνειας Ρήνα Κατσελλή και η άλλη Κερυνειώτισσα επίσης συγγραφέας και βραβευμένη από τον ΘΟΚ για πολλά θεατρικά της έργα Μαρία Αβρααμίδου, καθώς και η εκδότρια των εκδόσεων Κέδρος, Νανά Καλιανέση, γνωστή κυρίως για την έκδοση των αντιστασιακών 18 κειμένων κατά την περίοδο της δικτατορίας, για τις εξορίες και φυλακίσεις της. Για την επίδοσή τους στο τραγούδι και τα άλλα πολυσύνθετα ταλέντα τους κάνουν λόγο, ανάμεσα σ' άλλα γεγονότα και στιγμιότυπα της ζωής τους, η Ζωή Φυτούση, ο Διονύσης Θεοδόσης και η Ντορίτα Σακέτα. Ο γνωστός επίσης ηθοποιός και τώρα διευθυντής του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου, Νεόφυτος Νεοφύτου, αναφέρεται σε σημαδιακούς σταθμούς της ζωής του, που χάραξαν τη θεατρική του πορεία, όπως αναμνήσεις από τον Κάρολο Κουν, κατά τη φοίτησή του στο Θέατρο Τέχνης.

Αποκαλυπτικές είναι εξάλλου οι δηλώσεις του ζωγράφου Λευτέρη Οικονόμου για τη γνωριμία του με τον Χριστόφορο Σάββα και του δημιουργού αρχιτεχνίτη Γεώργιου Κουμίδη για τη συναρμολόγηση του γιγαντιαίου ανδριάντα του Σεπτίμιου Σεβήρου στο Κυπριακό Μουσείο.

Στην τελευταία ενότητα, ο νυν δήμαρχος Αμμοχώστου, Αλέξης Γαλανός, εκτός από τις καίριες τομές του στα πολιτικά πράγματα της Κύπρου, αναφέρεται στη θέση των προσφύγων, ενώ ο καθηγητής των Πολιτικών Επιστημών Βαγγέλης Κουφουδάκης, αφού αναλύει την κατάσταση στη Μέση Ανατολή, επικεντρώνεται στο Κυπριακό ως προς τους παράγοντες και τις παραμέτρους που το επηρεάζουν.

Στις τρεις ενότητες του δευτέρου βιβλίου, Εικαστικά/Αρχιτεκτονική, Λόγος/Έρευνα/Επιστήμη, Δημοσιογραφία/Πολιτική, παρακολουθούμε με το ίδιο αδιάπτωτο ενδιαφέρον κάποιων άλλων σημαντικών προσώπων τις ιδέες, αναβιώνοντας την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής τους.

Στην πρώτη, τέσσερεις γνωστοί ζωγράφοι, ο Ανδρέας Λαδόμματος, η Χρύσα Ρωμανού, η Γιούλικα Λακερίδου και ο αγιογράφος Ερύμανθος Χριστοφή, μιλούν με ενθουσιασμό για τη δουλειά τους, ενώ ο αρχιτέκτονας Πάνος Κουλέρμος εξηγεί την τυπολογική συσχέτιση των κτηρίων με την ιδιαιτερότητα του τόπου.

Στη δεύτερη ενότητα στεκόμαστε σε δυο σπουδαίους ερευνητές της ελληνικής φιλοσοφικής διανόησης, τον Λίνο Μπενάκη και την Άννα Κελεσίδου. Η λογοτέχνις από τη Λεμεσό Τερέζα Χατζηπαύλου μάς θυμίζει παλιές μέρες της πόλης της και ο λαογράφος Ανδρέας Ρουσουνίδης ανάγει κυπριακά έθιμα στις αρχαίες πηγές τους. Ο καθηγητής της αστρονομίας Γεώργιος Κοντόπουλος εξηγεί άκρως ενδιαφέροντα θέματα της δυναμικής αστρονομίας και η ενότητα κλείνει με τον δάσκαλο του θεάτρου Αλέξη Διαμαντόπουλο.

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος του τόμου οι συνομιλίες διεξάγονται με ανθρώπους που συνέδεσαν άρρηκτα τη ζωή και το έργο τους με τη δημοσιογραφία, τον συνδικαλισμό και την πολιτική στην πρακτική και επιστημονική της διάσταση. Έτσι, ενισχύεται ακόμα περισσότερο το οπλοστάσιο των ιδεών στη συγκομιδή της προφορικής ιστορίας, με τις πάμπολλες εμπειρίες και τις αποκρυσταλλωμένες απόψεις του δημοσιογράφου, συγγραφέα και στυλοβάτη του Αριστερού κινήματος Πλουτή Σέρβα, της καθηγήτριας της Πολιτικής Επιστήμης Μαργαρίτας Μαθιουπούλου, του δικηγόρου, δημοσιογράφου, συγγραφέα και πολιτευτή Μιχαλάκη Πισσά, του διπλωμάτη Θεμιστοκλή Χρυσανθόπουλου και της πρώην ευρωβουλευτού Μαριέττας Γιαννάκου Κούτσικου.

Οι συνομιλητές, ωστόσο, του Κλείτου Ιωαννίδη, που περιλαμβάνονται στους δυο αυτούς τόμους των «Προσώπων και Ιδεών», όπως και οι προγενέστεροι των προηγούμενων έξι τόμων, δεν εξαντλούν σίγουρα την πλούσια παρακαταθήκη του Ραδιοσκοπίου. Ευχόμαστε σύντομα να δούμε σε επόμενους τόμους και άλλα περιώνυμα πρόσωπα, που θα μας κομίσουν στη σκευή τους πολλές άλλες αξιόλογες ιδέες, για να συμπληρωθεί ο αμητός μιας τέτοιας κληρονομιάς.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

Αυτήν την εβδομάδα		Εβδομάδες στη λίστα
1.	**Μια νέα εξωτερική πολιτική για την Ελλάδα, του Βασιλείου Μαρκεζίνη (Λιβάνης).** Σκέψεις και προτάσεις για μια ρεαλιστική εξωτερική πολιτική σε υγιείς βάσεις.	9
2.	**Το δόγμα του σοκ, της Ναόμι Κλάιν, μετ. Αγγελος Φιλιππάτος (Λιβάνης).** Η παρουσίαση της νεοφιλελεύθερης οικονομικής θεωρίας μ' ένα διαφορετικό τρόπο.	10
3.	**Φαντάσματα του Εμφυλίου, Πλάκα Αργολίδας 1943 - 44, του Στέλιου Περράκη (Επίκεντρο).** Μια προσωπική μαρτυρία για τα πάθη του Εμφυλίου, χωρίς εμπάθειες και κορώνες.	4
4.	**Επί σκηνής, χωρίς πρόβα, του Δημήτρη Μπουραντά (Πατάκης).** Πώς θα προετοιμαστούμε για ν' αντιμετωπίσουμε τα καθημερινά απρόοπτα βγαίνοντας στη σκηνή «χωρίς πρόβα»;	5
5.	**Η παρηγοριά της φιλοσοφίας, του Αλαίν ντε Μποττόν, μετ. Αντώνης Καλοκύρης (Πατάκης).** Οταν οι φιλόσοφοι μας λύνουν καθημερινά προβλήματα...	2
6.	**Η έβδομη αίσθηση, του Μίμη Ανδρουλάκη (Καστανιώτης).** Το παράδοξο της ανθρώπινης κατάστασης σε δύσκολους καιρούς.	4
7.	**CIA, ο απόρρητος φάκελος του Ανδρέα, των Μ. Ευρυβιάδη - Μ. Ιγνατίου (Λιβάνης).** Οι πρώτες αντιδράσεις μετά την εκλογή Α. Παπανδρέου. Οι ανησυχίες.	1
8.	**Υπό το μηδέν, συλλογικό (Ωκεανίδα).** Ερμηνείες για τις αιτίες που οδήγησαν στην κρίση της κοινωνίας και της οικονομίας.	3
9.	**Προχωρώντας και αναθεωρώντας, του Νίκου Μπίστη (Πόλις).** Οδοιπορικό στους δρόμους και τους παράδρομους της Αριστεράς, από έναν άνθρωπο που μετείχε ενεργά στις διαδρομές της.	3
10.	**Αλληλογραφία Καββαδία - Καραγάτση (Αγρα).** Οταν δύο μεγάλοι συγγραφείς μιλούν μεταξύ τους.	1

Πώς αντέδρασαν οι διάφοροι μηχανισμοί όταν εξελέγη ο Ανδρέας Παπανδρέου;

Τι λένε οι συγγραφείς όταν αλληλογραφούν; Ο αναγνώστης νιώθει, πάντως, απρόβλεπτα συναισθήματα.

Λογοτεχνία

Αυτήν την εβδομάδα		Εβδομάδες στη λίστα
1.	**Τα σακιά, της Ιωάννας Καρυστιάνη (Καστανιώτης).** Τα βάρη των ανθρώπων της διπλανής πόρτας.	6
2.	**Η συμφωνία των ονείρων, του Νίκου Θέμελη (Μεταίχμιο).** Το νέο μυθιστόρημα του δημοφιλούς συγγραφέα είναι μία οικογενειακή σάγκα στα Γιάννενα του 1947.	9
3.	**Ληξιπρόθεσμα δάνεια, του Πέτρου Μάρκαρη (Γαβριηλίδης).** Στην εποχή της κρίσης, τα θύματα είναι οι τραπεζίτες.	11
4.	**Ο ιδιωτικός βίος του Μάξουελ Σιμ, του Τζόναθαν Κόου, μετ. Μαργαρίτα Ζαχαριάδου (Πόλις).** Μια ρεαλιστική εικόνα της σύγχρονης Αγγλίας, μια πραγματεία για τη ζωή και την επιβίωση στον 21ο αιώνα.	7
5.	**Δεν μπορεί θα στρώσει, της Λένας Μαντά (Ψυχογιός).** Ιστορίες για τη γλυκόπικρη γεύση της ζωής. Τα έσοδα του βιβλίου θα πάνε στη «Διάβαση».	3
6.	**Δεσποινίς Πελαγία, του Γιάννη Ξανθούλη (Τόπος).** Ο σιωπηλός ηρωισμός μιας γυναίκας που αδικήθηκε από τη φύση και βρήκε διέξοδο στη φαντασία της.	3
7.	**Οι μάνες της άδειας αγκαλιάς, του Θόδ. Παπαθεοδώρου (Ψυχογιός).** Τρεις γυναίκες, μόνες και αδύναμες, στο χάος του Εμφυλίου.	2
8.	**Το χαστούκι, του Χρήστου Τσιόλκα (Ωκεανίδα).** Με ακρίβεια χειρουργού, το πορτρέτο της σύγχρονης μεσαίας τάξης.	4
9.	**Το δίκιο είναι ζόρικο πολύ, της Μάρως Δούκα (Πατάκης).** Γιατί η γερμανική κατοχή παρατάθηκε στα Χανιά κατά δύο μήνες; Η ιστορία και οι ερμηνείες της.	10
10.	**Ανεκπλήρωτος έρωτας, του Ράινερ Μ. Ρίλκε (Ολκός).** Μια γοητευτική ανθολόγηση κειμένων και επιστολών του μεγάλου συγγραφέα με θέμα τον έρωτα.	2

Μια ανατομία της σύγχρονης ζωής των καθημερινών ανθρώπων στον 21ο αιώνα.

Απόψεις, ερμηνείες, αιτιάσεις και συμπεράσματα για την κρίση.

Η «Κ» προτείνει

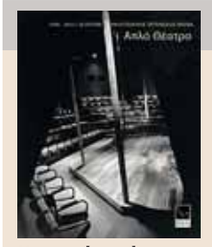

Η ιστορία ενός νεοελληνικού θεάτρου σ' ένα ιδιαίτερο λεύκωμα.

1990 - 2010, 20 χρόνια Καλλιτεχνικός Οργανισμός Φάσμα - Απλό Θέατρο (Μικρή Αρκτος). Φωτογραφίες, σκηνικά, κοστούμια, σκίτσα, ντοκουμέντα, αποσπάσματα κριτικών και κείμενα γραμμένα ειδικά γι' αυτήν την έκδοση. Διακόσιες εβδομήντα δύο σελίδες που θυμίζουν μερικές από τις πιο σημαντικές θεατρικές στιγμές των τελευταίων 20 χρόνων. Το λεύκωμα συνοδεύει το σπάνιο ηχητικό ντοκουμέντο από την ιστορική παράσταση «Η διήγηση της υπηρέτριας Τσερλίνε», με την Αλέκα Παΐζη.

Τα στοιχεία αυτή την εβδομάδα έδωσαν τα βιβλιοπωλεία:
Αναγνώστης (Πυρσινέλλα 11, Ιωάννινα), **Ελευθερουδάκης** (αλυσίδα), **Εστία** (Σόλωνος 60, Αθήνα), **Ευριπίδης** (Ανδρέα Παπανδρέου 11, Χαλάνδρι), **Ιανός** (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), **Μικρός Κοραής** (Παπάγου 7 και Αριστοφάνους, Χαλάνδρι), **Metropolis** (αλυσίδα), **Οιωνός** (Κολοκοτρώνη 11, Λαμία), **Παπασωτηρίου** (αλυσίδα), **Πάπυρος** (Απλωταριάς 42-44, Χίος), **Πολιτεία** (Ασκληπιού 1-3, Αθήνα), **Πρωτοπορία** (Γεροκωστοπούλου 31-33, Πάτρα), **Τσιοπελάκος** (Ασκληπιού 15, Τρίκαλα).

• Τα συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεία δίνουν αριθμό των αντιτύπων που πουλήθηκαν στη διάρκεια της περασμένης εβδομάδας.

Επιμέλεια: **ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ**

Βραβείο για το «The Cyprus Wine Guide»

Εκδ. ΟΙΝΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
Σελ. 194 - 22 ευρώ
Στο βιβλίο «The Cyprus Wine Guide» (3η έκδοση) απονεμήθηκε το βραβείο εκδοτικής αρτιότητας 2009 για το περιεχόμενο, την καλλιτεχνική επιμέλεια, τη φωτογράφιση, την εκτύπωση, αλλά και τη βιβλιοδεσία. Αυτή είναι η πρώτη φορά που ένα βιβλίο με θέμα το κρασί παίρνει το εν λόγω βραβείο. Η βράβευση του βιβλίου στην Κύπρο ακολουθεί τη μεγάλη διάκριση, "Best Wine Guide in the World 2006" που απέσπασε στον μεγαλύτερο διαγωνισμό βιβλίων γεύσης στον κόσμο, γνωστό ως Gourmand International Awards.

Νέες εκδόσεις

ΜΕΛΕΤΗ

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Το ψυχαναλυτικό ίχνος
Κείμενα για την ελληνική λογοτεχνία
Παπαδιαμάντης, Καζαντζάκης, Πεντζίκης, Εμπειρίκος
εκδ. Opportuna
σελ. 253

Με βάση της αναφορές του Φρόυντ και του Λακάν για την ερμηνεία της τέχνης, ο συγγραφέας επιδιώκει να αναδείξει την ίδια την πράξη της γραφής ως μια αμφιταλάντευση, το ίδιο το λογοτεχνικό κείμενο ως ένα ανοικτό επισφαλές κειμενικό στερέωμα, εξ ίσου επισφαλές με το ψυχαναλυτικό σημαίνον και ουσιαστικά με την ίδια την ψυχαναλυτική ερμηνεία.

ΛΕΥΚΩΜΑ

ROBERT TEMPLE
Η ιδιοφυής Κίνα 3.000 χρόνια επιστημών, ανακαλύψεων και εφευρέσεων
εκδ. Κασταλία **σελ.** 288
«Είμαστε αιώνες πίσω από τους Κινέζους, οι οποίοι εφηύραν πρώτοι και ανακάλυψαν περισσότερες από τις μισές σύγχρονες τεχνολογίες που θεωρούμε και σήμερα δεδομένες». Με τα

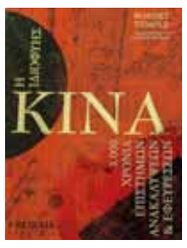

λόγια αυτά χαιρετίστηκε η έλευση αυτού του βιβλίου στο οποίο παρουσιάζονται εκατό κινεζικές πρωτιές στα πεδία της γεωργίας, της αστρονομίας, της μηχανικής, των μαθηματικών, της ιατρικής, της μουσικής, των φυσικών επιστημών, των μεταφορών, της τεχνολογίας και των πολεμικών εφαρμογών. Συγγραφέας του είναι ο διεθνούς φήμης ακαδημαϊκός Ρόμπερτ Τεμπλ, ο οποίος στήριξε την εργασία του στο πολύτομο έργο «Επιστήμη και Πολιτισμός στην Κίνα» του μεγαλύτερου Σινολόγου Τζέτεφ Νήντχαμ.

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

NIKOS FOKAS
The Known
Selected Poems (1981 - 2000)
μετ. Don Schofiled
εκδ. Υψιλον **σελ.** 156
Κάτοικος Θεσσαλονίκης εδώ και αρκετά χρόνια, ο Don Schofiled μεταφράζει επιλογή από την έκδοση του συνολικού έργου του Νίκου Φωκά «Ποιητικές συλλογές: 1954 - 2000», βιβλίο που συγκεντρώνει τις δώδεκα συλλογές του καταδεικνύοντας την πρωτοτυπία και το βάθος της λογοτεχνίας του. Η σημερινή δίγλωσση έκδοση προέκυψε από τη στενή μεταφραστική συνεργασία μεταφραστή και ποιητή

στο Πρόγραμμα Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Πρίνστον το 2002 και αργότερα στην Ελλάδα - με αποτέλεσμα να περιληφθούν στην παρούσα ανθολογία τα κείμενα εκείνα που κατορθώνουν να λειτουργήσουν ποιητικά στην αγγλική γλώσσα για έναν ποιητή που πιστεύει στη δύναμη της μετάφρασης, έχοντας μεταφέρει στη γλώσσα μας, ανάμεσα σε άλλα, έργα του Τόμας Χάρντυ, του Τόμας ντε Κουίνσι, του Φίλιπ Λάρκιν και του Ρόμπερτ Φροστ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ
Επιστολές προς το έθνος
εκδ. Ροές
σελ. 116 - β΄ έκδοση
«Από φρικτής ανομίας σχολείον εξεπηδήσαμεν όλοι, μολυσμένοι όλοι, άλλος πολύ, άλλος ολίγον, με της φιλαρχίας και της πλεονεξίας την παράνομον βαφήν. Ελευθερωθέντες από Τούρκους εζήσαμεν έως της παρούσης ώρας ως Τούρκοι ή μάλλον υπερέβημεν και αυτούς τους Τούρκους... Η παρούσα μας κατάστασις είναι τοιαύτη, ώστε και άγγελος εξ ουρανού αν καταβή να μας βασιλεύση, κινδυνεύομεν να τον μεταμορφώσωμεν εις διάβολον... Η αδικία λαμβάνει μορφήν και πρόσωπον αναισχύντου προδοσίας...». Εξαιρετικά επίκαιρη ιδεολογική κληρονομία από την πλευρά του Αδαμαντίου Κοραή (1748 - 1833).

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

STEFAN ZWEIG
Ο παλαιοβιβλιοπώλης Μέντελ και η αόρατη συλλογή
μετ. Μαρία Τοπάλη
εκδ. Αγρα
σελ. 168

«Ο παλαιοβιβλιοπώλης Μέντελ» (1929), Εβραίος από τη Γαλικία, είναι πωλητής παλαιών βιβλίων και «αόρατος κατάλογος», «τιτάνας του μνημονικού» με απαράμιλλες γνώσεις. Οταν στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου θα γράψει σε έναν εχθρό βιβλιοπώλη για πληροφορίες, θα θεωρηθεί κατάσκοπος και θα οδηγηθεί στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. «Η αόρατη συλλογή» που πρωτοεκδόθηκε το 1927 αφηγείται μια ιστορία ενός εμπόρου σπανίων βιβλίων που στην περίοδο του υπερπληθωρισμού της δεκαετίας του '20 αποφασίζει να αναζητήσει κάποιους παλιούς πελάτες του. Ο λόγος, το αν είναι διατεθειμένοι να του πουλήσουν ό, τι είχαν παλιότερα αγοράσει από αυτόν. Για να ανακαλύψει την ορθότητα του αποφθέγματος του Γκαίτε ότι «οι συλλέκτες είναι άνθρωποι ευτυχισμένοι».

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ Μ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ
Ροϊδικά μελετήματα 1911 - 1934
φιλολογική
επιμ. Παν. Μουλλάς
εκδ. Μορφωτικό Ιδρυμα Εθνικής Τραπέζης
σελ. 282

Ανηψιός του Εμμ. Ροΐδη και πρώτος φιλολογικός του εκδότης, ερευνητής και γόνιμος συγγραφέας, ο Ανδρέας Ανδρεάδης (1876 - 1935) υπήρξε πρωτίστως διαπρεπής πανεπιστημιακός και οικονομολόγος. Εκπονώντας μια βιοεργογραφία του «εξοχώτατου ίσως των Ελλήνων λογογράφων», ο Ανδρεάδης αποβλέπει μεταξύ άλλων στην προβολή του θείου του ως του σημαντικότερου ίσως σύγχρονου Ελληνα συγγραφέα και στην αναθεώρηση της δημόσιας εικόνας του παραδοξολόγου, προκλητικού αντιρρησία, άθεου κ. λπ. Και επιτελεί το χρέος του με σοβαρότητα και ευσυνειδησία, κατά τις προδιαγραφές που χαρακτηρίζουν τη συγγενική του σχέση, το επιστημονικό του ήθος, την εποχή του και την τάξη του.

Επιμέλεια: **Ζ.Π.Χ.**

Από την κατανάλωση στη διαδήλωση

Τι προσδοκούσαν τα παιδιά που μιλούσαν για τον Μαρξ και τον Μάο, ενώ έπιναν Κόκα-Κόλα και ενίσχυαν τη βιομηχανία του θεάματος

AXEL SCHILDT - DETLEF SIEGFRIED
Ανάμεσα στον Μαρξ και στην Coca-Cola. Νεανική κουλτούρα και κοινωνική αλλαγή, 1960-1980
μετ. Νίκος Ζαρταμόπουλος
εκδ. Κασταλία, σελ. 520

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΧΙΝΑ**

A. P.

Μισόν αιώνα μετά τον Μάη του 1968 αναζητούνται οι αιτίες που εξέθρεψαν την ιδεολογική και πολιτική δράση ενός νεολαιίστικου κινήματος το οποίο οδήγησε την Ευρώπη σε μεγάλες και ανατρεπτικές αλλαγές.

Στις «χρυσές δεκαετίες» του 1960 και του 1970 οι νέοι της δυτικής Ευρώπης αποκτούν καινούργια συνείδηση του εαυτού τους, της δυναμικής τους, της παρεμβατικής τους δυνατότητας. Βγαίνουν από το προστατευμένο τους εφηβικό δωμάτιο, όπου είχαν φροντίσει να τους περιορίσουν οι έμφοβοι από το μίασμα του Ψυχρού Πολέμου και από την απειλή της εκμηδένισής τους σε έναν μεγάλης κλίμακας πυρηνικό πόλεμο γονείς τους, και ξεχύνονται στους δρόμους αμφισβητώντας, διεκδικώντας, ξηλώνοντας πεζοδρόμια, γελοιοποιώντας τους εξουσιαστικούς θεσμούς, καταβαραθρώνοντας τις ιεραρχίες. Είναι παράξενα εκείνα τα παιδιά, ενσαρκώνουν έναν πολύ ανοίκειο συνδυασμό: «είναι καταναλωτές και ταυτόχρονα διαδηλωτές, μια ναρκισσιστικά ομφαλοσκοπούσα και ταυτόχρονα στρατευμένη στον ακτιβισμό νεολαία».

Μετεωριζόμενοι ανάμεσα στον Ρούντι Ντούτσκε και την Τουίγκι, την πειραματική ταινία του Αντι Γουόρχολ «Chelsea Girls» και τους Ερυθροφρουρούς, όπως θα παρατηρούσε το περιοδικό Der Spiegel το 1967, συναντιούνται στο σημείο τομής ανάμεσα στον ριζοσπαστισμό της πολιτικής και τον καταναλωτισμό του life style. Κι όταν όλα περάσουν, όταν τα παιδιά μεγαλώσουν και η διαμαρτυρία τους στομώσει, θα διαπιστώσουν ότι οι (αυθόρμητες και τυχαίες ή κινηματικά οργανωμένες) αντιδράσεις τους έχουν επηρεάσει σημαντικά την ατζέντα των μεταβιομηχανικών δυτικών κοινωνιών, έχουν μεταβάλει τους τρόπους αυτοκατανόησής τους, τις έχουν ανακαθορίσει. Στις μελέτες που φιλοξενούν στο βιβλίο τους «Ανάμεσα στον Μαρξ και την Κόκα-Κόλα» ο καθηγητής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου A. Schildt και ο καθηγητής νεότερης γερμανικής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης D. Siegfried, επιχειρούν να απαντήσουν στο ερώτημα που επιμένει ακόμη: τι ήθελαν και τελικά τι κατάφεραν αυτά τα παιδιά που μιλούσαν για τον Μαρξ και τον Μάο, ενώ έπιναν Κόκα-Κόλα και ενίσχυαν τη βιομηχανία του θεάματος;

Αιφνιδιάζουν

Εντυπωσιακά συνεκτικός -παρότι συντίθεται από διαφορετικά κείμενα- ο τόμος αυτός συμπεριλαμβάνει τις εισηγήσεις όσων ερευνητών συμμετείχαν σε σχετικό συνέδριο που διοργανώθηκε στην Κοπεγχάγη το 2002, κείμενα που συνομιλούν μεταξύ τους και φωτίζονται αμοιβαία, κείμενα που εξετάζουν την αντενέργεια πολιτικής και κατανάλωσης, παρακολουθούν τα νεολαιίστικης καταγωγής πολιτικά κινήματα διαμαρτυρίας, διερευνούν τον σταδιακό μετασχηματισμό, υπό τη σημαία της «σεξουαλικής επανάστασης», των ορίων του κοινωνικού φύλου και τέλος χρησιμοποιούν τα παραδείγματα πολλών μορφών αντικουλτούρας και υποκουλτούρας (κοινόβια, αντιψυχιατρική, ναρκοκουλτούρα, αντικαταναλωτισμός, οικολογία), προκειμένου να δείξουν πώς τα πιο σημαντικά για την ανάπτυξη της νεανικής κουλτούρας ρεύματα μπορούν να συνοψιστούν και να εξεταστούν «σαν ακτίνες φωτός σε μεγεθυντικό καθρέφτη».

Διερευνάται η σχέση των νεαρών αριστερών ριζοσπαστών με τον καταναλωτισμό που επέβαλε ο ιμπεριαλισμός των πολυεθνικών

Συχνά αιφνιδιάζουν τον αναγνώστη τα συμπεράσματα των ερευνητών. Οχι, μας λέει η Uta G. Poiger στο άρθρο της το οποίο διερευνά τη σχέση των νεαρών αριστερών ριζοσπαστών με τον καταναλωτισμό που επέβαλε ο ιμπεριαλισμός των πολυεθνικών· οι νέοι δεν αποδέχτηκαν παθητικά τις νέες διαστάσεις της καταναλωτικής κουλτούρας, αλλά «θέλησαν να προσδώσουν στην κατανάλωση ένα σαφές πολιτικό μήνυμα».

Οσο για τη μουσική βιομηχανία, αυτήν οι νέοι προσπάθησαν να την «πλαγιοκοπήσουν» και να την «υπερκεράσουν», όπως υπογραμμίζει ο Wilfried Mausbach, χρησιμοποιώντας το παράδειγμα του γκρουπ διαμαρτυρίας του Δυτικού Βερολίνου Kommune 1 ή "K1". Η μουσική δεν ήταν η μαμή της νεανικής κουλτούρας, λέει σε όλους τους τόνους ο Mausbach. Και σε μια ηχηρή επιβεβαίωση του επιχειρήματός του, ένας άλλος ερευνητής, ο Konrad Dussel, επισκοπώντας το Δυτικογερμανικό ραδιοφωνικό πρόγραμμα, παρατηρεί ότι οι νέοι επηρέασαν τη μουσική βιομηχανία και όχι το αντίστροφο, αναγκάζοντας τόσο τους κρατικούς θεσμούς όσο και τις εμπορικές επιχειρήσεις να προσαρμοστούν στις προτιμήσεις τους. Προς επίρρωση μάλιστα, χρησιμοποιεί μια διαπίστωση του Ερικ Χομπσμπάουμ: «Η νεολαία έμαθε σταδιακά να κάνει τα μέσα να λειτουργούν για τους σκοπούς της, να τα ενσωματώνει στις πρακτικές ανάγκες της καθημερινής ζωής και να τα χρησιμοποιεί για τη δική της πολιτισμική απελευθέρωση».

Καταρρίπτει

Ομως το βιβλίο καταρρίπτει και άλλες προκαταλήψεις. Δεν αναπτύσσονται όλες οι νεανικές κουλτούρες της δυτικής Ευρώπης και των ΗΠΑ σε ανταγωνισμό με παλαιότερες μορφές κουλτούρας. Ο Detlef Siefried σημειώνει ότι οι σχέσεις μεταξύ των γενεών «ήταν πολύ πιο ισορροπημένες απ' ό,τι έδειχναν να είναι υπό το πρίσμα της συγκρουσιακής ρητορικής». Στη Σουηδία οι νέοι εργάζονταν μέσα σε παγιωμένες κοινωνικές και πολιτικές δομές και η βούληση για συνεργασία, γενικός κανόνας της χώρας στα πολιτικά ζητήματα, παρά τις επιμέρους παραβιάσεις του δεν έπαψε ποτέ να λειτουργεί.

Η σύγκριση του κινήματος εναντίον της πυρηνικής ενέργειας στη Δανία και στη Δυτική Γερμανία, την οποία επιχειρεί ο H.K. Nielsen εικονογραφεί επίσης γλαφυρά αυτή τη διαφορά. «Στη Δανία», γράφει, το κίνημα άσκησε μια περαιτέρω ισχυρή επίδραση στο κατεστημένο πολιτικό σύστημα κάνοντας τις Αρχές πιο ανοιχτές και πρόθυμες να αφουγκραστούν τις διαμαρτυρίες και τα αιτήματά τους». Αντίθετα, στη Δ. Γερμανία το πολιτικό κατεστημένο επέλεξε να αγνοήσει και να περιθωριοποιήσει τις διαμαρτυρίες ως την ανάδυση του Κόμματος των Πρασίνων τη δεκαετία του '80.

Αλλά ας σταματήσουμε προσώρας εδώ. Ο αναγνώστης που θα διαβάσει τα άκρως ενδιαφέροντα δοκίμια του τόμου θα διαπιστώσει ότι ακόμα δεν έχει ερευνηθεί επαρκώς το πώς αλληλοσυνδέονται οι πολιτισμικές αλλαγές «από τα πάνω» (ΜΜΕ, πολιτισμική βιομηχανία) με όσες συντελούνται «από τα κάτω» (από τη νεολαία). Ούτε πώς σχετίζεται η δημόσια ρητορική περί νεολαίας με την αντίληψη που έχουν οι νέοι για τον εαυτό τους. Ούτε πώς αλλάζει η σχέση μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής σφαίρας, ούτε πώς συνδέεται η πολιτισμική φιλελευθεροποίηση με τον πολιτικό ριζοσπαστισμό. Το βιβλίο ανοίγει στη μελλοντική έρευνα σημαντικά μονοπάτια, ταυτόχρονα όμως επιτρέπει να στοχαστούμε εξ αντιδιαστολής τις αγωνίες των σημερινών νέων και τη δική τους εξέγερση.

Το νέο σκυρόδεμα χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία σε έναν επαρχιακό δρόμο στην Πάφο (φωτογραφία) όπου μάλιστα το έδαφος είναι σαθρό.

Ενα πρωτοποριακό υλικό οδοποιίας

Παρουσιάζει ελάχιστες φθορές για 30-40 χρόνια, είναι 12% φθηνότερο και περιορίζει την κατανάλωση ενέργειας κατά 40%

Του ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Μπορεί η άσφαλτος να είναι το πιο διαδεδομένο υλικό για τη δημιουργία δρόμων, όμως αυτό δεν σημαίνει πως δεν έχει μειονεκτήματα. Με πρώτο και καλύτερο το ότι το κόστος της εξαρτάται άμεσα από αυτό του πετρελαίου και επομένως αυξάνεται όταν η τιμή του «μαύρου χρυσού» εκτινάσσεται στις διεθνείς αγορές. Αλλά και το γεγονός ότι, μέσα σε λιγότερο από μία δεκαετία, ένας δρόμος από άσφαλτο εμφανίζει ήδη φθορές, με συνέπεια να χρειάζεται επιδιόρθωση.

Ετσι, θα πρέπει να τεθεί εκτός κυκλοφορίας, προκαλώντας αύξηση της κυκλοφορίας στην περιοχή και πρόσθετη περιβαλλοντική επιβάρυνση, αν υπολογίσει κανείς την ενέργεια και τα υλικά που θα καταναλωθούν για τη συντήρησή του.

Ωστόσο, με συντονιστή τον καθηγητή του τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου του Sheffield κ. Κύπρο Πηλακούτα, μία ομάδα επιστημόνων από το τμήμα και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αποτελούμενη κυρίως από Ελληνες και Κύπριους ερευνητές, ανέπτυξε ένα πρωτοποριακό υλικό οδοποιίας. Η έρευνα έγινε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος EcoLanes και το υλικό αυτό είναι ένας νέος τύπος σκυροδέματος για οδοστρώματα, το οποίο επιλύει τα παραπάνω προβλήματα. «Το βασικό πλεονέκτημα που έχει έναντι της ασφάλτου είναι η αντοχή του, αφού για 30-40 χρόνια παρουσιάζει ελάχιστες φθορές», εξηγεί στην «Κ» ο Κυριάκος Νεοκλέους, ερευνητής στο Sheffield και μέλος της ομάδας. «Κάτι που σημαίνει ότι έχει μικρότερα έξοδα συντήρησης και είναι πιο φιλικό προς το περιβάλλον, αφού δεν χρειάζεται συχνά επιδιορθώσεις».

Παρόλο που ακόμη και σήμερα δημιουργούνται δρόμοι από σκυρόδεμα, η πρακτική αυτή είναι ακριβή - κυρίως λόγω του υψηλού εργατικού κόστους και επειδή όλες οι πρώτες ύλες του συμβατικού τσιμέντου εξορύσσονται, υφίστανται κατεργασία (και επομένως αγοράζονται) ειδικά γι' αυτό τον σκοπό. Γι' αυτό και η μεγάλη καινοτομία που φέρνει το καινούργιο υλικό είναι ότι ένα από τα βασικά του συστατικά προέρχεται από ανακύκλωση, αφού οι ίνες χάλυβα που αυξάνουν τη συνοχή του προέρχονται από παλιά λάστιχα αυτοκινήτων και φορτηγών. Ετσι, το νέο σκυρόδεμα είναι κατά 12% φθηνότερο, ενώ, λαμβάνοντας υπόψη όλο τον κύκλο ζωής του, περιορίζει την κατανάλωση ενέργειας κατά 40%.

Στην ευρωπαϊκή έρευνα συμμετέχουν κυρίως Ελληνες και Κύπριοι επιστήμονες

Η χρήση του χάλυβα από τα παλιά λάστιχα έχει διπλή οικολογική ωφέλεια, καθώς βοηθά επίσης στην επαναχρησιμοποίηση ενός προϊόντος από τα εργοστάσια ανακύκλωσης ελαστικών, το οποίο σε αρκετές περιπτώσεις καταλήγει στις χωματερές. «Παρόλο που ο χάλυβας αντιστοιχεί περίπου στο 15% του βάρους ενός λάστιχου, ακόμη και μετά τον διαχωρισμό συχνά περιέχει τόσο μεγάλη ποσότητα καουτσούκ, που δεν μπορεί να αξιοποιηθεί από τη χαλυβουργία», τονίζει ο κ. Νεοκλέους. Αλλωστε, οι ποσότητες που μένουν αναξιοποίητες γι' αυτό τον λόγο μόνο αμελητέες δεν είναι, αν λάβει κανείς υπόψη του πως μόνο στην Ευρώπη ανακυκλώνονται ετησίως 2,3 εκατ. τόνοι ελαστικών.

«Με πολύ μικρές και οικονομικές παρεμβάσεις, όμως, οι ήδη υπάρχουσες μονάδες ανακύκλωσης μπορούν να παράγουν ίνες με τις προδιαγραφές που απαιτούνται για το σκυρόδεμά μας, αποκτώντας έτσι μία σημαντική πηγή εσόδων», προσθέτει ο επιστήμονας. Και, εκτός από το ότι ο χάλυβάς του προέρχεται από ανακύκλωση, το νέο υλικό είναι και πλήρως ανακυκλώσιμο μετά το τέλος ζωής του, αφού σε αντίθεση με την άσφαλτο, με κατάλληλη κατεργασία μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί για νέο οδόστρωμα. Τα πειράματα που πραγματοποιήθηκαν εξάλλου τόσο στο Πανεπιστήμιο του Σέφιλντ όσο και στα υπόλοιπα επιστημονικά ιδρύματα που συμμετείχαν στο Ecolanes, έδειξαν πως το υλικό μπορεί να αντεπεξέλθει σε αντίξοες περιβαλλοντικές συνθήκες -π.χ. σε αρκετά ακραίες θερμοκρασίες ή σε υψηλή υγρασία- χωρίς να υποστεί φθορές. «Το ίδιο συνέβη και όταν, σε δεύτερη φάση, πραγματοποιήσαμε δοκιμές σε πραγματικές συνθήκες», προσθέτει ο ερευνητής.

Πιο συγκεκριμένα, το σκυρόδεμα χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία στις εισόδους ενός εμπορευματικού κέντρου στο Λονδίνο, σε δύο πολυσύχναστες οδούς στη Ρουμανία και την τουρκική πόλη της Αττάλειας, και σε έναν επαρχιακό δρόμο στην Πάφο όπου μάλιστα το έδαφος είναι σαθρό.

«Αυτό που επιβεβαιώσαμε επίσης είναι ότι προσθέτοντας μία πολύ λεπτή επίστρωση από άσφαλτο πάνω στον δρόμο, επιλύονταν τα όποια μικροπροβλήματα παρουσίαζαν μέχρι σήμερα τα οδοστρώματα σκυροδέματος, όπως ο αυξημένος θόρυβος ή οι κραδασμοί».

Ετσι, οι διαφορές στη συμπεριφορά του υλικού είναι μόνο θετικές, αφού συν τοις άλλοις επιφέρει μείωση της κατανάλωσης καυσίμου από τα διερχόμενα οχήματα σε ποσοστό που μπορεί να φτάσει και το 10%.

Πώς εκμεταλλεύεται εμπορικά την ιδέα το Πανεπιστήμιο Sheffield

Η δοκιμή του υλικού στην Αττάλεια κρίθηκε τόσο επιτυχημένη που οι δημοτικές αρχές της τουρκικής πόλης έχουν ήδη χρησιμοποιήσει το σκυρόδεμα και σε έναν ακόμη κεντρικό δρόμο, ενώ θα το αξιοποιήσουν σύντομα σε μία περιφερειακή οδική αρτηρία, μήκους επτά χιλιομέτρων. «Το Πανεπιστήμιο του Sheffield ίδρυσε μία εταιρεία τεχνοβλαστό για την εμπορική εκμετάλλευση της ιδέας, καθώς μας έχουν προσεγγίσει αρκετά εργοστάσια ανακύκλωσης ελαστικών, ζητώντας πληροφορίες για το πώς θα μπορούσαν να διαχωρίζουν τις ίνες χάλυβα με τέτοιο τρόπο ώστε να χρησιμοποιούνται στο σκυρόδεμα», λέει ο κ. Νεοκλέους. Αν και, όπως παραδέχεται, αρχικά η οικονομική κρίση έκανε πολλές επιχειρήσεις διστακτικές στο να επενδύσουν στο νέο υλικό και να πάρουν το οικονομικό ρίσκο.

Η κατάσταση φαίνεται να αλλάζει πάντως τον τελευταίο καιρό, αφού ολοένα περισσότερα εργοστάσια ανακύκλωσης και εταιρείες οδοποιίας συνειδητοποιούν τα οικονομικά και πρακτικά οφέλη που προσφέρει το νέο υλικό.

«Ετσι κι αλλιώς, δεν περιμένουμε πως η λύση του νέου σκυροδέματος θα διαδοθεί από τη μία μέρα στην άλλη, αλλά ότι σε πρώτη φάση θα ξεκινήσει να χρησιμοποιείται σε οδοστρώματα που έτσι κι αλλιώς θα κατασκευάζονταν από συμβατικό τσιμέντο - σε οδοστρώματα δηλαδή από τα οποία διέρχονται φορτηγά ή άλλα οχήματα μεγάλου βάρους και, γι' αυτό τον λόγο, θα πρέπει να είναι αρκετά ανθεκτικά». Επομένως, οι πρώτες εφαρμογές αναμένεται να αφορούν κυρίως χώρους στάθμευσης οχημάτων δημόσιας χρήσης, λιμενικές εγκαταστάσεις ή τους βοηθητικούς διαδρόμους στα αεροδρόμια.

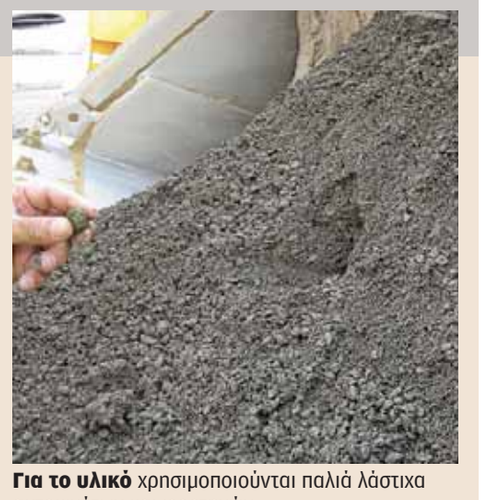

Για το υλικό χρησιμοποιούνται παλιά λάστιχα αυτοκινήτων και φορτηγών.

Χρυσός και άργυρος ήρθαν από το Διάστημα...

Ο χρυσός και ο άργυρος που εντοπίζονται στη Γη, στη Σελήνη και τον Αρη είναι ουσιαστικά «ξενόφερτοι», αφού προέρχονται από συγκρούσεις των τριών σωμάτων πριν από περίπου 4,5 δισ. χρόνια με βραχώδη αντικείμενα, τα οποία προορίζονταν να αποτελέσουν υπολείμματα του σχηματισμού του ηλιακού μας συστήματος. Αυτό υποστηρίζουν Αμερικανοί επιστήμονες από το Πανεπιστήμιο του Μέριλαντ και το MIT, σε μελέτη τους που δημοσιεύτηκε πριν από λίγες ημέρες στο περιοδικό Science.

Οι επιστήμονες εκτιμούν πως το μεγαλύτερο από τα αντικείμενα που κατέπεσαν στη Γη είχε μέγεθος παρόμοιο με τον Πλούτωνα, κάτι που συνέβη στα τελευταία στάδια δημιουργίας του πλανήτη μας. Αν και στον Αρη και στη Σελήνη οι συγκρούσεις ήταν λιγότερο βίαιες, εντούτοις και στις τρεις περιπτώσεις είχαν ως αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό με πολύτιμα μέταλλα. Στοιχεία όπως ο χρυσός και ο άργυρος ονομάζονται σιδηρόφιλα, επειδή δεσμεύουν τον σίδηρο σε στερεή ή τηγμένη κατάσταση. Επομένως, κατά τη διάρκεια σχηματισμού της Γης, της Σελήνης και του Αρη, θα έπρεπε κανονικά να καταλήξουν στον πυρήνα των τριών σωμάτων, αφήνοντας ελάχιστα κοιτάσματα στον μανδύα και τον φλοιό. Για να εξηγήσουν λοιπόν για ποιο λόγο αυτό δεν παρατηρείται τόσο στους δύο πλανήτες όσο και στον γήινο δορυφόρο, οι ειδικοί εικάζουν πως οι ποσότητες των μετάλλων ανανεώθηκαν αμέσως μετά τον σχηματισμό του πυρήνα, από βραχώδη αντικείμενα πλούσια σε πολύτιμα μέταλλα που βομβάρδισαν τα τρία σώματα. Για να συμβεί αυτό, οι συγκρούσεις θα χρειαζόταν να αυξήσουν τη μάζα του γήινου μανδύα κατά 0,5% και του μανδύα του Αρη κατά 0,05%, ενώ στην περίπτωση της Σελήνης το ποσοστό είναι 1.200 φορές μικρότερο. Χρησιμοποιώντας αριθμητικά μοντέλα, η ερευνητική ομάδα υπολόγισε πως ένα τέτοιο σενάριο θα μπορούσε να γίνει πραγματικότητα αν οι διαστημικοί βράχοι που κατέπεσαν στα τρία σώματα είχαν διάμετρο 2.500-3.200, 1.500 και 300 χιλιόμετρα, αντίστοιχα. Διαστάσεις οι οποίες φαίνεται να συμφωνούν όχι μόνο με τις επικρατέστερες θεωρίες σχετικά με τη διαδικασία δημιουργίας του ηλιακού μας συστήματος, αλλά και με εμπειρικά δεδομένα - πιο συγκεκριμένα, από τις διαστάσεις των αντικειμένων που βρίσκονται στη ζώνη των αστεροειδών και τα οποία είναι υπολείμματα του σχηματισμού των πλανητών.

Το μεγαλύτερο από τα αντικείμενα που κατέπεσαν στη Γη είχε μέγεθος παρόμοιο με του Πλούτωνα

Κάτι που κάνει τους επιστήμονες να υποθέτουν επίσης πως, εκτός από την προσθήκη σιδηρόφιλων στοιχείων, η πρόσκρουση ενός ανάλογου βραχώδους αντικειμένου είναι ενδεχομένως η αιτία και για την ύπαρξη αρκετά μεγάλων ποσοτήτων παγωμένου νερού στον νότιο πόλο του φεγγαριού, όπως αποκάλυψαν πρόσφατες μετρήσεις της NASA. Οι ειδικοί υποστηρίζουν πως το ίδιο φαινόμενο θα μπορούσε να συμβεί κάλλιστα και σε άλλες «γειτονιές» του σύμπαντος.

Μέσω των συγκρούσεων της Γης με βραχώδη αντικείμενα, πριν από 4,5 δισ. χρόνια, δημιουργήθηκε ο χρυσός και ο άργυρος.

Λάμψη στα χρώματα του ουράνιου τόξου

Με τολμηρή διάθεση, το Μιλάνο αποκάλυψε τις αποχρώσεις για την επόμενη άνοιξη

Της **SUZY MENKES**

ΜΙΛΑΝΟ. Με παπικό μοβ, πορτοκαλί σαν το ανθρακούχο αναψυκτικό, πράσινο σαν το γρασίδι οι σχεδιαστές γιόρτασαν το χρώμα σε μια ανοιξιάτικη σεζόν γεμάτη ενέργεια και αισιοδοξία στο Μιλάνο. Και απέδειξαν ότι «όποιος τολμά, κερδίζει».

Η τολμηρή διάθεση που κυριαρχούσε στην Τζιλ Σάντερ συνόψισε και τη διάθεση των επιδείξεων: πολύχρωμη, έντονη και αυθεντική. Ακόμη και οι ριγέ νάιλον τσάντες έμοιαζαν αυθεντικές. Αλλά το σόου έδωσε έμφαση στην εύθραυστη ισορροπία που χαρακτηρίζει το σπορ ντύσιμο - μεγάλα, ελαφριά παρκά και απλά T-shirt και μακριές φούστες.

«Σκέφτηκα τον μαξιμαλισμό, τις φόρμες και τα σχήματά του με κώδικες που θα μπορούσαν να μεταφραστούν στην Τζιλ Σάντερ σε μια γλώσσα κουτύρ», είπε ο Ραφ Σίμονς, ο σχεδιαστής του οίκου. Η επίδειξη ήταν επίσης εξαιρετική

Μια γιορτή με σαρωτικές αλλαγές που προάγουν τη μόδα στο επόμενο επίπεδο.

για τη γενναιόδωρη χρήση εμπριμέ.

Ο Ντομένικο Ντόλτσε και ο Στέφανο Γκαμπάνα ανανέωσαν τη θερμόαιμη αισθητική τους και έβγαλαν μια Dolce&Gabbana συλλογή που αποτελούσε φόρο τιμής, τόσο στη φυσική ομορφιά, όσο και στην κληρονομιά του ανθρώπινου χειροποίητου στοιχείου, ειδικά στον μεσογειακό Νότο.

«Ξεκινήσαμε με τα γαμήλια προικιά. Φανταστήκαμε ένα νεαρό κορίτσι να παίρνει όλη τη δαντέλα, το μετάξι και να τα μπερδεύει με διαφορετικό τρόπο», είπε ο κ. Γκαμπάνα, εξηγώντας τις γεμάτες χάρη μπλούζες, τα σορτς και τα ίσια αεροδυναμικά φορέματα που παρουσιάστηκαν σε λευκό κοτόν. Λουλούδια με φύλλα, τοποθετημένα με χαριτωμένο τρόπο ανάμεσα στη δαντέλα, έκαναν τα μοτίβα να μοιάζουν νέα και φρέσκα. Σε μια σεζόν εκτυφλωτικού χρώματος, αυτό το σόου Dolce&Gabbana αποτέλεσε υπόδειγμα μιας νέας εκζήτησης που οι δύο σχεδιαστές φέρνουν στα κάποτε ομιχλώδη ρούχα τους.

Στον Marni, η σχεδιάστρια Consuelo Castiglioni είπε ότι στόχος της στον σχεδιασμό της ανοιξιάτικης συλλογής ήταν να «ωθήσω το σπορ ντύσιμο όσο πιο μακριά μπορούσα - στο χρώμα, στα υλικά και στη διακόσμηση».

Οπως και σε άλλες επιδείξεις σε αυτή τη δυναμική σεζόν του Μιλάνου, το χρώμα έβγαινε σε κλασικές αποχρώσεις όπως το μπλε και το κόκκινο, και εξελισσόταν σε τιρκουάζ και πορτοκαλί, χρησιμοποιώντας από σούπερ μοντέρνα υλικά μέχρι παραδοσιακή δαντέλα. Το αποτέλεσμα ταίριαζε απόλυτα με την τάση του μπερδέματος της κουτύρ με το σπορ. Η κ. Καστιλιόνι έπαιξε με την τάση για ψηφιακές ρίγες. Αλλά αυτές οι ιδέες ήταν κομμάτι ενός ενιαίου οράματος: ευφάνταστου και ακόμη κολλημένου με τη φύση. Αυτό το σόου ήταν ακόμη ένα παράδειγμα της Ιταλίδας σχεδιάστριας που ανεβάζει τον πήχυ.Τώρα φανταστείτε τον Εμίλιο Πούτσι, τον αριστοκράτη από τη Φλωρεντία που απέκτησε φήμη στη μόδα με το τζετ σετ, ντύνοντας την υψηλή κοινωνία για ένα ζεστό καλοκαίρι σε ένα ελληνικό νησί. Αυτή ήταν η πρόταση του σχεδιαστή Πίτερ Ντάντας, του οποίου το όραμα Πούτσι αποτυπώθηκε σε ηλιοκαμένα μοντέλα που έδειχναν το μαύρισμά τους σε φορέματα πολυτελή και χίπικα στις αποχρώσεις του Αιγαίου, με σκίσιμο για να αποκαλύψουν μαυρισμένα πόδια.

«Ηθελα αυθεντικότητα», είπε ο κ. Ντάντας, του οποίου το εξοχικό στις Κυκλάδες, μακριά από τη γενέτειρά του, Νορβηγία, ενέπνευσε τη συλλογή.

Είναι δύσκολο να αποφασίσεις αν είναι έξυπνο να δώσεις μια ροκ διάσταση στο φωτεινό, αριστοκρατικό όραμα του Εμίλιο Πούτσι. Αλλά καθώς η μόδα συνεχίζει να μεταπηδά στη σόου μπίζνες, προετοιμαστείτε να δείτε την ελληνική θάλασσα στο κόκκινο χαλί.

SEOUL FASHION WEEK

SEOUL FASHION WEEK

Ο οίκος Marni (επάνω) και η Τζιλ Σάντερ (αριστερά) είναι ανάμεσα στους οίκους μόδας που επενδύουν σε έντονες αποχρώσεις και αντισυμβατικές φόρμες για την άνοιξη του 2011.

Παραδοσιακά κοστούμια της Κορέας ξανασχεδιασμένα από δημιουργούς όπως οι Λι Γιανγκ Χι (επάνω) και Λι Σανγκ Μπονγκ (κάτω).

Το κλασικό χάνμποκ γίνεται δημοφιλές σε όλο τον κόσμο

Της **ALICE PFEIFFER**

ΣΕΟΥΛ. Λιγότερο γνωστό στη μαζική αγορά από το κιμονό, το χάνμποκ είναι το παραδοσιακό κοστούμι της Κορέας με ισάξια λεπτότητα, αλλά η φόρμα του, που μετρά αιώνες ζωής, έχει ολοένα και μεγαλύτερη ζήτηση σε όλο τον κόσμο, από το παλάτι του Μπάκιγχαμ μέχρι το Μπέβερλι Χιλς.

Φορεμένο κατά βάση από γυναίκες, το χάνμποκ έχασε μέρος της δημοτικότητάς του στις δεκαετίες του '50 και του '60 στη Νότια Κορέα, στη διάρκεια της εποχής του έντονου μοντερνισμού που επηρεάστηκε από την Αμερική και ακολούθησε τον πόλεμο της Κορέας. Κι όμως σήμερα μια νέα γενιά από ράφτες χάνμποκ κερδίζει αναγνώριση στον κόσμο της μόδας.

Η Λι Γιανγκ Χι αναδείχτηκε στη δημοφιλέστερη δημιουργό χάνμποκ της Νότιας Κορέας. Οι πελάτισσές της ποικίλλουν, από τη Μιούτσια Πράντα μέχρι την πρώτη κυρία της Νότιας Κορέας, Κιμ Γιουν-οκ.

Τα παραδοσιακά κοστούμια της κ. Λι, που είναι αποκλειστικά φτιαγμένα στο χέρι, δεν είναι αντίγραφα από παλιομοδίτικα σχέδια: εφαρμόζει τις τεχνικές της υψηλής ραπτικής της Δύσης σαν να ζωγραφίζει απευθείας πάνω στο ύφασμα. Οι τιμές τους κυμαίνονται από 1.000 έως 5.000 δολάρια. Αν και χρησιμοποιεί κυρίως μετάξι, βαμβάκι, λινό, παραδέχεται ότι «είμαι πάντα ανοιχτή σε ιδέες για να δοκιμάσω νέα και απρόσμενα υλικά».

Το χάνμποκ, κοστούμι που μέχρι πρότινος φοριόταν σε ειδικές περιπτώσεις, εξελίχτηκε σε αναπόσπαστο κομμάτι της μόδας. Το έχουν φορέσει ακόμη και διασημότητες σαν την Πάρις Χίλτον και την Μπρίτνεϊ Σπίαρς, ενώ πιο νεαροί σχεδιαστές το αναδομούν για να ταιριάξει στον σύγχρονο τρόπο ζωής. Ο Λι Σανγκ Μπονγκ, για παράδειγμα, μπερδεύει την παραδοσιακή σιλουέτα με σύγχρονες εκδοχές της μόδας. Ο σχεδιαστής λέει ότι εμπνέεται από παραδοσιακά υφάσματα και χρώματα, όπως η αρχαία κορεάτικη καλλιγραφία και το κέντημα.

Για τον Πιέρο Φορνασέτι, ντιζάιν σήμαινε παραλλαγές σε ένα θέμα

Της **ALICE RAWSTHORN**

ΛΟΝΔΙΝΟ. Με μάσκα στο ένα. Με δάκρυα σε άλλο. Γνέφοντας σε ένα τρίτο. Κοιμισμένη σε ένα τέταρτο. Παρουσιάζεται επίσης με μουστάκι, βγάζοντας έξω τη γλώσσα, με ψεύτικη μύτη και με το πρόσωπο να σπάει σε κομμάτια, να μετατρέπεται σε πέτρα, να βγάζει φτερά πεταλούδας και γιρλάντες με φτερά. Αυτές είναι ορισμένες από τις 350 αναγνώσεις του προσώπου της ίδιας γυναίκας που έχει την ίδια έκφραση σε κεραμικά πιάτα που δημιουργήθηκαν από τον Ιταλό σχεδιαστή του 20ού αιώνα, Πιέρο Φορνασέτι. Η σειρά «Θέμα και παραλλαγές», όπως ονομάζονται αυτά τα πιάτα, ήταν μόνο ένα μικρό μέρος του έργου του Φορνασέτι στα κεραμικά.

Εχοντας ξεκινήσει την καριέρα του σαν καλλιτέχνης, διακοσμητής και δημιουργός μοτίβων, δεν ασχολήθηκε με τα κεραμικά μέχρι την ηλικία των 33 ετών, όταν έφτιαξε μια σειρά από 30 πιάτα για μια έκθεση του 1947, στο Μιλάνο, για τον φίλο του και συνάδελφο Gio Ponti. Οταν όλοι οι κατασκευαστές απέρριψαν τα σχέδιά του, ο Φορνασέτι αποφάσισε να τα φτιάξει μόνος του. Εχοντας κάνει έρευνα στη βιομηχανία με επισκέψεις σε εργοστάσια, στούντιο και αρχεία, αγόρασε τον απαραίτητο εξοπλισμό για να τον βάλει στο ατελιέ του στο Μιλάνο και προσέλαβε ειδικούς για κεραμική παραγωγή, εκτύπωση και διακόσμηση. Στις αρχές του '60, όταν άνοιξε αίθουσα επιδείξεων στη via Montenapoleone στο Μιλάνο, ο Φορνασέτι είχε σχεδιάσει χιλιάδες κεραμικά κομμάτια στο χαρακτηριστικό στυλ του με περίπλοκες,

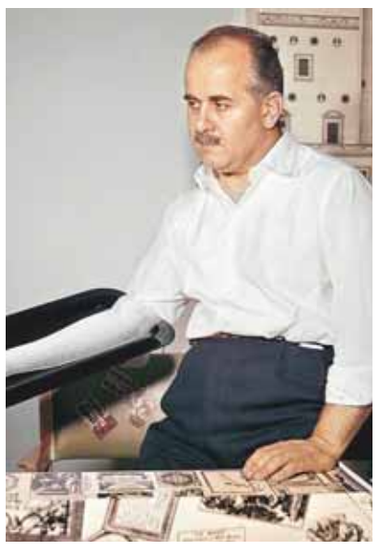

παιχνιδιάρικες, σουρεαλιστικές, συχνά μελαγχολικές εικονογραφήσεις, και συνέχισε να δημιουργεί μέχρι τον θάνατο του το 1988. Εκατοντάδες κεραμικά του παρουσιάζονται μαζί με το ισότιμα πλούσιο έργο του Φορνασέτι σε εσωτερική διακόσμηση, έπιπλα, γυαλί, κρύσταλλα, μετάξι, ρούχα, σκηνικά, ζωγραφική, ποίηση στο «Fornassetti: The Complete Universe», βιβλίο που έγραψε ο γιος του, Μπαρνάμπα.

Ο Φορνασέτι ανήκε σε μια χρυσή γενιά Ιταλών σχεδιαστών που καθιέρωσαν τη χώρα τους ως το παγκόσμιο κέντρο ντιζάιν στα μέσα του 20ού αιώνα. Εκείνο που έκανε τον Φορνασέτι ασυνήθιστο ήταν η έμφαση που έδινε στο να χρησιμοποιεί ξεχωριστές εικονογραφήσεις, αντί να δημιουργεί νέες φόρμες και τυπολογίες, όπως έκαναν άλλοι σχεδιαστές. Με το να παράγει διαρκώς τα ίδια αντικείμενα στα ίδια σχήματα και μεγέθη, τα μετέτρεψε σε μαύρο καμβά για τις εικονογραφήσεις του. Από τεχνικής πλευράς, μπορούσε να είναι δαιμόνιος. Οταν αποφάσισε να σχεδιάσει δίσκους, σκέφτηκε πώς να σιδερώσει ένα φύλλο μετάλλου σε μια ξύλινη φόρμα και να πλαισιώσει τον καθένα με συρματόπλεγμα. Υστερα παρήγαγε περίπου 430 σχέδια, από αρχαιολογικά σύμβολα και αερόστατα μέχρι πλάσματα της θάλασσας, βενετσιάνικες σκηνές δρόμου και το θέατρο Λα Σκάλα. Αυτό ήταν το ναδίρ του. Το διακοσμημένο στυλ του Φορνασέτι έμοιαζε ακόμη πιο επιπόλαιο, στο επαναστατικό κίνημα κατά του ντιζάιν της δεκαετίας του '70, από εκείνο των Μοντερνιστών του '50 και του '60. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας, είχε «ξαναανακαλυφθεί» από τους μεταμοντερνιστές, που θαύμαζαν τη μεγαλοσχημοσύνη και την αγάπη του στολιδιού. Μέχρι το 1983, η δουλειά του ήταν τόσο της μόδας, που ο οίκος Sotheby's πούλησε ένα από τα κομμάτια του για 15.000 δολάρια – ρεκόρ της εποχής για καλλιτέχνη εν ζωή.

Από τότε ο Φορνασέτι έχει τιμηθεί για τις ίδιες τεχνοτροπίες που οι μοντερνιστές απεχθάνονταν, αλλά ποτέ δεν είχε αποθεωθεί όπως τώρα. Μπορεί να δει κανείς σημάδια από τα σουρεαλιστικά γραφιστικά του στη δουλειά σύγχρονων σχεδιαστών, αλλά η αληθινή του κληρονομιά είναι η αγάπη του για προσωπική έκφραση, που θεωρείται τώρα απαραίτητη για τους νέους σχεδιαστές.

International Herald Tribune
THE GLOBAL EDITION OF THE NEW YORK TIMES

B-Class. A car that makes your day. Everyday.

από €19.900

Mercedes-Benz

Υποστήριξη με διάρκεια

Cyprus Import Corporation Ltd - General Distributors of Daimler AG for Mercedes-Benz Cars for Cyprus

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τους εκθεσιακούς χώρους της Κυπριακής Εταιρείας Εισαγωγών στα τηλέφωνα: 22474747, 24818400, 25879222, 26943900, www.mercedes-benz.com.cy

Τα παιδιά, από όπου κι αν έρχονται, δύση, ανατολή, νότο ή βορρά,

είναι όλα τους, δικά μας.

Τα παιδιά, έχουν Πατρίδα την αγάπη και σύνορα, την αγκαλιά μας.

Αγάπη χωρίς όρους, Αγάπη χωρίς σύνορα.

Φέτος, ας θυμηθούμε το πραγματικό νόημα των Χριστουγέννων και ας το γιορτάσουμε.

ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ

...με αγάπη!

Φέτος τα Χριστούγεννα, η ΟΠΑΠ Κύπρου θα χαρίσει δώρα στο Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου, στην Παιδιατρική Πτέρυγα του Μακάρειου Νοσοκομείου, στο Μέλαθρο Ευγηρίας Μακεδονίτισσας και σε τραυματίες οδικών δυστυχημάτων που νοσηλεύονται στο Γενικό Νοσοκομείο.

MARKETWAY / PUBLICIS

Pokka Coffee

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
www.kathimerini.com.cy/sport
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

Pokka Coffee

ΟΜΟΝΟΙΑ

«Μέσο που ξέρει μπάλα» ψάχνουν οι πράσινοι

«Ο διάδοχος του Κασέκε στην ενδεκάδα πρέπει να είναι εξαιρετικός στα ανασταλτικά του καθήκοντα, αλλά και να μοιράζει παιχνίδι, ειδικά στα άκρα», όπως σημειώνει πηγή προσκείμενη στο «Ηλίας Πούλλος». Γραμμόζης - Εσπασαντίν πρώτοι υποψήφιοι για αποχώρηση. **Σελ. 35**

ΑΠΟΕΛ

Οι προηγούμενοι και οι επόμενοι

Τη γαλαζοκίτρινη φανέλα έχουν φορέσει σε επίσημα ματς 111 ξένοι ποδοσφαιριστές, από το 1934 μέχρι σήμερα. Στις προσφιλείς του αγορές ψάχνει ο Γιοβάνοβιτς ενόψει Ιανουαρίου. Ναυάγιο με τον πρώτο στόχο, ψηλά στη λίστα άλλα δύο ονόματα αμυντικών μέσων. **Σελ. 37**

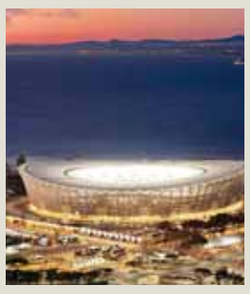

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Η κρίση επιδείνωσε τις ζημιές απ' το Μουντιάλ

Έξι μήνες μετά τον τελικό, η διοργανώτρια χώρα του τελευταίου Παγκοσμίου Κυπέλλου μετράει τα κέρδη και τις ζημιές της σε όλα τα επίπεδα, με το πρόσημο να είναι τελικά αρνητικό. Πολλά από τα πανάκριβα γήπεδα που φιλοξένησαν τους αγώνες μένουν αχρησιμοποίητα. **Σελ. 41**

Στο αρχείο οι φάκελοι της UEFA

Κλείνει το θέμα των ύποπτων αγώνων, καθώς θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να βρεθούν ενοχοποιητικά στοιχεία

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

«Οι φάκελοι γράφουν βλακείες». Μ' αυτές τις τέσσερεις λέξεις εξαιρετικά αρμόδια πηγή ουσιαστικά βάζει ταφόπλακα στις ελπίδες για εντοπισμό και τιμωρία των όποιων ενόχων για την υπόθεση προσυνεννόησης αποτελέσματος σε εννιά αγώνες του περσινού ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος. «Καταλήγουμε στο ότι δεν υπάρχουν στοιχεία», σημειώνει στην «Κ» άτομο που είναι σε θέση να γνωρίζει τις καταστάσεις, ενώ άλλες δυο-τρεις πηγές μάς είπαν περίπου πως «δεν πρόκειται να υπάρξει αποτέλεσμα». Οι φάκελοι πιθανόν να έχουν μπει ήδη στο αστυνομικό αρχείο, καθώς ακόμα και αρμόδιοι που έπρεπε να ήταν ενήμεροι για ένα τόσο σημαντικό ζήτημα, είτε δήλωσαν ελλιπή πληροφόρηση είτε μας ζήτησαν χρόνο για να ενημερωθούν και να επανέλθουν. Η Αστυνομία επικαλείται επιστολή του προέδρου της ΚΟΠ, με την οποία ζητάει τον τερματισμό των δηλώσεων επί του θέματος, επειδή η UEFA είναι δυσαρεστημένη με τις διαρροές. Η αλήθεια είναι πως ο προϊστάμενος του πειθαρχικού τμήματος στη Νιόν, Πίτερ Λιμάχερ, «φαγώθηκε», επειδή του χρεώθηκαν διαρροές στον Τύπο, με αποκορύφωμα τη διερεύνηση του Μπάγερν-Ζενίτ (0-4). Όμως τον Σεπτέμβριο ο Μισέλ Πλατινί μίλησε για το θέμα και πέταξε το μπαλάκι των ανακρίσεων στις κρατικές υπηρεσίες.

Δυσκολίες στη διερεύνηση

Στην Κύπρο η διερεύνηση της υπόθεσης ξεκίνησε τον περασμένο Μάρτιο, μετά την παράδοση των πρώτων τεσσάρων φακέλων στον υπουργό Δικαιοσύνης, ο οποίος τους μεταβίβασε στην Αστυνομία. Αν και τότε έγιναν πομπώδεις δηλώσεις και βγήκαν πηχυαίοι τίτλοι για λήψη σωρείας καταθέσεων, πριν οι ξένοι ποδοσφαιριστές φύγουν για διακοπές, εντούτοις τίποτα δεν φαίνεται να έγινε. Κάποιες καταθέσεις λήφθηκαν, ορισμένες ανακρίσεις έγιναν, τίποτα όμως δεν προκύπτει. Ασφαλή συμπεράσματα για το πόσο μακριά έφτασε η έρευνα, για την πληρότητά της δηλαδή, δεν μπορούν να εξαχθούν, αν και οι δυσκολίες που επικαλούνται οι Αρχές δεικνύουν πως δεν έχει γίνει διερεύνηση εις βάθος. «Ισχυρίζονται ότι είναι δύσκολη η διερεύνηση του θέματος», σημειώνει στην «Κ» ανεξάρτητη πηγή. Οι ερευνητές αντιμετώπισαν τεράστιο πρόβλημα στην ερμηνεία πολλών εκ των στοιχείων που εσωκλείνονται στους φακέλους. «Είναι γεμάτοι γραφικές παραστάσεις», δήλωσε άτομο που είδε το περιεχόμενο, πριν προσθέσει πως «γι' αυτό ζητήσαμε τη συνδρομή της UEFA». Η βοήθεια αφήνεται να νοηθεί πως δεν έφτασε ποτέ, πράγμα που δύσκολα γίνεται πιστευτό, καθώς η UEFA είναι μια ιδιαίτερα σοβαρή και αξιόπιστη ομοσπονδία. «Μας γράφουν ότι παίχτηκαν πολλά χρήματα υπέρ της Ομόνοιας στα τελευταία λεπτά ή ότι πονταρίστηκαν υπέρογκα ποσά στη Σερβία στο παιχνίδι του Εθνικού. Τι σημαίνουν όλα αυτά;», διερωτήθηκε άλλη σοβαρή πηγή. Μια άλλη παράμετρος έχει να κάνει με τη νομοθεσία, καθώς νομικοί κύκλοι υποστηρίζουν πως «δεν υπάρχει το κατάλληλο νομικό πλαίσιο για τέτοιες υποθέσεις», ενώ σημειώνεται ότι «το Δίκαιό μας έχει πολύ πιο αυστηρούς κανόνες απόδειξης απ' ό,τι τα Δίκαια άλλων ευρωπαϊκών χωρών».

Η Αστυνομία είχε πρόβλημα στην ερμηνεία των στοιχείων των φακέλων

Την ώρα που στη Γερμανία και στην Ιταλία υπάρχουν καταδίκες και στην Ελλάδα έχουν ανοίξει τραπεζικοί λογαριασμοί, στην Κύπρο η διερεύνηση της διαφθοράς στο ποδόσφαιρο βρίσκεται σε εξαιρετικά πρώιμο στάδιο. Η διαγραφόμενη αποτυχία της προσπάθειας αξιοποίησης των στοιχείων που μας προμήθευσε η UEFA ας ελπίσουμε πως θα λειτουργήσει ως εφαλτήριο για τη δημιουργία ενός μηχανισμού που θα παρακολουθεί, θα διερευνά και θα προσκομίζει ενώπιον της Δικαιοσύνης επαρκή στοιχεία, ώστε να τιμωρούνται οι ένοχοι για τα διεφθαρμένα παιχνίδια, που «όλοι ξέρουμε πως υπάρχουν, αλλά κανένας δεν μπορεί να το αποδείξει», όπως είπε ενδεικτικά στην «Κ» μια άλλη αστυνομική πηγή.

Αλλάζει τη διαδικασία η UEFA

Πέρσι εκατοντάδες φάκελοι κατέκλυσαν πολλές ευρωπαϊκές ομοσπονδίες. Σε έναν ιστότοπο που είχαν πρόσβαση μόνο οι ομοσπονδίες, ανέβαιναν οι ύποπτοι αγώνες μιαδυο μέρες μετά την τέλεσή τους. Σε μια βδομάδα έφταναν ταχυδρομικώς οι φάκελοι, που περιελάμβαναν από δέκα μέχρι είκοσι σελίδες με στοιχεία, στην περίπτωση της Κύπρου. Οι πρώτοι τέσσερεις παραδόθηκαν διά χειρός από τον κ. Κουτσοκούμνη, οι υπόλοιποι πέντε ταχυδρομήθηκαν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Για οικονομία χρόνου, η UEFA θέσπισε φέτος νέο, πιο εξελιγμένο σύστημα παρακολούθησης, συμβεβλημένο με στοιχηματικές εταιρείες και ένα δίκτυο συνεργατών που πληροφορεί μόνο για εξαιρετικά σοβαρές υποθέσεις. Η ΚΟΠ ενημερώθηκε τον περασμένο Αύγουστο. Προς το παρόν δεν υπάρχει ειδοποίηση για ύποπτες κινήσεις σε αγώνα του φετινού πρωταθλήματος, κάτι που ενδέχεται να γίνει για το Αλκή-Πάφος, το οποίο ούτως ή άλλως κατήγγειλε η Αλκή στην Αστυνομία, δίνοντας στοιχεία σαν κι αυτά που παρέχει η UEFA.

«Όλοι ξέρουμε ότι υπάρχουν διεφθαρμένοι αγώνες, αλλά κανένας δεν μπορεί να το αποδείξει», λέει στην «Κ» αξιόπιστη πηγή.

Οι ευθύνες της ΚΟΠ

Θα μπορούσε η ΚΟΠ να ερευνήσει την υπόθεση, τοποθετώντας ερευνών λειτουργό, όπως έκανε στην περίπτωση ντόπινγκ; Αν κρίνουμε με βάση το τι έγινε στο εξωτερικό, μάλλον όχι. Ωστόσο, η Γερμανική Ομοσπονδία έχει πλέον το δικό της εσωτερικό σύστημα παρακολούθησης της κίνησης του στοιχήματος στους αγώνες. Πριν από μερικούς μήνες, ο πρόεδρος της ΚΟΠ δήλωσε πως βρίσκεται στο σκοτάδι. Η ΚΟΠ μπορούσε να επιδιώξει με μεγαλύτερη ζέση τη διερεύνηση των υποθέσεων, συνδράμοντας σε έναν τομέα που η Αστυνομία φυσιολογικά δεν έχει τη γνώση για να αντεπεξέλθει.

Στοιχηματικές ενδείξεις

Προκειμένου να φτιάξει φάκελο για κάποιον αγώνα, η UEFA μαζεύει ενδείξεις κυρίως από την κίνηση του (νόμιμου) στοιχήματος – το παράνομο δεν φαίνεται πουθενά – πριν, αλλά και κατά τη διάρκεια του αγώνα (live betting), τα οποία «παντρεύει» με τις ανταποκρίσεις συνεργατών της. Επί παραδείγματι, στο κόκκινο είχε μπει το Πέγεια-ΑΠΕΠ, όπου το 75% όσων στοιχημάτισαν πόνταραν τα χρήματά τους στην ομάδα της Πιτσιλιάς, αν και είχε ήδη υποβιβαστεί και ήταν μεγάλο αουτσάιντερ στο παιχνίδι, αλλά τελικά κέρδισε. Σε κόκκινο φάκελο μπήκε και το ΑΠΕΠ-Ένωση, όπου προηγήθηκαν οι γηπεδούχοι, αλλά αμέσως έγινε ανατροπή. Ας πάρουμε παράδειγμα το Πάφος-Ερμής. Οι δυο ομάδες έπαιξαν στο Παφιακό για το πρωτάθλημα στις 27 Φεβρουαρίου 2010. Τότε παίχτηκαν στην Betfair 2.683 ευρώ (64% υπέρ των γηπεδούχων). Ξανάπαιξαν στην Πάφο, για τα πλέι άουτ, στις 17 Απριλίου. Εκεί το στοίχημα ήταν 67.671 ευρώ (98% υπέρ των γηπεδούχων). Γι' αυτό ήρθε φάκελος. Άλλο ένα παράδοξο των πλέι άουτ είχε να κάνει με τα ματς του Άρη, στα οποία οι παίκτες απέφευγαν να ποντάρουν. Αντιθέτως, ακούμπαγαν όλα τους τα χρήματα στο άλλο ματς. Και πάντα οι προβλέψεις ήταν επιτυχείς, σε ποσοστό που τις πιο πολλές φορές ξεπερνούσε το 95%. Ούτε συνεννοημένοι να ήταν…

ΣΧΟΛΙΟ

Του **ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ**

Οι μεταγραφές του Ιανουαρίου έχουν μεγάλο ρίσκο

Ο Ιανουάριος πλησιάζει και, όπως γίνεται πάντα τέτοια εποχή, εντείνεται και η φημολογία για μεταγραφές και για αποδεσμεύσεις ποδοσφαιριστών. Τα ονόματα στις ιστοσελίδες παρελαύνουν καθημερινά και από εκεί ανακυκλώνονται στα υπόλοιπα μέσα ενημέρωσης με ταχύτητα φωτός. Το γεγονός ότι από τα ονόματα που ακούγονται ελάχιστες περιπτώσεις καταλήγουν να γίνουν μεταγραφές δεν απασχολεί κανένα. Απλά, κουβέντα να γίνεται, για να γεμίζουν τα κενά στη δύσκολη περίοδο της διακοπής του πρωταθλήματος.

Ο φετινός Ιανουάριος όμως έχει μία ιδιαιτερότητα. Οι πλείστες ομάδες μας αντιμετωπίζουν οικονομικό πρόβλημα και, όπως λέχθηκε και την περασμένη εβδομάδα σε συνέντευξη Τύπου της ΚΟΠ, αρκετά σωματεία θα πρέπει να καταβάλουν τεράστια προσπάθεια για μπορέσουν να περάσουν τα κριτήρια της UEFA, με προθεσμία μάλιστα μέχρι την 31η Μαρτίου του 2011. Βλέπουμε λοιπόν φέτος λιγότερες κινήσεις σε σχέση με άλλες χρονιές και ίσως και πιο προσεγμένες.

Οι καλές μεταγραφές είναι έτσι κι αλλιώς δύσκολες για τις κυπριακές ομάδες. Τα τελευταία χρόνια, με εξαίρεση τους μεγάλους της Λευκωσίας, οι μεταγραφές που γίνονται στο πρωτάθλημά μας αφορούν ποδοσφαιριστές οι οποίοι μένουν ελεύθεροι από τις ομάδες τους και για τους οποίους δεν χρειάζεται να καταβληθεί σημαντικό ποσό για να αγοραστούν τα δικαιώματά τους. Αυτό κάνει τη μεταγραφική περίοδο του Ιανουαρίου ακόμη πιο δύσκολη, αφού πολύ λίγοι καλοί ποδοσφαιριστές μένουν ελεύθεροι αυτή την περίοδο.

Το ρίσκο για τις ομάδες μας να αγοράσουν... παλτά τον Ιανουάριο μεγαλώνει, αφού τέτοια περίοδο μένουν ελεύθεροι οι προβληματικοί ή αυτοί που δεν είχαν χρόνο συμμετοχής στις ομάδες τους. Το ρίσκο μειώνεται αν κάνεις καλή επιλογή ποδοσφαιριστή και πας να τον αγοράσεις από την ομάδα του πληρώνοντας τα δικαιώματά του. Όπως είναι τώρα οι ομάδες μας, όμως, μόνο μία-δύο από αυτές έχουν την οικονομική δυνατότητα να κάνουν κάτι τέτοιο.

Από αγωνιστικής πλευράς, συνήθως οι ποδοσφαιριστές χρειάζονται και ένα διάστημα μερικών μηνών για προσαρμογή. Οι μεταγραφές λοιπόν μάλλον πρέπει να γίνονται στο πλαίσιο ενός πιο μακροπρόθεσμου πλάνου και με την προοπτική ο ποδοσφαιριστής ή οι ποδοσφαιριστές που θα έρθουν να βοηθήσουν την ομάδα για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ευτυχώς τα τελευταία χρόνια οι ομάδες μας κάνουν πιο προσεγμένες κινήσεις, όχι μόνο υπό το βάρος των οικονομικών δεδομένων, αλλά γιατί φαίνεται να έχουν ωριμάσει στον τρόπο που κάνουν τις μεταγραφικές τους κινήσεις.

Οι προπονητές έχουν τον πρώτο λόγο στις πλείστες περιπτώσεις και έχουν μειωθεί αισθητά οι προεδρικές παρεμβάσεις στον μεταγραφικό σχεδιασμό των ομάδων. Με αυτό τον τρόπο η ευθύνη για τον σχεδιασμό της ομάδας ανήκει στον προπονητή, ο οποίος χρεώνεται την αποτυχία και πιστώνεται την επιτυχία. Βέβαια, είμαστε ακόμη αρκετά πίσω σε θέματα σκάουτινγκ, αλλά είναι αλήθεια ότι σιγά-σιγά βελτιωνόμαστε σε κάποιους τομείς. Αν λοιπόν η οικονομική στενότητα αναγκάζει τις ομάδες μας να συμπεριφερθούν πιο υπεύθυνα και με περισσότερο προγραμματισμό στις μεταγραφικές τους επιλογές, αυτό είναι θετικό. Φαίνεται όμως ότι το 2011 θα είναι μία δύσκολη οικονομικά χρονιά για το κυπριακό ποδόσφαιρο και τα προβλήματα δεν πρόκειται να λυθούν αν οι ομάδες δεν κάνουν μεταγραφές τον Ιανουάριο. Θα χρειαστούν και πολλά άλλα μέτρα για να ισοσκελιστούν οι προϋπολογισμοί και να παρουσιαστούν τα σωματεία οικονομικά υγιή.

sports@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Η «Καθημερινή» παρουσιάζει σε πέντε αυτοτελή μέρη την ιστορία της εθνικής ομάδας, από τα χρόνια της Αγγλοκρατίας έως το «θαύμα της Πορτογαλίας»

50 ΧΡΟΝΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟΥ

Οι σημαντικότεροι σταθμοί στην πορεία του αντιπροσωπευτικού μας συγκροτήματος

Με σπάνια ντοκουμέντα που πρώτη φορά βλέπουν το φως της δημοσιότητας

Το ερχόμενο Σάββατο, 1η Ιανουαρίου 2011, το α΄ μέρος: «Οι πρώτοι ανεπίσημοι αγώνες»

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Αντικειμενικά Αξιόπιστη

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ			
26.12	14:00	ΦΟΥΛΑΜ – ΓΟΥΕΣΤ ΧΑΜ	ALFA
	17:00	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Γ. – ΣΑΝΤΕΡΛΑΝΤ	ALFA
	17:00	ΝΙΟΥΚΑΣΛ – ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Σ.	LTV Sports1
	17:00	ΜΠΛΑΚΠΟΥΛ – ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ	LTV Sports2
	17:00	ΜΠΛΑΚΜΠΕΡΝ – ΣΤΟΟΥΚ	
	17:00	ΜΠΟΛΤΟΝ – ΓΟΥΕΣΤ ΜΠΡΟΜ	
	17:00	ΕΒΕΡΤΟΝ – ΜΠΕΡΜΙΓΧΑΜ	
	17:00	ΓΟΥΛΒΣ – ΓΟΥΙΓΚΑΝ	
	19:30	ΑΣΤΟΝ ΒΙΛΑ – ΤΟΤΕΝΑΜ	LTV Sports1
27.12	22:00	ΑΡΣΕΝΑΛ – ΤΣΕΛΣΙ	ALFA
28.12	17:00	ΤΟΤΕΝΑΜ – ΝΙΟΥΚΑΣΛ	ALFA
	17:00	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Σ. – ΑΣΤΟΝ ΒΙΛΑ	LTV Sports1
	17:00	ΣΑΝΤΕΡΛΑΝΤ – ΜΠΛΑΚΜΠΟΥΛ	LTV Sports2
	17:00	ΣΤΟΟΥΚ – ΦΟΥΛΑΜ	
	17:00	ΓΟΥΕΣΤ ΜΠΡΟΜ – ΜΠΛΑΚΜΠΕΡΝ	
	19:30	ΓΟΥΕΣΤ ΧΑΜ – ΕΒΕΡΤΟΝ	LTV Sports1
	22:00	ΜΠΕΡΜΙΓΧΑΜ – ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Γ.	ALFA
29.12	21:45	ΤΣΕΛΣΙ – ΜΠΟΛΤΟΝ	LTV Sports1
	21:45	ΓΟΥΙΓΚΑΝ – ΑΡΣΕΝΑΛ	ALFA
	22:00	ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ – ΓΟΥΛΒΣ	LTV Sports2
ΜΠΑΣΚΕΤ – ΚΥΠΕΛΛΟ			
28.12	19:00	ΑΧΙΛΛΕΑΣ – ΚΕΡΑΥΝΟΣ	
	19:00	ΕΝΑΔ – ΑΕΛ	
29.12	19:00	ΕΘΑ – ΟΜΟΝΟΙΑ	
	19:00	ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ – ΑΠΟΕΛ	
ΕΛΛΑΔΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ			
29.12	17:00	ΑΡΗΣ – ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	
	17:00	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ Π. – ΠΑΟΚ	

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

SAVVIDES PHOTO

-Πρόεδρε, αν δεν πετύχει ούτε ο μεταγραφικός τηλεμαραθώνιος, λέω να βγάλουμε δίσκο στις εκκλησίες, τώρα που είναι και γιορτές.

Πριμοδότηση

Με εξαψήφιο ποσό λέγεται πως πριμοδοτήθηκε πρόσφατα από τρίτους ομάδα του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος α΄ κατηγορίας, προκειμένου να στερήσει βαθμούς και παίκτες από την αντίπαλό της. Έρχονται κρίσιμα ματς και οι πληροφορίες (ή παραπληροφορίες, όπως το πάρει κανείς) οργιάζουν.

Προφορικά ο Μιλτιάδης

Έτοιμη είχε την εισαγωγική του ομιλία ο Μιλτιάδης Νεοφύτου, στη συνάντηση με τους φίλους της Ομόνοιας, όμως, όταν ήρθε η ώρα των ερωτήσεων, ο πρόεδρος το γύρισε στο προφορικό. Αν και δεν είχε έτοιμες απαντήσεις, μιλούσε με φυσικότητα και ξεκάθαρα, ενώ χρησιμοποιούσε αρκετές κυπριακές εκφράσεις, κάτι που άρεσε στον κόσμο.

«Αλλάζουμε θέσεις;»

Αν και λέχθηκε πως δεν θα δεχόταν ερωτήσεις από το κοινό, τελικά ο Μιλτιάδης Νεοφύτου επέτρεψε σε φιλάθλους να πάρουν τον λόγο. Ένας απ' αυτούς ήταν ιδιαίτερα επικριτικός, με τον πρόεδρο του «τριφυλλιού» να του λέει με χιούμορ: «Θέλεις να έρθεις εδώ δίπλα μου να κάτσεις; Ή να κατεβώ εγώ κάτω και να αλλάξουμε θέσεις;».

Οι πινακίδες του «Λου»

Βόλτες στα Λατσιά κόβει ο Λούα Λούα με το μαύρο του Range Rover. Αυτό που κάνει ιδιαίτερη εντύπωση από το ακριβό αυτοκίνητο είναι η πινακίδα με τους αγγλικούς αριθμούς εγγραφής: «L40 LUA» γράφει στην πινακίδα του αμαξιού. Η τιμή του ξεκινάει από τις 86.500 ευρώ, ενώ υπάρχουν και εκδόσεις που ξεπερνούν τις εκατό χιλιάδες.

Ενόχλησαν τα ΜΜΕ

Ένας από τους παρευρισκόμενους στη συνάντηση διοίκησης-φιλάθλων της Ομόνοιας, που καθόταν δύο σειρές πίσω από τους δημοσιογράφους, βάλθηκε ντε και καλά να διώξει από την αίθουσα τους λειτουργούς του Τύπου. «Οι δημοσιογράφοι άκουσαν την εναρκτήρια ομιλία, δεν υπάρχει λόγος να μείνουν ν' ακούσουν και τα υπόλοιπα», είπε στους διοικούντες το «τριφύλλι», αφού πήρε τον λόγο. Προς κακή του τύχη, οι παράγοντες της Ομόνοιας ξεκαθάρισαν ότι τα ΜΜΕ θα μείνουν, όπως και έγινε.

ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΛΗΨΗ

- Στην εταιρεία παραγωγών του Γιώργου Κούμα (απλή συνωνυμία με τον αναπληρωτή πρόεδρο της ΚΟΠ) πήγε το πακέτο του 60% των αθλητικών παραγωγών της Cytavision, για τη διετία 2011-12.
- Η προσφορά του ήταν κατά πολύ φθηνότερη απ' ό,τι των ΑΝΤ1 και Cyprus Sports Channel, που «παίζουν» για το πακέτο του 40%.
- Ψηλά νούμερα τηλεθέασης γράφει το Replay, με τους ιθύνοντες του ΑΝΤ1 να μη διαλέγουν τυχαία την ώρα έναρξης (23:30).
- Εκείνη την ώρα οι ανοικτοί δέκτες είναι λιγότεροι, έτσι το ποσοστό που λαμβάνουν μεγαλύτερο, σε σύγκριση με το τι θα έπαιρναν αν έβγαιναν στις 21:00.
- Μόνο η βρετανική Boxing Day θα μας σώσει από τις επαναλήψεις, αφού οι ποδοσφαιριστές της Premier League θα πατήσουν χορτάρι την επαύριον των Χριστουγέννων, προς ικανοποίηση των ποδοσφαιρόφιλων.
- Αλλά και προς απογοήτευση των συναδέλφων σπορτκάστερ της LTV, που θα χρειαστεί να δουλέψουν γιορτάρες μέρες. Οι Άγγλοι παίζουν μπάλα μεσοβδόμαδα, αλλά και την Πρωτοχρονιά.

Ξέχασε (;) τον Λούα

«Οι μεταγραφές του Ιανουαρίου και του καλοκαιριού ήταν προσεγμένες και σωστές, αφού έγιναν μετά από παρακολούθηση και έρευνα. Πήραμε τους Ρενχίφο, Λεάντρο, Σπούνγκιν, Μποουθόν, Εσπασαντίν και Ρουέδα», είπε ο Μιλτιάδης Νεοφύτου, δεν αναφέρθηκε όμως στον Λούα Λούα, ο οποίος πληρώνεται αδρά αλλά δεν έχει βοηθήσει ακόμη λόγω τραυματισμού.

Η πτώχευση

Βγαίνουν σιγά-σιγά και οι πληροφορίες για το «έγκλημα» του Ανδρέα Παντελή που τον οδήγησε στην πτώχευση. Ήταν, λέει, εγγυητής για 9.000 λίρες σε ένα δάνειο που συνήψε εταιρεία συμφερόντων της μητέρας του, το 1993. Τώρα, από πού το ξέθαψαν και το θυμήθηκαν σήμερα, είναι αλλουνού παπά ευαγγέλιο. Στο όνομα της ενότητας θα έγινε και αυτό...

Αυθόρμητα ή...;

Πλήρης και άμεση ήταν η κάλυψη που έδωσε η διοίκηση του ΑΠΟΕΛ στον Χατζηλιασή, στην επίθεση που δέχτηκε από την Ένωση. Λέτε να μην ήταν και τόσο αυθόρμητα όσα είπε ο Πανίκος μετά το ματς;

«Στη β΄ κατηγορία»

Στους ανθρώπους του ΑΠΟΕΛ αποδίδουν οι Παραλιμνίτες την ένταση στη φυσούνα, αμέσως μετά το μεταξύ τους ματς. Οι βυσσινί υποστηρίζουν πως αξιωματούχος των γηπεδούχων είπε σε ξένο ποδοσφαιριστή της Ένωσης: «του χρόνου στη β΄ κατηγορία».

Πρόβλημα με τη δόση

Διαιτητής που έπεσε τελευταία σε δυσμένεια μετά από χοντρά λάθη, λέγεται πως αντιμετωπίζει πρόβλημα, καθώς πρόσφατα αγόρασε καινούργιο αυτοκίνητο και τώρα δυσκολεύεται να πληρώσει τη δόση. Είναι και χαμηλή η άτιμη η αποζημίωση για τους διαιτητές του πρωταθλήματος φούτσαλ...

Αθεράπευτος θεριακλής

Μπορεί η ηλικία του να είναι προχωρημένη και τα προβλήματα που ταλαιπωρούν την υγεία του αρκετά, ωστόσο το τσιγάρο εξακολουθεί να συντροφεύει τον Κίκη Κωνσταντίνου, παρά τις συστάσεις των γιατρών. Αθεράπευτος θεριακλής ο πρόεδρος.

Ποδοσφαιρικές επιχειρήσεις

Σε ακτίνα λιγότερη του ενός χιλιομέτρου, στο ιστορικό κέντρο της πόλης τους, έχουν επενδύσει δύο Παφίτες ποδοσφαιριστές. Ο Άγγελος Ευθυμίου πάει πρίμα και μαζεύει όλο το ποδοσφαιρικό παρασκήνιο στο «Omnia», στην πλατεία Δημαρχείου, ενώ ο Αργύρης Πέτρου έχει όλη την Πάφο στα πόδια του με το «Muse» στον Μουσαλλά, απ' όπου η θέα κόβει την ανάσα.

Ξεκίνησαν προεκλογικό

Τις πρώτες τους κινήσεις στην προεκλογική σκακιέρα κάνουν οι άνθρωποι του ποδοσφαίρου που θα κατέβουν στις βουλευτικές του ερχόμενου Μαΐου. Ο Ανδρέας Μιχαηλίδης έχει ήδη πραγματοποιήσει τις πρώτες συναντήσεις με τους εν δυνάμει ψηφοφόρους του στη Λεμεσό, ενώ τις μηχανές του φορτώνει και ο Νίκος Νουρής, του Ολυμπιακού. Στη μάχη του σταυρού πέφτει πιθανότατα και ο επιφανής φίλος της ομάδας, Άκης Κελεπέσης.

Υπαίτιος ο... κανένας

Βέβαιοι ότι θα λάμβανε μέσω της δικαστικής οδού το δικαίωμα να αγωνιστεί και πάλι ο Άρθουρ Λι στο εγχώριο πρωτάθλημα, δήλωναν στον ΑΠΟΕΛ, που νιώθουν δικαιωμένοι από την απόφαση. Όπως όλα δείχνουν, το θέμα φτάνει στο τέλος του, χωρίς ασφαλώς να έχει βρεθεί κάποιος υπαίτιος για το μπέρδεμα και τις παρατυπίες που αποδεδειγμένα (βλ. ταχυδρομικές έρευνες) έγιναν.

Χαλάει την πιάτσα

Τσακωμένος θα ήταν ο Σύνδεσμος Κυπρίων Ατζέντηδων Ποδοσφαιριστών (αν υπήρχε) με τον Γιόρντι Κρόιφ. Ο Ολλανδός έχει τις δικές του άκρες στην ευρωπαϊκή αγορά και δεν εμπιστεύεται με τίποτα αυτά που του πλασάρουν οι δικοί μας, που λογικό είναι να τον βλέπουν και ν' αλλάζουν πεζοδρόμιο.

Μαζί Μίτας - Ακουρσιώτης

Αγκαζέ με τον Μιχάλη Μίτα κατέβηκε στ' αποδυτήρια του ΑΠΟΠ/Κινύρα ο δήμαρχος Πέγειας, Νεόφυτος Ακουρσιώτης, αμέσως μετά τη νίκη επί της Ανόρθωσης. Μ' αυτή την κίνηση οι δύο άνδρες διέλυσαν τις φήμες που ήθελαν τη σχέση τους να καλύπτεται από σύννεφα, εξαιτίας της φημολογούμενης υποψηφιότητας του κ. Μίτα για τον Δήμο.

Έχει λάκκο η φάβα

Λαλίστατος και πολύ βοηθητικός ο κ. Λίλλης όσον αφορά τα στοιχεία που συνέλεξε για το στοίχημα στον αγώνα της Αλκής με την Πάφο, αλλά κάτι μας κρύβει. Η Πάφος δεν φταίει, ο διαιτητής (που του έδωσε δύο πέναλτι) λογικά δεν φταίει, οι παίκτες που έδιωξε δεν φταίνε. Ε, ποιος διαμόρφωσε το σκορ; Οι μπουκ ή ο άνεμος; Κάποιο λάκκο έχει η φάβα.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

sports@kathimerini.com.cy

Τα επεισόδια που προκάλεσαν οι οπαδοί του ΑΠΟΕΛ στον αγώνα μπάσκετ με την Καρσίγιακα έτυχαν, όπως ήταν φυσικό, εκμετάλλευσης από την τουρκική διπλωματία. Έστω και αν τα επεισόδια έχουν μεγαλοποιηθεί από τους Τούρκους, δεν παύουν από το να είναι καταδικαστέα, ό-

Με τον **ΝΤΙΝΟ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ**

πως όλες οι περιπτώσεις επεισοδίων. Τα τελευταία χρόνια, οι αγώνες μεταξύ κυπριακών και τουρκικών ομάδων σε όλα τα αθλήματα έχουν γίνει σύνηθες φαινόμενο και στη μεγάλη τους πλειοψηφία διεξάγονται κάτω από καλές συνθήκες. Οι αθλητικοί αγώνες δεν έχουν καμία σχέση με την εισβολή και την κατοχή, ωστόσο είναι φυσικό οι νίκες και οι ήττες να παίρνουν συμβολικό χαρακτήρα.

Μία αθλητική νίκη όμως δεν πρόκειται να απελευθερώσει την Κύπρο και οι δηλώσεις για την ελληνική ψυχή, όπως αυτές που ακούσαμε μετά τη νίκη του ΑΠΟΕΛ, είναι το λιγότερο ατυχείς, όταν και στις δύο ομάδες η πλειοψηφία των καλαθοσφαιριστών είναι ξένοι. Από την άλλη, όσο συνεχίζεται η κατοχή, οι αγώνες μεταξύ των κυπριακών και των τουρκικών ομάδων θα είναι αναπόφευκτα κάτω από το μικροσκόπιο και κάθε ενέργεια εκτός αγωνιστικού χώρου θα έχει και πολιτικές προεκτάσεις. Ο τρόπος που χειρίστηκε το θέμα η τουρκική διπλωματία αποτελεί επίσης θέμα ανάλυσης. Γιατί και στην Τουρκία υπήρξαν παρόμοια και χειρότερα περιστατικά στους αγώνες της Ανόρθωσης και του ΑΠΟΕΛ με την Τράμπζονσπορ, αλλά εμείς δεν κινηθήκαμε σε πολιτικό επίπεδο. Θα πρέπει λοιπόν να είμαστε διπλά προσεκτικοί για να μη δίνουμε αφορμές.

Στο ποδόσφαιρο, ο ΑΠΟΕΛ επανήλθε στο +7 και έχει σαφέστατο προβάδισμα έναντι της Ομόνοιας στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι δύο ομάδες για κατάκτηση του τίτλου. Η ομάδα του Ιβάν Γιοβάνοβιτς παρουσιάζεται με περισσότερες επιλογές, μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, πιο συμπαγής και με μία αξιοζήλευτη σταθερότητα. Οι γαλαζοκίτρινοι κάνουν επίσης καλύτερη διαχείριση των αγώνων. Ακόμη και στις άσχημες μέρες τους, έχουν συνήθως τον έλεγχο του ρυθμού, δεν κινδυνεύουν πολύ και, αν κάτι πάει στραβά, δεν πανικοβάλλονται. Αυτό τεκμηριώνεται και από το γεγονός ότι ο ΑΠΟΕΛ κατάφερε να ανατρέψει εις βάρος του σκορ σε αρκετές περιπτώσεις.

Αυτό ήταν ένα στοιχείο που είχε πέρσι η Ομόνοια, αλλά φέτος της έχει λείψει. Όπως τόνισε και ο Ντούσαν Μπάγεβιτς σε αρκετές περιπτώσεις, οι πράσινοι πρέπει να μεγαλώσουν τα διαστήματα καλής απόδοσης. Παράλληλα, όμως, πρέπει να βελτιώσουν την οργάνωσή τους και τον τρόπο διαχείρισης των αγώνων. Σε αρκετούς αγώνες το «τριφύλλι» δεν κατάφερνε να σκοράρει στο διάστημα που είχε καλή απόδοση, ενώ δέχθηκε και εύκολα γκολ σε χρονικά σημεία που είχε την υπεροχή. Επίσης, η Ομόνοια παρουσιάζει από το ξεκίνημα του πρωταθλήματος αδυναμίες, τόσο επιθετικά, όσο και αμυντικά. Με την έλευση του Ντούσαν Μπάγεβιτς, βελτιώθηκε κάπως η αμυντική λειτουργία της ομάδας, όμως επιθετικά η μοναδική αξιόπιστη λύση είναι ο Μιχάλης Κωνσταντίνου, ο οποίος πέτυχε δέκα από τα μόλις είκοσι τέσσερα γκολ που πέτυχε η Ομόνοια.

Η νίκη της Πάφου επί της Αλκής έχει περιπλέξει τα πράγματα στη ζώνη της διαβάθμισης. Εννέα ομάδες συνωστίζονται σε μία διαφορά πέντε μόλις βαθμών. Καμία ομάδα δεν έχει ξεκόψει, όπως συνέβαινε σε προηγούμενα χρόνια, και καμία δεν μπορεί να νιώσει άνετα. Οι ισορροπίες είναι τόσο λεπτές που με δύο νίκες μία ομάδα μπορεί να βρεθεί στην τετράδα και με δύο ήττες μπορεί να πάει στον πάτο. Αυτό μόνο καλό μπορεί να προσφέρει στο πρωτάθλημα, αφού θα εκλείψουν οι αγώνες αγγαρείας των προηγούμενων χρόνων, καθώς και οι «αδιάφορες» ομάδες με όλα τα αρνητικά που δημιουργούν.

ΚΑΤΣΕ ΚΑΛΑ

Με τον **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Η Ανόρθωση έχει ανάγκη από έναν πρόεδρο-πηγέτη

Δεν γνωρίζω αν ανήμερα των 99ων Χριστουγέννων της ιστορίας της η Ανόρθωση έχει τελικά πρόεδρο, όμως εκτιμώ πως όποιος και να καθίσει στην «καυτή καρέκλα» υπό τις παρούσες προϋποθέσεις, πολύ δύσκολα θα πετύχει. Γενικότερα δεν πιστεύω σε προέδρους-διεκπεραιωτές. Σε άτομα που τοποθετούνται (δεν αναρριχώνται με τις δυνάμεις τους) με αποστολή να εκτελούν αποφάσεις τρίτων. Το μοντέλο έχει κάποιες πιθανότητες να δουλέψει, αν ο τοποτηρητής είναι πανίσχυρος.

Στην περίπτωση της Ανόρθωσης, τούτο δεν συμβαίνει. Αντιθέτως, η Οικουμενική Επιτροπή μού φαίνεται να μην κάνει γκελ στον κόσμο, καθώς τα πρωτοκλασάτα στελέχη της τα άκουσαν στην πρώτη τους ομαδική δημόσια εμφάνιση, στην Πέγεια. Η κατάσταση θυμίζει κάτι από «Τζίγγερ», που διόριζε προέδρους στον Παναθηναϊκό, πρώτα τον Φιλιππίδη και μετά τον Μήτσου. Αργότερα αναγκάστηκε να βγει ο ίδιος μπροστά και εν τέλει να οπισθοχωρήσει και να πουλήσει.

Άστε που η Επιτροπή των πρώην προέδρων δεν φαίνεται και τόσο Οικουμενική. Αφενός, δεν προσκλήθηκε ο μακροβιότερος πρόεδρος μετά τον επίτιμο. Αφετέρου, την ώρα που εξελέγησαν, απ' έξω γινόταν διαδήλωση, που μπορεί να μετατραπεί σε συλλαλητήριο στο ματς με τον ΑΠΟΕΛ, καθώς μόνο ένα μικρό ποσοστό των φίλων της Ανόρθωσης (έστω των κατόχων διαρκείας) έχει πρόσβαση στη Γ.Σ.

Το πράγμα μπλέκεται αν σκεφτούμε πως τρία από τα τέσσερα βασικά μέλη της Οικουμενικής, ορθά ή λανθασμένα, έφυγαν ως αποτυχημένα από την προεδρία. Μάλιστα, οι δύο τελευταίοι δέχτηκαν μπουκάλια, ο τελευταίος, δε, γιουχαΐστηκε ακόμα και στην πιο πρόσφατη Γ.Σ. - πώς γίνεται από τη μια να τον γιουχάρουν και από την άλλη να του δίνουν χρίσμα, ειλικρινά δεν έχω καταλάβει. Ο δε Κάκος (πρέπει να) είναι από τους βασικούς μάρτυρες κατηγορίας του Παντελή, αν η δίκη συνεχιστεί. Γιατί, μετά την παραδοχή του Κίκη Κωνσταντίνου για «λαδιές στα πουκάμισα όλων μας», θεωρώ άδικο να κυνηγάνε μόνο έναν, (ας πούμε) τον πιο λαδιασμένο.

Η Ανόρθωση έχει ανάγκη από έναν αυτοδύναμο, «καθαρό», μα πάνω απ' όλα αληθινό πρόεδρο-ηγέτη, με τη δύναμη να αποφασίζει αυτόβουλα. Καθένας έχει υποχρέωση να παραμερίσει συμφέροντα και ματαιοδοξία. Να δώσει τον σύλλογο στον λαό του, ανοίγοντας τη Γ.Σ. Να αντιληφθεί πως η ομάδα θέλει κτίσιμο απ' την αρχή. Να παραδειγματιστεί απ' τα λάθη του παρελθόντος. Γιατί δεν φταίει μόνο ο Κούσιος που έγινε κακός προγραμματισμός, αλλά και όσοι με τα καμώματά τους καθυστέρησαν τις γενικές συνελεύσεις, αναγκάζοντας τον νέο πρόεδρο να ψάχνει για προπονητή και παίκτες υπό ασφυκτική πίεση χρόνου. Η Ανόρθωση πρέπει να παρατήσει τη σεζόν το ταχύτερο και να αρχίσει προγραμματισμό για του χρόνου.

papadakism@kathimerini.com.cy

ΤΙ ΛΕΣ ΤΩΡΑ

Με τον **ΗΡΟΔΟΤΟ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Εγκλήματα και λάθη

Πηγή από την Αστυνομία είπε στην «Κ» ότι «είναι κανόνας: δεν ρίχνεις δακρυγόνα σε κλειστούς χώρους, αφού αν υπάρχει κάποιο άτομο με αναπνευστικά προβλήματα, μπορείς να τον σκοτώσεις». Το δακρυγόνο που ρίχτηκε σχεδόν ένα λεπτό μετά το τέλος του αγώνα ΑΠΟΕΛ-Καρσίγιακα, με 2.000 άτομα να βρίσκονται εκείνη τη στιγμή στο «Ελευθερία», ήταν με λίγα λόγια μια εγκληματική πράξη. Πέρα από τα αναπνευστικά, υπήρχε πιθανότητα πρόκλησης πανικού στον κόσμο, με πιθανά ποδοπατήματα και νεκρούς.

Ρωτήσαμε τον εκπρόσωπο Τύπου της Αστυνομίας, Μιχάλη Κατσουνωτό, την επομένη του αγώνα, γιατί ρίχτηκε δακρυγόνο σε κλειστό γήπεδο. Ο ίδιος, αν και φαινόταν ότι δεν ήταν απόλυτα ενήμερος για όλα όσα έγιναν, αφού κάποια απ' αυτά που είπε έρχονταν σε αντίθεση με μαρτυρίες ατόμων που ήταν στη σκηνή, πήρε θέση, λέγοντας μεταξύ άλλων ότι «αν ρίχτηκε εντός γηπέδου, αυτό έγινε αφού εξαντλήθηκαν όλα τα περιθώρια». Τώρα, πώς γίνεται να εξαντλήθηκαν όλα τα περιθώρια σε διάστημα λιγότερο από ένα λεπτό, δεν γνωρίζουμε.

Μακάρι όμως το δακρυγόνο να ήταν η μόνη αμαρτία της Αστυνομίας εκείνο το βράδυ. Με μια τουρκική ομάδα να βρίσκεται στην Κύπρο, με ό,τι ιδιαιτερότητες έχει αυτό, και με διάφορα του στυλ «τουρκικά σκυλιά», «βρομιάρηδες» και πολλά άλλα χαριτωμένα να «παίζουν» για μέρες σε Facebook και οπαδικά site, οι πιθανότητες για επεισόδια ήταν αυξημένες. Αναμέναμε λοιπόν ένα ολοκληρωμένο πλάνο δράσης και προστασίας από την Αστυνομία. Κάτι τέτοιο όμως δεν υπήρχε.

«Οι Τούρκοι καλαθοσφαιριστές μεταφέρθηκαν με συνοδεία της Αστυνομίας στα αποδυτήρια χωρίς να τραυματιστεί οποιοσδήποτε», είπε στο ΚΥΠΕ ο κ. Κατσουνωτός. Εμείς αυτό που είδαμε ήταν, μέσα σε πανζουρλισμό, τους Τούρκους να τρέχουν όπως να 'ναι στα αποδυτήρια, αντικείμενα να πέφτουν στα κεφάλια τους και την Αστυνομία να μην μπορεί να επιβληθεί και να πιάνεται στον ύπνο.

Η Αστυνομία απέτυχε, λοιπόν, την περασμένη Τρίτη επειδή:
-ταραξίες πέρασαν ανεξέλεγκτα στο κλειστό πέτρες, σίδερα, μπουκάλια και άλλα επικίνδυνα αντικείμενα,
-επιτράπηκε σε χούλιγκαν να πλησιάσουν και να επιτεθούν στη φιλοξενούμενη ομάδα από το σημείο που ενώνει τον διάδρομο των αποδυτηρίων με τις κερκίδες,
-δεν υπήρχε πλάνο ελέγχου του πλήθους, με αποτέλεσμα δεκάδες άτομα να μπουν στο παρκέ και να κυνηγήσουν τους Τούρκους.

Ζήσαμε από κοντά τα επιτυχημένα μέτρα στο Ανόρθωση-Τράμπζονσπορ και έτσι αρνούμαστε να πιστέψουμε ότι η Αστυνομία δεν μπορεί να πετύχει στο έργο της. Γιατί λοιπόν πιάνεται συχνά στον ύπνο σε αθλητικούς αγώνες;

miltiadouse@kathimerini.com.cy

«Μέσο που να ξέρει μπάλα» ψάχνουν στην Ομόνοια

Ο αντι-Κασέκε πρέπει να είναι εξαιρετικός στα ανασταλτικά καθήκοντα και να μοιράζει παιχνίδι, ειδικά στα άκρα

Ο Χρίστος Καρυπίδης, κόντρα σε Ένωση, Ανόρθωση και Πάφο, έδειξε να καπαρώνει τη θέση του αμυντικού μέσου, όμως ο τραυματισμός του Μποουθόν και η τιμωρία του Αλαμπί τον επανέφερε στο κέντρο της άμυνας.

SAV VIDES PHOTO

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Με τον Ντούσαν Μπάγεβιτς να θέλει από τις ομάδες του να επιτίθενται από τα πλάγια, με γρήγορους και ευέλικτους ακραίους μπακ (βλ. Αβραάμ-Ντάβιντσον) και χαφ (βλ. Αλωνεύτης-Χριστοφή-Εφραίμ), κλειδί στην ομαλή λειτουργία του όλου συστήματος είναι ο ανασταλτικός μέσος, ο οποίος πρέπει να είναι σε θέση να επιβάλλεται στο κέντρο, αναχαιτίζοντας τις επιθετικές ενέργειες του αντιπάλου και ακολούθως να μπορεί να μοιράζει παιχνίδι μέσω του άξονα, αλλά κυρίως προς τα άκρα.

Ο Λεάντρο είναι ο ένας ποδοσφαιριστής που παίρνει θέση στο κέντρο (με προπονητή τον Μπάγεβιτς, έχασε μόλις ένα 90λεπτο, κόντρα στον Απόλλωνα, λόγω τιμωρίας) και αυτό που λείπει από την Ομόνοια είναι ο καθαρόαιμος ανασταλτικός μέσος, αφού ο τραυματισμός του Νόελ Κασέκε στο πόδι, στις 18 Οκτωβρίου στο α΄ ημίχρονο του ματς με τον Ολυμπιακό, έφερε γύμνια στη συγκεκριμένη θέση. Πάντως η αλήθεια είναι ότι πριν τραυματιστεί ο μέσος από τη Ζιμπάμπουε, δεν είχε φτάσει τις ψηλές αποδόσεις που είχε τη σεζόν 2009/10, όταν, κατά γενική ομολογία, ήταν ο πολυτιμότερος παίκτης των πρασίνων.

Δοκιμάστηκαν σχεδόν όλοι

Μετά τον τραυματισμό του Νόελ Κασέκε, ο Ντούσαν Μπάγεβιτς δοκίμασε πολλά πρόσωπα για τη θέση του αμυντικού μέσου, δίπλα από τον Λεάντρο, χωρίς όμως να στεριώσει κάποιος, για διάφορους λόγους. Ο πρώτος που άρπαξε την ευκαιρία ήταν ο άλλος ανασταλτικός χαφ στο ρόστερ της Ομόνοιας, ο Δημήτρης Γραμμόζης. Ο Ελλαδίτης έπαιξε στο β΄ ημίχρονο με τον Ολυμπιακό (6η αγωνιστική), έβγαλε όλο το 90λεπτο με την ΑΕΛ (7η αγωνιστική), όμως από τότε έπαιξε μόλις ένα λεπτό στο πρωτάθλημα, απέναντι στην Ανόρθωση (10η), κάτι που δείχνει ότι δεν είναι και ιδιαίτερα στα υπ' όψιν του «Ντούσκο».

Κόντρα στον Ερμή (8η), δίπλα από τον Λεάντρο έπαιξε ο Μακρίδης, ενώ απέναντι στην Ένωση (9η αγωνιστική), θέση στον χώρο του κέντρου πήρε ο Γιώργος Παναγή. Αν και ο Κύπριος διεθνής είχε καλή παρουσία σε εκείνο το ματς, αλλά και κόντρα στον Χαλκάνορα για το κύπελλο, από τότε έπαιξε μόλις ένα λεπτό, με τον Απόλλωνα.

Ο Ντούσαν Μπάγεβιτς δοκίμασε πέντε ποδοσφαιριστές στη θέση του αμυντικού μέσου από την 6η αγωνιστική μέχρι σήμερα

Στα παιχνίδια που ακολούθησαν, ο Χρίστος Καρυπίδης ήταν αυτός που έπαιξε κόφτης με Ένωση (35΄ ως αλλαγή), Ανόρθωση (90΄) και Πάφο (60΄ ως βασικός), με τον Ελλαδίτη να έχει πολύ καλή παρουσία. Όμως ο τραυματισμός του Μποουθόν και η τιμωρία τριών αγωνιστικών στον Αλαμπί επανέφεραν τον «Κάρυ» στο κέντρο της άμυνας και τον Μπάγεβιτς στο ψάξιμο για ανασταλτικό μέσο. Με τη Δόξα έπαιξε στη θέση ο Μακρίδης. Η απουσία του Λεάντρο στο ματς με τον Απόλλωνα έφερε και άλλες αλλαγές. Ο Μακρίδης αγωνίστηκε λίγο πιο πίσω από τον Ρουέδα και ως κόφτης κινήθηκε ο Χαραλάμπους, ο οποίος όμως είχε περισσότερο τη σκέψη του στο μαρκάρισμα του Μπανγκούρα. Κόντρα σε ΑΕΚ και Εθνικό, ο Μπάγεβιτς φάνηκε να κατασταλάζει στο δίδυμο Μακρίδης-Λεάντρο, με τους Αγουιάρ και Ρουέδα να παίζουν εναλλάξ πίσω από τον επιθετικό.

Πέντε ποδοσφαιριστές έπαιξαν ως αμυντικοί μέσοι από την 6η αγωνιστική μέχρι τη 15η, ενώ λέγεται πως και ο Γιουβάλ Σπούνγκιν δοκίμασε τη θέση στην προπόνηση, όμως κανείς τους δεν θύμισε τον βιονικό Κασέκε της σεζόν 2009/10, όταν ο ακούραστος Αφρικανός συνέθλιβε όλες τις επιθετικές ενέργειες του αντιπάλου και ακολούθως μοίραζε την πρώτη μπαλιά.

Διέρρευσε του Κούλμα

Έτσι, με τη μεταγραφική περίοδο του Ιανουαρίου να πλησιάζει και με τα πιο πάνω δεδομένα στα υπ' όψιν, αναμένεται πως ο Ντούσαν Μπάγεβιτς θα ψάξει πρώτα για ενίσχυση στη θέση του αμυντικού μέσου. Άτομο που βρίσκεται μέσα στην ομάδα φαίνεται να είπε στον κύκλο του ότι «θέλουμε έναν μέσο που να ξέρει μπάλα». Όπως όλα δείχνουν, η μεταγραφική σκέψη στο «τριφύλλι» κάνει λόγο για μέσο με εξαιρετικές ανασταλτικές επιδόσεις, αλλά και που να διαθέτει οργανωτικές ικανότητες. Ένα όνομα που διέρρευσε είναι αυτό του Τζον Κούλμα και σύμφωνα με δημοσιεύματα, άνθρωποι της Ομόνοιας είδαν από κοντά τον 29χρονο Κολομβιανό αμυντικό μέσο της Μακάμπι Χάιφα να αγωνίζεται. Φέτος, στα 15 παιχνίδια της πρωτοπόρου του ισραηλινού πρωταθλήματος έπαιξε 12 φορές ως βασικός, δύο ως αλλαγή, με ένα γκολ και δύο κίτρινες κάρτες. Το συμβόλαιο του Κούλμα λήγει τον Ιούνιο, έτσι, για να έρθει τον Ιανουάριο, πρέπει να δοθούν λεφτά στη Μακάμπι.

Όμως, με δεδομένο ότι σε έξι μήνες θα έχει το δικαίωμα να συνεχίσει όπου θέλει την καριέρα του, η ομάδα του Ισραήλ ίσως αποδεχτεί μια πρόταση πολύ πιο κάτω των 250.000 ευρώ που κοστολογείται ο παίκτης.

Το σίγουρο είναι ότι ο ποδοσφαιριστής που θα έρθει τον Ιανουάριο θα είναι αποτέλεσμα έντονης παρακολούθησης στο σκάουτινγκ.

Γραμμόζης και Εσπασαντίν

Ο κάθε ποδοσφαιριστής που έρχεται τη μεταγραφική περίοδο του χειμώνα, για να έχει δικαίωμα να εγγραφεί, πρέπει να πάρει τη θέση άλλου παίκτη που βρισκόταν στο ρόστερ της ομάδας. Με αυτό στα υπ' όψιν, αλλά και βάσει του ότι οι θέσεις στο ρόστερ του «τριφυλλιού» είναι ήδη γεμάτες, γίνεται αντιληπτό ότι για να έρθει αμυντικός μέσος, πρέπει να αποχωρήσει κάποιος. Στην Ομόνοια, όπως είναι φυσικό, δεν λένε τίποτα σχετικά με το ποιος θα αποχωρήσει, όμως ο πρώτος προς αποχώρηση δείχνει να είναι ο Δημήτρης Γραμμόζης, ο οποίος αγωνίζεται στη θέση του αμυντικού μέσου και φαίνεται να είναι εκτός πλάνων του Ντούσαν Μπάγεβιτς. Η αποχώρηση του 32χρονου, γεννημένου στη Γερμανία, Ελλαδίτη θα «αποφορτίσει» το ήδη βεβαρημένο κέντρο και θα ανοίξει θέση για τον ποδοσφαιριστή που θα έρθει τον Γενάρη.

Από 'κει και πέρα, πιθανή είναι και η αποχώρηση του Βίκτορ Εσπασαντίν. Ο Ισπανός αριστερός μπακ κατέληξε να είναι η τρίτη επιλογή για τη θέση πίσω από τον Αβραάμ και τον αρχηγό Χαραλάμπους και παίρνει πλέον ελάχιστο χρόνο συμμετοχής.

Ο Αντρέ Όιερ μετράει 8 συμμετοχές με τον Άγιαξ στο πρωτάθλημα και άλλες 3 στο Τσάμπιονς Λιγκ, απ' όπου και το στιγμιότυπο (από τον αγώνα με την Οσέρ).

Τι γλύτωσε και τι έχασε η ΑΕΚ

Η πορεία των παικτών που το καλοκαίρι πλησίασαν τη Λάρνακα

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Ορισμένων τα ίχνη έχουν χαθεί. Άλλοι κάνουν τον Γιόρντι Κρόιφ να μετανιώνει που δεν κατόρθωσε ή δεν ήθελε να τους κλείσει. Στην πλειοψηφία τους, οι ποδοσφαιριστές που εντόπισε ο Ολλανδός από την ευρωπαϊκή αγορά έχουν καλή παρουσία στο πρώτο μισό της σεζόν, σε αντίθεση με εκείνους που του προτάθηκαν από την ντόπια αγορά. Ποια ήταν η πρόοδος αυτών που το περασμένο καλοκαίρι είχαν φτάσει κοντά στην ΑΕΚ;

Εμάνουελ Οκοντούβα (-): Ακολούθησε όλη την προετοιμασία, αλλά αποδεσμεύτηκε πριν από την έναρξη του πρωταθλήματος. Τώρα είναι άνεργος.

Σεντρίκ Ρουσέλ (Λα Λουβιέ): Ήρθε, είδε και έφυγε, υποστηρίζοντας πως η ΑΕΚ έχει οικονομικά προβλήματα. Βρήκε στέγη στην πατρίδα του, όμως δεν έχει καμιά συμμετοχή.

Μπέρι Πάουελ (Χιμνάστικ): Η πρόταση της ΑΕΚ δεν τον ικανοποίησε. Πήγε στην ουραγό της Segunda Division. Έχει 4 γκολ σε 17 συμμετοχές (οι 10 ως αλλαγή).

Κέβιν Βάντενμπεργκ (Έουπεν): Αρνήθηκε να έρθει στην Κύπρο, προτίμησε μια ομάδα που παλεύει να κρατηθεί στην α΄ κατηγορία του Βελγίου. Είναι βασικός, έχει 8 γκολ σε 15 συμμετοχές.

Φρανσίσκο Κασίγια Κορτές (Καρταγένια): Δανεικός από την Εσπανιόλ σε μια ομάδα που βρίσκεται σε πορεία ανόδου στην Primera Division. Είναι ο βασικός τερματοφύλακας, με 13 συμμετοχές.

Χαμένες περιπτώσεις μπορούν να θεωρηθούν ο τερματοφύλακας Κορτές, ο Βιελάερτ, αλλά και ο Βουτσίτσεβιτς της Καβάλας

Αντρέ Όιερ (Άγιαξ): Είχε συμφωνήσει προφορικά, αλλά δεν μπορούσε να αρνηθεί την πρόταση του «Αίαντα». Έχει 8 συμμετοχές στο πρωτάθλημα και 3 στο Τσάμπιονς Λιγκ, 2 αποβολές (μια σε κάθε διοργάνωση) και 1 γκολ.

Ρομπ Βιελάερτ (Ρόντα): Δεύτερη επιλογή μετά τον Όιερ, ο παίκτης που έφυγε από τον Άγιαξ, για να πάει εκεί ο Μουντιαλικός συμπατριώτης του. Μετράει 13 συμμετοχές στην α΄ κατηγορία, με μια ομάδα που κτυπάει έξοδο στην Ευρώπη.

Νεμάνια Βουτσίτσεβιτς (Καβάλα): Οι Λαρνακείς δίστασαν να τον αποκτήσουν στις αρχές του καλοκαιριού, λόγω ενός παλαιότερου τραυματισμού. Είναι από τα βασικά εργαλεία της ομάδας του, που διαγράφει εξαιρετική πορεία στη Super League.

Λούκας Σόσιν (Άρης Λ.): Ο Κρόιφ εκτίμησε πως μπορούσε να βρει κάτι καλύτερο από τον Πολωνό, ο οποίος έχει στον λογαριασμό του 10 γκολ σε 14 αγώνες β΄ κατηγορίας.

Άριαν Μπεκιάι (Ολυμπιακός): Ξεκίνησε άσχημα τη σεζόν και στην πορεία τραυματίστηκε. Δικαιώθηκε ο Κρόιφ που επέμενε να μην αποκτηθεί.

Σεμπαστιάν Γκριμαλντί (-): Είχε συμφωνήσει πριν προσληφθεί ο Κρόιφ, που έβαλε φρένο σ' αυτή τη μεταγραφή. Ο Γάλλος έμεινε άνεργος.

Γιώργος Μπάρκογλου (Λεβαδειακός): Οι κιτρινοπράσινοι τον έχασαν μέσα από τα χέρια τους. Συνεχίζει στη Football League, με 3 γκολ σε 13 συμμετοχές.

Ανδρέας Κωνσταντίνου (Αλκή): Ξεκίνησε βασικός, αλλά τραυματίστηκε σοβαρά. Ο τεχνικός διευθυντής της ΑΕΚ είχε σταθεί εμπόδιο στην επιστροφή του στην ομάδα.

aspis
sports & leisure club

ΣυνΝους! CORPORATE FUTSAL CHAMPIONSHIP 2011

Μετά από την 1η επιτυχημένη διοργάνωση του Aspis Futsal Championship το aspis sports & leisure club σε συνεργασία με την εταιρεία ΣυνΝους! διοργανώνει το 2ο Corporate Futsal Championship.
ΕΝΑΡΞΗ στις 10 Ιαν. 2011.

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
70000713, ΜΕΧΡΙ 27 ΔΕΚ. 2010.

ΠΛΟΥΣΙΑ ΔΩΡΑ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΙΚΗΤΕΣ

ΓΙΑ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΗΝ ΤΡΩΝΕ ΓΙΑ...

ΧΟΡΗΓΟΣ: ΣυνΝους!
ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: 24 SPORTS

Ξήλωμα και κτίσιμο από τα θεμέλια

Στους επόμενους έξι μήνες η Ανόρθωση θα κληθεί να δημιουργήσει από την αρχή μια ομάδα ικανή να κάνει πρωταθλητισμό

Του **ΣΙΜΟΥ ΠΑΦΙΤΗ**

Ριζικές αλλαγές στο έμψυχο δυναμικό της Ανόρθωσης, αλλά και στον τρόπο λειτουργίας του ποδοσφαιρικού τμήματος, θα υπάρξουν μέχρι το τέλος της τρέχουσας αγωνιστικής περιόδου. Με τα σημερινά δεδομένα, για να μπορέσει η «Κυρία» να πρωταγωνιστήσει από του χρόνου, χρειάζεται την προσθήκη τουλάχιστον δέκα ποδοσφαιριστών πρώτης διαλογής. Από το υπάρχον ρόστερ, μόνο 4-5 παίκτες έχουν την ικανότητα να επωμιστούν το βάρος του πρωταθλητισμού, εκ των οποίων οι δύο (Καφού, Οκκάς) συμπληρώνουν οσονούπω το 33ο και 34ο έτος της ηλικίας τους, αντίστοιχα.

Οι επόμενοι έξι μήνες οριοθετήθηκαν ως περίοδος αναδιοργάνωσης. Σε μια χρονιά που η «Κυρία» κλείνει εκατό χρόνια ιστορίας, η ομάδα παρουσιάζει το χειρότερο πρόσωπο της τελευταίας εικοσαετίας, ποτίζοντας με ατέλειωτη πίκρα τους φίλους της. Τα τραγικά λάθη που έγιναν το περασμένο καλοκαίρι κατά τον προγραμματισμό, τα οποία χρεώνονται στη διοίκηση Κυριάκου Κούσιου, έκαναν την Ανόρθωση να μοιάζει με ομάδα μικρομεσαίας δυναμικής. Τα σενάρια και οι στόχοι που τέθηκαν στην αρχή της περιόδου, για κατάκτηση του πρωταθλήματος, μοιάζουν με όνειρα θερινής νυκτός, αφού οι κυανόλευκοι τέθηκαν από πολύ νωρίς εκτός διεκδίκησης του τίτλου. Θέση στην τετράδα και έξοδος στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις είναι ο στόχος που τίθεται πλέον από τα επίσημα χείλη της ομάδας της Αμμοχώστου. Πόσο εφικτός είναι ο στόχος αυτός, με βάση τα δεδομένα που έχουμε ενώπιόν μας, ο καθένας μπορεί να το κρίνει. Η χρονιά κυλάει απογοητευτικά και μοιάζει ακατόρθωτη η αλλαγή του σκηνικού.

Το κόστος της αναδιοργάνωσης υπολογίζεται στα 3 με 4 εκατ. ευρώ

Άλλωστε, η Ανόρθωση έχει πλέον το δικαίωμα μόλις δύο μεταγραφών τον Ιανουάριο, αφού οι άλλες δύο θέσεις θα καλυφθούν από τους Γιάννη Σκοπελίτη και Μάρκο Λιουμπίνκοβιτς. Ο Σέρβος επιτελικός μέσος ήταν επιλογή του Μπόμπαν Κρισμάρεβιτς, ωστόσο, εκτός συγκλονιστικού απροόπτου, θα παραμείνει στην ομάδα, αν και τον τελευταίο λόγο θα τον έχει ο νέος προπονητής.

Αρχίζει το κοσκίνισμα

Πολλά θα ξεκαθαρίσουν μέχρι το τέλος της περιόδου για το ποιοι θα «επιβιώσουν» από το σημερινό έμψυχο δυναμικό. Δεν αποκλείεται το ερχόμενο καλοκαίρι αυτοί που θα διαβούν την πόρτα εξόδου του «Αντώνης Παπαδόπουλος» να είναι περισσότεροι απ' όσους θα συνεχίσουν να φοράνε τη φανέλα με τον «Φοίνικα» στο στήθος. Από τους πέντε δανεικούς (Ασπρογένους, Νάτσο Γκαρσία, Μπράτσι, Λαμπόρδε και Κότο Παγιές), είναι ζήτημα αν θα διατηρηθεί ένας με δύο στο ρόστερ. Έντονη δυσαρέσκεια υπάρχει για τον Νάτσο Γκαρσία, καθώς η απόδοση του Βολιβιανού είναι κάτω του μετρίου, ενώ πολλές φορές δείχνει αδιάφορος. Από τον πιο ακριβοπληρωμένο ποδοσφαιριστή της «Κυρίας» η διοίκηση είχε μεγάλες προσδοκίες, κάτι όμως που δεν επαληθεύτηκε στον αγωνιστικό χώρο.

Σύμφωνα με πληροφορίες, δυσαρέσκεια των διοικούντων υπάρχει και για την εικόνα που βγάζει ο Χρίστος Μαραγκός. Ο Κύπριος μέσος το τελευταίο διάστημα δείχνει αποπροσανατολισμένος και έχοντας σε πολλούς αγώνες στο μπράτσο το περιβραχιόνιο του αρχηγού, σαφέστατα επωμίζεται μεγαλύτερες ευθύνες. Από τις μεταγραφικές επιλογές του Γκιγιέρμο Όγιος, με εξαίρεση τους Αργουέγιο και Λίσιο –ο δεύτερος και λόγω ηλικίας–, το μέλλον των υπολοίπων αιωρείται.

Δεν τίθεται θέμα αποχώρησης των Καφού και Σκοπελίτη, τα συμβόλαια των οποίων λήγουν τον ερχόμενο Μάιο, ωστόσο η Ανόρθωση δεν μπορεί να στηριχθεί εξ ολοκλήρου στον επιθετικό από το Πράσινο Ακρωτήρι, ο οποίος ξεκίνησε φουριόζος τη χρονιά αλλά στα μισά του δρόμου φυσιολογικά «κάπκε». Παράλληλα, πέραν του Λεϊβακαμπέσι, ολική θα είναι η μετάλλαξη της αμυντικής γραμμής, με τους Μάρτινς και Γεωργίου να περιορίζονται σε ρεζέρβες. Η διοίκηση της Ανόρθωσης έχει στη διάθεσή της έξι μήνες για την αναδιοργάνωση της ομάδας, ενώ το οικονομικό κόστος που απαιτείται για την απόκτηση του απαιτούμενου αριθμού ποιοτικών παικτών κυμαίνεται –σύμφωνα με το αρχικό πλάνο– στα 3 με 4 εκατομμύρια ευρώ.

Ο επίτιμος θα αποφασίζει

Ο τελευταίος λόγος των σημαντικών αποφάσεων που θα λαμβάνονται από τη διοίκηση της Ανόρθωσης θα ανήκει στον επίτιμο πρόεδρο Κίκη Κωνσταντίνου. Ο νέος πρόεδρος του σωματείου μαζί με το συμβούλιό του θα συνεδριάζουν και θα λαμβάνουν αποφάσεις, οι οποίες μπορεί όμως μετέπειτα να διαφοροποιηθούν σε περίπτωση που κάτι δεν βρει σύμφωνο τον κ. Κωνσταντίνου. Οι υποεπιτροπές θα λειτουργούν αυτόνομα και υπό τις οδηγίες του προέδρου που ορίστηκε από την οικουμενική επιτροπή, και όλες οι αποφάσεις θα εξετάζονται στη συνέχεια σε συναντήσεις μεταξύ του Κίκη Κωνσταντίνου και των προέδρων των υποεπιτροπών.

Ο Κίκης Κωνσταντίνου θα έχει τον τελευταίο λόγο επί σοβαρών θεμάτων, καθώς θα μπορεί να τροποποιεί αποφάσεις του προέδρου του σωματείου.

Ο Σωτηρίου έχει πολλά να μάθει, όμως δεν υστερεί σε ταλέντο.

Οι προοπτικές των νεαρών

Την ευκαιρία της ζωής τους έχουν οι νεαροί ποδοσφαιριστές της Ανόρθωσης. Οι τεράστιες αδυναμίες που έχει το ρόστερ τούς δίνουν την ευκαιρία να αποδείξουν ότι μπορούν να διαγράψουν πορεία με τη φανέλα της Ανόρθωσης. Ο Βαλεντίνος Σιέλης είναι από τους παίκτες που δουλεύουν σκληρά, έχει ποδοσφαιρικό τσαμπουκά και κερδίζει τις εντυπώσεις. Ο Μάρκος Μιχαήλ έκό θράσος, ωστόσο η «υπεροπτική» αντιμετώπιση των δεδομένων δεν κάνει καλό σε τέτοια ηλικία. Κυπριανού και Χατζηγεωργίου είναι δύο ποδοσφαιριστές που αγωνίστηκαν λιγότερο, όμως εκφράζεται αισιοδοξία από ανθρώπους που τους παρακολουθούν στενά ότι στο άμεσο μέλλον θα πάρουν ευκαιρίες. Ο Χρίστος Σωτηρίου, που έκανε ντεμπούτο ως βασικός στην Πέγεια, έχει πολλά να μάθει για τις τοποθετήσεις που πρέπει να έχει στην άμυνα, αλλά δεν έδειξε να υστερεί σε ταλέντο.

Σκληρό καρύδι ο ΑΠΟΠ/Κινύρας

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Μέχρι το περασμένο Σάββατο η Ανόρθωση ήταν η μοναδική από τις πέντε μεγάλες ομάδες που είχε χάσει μόνο μια φορά από τον ΑΠΟΠ/Κινύρα, στα τριάμισι χρόνια που «κατοικεί» μόνιμα στην α΄ κατηγορία. Στην Πέγεια εξελίσσεται ένα φαινόμενο που θέλει την τοπική ομάδα να στερεί συστηματικά βαθμούς από τα «θηρία» του ποδοσφαίρου μας, στα ματς της κανονικής διάρκειας του πρωταθλήματος. Κι αυτό συμβαίνει είτε οι Πεγειώτες κάνουν πορεία τετράδας, όπως το 2008-09, είτε πάνε ν' αποφύγουν τη διαβάθμιση, όπως τη σεζόν 2007-08 και φέτος. Σε 40 ματς μετράει 12 νίκες και 4 ισοπαλίες, επίδοση εντυπωσιακή, αν αναλογιστούμε πως πρόκειται για σύλλογο χωρίς ποδοσφαιρική παράδοση, που προέκυψε το 2003, με την ενοποίηση του Κινύρα Έμπας με τον ΑΠΟΠ Πέγειας.

Οι επιδόσεις είναι εκπληκτικές, αν αναλογιστούμε πως πρόκειται για ομάδα που δεν έχει ποδοσφαιρική παράδοση.

Ο ΑΠΟΠ/Κινύρας κόβει συστηματικά βαθμούς από τους πέντε «μεγάλους»

2007-08 Εκπληκτικό ντεμπούτο

Με υψηλό προϋπολογισμό και τον Ντούσαν Μιτόσεβιτς στα πηδάλια ξεκίνησαν για ν' αποφύγουν τη διαβάθμιση και κατέληξαν στο β΄ γκρουπ, έχοντας χάσει στην Πέγεια μόνο από Ομόνοια και Ανόρθωση (την τελευταία αγωνιστική). Η «Κυρία» ήταν η μόνη από τις μεγάλες που τους κέρδισε δυο φορές. Πριν το τέλος του α΄ γύρου, στον πάγκο βρέθηκε ο Έντουαρντ Ερανοσιάν, μετά από σύντομη θητεία του Σοφόκλη Σοφοκλέους (ως υπηρεσιακού), ενώ η παραγωγικότητα της ομάδας έπεσε στον β΄ γύρο, λόγω της πώλησης του Βασκονσέλος στην Ομόνοια.

2008-09 Τσάκισε την Ομόνοια

Ο Βασκονσέλος επέστρεψε, αλλά ο Ερανοσιάν εξαφανίστηκε, οι Μεδέιρος και Κάρλος Μάρκες τιμωρήθηκαν για την υπόθεση ντόπινγκ, ωστόσο η Ομόνοια παρέμεινε συνεπής στο προσκύνημα της Πέγειας, καθώς σε πέντε μέρες ηττήθηκε εκεί δυο φορές και βρέθηκε εκτός πρωταθλήματος και κυπέλλου, ενώ το μάρμαρο πλήρωσε ο Νεντίμ Τούτιτς, που απολύθηκε. Παρόμοια τύχη είχε ο ΑΠΟΕΛ, του οποίου τα όνειρα για το πρώτο νταμπλ μετά το '96 πνίγηκαν ένα απόγευμα Μεγάλης Τετάρτης, στη βρύση των Πεγειώτισσων. Στον τελικό η ΑΕΛ ήταν το θύμα μίας εκ των μεγαλύτερων εκπλήξεων στην ιστορία του ποδοσφαίρου μας, ενώ η Ανόρθωση παρέμεινε η μόνη ομάδα που γνώριζε την «αχίλλειο πτέρνα» του ΑΠΟΠ/Κινύρα.

2009-10 Απ' τα ψηλά στα χαμηλά

Με φόρα απ' την παρθενική ευρωπαϊκή συμμετοχή και παρά την ήττα στο ματς της Ασπίδας, ο ΑΠΟΠ/Κινύρας βύθισε στην Πέγεια τον Ευρωπαίο ΑΠΟΕΛ, την ΑΕΛ και την Ανόρθωση, ενώ έχασε οριακά από Ομόνοια και Απόλλωνα. Στον β΄ γύρο η ομάδα κατέρρευσε, εξαιτίας της παραχώρησης του Γκόρα Ταλ στη Στεάουα Βουκουρεστίου, αλλά και πάμπολλων οικονομικών και εσωτερικών προβλημάτων, που οδήγησαν στην εκκαθάριση του καλοκαιριού.

2010-11 Σκληρός για να πεθάνει

Μπορεί ν' άλλαξε σχεδόν όλη την ομάδα, αλλά δεν έχασε την ικανότητα να στερεί βαθμούς από τους μεγάλους, έχοντας κερδίσει φέτος Ομόνοια, Απόλλωνα και Ανόρθωση, ενώ από την ΑΕΛ έχασε στις καθυστερήσεις.

Οι αναμετρήσεις του ΑΠΟΠ/Κινύρα με τις πέντε κορυφαίες κυπριακές ομάδες

ΣΕΖΟΝ 2007-08		ΣΕΖΟΝ 2008-09		ΣΕΖΟΝ 2009-10		ΣΕΖΟΝ 2010-11	
ΑΠΟΕΛ	0-4	ΑΠΟΛΛΩΝ	1-1	**Α** ΑΠΟΕΛ	1-2	ΑΝΟΡΘΩΣΗ	0-3
ΑΠΟΛΛΩΝ	1-0	ΑΠΟΕΛ	1-2	ΑΠΟΕΛ	4-3	ΟΜΟΝΟΙΑ	1-0
ΟΜΟΝΟΙΑ	0-0	ΑΝΟΡΘΩΣΗ	0-2	ΑΕΛ	1-0	ΑΠΟΛΛΩΝ	2-1
ΑΕΛ	2-0	ΑΕΛ	1-1	ΟΜΟΝΟΙΑ	0-1	ΑΠΟΕΛ	0-5
ΑΝΟΡΘΩΣΗ	1-3	ΟΜΟΝΟΙΑ	1-4	ΑΝΟΡΘΩΣΗ	2-0	ΑΕΛ	3-4
ΑΠΟΕΛ	1-1	ΑΠΟΛΛΩΝ	1-3	ΑΠΟΛΛΩΝ	0-1	ΑΝΟΡΘΩΣΗ	3-1
ΑΠΟΛΛΩΝ	0-2	ΑΠΟΕΛ	0-1	ΑΠΟΕΛ	1-3		
ΟΜΟΝΟΙΑ	0-1	ΑΝΟΡΘΩΣΗ	0-3	ΑΕΛ	0-2		
ΑΕΛ	0-1	ΑΕΛ	1-3	ΟΜΟΝΟΙΑ	1-3		
ΑΝΟΡΘΩΣΗ	0-2	ΟΜΟΝΟΙΑ	2-0	ΑΝΟΡΘΩΣΗ	1-2		
		Κ ΟΜΟΝΟΙΑ	0-0	ΑΠΟΛΛΩΝ	1-3		
		Κ ΟΜΟΝΟΙΑ 3-0					
		Κ ΑΠΟΕΛ	2-0				
		Κ ΑΠΟΕΛ 0-1					
		Κ ΑΕΛ	2-0				

Α – ΑΣΠΙΔΑ **Κ** – ΚΥΠΕΛΛΟ

ΣΥΝΟΛΟ
Ν 12 • **Ι** 4 • **Η** 24

ΑΠΟΕΛ
Ν 2 • **Ι** 1 • **Η** 7

ΟΜΟΝΟΙΑ
Ν 3 • **Ι** 2 • **Η** 4

ΑΝΟΡΘΩΣΗ
Ν 2 • **Ι** 0 • **Η** 6

ΑΠΟΛΛΩΝ
Ν 2 • **Ι** 1 • **Η** 4

ΑΕΛ
Ν 3 • **Ι** 1 • **Η** 4

Ψωνίζει αποκλειστικά από Κύπρο

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Μολονότι τα ταμεία είναι άδεια, η επιτροπή προγραμματισμού του Απόλλωνα, σε συνεργασία με τον Ανδρέα Μιχαηλίδη, ψάχνει για τις καλύτερες δυνατές λύσεις προκειμένου η ομάδα να ενισχυθεί. Με αποκλειστικό κριτήριο το οικονομικό, οι αρμόδιοι θα κινηθούν εντός της κυπριακής αγοράς, με παίκτες οι αποδοχές των οποίων συμβαδίζουν με την πολιτική οικονομικής λιτότητας. Η προσοχή έχει στραφεί στην απόκτηση αριστερού μπακ, στράικερ και ενός ακόμη παίκτη που θα αναλάβει δημιουργικά καθήκοντα, στον χώρο της μεσαίας γραμμής.

Τα οικονομικά δεδομένα είναι τέτοια που δεν αφήνουν πιθανότητα ρίσκου. Αυτός είναι ο κύριος λόγος που η επιτροπή προγραμματισμού σταχυολογεί περιπτώσεις παικτών που αγωνίζονται εντός συνόρων. Ο Ανδρέας Μιχαηλίδης θέλει να αποκτηθούν παίκτες που έχουν δώσει τα διαπιστευτήριά τους αγωνιζόμενοι σε κάποια άλλη ομάδα του πρωταθλήματός μας. «Σε καμία περίπτωση δεν θα ρισκάρουμε να πάρουμε παίκτη ο οποίος δεν γνωρίζει τα δεδομένα της Κύπρου. Οι παίκτες που θα έρθουν στην ομάδα θα πρέπει να ενσωματωθούν άμεσα», μας ανέφερε στέλεχος της διοίκησης.

Η πολιτική οικονομικής λιτότητας αναγκάζει τον Απόλλωνα να ψάχνει αποκλειστικά στην κυπριακή αγορά για μεταγραφές

Θέσεις ενίσχυσης

Αριστερός μπακ: Το καλοκαίρι έμεινε γυμνή η συγκεκριμένη θέση, καθώς πέραν του Κόλαρ, που δεν λογίζεται ως «καθαρό» μπακ, κανένας άλλος δεν μπορεί να την καλύψει. Οι λύσεις που δίνουν κατά καιρούς οι Λόπες και Μορίς δεν μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστες, καθώς αμφότεροι αγωνίζονται σε άλλες θέσεις. Εκτός από τον Κωνσταντίνο Σαμάρα, για τον οποίο ο Ανδρέας Μιχαηλίδης μιλάει με τα καλύτερα λόγια, στο μπλοκάκι του κόουτς βρίσκεται το όνομα του Βαγγέλη Κουτσόπουλου, ωστόσο η περίπτωσή του κρίνεται δύσκολη προς το παρόν, καθώς ο παίκτης φέρεται να έχει ψηλές οικονομικές απαιτήσεις.

Σέντερ φορ: Μπορεί η ομάδα να διαθέτει δύο πρωτοκλασάτους επιθετικούς (Σεμέδο, Μρντάκοβιτς), ωστόσο ο Ανδρέας Μιχαηλίδης θέλει να… ακονίσει περισσότερο το δόρυ της επίθεσης. Η αβέβαιη περίπτωση του Μρντάκοβιτς – αντιμετωπίζει πρόβλημα στο χέρι και τις επόμενες ημέρες θα διαφανεί αν θα χρειαστεί εγχείρηση – είναι μια από τις αιτίες που οδήγησαν τον Κύπριο τεχνικό να ζητήσει φορ. Επιπλέον, ο Σέρβος αλλά και ο Σεμέδο, μολονότι αγωνίζονται στην επίθεση, έχουν επιβαρυνθεί με μεγάλο αριθμό καρτών. Την ομάδα φαίνεται πως απασχολεί η περίπτωση του Αλέκου Αλέκου, του ΑΠΟΠ/Κινύρα, για την απόκτηση του οποίου ο κ. Μιχαηλίδης έχει δώσει το πράσινο φως.

Επιτελικός χαφ: Μπορεί ο Μπανγκούρα στη μέρα του να κερδίζει ομάδες μόνος του, όμως οι υπεύθυνοι αναγνωρίζουν ότι ο Αφρικανός θα πρέπει να πάρει ανάσες. Έτσι κι αλλιώς, ο Μπαρούγκ Ντέγκο, που αποτελεί την εναλλακτική λύση, δεν κατάφερε να πείσει και όπως όλα δείχνουν θα αποτελέσει παρελθόν. Φήμες φέρουν τους κυανόλευκους να βολιδοσκοπούν παίκτες από τη Δόξα, με την οποία διατηρούν πολύ καλές σχέσεις, λόγω της παρουσίας του Νίκι Παπαβασιλείου στον πάγκο της.

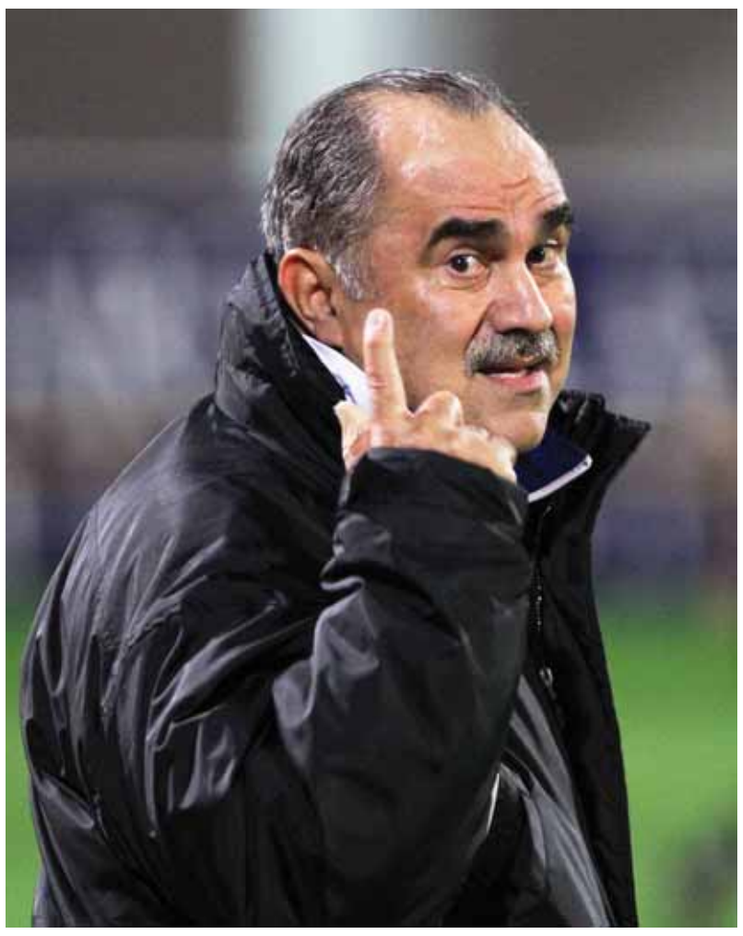

Έναν ποδοσφαιριστή σε κάθε γραμμή έχει ζητήσει ο Ανδρέας Μιχαηλίδης.

Η Ηλέκτρα άνοιξε την πόρτα

Σαν βόμβα έσκασε στα δημοσιογραφικά γραφεία η απόλυση της υπεύθυνης του γραφείου Τύπου, Ηλέκτρας Κατσικίδου. Οι διοικούντες, στο πλαίσιο της οικονομικής περισυλλογής, αποφάσισαν δύο μέρες πριν τα Χριστούγεννα να διακόψουν τη συνεργασία τους με τη συμπαθητική κυρία. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι την αποχώρηση της Ηλέκτρας Κατσικίδου θα ακολουθήσουν αποδεσμεύσεις εργαζομένων στην ποδοσφαιρική εταιρεία. Επιπρόσθετα, η ίδια πηγή αναφέρει ότι σύντομα τα γραφεία της εταιρείας θα μεταφερθούν εντός του σωματείου.

Οι προηγούμενοι και οι επόμενοι

Έχοντας αφήσει το στίγμα του σε κάθε γωνιά του Άτλαντα, ο ΑΠΟΕΛ ετοιμάζεται για άλλη μια μεταγραφική εξόρμηση, ψάχνοντας «κόφτη»

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Στο παρελθόν ο ΑΠΟΕΛ δεν δίστασε να φέρει παίκτη από την άλλη άκρη της γης (τρόπος του λέγειν δηλαδή, αφού ο Αυστραλός Πολ Όκον έπαιζε στο Βέλγιο), για να καλύψει τα αμυντικά κενά του. Οι γαλαζοκίτρινοι επιχείρησαν να φέρουν παίκτες απευθείας από τη Λατινική Αμερική, αν και η συντριπτική πλειοψηφία των μεταγραφών έγιναν από ευρωπαϊκές χώρες. Διαχρονικά αγοράζουν από Ελλάδα, ενώ ο βρετανική αγορά εγκαταλείφθηκε, για χάρη πρώην γιουγκοσλαβικών χωρών. Με το άνοιγμα των συνόρων, επί προεδρίας Πρόδρομου Πετρίδη, ο Αρχάγγελος έμοιαζε με «Πύργο της Βαβέλ», ο οποίος άρχισε να γκρεμίζεται επί Ουζουνίδη,

Οι γαλαζοκίτρινοι ξεχωρίζουν δυο περιπτώσεις χαφ

ενώ την κατεδάφιση ολοκλήρωσε ο Γιοβάνοβιτς, κατά τη δεύτερή του θητεία. Ο Σερβοέλληνας διαλέγει παίκτες από συγκεκριμένες αγορές. Πορτογαλία, Νότιος Αμερική (κυρίως Βραζιλία) και Πολωνία είναι οι χώρες απ' όπου ψωνίζει, τις πιο πολλές φορές. Εκεί λέγεται ότι κοιτάει και τώρα.

Σύμφωνα με πληροφορίες, οι γαλαζοκίτρινοι ήταν σε επαφή τον τελευταίο καιρό με αμυντικό μέσο, που όμως φαίνεται να συμφώνησε με άλλη ομάδα. Πιθανότητα αυτός να ήταν ο Λεονάρντο Πόνσιο, για τον οποίον είχε γράψει η «Κ» πριν από τρεις βδομάδες. Ο Αργεντινός φεύγει από τη Σαραγόσα και επαναπατρίζεται για χάρη της Μπόκα Τζούνιορς. Ήδη βρίσκεται στην πατρίδα του, για να περάσει τις γιορτές με την οικογένειά του, όπως δηλώνεται επισήμως. Στον ΑΠΟΕΛ δεν ψάχνουν στα τυφλά, καθώς φαίνεται να έχουν ψηλά στη μεταγραφική τους λίστα δυο ονόματα αμυντικών μέσων. Περισσότερες πληροφορίες δεν έχουν διαρρεύσει. Αν και δεν είναι προτεραιότητα το αριστερό άκρο άμυνας, εντούτοις δεν μπορεί να αποκλειστεί κίνηση ενίσχυσης, η οποία είναι σε άμεση συνάρτηση με την οριστική γνωμάτευση για τους τραυματισμούς των Μποαβεντούρα και Αλεξάνδρου.

21 ΕΛΛΑΔΑ
- Τάκης Λουκανίδης (1960-61)
- Λευτέρης Πουλιάς (1967-74)
- Δημήτρης Πανουργιάς (1981-82)
- Άρης Καμαράκης (1981-82)
- Μαρίνος Ουζουνίδης (2001-02)
- Σπύρος Μαραγκός (2001-02)
- Ηλίας Σολάκης (2001-02)
- Γιώργος Παπανδρέου (2003)
- Θωμάς Μακρής (2003)
- Γιώργος Αμανατίδης (2003-04)
- Γιώργος Βακουφτσής (2002-05)
- Γιώργος Νασιόπουλος (2005)
- Κώστας Χανιωτάκης (2005-06)
- Αλέκος Κακλαμάνος (2005-06)
- Νίκος Μαχλάς (2006-08)
- Μίλτος Σαπάνης (2007)
- Μιχάλης Καψής (2007-08)
- Διονύσης Χιώτης (2008-)
- Χρίστος Κόντης (2006-)
- Βαγγέλης Κουτσόπουλος (2010-)
- Σάββας Πουρσαϊτίδης (2008-10)

13 ΣΕΡΒΙΑ
- Σ. Γκόγκιτς (1989-93, 2000-02)
- Τ. Σάμπουριτς (1989-93, 1995-96)
- Βέσκο Μιχάιλοβιτς (1993-94)
- Ντράγκισα Μπίνιτς (1993-94)
- Μότσα Μομψίλοβιτς (1994-95)
- Ντούσαν Λιούμπισιτς (1994-95)
- Πρέντραγκ Μάρκοβιτς (1994-95)
- Μίλοε Πέτκοβιτς (1998-99)
- Ντάλιμπορ Σκόριτς (2000-01)
- Ντράγκοσλαβ Μούσιτς (2002-03)
- Σάσα Ράτσα (2004-05)
- Σάσα Γιοβάνοβιτς (2005-06)
- Νέναντ Μιροσάβλιεβιτς (2008-)

12 ΒΡΑΖΙΛΙΑ
- Βεριντιάνο Μαρσέλο (1998-00)
- Μάρκο Λουίς Μπρίτο (2003)
- Εβιλάσιο ντα Κόστα (2007)
- Ρούμπενς Τόρες (2007)
- Μάρκος Ταβάρες (2007)
- Έμερσον (2007)
- Ζε Κάρλος (2007-08)
- Παουλίστα (2008-10)
- Μαρσίνιο (2010-)
- Γκουστάβο Μαντούκα (2010-)
- Αΐλτον (2010-)
- Γουίλιαμ Μποαβεντούρα (2010-)

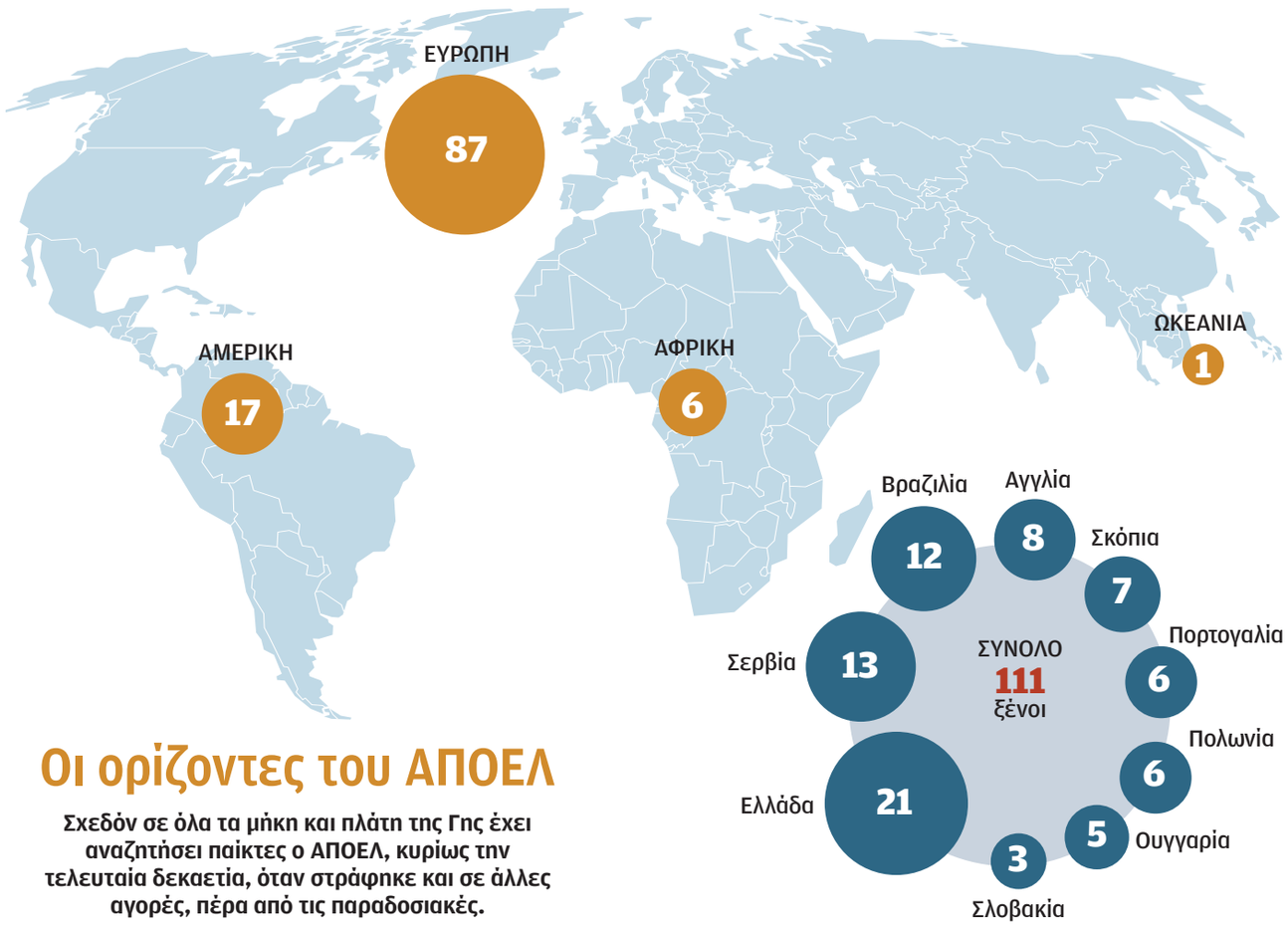

Οι ορίζοντες του ΑΠΟΕΛ

Σχεδόν σε όλα τα μήκη και πλάτη της Γης έχει αναζητήσει παίκτες ο ΑΠΟΕΛ, κυρίως την τελευταία δεκαετία, όταν στράφηκε και σε άλλες αγορές, πέρα από τις παραδοσιακές.

8 ΑΓΓΛΙΑ
- Μπράιαν Γκρίνγουεϊ (1982-83)
- Ντέιβιντ Έσερ (1982-83)
- Ίαν Μουρς (1983-88)
- Τέρι ΜακΝτέρμοτ (1985-87)
- Πίτερ Φάρελ (1988-89)
- Γκάρι Όουεν (1988-89)
- Ντιν Γκόρντον (2005)
- Κρις Μπαρτ Γουίλιαμς (2004-05)

7 ΣΚΟΠΙΑ
- Βάσκο Γκούνεφ (1993)
- Γκόραν Λαζαρέφσκι (2000-01)
- Μίλαν Στογιανόσκι (2004-05)
- Αλ. Τοντορόσφκι (2005-06)
- Γιαν Νικολόσκι (2007-09)
- Μπόμπαν Γκριντσάροφ (2009-)
- Ιβάν Τρικόσκι (2010-)

6 ΠΟΛΩΝΙΑ
- Βόιτσεχ Κοβάλτσικ (2003-04)
- Μπαρτλόμιεζ Γιαμρόζ (2005-06)
- Γιάροσλαβ Ποπιέλα (2006)
- Καμίλ Κοσόφσκι (2008-10)
- Μάρτσιν Ζεβλάκοβ (2008-10)
- Αντριάν Σικόρα (2009-)

6 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
- Ντάνιελ Κένεντι (2005)
- Ρικάρντο Φερνάντες (2005-08)
- Ζορζ Μιγκέλ Μάτος (2006-07)
- Έλιο Πίντο (2006-)
- Νούνο Μοράις (2007-)
- Πάουλο Ζορζ (2009-

5 ΟΥΓΓΑΡΙΑ
- Γιόζεφ Κίνσλερ (1934-35)
- Γιόζεφ Κίπριχ (1996-98)
- Ίστβαν Κόζμα (1996-98)
- Κάλμαν Κόβατς (1996-97)
- Μπ. Στιπάνοβιτς (2002-03)

3 ΣΛΟΒΑΚΙΑ
- Ρόμπερτ Κότσις (1998-99)
- Μπράνισλαβ Ρεζότο (2004-05)
- Μάριο Μπρέσκα (2009-10)

2 ΚΡΟΑΤΙΑ
- Αρτιγιάν Κοζνίκου (1997)
- Ιβάν Ουντάρεβιτς (2006)

2 ΓΑΛΛΙΑ
- Ζοναθάν Τουέ (2005)
- Μπαρκ Σεγκιρί (2006-09)

2 ΠΕΡΟΥ
- Αλφόνσο Ντουλάντο (1997-98)
- Μάνουελ Μπαρέτο (2007)

2 ΝΙΓΗΡΙΑ
- Μάικ Ομπίκου (2000)
- Μπ. Ονουάτσι (2008-09)

1 ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ
- Ρονάλντ Γκόμες (2006-07)

1 ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ
- Εστεμπάν Σολάρι (2005-7, 2010-)

1 ΚΟΛΟΜΒΙΑ
- Χάμιλτον Ρικάρντ (2005)

1 ΟΛΛΑΝΔΙΑ
- Γιοστ Μπρούρσε (2008-)

1 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
- Ζαχάρι Σιράκοβ (2002)

1 ΜΑΛΤΑ
- Ορόσκο Ανονάμ (2002)

1 ΑΥΣΤΡΙΑ
- Κριστόφ Βεστερχάλερ (1997)

1 ΑΡΜΕΝΙΑ
- Ρόμικ Χατζάτριαν (2002-03)

1 ΓΕΡΜΑΝΙΑ
- Αλεξάντρε Πόλκινγκ (2006-07)

1 ΤΣΕΧΙΑ
- Τόμας Βόταβα (2003-04)

1 ΙΤΑΛΙΑ
- Μικέλε ντι Πιέντι (2004-05)

1 ΡΩΣΙΑ
- Ρόμαν Όρετσουκ (1999-00)

1 ΣΚΩΤΙΑ
- Ντέβιντ Κένι (1987-88)

1 Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ
- Τόμι Κάσιντι (1983-85)

1 ΓΕΩΡΓΙΑ
- Ντίμα Κουτίνοφ (1993-94)

1 ΡΟΥΜΑΝΙΑ
- Ντάνιελ Φλορέα (2006-09)

1 ΑΛΒΑΝΙΑ
- Αλτίν Χατζί (2008-10)

1 ΚΑΜΕΡΟΥΝ
- Σέρτζιο Χόνι (2000)

1 ΤΟΓΚΟ
- Ζαν-Πολ Αμπαλό (2006)

1 ΓΚΑΝΑ
- Εμπάνιζερ Χάγκαν (2005)

1 ΜΑΡΟΚΟ
- Αμέντ Τσαούς (1999-00)

1 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ
- Πολ Όκον (2005-06)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Βλέπεις τα μεγαλύτερα αγγλικά ντέρμπι!
Σερφάρεις απεριόριστα & μιλάς χωρίς πάγιο!

ΑΥΤΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ ΖΩΝΤΑΝΑ & ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΑ ΚΑΝΑΛΙΑ ΤΗΣ LTV!

ARSENAL – CHELSEA
ΔΕΥΤΕΡΑ 27 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ / 22:00 / ΑΛΦΑ & LTV PREMIER HD

FULHAM – WEST HAM UTD
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ / 14:00 / ΑΛΦΑ & LTV PREMIER HD
MANCHESTER UTD – SUNDERLAND
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ / 17:00 / ΑΛΦΑ & LTV PREMIER HD
NEWCASTLE – MANCHESTER CITY
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ / 17:00 / LTV SPORTS 1
BLACKPOOL – LIVERPOOL
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ / 17:00 / LTV SPORTS 2
EVERTON – BIRMINGHAM CITY
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ / 17:00 / LTV SPORTS HD
ASTON VILLA – TOTTENHAM HOTSPUR
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ / 19:30 / LTV SPORTS 1 & LTV PREMIER HD

Στο πιο ολοκληρωμένο πακέτο ψυχαγωγίας και επικοινωνίας από την LTV

8 ΚΑΝΑΛΙΑ LTV
+
40 τοπικά & διεθνή κανάλια

INTERNET ΜΕΧΡΙ 10Mbps
Απεριόριστο internet με ταχύτητα μέχρι και 10Mbps

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΧΩΡΙΣ ΠΑΓΙΟ ΣΥΤΑ
Μειωμένες τιμές σε κλήσεις εσωτερικού και εξωτερικού

Μόνο από €69,90 /μήνα
ΔΩΡΕΑΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Γίνε τώρα συνδρομητής στο
22392239
www.lumieretv.com

Η υπηρεσία LTV 3PLAY είναι διαθέσιμη σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα και παρέχεται μέσω του δικτύου της CABLENET COMMUNICATIONS LTD.

LTV 3PLAY
Όλα σε 1 από την LTV!

Δεν θα έλεγε όχι για Ουόν η ΑΕΛ

Ο αμυντικός ίσως αποχωρήσει από τους γαλαζοκίτρινους, αν έρθει η σωστή πρόταση

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Μπαίνοντας για τα καλά στο μεταγραφικό αλισβερίσι του χειμώνα, το ποδοσφαιρικό μέλλον του Έντβιν Ουόν αποτελεί και πάλι τη βάση μιας ιστορίας που περιλαμβάνει όλα τα μυθιστορηματικά στοιχεία που συναρπάζουν τους θιασώτες των μεταγραφών. Σε αντίθεση με τα προηγούμενα σίριαλ της αποχώρησης Ουόν, αυτή τη φορά η διοίκηση της ΑΕΛ φαίνεται να μην προτίθεται να σταθεί εμπόδιο στην πιθανή επιθυμία του παίκτη να εγκαταλείψει το γαλαζοκίτρινο στρατόπεδο.

Ιδανικό ντεμπούτο

Λίγο πριν το τέλος της σεζόν 2007/08, ο Αντρέας Σοφοκλέους ζητούσε από τον φίλο του και πρόεδρο του Άρη, Κυριάκο Χατζήκυριακο, να του παραχωρήσει τα δικαιώματα του Γάλλου αμυντικού Έντβιν Ουόν. Με τον Άρη να πέφτει κατηγορία, ο πρόεδρος της «ελαφράς ταξιαρχίας» έκανε το χατίρι στον φίλο του, παραχωρώντας του παίκτη.

Πριν ακόμη κάνει το επίσημο ντεμπούτο του με τη γαλαζοκίτρινη φανέλα, ο 29χρονος αμυντικός κόντεψε να αποτελέσει παρελθόν. Ο τσακωμός του με τον τότε προπονητή, Ανδρέα Μιχαηλίδη, στο τελευταίο φιλικό προετοιμασίας με την ΑΕΚ τον έφερε ένα βήμα πριν την πόρτα εξόδου. Οι πληροφορίες έλεγαν ότι ο παίκτης δυσανασχετούσε με την απόφαση του προπονητή του να τον καθιερώσει στα δεξιά της άμυνας. Μια εβδομάδα αργότερα και μετά τις απαραίτητες εξηγήσεις, ο ψηλόσωμος αμυντικός χριζόταν σκόρερ στο νικηφόρο για τους γαλαζοκίτρινους ντέρμπι της πρεμιέρας κόντρα στον συμπολίτη Απόλλωνα.

Η συνέχεια δεν ήταν και τόσο ιδανική, καθώς τόσο ο παίκτης όσο και η ομάδα έδειξαν να χάνουν τον δρόμο προς τη διάκριση. Η αποχώρηση του Μιχαηλίδη έφερε τον Μιχαΐ Στοΐκιτσα στον πάγκο και αυτή ήταν η αιτία να γεννηθεί στη Λεμεσό ένας ποδοσφαιριστής-σταρ, που οι οπαδοί έτρεμαν στην ιδέα αποχώρησής του.

Το γεύμα στο «Φάληρο»

Η «έμπνευση» του Ρουμάνου τεχνικού να τον χρίσει κεντρικό στόπερ στο 3-4-3, καθιέρωσε τον Έντβιν Ουόν ως έναν από τους καλύτερους αμυντικούς της κυπριακής λίγκας. Έχοντας στα δεξιά του τον Πάρπα και αριστερά τον Κακογιάννη – οι δύο τους αποτελούν το τωρινό κεντρικό αμυντικό δίδυμο της ΑΕΛ – ο πρώην παίκτης της Κάλιαρι έστησε ένα απροσπέλαστο τείχος για τους αντιπάλους, οδηγώντας την ομάδα στην τέταρτη θέση και στον τελικό κυπέλλου.

Στην πορεία της προς τον τελικό, ο Έντβιν Ουόν άκουσε για πρώτη φορά τις «σειρήνες» των μεταγραφών. Μερικές μέρες πριν τη διεξαγωγή του α΄ ημιτελικού με τον Απόλλωνα, η είδηση ότι ο τότε υπεύθυνος του ποδοσφαιρικού τμήματος των κυανολεύκων, Νίκος Κίρζης, εξασφάλισε την υπογραφή του παίκτη, «μοίρασε τη Λεμεσό στα δύο».

Οι φήμες της τότε εποχής έφεραν τον πρόεδρο της ομάδας, Αντρέα Σοφοκλέους, οργισμένο με τη στάση του συμπολίτη του και ιδιαίτερα του Νίκου Κίρζη. Μάλιστα, χωρίς ποτέ κανείς να το επιβεβαιώνει επίσημα, οι πληροφορίες έλεγαν ότι οι δύο άντρες συναντήθηκαν στο εστιατόριο «Φάληρο», όπου και ο πρόεδρος της ΑΕΛ ξεκαθάρισε ότι πιθανή αρπαγή του Ουόν θα αποτελέσει και αιτία πολέμου μεταξύ των δύο μερών.

Λίγες μέρες αργότερα, ο Ουόν αναπροσάρμοσε το συμβόλαιό του με τους γαλαζοκίτρινους, αυτή τη φορά χωρίς την όποια ρήτρα απόκτησής του.

Απόλλωνας, Ομόνοια, ΑΕΚ, Ντιναμό Κιέβου, Στεάουα και Βασλούι φαίνεται να ενδιαφέρθηκαν τα τελευταία χρόνια για τον Ουόν.

Ο Αντρέας Σοφοκλέους, σε συνάντησή του το 2009 με τον Νίκο Κίρζη του Απόλλωνα στο εστιατόριο «Φάληρο», ξεκαθάρισε ότι πιθανή αρπαγή του Ουόν θα αποτελέσει και αιτία πολέμου μεταξύ των δύο μερών

ΑΕΚ, Στεάουα και Βασλούι

Ελάχιστοι μήνες πέρασαν από τη συνάντηση στο «Φάληρο» και ο Ουόν μπήκε και πάλι στο στόχαστρο ομάδας. Η ΑΕΚ Αθηνών, έχοντας στο πηδάλιό της τον Κύπριο Παντελή Αθηνή, εξέφρασε ενδιαφέρον για την απόκτησή του. Η διοίκηση των Λεμεσιανών, θέτοντας υψηλές οικονομικές απαιτήσεις, ανάγκασε την ΑΕΚ να εγκαταλείψει το ενδεχόμενο απόκτησής του. Εκείνη την εποχή, ο γεννημένος στο Παρίσι παίκτης παραχωρεί τα δικαιώματά του σε άλλον μάνατζερ, ανοίγοντας μια νέα σελίδα στην καριέρα του. Η επιθυμία του να παίξει σε ένα πιο ανταγωνιστικό πρωτάθλημα από το κυπριακό αναπτερώθηκε τον χειμώνα του 2009. Ο πρώην προπονητής του, Μιχαΐ Στοΐκιτσα, ζητάει από τη διοίκηση της Στεάουα τον παίκτη. Την ίδια ώρα, η Βασλούι στέλνει εκπροσώπους της στην Κύπρο, για να διαπραγματευτούν τους όρους συνεργασίας. Οι δύο ρουμανικές ομάδες κονταροχτυπήθηκαν σε έναν αγώνα που δεν είχε νικητή, καθώς ο Ουόν για ακόμη μια φορά παρέμενε στην ΑΕΛ. Μάλιστα λέγεται ότι ο πρόεδρος της Στεάουα, Τζίτζι Μπεκάλι, απείλησε τον ομόλογό του στη Βασλούι, αν οι δεύτεροι αποκτούσαν τον Αφρικανό.

Σειρά της Ομόνοιας

Αφού πρώτα υπήρξαν δημοσιεύματα για ενδιαφέρον της Ντιναμό Κιέβου, το όνομα του Ουόν αναμίχθηκε και στο ρεπορτάζ της Ομόνοιας. Η πιο ισχυρή οικονομικά ομάδα του νησιού, συλλέγοντας ό,τι καλύτερο υπάρχει στο νησί, «γλυκοκοίταζε» τον παίκτη της ΑΕΛ. Οι πληροφορίες για την απόκτησή του ήταν τόσο έντονες, που ανάγκασαν τη διοίκηση του «τριφυλλιού» να εκδώσει ανακοίνωση, διαψεύδοντας ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Η επιμονή του Αντρέα Σοφοκλέους να μην αφήσει τον παίκτη να αγωνιστεί σε άλλη κυπριακή ομάδα ήταν και ο λόγος που ο παίκτης δεν άλλαξε ομάδα.

Άλλαξαν τα δεδομένα

Όλες αυτές οι ιστορίες και οι περιπέτειες στις οποίες ενεπλάκη ο παίκτης τον επηρέασαν σημαντικά. Με εξαίρεση την πρώτη του χρονιά στην ομάδα, ο Έντβιν Ουόν δεν ήταν ποτέ το ίδιο καλός. Οι συχνοί τραυματισμοί, η αυξομείωση στην απόδοσή του, αλλά και η αλλοπρόσαλλη συμπεριφορά του συνιστούν πλέον τα κομμάτια της εικόνας του παίκτη.

Η φετινή χρονιά είναι και η χειρότερή του στην ΑΕΛ, ενώ δεν συνέβαλε σημαντικά και στη βαθμολογική αντεπίθεση που προβαίνει η ομάδα του τον τελευταίο ενάμισιν μήνα. Πλέον οι διοικούντες θα έβλεπαν διαφορετικά, σε σχέση με το παρελθόν, το ενδεχόμενο πώλησής του. Με βάση δηλώσεις παραγόντων, η ομάδα θα εξέταζε με προσοχή όποια πρόταση ερχόταν. Τη δεδομένη στιγμή ο παίκτης απολαμβάνει τις διακοπές του στην «πόλη του φωτός». Εντός του 2011 θα διαφανεί κατά πόσον οι πρωταγωνιστές του «σίριαλ Ουόν», ΑΕΛ και παίκτης, θα συνεχίσουν να συμπορεύονται ή όχι.

ΜΙΚΡΑ ΝΕΑ

ΑΛΚΗ

Δεν ήταν προαποφασισμένο για τον Λεωνή

Ειλημμένη πριν το παιχνίδι με την Πάφο ήταν η απόφαση για την αποδέσμευση των έξι (Ναντέ, Κουάτρος, Ζαχαρίου, Μάρης, Ελευθερίου, Μάρκου) από τους εφτά ποδοσφαιριστές που τελικά αποτέλεσαν παρελθόν. Αντίθετα, σύμφωνα με πληροφορίες, η απόφαση για λύση της συνεργασίας με τον Δημήτρη Λεωνή προέκυψε μετά την αναμέτρηση με την παφιακή ομάδα. Το ξεσκαρτάρισμα που έγινε στην «Αθάνατη» – είχε γραφτεί πολλάκις στην «Κ» ότι αναμένονταν μαζικές αποχωρήσεις – θα φέρει αναπόφευκτα τέσσερεις προσθήκες τον Ιανουάριο. Οι εξελίξεις στην περίπτωση Λεωνή αναγκάζουν τον Ιτζάκ Σουμ να κινηθεί για την απόκτηση τερματοφύλακα πρώτης γραμμής. Οι υπόλοιπες τρεις θέσεις που θα ενισχυθούν, αφορούν τη ραχοκοκκαλιά, τον άξονα δηλαδή. Κεντρικός αμυντικός, μέσος με οργανωτικές ικανότητες και ένας παρτενέρ για τον Σερζάο στην επιθετική γραμμή, είναι το πλάνο που έθεσε σε εφαρμογή η ομάδα της Λάρνακας για τη μεταγραφική περίοδο του Ιανουαρίου.

Σ.Π.

ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΧΝΑΣ

Θέλει αμυντικό και επιθετικό ο Τόζα

Μόλις τέσσερεις μέρες άδεια έδωσε στους ποδοσφαιριστές του ο Τόζα Σάμπουριτς. Οι παίκτες του Εθνικού από την προσεχή Δευτέρα επιστρέφουν στις προπονήσεις. Όσον αφορά τις προσθαφαιρέσεις του Ιανουαρίου, οι κινήσεις του Εθνικού θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από τη συνάντηση που έχουν την ερχόμενη Δευτέρα ο πρόεδρος Κίκης Φιλίππου με τον Τόζα Σάμπουριτς. Πάντως δεν υπάρχει πανικός για ενίσχυση. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο Σερβοκύπριος κόουτς επιθυμεί την απόκτηση ενός επιθετικού και ενός αμυντικού, ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξουν και αποχωρήσεις.

Σ.Π.

ΠΑΦΟΣ

Δύσκολα φεύγει ο Ιβάνοφ

Τρεις μεταγραφές κοινοτικών ποδοσφαιριστών αναμένεται να κάνει τον Γενάρη η Πάφος, οπότε δεν υπάρχει λόγος να φύγει από την ομάδα και ο Βέντσισλαβ Ιβάνοφ, που είναι ο τέταρτος υποψήφιος προς αποχώρηση. Μέχρι στιγμής έχει λυθεί η συνεργασία με τον Πολωνό Χαφ Σερφσέν και τον Πορτογάλο περιφερειακό επιθετικό Μουτίνιο, ενώ εκδίδεται διαζύγιο και με τον Πορτογάλο κεντρικό αμυντικό Ούγκο Καρέιρα, καθώς ο σοβαρός τραυματισμός του θα τον αφήσει εκτός για το υπόλοιπο της σεζόν. Τη θέση του Καρέιρα θα πάρει ο στόπερ Ράνσφορντ Άντο, κάτοχος βελγικού διαβατηρίου. Από την κοινοτική αγορά αναζητούνται επιτελικός μέσος και σέντερ φορ, με τον Βασκονσέλος να αποτελεί πρώτη επιλογή.

Μ.Π.

ΔΟΞΑ

Οι τρεις θέσεις της ενίσχυσης

Ο Νίκι Παπαβασιλείου θα φέρει στην ομάδα έναν στόπερ, έναν box to box μέσο, που μπορεί δηλαδή να παίξει τόσο ως κόφτης όσο και ως επιτελικός, ενώ θα αποκτηθεί και ένας περιφερειακός επιθετικός. Για να μπορούν να εγγραφούν στους πράσινους οι τρεις παίκτες που θα έρθουν, θα πρέπει να πάρουν τη θέση άλλων τριών που βρίσκονταν στο ρόστερ της Δόξας στο πρώτο μισό της σεζόν. Από την ομάδα, λοιπόν, αποχωρούν οι Μάρκο Μπίσιο, Γκέρι Μάλατζ, Ταμπανί Μόγιο και Αντρές Ιμπεριάλε, ανοίγοντας έτσι τέσσερεις θέσεις.

Η.Μ.

ΕΠΑΘΛΟ CARLSBERG

Το «τανκ» προσφέρει χίλια ευρώ

Τα συνεχόμενα γκολ που πέτυχε ο Μιχάλης Κωνσταντίνου τον Δεκέμβριο τον έφεραν πρώτο στις προτιμήσεις των αθλητικών συντακτών που ψηφίζουν στο Έπαθλο Ήθους, Τέχνης και Αρετής της Carlsberg. Ο επιθετικός της Ομόνοιας μπορεί να μη σκόραρε στην τρίτη αγωνιστική του μήνα, αλλά οι ψήφοι που μάζεψε μετά τα ματς με Απόλλωνα και ΑΕΚ ήταν αρκετές για να τον διατηρήσουν στην πρώτη θέση. Ο Κωνσταντίνου θα υποδείξει φιλανθρωπικό ίδρυμα όπου θα προσφερθούν χίλια ευρώ από την Carlsberg. Δεύτερος για τον Δεκέμβριο κατετάγη ο Εστεμπάν Σολάρι, ενώ την τρίτη θέση μοιράστηκαν οι Κούλλης Παύλου και Γιώργος Σιέλης.

Η.Μ.

Στην γκίνια αποδίδουν τα άσφαιρα του Τόρναουτ

Ο Ντίτερ Φαν Τόρναουτ έχει να σκοράρει από τις 18 Σεπτεμβρίου και το 30ό λεπτό του παιχνιδιού της 3ης αγωνιστικής με τον Ολυμπιακό (1-1) στο ΓΣΠ. Από τότε έχουν περάσει τρεις μήνες που ο Βέλγος επιθετικός της Ένωσης παραμένει άσφαιρος. Στις πρώτες τρεις αγωνιστικές του φετινού πρωταθλήματος πρόλαβε και πέτυχε τρία γκολ, ενώ τη σεζόν 2009/10 είχε σκοράρει 12 φορές, έτσι οι προσδοκίες απ' αυτόν ήταν τεράστιες.

«Ο Τόρναουτ κάνει συνεχώς φάσεις, αλλά απλά δεν σκοράρει. Πρέπει να πρόκειται για γκίνια και αστοχία», λένε στην «Κ» άτομα μέσα από την ομάδα. Φέτος ο 25χρονος επιθετικός αγωνίζεται στην κορυφή του συστήματος 4-2-3-1 του Τσέντομιρ Γιανέσκι, έτσι δεν έχει στηρίγματα δίπλα του, αλλά αναγκάζεται να δέχεται αρκετή πίεση την ώρα του αγώνα, όταν ανοίγει χώρους στους συμπαίκτες του. Στα τελευταία παιχνίδια, όμως, είδαμε το σύστημα να γυρίζει σε 4-4-2, με τον Μπέρτσιλ να είναι ο παρτενέρ του Βέλγου, ενώ πρόσφατα αποκτήθηκε και ο Καμερουνέζος Ντιτζανά Ονανά. Με αυτά υπ' όψιν, δεν αποκλείεται να ελευθερωθεί σύντομα ο ρόλος του Τόρναουτ και να γίνει πιο παραγωγικός. Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι κατά την περσινή σεζόν ο Τόρναουτ αγωνιζόταν με παρτενέρ του τον Τρικόσκι, έτσι είχε περισσότερη άνεση στον επιθετικό τομέα. Οι τροφοδοτήσεις είναι άλλο ένα πρόβλημα για τον 25χρονο Βέλγο, αφού οι μεσοεπιθετικοί της Ένωσης δεν έχουν φτάσει στο υψηλότερο πιθανό σημείο απόδοσής τους. «Στην ομάδα έχουμε πίστη στον Τόρναουτ και πιστεύουμε ότι θα επανέλθει», καταλήγουν πηγές μέσα από τους βυσσινί.

Ο επιθετικός της Ένωσης έχει να σκοράρει από τις 18 Σεπτεμβρίου

ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

Ο άλυτος γρίφος της μαυροπράσινης άμυνας

Ο Ολυμπιακός εδραιώθηκε στο β΄ γκρουπ, όμως η άμυνά του είναι η δεύτερη χειρότερη

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Μπορεί να άλλαξε πολλές φορές τη σύνθεση της οπισθοφυλακής, ωστόσο ο Πάμπος Χριστοδούλου δεν κατάφερε να κλείσει την τρύπα στην άμυνα του Ολυμπιακού, η οποία με παθητικό 25 γκολ είναι η δεύτερη χειρότερη του πρωταθλήματος, μετά από 15 παιχνίδια (οι μαυροπράσινοι δέχονται ένα γκολ ανά 54 αγωνιστικά λεπτά). Οι μαυροπράσινοι κράτησαν ανέπαφη την εστία τους μόνο τρεις φορές μέχρι στιγμής. Σ' αυτό συνέτεινε τόσο η απουσία ενός αξιόπιστου τερματοφύλακα, καθώς η ομάδα παίζει με τον Λιθουανό Σέτκους, που είχε αποκτηθεί ως ρεζέρβα του Μπεκιάι, αλλά πήρε τον «άσο» λόγω του τραυματισμού του Αλβανού, αλλά και λόγω του ότι ο βασικός «κόφτης», Ντεντέ, δεν έχει φτάσει ακόμα στο αναμενόμενο επίπεδο απόδοσης.

Δυο από τις τέσσερεις θέσεις της άμυνας έχουν μόνιμο κάτοχο. Πρόκειται για το δεξί άκρο που καπάρωσε ο 27χρονος Βραζιλιάνος Παουλίνιο, ίσως ο πολυτιμότερος αμυντικός του Ολυμπιακού, τον οποίον ο Πάμπος Χριστοδούλου έφερε το καλοκαίρι από την πορτογαλική Τροφένσε. Φέτος έχει παίξει και αριστερό μπακ, στο ματς με τη Δόξα, όταν έλειπαν και ο Ντουάρτε και ο Ρούι Ζούνιορ, οι δυο αριστεροπόδαροι δηλαδή, που έχουν μοιραστεί εξίσου τον χρόνο συμμετοχής. Ηγέτης της άμυνας είναι ο 32χρονος Ριμπέριο, που διανύει την τρίτη του χρονιά στην Κύπρο (τις άλλες δυο ήταν στη Δόξα). Το μεγάλο δίλημμα για τον κόουτς της ομάδας του Τακτακαλά είναι ο παρτενέρ του Βραζιλιάνου, καθώς σε θέση δεξιού στόπερ έχουν δοκιμαστεί ο Νικολάου και ο Ντε Αμπρέου, αλλά και ο Ντεντέ, στο τελευταίο παιχνίδι με τον Ερμή. Η αμυντική τετράδα δεν έχει μείνει αμετάβλητη για περισσότερους από τρεις αγώνες, ενώ στα τελευταία ματς με Δόξα και Ερμή, όπου έγιναν αλχημείες λόγω απουσιών (π.χ. Ντεντέ σε ρόλο στόπερ την περασμένη Δευτέρα), το αποτέλεσμα ήταν νικηφόρο.

SAVVIDES PHOTO

Ριμπέιρο και Ντε Αμπρέου αποτελούν τις πιο πολλές φορές το κεντρικό αμυντικό δίδυμο. Όχι και με τόσο μεγάλη επιτυχία...

Ψάχνει αμυντικό

Ενόψει της μεταγραφικής περιόδου που ξεκινάει την Πρωτοχρονιά, ο Πάμπος Χριστοδούλου ψάχνει για τον μόνιμο παρτενέρ του Ριμπέιρο. Γι' αυτόν τον σκοπό είχε αποκτηθεί ο Ντε Αμπρέου, μια βδομάδα πριν την έναρξη του πρωταθλήματος, αντικαθιστώντας τον Κέβιν Ατσί. Με την ομάδα προπονείται ο Κάρλος Αντρέ Μπαϊάνο, 23χρονος Βραζιλιάνος στόπερ, που αποκτήθηκε το καλοκαίρι, αλλά δεν δηλώθηκε, αφού ο Μπεκιάι δεν κατάφερε να εξασφαλίσει κοινοτικό (ελληνικό) διαβατήριο. Τώρα θα δηλωθεί στη θέση του Μπραζίλια ως η πρώτη χειμερινή μεταγραφή. Εκτός από τερματοφύλακα, ο Πάμπος Χριστοδούλου θέλει ακόμα έναν κεντρικό αμυντικό, ενώ δεν είναι δεδομένο πως θα κινηθεί για χαφ.

Πώς έχει κατανεμηθεί ο χρόνος όσων χρησιμοποιήθηκαν στην άμυνα

Ριμπέιρο	1170
Παουλίνιο	1168
Νικολάου	918
Ντε Αμπρέου	747
Ρούι Ζούνιορ	630
Ντουάρτε	630
Ντεντέ	90
Παναγιώτου	47

Ανά θέση

ΔΕΞΙΟΣ ΜΠΑΚ	
Παουλίνιο	1078
Νικολάου	225
Παναγιώτου	47
ΑΡΙΣΤΕΡΟΣ ΜΠΑΚ	
Ρούι Ζούνιορ	630
Ντουάρτε	630
Παουλίνιο	90
ΑΡΙΣΤΕΡΟΣ ΣΤΟΠΕΡ	
Ριμπέιρο	1170
Ντε Αμπρέου	180
ΔΕΞΙΟΣ ΣΤΟΠΕΡ	
Νικολάου	693
Ντε Αμπρέου	567
Ντεντέ	90

Αποφασισμένος να τα... ακουμπήσει για μεταγραφές ο Φανιέρος

Η κάκιστη αμυντική λειτουργία της ομάδας στους περισσότερους αγώνες, οι συνεχείς αλλαγές στην άκρη του πάγκου -τέσσερις προπονητές δούλεψαν στην ομάδα από το ξεκίνημα της περιόδου- που φέρνουν αναπόφευκτα διαφοροποιήσεις στον τρόπο σκέψης και λειτουργίας, αλλά και η μέτρια παρουσία που είχαν αρκετοί ποδοσφαιριστές, οδήγησαν τον Ερμή στην τελευταία θέση της βαθμολογίας με 14 βαθμούς. Με την 15η αγωνιστική, η ομάδα της Αραδίππου έχει τη χειρότερη επίθεση του πρωταθλήματος (26 γκολ παθητικό). «Δυνατότητες υπάρχουν, όμως δεν έχουμε την απαιτούμενη σταθερότητα», δηλώνει άτομο που γνωρίζει τις καταστάσεις στους «φτεροπόδαρους». Ο φετινός μαραθώνιος είναι εξαιρετικά δύσκολος, ιδιαίτερα στο κάτω διάζωμα απ' όπου θα προκύψουν οι ομάδες που θα υποβιβαστούν, κάτι που έχουν αντιληφθεί στον Ερμή. Με συνομιλία από συνάντηση με τον τεχνικό, Ζοάο Κάρλος Περέιρα, ο Λουκάς Φανιέρος αποφάσισε την ενίσχυση της ομάδας με τρεις ποδοσφαιριστές: Αριστερό μπακ, κεντρικό αμυντικό και επιτελικό μέσο, καθ' υπόδειξη του Πορτογάλου κόουτς, ο οποίος εντόπισε πρόβλημα στα μετόπισθεν και στο δημιουργικό κομμάτι. Ο διοικητικός ηγέτης των «φτεροπόδαρων» διαβεβαίωσε τον Περέιρα πως είναι διατεθειμένος να βάλει βαθιά το χέρι στην τσέπη, ώστε να γίνουν οι κατάλληλες προσθήκες. Ως τέταρτη μεταγραφή του Ιανουαρίου θα δηλωθεί ο Σεμπαστιάο Νιγκουέιρο, που προπονείται από την αρχή της περιόδου με τον Ερμή, ωστόσο δεν δηλώθηκε λόγω τραυματισμού. Τους Γκόμες, Χαΐλή και Κωνσταντή, οι οποίοι είδαν την πόρτα εξόδου θ' ακολουθήσουν άλλοι δύο, αφού είναι απαραίτητη προϋπόθεση για υλοποίηση των μεταγραφών. Ήδη ενημερώθηκε ο Αργεντινός αμυντικός Φεντερίκο Μαρτορέλ να ψάχνει ομάδα.

ΣΙΜΟΣ ΠΑΦΙΤΗΣ

Λαιμητόμος προπονητών η Ελλάδα

Στα μισά της Σούπερ Λίγκας ήδη έχουν γίνει 17 αλλαγές στους πάγκους των ομάδων, ενώ γίνεται «μόδα» ο υπηρεσιακός τεχνικός

Του **ΔΗΜ. ΛΟΥΚΑΚΗ**

Ο ανακαθορισμός των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων, ο οποίος θα ισχύσει στη χώρα μας από τον Ιούλιο του 2011, θα πρέπει να αρχίζει και να τελειώνει στον προπονητή ποδοσφαίρου! Και αυτό, γιατί το συγκεκριμένο επάγγελμα τηρεί όλες τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ένταξης, λόγω της επιμονής των παραγόντων και των μάνατζερ, που θεωρούν ότι μπορούν να κάνουν τα πάντα στην ομάδα τους… Στην (ανεπίσημη) σχετική λίστα, η Ελλάδα βρίσκεται στις πρώτες θέσεις, αναφορικά με τις αλλαγές προπονητών. Δυστυχώς, για το επίπεδο του ποδοσφαίρου μας, υπάρχει η νοοτροπία ότι ο τεχνικός μιας ομάδας θα πρέπει ν' αποχωρεί όταν κάτι δεν πάει καλά, αφού είναι ο μοναδικός που μπορεί να κριθεί με «ελαφρά τη καρδία», από διοίκηση και οπαδούς. Ενδεικτικό της κατάστασης είναι το γεγονός ότι στις πέντε, κατά τεκμήριο, καλύτερες ομάδες της χώρας μας οι Ολυμπιακός, Παναθηναϊκός, ΑΕΚ, ΠΑΟΚ και Αρης έχουν προσλάβει περισσότερους από 70(!) προπονητές, την τελευταία δεκαετία. Το ποσοστό δεν αλλάζει ακόμη και αν συμπεριληφθούν όλες οι ομάδες της μεγάλης κατηγορίας, αφού ο μέσος όρος θέλει η κάθε μία από αυτές να έχει αλλάξει προπονητή 13 με 15 φορές.Φέτος, η Σούπερ Λίγκα, προσπαθεί να σπάσει όλα τα ρεκόρ. Σε διάστημα τριών μηνών, από την έναρξη του πρωταθλήματος και μέχρι την περασμένη Τρίτη οι αλλαγές προπονητών έφθασαν τις 17, ενώ άρχισε να γίνεται μόδα και ο «υπηρεσιακός». Ο τελευταίος αυτής της σειράς είναι ο Κώστας Κατσάρας της Λάρισας, ο οποίος διαδέχτηκε τον Γιάννη Παπακώστα, αφού αναβαθμίστηκε από την ομάδα Νέων (U-21). Υπηρεσιακός, ο οποίος μάλιστα κλήθηκε δύο φορές από την αρχή της περιόδου (πιθανόν αποτελεί παγκόσμιο ρεκόρ) για να... βγάλει την ομάδα από το αδιέξοδο, ήταν ο Ακης Μάντζιος στον Πανιώνιο. Αντίθετα, ο Μάκης Χάβος, κάνοντας αρκετά καλή δουλειά μέσα στα αποδυτήρια κατάφερε από προσωρινός να γίνει βασικός στον ΠΑΟΚ.

Ολυμπιακός, Παναθηναϊκός, ΑΕΚ, ΠΑΟΚ και Αρης έχουν προσλάβει περισσότερους από 70 προπονητές, την τελευταία δεκαετία

Επιβεβλημένη η στήριξη

Επιχειρώντας μια τεχνοκρατική προσέγγιση στο θέμα, παρατηρούμε ότι η στήριξη ενός προπονητή θεωρείται επιβεβλημένη σε ομάδες ανταγωνιστικών πρωταθλημάτων. Πολυετείς μελέτες έχουν δείξει ότι χρειάζονται κατά μέσο όρο 16 παιχνίδια για μια ομάδα, η οποία έχει υποστεί αλλαγή τεχνικού μεσούσης της περιόδου, ώστε να καταφέρει να αφομοιώσει τις αλλαγές στην τακτική και τον καινούργιο τρόπο παιχνιδιού. Παράλληλα, οι μελετητές υποστηρίζουν ότι με την απόλυση ενός προπονητή το μόνο που καταφέρνει ένας σύλλογος είναι μια βραχυπρόθεσμη βελτίωση των εντός έδρας αποτελεσμάτων, κυρίως λόγω της συσπείρωσης των οπαδών. Η άποψη του τεχνικού της Αρσεναλ, Αρσέν Βενγκέρ, ότι η δυνατή ομάδα είναι αποτέλεσμα προπονητικής μακροβιότητας, σταθερού στυλ παιχνιδιού και αλληλοκατανόησης των παικτών, σίγουρα δεν ισχύει για το ελληνικό ποδόσφαιρο. Οπως και η τοποθέτηση του μεγαλομετόχου της Ιντερ, Μάσιμο Μοράτι, ο οποίος, ύστερα από τρεις συνεχόμενες ήττες της Ιντερ, πιέστηκε από οπαδούς να απομακρύνει τον προπονητή, Ράφα Μπενίτεθ και απάντησε: «Πριν από πέντε χρόνια ίσως έκανα αυτό το λάθος, τώρα όχι». Στη χώρα μας ο μακροβιότερος προπονητής σε πάγκο ελληνικής ομάδας είναι ο Νίκος Καραγεωργίου, ο οποίος ήρθε τον Φεβρουάριο του 2005 στον Εργοτέλη, αντικαθιστώντας τον Μανόλη Πατεμτζή. Οι Ελληνες παράγοντες έχουν διαφορετική φιλοσοφία από τον Μοράτι, ενώ υπάρχουν προπονητές με εκ διαμέτρου αντίθετη άποψη από τον Βενγκέρ. Οπως ο Νίκος Αλέφαντος, ο οποίος σχολιάζοντας την απομάκρυνση του Νίκου Νιόπλια είχε δηλώσει: «Δεν φταίει όμως αυτός που είναι 1.60. Κοντός προπονητής σπουδαίος δεν υπήρξε ποτέ. Δεν εμπνέει ο κοντός στον πάγκο και στις προπονήσεις. Το ποδόσφαιρο είναι αντρικό άθλημα, θέλει ντανλίκι, πρέπει να εμπνέεις σεβασμό στους παικταράδες, να σε υπολογίζουν».

Ο Νίκος Αλέφαντος δήλωσε για τον Νίκο Νιόπλια: «Δεν φταίει αυτός που είναι 1.60. Δεν εμπνέει ο κοντός προπονητής στον πάγκο»

Τρεις κύριοι λόγοι

Στο βιβλίο της ιστορίας του ποδοσφαίρου, τρεις είναι οι βασικές παράμετροι που ακολουθούν την αντικατάσταση ενός προπονητή. Η πρώτη τον θέλει να απομακρύνεται από τον πάγκο για να πάρει τη θέση του ένας ικανότερος, κατά τη διοίκηση και τον κόσμο, με το σκεπτικό ότι αυτό θα βοηθήσει στη βελτίωση της απόδοσης της ομάδας.
Η δεύτερη θέλει τον τεχνικό ενός συλλόγου να επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τους ποδοσφαιριστές, με αποτέλεσμα μια ενδεχόμενη απομάκρυνσή του να δημιουργήσει αρκετά προβλήματα, γκρίνια, διχασμό και γενικότερα, αντί να εκτονώσει, να επιδεινώσει την κατάσταση.
Η τρίτη μπορεί να χαρακτηριστεί και «παράμετρος του εξιλαστηρίου θύματος», σύμφωνα με την οποία φεύγει για να σωθεί η... παρτίδα, ενώ η έλευση ενός νέου προπονητή δεν διαφοροποιεί σημαντικά την απόδοση της ομάδας. Πιθανότατα κάτι τέτοιο να συμβεί στην Μπαρτσελόνα, εάν κάποια στιγμή απομακρυνθεί ο Πέπε Γκουαρδιόλα.

Οι προσδοκίες στον ΠΑΟ δεν δικαιώθηκαν

Οι μεταγραφές του πολυμετοχικού στοίχισαν πολλά, ωστόσο οι περισσότερες κυμάνθηκαν σε ρηχά επίπεδα

Στην τρίτη χρονιά της πολυμετοχικότητας, ο Παναθηναϊκός δεν περνάει τις καλύτερες μέρες του. Ο πρόωρος και άδοξος αποκλεισμός του από το Τσάμπιονς Λιγκ, σε συνδυασμό με τις αναιμικές εμφανίσεις και τα αρκετά άσχημα αποτελέσματα στο πρωτάθλημα, τον έχουν οδηγήσει στα πρόθυρα νευρικής κρίσης. Ο εκνευρισμός και η αμηχανία επιτείνονται ακριβώς επειδή η χρονιά άνοιξε με πολύ μεγάλες προσδοκίες, οι οποίες γεννήθηκαν από ένα πανάκριβο ρόστερ παικτών εγνωσμένης αξίας, με πολλά παράσημα στην καριέρα τους. Κι όσο πιο ψηλά ανεβαίνει ο πήχυς των προσδοκιών, τόσο πιο επώδυνη είναι η πτώση όταν τα αποτελέσματα δεν τις δικαιώνουν.

Τα περισσότερα χρήματα δόθηκαν το καλοκαίρι του 2008, όταν η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου έφερε 67 «ζεστά» εκατ. στα ταμεία της ΠΑΕ εκείνο το καλοκαίρι δαπανήθηκαν σχεδόν 23 εκατ. ευρώ για μεταγραφές

Ανεξάρτητα από την αγωνιστική αποτίμηση της αξίας του έμψυχου δυναμικού του, η αλήθεια είναι ότι ο Παναθηναϊκός ξόδεψε πάρα πολλά χρήματα τα τελευταία τρία χρόνια για να χτίσει ένα ρόστερ με προδιαγραφές πολύ μεγαλύτερες απ' αυτές που ορίζει το πάπλωμα του ελληνικού ποδοσφαίρου. Τα περισσότερα χρήματα δόθηκαν το καλοκαίρι του 2008, όταν η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου δεν έφερε μόνο την πολυμετοχικότητα, αλλά και 67 «ζεστά» εκατ. στα ταμεία της ΠΑΕ.

Μόνο για μεταγραφές, εκείνο το καλοκαίρι δαπανήθηκαν σχεδόν 23 εκατ. ευρώ, ποσό πολύ σημαντικό για τα ελληνικά δεδομένα. Αν σ' αυτά τα χρήματα προστεθεί και το κόστος των συμβολαίων των ποδοσφαιριστών, η συνολική επένδυση την πρώτη χρονιά της πολυμετοχικότητας έφτασε στο ιλιγγιώδες ποσό των 30 εκατ. ευρώ, χωρίς να υπολογίζονται τα ατομικά μπόνους διακρίσεων και συμμετοχών, το κόστος των προϋπαρχόντων συμβολαίων, η εφορία και τα λειτουργικά έξοδα.

Η πιο ηχηρή μεταγραφή εκείνης της περιόδου δεν ήταν και η πλέον ακριβή. Ο εν ενεργεία διεθνής με τη Βραζιλία Ζιλμπέρτο Σίλβα αποκτήθηκε από την Αρσεναλ (τιμής ένεκεν) μόνο με 1,5 εκατ. ευρώ, πολύ λιγότερα δηλαδή απ' όσα διατέθηκαν το ίδιο καλοκαίρι για τα δικαιώματα των συμπατριωτών του Μάτος (3,8 εκατ.) και Ροντρίγκο Σόουζα (3,5 εκατ. ευρώ). Η μεταγραφή του Ζιλμπέρτο Σίλβα ήταν μόλις 7η στη λίστα των πιο ακριβών μεταγραφών του Παναθηναϊκού εκείνη τη χρονιά, καθώς πλην των Μάτος και Σόουζα δόθηκαν περισσότερα χρήματα και για τους Ρουκάβινα, Χριστοδουλόπουλο, Μελίσση και Κλέιτον.

Η πιο ακριβή μεταγραφή του πολυμετοχικού Παναθηναϊκού έγινε το επόμενο καλοκαίρι και μπορεί να συγκριθεί σε συνολικό κόστος μόνο με εκείνη του Μιχάλη Κωνσταντίνου, αν και η αξία του χρήματος ήταν πολύ διαφορετική πριν από οκτώ χρόνια. Για την υπογραφή του Τζιμπρίλ Σισέ, ο Παναθηναϊκός πλήρωσε (σε τρεις δόσεις) στη Μαρσέιγ 7 εκατ. ευρώ, ένα εκατ. ευρώ στους μάνατζέρ του και από 2,5 εκατ. ευρώ στον ίδιο για κάθε χρόνο του συμβολαίου του, χωρίς να υπολογίζονται η εφορία, τα μπόνους και τα πριμ! Το ίδιο καλοκαίρι, δαπανήθηκαν αρκετά χρήματα και για τους Λέτο (3,5 εκατ. ευρώ), Κατσουράνη (2,3 εκατ.), οι οποίοι αμείβονται με 1,2 εκατ. ευρώ ο καθένας τους ετησίως.

ΗΡΘΕ-ΕΦΥΓΕ	ΟΝΟΜΑ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΓΟΡΑΣ	
2008-	Λάζαρος Χριστοδουλόπουλος	2.200.000	
2008-2010	Χρήστος Μελίσσης	1.800.000	●
2008-2010	Ροντρίγες ντος Σάντος Γκάμπριελ	1.200.000	●
2008-2010	Σίλβα Κλέιτον	1.700.000	●
2008-	Ζιλμπέρτο Σίλβα	1.500.000	
2008-2009	Αντρέας Ιβανσιτς	1.350.000	
2008-	Αλέξανδρος Τζόρβας	200.000	
2008-2010	Μπράις Μουν	200.000	●
2009-2009	Γιακούμπ Βαβζίνιακ	200.000	
2009-2010	Ντέιβιντ Μπραζ		
2009-2010	Ματίας Μπιάρσμιρ	450.000	●
2009-	Σεντρίκ Καντέ		
2009-	Γιούρκας Σεϊταρίδης		
2010-	Ζαν - Αλέν Μπουμσόνγκ	750.000	
2010-	Σίντνεϊ Γκοβού		
2010-	Λουίς Γκαρσία		
2010-	Γιώργος Ιωαννίδης		
2010-	Ντάνιελ Φερνάντεζ	100.000	
2010-	Νταμιέν Πλεσί	300.000	

Το «νέο αίμα»

Την τρίτη χρονιά της πολυμετοχικότητας, δεν δόθηκαν σημαντικά χρήματα για μεταγραφές και αποκτήθηκαν κυρίως παίκτες ελεύθεροι, με εξαίρεση τον Μπουμσόνγκ, η μεταγραφή του οποίου από τη Λιόν κόστισε 750 χιλ. ευρώ. Δόθηκαν όμως αρκετά χρήματα για τα συμβόλαια των Γκοβού (1,4 εκατ. ετησίως), Μπουμσόνγκ (1,2 εκατ.) και Λουίς Γκαρσία (600 χιλ. ευρώ), ποσά που διπλασιάζονται σχεδόν με την αυξημένη εφορία και τα μπόνους. Συνολικά, το «νέο αίμα» που ήλθε τα τελευταία τρία χρόνια στον πολυμετοχικό Παναθηναϊκό κόστισε σε μεταγραφές, συμβόλαια, εφορία και τα σχετικά μπόνους, περισσότερα από 80 εκατ. ευρώ. Είναι ένα τεράστιο ποσό για τα ελληνικά δεδομένα, άσχετα αν στην πορεία ένα σημαντικό κομμάτι του δεν φάνηκε να πιάνει τόπο. Ο Παναθηναϊκός δεν έχει αποσβέσει αγωνιστικά στον βαθμό που θα περίμενε τα χρήματα που επένδυσε κι αυτό τον έχει φέρει τώρα σε δύσκολη θέση.

kathimerini.com.cy/sport
Κάθε μέρα, κάθε λεπτό ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - SHOWBIZ - GOOD LIFE - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

PEOPLE.co.uk

Η Αγγλία προσφέρεται για το Μουντιάλ του '14

Η αγγλική ομοσπονδία ποδοσφαίρου είναι έτοιμη να φιλοξενήσει τα τελικά του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2014 εφόσον η Βραζιλία δεν μπορέσει τελικά να φέρει σε πέρας τη διοργάνωση. Κορυφαία στελέχη της ομοσπονδίας έχουν ήδη συζητήσει το σχέδιο σωτηρίας, λίγες μόλις ημέρες μετά την ταπεινωτική απόρριψη της υποψηφιότητας της Αγγλίας για τη διοργάνωση του 2018. Τώρα όμως προέκυψε μια ευκαιρία-έκπληξη για τη διοργάνωση, τέσσερα χρόνια νωρίτερα. Η ομοσπονδία είναι έτοιμη να ανοίξει διαπραγματεύσεις με τη FIFA για να προσφερθεί να πάρει τη διοργάνωση εάν η Βραζιλία αποτύχει να έχει έτοιμα τα γήπεδα και τα αεροδρόμια εγκαίρως. Θα χρησιμοποιήσει μάλιστα τα λόγια του ίδιου του προέδρου της FIFA, Ζεπ Μπλάτερ, που πριν από την ψηφοφορία για το 2018 είχε πει ότι θεωρούσε πως η Αγγλία «θα μπορούσε να φιλοξενήσει το Παγκόσμιο Κύπελλο ακόμη και αύριο».

O JOGO

Ειρωνείες Κρόιφ για Ρεάλ και Κριστιάνο Ρονάλντο

Ο Γιόχαν Κρόιφ αποφάσισε να επιτεθεί στον Πορτογάλο σούπερ σταρ της Ρεάλ, Κριστιάνο Ρονάλντο, χωρίς να τον κατονομάζει, σε συνέχεια της συντριβής της ομάδας της Μαδρίτης στο «Καμπ Νου» πριν από λίγες εβδομάδες. «Οταν η Μπάρτσα έβαλε οκτώ γκολ στην Αλμερία, κάποιος πολύ έξυπνος, μα πολύ έξυπνος διερωτήθηκε αν θα μπορούσε να βάλει οκτώ και στη Ρεάλ. Η αλήθεια είναι ότι και τα πέντε που έφαγε τελικά λίγα ήταν, θα μπορούσε κάλλιστα να φάει οκτώ, διότι η Μπαρτσελόνα του Γκουαρδιόλα είναι μια ομάδα ακόρεστη», δήλωσε ο κ. Κρόιφ.

DAILY STAR

«Οχι» Γιουνάιτεντ στους Αραβες

Ο Μάλκολμ Γκλέιζερ επιμένει ότι η Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ δεν είναι υπό πώληση, ανεξαρτήτως προσφοράς. Ο μισητός ιδιοκτήτης της ομάδας διέψευσε ότι η βασιλική οικογένεια του Κατάρ είναι έτοιμη να καταθέσει προσφορά αγοράς της ομάδας έναντι 1,5 δισεκατομμυρίων λιρών. Ο κ. Γκλέιζερ κατέστησε σαφές μάλιστα ότι δεν έχει σκοπό να παραχωρήσει τον έλεγχο του συλλόγου, που απέκτησε πριν από πέντε χρόνια έναντι 790 εκατομμυρίων λιρών. Η εταιρεία Κατάρ Χόλντινγκς, που αποτελεί όχημα επενδύσεων της βασιλικής οικογένειας του αραβικού κρατιδίου, είναι σύμφωνα με πρόσφατα ρεπορτάζ διατεθειμένη να αυξήσει την επιρροή της στο ποδόσφαιρο με μια τέτοια σπουδαία εξαγορά, ύστερα από την ανάληψη της διοργάνωσης του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2022.

EL PAIS

Ιδιο το ντοπάρισμα, διαφορετική η αντίληψη

Η αντίδραση του κόσμου στο σκάνδαλο ντοπαρίσματος στην Ισπανία δείχνει την ηθική αλλαγή έναντι των απαγορευμένων ουσιών. Πλέον, η ιδέα ότι ο αθλητής αποτελεί μαριονέτα άλλων αμφισβητείται. Οπως μάλιστα αποκαλύπτει Ισπανός επαγγελματίας αθλητής, άνω των 30 ετών, «δεν νιώθω τύψεις για ό,τι έκανα. Μπήκα στο ντόπινγκ διότι έτσι ήταν το σύστημα. Ηταν και παραμένει έτσι. Ούτε θα γινόμουν καθαρός αθλητής αν είχα την ευκαιρία να ξαναγίνω 21 ετών. Καθένας, κάθε αθλητής, προπονητής και χορηγός έχει το δικό του σύστημα ηθικών αξιών, που αλλάζει και με την εποχή. Τώρα θεωρείται κακό κάτι που προηγουμένως ήταν απολύτως κανονικό», λέει συγκεκριμένα.

Το πλήρωμα του χρόνου

Ο Παναθηναϊκός μπαίνει για πρώτη φορά στο σκοτεινό τούνελ μιας οικονομικής κρίσης

Στα 32 χρόνια ζωής του επαγγελματικού ποδοσφαίρου στην Ελλάδα, όλες (πλην μιας) οι λεγόμενες «ιστορικές» ομάδες πλησίασαν κάποια στιγμή επικίνδυνα στο χείλος του γκρεμού.

Μετά την μπόρα με τον Κοσκωτά και τον Σαλιαρέλη, ο Ολυμπιακός έμεινε ακυβέρνητο καράβι και χρειάστηκε να διορίσει το πρωτοδικείο τη διοίκηση που θα αναλάμβανε να τον βγάλει από τα τεράστια χρέη και τα «πέτρινα χρόνια». Μια δεκαετία αργότερα, στα πρόθυρα της διάλυσης έφτασε και η ΑΕΚ. Αν δεν υπήρχε το περίφημο άρθρο 44, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν θα είχε καταφέρει να μείνει σε επαγγελματική κατηγορία. Ο ΠΑΟΚ έχει διοίκηση πρωτοδικείου που απλώς διαχειρίζεται μια κατάσταση με πολύ χαμηλό (οικονομικά) ταβάνι, ο Αρης διοικείται από τους οπαδούς του, ο Πανιώνιος χρειάστηκε να γίνει «Νέος» για να επιβιώσει, ο Ηρακλής παραμένει μεταξύ σφύρας και άκμονος, ο Απόλλωνας και ο Εθνικός βολοδέρνουν εδώ και χρόνια σε μικρότερες κατηγορίες.

Το πολυμετοχικό σχήμα κατέρρευσε σαν χάρτινος πύργος και πλέον ο Παναθηναϊκός βρίσκεται πρόσωπο με πρόσωπο με μια σκληρή πραγματικότητα, πρωτόγνωρη εδώ και πολλά χρόνια.

Και τώρα τι;

Η μόνη «μεγάλη» ομάδα που κατάφερε να πλέει όλα αυτά τα χρόνια σε ασφαλή νερά, ήταν ο Παναθηναϊκός. Με τις όποιες αγκυλώσεις της και τα όποια στεγανά της, η οικογένεια Βαρδινογιάννη κατάφερε να τον κρατήσει μακριά από την αβεβαιότητα και την ανασφάλεια που κατά καιρούς βίωσαν όλες οι άλλες «ιστορικές» ομάδες του ελληνικού ποδοσφαίρου. Μετά τις δραματικές εξελίξεις των τελευταίων ημερών με την αποχώρηση του Ανδρέα Βγενόπουλου και την παραίτηση του Νικόλα Πατέρα από τη θέση του προέδρου, το σαράκι της αβεβαιότητας τρύπωσε ήδη στην οικογένεια του Παναθηναϊκού. Οι φίλαθλοι της ομάδας άρχισαν να αναρωτιούνται: έφτασε μήπως η ώρα αυτός ο κανόνας να πάψει να έχει την εξαίρεση που τον επιβεβαιώνει;

Μάλλον ναι, αν είναι όντως οριστική η απόφαση της οικογένειας Βαρδινογιάννη να μείνει στο πίσω φόντο του κάδρου της πολυμετοχικότητας και να παίξει δεύτερο ρόλο στις εξελίξεις από εδώ και πέρα, μέχρι να βρεθεί μια βιώσιμη διάδοχη κατάσταση. Αν και τα σημάδια ήταν ευδιάκριτα για τους ανθρώπους που έχουν κοινή λογική και είναι μαθημένοι να κοιτάνε κατάματα την πραγματικότητα, η αλήθεια είναι ότι ο ηχηρός τρόπος που αποχώρησε (για τρίτη αλλά μάλλον και τελευταία φορά) ο Ανδρέας Βγενόπουλος από τον πολυμετοχικό Παναθηναϊκό, αιφνιδίασε την πλειοψηφία των οπαδών της ομάδας. Και ήταν ένας αιφνιδιασμός που άγγιξε τα όρια του σοκ, γιατί ο πήχυς των προσδοκιών είχε ανεβεί πάρα πολύ ψηλά και στη θέα της πτώσης του, οι περισσότεροι αποδείχθηκαν απροετοίμαστοι.

Ηταν ένας αιφνιδιασμός που άγγιξε τα όρια του σοκ, γιατί ο πήχυς των προσδοκιών είχε ανεβεί πάρα πολύ ψηλά και στη θέα της πτώσης του, οι περισσότεροι αποδείχθηκαν απροετοίμαστοι

Οι πρώτες εν θερμώ αντιδράσεις μιας σημαντικής μερίδας του κόσμου που ένιωσε προδομένη, δεν αρκούν για να οδηγήσουν μια μεγάλη ομάδα όπως ο Παναθηναϊκός στο χείλος του γκρεμού. Η ψυχολογία στο ποδόσφαιρο είναι πολύ ευμετάβλητη και τα πράγματα μπορεί να αλλάξουν γρήγορα αν φανεί λίγο φως στην άκρη του τούνελ. Αυτό όμως είναι το πρόβλημα. Με τα τωρινά οικονομικά δεδομένα στον επιχειρηματικό κόσμο γενικότερα και όχι μόνο στο ποδόσφαιρο ειδικά, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν αυτό το φως θα φανεί σύντομα, ώστε να φρενάρει την απογοήτευση και τον πανικό, αναστρέφοντας το κλίμα τόσο στ' αποδυτήρια όσο και στην εξέδρα.

Μέχρι στιγμής, κανείς από τους μετόχους της ΠΑΕ (ή και από την παναθηναϊκή οικογένεια με την ευρύτερη έννοια) δεν δείχνει αποφασισμένος να κρατήσει την καυτή πατάτα στα δικά του χέρια. Είναι τόσο μεγάλα τα οικονομικά μεγέθη και τόσο δύσκολες οι οικονομικές συγκυρίες αυτή την εποχή, που ακόμα κι αν συνεισφέρουν όλοι μαζί στον κοινό κουμπαρά, δεν καλύπτονται οι ανάγκες της ομάδες, τουλάχιστον στον βαθμό που απαιτούν ο ανταγωνισμός και οι προσδοκίες των οπαδών. Θα σωθούν τα προσχήματα με την αδιάκοπη συνεισφορά όλων των επιχειρηματιών που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της πολυμετοχικότητας; Αν και είναι πολύ νωρίς να το πει κανείς, τα μηνύματα δεν είναι ενθαρρυντικά. Η φράση «και ο τελευταίος να κλείσει την πόρτα» μοιάζει πλέον πιο επίκαιρη από ποτέ.

Κλειδί στις εξελίξεις θα είναι, φυσικά, η περαιτέρω στάση της οικογένειας Βαρδινογιάννη, η οποία κατέχει μεν το 55% του μετοχικού κεφαλαίου, αλλά δείχνει αποφασισμένη να το μειώσει στο 30% όπως είχε αποφασίσει και ανακοινώσει. Αν δεν αλλάξει κάτι άμεσα, αυτό σημαίνει ότι θα συμμετέχει μεν κατά το 1/3 στο σύνολο των εξόδων, αλλά δεν θα έχει το έλεγχο της ΠΑΕ ούτε και θα είναι υπόλογος για τα άλλα 2/3 που θα πρέπει να καλυφθούν από τους υπόλοιπους μετόχους, όσους απομείνουν ενεργοί τελικά. Και με τα τόσα ανοίγματα που ήδη υπάρχουν, αυτό το 30% δεν αρκεί για να βγάλει τον Παναθηναϊκό από την περιπέτεια.

Τα έσοδα δεν φθάνουν να καλύψουν τα διογκούμενα έξοδα

Οι μέχρι τώρα δημόσιες τοποθετήσεις για την οικονομική κατάσταση του Παναθηναϊκού είναι δύο και κινούνται στα εντελώς αντίθετα άκρα. «Ο Παναθηναϊκός είναι η μοναδική ομάδα στην Ελλάδα που έχει όλους τους ποδοσφαιριστές του πληρωμένους. Ο σύλλογος έχει ελάχιστες υποχρεώσεις και στα ταμεία του γύρω στα 20 εκατ. ευρώ» δήλωσε ο Νικόλας Πατέρας τη Δευτέρα το απόγευμα, για να τον αντικρούσει ο Παύλος Γιαννακόπουλος λίγες ώρες αργότερα: «Φοβάμαι ότι δεν υπάρχουν χρήματα. Μου είπαν ότι ο προπονητής μένει στο ξενοδοχείο γιατί δεν υπάρχουν λεφτά για να του νοικιάσουν σπίτι. Καλησύχτα και ο Θεός βοηθός»!

Είναι σαφές ότι από τα «20 εκατ. ευρώ πλεόνασμα στο ταμείο» μέχρι το «δεν υπάρχουν λεφτά για να νοικιάσουν σπίτι στον προπονητή» η απόσταση είναι χαώδης. Ως συνήθως, η αλήθεια είναι κάπου στη μέση. Ο Παναθηναϊκός όντως περιμένει μέσα στις επόμενες ημέρες ένα σημαντικό ποσό (γύρω στα 18 εκατ. ευρώ) από την UEFA για τη συμμετοχή του στο εφετινό Τσάμπιονς Λιγκ, ενώ θα καταβληθούν και τα 4 εκατ. ευρώ από τη χορηγία (αντί συμμετοχής στην ΑΜΚ) του Γιάννη Βαρδινογιάννη.

Από τα «20 εκατ. ευρώ πλεόνασμα στο ταμείο» κατά τον Πατέρα, μέχρι το «δεν υπάρχουν λεφτά για να νοικιάσουν σπίτι στον προπονητή», του Γιαννακόπουλου είναι χαώδης η απόσταση. Ως συνήθως, η αλήθεια είναι κάπου στη μέση

Μέχρι να μπουν τα χρήματα αυτά στο ταμείο, η ρευστότητα είναι περιορισμένη. Αρκετές πληρωμές (προς τρίτους) έχουν καθυστερήσει ενώ εκκρεμότητες υπάρχουν και με τους παίκτες, όχι όμως σε σημείο που να δημιουργείται πρόβλημα. Από την άλλη, οι υποχρεώσεις της ΠΑΕ μέχρι το τέλος της περιόδου είναι πολύ μεγάλες και τα χρήματα που αναμένονται άμεσα, δεν αρκούν για να τις καλύψουν. Χωρίς να υπολογιστούν πρόσθετα έξοδα για μεταγραφές τον Ιανουάριο, το άνοιγμα στο τέλος της εφετινής περιόδου αναμένεται να κυμανθεί από τα 5 εκατ. ευρώ της πιο αισιόδοξης εκτίμησης μέχρι τα 15 εκατ. ευρώ της πλέον ρεαλιστικής. Κι αν συνυπολογιστούν το δάνειο στην αρχή της περιόδου για να καλυφθεί μέρος των χρεών της περυσινής περιόδου, το ποσό που πρέπει να ξαναδοθεί στη ΓΗΠΕΛ αν ξεκινήσουν τα έργα στον Βοτανικό, η μειωμένη ροή εσόδων λόγω της απογοήτευσης του κόσμου και του πρόωρου αποκλεισμού από την Ευρώπη, η αυξημένη ανάγκη για μεταγραφές το καλοκαίρι, αλλά και η σοβαρή πιθανότητα να μην υπάρχουν του χρόνου έσοδα από το Τσάμπιονς Λιγκ όπως εφέτος, γίνεται αντιληπτό ότι οι υποχρεώσεις τρέχουν πολύ πιο γρήγορα από τους μετόχους.

Ο Παναθηναϊκός περιμένει μέσα στις επόμενες ημέρες ένα σημαντικό ποσό (γύρω στα 18 εκατ. ευρώ) από την UEFA για τη συμμετοχή του στο εφετινό Τσάμπιονς Λιγκ.

ΣΤΗ ΣΕΝΤΡΑ / *Του* **ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΠΕΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Ο πιο Ελληνας ξένος τεχνικός

Ο Φερνάντο Σάντος έχει δουλέψει στην Ελλάδα επτά σεζόν. Στην ΑΕΚ αρχικά μια χρονιά και στη συνέχεια, άλλες δύο. Μετά στον ΠΑΟ για λίγο, στον ΠΑΟΚ τρία χρόνια και τώρα στην Εθνική. Δεν έχει κερδίσει σχεδόν τίποτα κι όμως έχει ψηφιστεί τέσσερις φορές καλύτερος τεχνικός της χρονιάς: δύο φορές ψηφίστηκε για τη δουλειά του στην ΑΕΚ και δύο για τα όσα έκανε στον ΠΑΟΚ. Η τελευταία ήταν φέτος: την περασμένη Δευτέρα παρέλαβε το σχετικό βραβείο εμφανώς συγκινημένος στη γιορτή του ΠΣΑΠ. Το σχετικό βραβείο προκύπτει έπειτα από ψηφοφορία των αρχηγών των ομάδων της Σούπερ Λίγκας. Οι πιο πολλοί από τους αρχηγούς των ομάδων είναι Ελληνες παίκτες ή ξένοι που βρίσκονται καιρό τώρα στην Ελλάδα και έχουν προσαρμοστεί στα δικά μας. Ολοι αυτοί αντιλαμβάνονται το ποδόσφαιρο όπως ο καλός Σάντος, δηλαδή ως ένα παιχνίδι του οποίου τη θεαματική διάσταση στην Ελλάδα δεν λαμβάνουμε υπόψη!

Ο Φερνάντο Σάντος είναι ο πιο Ελληνας από τους ξένους προπονητές που υπάρχουν εδώ σε ό,τι αφορά τους τρόπους που αντιλαμβάνεται το ποδόσφαιρο. Την ίδια στιγμή ο Σάντος, όπως οι πιο πολλοί ξένοι που ζουν καιρό στην πατρίδα μας, διαφέρει από τους Ελληνες συναδέλφους του στους τρόπους συμπεριφοράς – για την ακρίβεια διατηρεί τη σοβαρότητα του ανθρώπου που έχει δουλέψει σε μεγάλους συλλόγους όπως η Πόρτο και η Μπενφίκα και τη συνδυάζει με μια σπάνια μετριοπάθεια. Ο Σάντος είναι ένας Ελληνας προπονητής, (παίζει δηλαδή για το 1-0 χωρίς απαιτήσεις για περισσότερα από τους παίκτες του), με δυτικοευρωπαϊκούς τρόπους συμπεριφοράς. Το παράδοξο δεν είναι ότι κέρδισε και φέτος: είναι ότι δεν κερδίζει κάθε χρόνο!

Ο Σάντος είναι ένας Ελληνας προπονητής, με δυτικοευρωπαϊκούς τρόπους συμπεριφοράς

Δεν είναι τυχαίο ότι δύο Ελληνες ποδοσφαιριστές που διοίκησαν ΠΑΕ, δηλαδή ο Ντέμης Νικολαΐδης και ο Θοδωρής Ζαγοράκης, διάλεξαν για προπονητή στις ομάδες τους τον Σάντος. Ο Νικολαΐδης και ο Ζαγοράκης δεν νομίζω ότι προβληματίστηκαν ποτέ για το ποδόσφαιρο που έπαιζαν οι ομάδες που ο Σάντος προπονούσε πριν τον προσλάβουν: αμφιβάλλω κι αν είχαν δει ματς της Πόρτο ή της Μπενφίκα. Αυτό που εκτίμησαν είναι οι τρόποι του. Στις ομάδες του Σάντος υπάρχουν ιεραρχίες, οι παλιοί έχουν πάντα ένα λόγο παραπάνω, οι μικροί πρέπει να περιμένουν στωικά τις ευκαιρίες τους, ο ίδιος ασχολείται με τους παράγοντες και επίσης ξέρει να φτιάχνει και καλές σχέσεις με τους ρεπόρτερ. Ολα αυτά για τους ποδοσφαιριστές μετράνε πιο πολύ από το θεαματικό ποδόσφαιρο. Τι είναι άλλωστε για τους πιο πολλούς από τους ποδοσφαιριστές το ποδόσφαιρο; Τίποτα πιο πολύ από μια δουλειά. Και ξέρω πολλούς στην Ελλάδα, όχι απαραίτητα ποδοσφαιριστές, που δεν χαίρονται και πολύ τη δουλειά τους...

Νότια Αφρική, έξι μήνες μετά το Μουντιάλ

Η κρίση επιδείνωσε τις ζημίες από το Παγκόσμιο

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Εξι μήνες μετά το Παγκόσμιο Κύπελλο που διοργάνωσε ομολογουμένως με επιτυχία, η Νότια Αφρική μετρά τα κέρδη και τις ζημίες σε όλα τα επίπεδα, με το πρόσημο τελικά να είναι αρνητικό.

Πολλά από τα πανάκριβα γήπεδα που έζησαν μεγάλες στιγμές τον Ιούνιο και τον Ιούλιο μένουν τώρα αχρησιμοποίητα, ενώ η παγκόσμια οικονομική κρίση δεν επέτρεψε στη χώρα να δεχθεί τον αριθμό των επισκεπτών που περίμενε, ούτε τα έσοδα από τους φιλάθλους κάλυψαν κάποιο σημαντικό μέρος της δαπάνης για τη διοργάνωση.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία από τις αρμόδιες αρχές της αφρικανικής χώρας, στη Νότια Αφρική μετέβησαν 309.000 επισκέπτες για το Παγκόσμιο Κύπελλο, έναντι 450.000 που είχε προβλέψει η κυβέρνηση της χώρας.

Η χώρα χρειάστηκε να επενδύσει περί τα 3,6 δισ. ευρώ για όλη τη διοργάνωση, αλλά οι επισκέπτες της απέφεραν μόνο το 11% αυτού του ποσού

Το κράτος χρειάστηκε να επενδύσει περί τα 3,6 δισεκατομμύρια ευρώ για όλη τη διοργάνωση (περιλαμβανομένης της ασφάλειας, των υποδομών και των εξόδων φιλοξενίας), αλλά οι επισκέπτες της απέφεραν μόνο το 11% αυτού του ποσού, δηλαδή περί τα 400 εκατομμύρια ευρώ. «Πήραμε κάποια χρήματα από τις πωλήσεις εισιτηρίων και ό,τι ξόδεψαν οι επισκέπτες, αλλά δεν ήταν όσο περιμέναμε» δήλωσε σχετικά ο Μάικ Σούσλερ, στέλεχος εταιρείας οικονομικών συμβούλων στη χώρα.

Αλλη εταιρεία συμβούλων, η KPMG, έκανε έρευνα μεταξύ 100 από τους κυριότερους πελάτες της και βρήκε ότι μόνο το 22% θεωρεί ότι κέρδισε από τη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου. Πριν από τη διοργάνωση το 45% περίμενε να απολαύσει έναν θετικό αντίκτυπο.

Σε εθνικό επίπεδο, η ανάπτυξη της χώρας έπεσε από το 4,6% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος στο πρώτο τρίμηνο του έτους στο 3,2% στο δεύτερο και στο 2,6% στο τρίτο. Οι Νοτιοαφρικανοί θεωρούν βεβαίως ότι αν δεν υπήρχε η παγκόσμια κρίση, τα πράγματα θα ήταν αλλιώς.

309.000
επισκέπτες μετέβησαν στη Νότια Αφρική με την κυβέρνηση της χώρας να έχει προβλέψει 450.000.

3,6
δισ. ευρώ επένδυσε περίπου το κράτος. Πήρε πίσω μόνο το 11% αυτού του ποσού, δηλαδή περίπου 400 εκατομμύρια ευρώ.

1,3
δισ. ευρώ κόστισαν περίπου τα γήπεδα που χρησιμοποιήθηκαν.

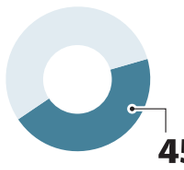

45%
περίμενε ένα θετικό αντίκτυπο

22%
σε έρευνα μεταξύ 100 από τους κυριότερους πελάτες της θεωρεί ότι η χώρα κέρδισε από τη διοργάνωση του Μουντιάλ.

Η ανάπτυξη της χώρας έπεσε από το 4,6% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος στο πρώτο τρίμηνο του έτους στο 3,2% στο δεύτερο και στο 2,6% στο τρίτο.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

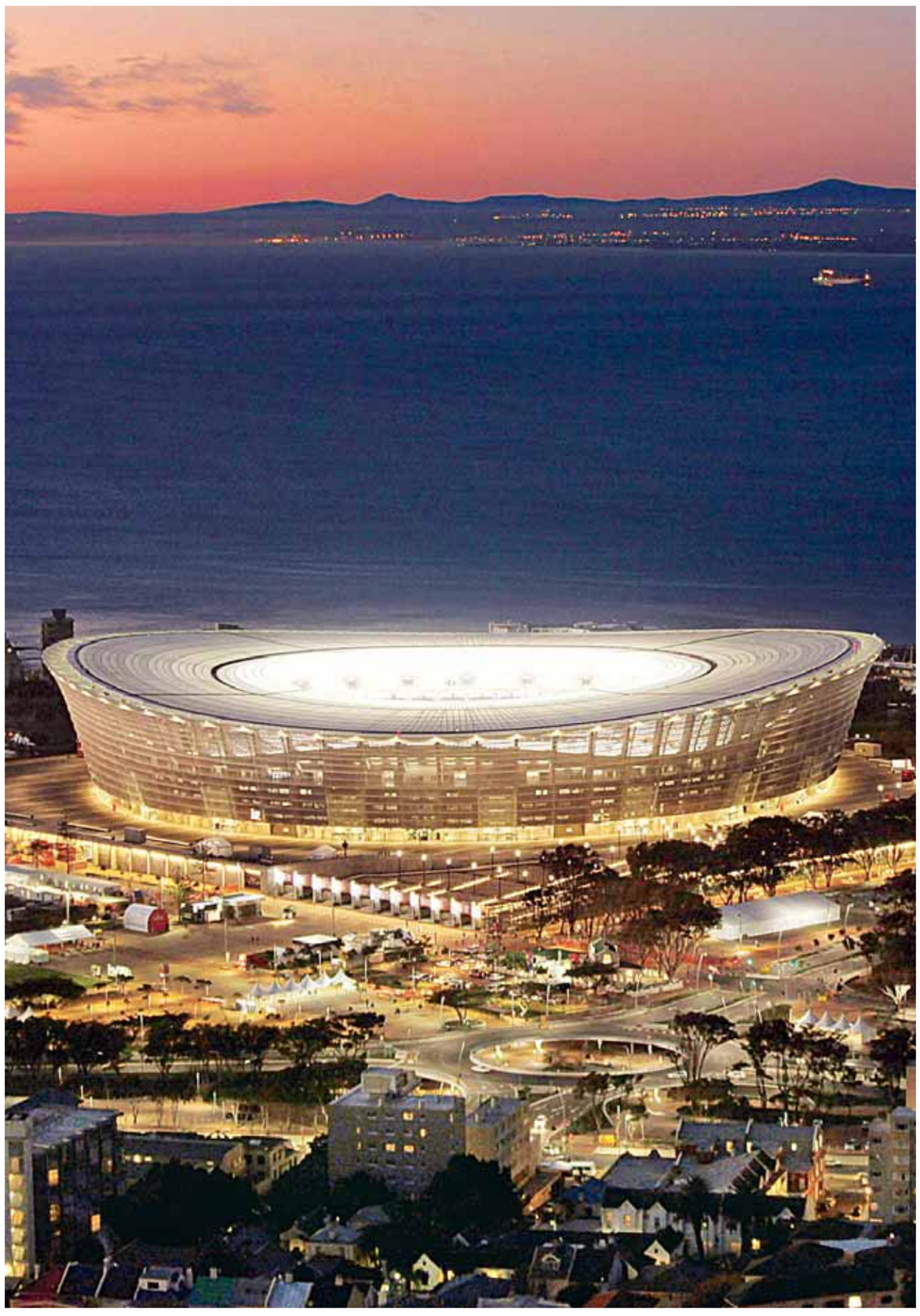

Πολλά από τα πανάκριβα γήπεδα που έζησαν μεγάλες στιγμές τον Ιούνιο και τον Ιούλιο μένουν τώρα αχρησιμοποίητα.

Γήπεδα αντί για σπίτια

«Η μεγάλη ανάπτυξη δεν έγινε τελικά ποτέ. Οι επιχειρήσεις που ασχολήθηκαν άμεσα με τη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου τα πήγαν σχετικά καλά, αλλά αυτές χωρίς άμεση συμμετοχή ταλαιπωρήθηκαν», λέει ο Τζον Σάκερ, της KPMG Αφρικής.

Τα γήπεδα που χρησιμοποιήθηκαν (πέντε καινούργια και άλλα πέντε που ανακαινίστηκαν για τη διοργάνωση) κόστισαν περίπου 1,3 δισ. ευρώ, ποσό μεγάλο για τη χώρα με τεράστιο ποσοστό φτώχειας στον πληθυσμό της. «Αντί να χτίσουμε σπίτια, χτίσαμε γήπεδα», αναφέρει δηκτικά ο κ. Σούσλερ.

Κι αν το κεντρικό γήπεδο της διοργάνωσης, το Σόκερ Σίτι στις παρυφές του Γιοχάνεσμπουργκ, σφύζει από ζωή φιλοξενώντας σπουδαίους αγώνες του εγχώριου πρωταθλήματος και μεγάλες συναυλίες όπως αυτή των U2, μικρότερες πόλεις όπως το Νελσπρούιτ και το Πολοκουάνε δεν έχουν βρει καμία χρήση για τα ολοκαίνουργια γήπεδά τους.

Και στο καθαρά ποδοσφαιρικό επίπεδο η Νότια Αφρική βγήκε χαμένη, καθώς έγινε η πρώτη οικοδέσποινα του Παγκοσμίου Κυπέλλου που δεν κατάφερε να περάσει στον δεύτερο γύρο της διοργάνωσης. Αυτό είχε αρνητικές συνέπειες στη δημοτικότητα της εθνικής της ομάδας και του εγχώριου πρωταθλήματος, που υποφέρει από κάτι σαν μετατραυματικό στρες στη μετά τη διοργάνωση εποχή, από την απογοήτευση που σκόρπισε ο αποκλεισμός των «Μπαφάνα Μπαφάνα» από τον πρώτο γύρο.

Υποδομές που θα μείνουν για χρόνια

Βεβαίως, η Νότια Αφρική αποκόμισε και πολλά κέρδη από την καλή διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου, η οποία δικαίωσε και τη FIFA για την επιλογή της, μια που αναμφίβολα εμπεριείχε ρίσκο. Η κληρονομιά της πρώτης τέτοιας διοργάνωσης σε αφρικανική χώρα πιθανότατα θα φανεί περισσότερο θετική στο μέλλον. Πράγματι, τα χρήματα που επενδύθηκαν σε βασικές υποδομές όπως δρόμοι, τηλεπικοινωνίες, στο νέο σύστημα μέσων μαζικής μεταφοράς και στο πρώτο τρένο υψηλής ταχύτητας, θα μείνουν στους Νοτιοαφρικανούς για χρόνια. Η Τζίλιαν Σόντερς, αναλύτρια της εταιρείας οικονομικών συμβούλων Γκραντ Θόρντον στο Γιοχάνεσμπουργκ, θεωρεί ότι η διοργάνωση απέφερε «πραγματικά οικονομικά κέρδη» στη χώρα, προσθέτοντας μισή ποσοστιαία μονάδα στην ανάπτυξη του ΑΕΠ, ενώ «πολλές επιχειρήσεις σώθηκαν φέτος χάρη στο Παγκόσμιο Κύπελλο καθώς η χώρα βγαίνει από τη διεθνή οικονομική κρίση. Χωρίς αυτό θα υποφέραμε πολύ περισσότερο».

Το σημαντικότερο, όμως, είναι η αλλαγή στην εικόνα της χώρας χάρη στο Παγκόσμιο Κύπελλο τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων της. Η αυτοπεποίθησή της που ανέβηκε ψηλά και η διαφήμιση που απόλαυσε διεθνώς είναι στοιχεία στα οποία η Νότια Αφρική μπορεί να οικοδομήσει το μέλλον της.

Ο Μιχάλης Ταταλιάς, επικεφαλής του Συνδέσμου Τουριστικών Υπηρεσιών της Νότιας Αφρικής, δήλωσε πρόσφατα στο Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων ότι το Παγκόσμιο Κύπελλο έβαλε τη Νότια Αφρική ξανά στον χάρτη.

«Ο κόσμος πλέον έχει πάψει να ρωτά πού βρίσκεται η Νότια Αφρική. Τώρα ρωτάει "τι μπορούμε να κάνουμε στη Νότια Αφρική;" Είναι κρίμα που η διοργάνωση δεν έγινε το 2006 όταν υπήρχε διεθνώς οικονομική ανάπτυξη και όχι κρίση», είπε ο κ. Ταταλιάς.

Ιδιαίτερα με δεδομένη την κακή δημοσιότητα που είχε επί δεκαετίες με τις φυλετικές διακρίσεις η Νότια Αφρική, το Παγκόσμιο Κύπελλο αποτέλεσε ευλογία, 16 χρόνια μετά την πτώση του απαρτχάιντ: «Η διοργάνωση άλλαξε την εικόνα του κόσμου για εμάς. Ακόμη περισσότερο, άλλαξε και την εικόνα που είχαμε εμείς για τους εαυτούς μας», πρόσθεσε ο κ. Ταταλιάς.

Πληθαίνουν οι αντιδράσεις για τη διοργάνωση του 2022 στο Κατάρ

Του **ΝΙΚΟΥ ΓΑΒΑΛΑ**

Μπορεί να διεξαχθεί ένας ποδοσφαιρικός αγώνας στην έρημο, με τον υδράργυρο να δείχνει ακόμη και 44 βαθμούς Κελσίου; Το ερώτημα δεν είναι υποθετικό, καθώς το καλοκαίρι του 2022 το Κατάρ θα φιλοξενήσει στα άνυδρα εδάφη του το Παγκόσμιο Κύπελλο, μετά την πρόσφατη απόφαση της FIFA.

Τις τελευταίες εβδομάδες έχει αρχίσει ένας δημόσιος διάλογος αναφορικά με τις συνθήκες που θα βρουν τα μεγάλα αστέρια του παγκόσμιου ποδοσφαίρου στο «καμίνι» του Κατάρ. Διότι ουδείς λογικός άνθρωπος είναι σε θέση να συμφωνήσει πώς είναι δυνατό να γίνουν ποδοσφαιρικοί αγώνες σε συνθήκες καύσωνα.

Οι υψηλές θερμοκρασίες της αραβικής χώρας έχουν σημάνει συναγερμό σε πολλές ομοσπονδίες

Πρώτος έσυρε το γαϊτανάκι ο Φραντς Μπεκενμπάουερ. Ο «Κάιζερ» του γερμανικού ποδοσφαίρου δεν έκρυψε ποτέ τα πιστεύω του. Και γιατί να το πράξει τώρα; Είπε, λοιπόν, το αυτονόητο: «Μέσα στο καλοκαίρι δεν μπορεί να γίνει το Παγκόσμιο Κύπελλο στο Κατάρ».

Μάλιστα, πρότεινε πως ν' αλλάξει το καλεντάρι των ευρωπαϊκών πρωταθλημάτων και διεθνών διοργανώσεων, προκειμένου η διοργάνωση του 2022 να διεξαχθεί τον χειμώνα, όταν και η θερμοκρασία πέφτει κάτω απ' τους 30 βαθμούς Κελσίου.

Με μία δόση ειρωνείας, υποστήριξε πως κάτι τέτοιο είναι φθηνότερη λύση απ' την κατασκευή υπερσύγχρονων συστημάτων κλιματισμού σε όλα τα στάδια των αγώνων και τα προπονητικά κέντρα.

Στο πλευρό του Φραντς Μπεκενμπάουερ τάχθηκε άμεσα ο γενικός γραμματέας της ποδοσφαιρικής συνομοσπονδίας της Ασίας, Πίτερ Βελαπάν: «Το Κατάρ είναι μια ωραία χώρα.

Ωστόσο, δεν υπάρχει καμία περίπτωση να παίξουν εκεί ποδόσφαιρο τον Ιούνιο και τον Ιούλιο. Κανένας ποδοσφαιριστής δεν θα ήθελε να αγωνιστεί μέσα σε αυτές τις συνθήκες. Είμαι πεπεισμένος πως η FIFA θα πρέπει να αναπροσαρμόσει το πρόγραμμά της για να διεξαχθεί το τουρνουά τον Ιανουάριο».

Ομως, ο πρόεδρος της ποδοσφαιρικής συνομοσπονδίας της Ασίας, Μοχάμεντ Μπιν Χαμάν, είχε διαφορετική άποψη: «Είναι ανοησίες όλα όσα λέγονται περί προβλημάτων καιρικών συνθηκών, το καλοκαίρι στο Κατάρ». Μία λεπτομέρεια που σίγουρα εξηγεί το γιατί λέει δημόσια κάτι τέτοιο. Ο πρόεδρος έχει γεννηθεί στην Ντόχα, την πρωτεύουσα του Κατάρ.

Σύμφωνοι, το μικρό σε έκταση (11.437 τετραγωνικά χιλιόμετρα) κράτος της Μέσης Ανατολής είναι ένα εμιράτο που διαθέτει ένα από τα υψηλότερα κατά κεφαλήν εισοδήματα στον κόσμο. Βλέπετε, εκεί στην ανατολική ακτή της Σαουδικής Αραβίας, όπου βρίσκεται η χερσόνησος του Κατάρ, το πετρέλαιο ρέει άφθονο.

Οι πολίτες του Κατάρ πανηγυρίζουν για την ανάληψη του Παγκοσμίου Κυπέλλου ποδοσφαίρου του 2022. Το ερώτημα που τίθεται, όμως, είναι αν μπορεί να διεξαχθεί ένας αγώνας στην έρημο, με τον υδράργυρο να δείχνει ακόμη και 44 βαθμούς Κελσίου.

Το να υποστηρίζουν, όμως, στελέχη της επιτροπής υποψηφιότητας του Κατάρ πως έχουν τον τρόπο ώστε στη χώρα, το καλοκαίρι του 2022, η θερμοκρασία να είναι κάτω απ' τους 30 βαθμούς, μάλλον ξεπερνά τα όρια της επιστημονικής φαντασίας.

Με το χρήμα είναι σε θέση να πετύχει κάποιος πολλά. Αλλά κλιματικές αλλαγές, μόνο προς το χειρότερο μπορεί να δημιουργήσει.

Την ίδια ώρα, ο πρόεδρος της FIFA, Σεπ Μπλάτερ, υπεραμύνθηκε της επιλογής του Κατάρ: «Η επιλογή έγινε με καθαρά ποδοσφαιρικά κριτήρια. Αν γινόταν με κριτήριο το χρήμα, τότε η διοργάνωση του 2022 θα είχε δοθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες». Και πρόσθεσε: «Εμείς βάζουμε το ποδόσφαιρο σε νέους κόσμους και σε νέους πολιτισμούς».

Επιπλέον, ο κ. Μπλάτερ έβαλε στο κόλπο του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2022 και άλλες χώρες της περιοχής: «Η Αυστραλία, που είχε θέσει υποψηφιότητα, πρότεινε μερικά παιχνίδια να γίνουν στη Νέα Ζηλανδία. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και με το Κατάρ και ένας αριθμός αγώνων να διεξαχθεί σε γειτονικές χώρες». Ο ισχυρός άνδρας της παγκόσμιας συνομοσπονδίας αναζητεί τρόπους ώστε να γίνει ελκυστικότερο το Παγκόσμιο Κύπελλο του 2014, το οποίο έχει αναλάβει η Βραζιλία. Σκέφτεται να αρχίσει τον Ιούλιο, αντί για τα μέσα Ιουνίου, προκειμένου ν' αυξηθεί η περίοδος των διακοπών των ποδοσφαιριστών.

Κατέρρευσαν οι σταρ

Ο κ. Μπλάτερ οδηγήθηκε σε τούτο το σκεπτικό λόγω της προβληματικής αγωνιστικής εικόνας των υψηλού επιπέδου παικτών στο πρόσφατο Παγκόσμιο Κύπελλο της Νοτίου Αφρικής.

Εκεί, όπου αστέρες όπως οι Γουέιν Ρούνι, Ντιντιέ Ντρογκμπά και Κριστιάνο Ρονάλντο δεν κατάφεραν, λόγω κόπωσης απ' τις υποχρεώσεις με τους συλλόγους τους, να βγάλουν στο γήπεδο τις πραγματικές τους δυνατότητες.

Επίσης, η ηγεσία της FIFA είναι απογοητευμένη από την τακτική που ακολούθησαν αρκετές ομάδες στη φάση των ομίλων, με αποτέλεσμα μην προσφέρουν καλό θέαμα. «Κανείς δεν θέλει να χάνει σε αυτά τα ματς (του πρώτου γύρου). Είχαμε πέντε ή έξι ισοπαλίες στη Νότιο Αφρική. Πρέπει να βρούμε τρόπους ώστε να κάνουμε το ποδόσφαιρο περισσότερο ελκυστικό», τόνισε ο πρόεδρος της FIFA.

Ετσι, σε ό,τι αφορά τους νοκ άουτ αγώνες της τελικής φάσης, υπάρχει η σκέψη της κατάργησης της παράτασης, προκειμένου οι αγώνες που λήγουν ισόπαλοι να οδηγούνται απευθείας στη διαδικασία των πέναλτι.

3 ΧΡΟΝΙΑ ΣΚΟΡΑΡΕΙ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΑΣ!
www.24sports.com.cy
24 SPORTS

Ο Ρότζερ τη μάχη, ο Ράφα τον πόλεμο

Ο Φέντερερ «έσωσε» τη χρονιά με το World Tour Finals, αλλά το 2010 ανήκει στον Ναδάλ

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Την πλήρη αντίθεση έζησαν μέσα στο 2010 οι δύο κορυφαίοι τενίστες του κόσμου, Ρότζερ Φέντερερ και Ράφα Ναδάλ, σε μια ανταγωνιστική και συγκλονιστική σεζόν για το άθλημα. Ο Ελβετός, που μπήκε στη χρονιά ως το Νο1, κατέκτησε τον Ιανουάριο το Αυστραλιανό Όπεν, κερδίζοντας στον τελικό τον Άντι Μάρεϊ, και μέχρι τις αρχές Μαΐου έδειχνε απόλυτος άρχοντας. Όμως οι συνεχόμενες αποτυχίες στα ανοιξιάτικα Μάστερς (ανάμεσά τους και η ήττα από τον Μάρκο Παγδατή στους «32» του Ίντιαν Ουέλς) και ο αποκλεισμός στα προημιτελικά του Ρολάν Γκαρός από τον Ρόμπιν Σόντερλινγκ (πρόκειται για την πρώτη φορά από το 2004 που ο Ελβετός δεν έφτασε τουλάχιστον μέχρι τα ημιτελικά σε Γκραν Σλαμ), εκτόπισαν τον Φέντερερ από την κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης. Ο αποκλεισμός-σοκ του 29χρονου από τον Τόμας Μπέρντιχ στα προημιτελικά του Γουίμπλεντον τον έριξε μέχρι και την 3η θέση του κόσμου, όμως κατάφερε και έσωσε τη χρονιά στο τέλος, όταν επέστρεψε στο Νο2 και κατέκτησε το World Tour Finals στο Λονδίνο, εκεί όπου συμμετέχουν οι οκτώ κορυφαίοι τενίστες της σεζόν.

Τους περισσότερους τίτλους μέσα στο 2010 κατέκτησε ο Μπομπ Μπράιαν (12), με τον αδελφό του, Μάικ, να ακολουθεί με 11

Ο Ισπανός αριστερόχειρας, από την άλλη, είχε ακριβώς την αντίθετη πορεία. Ο τραυματισμός στο γόνατο στο Αυστραλιανό Όπεν και η αποχώρησή του από τα προημιτελικά τον απέτρεψαν από το να υπερασπιστεί τον τίτλο, με αποτέλεσμα να πέσει στις αρχές Φεβρουαρίου από το Νο2 στο Νο4. Οι αναφορές για το πονεμένο γόνατό του ήταν συνεχόμενες, όμως μετά από σκληρή δουλειά κατάφερε μια εντυπωσιακή επάνοδο. «Σάρωσε» στη χωμάτινη σεζόν του Απριλίου-Μαΐου και, μετά τους τίτλους στα Μάστερς σε Μόντε Κάρλο, Ρώμη και Μαδρίτη, δεν έχασε σετ στο Ρολάν Γκαρός για να σκαρφαλώσει στο Νο1 τον Ιούνιο. Οι θρίαμβοι σε Γουίμπλεντον και US Όπεν (ο πρώτος του τίτλος στη Νέα Υόρκη) ήταν το κερασάκι στην τούρτα σε μια μαγική, για τον Ναδάλ, χρονιά. Από την πλευρά του, ο Φέντερερ προβληματίσε, αλλά η νίκη στο Λονδίνο τον Νοέμβριο επανέφερε την αισιοδοξία ότι ο Ελβετός διαθέτει τις δυνάμεις να παλέψει το 2011 για την επάνοδό του στην κορυφή.

Στο Νο258 ο Ντελ Πότρο

Από τους μεγάλους άτυχους του 2010 είναι ο Αργεντινός Χουάν Μάρτιν Ντελ Πότρο. Τον Σεπτέμβριο του 2009 κατέκτησε το US Όπεν, όμως λίγο περισσότερο από ένα χρόνο μετά κατρακύλησε στο Νο258 του κόσμου, αφού ένας τραυματισμός στον καρπό στο Αυστραλιανό Όπεν τον κράτησε εκτός μέχρι τον Σεπτέμβριο. Με την επιστροφή του, έπαιξε σε Μπανγκόκ και Τόκιο, αλλά αποκλείστηκε στον α΄ γύρο και στις δύο περιπτώσεις.

Έκπληξη ο Σαμ Κέρι

Ο 23χρονος, γεννημένος στο Σαν Φρανσίσκο, Αμερικανός κατέκτησε έξι τίτλους το 2010, τέσσερεις εκ των οποίων στο μονό. Πήρε το 500άρι στο Μέμφις και τα 250άρια σε Λος Άντζελες, Λονδίνο και Βελιγράδι, ενώ έφτασε στον τελικό του Χιούστον. Αποτέλεσμα ήταν να ανεβεί στο Νο18 του κόσμου, η κορυφαία του επίδοση.

Σούπερ οι δύο Μπράιαν

Τα δίδυμα αδέλφια Μπράιαν είναι οι τενίστες με τις περισσότερες κατακτήσεις τίτλων το 2010. Ο Μπομπ κατέκτησε 12 τίτλους, έναν περισσότερο από τον Μάικ, που έχει 11 (όλα με παρτενέρ τον αδελφό του). Ο επιπλέον τίτλος για τον Μπομπ ήρθε στο μικτό διπλό του US Όπεν με παρτενέρ τη Λίζελ Χούμπερ.

Αυτοί που είπαν αντίο

Αρκετοί τενίστες, συνολικά 14, αποχαιρέτησαν τα κορτ το 2010. Απ' αυτούς ξεχωρίζουν οι Γάλλοι Φαμπρίς Σαντορό και Σεμπαστιάν Γκροστζιάν και ο Ισπανός Κάρλος Μόγια. Ο 38χρονος Σαντορό μπήκε στην ATP το μακρινό 1989 και έφτασε μέχρι το Νο17 το 2001. Πρόκειται για τον μοναδικό τενίστα που έπαιξε επαγγελματικά τένις για διάστημα τεσσάρων δεκαετιών. Ο 32χρονος Γκροστζιάν ανέβηκε μέχρι το Νο4 το 2002, έξι χρόνια αφότου έγινε επαγγελματίας, ενώ έκλεισε τη χρονιά στο Top10 δύο φορές, το 2001 και το 2003. Τέλος, ο Κάρλος Μόγια είναι αυτός που ξεχωρίζει από τους τενίστες που αποχώρησαν από την ενεργό δράση. Ο 34χρονος σήμερα Ισπανός έγινε το 1999 ο πρώτος από την ιβηρική χώρα που έφτασε μέχρι το Νο1 του κόσμου. Το 1998 κατέκτησε το Ρολάν Γκαρός, τον μοναδικό μεγάλο τίτλο που πήρε στην καριέρα του.
Πέρα από τους πιο πάνω, το 2010 είχαμε και την επιστροφή στη δράση του 43χρονου σήμερα Αυστριακού Τόμας Μούστερ! Ο πρώην Νο1 του κόσμου το 1996 αποχώρησε ανεπίσημα το 1999, όμως φέτος έπαιξε σε αρκετά Τσάλεντζερ αλλά και στο 250άρι της Βιέννης. Ολοκλήρωσε τη σεζόν στο Νο980 του κόσμου.

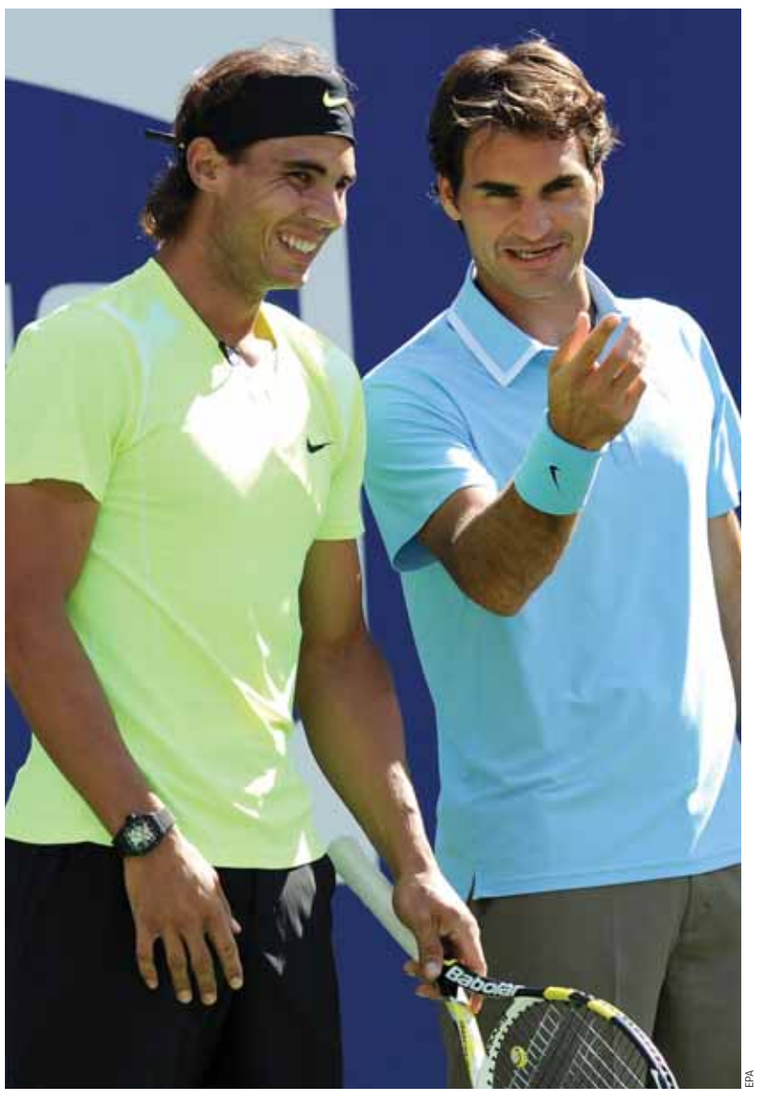

Ο Ρότζερ Φέντερερ έπεσε το 2010 μέχρι το Νο3 του κόσμου και ο Ραφαέλ Ναδάλ γλίστρησε μέχρι το Νο4.

ΕΡΑ

Οι τίτλοι μέσα στο 2010

Σύνολο		Γκραν Σλαμ	World Tour Finals	Μάστερς	500άρια	250άρια
7	**Ραφαέλ Ναδάλ** Ισπανία	●●●		●●●	●	
5	**Ρότζερ Φέντερερ** Ελβετία	●	●	●	●	●
4	**Σαμ Κέρι** ΗΠΑ				●	●●●
3	**Χουάν Κάρλος Φερέρο** Ισπανία					●●●
2	**Άντι Μάρεϊ** Μ. Βρετανία			●●		
2	**Ρόμπιν Σόντερλινγκ** Σουηδία			●	●	
2	**Άντι Ρόντικ** ΗΠΑ			●		●
2	**Νόβακ Τζόκοβιτς** Σερβία				●●	
2	**Νταβίντ Φερέρ** Ισπανία				●●	
2	**Φερνάντο Βερντάσκο** Ισπανία				●	●
2	**Χουάν Ιγνάσιο Τσέλα** Αργεντινή					●●
2	**Μικαέλ Λοντρά** Γαλλία					●●
2	**Αλμπέρτ Μοντανιές** Ισπανία					●●
2	**Σεργκέι Στακχόφσκι** Ουκρανία					●●
2	**Μίκαελ Γιούζνι** Ρωσία					●●
2	**Νικολάς Αλμάγκρο** Ισπανία					●●
2	**Μάρντι Φις** ΗΠΑ					●●
2	**Μάριν Τσίλιτς** Κροατία					●●
1	**Ιβάν Λιούμπισιτς** Κροατία			●		
1	**Αντρέι Γκολούμπεφ** Καζακστάν				●	
1	**Νταβίντ Ναλμπαντιάν** Αργεντινή				●	
1	**Μάρκος Παγδατής** Κύπρος					●
1	**Γιούργκεν Μέλζερ** Αυστρία					●
1	**Γκιγιέρμο Γκαρσία-Λόπεθ** Ισπανία					●
1	**Βίκτορ Τροΐτσκι** Σερβία					●
1	**Τζον Ίσνερ** ΗΠΑ					●
1	**Τόμας Μπελούτσι** Βραζιλία					●
1	**Νικολάι Νταβιντένκο** Ρωσία					●
1	**Ρισάρ Γκασκέ** Γαλλία					●
1	**Έρνεστς Γκουλμπίς** Λετονία					●
1	**Λέιτον Χιούιτ** Αυστραλία					●
1	**Μικαΐλ Κουκούσκιν** Καζακστάν					●
1	**Φελισιάνο Λόπεθ** Ισπανία					●
1	**Γκαέλ Μονφίλς** Γαλλία					●
1	**Ζιλ Σιμόν** Γαλλία					●
1	**Στάνισλας Βάβρινκα** Ελβετία					●

Η κορυφαία 20άδα του 2010

	Τενίστας	Πόντοι	Τουρνουά	Θέση τον Γενάρη του 2010	Ψηλότερη θέση το 2010	Χαμηλότερη θέση το 2010	Αλλαγή από 2009
1	**Ραφαέλ Ναδάλ** Ισπανία	12450	17	2	1	4	↑ 1
2	**Ρότζερ Φέντερερ** Ελβετία	9145	18	1	1	3	↓ 1
3	**Νόβακ Τζόκοβιτς** Σερβία	6240	20	3	2	3	=
4	**Άντι Μάρεϊ** Μ. Βρετανία	5760	19	4	3	5	=
5	**Ρόμπιν Σόντερλινγκ** Σουηδία	5580	24	8	4	8	↑ 3
6	**Τόμας Μπέρντιχ** Τσεχία	3955	25	20	6	25	↑ 14
7	**Νταβίντ Φερέρ** Ισπανία	3735	24	17	7	19	↑ 10
8	**Άντι Ρόντικ** ΗΠΑ	3665	18	7	7	13	↓ 1
9	**Φερνάντο Βερντάσκο** Ισπανία	3240	24	9	7	12	=
10	**Μίκαελ Γιούζνι** Ρωσία	2920	22	19	8	20	↑ 9
11	**Γιούργκεν Μέλζερ** Αυστρία	2785	27	28	11	32	↑ 17
12	**Γκαέλ Μονφίλς** Γαλλία	2560	21	13	12	20	↑ 1
13	**Τζο-Γουίλφριντ Τσονγκά** Γαλλία	2345	16	10	9	13	↓ 3
14	**Μάριν Τσίλιτς** Κροατία	2300	24	14	9	15	=
15	**Νικολάς Αλμάγκρο** Ισπανία	2160	27	26	15	40	↑ 11
16	**Μάρντι Φις** ΗΠΑ	1991	19	55	16	108	↑ 39
17	**Ιβάν Λιούμπισιτς** Κροατία	1965	20	24	13	26	↑ 7
18	**Σαμ Κέρι** ΗΠΑ	1860	27	25	18	31	↑ 7
19	**Τζον Ίσνερ** ΗΠΑ	1850	23	34	18	34	↑ 15
20	**Μάρκος Παγδατής** Κύπρος	1785	28	42	18	42	↑ 22

Τα φετινά χρηματικά κέρδη

Χώρα	Τενίστας	Ευρώ
Ισπανία	**Ραφαέλ Ναδάλ**	7.721.193
Ελβετία	**Ρότζερ Φέντερερ**	5.844.908
Σερβία	**Νόβακ Τζόκοβιτς**	3.248.712
Μ. Βρετανία	**Άντι Μάρεϊ**	3.072.527
Σουηδία	**Ρόμπιν Σόντερλινγκ**	2.833.153
Ισπανία	**Νταβίντ Φερέρ**	1.969.545
Τσεχία	**Τόμας Μπέρντιχ**	1.905.575
Αυστρία	**Γιούργκεν Μέλζερ**	1.547.082
Ισπανία	**Φερνάντο Βερντάσκο**	1.497.891
ΗΠΑ	**Άντι Ρόντικ**	1.457.048
Κύπρος	**Μάρκος Παγδατής**	695.700

Ανταγωνιστικό αλλά προβληματικό το γυναικείο μπάσκετ

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Το θετικό από το φετινό γυναικείο πρωτάθλημα μπάσκετ είναι πως τέσσερεις ομάδες διεκδικούν την είσοδό τους στους τελικούς των πλέι-οφ. Πρόκειται για τεράστια βελτίωση σε σύγκριση με την περσινή σεζόν, στην οποία η ΑΕΛ είχε διαλύσει τον ανταγωνισμό. Πέρα απ' αυτό όμως, τα προβλήματα στον χώρο αυξάνονται και πληθύνονται διαρκώς. Μιλώντας με άτομα που ασχολούνται με το γυναικείο μπάσκετ, μας υποδείχτηκαν πολλά θέματα που χρήζουν άμεσης προσοχής.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα, ασφαλώς, είναι το οικονομικό. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ομάδα που χρωστάει στον προπονητή της ένα ποσό κοντά στις 3.500 ευρώ. Την ίδια στιγμή, οι πλείστες Κύπριες καλαθοσφαιρίστριες των ομάδων δεν πληρώνονται, μερικές λαμβάνουν κάποια συμβολικά ποσά, ενώ αυτές που αποζημιώνονται μηνιαίως είναι ελάχιστες. Αρκετές παίκτριες, μάλιστα, έχουν να παίρνουν αρκετά μηνιάτικα, αφού στις ομάδες προτεραιότητα δίνεται στη συντήρηση των ανδρικών τμημάτων, σε όσες τουλάχιστον διατηρούν.

Κεραυνός και ΑΕΚ φαίνεται να είναι σε καλύτερη οικονομική μοίρα – κάτι που αντικατοπτρίζεται και στη βαθμολογία, στην οποία οι Στροβολιώτες είναι πρώτοι με οκτώ νίκες σε ισάριθμα παιχνίδια και το συγκρότημα της Λάρνακας ακολουθεί με επτά νίκες και μία ήττα. Ο Κεραυνός απέκτησε πρόσφατα τη Νατάσα Άντζελιτς, μια παίκτρια που ανεβάζει το επίπεδο της ομάδας, ενώ η ΑΕΚ ολοκλήρωσε τις υποχρεώσεις της στο Eurocup (με τέσσερεις βαριές ήττες σε ισάριθμα παιχνίδια) και συγκεντρώνεται στο πρωτάθλημα. Στην ΑΕΛ έγιναν κάποια ανοίγματα το τελευταίο διάστημα, με τέσσερεις ξένες να βρίσκονται στο ρόστερ, ανάμεσά τους και η Σαρλίν Νεβά, σύζυγος του Σάμουελ, ποδοσφαιριστή του Απόλλωνα. Στον Αχιλλέα στηρίζονται στον κυπριακό κορμό με τις διεθνείς Σόνια Παπαδοπούλου, Σοφία Θεολόγου και Βαλεντίνα Ιόνοβα, ενώ καλή προσπάθεια γίνεται στον Όλυμπο Αγίου Νικολάου.

Τα πολλά προβλήματα

Σημαντικό πρόβλημα είναι η μη προβολή του γυναικείου μπάσκετ στα ΜΜΕ, κάτι που έχει σημαντικό αντίκτυπο στην εξεύρεση χορηγών. Οι τελευταίοι δεν επιλέγουν να διαφημιστούν μέσω του αθλήματος, αφού δεν υπάρχουν δυνατότητες προβολής.

Τα προβλήματα που προκύπτουν από τη μη διοργάνωση υποχρεωτικού πρωταθλήματος νεανίδων, δηλαδή με καλαθοσφαιρίστριες μέχρι 18 ετών, είναι κάτι που θίγουν οι εμπλεκόμενοι με το γυναικείο μπάσκετ. Η ΚΟΚ τρέχει πρωτάθλημα κορασίδων (μέχρι 16 ετών) και ακολούθως οι παίκτριες έχουν δύο επιλογές. Είτε να ανεβούν απευθείας στις γυναικείες ομάδες, όπου όμως λόγω ηλικίας θα έχουν ελάχιστη συμμετοχή, είτε να εγκαταλείψουν το άθλημα. Όπως πληροφορήθηκε η «Κ», η Ομοσπονδία προκήρυξε πέρσι προαιρετικό πρωτάθλημα νεανίδων, όμως μόλις τέσσερεις ομάδες ανταποκρίθηκαν, κάτι που καταδεικνύει και τις ευθύνες των σωματείων στο συγκεκριμένο θέμα.

Η ευκαιρία να παίξουν σε κλειστά όπως το «Ελευθερία» δεν παρουσιάζεται συχνά στις καλαθοσφαιρίστριες, οι οποίες συχνά αγωνίζονται σε σχολικές αίθουσες όπου το τρίποντο είναι ακόμη στα 6,25 μέτρα...

SAVVIDES PHOTO

Καλαθοσφαιρίστριες, μιλώντας στην «Κ», αναφέρθηκαν και στη μη λειτουργία της Εθνικής Γυναικών. Η τελευταία φορά που έδωσε αγώνες η ομάδα ήταν στους ΑΜΚΕ του 2009 στη Λευκωσία. Η «Κ» επικοινώνησε με τον ομοσπονδιακό προπονητή, Τόνι Κωνσταντινίδη, ο οποίος αναφέρθηκε σε τετραετές πλάνο που ξεκινά φέτος και στο ότι η ομάδα θα αγωνιστεί στο ευρωπαϊκό Division C το 2012 (με μακροπρόθεσμο στόχο την άνοδο στο Division B). Το καλοκαίρι του 2011 η ομάδα δεν θα μεταβεί στο Λιχτενστάιν για τους ΑΜΚΕ, αφού η καλαθόσφαιρα τέθηκε εκτός του προγράμματος των Αγώνων. Αντ' αυτού, η ομάδα θα πάει στο εξωτερικό για φιλικούς αγώνες.

Η απουσία επίσημων στατιστικών (λόγω κόστους) από τους αγώνες αποτελεί άλλο ένα πρόβλημα στον χώρο, κάτι που αποτρέπει αρκετές ξένες από το να έρθουν και να παίξουν, ενώ παράπονα δεχθήκαμε και για την ώρα έναρξης των αγώνων, αφού το γεγονός ότι όλα τα ματς ξεκινούν στις 16:00 την Κυριακή δεν επιτρέπει σκάουτινγκ και παρακολούθηση άλλων ομάδων.

Τέλος, σημαντικό πρόβλημα αποτελούν τα γήπεδα. Τα περισσότερα σχολικά κλειστά δεν έχουν αλλάξει τις γραμμές του (πλαστικού) παρκέ, με αποτέλεσμα οι παίκτριες να αγωνίζονται τη μία εβδομάδα με το τρίποντο στα 6,75 μ. και την άλλη στα 6,25 μ.! Παράλληλα, αρκετές γυναικείες ομάδες αναγκάζονται να προπονούνται στην εξορία, λόγω μη διαθεσιμότητας των κλειστών γηπέδων που χρησιμοποιούν ως έδρα. Το συγκεκριμένο πρόβλημα συναντάται κυρίως σε ΑΕΛ και ΑΕΚ, με τα δύο σωματεία να συντηρούν ανδρικές και γυναικείες ομάδες σε καλαθόσφαιρα, πετόσφαιρα, φούτσαλ κτλ.

Η ΚΥΠΡΟΣ ΠΑΙΖΕΙ ΤΕΝΙΣ

Διαιτητής μας στο Αυστραλιανό Όπεν!

Δεν είναι μόνο οι αθλητές, με μπροστάρη τον Παγδατή, που εκπροσωπούν επάξια την Κύπρο στα διεθνή τουρνουά, αλλά και διαιτητές. Ο Γιώργος Βασιλειάδης, από το 2003 και πολύ πιο ενεργά τα τελευταία τρία χρόνια, δίνει το παρών του στις μεγαλύτερες διοργανώσεις. Ο Βασιλειάδης είναι μέλος του Συνδέσμου Αντισφαιρίσεως Κύπρου και κάτοχος (μαζί με τον Κύπρο Πρωτοπαπά) του White Badge. Πρόκειται για ένα σήμα με διεθνή απήχηση και αναγνώριση, αφού χάρη σε αυτό μπορεί να αναλαμβάνει διαιτησίες σε πρωταθλήματα τζούνιορ της ITF. Δεν μένει όμως μέχρι εκεί. Ο έμπειρος διαιτητής προσφέρει τις υπηρεσίες του και ως κριτής γραμμών σε όλα τα μεγάλα πρωταθλήματα, όπως είναι το Αυστραλιανό Όπεν, το Γουίμπλεντον και το Αμερικανικό Όπεν, με τους εκάστοτε διοργανωτές να μιλούν με τα καλύτερα λόγια για τον official από την Κύπρο. Την χρονιά που φεύγει, ο Βασιλειάδης έδωσε το παρών του σε τουρνουά της σειράς Μάστερ (Μαδρίτη), σε 500άρια και 250άρια (Εστορίλ, Πολωνία), καθώς και σε μεγάλα επαγγελματικά πρωταθλήματα γυναικών (WTA). Ο Κύπριος διαιτητής ετοιμάζει βαλίτσες και πάλι, αφού ανήμερα της Πρωτοχρονιάς θα ταξιδέψει για την Ντόχα του Κατάρ, όπου θα δώσει το παρών του στο πρώτο επίσημο ATP της χρονιάς, στο οποίο θα αγωνιστούν όλα τα μεγάλα ονόματα του τένις. Επόμενος σταθμός του η Μελβούρνη και το Αυστραλιανό Όπεν, εκεί όπου θα προσφέρει τις υπηρεσίες του από τον α΄ γύρο των προκριματικών έως και τα προημιτελικά. Ο Κύπριος διαιτητής θα επιστρέψει στην Κύπρο την 1η Φεβρουαρίου και θα φύγει ξανά με προορισμό το Ντουμπάι για το 500άρι της Μέσης Ανατολής.

www.CyprusTennisSociety.com

Μέθυσαν με την ανακάλυψή τους

Ναυάγιο με εκατοντάδες φιάλες γαλλικής σαμπάνιας από τα τέλη της δεκαετίας του 1820

Οταν ο Κρίστιαν Εκστρομ αποφάσισε να εξερευνήσει ένα ναυάγιο που γνώριζε από χρόνια, βρήκε φιάλες, πολλές φιάλες, κι έφερε μία στην επιφάνεια. «Δοκίμασα κατευθείαν απ' το μπουκάλι. Τότε μόνο παρατήρησα ότι αυτό δεν είναι θαλασσόνερο», λέει. Ο κ. Εκστρομ πήγε τη φιάλη σε ειδικούς του Μάριεχαμν –μιας πόλης των 11.000 κατοίκων στο Aland Island, ένα σύμπλεγμα νησιών ανάμεσα σε Φινλανδία και Σουηδία– πριν καταλήξει στη Γαλλία.

Αν και δεν υπήρχε ετικέτα στη φιάλη, όλα έδειχναν ότι επρόκειτο για ένα μπουκάλι Juglar, μια πρώτης τάξεως γαλλική σαμπάνια που σταμάτησε να πωλείται μ' αυτό το όνομα μετά το 1830, οπότε μετονομάστηκε σε Jacquesson απ' το όνομα ενός άλλου ιδιοκτήτη οινοποιείου και παραμένει ένας από τους μικρότερους αλλά εκλεκτότερους παραγωγούς γαλλικής σαμπάνιας. Το ναυάγιο είχε κι άλλο φορτίο: κιβώτια γεμάτα σταφύλια, προ πολλού μαραμένα, χαλιά, κόκκους καφέ, μπαχαρικά, ανάμεσά τους λευκό και μαύρο πιπέρι και κορίανδρο καθώς και τέσσερα μπουκάλια μπίρας.

Με εξαίρεση τη φιάλη που ανέσυρε ο κ. Εκστρομ, οι δύτες γρήγορα ανακάλυψαν ένα φορτίο με 172 μπουκάλια σαμπάνιας. Τέσσερα από αυτά ήταν σπασμένα, αλλά τα υπόλοιπα 168 ήταν ανέπαφα, και στα μέσα Αυγούστου μεταφέρθηκαν στην ξηρά και αποθηκεύτηκαν στο Μάριεχαμν. Ο βυθός της Βαλτικής Θάλασσας αποδείχθηκε ιδανικό κελάρι με κατάλληλη θερμοκρασία, απόλυτο σκοτάδι και αρκετή πίεση για να διατηρηθεί ο φελλός.

Σταδιακά, τα νέα έγιναν γνωστά στον κόσμο της σαμπάνιας και τον Νοέμβριο ειδικοί από το εξωτερικό, ανάμεσά τους και άνθρωποι από τα οινοποιεία Jacquesson και Veuve Clicquot, προσκλήθηκαν στο Aland για να αντικαταστήσουν τους θρυμματισμένους φελλούς σε δέκα φιάλες και να δοκιμάσουν το περιεχόμενό τους. Στο μεταξύ, η σαμπάνια πέρασε στην ιδιοκτησία της τοπικής κυβέρνησης, που διεκδικεί οτιδήποτε ανακαλύπτεται σε ναυάγια άνω των 100 ετών.

Ο Jean-Herve Chiquet, η οικογένεια του οποίου είναι σήμερα ιδιοκτήτρια της Jacquesson, του οινοποιείου που απορρόφησε τη Juglar, είπε ότι η μορφή των φιαλών και η χρήση του ονόματος Juglar δείχνουν ότι η σαμπάνια είναι από τα τέλη της δεκαετίας του 1820 κι ενδεχομένως παρέμεινε αποθηκευμένη για ένα διάστημα πριν από το ναυάγιο. Σύμφωνα με τον ίδιο, η παλαιότερη σαμπάνια στους καταλόγους της Jacquesson χρονολογείται από το 1915.

Η σαμπάνια είχε πιθανότατα προορισμό την αυλή του τσάρου Αλέξανδρου Β΄ στην Αγία Πετρούπολη, όταν βυθίστηκε το πλοίο που τη μετέφερε. Αν και δεν είναι ακόμη γνωστή η ακριβής ηλικία της σαμπάνιας, ενδεχομένως είναι η παλαιότερη στην κατηγορία της.

Νέος σχεδιασμός γραφείων και νέος τρόπος εργασίας εξασφαλίζει βιωσιμότητα πολλών εντύπων στη σημερινή δύσκολη εποχή.

Ενδιαφέρον πείραμα από μια εφημερίδα

Η χρεοκοπημένη The Register Citizen έγινε διαδικτυακή εταιρεία με καινοτόμους τρόπους προσέγγισης των αναγνωστών

THE NEW YORK TIMES

Στην είσοδο του νέου κτιρίου όπου στεγάζεται η εφημερίδα The Register Citizen ξεχωρίζει η πινακίδα που καλωσορίζει τους πολίτες του Τόρινγκτον και τους προσκαλεί για καφέ και κουλουράκια στην αίθουσα σύνταξης και τους ζητάει να συμμετάσχουν στην πρώτη ημερήσια σύσκεψη των συντακτών.

«Δεν γνώριζα πού θα κατέληγε αυτή η προσπάθεια», εξηγεί η Εμιλι Μ. Τζόνσον, διευθύντρια της εφημερίδας, τη στιγμή που δέκα δημοσιογράφοι υποδέχονταν τους καλεσμένους τους: έναν συνταξιούχο από τη Φλόριντα, έναν επιθεωρητή δημόσιας ασφάλειας, ένα μέλος της κομματικής επιτροπής του Δημοκρατικού Κόμματος, ένα βοηθό πωλητή του Wal-Mart και έναν φανατικό μπλόγκερ. «Ολα αυτά είναι πολύ καινούργια και για εμάς. Αν ακούσετε κάτι που σας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, να μας το πείτε». Το Τόρινγκτον, μια πόλη 36.000 κατοίκων στο βορειοδυτικό Κονέκτικατ, είναι, σήμερα, προπύργιο της λεγόμενης ψηφιακής επανάστασης. Η εφημερίδα The Register Citizen κυκλοφόρησε το 1874. Σήμερα πωλεί περί τις οκτώ χιλιάδες φύλλα, ενώ τη δεκαετία του 1980 ξεπερνούσε τις 21 χιλιάδες. Από τη στιγμή που μετακόμισε τα γραφεία της σ' έναν ανακαινισμένο εργοστασιακό χώρο και απέκτησε πλήρη πρόσβαση στο Διαδίκτυο, η μικρή εφημερίδα αποτελεί υπόδειγμα του τρόπου με τον οποίο ο Τύπος προσπαθεί να επαναπροσδιορίσει την ταυτότητά του.

«Επιλέξαμε το Τόρινγκτον», εξηγεί ο Τζον Πάτον, διευθύνων σύμβουλος της Journal Register Company, «επειδή πιστεύουμε ότι, εάν τα καταφέρουμε εδώ, θα τα καταφέρουμε οπουδήποτε».

Ο κύριος Πάτον είναι για τους γκουρού των Νέων Μέσων ήρωας. Πήρε μία εφημερίδα χρεοκοπημένη και τη μεταμόρφωσε σε διαδικτυακή εταιρεία. Αλλωστε, πολύ περισσότεροι αναγνώστες επιλέγουν την ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας παρά την έντυπη, αυτή που πωλείται στα περίπτερα.

Το νέο κτίριο

Μάλιστα, το νέο κτίριο αντικατοπτρίζει ακριβώς αυτή την κουλτούρα συνεργασίας του Διαδικτύου. Ετσι, η ιδέα του εντευκτηρίου με το δωρεάν ασύρματο δίκτυο γεννήθηκε σε μια προσπάθεια για να νιώσει ο κόσμος ότι ο χώρος της εφημερίδας είναι και δικός του χώρος. Η ίδια ιδέα διέπει τις συσκέψεις με συμμετοχή του κοινού, την ανοιχτή αίθουσα σύνταξης, τη δυνατότητα πρόσβασης στα αρχεία της εταιρείας και τη δημιουργία χώρων για τους μπλόγκερ. Κανείς δεν γνωρίζει εάν το εγχείρημα τελικά θα πετύχει, αλλά μέσα σε λιγότερο από ένα χρόνο τα έσοδα από διαφημίσεις αυξήθηκαν από 4% σε 17%.

ΣΗΜΕΡΑ GADGETS

ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗΜΑ ΛΕΪΖΕΡ

Υψηλή ταχύτητα, χαμηλή κατανάλωση

Το νέο πολυμηχάνημα λέιζερ i-SENSYS MF4450 της Canon προσφέρει λειτουργίες εκτύπωσης, αντιγραφής, σάρωσης και αποστολής-λήψης φαξ, ενώ είναι εξοπλισμένο με νέα βελτιωμένη οθόνη LCD 5 γραμμών, για εύκολη πρόσβαση σε βασικές πληροφορίες και λειτουργίες. Το MF4450 χαρακτηρίζεται επίσης από υψηλή ταχύτητα εκτύπωσης και χαμηλή κατανάλωση ενέργειας, τη στιγμή που διαθέτει επίσης αυτόματο τροφοδότη εγγράφων για να εξοικονομεί χρόνο στον χρήστη.

MEDIA PLAYER ΤΗΣ LG

Παίζει όλα τα αρχεία πολυμέσων

Χάρις στη θύρα HDMI, το media player DP1 Wi-Fi της LG αναπαράγει στην τηλεόραση μία μεγάλη ποικιλία αρχείων πολυμέσων (βίντεο, φωτογραφίες και μουσική) από τη βιβλιοθήκη οποιουδήποτε υπολογιστή, με τον οποίο μπορεί να συνδεθεί είτε ασύρματα είτε ενσύρματα. Το DP1 Wi-Fi παρέχει επίσης πρόσβαση σε δημοφιλείς ιστότοπους, όπως το Facebook, το YouTube και το Picasa, ενώ διαθέτει και δύο θύρες USB 2.0 για τη σύνδεση εξωτερικών σκληρών δίσκων και καρτών μνήμης.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΙΕΣ

Id 39108 Πωλείται στον Τύμβος ανεξάρτητη, καινούρια οικία σχεδόν έτοιμη για παράδοση. 4ων υπνοδωματίων απέναντι από χώρο πρασίνου και δίπλα από πεζόδρομο. 180τ.μ. χώροι, οικόπεδο 300τ.μ. και με μεγάλη αυλή στο πίσω μέρος με χώρο για πισίνα. Γρανίτη στους πάγκους και σκάλες. Πρόνοιες κλιματισμού και θέρμανσης Τιμή 470,000 Ευρώ με το Φ.Π.Α. ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 38249 Πωλείται στην Καλλιθέα ανεξάρτητη οικία 4ων υπνοδωματίων, το κυρίως με en suite και γκαρνταρόμπα, κατασκευής 2007, χτισμένη σε οικόπεδο 285τ.μ. Αποτελείται από 238τ.μ. εσωτερικούς χώρους, και διαθέτει κλιματιστικά και κεντρική θέρμανση, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 365,000 Ευρώ. Δεν έχει Φ.Π.Α. ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 35716 Πωλείται στο Γέρι προς Θάλασσα μεγάλλη ημι-ανεξάρτητη κατοικία με τεράστια αυλή 86τ.μ. και στο πίσω μέρος (9.3μ επι 9.2μ). Με 4 υπνοδωμάτια, τα δύο με ντους, 71τ.μ. βεράντες, 4 αποχωρητήρια. Προδιαγραφές πολυτελείας. Παράδοση 03/2011 Τιμή: 362,250 Ευρώ Με το Φ.Π.Α. ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 37333 Πωλείται στο Τσέρι ανεξάρτητη οικία 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 2005 σε 320τ.μ. οικόπεδο και με τεράστια αυλή (10μ. επί 14μ.) στο πίσω μέρος που εφάπτεται χαλίτικου. Βρίσκεται σε και καινούρια ήσυχη γειτονιά. Στα 180τ.μ. χώρους θα βρείτε πολύ άνετη σαλοτραπεζαρία με τζάκι, κουζίνα με μεγάλη βεράντα και πλυσταριό. Πάνω υπάρχουν μεγάλα υπνοδωμάτια, όλα με περσίδες, jacuzzi bath, γκαρνταρόμπα, ντους στο κυρίως, κεντρική θέρμανση πετρελαίου και κλιματιστικά. Τιμή: 300,000 Ευρώ. Δεν έχει Φ.Π.Α. ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 35297 Πωλείται στο Στρόβολο πλησίον Σταυρού, ανεξάρτητη οικία 4ων υπνοδωματίων κατασκευής 1999 σε άριστη κατάσταση. Είναι σε κεντρική αλλά και ήσυχη περιοχή, διαθέτει κεντρική θέρμανση, 5 κλιματιστικά, ξεχωριστή κουζίνα με επιπλέον σαλόνι και πολλά άλλα έξτρα. Σε αδιέξοδο. Τιμή: 345,000 Ευρώ. Δεν έχει Φ.Π.Α. ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Id 39435 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων κατασκευής 2008, με τίτλο στην Ανθούπολη, με 95τ.μ καλυμμένους χώρους και 9τ.μ καλυμμένη βεράντα. Διαθέτει όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, 2 κλιματιστικά, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 160,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39436 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων ισόγειο κατασκευής 1985, ανακαινισμένο στην Λευκωσία, με έτοιμο τίτλο. Αποτελείται από 85τ.μ καλυμμένους χώρους, 5τ.μ καλυμμένη βεράντα, είναι επιπλωμένο, με ηλεκτρικές συσκευές, και διαθέτει καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθηκευτικό χώρο. Τιμή: 120,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39437 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων κατασκευής 2002 στην Αγλαντζιά, ανακαινισμένο, με τίτλο. Διαθέτει 62τ.μ καλυμμένους χώρους, 13τ.μ βεράντα, όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, 3 κλιματιστικά, blinds, περσιάνες, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και 2 αποθήκες. Τιμή: 134,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39443 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων κατασκευής 1995. Αποτελείται από 130τ.μ. εσωτερικούς χώρους με 10τ.μ. καλυμμένη βεράντα και βρίσκεται σε πολύ καλή και ήσυχη περιοχή της Μακεδονίτισσας. Διαθέτει μεγάλη ξεχωριστή κουζίνα, άνετα υπνοδωμάτια, τζάκι, 3 κλιματιστικά, φούρνο, μάτια, αποσμητήρα και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Έτοιμος τίτλος. Τιμή: 185,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39444 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων 94τ.μ καλυμμένους χώρους και 20τ.μ καλυμμένη βεράντα, στα Λατσιά. Διαθέτει όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, 4 κλιματιστικά, κεντρική θέρμανση, blinds, 2 αποχωρητήρια, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 220.000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39445 Πωλείται διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 2005, με τίτλο στην Παλουριώτισσα. Αποτελείται από 110τ.μ καλυμμένους χώρους και 10τ.μ καλυμμένη βεράντα. Διαθέτει όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, επιπλωμένο, wall paper παντού, σύστημα συναγερμού, blinds, περσιάνες, 4 κλιματιστικά, ηλεκτρική θέρμανση, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 230,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39446 Πωλείται διαμέρισμα 1ος υπνοδωματίου στον Στρόβολο, κατασκευής 2008, 60τ.μ καλυμμένους χώρους και 6τ.μ καλυμμένη βεράντα, με ηλεκτρικές συσκευές, τζάκι, Jacuzzi, blinds, δορυφορική, 2 κλιματιστικά, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 120,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39447 Πωλείται διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 1984, πλήρως ανακαινισμένο, σε ανακαινισμένη πολυκατοικία στην Έγκωμη. Αποτελείται από 140τ.μ καλυμμένους χώρους και 12τ.μ καλυμμένες βεράντες. Διαθέτει ηλεκτρικές συσκευές, jacuzzi, θυροτηλέφωνο, περσιάνες, παρκέ, 2 αποχωρητήρια, κλιματιστικά παντού, ηλεκτρική θερμανση, διπλό καλυμμένο χώρο στάθμευσης, αποθήκη και έτοιμο τίτλο. Τιμή: 176,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39450 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων με τίτλο κατασκευής 1976 στον Άγιο Δομέτιο, πλήρως ανακαινισμένο, με 90τ.μ καλυμμένους χώρους, 25τ.μ καλυμμένη βεράντα και 5τ.μ ακάλυπτη. Διαθέτει ηλεκτρικές συσκευές, 2 κλιματιστικά, shutters και παρκέ στα υπνοδωμάτια. Τιμή: 125,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39451 Πωλείται διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων 2008, στη Καλλιθέα, με 100τ.μ καλυμμένους χώρους και 15τ.μ καλυμμένη βεράντα. Διαθέτει μεγάλη ιταλική κουζίνα, ηλεκτρικές συσκευές, κρυφούς φωτισμούς, αντικουνουπικά, en-suite shower, 3 αποχωρητήρια, κλιματισμό, διπλό καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 210,000 Ευρώ, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39452 Πωλείται καινούριο διαμέρισμα κατασκευής 2009 σε ήσυχη γειτονιά στην Αγλαντζιά με 55τ.μ καλυμμένους χώρους και 10τ.μ καλυμμένη βεράντα. Διαθέτει 2 κλιματιστικά, πρόνοια για κεντρική θέρμανση, πλυσταριό, blinds και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Τιμή: 118.000 Ευρώ, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39453 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων κατασκευής 1988, ισόγειο στον Στρόβολο. Διαθέτει 98τ.μ καλυμμένους χώρους, κεντρική θέρμανση, 2 κλιματιστικά, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και έτοιμο τίτλο. Τιμή: 135.000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39454 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων ισόγειο, στο Στρόβολο, κατασκευής 1980 με 120τ.μ. καλυμμένους χώρους, πλήρως ανακαινισμένο, πλυσταριό, 4 κλιματιστικά, περσιάνες και blinds στα παράθυρα και έτοιμο τίτλο. Τιμή: 155,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39455 Πωλείται διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων στη Παλλουριώτισσα κατασκευής 1988 με 160τ.μ. καλυμμένους χώρους και 15τ.μ. βεράντα. Διαθέτει ηλεκτρικές συσκευές, shutters, κεντρική θέρμανση, επένδυση πέτρας, πλυσταριό, γραφείο, καλυμμένο χώρο στάθμευσης, αποθήκη και τίτλο. Τιμή: 175,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39456 Πωλείται στο Λυκαβητό ρετιρέ 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 1979 πλήρως ανακαινισμένο. Διαθέτει 177τ.μ. καλυμμένους χώρους, 27τ.μ. καλυμμένη βεράντα, 9τ.μ. ακάλυπτη βεράντα, playroom, γραφείο, όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, παρκέ, 3 κλιματιστικά, ιδιόκτητο καλυμμένο χώρο στάθμευσης, αποθήκη και έτοιμο τίτλο. Τιμή: 340,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39457 Πωλείται στη Παλλουριώτισσα διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 1997 με έτοιμο τίτλο. Διαθέτει 145τ.μ. καλυμμένους χώρους, 27τ.μ. βεράντα, 2 κλιματιστικά, ηλεκτρική θέρμανση, τεράστια κουζίνα, παρκέ, περσιάνες, 2 αποχωρητήρια, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 200,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39459 Πωλείται διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 1998 στην Ακρόπολη σε πολύ καλή διατηρημένη και ήσυχη πολυκατοικία. Διαθέτει 110τ.μ. καλυμμένους χώρους, 10τ.μ. βεράντα, εντοιχισμένες ηλεκτρικές συσκευές, 2 κλιματιστικά, 2 αποχωρητήρια, κεντρική θέρμανση, laminate παρκέ, shutters, καλυμμένο χώρο στάθμευσης, αποθήκη και έτοιμο τίτλο. Τιμή: 200,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39460 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στα Λατσιά κατασκευής 2008 με 85τ.μ. καλυμμένους χώρους, 15τ.μ. βεράντα και 30τ.μ. αυλή. Διαθέτει ηλεκτρικές συσκευές, επιπλωμένο, σύστημα συναγερμού, παρκέ, blinds, wallpaper, διπλό καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 249,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39461 Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στον Άγιο Δομέτιο 2006 σε πολύ καλή περιοχή στον Άγιο Δομέτιο με 88τ.μ. καλυμμένους χώρους και 19τ.μ. βεράντα. Διαθέτει ηλεκτρικές συσκευές, 3 κλιματιστικά, ηλεκτρική θέρμανση, παρκέ, αντηλιακές κουρτίνες, πλυσταριό, διπλό καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Έτοιμος Τίτλος. Τιμή: 221,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39465 Πωλείται διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων στη Παλλουριώτισσα κατασκευής 2006 με τίτλο, με 100τ.μ. καλυμμένους χώρους και 40τ.μ. βεράντα. Διαθέτει ηλεκτρικές συσκευές, έπιπλα, roman κουρτίνες, δορυφορική, 4 κλιματιστικά, κεντρική θέρμανση, en-suite shower, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 200,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Id 39532 Ενοικιάζεται διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων σε κεντρικό σημείο στην πρωτεύουσα, στην Αγλαντζιά. Αποτελείται από 168τ.μ εσωτερικούς χώρους με 10τ.μ μπαλκόνια(2). Βρίσκεται στον 4ο όροφο και έχει απρόσκοπτη θέα προς το πάρκο της Ακαδημίας. Είναι ανακαινισμένο με πλήρως κλιματισμό, ηλεκτρικές συσκευές, jacuzzi και πολλά άλλα. Ενοίκιο: 800 Ευρώ Μηνιαίως. ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39056 Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, πλήρως επιπλωμένο, στην Αγλαντζιά πλησίον ΡΙΚ, κατασκευής 2002. Διαθέτει ψυγείο και ηλεκτρικό μάτι. Ενοίκιο: 500 Ευρώ μηνιαίως ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 33099 Ενοικιάζεται διαμέρισμα, 2 υπνοδωματίων στην Ακρόπολη. Αποτελείται από 90τ.μ. εσωτερικούς χώρους και διαθέτει, βεράντα, κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο: 700 Ευρώ μηνιαίως ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39494 Ενοικιάζεται διαμέρισμα ρετιρέ 2 υπνοδωματίων με 120τ.μ εσωτερικούς χώρους που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επαγγελματική στέγη κοντά στην Λεωφ. Μακαρίου στην Λακατάμια. Διαθέτει ξεχωριστό δωμάτιο για γραφείο, κλιματιστικά, εντοιχισμένες ηλεκτρικές συσκευές, ψυγείο, πλυντήριο, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο: 650 Ευρώ Μηνιαίως + 25 Ευρώ Κοινόχρηστα ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 37700 Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων κατασκευής 2009 στο Καϊμακλί. Διαθέτει 80τ.μ. εσωτερικούς χώρους, 35τ.μ. βεράντες (3), εντοιχισμένα, πλήρως επιπλωμένο, κλιματιστικά και ακάλυπτο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο: 600 Ευρώ μηνιαίως ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 34098 Ενοικιάζεται καινούριο πολυτελείας διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Καϊμακλί κοντά στο Frederick και απέναντι από πάρκο. Διαθέτει κλιματιστικά, θερμοσυσσωρευτές, θυροτηλέφωνο με κάμερα, κάμερα κλειστού κυκλώματος έξω από την πολυκατοικία, ηλεκτρική πόρτα για το χώρο στάθμευσης, αποθήκη, ντους στο κυρίως υπνοδωμάτιο, εντοιχισμένα. Ενοίκιο: 690 Ευρώ μηνιαίως μαζί με τα κοινόχρηστα. ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 38513 Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων κατασκευής 2008 κοντά στο ΒΜΗ. Διαθέτει 2 αποχωρητήρια, ντους, μπάνιο, εντοιχισμένα, ευρύχωρη βεράντα, κλιματιστικά, ηλεκτρική θέρμανση, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Επίσης η πολυκατοικία διαθέτει παιδότοπο. Ενοίκιο: 600 Ευρώ συν 30 Ευρώ κοινόχρηστα μηνιαίως ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Id 39502 Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Στρόβολο κατασκευής 2010. Διαθέτει κλιματιστικά, όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, ντους στο κυρίως υπνοδωμάτιο, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Ενοίκιο: 600 Ευρώ Μηνιαίως. Συζητήσιμη. ΑΑ 32/ΕΑρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333

Πωλούνται οροφοδιαμερίσματα 4 υπνοδωματίων υψηλών προδιαγραφών και άριστης αισθητικής στην περιοχή Λυκαβητού Λευκωσίας. Τα διαμερίσματα διαθέτουν 2 υπόγειους χώρους στάθμευσης και μεγάλη αποθήκη. Παράδοση Έργου: Δεκέμβριος 2010
Για περισσότερες πληροφορίες αποτείνεστε στο 22450333
www.chapsdevelopers.com

Πωλείται γεωργικό τεμάχιο 10 σκαλών στο Παλιομέτοχο. Το τεμάχιο είναι εφαπτόμενο σε εγγεγραμμένο δρόμο με πολύ καλές προοπτικές ανάπτυξης.
Για περισσότερες πληροφορίες αποτείνεστε στο 22450333
www.chapsdevelopers.com

TMA REAL ESTATE — Ι. ΜΑΡΚΙΔΗΣ — Το Κλειδί Στα Ακίνητα
Τηλέφωνο: 77773333

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Id 30260 Δευτερά. Μοναδική ευκαιρία, ολοκαίνουρια ανεξάρτητη κατοικία σε προνομιούχα περιοχή. Η κατοικία αποτελείται από 3 υπνοδωμάτια, το κυρίως με en suite, και άλλα 2 άνετα υπνοδωμάτια, διαθέτει πρόνοιες κεντρικής θέρμανσης, πρόνοιες κλιματιστικών σε όλους τους χώρους και βρίσκεται σε πολύ ωραία τοποθεσία. **Τιμή:255,300 Ευρώ με το Φ.Π.Α.**

Id 39176 Πλατύ Αγλαντζιάς. Διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων και 2 αποχωρητηρίων κατασκευής 2004, 136τ.μ. εσωτερικοί χώροι, σε μικρή οικοδομή 4 διαμερισμάτων με μεγάλους και άνετους χώρους σαλονιών και κουζίνας. Το κυρίως υπνοδωμάτιο είναι 15τ.μ. και διαθέτει επιπλέον en-suite shower. Έχει επίσης 3 βεράντες και εξυπηρετούν το σαλόνι, τα υπνοδωμάτιο και την κουζίνα. **Τιμή: 210,000 Ευρώ Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.**

ID 38489 Προνομιακός διαχωρισμός οικοπέδων στην Αγλαντζιά σε καινούργια περιοχή πλησίον του δημοτικού κολυμβητηρίου. Όλα τα οικόπεδα διαθέτουν τις απαραίτητες υπηρεσίες και πρόνοιες καθώς επίσης, σύνδεση με το αποχετευτικό και η ηλεκτροδότηση της περιοχής είναι υπόγεια. Διατίθενται οικόπεδα σε διάφορα μεγέθη από 540-827 τ.μ. και ο συντελεστής δόμησης είναι 60%, ιδανικός για ανοικοδόμηση μονοκατοικιών. Προσφέρονται ευκολίες πληρωμής, καθώς επίσης και οι απαραίτητες εγγυήσεις για σκοπούς δανειοδότησης. **Τιμές από 530 Ευρώ / τ.μ. αναλόγως οικοπέδου.**

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙΚΙΕΣ

Id 36878 Ενοικιάζεται οικία 4ων υπνοδωματίων, ημι-ανεξάρτητη κατασκευής 2000, πλήρως ανακαινισμένη στον Αρχάγγελο, περιοχή Λόγου. Διαθέτει κ/θ, κλιματιστικά, υπόγειο χώρο στάθμευσης, μεγάλη σοφίτα με ντους και τζάκι, 280τ.μ. εσωτερικούς καλυμμένους χώρους κα είναι σε εξαιρετική κατάσταση. **Ενοίκιο: 1000 Ευρώ μηνιαίως** μαζί με τα κοινόχρηστα.

Id 38751 Ενοικιάζεται οικία 3ων υπνοδωματίων και γραφείο κατασκευής 2006 σε οικόπεδο 4000τ.μ πολυτελείας. Βρίσκεται στο Στρόβολο και διαθέτει πλήρως εξοπλισμένη κουζίνα με όλα τα ηλεκτρικά είδη, κ/θ, κλιματιστικά, en-suite shower και γκαρνταρόμπα στο κυρίως υπνοδωμάτιο, πλυσταριό στην κουζίνα, κήπος με πέργολα και 2 καλυμμένοι χώροι στάθμευσης κλειστοί που ανοίγουν με remote control. **Ενοίκιο: 1600 Ευρώ Μηνιαίως**. Συζητήσιμη

Id 38921 Ενοικιάζεται οικία 4ων υπνοδωματίων, ημιανεξάρτητη κατασκευής 2006 στην Κάτω Λακατάμια. Διαθέτει κλιματιστικά, 3 τουαλέτες το ένα ensuite, γραφείο, αποθήκη, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και είναι πλήρως επιπλωμένη. **Ενοίκιο: 1.000 Ευρώ μηνιαίως** συζητήσιμη.

Id 32311 Ενοικιάζεται καινούρια ημιανεξάρτητη οικία 3ων υπνοδωματίων, του 2008, στην Κάτω Λακατάμια, 162τ.μ. καλυμμένοι χώροι σε οικόπεδο 180τ.μ. Διαθέτει καλυμμένο χώρο στάθμευσης, αποθήκη, πρόνοιες για a/c και c/h, εντοιχισμένα και σοφίτα. **Ενοίκιο: 900 Ευρώ** Συζητήσιμη.

Id 38820 Ενοικιάζεται ανώγειος οικία 3ων υπνοδωματίων με 150τ.μ εσωτερικούς χώρους κοντά στο Falcon στον Στρόβολο. Διαθέτει κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά, ευρύχωρο σαλόνι, 2 βεράντες, ακάλυπτο χώρο στάθμευσης. **Ενοίκιο: 550 Ευρώ** Μηνιαίως

Id 38130 Ενοικιάζεται ανεξάρτητη ισόγειος οικία, κατασκευής 1985, 3ων υπνοδωματίων, στον Λυκαβητό. Διαθέτει κλιματιστικά, γκάζι, ψυγείο, πλυντήριο και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Πλήρως επιπλωμένη, πλήρως ανακαινισμένη. **Ενοίκιο: 600 Ευρώ μηνιαίως**

Id 32761 Ενοικιάζεται ισόγειος οικία κατασκευής 1999, 3ων υπνοδωματίων, πλήρως ανακαινισμένο, στην Παλλουριώτισσα. Διαθέτει 230τ.μ. εσωτερικούς χώρους, 25τ.μ. αυλή, μεγάλα υπνοδωμάτια, 17τ.μ. βεράντες, αποθήκη, κλιματιστικά στα υπνοδωμάτια, κεντρική θέρμανση, πέργολα, ευρύχωρη σαλοτραπεζαρία, μεγάλη ξεχωριστή κουζίνα με πλυσταριό, καλυμμένο και ακάλυπτο χώρο στάθμευσης. **Ενοίκιο: 750 Ευρώ μηνιαίως**

Id 38941 Ενοικιάζεται ανώγειος οικία 3ων υπνοδωματίων με 180τ.μ εσωτερικούς χώρους και 30τ.μ καλυμμένη βεράντα στο Πλατύ Αγλαντζιάς. Διαθέτει 2 αποχωρητήρια, κλιματιστικά, κεντρική θέρμανση, ευρύχωρο σαλόνι και ακάλυπτο χώρο στάθμευσης. **Ενοίκιο: 700 Ευρώ Μηνιαίως**

www.tma-realestate.com

Πωλείται OPEL ZAFIRA
Πωλείται OPEL ZAFIRA 16 Αλόγων, manual, χρώματος ασημί, 7 Θέσεων, Κυπριακό του 2003, 1 ιδιοκτήτης, σε άριστη κατάσταση. Τηλ.: 99555136

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ ΠΡΟΣ ΑΜΕΣΗ ΑΓΟΡΑ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ – ΠΡΩΤΑΡΑ – ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ
ΤΗΛ. 77 77 20 27
Sweet Home Realtors Ltd
Registered & Licensed Real Estate Company
Reg no. 504
Website: www.sweethomeestates.com
Email: sales@sweethomeestates.com

Μοναδικές ευκαιρίες σε όλη την περιοχή Πρωταρά και Παραλιμνίου
• Διαμέρισμα στούντιο, περιοχή Κάππαρη, με τίτλο, €42.000. • Διαμέρισμα 1 υπν. με τίτλο, περιοχή Κάππαρη, €69.000. • Διαμέρισμα 2 υπν. με τίτλο, περιοχή Αγία Τριάδα, €89.000. • Διαμέρισμα 3 υπν. με μεγάλη βεράντα, περιοχή Κάππαρη, €110.000. • Μεζονέτα γωνιακή 2 υπν., κοντά στην παραλία ΜΜΑΔ, €108.000. • Κατοικία ανεξάρτητη 2 υπν., κοντά στη θάλασσα, περιοχή Περνέρα, €215.000. • Κατοικία ανεξάρτητη καινούργια 3 υπν. με όλες τις ηλεκτρ. συσκευές, πολύ κοντά στη θάλασσα, €305.000. • Καινούργια κατοικία στον Πρωταρά με πισίνα, πολύ κοντά στη θάλασσα, €330.000. • Κατοικία ανεξάρτητη 3 υπν. με όλα τα έπιπλα και ηλεκτρ. συσκευές, με πισίνα, στον Πρωταρά, περιοχή Green Bay Cavo Maris, €395.000. • Κατοικία ανεξάρτητη 4 υπν. υπό ανέγερση με υπόγειο στον Πρωταρά, €450.000.
Πληροφορίες στο τηλ. 77 77 20 27

FOR SALE Mercedes Benz C Class
Mercedes Benz C Class (C180), 156hp with the following specs and extras: Model 2009, Bought new on May 2009, one owner, AMG Body Kit (this means that it has been upgraded from Classic to Elegance, from Elegance to Avandgarde and from Avandgarde to AMG, and includes among others, auto transmission, triptronic with gears on the steering wheel as well, sport interior, silver finish, black sport AMG seats which are 70% leather, AMG 17" rims, auto window cleaners etc), Bluetooth, Parking sensors (front and rear). Price. 29.500 euro Panayiotis 99414048

ΕΞΟΧΙΚΟ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ;
Προς Πώληση
Ετοιμοπαράδοτη ημιανεξάρτητη κατοικία 2 υπνοδωματίων και σοφίτας, στο Συγκρότημα ΠΑΝΟΡΑΜΑ στον ΑΓΡΟ, με κεντρική θέρμανση, τζάκι, βεράντες κλπ, και το κυριότερο χωρίς ΦΠΑ.
Εσωτερικοί χώροι 120 τ.μ. και γη 120 τ.μ.
Πληροφορίες: 99 45 23 22, 99 53 77 61
www.agros-cottages.com
By J & Th Theodorou Developments ltd

Μεγάλη Χριστουγεννιάτικη Προσφορά LTV!

Γίνετε συνδρομητής μέχρι τις 8/1/2011 και η LTV σας χαρίζει

Δωροεπιταγή €100 για τα Χριστουγεννιάτικα ψώνια σας!

Από τις υπεραγορές ΟΡΦΑΝΙΔΗ!

ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ
Καθημερινά για όλη την οικογένεια

LIVING

Συμμετοχή στη μεγάλη κλήρωση για το μεγάλο δώρο αξίας €10.000!

Από τα καταστήματα LIVING!

LTV 3PLAY

Το πιο ολοκληρωμένο πακέτο ψυχαγωγίας και επικοινωνίας!
Όλα τα κανάλια LTV!
LTV LTV2 LTV3 LTV SPORTS 1 LTV SPORTS 2 A LTV PREMIER HD LTV SPORTS HD
+ 40 Διεθνή & τοπικά κανάλια

Απεριόριστο Internet! Μέχρι και 10 Mbps

Σταθερό χωρίς πάγιο CYTA
+ μειωμένες τιμές έως 30% σε κλήσεις εξωτερικού και εσωτερικού.

Μόνο από €69,90 /μήνα

LTV CABLE

Και τα 8 κανάλια της LTV! + 40 Διεθνή & τοπικά κανάλια
LTV LTV2 LTV3 LTV SPORTS 1 LTV SPORTS 2 A LTV PREMIER HD LTV SPORTS HD
Μια απλή και γρήγορη σύνδεση είναι το μόνο που απαιτείται

Μόνο €58/μήνα

LTV A

Τηλεοπτική Ψυχαγωγία για όλους!
Όλη η μπάλα από την Κύπρο & όλο τον κόσμο!
Μηχανοκίνητα Sports!
Μεγάλα Blockbusters σε Α΄ ΠΡΟΒΟΛΗ!
Οι καλύτερες σειρές & το καλύτερο πρόγραμμα για παιδιά!

Μόνο €41,30 /μήνα

Γίνε τώρα συνδρομητής στο
22392239
www.lumieretv.com

Στα Καταστήματα LTV
Λευκωσία: Λεωφόρος Σταυρού, Κτίριο Κορνάρο, Κατάστημα 3Β, Στρόβολος
Λάρνακα: Λεωφόρος Γιάννου Κρανιδιώτη 29-31, Γιούλα Court
Λεμεσός: Λεωφόρος Νίκου Παττίχη 22

LTV

Η προσφορά ισχύει αποκλειστικά για νέους συνδρομητές LTV 3PLAY, LTV CABLE ή LTV&ALFA και προϋποθέτει 12μηνη παραμονή στις υπηρεσίες.

Eurobank EFG

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

Eurobank EFG
Private Banking
Best Private Bank in Cyprus
2010 Euromoney Survey of Private Banking and Wealth Management

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.	Χ.Α.	Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	Πετρέλαιο	€ / $
-4,55%	1,57%	0,66%*	1,92%*	0,34%	0,74%	-2,95%	2,90%	-0,62%

ΣΗΜΕΡΑ

ΕΛΛΑΔΑ

Μια ανάσα από την κατηγορία «junk»

Ο Fitch ήταν ο μόνος από τους τρεις διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης που δεν είχε ρίξει το ελληνικό χρέος στην κατηγορία «junk». Η προαναγγελία του οίκου για νέα υποβάθμιση της ελληνικής οικονομίας θέτει σε δοκιμασία την προσπάθεια δημοσιονομικής προσαρμογής, ενώ οι επιπτώσεις αγγίζουν και το τραπεζικό σύστημα και τη χρηματοδότησή του. **Σελ. 7**

ΑΓΟΡΕΣ

Κίνα και Ινδία στριμώχνουν τις ΗΠΑ

Στόχο να αναχαιτίσουν τις ΗΠΑ από τις διεθνείς αγορές στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό έχουν βάλει Κίνα και Ινδία, μέσω συμφωνιών που συνυπογράφουν για περιορισμό των κοινών τους προβλημάτων και για επέκταση. **Σελ. 10**

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Ρευστότητα κατά των αγορών

Οι πρώτοι μήνες του 2011 θα χαρακτηριστούν από τις έντονες πιέσεις των αγορών κατά της Πορτογαλίας αρχικά και κατά της Ισπανίας σε δεύτερο στάδιο. Η Ευρωζώνη ετοιμάζει τους μηχανισμούς στήριξης αυτών των χωρών που ακολουθούν την Ελλάδα και την Ιρλανδία στον βούρκο του δημοσιονομικού χάους. **Σελ. 3**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι Έλληνες εξαγωγείς εφορμούν στην Κύπρο

Η οικονομική κρίση ωθεί τις ελληνικές επιχειρήσεις στο εξωτερικό. Οι Έλληνες εξαγωγείς επιχειρούν μέσω της Κύπρου να επεκταθούν στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, της Μέσης Ανατολής και της Αραβικής Χερσονήσου. Πολυάριθμη ελληνική επιχειρηματική αποστολή θα βρίσκεται στη Λευκωσία στις αρχές Φεβρουαρίου, με σκοπό να κλείσει συμφωνίες με κυπριακές επιχειρήσεις. **Σελ. 11**

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

Η Ασία οδηγεί την κούρσα

Για τρίτη συνεχή χρονιά η Κίνα οδηγεί την κούρσα της παγκόσμιας αγοράς αυτοκινήτου, αφήνοντας πίσω τις ΗΠΑ, αναφορικά με τις πωλήσεις που πραγματοποιούνται στη χώρα. Την ίδια στιγμή, μεγάλη ζήτηση για ηλεκτρικά οχήματα καταγράφεται στην Κίνα. **Σελ. 9**

Real Estate

Μέχρι τον Μάρτιο, το RICS θα ολοκληρώσει τη μελέτη για την αξία της γης στην περίκλειστη πόλη της Αμμοχώστου, η οποία θα δώσει απαντήσεις στα ερωτήματα που προκύπτουν μετά τις ιδιαίτερα χαμηλές εκτιμήσεις που έκανε το ΕΔΑΔ. **Σελ. 16**

Οι αγωγοί και το τέρας

EPA

Οι όλο και πιο έντονες ανησυχίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργειακή ασφάλεια, αναδεικνύουν τον γεωπολιτικό ρόλο της Τουρκίας ως μέσο προμήθειες καύσιμων, και δη φυσικού αερίου. Το δίκτυο αγωγών της γειτονικής χώρας, που αποτελεί τη μόνη ουσιαστική εναλλακτική επιλογή πέρα από τη Ρωσία, της δίνουν τον έλεγχο σε ένα γεωπολιτικό και οικονομικό παιχνίδι από το οποίο θα κριθούν πολλά. Ενώ η Ε.Ε. προσπαθεί να βρει μια λύση για την ενεργειακή της ασφάλεια, αλλά και να αποφασίσει πώς θα «χειριστεί» τον ρωσικό και τον τουρκικό παράγοντα, ξαφνικά στο παιχνίδι μπήκε και το Ισραήλ. Με την ανάπτυξη του υπό εξερεύνηση κοιτάσματος που ονομάστηκε «Λεβιάθαν» λόγω του μεγέθους του, το Ισραήλ μπορεί να προμηθεύσει την αγορά με υγροποιημένο αέριο, τη στιγμή, μάλιστα, που αυτό κερδίζει έδαφος επί του συμπιεσμένου, που μεταφέρεται μέσω αγωγών. Σε αυτό το πλαίσιο «διαβάζεται» και η συμφωνία του Ισραήλ με την Κύπρο για την ΑΟΖ, αφού και η δική μας χώρα μπήκε στον χάρτη των «θερμών» σημείων τριβής του ενεργειακού χάρτη. **Σελ. 6**

Στο 5,5% υπολογίζει το έλλειμμα η κυβέρνηση

Παραμένουν, όμως, οι ανησυχίες για ημικρατικούς και εξοικονομήσεις

Αισιόδοξα σενάρια επεξεργάζονται οι τεχνοκράτες του Υπουργείου Οικονομικών για το 2011. Ενώ ορισμένες λεπτομέρειες παραμένουν ακόμα αδιευκρίνιστες, εκτιμάται πως τα μέτρα εξυγίανσης θα προχωρήσουν εντός του έτους. Σε διάσκεψη που έδωσαν ο κυβερνητικός εκπρόσωπος και ο υπουργός Οικονομικών την περασμένη εβδομάδα, παρουσιάστηκαν οι εκτιμήσεις της κυβέρνησης για την πορεία της οικονομίας. Η κυβέρνηση εκτιμά πως το έλλειμμα για το 2010 θα κλείσει στο 5,5% του ΑΕΠ, με περαιτέρω μείωση το 2011, στο 3,8% του ΑΕΠ. Αναμένεται επίσης αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,8% φέτος και 1,5% του χρόνου. Ωστόσο, ερωτηματικά εγείρει η εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με τα έσοδα του κράτους για το 2011. Το γεγονός ότι η ανάπτυξη δεν θα συνοδεύεται από μείωση της ανεργίας, καταδεικνύει πως η οικονομία υπόκειται σε διαρθρωτικές αλλαγές. Δεν αποδίδεται όλη η ανεργία στην κάθοδο μεταναστών. Έτσι, είναι πολύ πιθανό να ανατραπούν οι παραδοχές στις οποίες βασίζεται η εκτίμηση της κυβέρνησης για τα έσοδα του κράτους, ιδίως για το 2011. Αν ο συσχετισμός εσόδων προς το ΑΕΠ δεν συμπεριφερθεί όπως εκτιμά η κυβέρνηση, κάτι αρκετά πιθανό, τότε μάλλον ούτε και τα έσοδα θα συμπεριφερθούν με ανάλογο τρόπο. Όσον αφορά στις δαπάνες, παραμένουν ορισμένες διευκρινήσεις που θα πρέπει να ξεκαθαριστούν. Για παράδειγμα, δεν γνωρίζουμε πότε θα αρχίσουν οι εξοικονομήσεις 35 εκατ. ευρώ από το κρατικό μισθολόγιο, αφού αυτές εξαρτώνται από συμφωνία μεταξύ κυβέρνησης και ΠΑΣΥΔΥ. **Σελ. 4**

Η Fitch «έριξε» Marfin και Ελληνική

Αναγκαία η σύσταση Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Η υποβάθμιση από τον διεθνή οίκο αξιολόγησης Fitch της Marfin Popular Bank και της Ελληνικής Τράπεζας και η τοποθέτηση της Τράπεζας Κύπρου σε αρνητική προοπτική, θέτει και πάλι το κυπριακό τραπεζικό σύστημα στο κάδρο της οικονομικής κρίσης. Το μέγεθος του τραπεζικού συστήματος και η μεγάλη έκθεση στην Ελλάδα αποτελούν τη βάση των κινδύνων που διατυπώνει ο διεθνής οίκος. Στα θετικά καταγράφεται το γεγονός πως παρά την αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, οι κυπριακές τράπεζες έχουν σχηματίσει πολύ υψηλές προβλέψεις. Σε αυτό το κλίμα, η σύσταση ενός εγχώριου Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας με το σχηματισμό ενός ειδικού αποθεματικού, είναι αναγκαία προκειμένου να ενισχυθεί η αξιοπιστία του τραπεζικού κλάδου. Οι ανησυχίες για την ικανότητα του κράτους να ανταποκριθεί σε μια τραπεζική κρίση, όσο απομακρυσμένο κι αν είναι το ενδεχόμενο, θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη. **Σελ. 4**

«Έρχονται κι άλλοι ξένοι»

Αλλάζει η αγορά, σημειώνει ο Ντ. Λευκαρίτης

Το πεντηκοστό έτος λειτουργίας της Πετρολίνα σημαδεύτηκε από τη μείωση της αγοράς πετρελαιοειδών κατά 3%. Ωστόσο, η εταιρεία, που ελέγχει ήδη το 30% της αγοράς, κατάφερε να αποφύγει τις μειώσεις, αλλά και να αυξήσει τα μερίδια αγοράς της. «Ολόκληρη η ομάδα της εταιρείας δούλεψε σκληρά για να πετύχουμε αυτό τον στόχο, γι' αυτό και δεν έχουμε προβλήματα ως εταιρεία», σημειώνει χαρακτηριστικά. Αναφέρει επίσης πως η μετακίνηση των διυλιστηρίων από τη σημερινή τους τοποθεσία, καθυστερεί ανεξήγητα, αφού η κυβέρνηση δεν έχει ανάγκη να διαπραγματευτεί τη μετακίνησή τους στο Βασιλικό με καμία εταιρεία. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμα σημεία στα οποία οι εταιρείες διαφωνούν με την κυβέρνηση. Ο κ. Λευκαρίτης τονίζει επίσης πως οι υφιστάμενες προτάσεις «προωθούν την καρτελοποίηση» της αγοράς. Αναφέρει, τέλος, πως, μετά τις καθυστερήσεις, το λιμάνι Λάρνακας, σήμερα προχωρεί. **Σελ. 5**

ΑΝΑΛΥΣΗ *από τον* **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Κλιντονέζικα, ριγκονομικά και υπερβάλλων ζήλος

Στην πρώτη ενδιάμεση εκλογική αναμέτρηση της θητείας του ρεπουμπλικάνου προέδρου των ΗΠΑ Ρόναλντ Ρίγκαν, το κόμμα του απώλεσε 26 έδρες στο Κογκρέσο και μία στη Γερουσία. Η αποδοχή του Ρίγκαν τότε ήταν 42%. Το 1994, ο Μπιλ Κλίντον είχε δημοτικότητα στο 48% και το κόμμα του έχασε 58 έδρες στο Κογκρέσο και οκτώ στη Γερουσία. Πενήντα χρόνια νωρίτερα, και ο Αϊζενχάουερ είχε χάσει 18 έδρες στο Κογκρέσο και μία στη Γερουσία, παρά την υποφερτή δημοτικότητα, στο 62%. Σήμερα, ο Ομπάμα καταγράφει δημοτικότητα 43%. Πρόσφατα το κόμμα του έχασε 60 έδρες στο Κογκρέσο και οκτώ στη Γερουσία.

Αϊζενχάουερ, Ρίγκαν και Κλίντον, όχι μόνο ανέκαμψαν, αλλά προχώρησαν με σημαντικές –και άνετες– νίκες στις επόμενες προεδρικές εκλογές και εξασφάλισαν «four more years» στον Λευκό Οίκο.

Στη δεκαετία του 1980, τα θεμελιώδη στοιχεία της οικονομίας των ΗΠΑ «ήθελαν» λύσεις που προέρχονταν από τα «ριγκονομικά» – την οικονομική πολιτική και λογική του Ρίγκαν. Το ύφος των προβλημάτων της οικονομίας –ιδίως αναφορικά με τους λόγους που προκαλούσαν την υψηλή ανεργία– απαιτούσε τόνωση της προσφοράς. Ακόμα, το είδος των ανισορροπιών σχετικά με την αποταμίευση και τις επενδύσεις της οικονομίας απαιτούσε συγκεκριμένες λύσεις, βασισμένες στην ενίσχυση της προσφοράς και την υποστήριξη των επιχειρήσεων. Αυτό ακριβώς έκανε ο Ρίγκαν, με εντυπωσιακά αποτελέσματα για την οικονομία. Και, εκτός από την οικονομία, η ανάπτυξη έδωσε νέα δυναμική και στην προσωπική του πορεία, καθιστώντας τον έναν από τους «ιστορικούς» ηγέτες της χώρας του.

Ο Κλίντον, ο οποίος υπέγραψε τη NAFTA και ενίσχυσε το εμπόριο σε αγαθά και υπηρεσίες, είχε να αντιμετωπίσει το μένος του εκλογικού του πυρήνα. Μάλιστα, οι αναφορές –που τα συνδικάτα ακόμα θυμούνται– στο «εκκωφαντικό ρούφηγμα» (giant sucking sound) των θέσεων εργασίας που πήγαιναν στο Μεξικό, ακόμα τον ακολουθούν. Επιπλέον, η εμπλοκή των ΗΠΑ –με δικά τους λεφτά, αυτεπάγγελτα– στη σωτηρία των γειτονικών οικονομιών, σε μια σειρά από κρίσεις που θα έκαναν τη σημερινή Ελλάδα να φαίνεται εύρωστη, διέσωσε Βόρεια και Νότια Αμερική από τα χειρότερα.

Η επιμονή με την οποία αρνήθηκαν να λάβουν το μήνυμα της προσωρινής αντίδρασης των ψηφοφόρων, διέσωσε τους συγκεκριμένους προέδρους. Γνώριζαν πως το κλίμα ήταν προσωρινό και ότι η πολιτική τους θα απέδιδε. Και, στη σημερινή κρίση, μου φαίνεται πως το ίδιο θα πρέπει να κάνει και ο νυν πρόεδρος των ΗΠΑ, με τη σιγουριά του «yes, we can» που υπόσχεται να αποδώσει πολλά πριν το τέλος της θητείας του, παρά την αντίσταση των αντιπάλων του στο Κογκρέσο. Οι μεταρρυθμίσεις στο σύστημα υγείας, στο συνταξιοδοτικό, στα μπόνους της Wall Street και στη συμπεριφορά των τραπεζών μπορούν να κόψουν αρκετή από την αύρα απανθρωπιάς που χαρακτηρίζει τις ΗΠΑ και να τονώσουν την οικονομία, χωρίς όμως να θυσιάσουν την οικονομική άνεση της χώρας. Από τους Άικ, Ρίγκαν και Κλίντον, ο Ομπάμα μπορεί να μάθει πως το κόλπο είναι ακριβώς αυτό: Stay calm, carry on. Το μήνυμα της ήττας ήταν πως πρέπει να προχωρήσει πιο δυναμικά στον δρόμο που ήδη χάραξε για την προεδρία του, διότι έχει ακόμα να προσφέρει πολλά η πολιτική του «yes, we can».

> **Στην πολιτική πρέπει να ξέρεις πότε να επιμένεις και πότε να σταματάς**

Ωστόσο, υπάρχει ακόμα ένα ζήτημα, που είναι αρκετά σοβαρό για τη συνέχεια. Η ρήξη του Αϊζενχάουερ με το «στρατιωτικό-βιομηχανικό σύμπλεγμα», τα ριγκονομικά και η εμπορική πολιτική του Κλίντον, όταν είχαν πια εξυπηρετήσει τον σκοπό τους, από εργαλεία μετατράπηκαν σε ιδεολογήματα.

Κι εδώ έγκειται και το σημερινό πρόβλημα, τόσο διεθνώς όσο και στην Κύπρο. Στα οικονομικά και την πολιτική δεν χωρούν ιδεολογίες. Τα ριγκονομικά, που ισορρόπησαν την αμερικανική οικονομία, συνεχίστηκαν και ακόμα όταν έπαψαν να είναι χρήσιμα. Και, αφού ολοκληρώθηκε το έργο τους με την ανάκαμψη της οικονομίας, άρχισε ο κύκλος να αντιστρέφεται ξανά: Επέφεραν την αποθέωση της απληστίας, μεγαλύτερη ανισότητα και πολλές από τις σημερινές ανισορροπίες. Το δε ελεύθερο εμπόριο του Κλίντον ακολουθήθηκε με υπερβολικό ζήλο και έφτασε στο σημείο να δημιουργεί –εξαιτίας των πολιτικών– εκείνες τις ανισότητες και ασυμμετρίες που όλοι ήλπιζαν πως θα επιδιόρθωνε.

Η λατρεία των εργαλείων πολιτικής έφτασε σε τέτοιο επίπεδο, που πλέον οι πολιτικές δεν συνάδουν καν με την οικονομική θεωρία που τα στήριζε αρχικά. Η λογική του ελεύθερου εμπορίου εφαρμόζεται σήμερα με τρόπο που ακόμα και οι κύριοι διαμορφωτές της θεωρίας, όπως οι Στίγκλιτζ ή Κρούγκμαν, δεν αναγνωρίζουν καν τις θεωρίες τους, στις οποίες στηρίχθηκαν αρχικά οι πολιτικοί.

Σήμερα, ο Ομπάμα έχει την ευκαιρία να συνεχίσει την πολιτική του, αφού αυτή έχει ακόμα πολλά να προσφέρει. Ωστόσο, η ιστορία της χώρας του μας δίνει ένα σαφές μήνυμα: Η λογική και η νηφαλιότητα παραμένουν οι καλύτεροι σύμβουλοι. Αν τα πιο πάνω φαίνονται άσχετα με τα δικά μας, ας αναλογιστεί κανείς την τόλμη που χρειάστηκαν οι Αϊζενχάουερ, Ρίγκαν και Κλίντον για να πετύχουν κάτι που φάνταζε ακατόρθωτο, αλλά και την αφέλεια με την οποία οι πολιτικές τους υιοθετήθηκαν ως ιδεολογήματα όταν έπαψαν να είναι χρήσιμες, μέχρι που κατάντησαν επιζήμιες για την οικονομία και την κοινωνία.

Επίσης, πρέπει να προχωρήσει το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ).

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ACCOUNTSTECH SOLUTIONS LTD

sage PASTEL
PLATINUM BUSINESS PARTNER

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ**

Αντισταθμιστικά μέτρα

Η υποβάθμιση της κυπριακής οικονομίας από τον διεθνή οίκο αξιολόγησης Standard & Poor's (S&P) έγινε για πολύ συγκεκριμένους λόγους. Σύμφωνα με το αιτιολογικό της απόφασης, οι S&P εκφράζουν ανησυχίες για την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου των κυπριακών τραπεζών, γεγονός που αν συνδυαστεί με το δυσανάλογο, πάντα σε σχέση με την κυπριακή οικονομία, μέγεθος, δημιουργούνται σοβαροί κίνδυνοι για το σύστημα εν γένει. Πολλοί, βέβαια, στην Κύπρο επέλεξαν να αναλωθούν σε σενάρια συνωμοσίας και να αγνοήσουν την πραγματικότητα. Ακόμη και έτσι, όμως, το πρόβλημα παραμένει, δημιουργώντας σημαντικές προκλήσεις για το μέλλον.

Αυτή την περίοδο βλέπουν το φως της δημοσιότητας σημαντικές στατιστικές από τη Eurostat, αναφορικά με το ποσοστό των ατόμων που οι τραπεζικές τους υποχρεώσεις ξεπερνούν το μηνιαίο τους εισόδημα. Σύμφωνα με τον πίνακα που δημοσιεύεται, η Κύπρος βρίσκεται στην τέταρτη χειρότερη θέση μεταξύ των εταίρων της, με ποσοστό 6, όταν ο μέσος όρος των 27 ανέρχεται στο 4,8%. Σημαντική παρατήρηση αποτελεί το γεγονός ότι η συγκεκριμένη στατιστική καταγράφηκε πριν ταρακουνήσει η παγκόσμια οικονομική κρίση για τα καλά την κυπριακή οικονομία, συνέπεια της οποίας ήταν να βρεθούν χιλιάδες συμπατριώτες μας στην ανεργία. Είναι, λοιπόν, λογικό να υποθέσουμε ότι αν η συγκεκριμένη μέτρηση γινόταν σήμερα, το πρόβλημα για τη χώρα μας θα ήταν ακόμη μεγαλύτερο.

Πριν από μερικές εβδομάδες, σχολιάζοντας από αυτή εδώ τη στήλη τις θέσεις των S&P γύρω από την υποβάθμιση της χώρας, είχαμε διατυπώσει την άποψη ότι οι μελλοντικές ενέργειες για διόρθωση των δημοσίων οικονομικών δεν θα πρέπει να δημιουργούν περισσότερες επισφάλειες στο σύστημα. Με άλλα λόγια, θα ζητούσαμε να διαφυλαχθεί το αξιόχρεο των αδύναμων οικονομικά στρωμάτων ως κόρην οφθαλμού, αν δεν θέλαμε να εμπλακούμε σε περιπέτειες, με απρόβλεπτες συνέπειες. Έκτοτε, τα συγκυβερνώντα κόμματα κατέληξαν σε κοινή δράση, παρουσιάζοντας το πακέτο δημοσιονομικής εξυγίανσης, το οποίο χαρακτηρίσαμε κοινωνικά άδικο, λόγω του τρόπου που κατανέμει στην κοινωνία τα οικονομικά βάρη.

Η κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας το πρόβλημα που δημιούργησε στην οικονομία με τις αποφάσεις της, παρουσιάζεται έτοιμη να καταθέσει πακέτο αντισταθμιστικών μέτρων υπέρ αυτών που φαίνεται να πλήττονται περισσότερο από τις νέες φορολογίες. Οι όποιες αποφάσεις όμως θα πρέπει να αναμένονται μετά το τέλος του προσεχούς Ιανουαρίου, όταν θα ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της κυπριακής οικονομίας από την Ε.Ε. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα κρίνουν εν πολλοίς και το μέγεθος του αντισταθμίσματος που θα παραχωρηθεί, αν και θεωρείται απίθανο να είναι γενναιόδωρο, με δεδομένες τις εξαιρετικά περιορισμένες δυνατότητες των δημοσίων οικονομικών. Κατά πάσα πιθανότητα, λοιπόν, θα είναι μια κίνηση περισσότερο επικοινωνιακού και λιγότερο ουσιαστικού χαρακτήρα.

Η σφυγμομέτρηση της χριστουγεννιάτικης κίνησης στην αγορά, από την οποία πολλοί μικρομεσαίοι αναμένουν για να σώσουν τη χρονιά, είναι ενδεικτική του μουδιάσματος που επικρατεί. Η συγκεκριμένη κατάσταση, με οικονομικούς καθαρά όρους, δημιουργεί αλυσιδωτά προβλήματα στην ανάπτυξη, η οποία για πολλά χρόνια στηρίχθηκε στην ιδιωτική κατανάλωση. Λιγότερη ανάπτυξη σημαίνει λιγότερα έσοδα για το κράτος και άρα περιορισμένες δυνατότητες στήριξης των οικονομικά ασθενέστερων, οι οποίοι, λόγω της δομής της οικονομίας, συνιστούν πηγή αυξημένων επισφαλειών για το τραπεζικό σύστημα.

Ένα σημαντικό βήμα στήριξης των μικρομεσαίων αποτελεί αναμφισβήτητα ο εκσυγχρονισμός της ΑΤΑ υπέρ των χαμηλόμισθων. Μπορεί η κυβέρνηση να εμφανίζεται αποφασισμένη να προχωρήσει με το συγκεκριμένο θέμα, διαλαλώντας ότι είναι ευτυχής η συγκυρία ότι αυτό θα γίνει από μια φιλολαϊκή κυβέρνηση, αλλά, όπως θα πρέπει να έχει ήδη διδαχθεί, η χρονική στιγμή που λαμβάνεται μια απόφαση είναι πολλές φορές σημαντικότερη και από την ίδια την απόφαση. Το συγκεκριμένο θέμα, συνεπώς, θα πρέπει να ανοίξει άμεσα και να συζητηθεί με αποφασιστικότητα και τόλμη, ώστε να ρυθμιστεί το συντομότερο δυνατόν. Μια δικαιότερη, υπέρ των χαμηλόμισθων, ΑΤΑ θα αποτελέσει ένα ουσιαστικό αντισταθμιστικό μέτρο στις πρόσφατες φορολογίες.

Το πρόβλημα, όμως, δεν επιλύεται συνολικά, εφόσον σημαντικό μέρος του πληθυσμού δεν καλύπτεται από την ΑΤΑ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το κράτος θα πρέπει να κινηθεί στοχευμένα, αφού προηγουμένως ενισχύσει τη ρευστότητα των δημοσίων ταμείων, εφαρμόζοντας πολιτικές για δίκαιη ανακατανομή του πλούτου ως απαραίτητη συνθήκη για έξοδο από την κρίση.

ystavrinides@gmail.com

ΔΗΚΤΗΣ

Τα κακά λαθρομεταναστάκια από τη Βουλγαρία αν μη τι άλλο τηρούν τις παραδόσεις. Τους εργοδότες να πιάσεις, Σωτηρούλλα.

ΚΥΠΕ

Αιρετικό;

Σε συνέντευξή του ο Αρχιεπίσκοπος δηλώνει πως δεν διάβασε το Σχέδιο Ανάν. Είχε, ωστόσο, άποψη και μάλιστα έντονη. Εμείς σημειώνουμε τις δύο πιθανότητες για όσους κρίνουν κείμενα που δεν διαβάζουν: Πρώτον, θα το κρίνουν λάθος. Δεύτερον, αν θα είναι αυτό που οι πολιτικοί επιστήμονες και κοσμικοί φιλόσοφοι αποκαλούν «αιρετικοί εν τη αληθεία» και το κρίνουν ορθά, κατά τύχη και μόνο θα είναι δίκαιο. Ποιο από τα δύο ισχύει δεν μας αφορά εμάς.

Άλλη φορά

Άλλη φορά πρέπει να δώσουμε εντολή στους διπλωμάτες μας και στον ΟΗΕ ότι αν θέλουν να δεχόμαστε λύσεις, να τις γράφουν σε πιο μικρά κείμενα. Διότι προφανώς δεν ενδιαφέρονται αρκετά κάποιοι, κατά τ' άλλα πατριώτες, να διαβάσουν πάνω από 500 σελίδες. Αλληλούια.

Κατά Λουκάν 10,27

Συμπίπτουν, όπως είπε επίσης ο Αρχιεπίσκοπος, οι δικές του απόψεις με εκείνες του ΕΛΑΜ, διότι αμφότεροι δεν θέλουν λαθρομετανάστες. Δεν είμαστε σίγουροι, αλλά εμείς διερωτόμαστε αν συμπίπτουν και στα άλλα. Λόγου χάρη να δέρνουμε τους Νιγηριανούς μέσα στον δρόμο, διότι είναι Νιγηριανοί. Αναμένουμε εγκύκλιο με την οποία η βία και το μίσος θα κατατάσσονται στις χριστιανικές αρετές. Πού είσαι Αγιά Βαρβάρα μου, που ξέρεις πώς να τους απαντήσεις...

Φιλική

Ακούσαμε, μάλιστα, την περασμένη Πέμπτη, από το ραδιόφωνο της «Εκκλησίας», πως ο ΕΛΑΜ είναι «η νέα Φιλική Εταιρεία». Να δείτε που θα μας πουν σε λίγο πως ο Σκουφάς μοίραζε ξύλο στους Μολδαβούς και ο Υψηλάντης σκότωνε τους Βλάχους λαθρομετανάστες. Εμείς θα πληρώνουμε εδώ για κάποιους από τους «ιερωμένους». Αυτοί, όπως φαίνεται, θα πληρώσουν μετά.

Απορία

Μας μένει η απορία, ω Νεοέλληνες: Στην Οδησσό οι Φιλικοί θεωρούνταν (λαθρο)μετανάστες; Πατριωτισμός είναι να αγαπάς την πατρίδα που έχεις, όχι την πατρίδα που θα ήθελες να είχες.

Το δώρο

Μπάλες ποδοσφαίρου, καλαθόσφαιρας και πετόσφαιρας πήρε ο πρόεδρος της Βουλής στα στρατευμένα νιάτα μας για τα Χριστούγεννα, με εξαίρεση τα ΛΟΚ που έλαβαν PS3. Από τη μια, καλό είναι να παίζει ο ανιψιός μας λίγο. Από την άλλη, πρώτοι στην εκπαίδευση, πρώτοι και στη σχόλη. Ή, αγγλιστί, work hard, play hard. Δική μας ελπίδα είναι ο καραβανάς που είπε πως θα μάθουν «combat» από το PS3, να το είπε για αστείο. Διότι, εσχάτως, δεν μπορεί κανείς να είναι βέβαιος με όσα βλέπουμε.

Στοίχημα

Είχαμε ξαναγράψει το σχόλιο κάποιου άγνωστου εξ Ελλάδος. Είχε γίνει σε αεροδρόμιο της Ευρώπης και σε ανύποπτο χρόνο, αλλά είναι κάτι παραπάνω από σχετικό αυτή την εβδομάδα: «Κι εσείς, στην Κύπρο», λέει, «από τότε που μπήκε το πρωτάθλημά σας στο στοίχημα όλο εκπλήξεις έχετε». Να δεις τι σου 'χω για μετά, μεγάλε...

Το shellacking

Σημειώστε, μετά το shellacking (κοινώς «ξύλο») που έφαγε στις ενδιάμεσες εκλογές της χώρας του ο Αμερικανός Πρόεδρος, Μπαράκ Ομπάμα, πόσα κέρδισε με εχθρικό κοινοβούλιο: Διέγραψε το «don't ask, don't tell», την πολιτική για τους ομοφυλόφιλους στον στρατό, που αποτελούσε καυτή πατάτα και επικύρωσε τη νέα Συνθήκη START για τα πυρηνικά όπλα. Πέρασε επίσης φορολογικό νομοσχέδιο, μέτρα για το προσωπικό άμεσης επέμβασης της 11ης Σεπτεμβρίου και νέους κανόνες για την υγιεινή των τροφίμων. Πέρασε, ακόμη, νομοσχέδιο για τη διατροφή των παιδιών, ενώ προσβλέπει και σε επικύρωση των προσπαθειών του για αναθεώρηση της Συνθήκης του Μόντρεαλ. Όλα αυτά εντός δύο μηνών και με Κογκρέσο που όχι μόνο δεν τον στηρίζει, αλλά τον μισεί. Εξελίσσεται ο νέος κι οι δικοί μας ας μαθαίνουν τι θα πει προσαρμοστικότητα.

Πράσινοι

Γράψαμε την περασμένη εβδομάδα πως οι Οικολόγοι στέλλουν καθημερινά fax, αντί για email, γεγονός που δεν δημιουργεί και τόσο καλή εντύπωση για τις «πράσινες» καταβολές του κόμματος. Η Τράπεζα Κύπρου, όμως, ανακοίνωσε πως δεν θα εκδίδει στο χαρτί τις ετήσιες εκθέσεις της, αλλά θα τις διαθέτει ηλεκτρονικά, μειώνοντας έτσι το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του ομίλου. Αυτά τα μικρά-μικρά βοηθούν και πρέπει σε όλους μας να γίνουν συνείδηση. Άσε που και ο όμιλος θα γλυτώσει και λεφτά.

Σφαγή

Δεν καταβλήθηκε ο 13ος μισθός στο σφαγείο και αρνούνται οι υπάλληλοι να εργαστούν υπερωρίες. Πάει προς Eurocypria πλευρά εδώ και καιρό το σφαγείο, αλλά κάποιοι αρνούνται να το δώσουν σε ιδιώτη, μπας και σωθεί. Μιας και χάσαμε το κρέας, ας κρατούμε τουλάχιστον το μαχαίρι. Σωστά, υπουργέ;

Ό,τι πάει, έρχεται

Τις ευχές και τα κάλαντα παιδιών από τη Βουλγαρία δέχτηκε την περασμένη εβδομάδα η υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Σωτηρούλα Χαραλάμπους. Μάλλον θα της θύμισαν τα φοιτητικά της χρόνια στη Σόφια. Αυτά τα λαθρομεταναστάκια που μας καταστρέφουν, τηρούν τουλάχιστον τις παραδόσεις των ημερών.

diktis@kathimerini.com.cy

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

46,8% των νοικοκυριών στην Κύπρο έχουν δύο ανήλικους, σύμφωνα με στοιχεία της Κομισιόν. Στην Ε.Ε., ο μέσος όρος είναι 38,9%. Πολύτεκνα στην Κύπρο είναι το 2,2% των νοικοκυριών, έναντι 2,6% στην υπόλοιπη Ευρώπη.

12η κατατάσσεται η Κύπρος στην εισοδηματική ανισότητα, ανάμεσα στα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε. Χειρότερη η Λιθουανία, με δεύτερη τη Ρουμανία, σύμφωνα με στοιχεία της Κομισιόν.

85% των Κυπρίων, το πιο ψηλό ποσοστό στην Ε.Ε., δηλώνουν πως συναντούν τους φίλους τους τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα. Χειρότερη είναι η Πολωνία, όπου μόλις το 42% του πληθυσμού βλέπει τους φίλους του συχνά.

95,5% των Κυπρίων έλαβαν μέρος σε οργανωμένα κοινωνικά σύνολα το 2006, το έτος με τα τελευταία στοιχεία, σύμφωνα με την Κομισιόν. Στην Ουγγαρία, το ποσοστό ήταν μόλις 21,3%. Τα σύνολα συμπεριλαμβάνουν ΜΚΟ, την εκκλησία, ανθρωπιστικές οργανώσεις, φιλανθρωπία και πολιτικά κόμματα.

6% των Κυπρίων δηλώνουν πως δεν μπορούν να ζητήσουν βοήθεια από φίλους ή συγγενείς, σύμφωνα με την Κομισιόν. Η Κύπρος κατατάσσεται 15η στον σχετικό πίνακα. Στην Ιταλία (27η), το ποσοστό είναι σχεδόν 16%, ενώ στην Δανία (1η), μόλις 2%.

ΑΡΘΡΟ Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Οικονομική κρίση και δημόσιος τομέας

Η δημαγωγία της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ στηρίζει τους επιχειρηματίες που θέλουν κέρδη χωρίς να δίνουν τίποτα στο εργαζόμενους

Τον τελευταίο ενάμιση περίπου χρόνο παρακολουθώ με μεγάλη απογοήτευση την κλιμακωτή αύξηση των επιθέσεων που δέχονται οι δημόσιοι υπάλληλοι σε σχέση με τα ωφελήματα και τους μισθούς που λαμβάνουν. Στην κατηγορία αυτή των εργαζομένων ανήκω τα τελευταία 10 και πλέον χρόνια και εγώ. Έχοντας ζήσει και δουλέψει, για άλλα περίπου τόσα, στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο και το εξωτερικό, οφείλω να ομολογήσω ότι ούτε ντρέπομαι, ούτε έχω να απολογηθώ σε κανένα επειδή ανήκω σ' αυτή την κατηγορία, παρ' όλα τα κακά που αναγνωρίζω ότι υπάρχουν στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η δημόσια υπηρεσία. Άλλο, όμως, οι ελλείψεις και οι αδυναμίες στους μηχανισμούς λειτουργίας του Δημοσίου και άλλο οι μισθοί και τα ωφελήματα που έχουν οι εργαζόμενοι στον κρατικό τομέα. Η σύνδεση των δύο προκαλεί και μπερδεύει την κοινωνία και μέχρι σήμερα καταφέρνει να διαχωρίζει τους εργαζόμενους σε «προνομιούχους» και μη, μετατρέποντας έτσι σταδιακά μια ανθρώπινη αδυναμία σε ζήλια που δηλητηριάζει την κοινωνία.

Η θόλωση του τοπίου και η συνεχής αναφορά σε προνόμια που έχουν οι υπάλληλοι στον κρατικό τομέα εξυπηρετεί απόλυτα την ΟΕΒ και το ΚΕΒΕ, επειδή τα μέλη τους, χάριν μεγιστοποίησης του κέρδους, δεν επιθυμούν να προσφέρουν στους δικούς τους εργαζόμενους περισσότερα δικαιώματα. Έτσι, αντί οι εργασιακές συνθήκες να εξελίσσονται, οδηγούνται προς τα πίσω, φτάνει για όσους έτυχε στη ζωή να καταλήξουν εργάτες ή υπάλληλοι και όχι εργοδότες επιχειρηματίες, να είναι οι ίδιες. Έχουν αρπαχτεί από την κρίση που, ας μην ξεχνούμε, δεν την έχουν δημιουργήσει σε καμία χώρα οι δημόσιοι υπάλληλοι, αλλά την προκάλεσαν κάποιοι έξυπνοι γιάπηδες της Wall Street με την κάλυψη και την ανοχή μιας σειράς διεφθαρμένων πολιτικών, για να αρχίσουν τον πόλεμο και τις ιαχές εναντίον των δημοσίων υπαλλήλων. Ως να είμαστε μια κάστα εργαζομένων που κολυμπάμε στα πλούτη και την ευμάρεια και δεν μας αγγίζει καμία έγνοια ή αγωνία στη ζωή. Λες και είμαστε ένα παρασιτικό κομμάτι της κοινωνίας, όπου όλοι εργάζονται για μας και εμείς καθόμαστε και αναμένουμε τον μισθό μας κάθε τέλος του μήνα να κατατεθεί στην τράπεζα. Μόνο αδαείς μπορεί να νομίζουν ότι οποιαδήποτε οικονομία ή κοινωνία μπορεί να δουλέψει χωρίς το Δημόσιο. Ότι οποιαδήποτε επιχείρηση μπορεί να εργαστεί και να παραγάγει εάν δεν εργαστεί η δημόσια υπηρεσία. Ότι οποιαδήποτε κυβέρνηση, ανεξαρτήτως χρώματος και ιδεολογίας, μπορεί να επιδείξει έργο χωρίς οι κυβερνητικοί εργάτες και δημόσιοι υπάλληλοι να δουλέψουν γι' αυτήν.

Λάθη, κενά, παραλείψεις, αναποτελεσματικότητα, κακοδιοίκηση υπήρχε και θα υπάρχει στο Δημόσιο. Γιατί το Δημόσιο δεν είναι τίποτε άλλο από ένας καθρέφτης της κοινωνίας. Αυτοί είμαστε, τους συγκεκριμένους πολιτικούς εκλέγουμε και αυτοί καθορίζουν σε κάθε περίπτωση το πόσο καλά ή κακά θα λειτουργεί η δημόσια υπηρεσία. Με τις αποφάσεις που λαμβάνουν για τους διορισμούς και τις προαγωγές, με τους νόμους και τους κανόνες που ψηφίζουν και με το πόσο επιτρέπουν ή λαμβάνουν υπόψη τους ανεξάρτητους θεσμούς ελέγχου και άλλους που συστήνουν. Δεν μπορεί η Κύπρος να έχει την κρατική υπηρεσία που έχει η Σουηδία ή η Αγγλία, γιατί δεν έχει ούτε την παιδεία, ούτε τον πολιτισμό και ούτε την κουλτούρα που έχουν αναπτύξει οι χώρες αυτές. Και ασφαλώς, για τους ίδιους λόγους, η Κύπρος δεν έχει και ούτε μπορεί να έχει από τη μια μέρα στην άλλη τον ιδιωτικό τομέα που έχουν αυτές οι χώρες.

Την καινοτομία, την εξυπηρέτηση, τις τιμές, τα επιχειρηματικά αντανακλαστικά και το βάθος που διαθέτουν οι εταιρείες τους για να παραμένουν χρόνια τώρα ισχυρές. Συνεπώς, δεν μπορεί η ΟΕΒ και το ΚΕΒΕ να συγκρίνουν μόνο επιλεκτικά και να κατηγορούν το Δημόσιο γιατί δεν είναι όπως το Δημόσιο π.χ. της Γερμανίας ή της Δανίας. Θα πρέπει και αυτοί να δουν πού υστερούν και γιατί ο ιδιωτικός τομέας που εκπροσωπούν πάσχει. Γιατί με την παραμικρή κρίση καταβαραθρώνεται και αναζητεί διεξόδους ή άλλοθι μέσω της δαιμονοποίησης των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων.

Η οικονομία έχει προβλήματα και μάλιστα σοβαρά, αλλά δεν είναι κοντά στην άβυσσο, όπως ορισμένοι την παρουσιάζουν. Το Δημόσιο έχει προβλήματα, όμως η αφαίρεση δικαιωμάτων και η μείωση μισθών δεν είναι ο τρόπος για να διορθωθούν. Τίποτε που να έχει κερδηθεί με αγώνες δεν εκχωρείται και τίποτε δεν δίδεται πίσω εάν όλοι, και ιδίως όσοι φοροδιαφεύγουν, δεν καταβάλουν στα ταμεία του κράτους όσα τους αναλογούν. Οι πλουτοκράτες και οι επιχειρηματίες έχουν μεγαλύτερη ευθύνη στην κοινωνία και οφείλουν με τη σειρά τους να επωμιστούν το κόστος της κρίσης κατά τον ίδιο ή ανάλογο τρόπο που κάποτε απολάμβαναν αυξημένα κέρδη. Η άδικη και υστερόβουλη επίθεση εναντίον των δημοσίων υπαλλήλων, εάν συνεχιστεί, μόνο βαθύτερη ρήξη μπορεί να φέρει, με απροσμέτρητες συνέπειες για όλους. Το βέβαιο είναι πως όσα και να πάρουν από τους δημόσιους υπαλλήλους, δεν θα τα δώσουν στους υπαλλήλους του ιδιωτικού τομέα. Εμείς, μια φορά, θα παλέψουμε, όχι μόνο για τα δικά μας δικαιώματα, αλλά και για τα δικαιώματα όλων των εργαζομένων, όσο και αν αρκετοί μπορεί να μην το αντιλαμβάνονται.

Ο κ. Κώστας Ιωάννου είναι πρόεδρος του Κλάδου Λειτουργών Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως.

Με τρία όπλα κατά νέων επιθέσεων η Ευρωζώνη

Μεγαλύτερη εμπλοκή της ΕΚΤ, ενισχυμένος μηχανισμός βοήθειας, έκδοση ευρωομολόγου

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Το 2010 τελειώνει με την Ευρωπαϊκή Ενωση να αποφασίζει στη Σύνοδο Κορυφής του Δεκεμβρίου την ίδρυση του τρίτου μηχανισμού οικονομικής διάσωσης. Τον Μάιο η Ευρωζώνη απειλήθηκε ευθέως με κατάρρευση, απειλή που αντιμετώπισε, προσωρινά, διασώζοντας την Ελλάδα και ιδρύοντας το Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (EFSF) με κεφάλαια 750 δισ. ευρώ. Παρ' όλα αυτά, η κρίση δημοσίου χρέους ήταν από την αρχή κρίση εμπιστοσύνης προς την ίδια την Ευρωζώνη, γι' αυτό και η μεμονωμένη διάσωση της Ελλάδας, αργότερα και της Ιρλανδίας, δεν σταμάτησε την εξάπλωσή της. Η μάχη για την επιβίωση της Ευρωζώνης αναμένεται να ενταθεί τις πρώτες εβδομάδες του νέου χρόνου, οπότε και η Ενωση θα κληθεί εκ των πραγμάτων να αντιμετωπίσει συνολικά το πρόβλημα.

Στις Βρυξέλλες έχει ήδη συσταθεί «ομάδα εργασίας» που ουσιαστικά προετοιμάζει Μνημόνιο για την Πορτογαλία

Η δημιουργία τριών μηχανισμών οικονομικής διάσωσης (ελληνικός, προσωρινός ευρωπαϊκός και μόνιμος ευρωπαϊκός με ισχύ από το 2013), αποτελεί ταυτόχρονα απόδειξη της θέλησης των Ευρωπαίων ηγετών να διαφυλάξουν την ενότητα της Ευρωζώνης και της αποφασιστικότητάς τους να αντιμετωπίσουν την ουσία του προβλήματος: οι αγορές δεν αμφισβητούν απλώς τη δυνατότητα των περιφερειακών οικονομιών να αποπληρώσουν τα χρέη τους, αλλά τη δυνατότητα της Ευρωζώνης να επιβιώσει χωρίς να γίνει οικονομική ένωση. Ηδη οι οίκοι αξιολόγησης έριξαν τις προηγούμενες ημέρες «προπαρασκευαστικά πυρά» κατά της Πορτογαλίας και της Ισπανίας και προειδοποιούν για την Ελλάδα (Moody's - Fitch). Την ίδια ώρα, όμως, υπολογίζεται ότι το ισπανικό Δημόσιο και οι ισπανικές τράπεζες πρέπει να αντλήσουν από τις αγορές 290 δισ. ευρώ το 2011 και η Πορτογαλία περίπου 50 δισ. Στις Βρυξέλλες είναι γνωστό ότι στη γενική διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων της Κομισιόν ήδη έχει συσταθεί «ομάδα εργασίας» που ουσιαστικά προετοιμάζει Μνημόνιο για την Πορτογαλία. Στη Σύνοδο Κορυφής του Δεκεμβρίου ήταν σαφές ότι τα κράτη-μέλη δεν ήταν έτοιμα να προχωρήσουν σε νέα μέτρα. Ολοι περιμένουν να συμβεί το μοιραίο, δηλαδή η νέα επίθεση κατά της Ευρωζώνης, προκειμένου να αντιδράσουν.

Είναι αλήθεια ότι παρά τις πολύ έντονες εσωτερικές αντιθέσεις η Ευρωζώνη κατάφερε να πάρει στη διάρκεια της χρονιάς σημαντικές αποφάσεις που ουσιαστικά ανοίγουν τον δρόμο για τη μετεξέλιξή της σε οικονομική ένωση. Το πρόβλημα είναι ότι τα εν λόγω μέτρα αφενός δεν αντιμετωπίζουν το άμεσο πρόβλημα της Ισπανίας και της Πορτογαλίας και ότι αφετέρου δεν είναι αρκετά τολμηρά. Στην πράξη τρεις τρόποι άμεσης παρέμβασης διαθέτει αυτή τη στιγμή η Ευρωζώνη.

● **Ο πρώτος** είναι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να αγοράσει (πολύ) περισσότερα κρατικά ομόλογα. Μέχρι σήμερα η ΕΚΤ έχει δαπανήσει περίπου 74 δισ. ευρώ για να αγοράσει κρατικά ομόλογα της «περιφέρειας», ωστόσο είναι σαφές ότι δεν επιθυμεί τη συνέχιση αυτής της πολιτικής.

● **Το δεύτερο** «όπλο» της Ευρωζώνης στη μάχη κατά των αγορών είναι να αυξήσει τα κεφάλαια του προσωρινού μηχανισμού βοήθειας και να του δώσει τη δυνατότητα να αγοράζει κρατικά ομόλογα από τις αγορές. Γερμανία και Γαλλία θεωρούν ότι μια τέτοια απόφαση είναι πρόωρη.

● **Τα δύο πρώτα** μέτρα ίσως να αντιμετωπίσουν την πίεση των αγορών, αλλά δεν αντιμετωπίζουν την ουσία του προβλήματος. Μόνο με την έκδοση ευρωομολόγων θα πειστούν οι αγορές για τη θέληση της Ευρωζώνης να προστατέψει τα μέλη της και να χρηματοδοτήσει την οικονομική ανάκαμψή τους.

Απλουστευτικά, η Ενωση είναι χωρισμένη σε πλούσιο Βορρά και φτωχό Νότο στο θέμα των ομολόγων. Στην πραγματικότητα σήμερα καμία χώρα δεν είναι έτοιμη για τα ευρωομόλογα, διότι κανείς ηγέτης, παραδόξως ούτε όσοι τάσσονται υπέρ των ευρωομολόγων, δεν είναι πρόθυμος να εκχωρήσει στην Ευρωζώνη τη χάραξη συνολικά της οικονομικής πολιτικής της χώρας του. Οικονομική ένωση χωρίς κεντρική χάραξη συνολικά της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών δεν είναι εφικτή. Το αξίωμα πρέπει να το αποδεχθούν πρώτα τα πιο αδύναμα κράτη-μέλη. Η αξίωση για περισσότερα δικαιώματα χωρίς περισσότερες υποχρεώσεις δεν πρόκειται ποτέ να γίνει αποδεκτή.

Χρονολόγιο εξελίξεων το επόμενο εξάμηνο

Ιανουάριος

17-18
Συμβούλιο Eurogroup - EcoFin όπου αναμένεται να υιοθετηθεί η επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής των δανείων προς την Ελλάδα και να εγκριθεί τυπικά η καταβολή της τρίτης δόσης.

Εντός του Ιανουαρίου αναμένεται η κατάθεση προτάσεων από Γερμανία και Γαλλία για στενότερο συντονισμό των κρατών-μελών σε θέματα φορολογίας και εργασίας.

Φεβρουάριος

4
Σύνοδος κορυφής για την Ενέργεια και την Καινοτομία. Ανάλογα με την εξέλιξη της κρίσης ενδεχομένως να ληφθούν και αποφάσεις για την Ευρωζώνη.

14-15
Συμβούλιο Eurogroup - EcoFin όπου αναμένεται να συζητηθεί η τρίτη ενδιάμεση αξιολόγηση του ελληνικού προγράμματος οικονομικής προσαρμογής.

Μάρτιος

14-15
Συμβούλιο Eurogroup - Ecofin όπου αναμένεται να συμφωνηθούν οι τελικές λεπτομέρειες για τον μόνιμο Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM).

24-25
Σύνοδος κορυφής όπου αναμένεται να εγκριθεί τυπικά η αναθεώρηση της Συνθήκης της Λισσαβώνας και οι τελικές λεπτομέρειες του ESM. Η Κομισιόν θα παρουσιάσει δείκτες για τον εντοπισμό μακροοικονομικών ανισορροπιών.

Μέχρι τον Ιούλιο θα πρέπει να έχουν παρουσιαστεί οι νομοθετικές προτάσεις για το νέο Σύμφωνο Σταθερότητας και να έχουν ψηφιστεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Κορύφωση της επίθεσης των αγορών

Αρχικά κατά της Πορτογαλίας και της Ισπανίας αναμένεται τις πρώτες εβδομάδες του 2011. Από τη σφοδρότητα της επίθεσης και τις συνέπειές της θα εξαρτηθεί και η αντίδραση της Ευρωζώνης.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πρώτα βήματα προς την οικονομική ένωση

Η δημιουργία των μηχανισμών διάσωσης, ιδίως του μόνιμου, κατά παράβαση του πνεύματος της Συνθήκης του Μάαστριχτ, είναι το πρώτο βήμα για τη δημιουργία οικονομικής ένωσης. Υπό την έννοια ότι η Ευρωζώνη αναλαμβάνει να χρηματοδοτήσει τα κράτη-μέλη που ζητούν βοήθεια με αντάλλαγμα το δικαίωμα να χαράσσει τη συνολική οικονομική πολιτική τους, όπως είναι προφανές από τα Μνημόνια που υπέγραψαν Ελλάδα και Ιρλανδία. Τον περασμένο χρόνο η Ενωση έλαβε αποφάσεις που μεσοπρόθεσμα θα ενισχύσουν τη συνοχή και τη δύναμή της, ενώ ανοίγουν τον δρόμο για τη δημιουργία οικονομικής ένωσης.

Ηδη από την άνοιξη θα εφαρμοστεί το οικονομικό εξάμηνο. Δηλαδή, τα κράτη-μέλη της Ενωσης θα υποβάλουν τα προσχέδια για τον προϋπολογισμό τους στο Συμβούλιο και την Κομισιόν, προκειμένου να ελεγχθεί ότι ακολουθούν την οικονομική πολιτική της Ενωσης.

Μέχρι τον Ιούλιο θα πρέπει να ψηφιστούν οι νομοθετικές προτάσεις για την αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ). Το νέο ΣΣΑ προβλέπει την επιβολή νωρίτερα και ημιαυτόματα αυστηρότερων ποινών για υπερβολικό έλλειμμα (3% του ΑΕΠ) και χρέος (60% του ΑΕΠ).

Η σημαντικότερη καινοτομία αφορά τον εντοπισμό και την υποχρεωτική διόρθωση μακροοικονομικών ανισορροπιών, όπως απώλεια ανταγωνιστικότητας, υπερβολικά ελλείμματα ή πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, ύπαρξη «κλειστών» αγορών αγαθών ή εργασίας, δημιουργία «φούσκας» στα ακίνητα κ.λπ.

It was a **taft** task...
...but we were **tougher!**

Ασημένιος Ερμής, στα Ermis Awards.

"Σκίζοντας την οθόνη με στιλ πήραμε το silver Ermis στην κατηγορία web banner, για το Taft Gel της GPM-Henkel . Τα Ermis Awards είναι ο κορυφαίος θεσμός βράβευσης της δημιουργικότητας στην επικοινωνία σε Ελλάδα και Κύπρο."

gnomi
communication consultants

Υφίστανται οι προκλήσεις για το 2011

Ημικρατικοί και εξοικονομήσεις θα κρίνουν την πορεία του 2011, λέει ο Σταυράκης

Η ανανέωση της δέσμευσης του Προέδρου Χριστόφια για εμπλοκή του στον διάλογο με το συνδικαλιστικό κίνημα για επίλυση του συνταξιοδοτικού, μπορεί να αποτελέσει καταλυτικό παράγοντα για την επιτυχία της όλης προσπάθειας.

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Ο στόχος που είχε θέσει η κυβέρνηση για το 2010, δηλαδή η έξοδος από την ύφεση, έχει επιτευχθεί πλήρως, σημείωσε ο υπουργός Οικονομικών, Χαρίλαος Σταυράκης, σε διάσκεψη Τύπου που έγινε την περασμένη εβδομάδα. Η κυβέρνηση προσβλέπει πλέον στην επίτευξη των στόχων του 2011, που είναι, σύμφωνα με τον υπουργό, «η εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, διατηρώντας τον κοινωνικό και αναπτυξιακό χαρακτήρα της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης».

Η οικονομία έχει εξέλθει της ύφεσης από το πρώτο τρίμηνο του 2010, όταν καταγράφηκε θετικός ρυθμός ανάπτυξης σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2009. Ωστόσο, σημειώνεται πως η οικονομική ανάπτυξη δεν μεταφράζεται αυτόματα και σε έξοδο από την κρίση, αφού υφίστανται ακόμα σημαντικές πιέσεις στην κυπριακή οικονομία. Όλες οι ενδείξεις και τα διαθέσιμα στοιχεία, δείχνουν πως η πορεία ανάκαμψης θα συνεχίσει να είναι θετική, αλλά ρηχή και δεν θα πρέπει να αναμένεται ούτε νέα ύφεση και κρίση «σχήματος w», ούτε όμως και σημαντικά αισθητή ανάπτυξη.

Σύμφωνα με τις αρχικές εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς να υπολογίζονται οι εξελίξεις Δεκεμβρίου, εκτιμάται πως το δημοσιονομικό έλλειμμα φέτος θα ανέλθει σε 5,5% του ΑΕΠ, με βελτίωση το 2011 που εκτιμάται στο 3,8%. Όσον αφορά στην ανάπτυξη, η κυβέρνηση εκτιμά πως το έτος θα κλείσει με ανάπτυξη 0,8%, ενώ για το 2011 αναμένεται πως το ΑΕΠ θα μεγαλώσει κατά 1,5%. Σχετικά με το χρέος, εκτιμάται πως αυτό θα κλείσει στο 61% του ΑΕΠ φέτος και στο 61,6% του χρόνου.

Δημόσιο

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι, παρά το γεγονός ότι η οικονομία καταγράφει ανάπτυξη, η ανεργία συνεχίζει να σημειώνει, επίσης, αύξηση. Το φαινόμενο της «ανάπτυξης χωρίς εργασία» είναι αρκετά σύνηθες, ιδίως τις τελευταίες δεκαετίες (αλλά και σε ορισμένα επεισόδια στο τέλος του 19ου αιώνα), και θα πρέπει να αναμένεται πως η μείωση της ανεργίας δεν είναι επικείμενη. Το γεγονός αυτό θα ενισχύσει τις πιέσεις στα δημόσια οικονομικά και τίθεται το ερώτημα κατά πόσον οι εκτιμήσεις για τόνωση των εσόδων από την αύξηση του ΑΕΠ, μπορεί να αποδειχθούν κάπως αισιόδοξες.

Ο λόγος είναι πως η ανάπτυξη χωρίς τόνωση της απασχόλησης, διαφοροποιεί ορισμένα από τα δεδομένα στα οποία στηρίζονται οι υπολογισμοί. Πρώτο, διότι η ανάπτυξη που δεν συνοδεύεται από «κλασική» αύξηση της απασχόλησης, αφορά κυρίως τομείς όπου το κεφάλαιο χρησιμοποιείται ως πόρος παραγωγής σε μεγαλύτερο βαθμό από το εργατικό δυναμικό. Έτσi, δεν προκύπτουν οι δευτεροβάθμιες «επιπτώσεις» της ανάπτυξης, όπως η τόνωση της ζήτησης και η αύξηση της κατανάλωσης στην οικονομία. Το γεγονός ότι δεν αυξάνεται η κατανάλωση και η ζήτηση όσο υπολογίζεται με βάση τα μοντέλα, συνεπάγεται, με τη σειρά του, χαμηλότερη τόνωση των εσόδων του κράτους.

Πέρα από τις δαπάνες, ανησυχίες υπάρχουν και για τα έσοδα

Δεύτερο, η ανάπτυξη χωρίς αύξηση της απασχόλησης αφορά, σε μεγάλο βαθμό, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες μπορεί να καταγράφουν μια αύξηση στον τζίρο κύκλο εργασιών τους, αλλά αυτό δεν μεταφράζεται κατ' ανάγκη σε αυξημένα κέρδη, γεγονός που επίσης επιδρά αρνητικά στα έσοδα του κράτους. Άλλα αυξημένα κέρδη που αφορούν τις μεγάλες επιχειρήσεις, μπορεί να προέρχονται, είτε από δραστηριότητες κυπριακών επιχειρήσεων στη διεθνή αγορά (πχ. τράπεζες), είτε, αντίθετα, από δραστηριότητες ξένων επιχειρήσεων στην Κύπρο. Μέχρι σήμερα, οι υπολογισμοί δείχνουν πως το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν και το

Ικανοποιημένος παρουσιάζεται ο υπουργός Οικονομικών.

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Κύπρο είναι περίπου ίσα, αλλά δεν είναι βέβαιο αν αυτό αλλάζει τα τελευταία δύο χρόνια, στρεβλώνοντας τους υπολογισμούς στους οποίους βασίζονται τα μοντέλα που θέλουν ελαστικότητα των κρατικών εσόδων προς το ΑΕΠ, ύψους 1,1.

Αυτό που μπορεί να λεχθεί με βεβαιότητα, όμως, είναι πως η οικονομία περνά από δομικές αλλαγές στην παρούσα φάση, κάτι που φαίνεται και από το γεγονός ότι αποκλίνει για πρώτη φορά το εμπορικό έλλειμμα από το έλλειμμα πληρωμών.

Ειδικές κατηγορίες

Όσον αφορά στον αναπτυξιακό προϋπολογισμό και τον κοινωνικό προϋπολογισμό, δεν είναι ακόμα βέβαιο τι κινήσεις θα κάνει η κυβέρνηση. Όσον αφορά στον κοινωνικό προϋπολογισμό, θεωρείται σημαντική η στόχευσή του, αφού χωρίς στόχευση δεν θα είναι δυνατές οι εξοικονομήσεις χωρίς επιπτώσεις στους έχοντες ανάγκη. Σημειώνεται δε, πως στην Κύπρο η επίδραση των κοινωνικών παροχών, «ανεβάζει» πάνω από το όριο της φτώχειας λιγότερους πολίτες απ' ό,τι συμβαίνει σε μεγάλο βαθμό στην υπόλοιπη Ευρώπη. Έτσι, αποδεικνύεται πως γίνονται, διαχρονικά, σπατάλες, ενώ ταυτόχρονα προκύπτει πως οι έχοντες ανάγκη λαμβάνουν λιγότερα βοηθήματα απ' ό,τι χρειάζονται. Για να μπορεί το κράτος να κάνει εξοικονομήσεις, επομένως, θα πρέπει να προχωρήσει η στόχευση των κοινωνικών παροχών.

Η κυβέρνηση έχει εδώ και καιρό διαμηνύσει την πρόθεσή της να προχωρήσει με τη στόχευση, ενώ ορισμένες κινήσεις έχουν ήδη γίνει (π.χ. πασχαλινό επίδομα). Ωστόσο, ευρύτερες κινήσεις δεν εντοπίζονται επί του παρόντος, ενώ και η αντιπολίτευση συμβαδίζει με διάφορα σύνολα που αντιστέκονται στη στόχευση, καθιστώντας έτσι ακόμα πιο δύσκολη την προσπάθεια της κυβέρνησης.

Συνταξιοδοτικό

Όσον αφορά στο συνταξιοδοτικό, η κυβέρνηση σκοπεύει να αρχίσει διάλογο με την ΠΑΣΥΔΥ και τα άλλα συνδικαλιστικά όργανα, γύρω στον Οκτώβρη. Σύμφωνα με τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο, η κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο της την ολοκλήρωση του διαλόγου εντός του 2011. Ωστόσο, το ενδεχόμενο επιτυχίας φαντάζει ως μάλλον αισιόδοξο, αφού το τρίμηνο που μεσολαβεί μεταξύ Οκτωβρίου και του τέλους του 2011 δεν θεωρείται ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό διάστημα. Σημειώνεται, δε, πως με την τελική έκδοση της έκθεσης του αναλογιστή στον οποίο θα ανατεθεί η εκπόνηση μελέτης επί της οποίας θα γίνει ο διάλογος για το συνταξιοδοτικό, θα πρέπει να αναμένεται πως θα δοθεί χρόνος (πχ. ένας μήνας) για μελέτη της πριν αρχίσουν οι επίσημες συζητήσεις. Επίσης, με δεδομένο πως κυβέρνηση και ΠΑΣΥΔΥ θα συμφωνήσουν κοντά στις αρχές του 2011 τους τρόπους μείωσης του κρατικού μισθολογίου κατά 35 εκατ. ευρώ, εκτιμάται πως η ΠΑΣΥΔΥ θα κατέλθει στη συζήτηση, αισθανόμενη πως έχει ήδη «κάνει θυσίες». Σημαντικότατο ρόλο στην έγκαιρη και χωρίς καθυστέρηση ολοκλήρωση του διαλόγου για διάσωση του συνταξιοδοτικού, θα διαδραματίσει, πέρα από τη διάθεση της κυβέρνησης και η στάση που θα τηρήσει η αντιπολίτευση. Σημειώνεται, πάντως, πως μετά τη δέσμευση που έγινε τον περασμένο Φεβρουάριο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει ανανεώσει τη δέσμευσή του για προσωπική εμπλοκή στον διάλογο, γεγονός που προσδίδει ελπίδες για επιτυχή ολοκλήρωσή του, χωρίς ωστόσο αυτό να είναι βέβαιο.

Ημικρατικοί

Κατά την παρουσίαση του υπουργού Οικονομικών την περασμένη εβδομάδα, ιδιαίτερη αναφορά έγινε σε «προβλήματα σε δημόσιους οργανισμούς». Μιλώντας για τις προκλήσεις του 2011, ο Χαρίλαος Σταυράκης ανέφερε δύο φορές, πως ανάμεσά τους είναι και η πιθανότητα να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση νέα προβλήματα. Ερωτηθείς κατά πόσον αναμένει σημαντικά νέα προβλήματα, ο κ. Σταυράκης σημείωσε ότι δεν αναμένεται κάποιο συγκεκριμένο πρόβλημα, αλλά υπάρχει πάντοτε το ενδεχόμενο να παρουσιαστούν νέα προβλήματα.

Ο κ. Σταυράκης έκανε αναφορά στην περίπτωση της Eurocypria και του σφαγείου της Κοφίνου, αλλά σίγουρα προκάλεσε «απορίες» με την αναφορά τους, ιδίως δεδομένου ότι υφίστανται δύο άμεσα ζητήματα που αποτελούν και μέρος του δήμιου διαλόγου: Εκείνο των Κυπριακών Αερογραμμών και εκείνο του συνταξιοδοτικού στους δημόσιους οργανισμούς.

Άλλη μία πρόκληση που ανέφερε (δις) ο υπουργός Οικονομικών, είναι η «μη βελτίωση των δημοσίων οικονομικών».

Αναταράξεις στο τραπεζικό σύστημα

Το μέγεθος του τραπεζικού τομέα και η έκθεση στην Ελλάδα έφεραν την υποβάθμιση Marfin - Ελληνικής

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Η επιδείνωση της οικονομικής συγκυρίας, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο, αλλά και οι αυξημένες δημοσιονομικές πιέσεις στην Ελλάδα οδήγησαν τον οίκο αξιολόγησης Fitch σε υποβάθμιση της Marfin και της Ελληνικής Τράπεζας. Ως σημαντική κρίνεται η αναφορά της Fitch, στο γεγονός ότι ο τραπεζικός τομέας στην Κύπρο είναι εξαιρετικά μεγάλος, αφού φτάνει το 874,6% του ΑΕΠ, σε σχέση με το 550% που είναι το σύνηθες επίπεδο διεθνώς.

Η Fitch αναφέρει πως η κυβέρνηση δεν θα επιτρέψει αποτυχίες τραπεζών, αλλά θα κινηθεί για διάσωσή τους εάν αυτό απαιτηθεί. Ωστόσο, λόγω του μεγέθους του τραπεζικού τομέα, δεν είναι πιθανό να καταφέρει η Κυπριακή Δημοκρατία να τις διασώσει χωρίς εξωτερική βοήθεια.

Αδυναμίες

Η Fitch κάνει επίσης ιδιαίτερη αναφορά στην κατάσταση στην Ελλάδα, όπου, κατά τον οίκο, εντοπίζονται οι πιο σημαντικές πιέσεις. Και οι τρεις κυπριακές τράπεζες, αναφέρεται, αντιμετωπίζουν σημαντικές πιέσεις στην ελληνική αγορά, καθώς και αυξημένα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Ταυτόχρονα, «ο ανταγωνισμός για καταθέσεις» στη λιανική τραπεζική αγορά αυξάνει το κόστος της χρηματοδότησης των τραπεζών μας, που, σε αντίθεση με άλλες που στηρίχτηκαν σε διάφορα προϊόντα, εξακολουθούν να χρηματοδοτούνται από καταθέσεις. Αυτό το σχόλιο έχει σημαντικές προεκτάσεις, αφού ο οίκος καταδεικνύει πως τα καταθετικά επιτόκια είναι σχετικά υψηλά, γεγονός που ασκεί πιέσεις στα περιθώρια.

Η κατάσταση αυτή ισχύει, τόσο την Ελλάδα όσο και στην Κύπρο. Παρά το γεγονός ότι ο οίκος δεν κάνει αναφορά στον ανταγωνισμό από τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα, είναι προφανές πως, τουλάχιστον για την κυπριακή αγορά, κι αυτά διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην αύξηση των επιτοκίων.

Marfin και Ελληνική Τράπεζα υποβαθμίστηκαν από την Fitch, κυρίως λόγω της μεγάλης έκθεσής τους στην ελληνική αγορά.

Τίθεται και επίσημα το ζήτημα δημιουργίας αποθεματικού

Η έκθεση στην Ελλάδα είναι υψηλότερη για τη Marfin. Το 46% των δανείων του ομίλου και το 38% των καταθέσεων προέρχονται από την ελλαδική αγορά, ενώ η τράπεζα κατέχει και ομόλογα του ελληνικού δημοσίου, ύψους 3,05 δισ. ευρώ. Δεύτερη μεγαλύτερη έκθεση στην Ελλάδα έχει η Τράπεζα Κύπρου, με 36% των δανείων και 31% των καταθέσεων, αλλά και 2 δισ. ευρώ σε κυβερνητικά ομόλογα. Η έκθεση της Ελληνικής είναι σαφώς μικρότερη, με 18% των δανείων και 12% των καταθέσεων, καθώς και 110 εκατ. ευρώ σε κρατικά ομόλογα.

Τα θετικά

Με θετικό τρόπο σχολιάζει η Fitch το γεγονός ότι οι κυπριακές τράπεζες και ιδίως η Marfin και η Τράπεζα Κύπρου, έχουν μεγάλα και εύρωστα δίκτυα έλκυσης καταθέσεων σε Κύπρο και Ελλάδα, ενώ ταυτόχρονα, οι ανάγκες τους για χονδρική χρηματοδότηση (μέσα από διάφορα προϊόντα) είναι περιορισμένες. Ως θετική κρίνεται επίσης η ωρίμανση χρεών τους εντός του 2011 και του 2012, γεγονός που επίσης μειώνει τις ανάγκες χρηματοδότησης στο σημερινό, δυσμενές περιβάλλον. Ικανοποιητική θεωρείται επίσης και η κεφαλαιοποίησή τους, σε σχέση με τη διεθνή αγορά, ιδίως μετά από πρόσφατες κινήσεις που την αύξησαν.

Η Fitch επίσης σημειώνει πως, παρά την αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και άλλων επισφαλειών, οι κυπριακές τράπεζες έχουν πολύ υψηλές προβλέψεις και -κυρίως- εξασφαλίσεις.

Για την Ελληνική Τράπεζα, αναφέρεται πως η έκθεσή της στην Ελλάδα είναι μικρότερη από τις άλλες δύο τράπεζες, αλλά παρατηρείται χαμηλή ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού, γεγονός που μειώνει την κερδοφορία και αυξάνει τν γενική επισφάλεια της τράπεζας. Πάντως, αξίζει να σημειωθεί πως το γεγονός αυτό ήταν γνωστό στην Ελληνική εδώ και περίπου 18 μήνες. Προβληματικά δάνεια και κακές πρακτικές είχαν εντοπιστεί από τη διοίκηση της τράπεζας, ιδίως στη βόρεια Ελλάδα, που οδήγησαν την τράπεζα σε ριζική αναδιάρθρωση, η οποία συμπεριλάμβανε και απομάκρυνση ορισμένων στελεχών της στην ελληνική αγορά. Έτσι, παρά το γεγονός ότι οι ανησυχίες της Fitch είναι δικαιολογημένες, σημειώνεται πως αντιμετωπίζονται με συγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης που λήγει σε περίπου έξι μήνες.

Πέρα από τις συγκεκριμένες πιέσεις, που κατά την Fitch «επιδρούν στην κερδοφορία και την ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού», σημειώνεται πως η Marfin είναι πιο «εξαρτημένη από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα» απ' ό,τι οι άλλες τράπεζες.

Πολιτική διάσταση

Η τοποθέτηση της Fitch, αν και εν πολλοίς αναμενόμενη, αποτελεί σημαντικό επιχείρημα και για τις διαβουλεύσεις που γίνονται -ακόμα- μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ σχετικά με την επιβολή τελών στις τράπεζες. Ενώ αρχικά είχε δημοσιοποιηθεί συμφωνία που αφορούσε την επιβολή τέλους 0,05% επί των στοιχείων ενεργητικού των τραπεζών, την περασμένη εβδομάδα, ο υπουργός Οικονομικών ανέφερε πως το μέτρο θα είναι ένας συνδυασμός του παθητικού με την κερδοφορία τους. Πάντως, όποια κι αν είναι η τελική συμφωνία, υπάρχει ακόμα μια ουσιαστική διαφωνία μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ όσον αφορά στην αξιοποίηση των εσόδων από τα τέλη. Το ΑΚΕΛ επιθυμεί τη μεταφορά των ποσών στο κράτος για ενίσχυση του προϋπολογισμού, σε αντίθεση με το ΔΗΚΟ που προτιμά την εξ ολοκλήρου μεταφορά των ποσών σε ειδικό «κλειδωμένο» ταμείο για την αντιμετώπιση κρίσεων. Το Υπουργείο Οικονομικών, τελικά εισηγήθηκε τη μερική μεταφορά ορισμένων από τα ποσά στον προϋπολογισμό, με τα υπόλοιπα να μεταφέρονται στο «ειδικό αποθεματικό». Οι ανησυχίες για την ικανότητα του κράτους να ανταποκριθεί σε μια τραπεζική κρίση, όσο απομακρυσμένο κι αν είναι το ενδεχόμενο, θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη όταν θα συμφωνηθεί αυτή η κατανομή πόρων.

Η Πετρολίνα

● **Διαθέτει** 95 πρατήρια ανά το παγκύπριο, πέντε εκ των οποίων τα διαχειρίζεται η ίδια η εταιρεία. Το δίκτυό της είναι το μεγαλύτερο στην Κύπρο.
● Κατέχει μερίδιο κοντά στο 30% στην κυπριακή αγορά.
● Εισάγει τα προϊόντα που διαθέτει κυρίως από το Ισραήλ.
● Πέρα από τη λιανική διάθεση καυσίμων, δραστηριοποιείται στον εφοδιασμό αεροσκαφών και πλοίων. Επίσης, διαθέτει στην αγορά λιπαντικά και άλλα παράγωγα πετρελαίου, καθώς και υγραέριο.
● Έκλεισε φέτος 50 χρόνια ζωής και είναι η μόνη αμιγώς κυπριακή εταιρεία στη βιομηχανία της.
● Εισήγαγε πρόσφατα το καύσιμο κίνησης Platinum+, που θεωρείται πιο φιλικό για το περιβάλλον από άλλα καύσιμα.
? Κατέγραψε κέρδη ύψους 7,6 εκατ. ευρώ το 2009, με κύκλο εργασιών 371,3 εκατ. ευρώ.

«Ορισμένες επιχειρήσεις δεν θα γλυτώσουν»

Η κρίση συνεχίζεται, η Πετρολίνα αυξάνει τα μερίδια αγοράς, αναφέρει ο εκτελεστικός οικονομικός διευθυντής, Ντίνος Λευκαρίτης

Συνέντευξη στον **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Με αφορμή τα πενηντάχρονα της Πετρολίνα, της αρχαιότερης και μοναδικής αμιγώς κυπριακής εταιρείας πετρελαιοειδών στην Κύπρο, η «Καθημερινή» μίλησε με τον Ντίνο Λευκαρίτη, CFO της εταιρείας. Ο κ. Λευκαρίτης σημειώνει πως, παρά τη μείωση κατά 3% που κατέγραψε η αγορά, η Πετρολίνα κατάφερε, όχι μόνο να αποφύγει τις μειώσεις, αλλά και να αυξήσει τα μερίδια αγοράς της, τουλάχιστον σε ορισμένα προϊόντα. Όσον αφορά στη μετακίνηση των εγκαταστάσεων της ΚΕτΑΠ (Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών, πρώην διυλιστήρια), από τη Λάρνακα στο Βασιλικό, αναφέρει πως αυτό αποτελεί δέσμευση της κυβέρνησης από το 2001, αλλά καθυστερεί. Οι εκτιμήσεις του κ. Λευκαρίτη για την αγορά το 2011 είναι πως η οικονομία δεν έχει ακόμα ξεφύγει από τους κινδύνους της κρίσης, αφού υπάρχουν ακόμα πολλές επιχειρήσεις που ίσως να μην επιβιώσουν. Για τις τιμές των πετρελαιοειδών εκτιμά πως δεν θα δούμε μεγάλες διακυμάνσεις εντός του 2011.

-Η οικονομική κρίση έχει ασκήσει μεγάλες πιέσεις στην αγορά. Εσείς εντοπίζετε προβλήματα;

- Σίγουρα η αγορά δεν περνά την καλύτερη περίοδο αυτή τη στιγμή. Δυστυχώς δεν αποφύγαμε την παγκόσμια κρίση. Ορισμένοι πίστευαν πως, ε-

«Υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για την Κύπρο από τις ξένες εταιρείες»

πειδή είμαστε μικρή οικονομία, ίσως να μη μας αγγίξει η κρίση, αλλά τελικά αυτή η εκτίμηση αποδείχθηκε λανθασμένη. Ίσως να έπρεπε να είχαν ληφθεί μέτρα για την οικονομία. Μόνο τις τελευταίες ημέρες είδαμε να γίνονται κινήσεις και ακόμα έχουμε δρόμο πριν να βγούμε από την κρίση.

-Τα πετρελαιοειδή θεωρητικά είναι μια βιομηχανία με ανελαστική ζήτηση. Εσείς έχετε εντοπίσει πιέσεις στην αγορά;

- Τα πετρελαιοειδή κατέγραψαν πτώση κοντά στο 3%, που σίγουρα δεν είναι σύνηθες. Ως εταιρεία, έχουμε λάβει μέτρα για να προστατέψουμε τόσο το ανθρώπινο δυναμικό μας, όσο και τα κέρδη μας. Σε μεγάλο ποσοστό, η προσπάθεια αυτή ήταν θετική.

-Η Πετρολίνα πώς βίωσε αυτή τη μείωση;

- Ολόκληρη η ομάδα της εταιρείας δούλεψε σκληρά για να πετύχουμε αυτό τον στόχο, γι' αυτό και δεν έχουμε προβλήματα ως εταιρεία. Παρά τη μείωση που καταγράφει η αγορά, εμείς σημειώσαμε ακόμα και αυξήσεις.

-Από τα λεγόμενά σας προκύπτει πως αυξήσατε τα μερίδια αγοράς σας.

- Ναι, σε ορισμένα προϊόντα έχουμε αυξήσει τα μερίδια αγοράς της εταιρείας.

-Θα λέγατε πως οι πιο υγιείς εταιρείες έχουν να κερδίσουν από το δύσκολο οικονομικό περιβάλλον;

- Εξαρτάται από τα μέτρα που λαμβάνει ο καθένας. Όταν γίνονται οι σωστές κινήσεις, τότε μπορείς να προστατευτείς από τις επιπτώσεις μιας κρίσης.

-Πώς βλέπετε το 2011 με βάση τα σημερινά σας στοιχεία;

Το 2011 δεν βλέπω μεγάλη διαφοροποίηση από το 2010. Θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε κι άλλα, αλυσιδωτά, προβλήματα. Πολλές επιχειρήσεις δεν μπορούν να ξεπεράσουν τα προβλήματα. Ορισμένοι παίκτες στην αγορά θα έχουν πρόβλημα κι αυτό θα επηρεάσει την οικονομία στο σύνολό της.

-Η βιομηχανία των πετρελαιοειδών θα δεχτεί επιπλέον πιέσεις;

- Οι εκτιμήσεις μας όσον αφορά στη δική μας βιομηχανία είναι πως το 2011 θα είναι πιο δύσκολο από το 2010. Εγώ προβλέπω πως δεν θα δούμε μια σταθεροποίηση της κατάστασης πριν από το β΄ εξάμηνο του 2012.

-Όσον αφορά στις τιμές των πετρελαιοειδών;

- Οι τιμές δεν είναι κάτι, δυστυχώς, που εξαρτάται από εμάς, ορίζονται από τη διεθνή αγορά. Οι τιμές αγοράς με τις οποίες εισάγουμε, έχουν σημειώσει μια αύξηση τις τελευταίες ημέρες, αλλά το 2010 δεν ήταν τόσο άσχημο όσο το 2008 και το 2009, όταν είχαμε μεγάλα σκαμπανεβάσματα στις τιμές των πετρελαιοειδών.

-Ακούσαμε τις τελευταίες ημέρες παράπονα για τις λιανικές τιμές στα καύσιμα. Από την πλευρά της, η Πετρολίνα πώς παρακολουθεί τις αυξήσεις αυτές;

- Τα πρατήριά μας τυγχάνουν διαχείρισης μέσω πρατηριούχων, δεν επιβάλλουμε εμείς τιμές. Παρ' όλο που είμαστε ιδιοκτήτες των πρατηρίων, δεν επεμβαίνουμε. Ακόμα, μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, δεν δίνουμε ούτε εισήγηση για τη λιανική τιμή. Απλά πουλούμε στα πρατήρια στις χονδρικές τιμές και η υπόλοιπη διαδικασία είναι δική τους. Μόνοι τους οι πρατηριούχοι αποφασίζουν την τιμή που θα επιβάλουν.

-Όσον αφορά στη μετακίνηση των εγκαταστάσεων των πρώην διυλιστηρίων στο Βασιλικό, ποιες είναι οι εξελίξεις;

- Δημοσιεύθηκε ήδη η πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος σε ιδιώτες που θα επιθυμούν να ολοκληρώσουν το έργο, και φαίνεται πως θα προχωρήσει η προσπάθεια.

-Οι εταιρείες έχουν συμφωνήσει σχετικά με τις λεπτομέρειες που αφορούν τις εγκαταστάσεις στο Βασιλικό;

- Όχι, δεν έχουμε ακόμα συμφωνήσει. Η κυβέρνηση αισθάνεται πως είναι προτιμότερο να ανεγερθεί μία μονάδα στην οποία θα συμμετέχουν όλες οι εταιρείες και να πληρώνουν ενοίκιο. Η δική μας ανησυχία είναι πως το κόστος του ενοικίου, το οποίο θα είναι σταθερό και επαναλαμβανόμενο, θα μεταφέρεται στον καταναλωτή.

-Η δική σας πρόταση για το συγκεκριμένο ζήτημα ποια είναι;

- Εμείς θέλουμε να μας επιτραπεί να επενδύσουμε σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις. Αυτό σημαίνει πως θα χρεώνουμε τον καταναλωτή μόνο το κόστος χρηματοδότησης, διότι θα γίνεται απόσβεση στην αξία των εγκαταστάσεων. Με αυτό τον τρόπο θα μπορούμε να έχουμε πιο φθηνά καύσιμα στην αγορά. Αντίθετα, με το ενοίκιο δεν υπάρχει απόσβεση του κόστους και έτσι θα μεταφέρεται όλο στη χονδρική τιμή και μέσω αυτής στον καταναλωτή.

-Από την πλευρά του, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας αναφέρει πως οι ιδιόκτητες εγκαταστάσεις θα απαγορεύσουν, ουσιαστικά, την είσοδο νέων εταιρειών στην αγορά. Σε αυτό το σημείο υπάρχει ακόμα η διαφωνία;

- Όχι, έχουμε συμφωνήσει σε αυτό το σημείο. Θα μπορούν να μπουν στην αγορά νέες εταιρείες. Η συμφωνία, που βασίστηκε σε μελέτη του ΚΟΔΑΠ (Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεματικών Πετρελαιοειδών), προβλέπει τρεις μονάδες. Η πρώτη θα αφορά το στρατηγικό απόθεμα πετρελαιοειδών και η δεύτερη μονάδα θα αφορά τις εγκαταστάσεις στις οποίες η κάθε εταιρεία θα έχει δικό της κομμάτι. Η τρίτη μονάδα θα μπορούσε να διατεθεί στην αγορά, για νεοεισερχόμενες εταιρείες. Έτσι, η συγκεκριμένη ανησυχία της κυβέρνησης αντιμετωπίζεται.

-Από την απάντησή σας προκύπτει πως μάλλον πλήττεται ο ανταγωνισμός, αν υπάρχει ενιαίος χώρος αποθήκευσης για όλες τις εταιρείες.

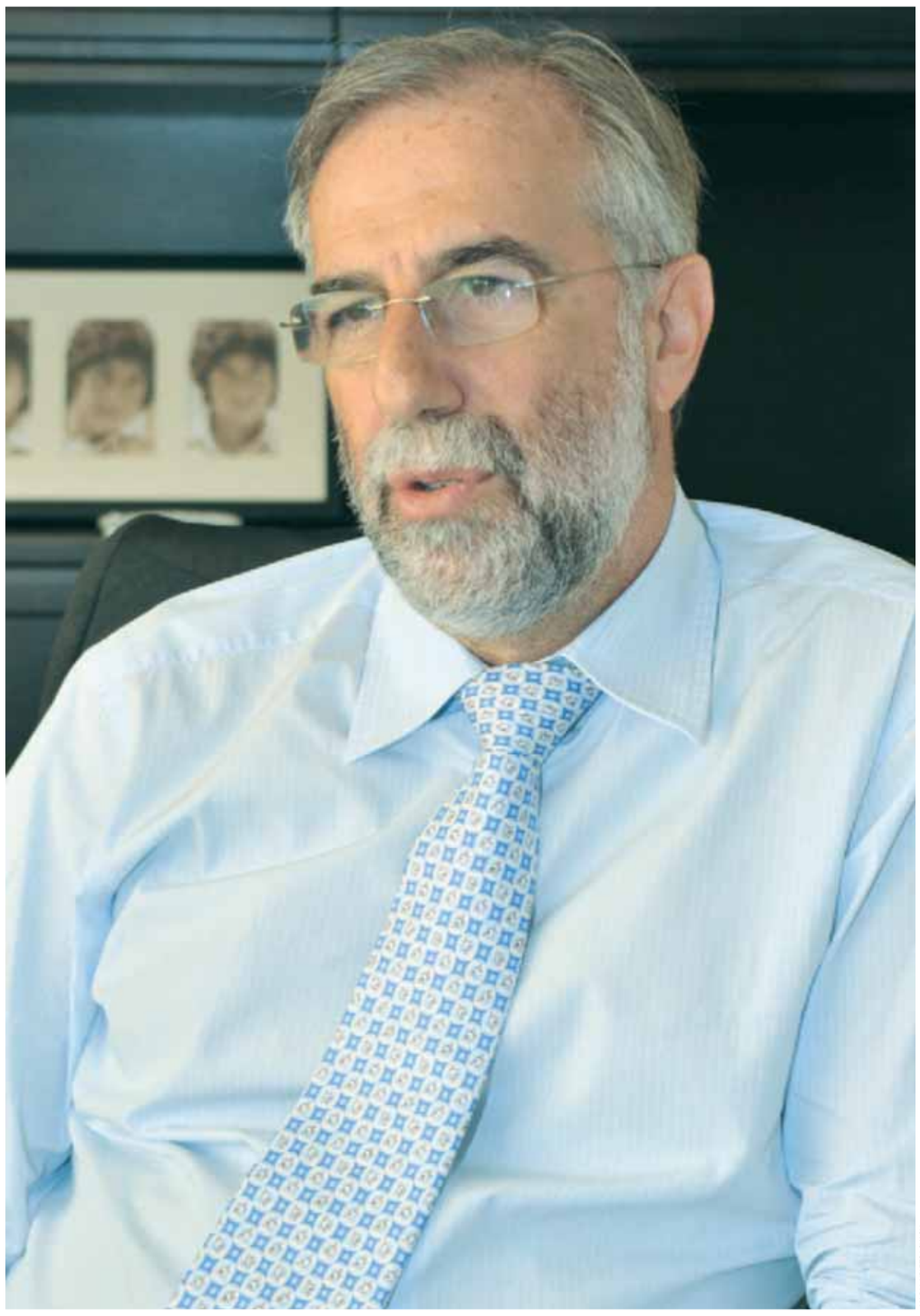

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

«Είμαστε επικεντρωμένοι στην ενίσχυση της θέσης μας στην εγχώρια αγορά», τονίζει ο κ. Λευκαρίτης.

- Ναι, υπάρχει και ζήτημα ανταγωνισμού. Με τη χρήση μίας και μοναδικής εγκατάστασης, θα εξασφαλιστεί ότι οι δαπάνες και τα κόστη διαχείρισης θα είναι τα ίδια για όλους και θα ακυρωθούν τα βασικότερα κίνητρα για μείωση των δαπανών στις εταιρείες.

-Μπορεί να πει κανείς πως γίνεται «καρτελοποίηση» της αγοράς με αυτό τον τρόπο;

- Ναι, ο ανταγωνισμός θα διαλυθεί ή, όπως το θέτετε, επιβάλλει καρτελοποίηση της αγοράς.

-Φυσιολογικά, τίθεται και το ερώτημα πόσο θα αλλάξει τα δεδομένα η κάθοδος της Vitol.

- Η Vitol είναι μια μεγάλη εταιρεία, σημαντική για την αγορά. Όταν έρχεται στην Κύπρο μια εταιρεία με τόσο δυνατή παρουσία στην παγκόσμια αγορά, αυτό είναι θετικό. Εμείς ως εταιρεία έχουμε πολλές φορές αντιμετωπίσει ανταγωνισμό από πολλές εταιρείες και πάντα τα πάμε πολύ καλά.

-Έχετε συμφωνήσει με τη Vitol για συνεργασία, όπως ακούγεται;

- Σίγουρα, όταν έρχεται μια νέα εταιρεία που παρέχει τις υπηρεσίες που προσφέρει η Vitol, είναι φυσιολογικό να υπάρχουν προοπτικές συνεργασίας, ιδίως δεδομένου ότι ο σχεδιασμός και η στρατηγική της εξυπηρετούν την αγορά καλύτερα από τις αποφάσεις της κυβέρνησης. Ωστόσο, αν και υπάρχει επαφή μεταξύ μας, δεν υπάρχει καμία συμφωνία, τουλάχιστον προς το παρόν.

-Πάντως το ενδιαφέρον από ξένες εταιρείες έχει ενταθεί τον τελευταίο καιρό.

- Γεωγραφικά η Κύπρος προσφέρεται, μεταξύ άλλων, και λόγω της εύκολης πρόσβασης προς το Σουέζ. Ταυτόχρονα, υπάρχει και μεγάλη αγορά στην ευρύτερη περιοχή μας κι έτσι μπορούν να διατίθενται τα προϊόντα σε περιφερειακή αγορά. Από την άλλη, δεν πρέπει να ξεχνούμε πως η Κύπρος πλέον ανήκει στην Ε.Ε., με όλα όσα αυτό συνεπάγεται, ενώ μπορούμε να εξυπηρετούμε και χώρες εκτός της Ε.Ε., όπως τον Λίβανο, τη Συρία κτλ.

-Η Πετρολίνα ενδιαφέρεται για νέες συνεργασίες με τις εταιρείες που δείχνουν ενδιαφέρον στην Κύπρο;

- Δυνητικά, μας ενδιαφέρει. Η δουλειά μας είναι τα πετρελαιοειδή και ό,τι έχει να κάνει με την αγορά αυτή μάς ενδιαφέρει. Είμαστε, όμως, επικεντρωμένοι στην εγχώρια αγορά και προσβλέπουμε κυρίως στην ενίσχυση της θέσης μας στην αγορά.

-Πολλές από τις εταιρείες πετρελαιοειδών κάνουν την κίνηση προς τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ). Η Πετρολίνα κινείται προς αυτή την κατεύθυνση;

- Βεβαίως. Τόσο τα φωτοβολταϊκά όσο και η αιολική ενέργεια μάς ενδιαφέρουν. Έχουμε μια ομάδα που παρακολουθεί αυτές τις επιλογές, αλλά ακόμα βρισκόμαστε στο στάδιο της μελέτης και δεν έχουμε συγκεκριμένες προθέσεις ή σχεδιασμό.

-Το φυσικό αέριο σάς ενδιαφέρει;

- Το φυσικό αέριο δεν μας αφήνει αδιάφορους, αλλά αποφύγαμε να εμπλακούμε διότι υπήρχε πολιτική διάσταση στην όλη συζήτηση για αυτή την υπόθεση. Ωστόσο, μόλις ληφθούν οι τελικές αποφάσεις, έχουμε συνεργάτες στη διεθνή αγορά με τους οποίους μπορεί η συνεργασία μας να επεκταθεί κάποια στιγμή και στο φυσικό αέριο.

-Οι διεθνείς εταιρείες με τις οποίες συνεργάζεστε έχουν δείξει ενδιαφέρον για εξόρυξη στην ΑΟΖ;

- Ενδιαφέρθηκαν ορισμένες από τις εταιρείες με τις οποίες συνεργαζόμαστε στη διεθνή αγορά. Προς το παρόν δεν υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον. Ίσως διότι υπάρχει η ανησυχία ότι το κόστος μπορεί να είναι απαγορευτικό στα συγκεκριμένα τεμάχια.

Δεν υπάρχει «ουσιαστική παρεμπόδιση» για το λιμάνι Λάρνακας

Ο κ. Λευκαρίτης εκτιμά πως θα προχωρήσει η επένδυση για την ενιαία ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας και πως οι καθυστερήσεις έχουν πια τελειώσει. «Η Λάρνακα, αλλά και η Κύπρος γενικότερα, χρειάζονται αυτή την επένδυση», αναφέρει.

-Πότε εκτιμάτε πως θα μετακινηθούν οι εγκαταστάσεις της ΚΕτΑΠ από τον σημερινό τους χώρο;

- Ο χώρος της ΚΕτΑΠ θα μπορούσε να μετακινηθεί άμεσα. Εξάλλου ανήκει 100% στην κυβέρνηση. Αν αποφάσιζε να μετακινηθεί, θα είχε μετακινηθεί άμεσα.

-Σε τι αποδίδετε αυτή την καθυστέρηση;

- Δεν μπορώ να γνωρίζω τους λόγους. Η κυβέρνηση δεν υποχρεούται να διαπραγματευτεί με οποιονδήποτε για να αποφασίσει μετακίνηση των εγκαταστάσεων. Δεν είμαστε εμείς ως εταιρείες σε θέση να την καθυστερήσουμε, άρα κάποιος άλλος λόγος υπάρχει για την καθυστέρηση.

-Αυτός ο λόγος ποιος είναι ακριβώς;

- Δεν μπορώ να γνωρίζω ούτε αυτούς τους λόγους. Κάποια στιγμή, πάντως, θα γίνει αυτή η μετακίνηση από τη Λάρνακα στο Βασιλικό. Η απόφαση λήφθηκε από το 2001, με υπογραφή της τότε κυβέρνησης και του Δήμου Λάρνακας, και δεν μπορεί παρά να υλοποιηθεί, παρ' όλο που βλέπουμε μεγάλη καθυστέρηση.

-Όσον αφορά στην επένδυση της ενιαίας ανάπτυξης του λιμανιού και της μαρίνας, έχουμε δει πολλές καθυστερήσεις. Πού βρίσκεται σήμερα αυτή η διαδικασία;

- Για το λιμάνι, η συζήτηση μεταξύ της επιτροπής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και της Zenon, που είναι η νικώσα κοινοπραξία στον σχετικό διαγωνισμό, προχωρεί κανονικά. Οι δικές μας πληροφορίες λένε πως τον Μάρτιο του 2011 θα υπογραφεί η συμφωνία, κι αν γίνει αυτό, τότε υπολογίζουμε τέλος του έτους με αρχές του 2012 να αρχίζει η υλοποίηση.

-Δηλαδή βγαίνει ακόμα περισσότερο εκτός χρονοδιαγραμμάτων;

- Η καθυστέρηση ήταν μεγάλη παλαιότερα, λόγω των διαδικασιών. Ωστόσο, σήμερα πιστεύω πως μπήκε σε λογικά πλαίσια.

-Ακούστηκε πως υπήρξαν εσκεμμένες αντιστάσεις από κάποιους φορείς, με σκοπό να ανατραπεί ο σχεδιασμός για το λιμάνι.

- Αυτή τη στιγμή, όλοι οι ενδιαφερόμενοι βλέπουν το όλο εγχείρημα θετικά. Δεν πιστεύω πως υπάρχει ουσιαστική παρεμπόδιση της διαδικασίας, παρά κάποιες αντιδράσεις.

kathimerini.com.cy
Κάθε μέρα, κάθε λεπτό
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - SHOWBIZ - GOOD LIFE - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Κλειδί για οικονομία και πολιτική το φυσικό αέριο

Η ανάγκη της Ευρώπης για ενεργειακή ασφάλεια αναδεικνύει τον γεωπολιτικό ρόλο της Τουρκίας ελέω αγωγών φυσικού αερίου

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Ο χειμώνας του 2008-09 αποτέλεσε σοβαρό μάθημα για την Ευρώπη. Η κρίση στις σχέσεις Ρωσίας-Ουκρανίας, επειδή η τελευταία δεν αποπλήρωνε τις οφειλές της προς την πρώτη για την προμήθεια φυσικού αερίου, παραλίγο να παγώσει την Ευρώπη. Η Ρωσία διέκοψε την παροχή φυσικού αερίου προς την Ουκρανία – μειώνοντας την παροχή του καυσίμου – αλλά από τους ίδιους αγωγούς περνά και το φυσικό αέριο που καταναλώνεται στην Ευρώπη. Η Βουλγαρία δέχτηκε το ισχυρότερο πλήγμα και η χώρα ζεστάθηκε, χάρη στην παροχή φυσικού αερίου από το Αλγέρι, μέσω του τερματικού σταθμού υγροποιημένου φυσικού αερίου της Ελλάδας, στη Ρεβυθούσα. Ανάλογη κρίση είχε σημειωθεί και το 2006.

Αναπόφευκτα, το θέμα της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρώπης, η οποία εξαρτάται σε υψηλό βαθμό από τις εισαγωγές τόσο πετρελαίου όσο και φυσικού αερίου, ανέβηκε ψηλά στην ευρωπαϊκή ατζέντα.

Ένθερμος υποστηρικτής της διαφοροποίησης των ευρωπαϊκών ενεργειακών πηγών ήταν οι ΗΠΑ, που δεν έβλεπαν με καλό μάτι την αναγέννηση της Ρωσίας, μετά την ουσιαστική οικονομική χρεοκοπία της χώρας το 1999, χάρη στην αξιοποίηση των πλούσιων αποθεμάτων της σε φυσικό αέριο και πετρέλαιο. Σε πρακτικό επίπεδο, η Ρωσία ήταν ουσιαστικότερος εταίρος για την Ευρώπη απ' όσο οι ΗΠΑ. Η θεωρία που αναπτύχθηκε ήταν ότι η απόλυτη εξάρτηση της Ευρώπης από τη Ρωσία θα καθιστούσε την πρώτη όμηρο της δεύτερης. Η πλευρά των Ρώσων απέρριπτε –και απορρίπτει μέχρι σήμερα – το επιχείρημα, λέγοντας ότι και να ήθελε να διακόψει την παροχή αερίου στην Ευρώπη, θα έχανε και η ίδια, καθώς δεν έχει άλλους πελάτες, για να πουλήσει το αέριό της.

Σε εξέλιξη βρίσκεται επίπονος μαραθώνιος για την κατασκευή νέων αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου

Η διπλωματία των αγωγών αλλάζει τα γεωπολιτικά και οικονομικά δεδομένα, όχι μόνο της Ευρώπης, αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Οι προεκτάσεις για την ενεργειακή ασφάλεια της Ε.Ε. είναι μεγάλες, ενώ καθόλου αδιάφορη δεν αφήνει το όλο ζήτημα ούτε τη Ρωσία.

Ωστόσο, σημειώνεται η δημόσια και πολυδιαφημισμένη κίνηση των Ρώσων να εξαγγείλουν την ανέγερση αγωγών προς τον νότο. Η κίνηση ερμηνεύεται ως «μήνυμα» προς την Ευρώπη, πως η Ρωσία έχει πρόσβαση σε μια άλλη μεγάλη αγορά, την Κίνα. Όσο, μάλιστα, εντείνονται οι πιέσεις των ευρωπαϊκών κρατών και της Ε.Ε. προς τη Ρωσία, τόσο περισσότερη «διαφήμιση» γίνεται από τη Ρωσία στην «κινεζική επιλογή» που έχει.

Και το επιχείρημα της Ρωσίας είναι πειστικό, αλλά το πρόβλημα για την Ευρώπη σχετίζεται με την καθημερινότητα εκατομμυρίων πολιτών. Ακόμη και αν η Ρωσία έχει αγαθές προθέσεις, η προμήθεια φυσικού αερίου από μία και μόνο πηγή και από μία οδό είναι επικίνδυνη. Επικράτησε – με την αμέριστη συμπαράσταση και των ΗΠΑ – η λογική της αναζήτησης εναλλακτικών οδών προμήθειας, με βασικότερη οδό – λόγω αποθεμάτων – τις χώρες της Κασπίας, με αιχμή το Αζερμπαϊτζάν.

Τουρκία

Κάπου εδώ αναδεικνύεται ο νέος γεωπολιτικός ρόλος της Τουρκίας και το χτίσιμο της νέας εθνικής αφήγησής της ως περιφερειακής υπερδύναμης. Ο νέος δρόμος του μεταξιού τον 21ό αιώνα είναι οι αγωγοί πετρελαίου και φυσικού αερίου. Η Τουρκία, χωρίς να παράγει ούτε μια σταγόνα πετρέλαιο και ούτε ένα κυβικό μέτρο φυσικού αερίου, αξιοποιεί τη γεωγραφική της θέση, μετέχοντας σχεδόν σε όλα τα σχέδια κατασκευής νέων αγωγών.

«Το ζήτημα της ενέργειας είναι ζήτημα ισχύος», τόνισε η ευρωβουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού και μέλος της Επιτροπής Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Ελένη Θεοχάρους, στο διεθνές συνέδριο «Φυσικό Αέριο και Ασφάλεια Ενεργειακού Εφοδιασμού στην Ε.Ε.» που οργάνωσαν στη Θεσσαλονίκη τα γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στη Βουλγαρία.

«Η ενέργεια συνιστά την κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης. Συνεπώς, οι μηχανισμοί ανάπτυξης που εφαρμόζουν οι χώρες της Ε.Ε., αλλά και άλλες χώρες που δεν έχουν δικές τους πηγές και αποθέματα ενεργείας και δη φυσικού αερίου, είναι απόλυτα εξαρτημένοι από τη Ρωσία και τις χώρες της Μέσης Ανατολής, της Πρόσω Ασίας και του Καυκάσου. Αλλά δεν είναι λιγότερο εξαρτημένοι από τις χώρες από τις οποίες διέρχονται οι αγωγοί φυσικού αερίου και πετρελαίου», πρόσθεσε.

Όταν ολοκληρωθούν και οι τελευταίοι υπό ανέγερση αγωγοί, θα μεταφέρουν σε πρώτη φάση σχεδόν 1 τρισ. κυβικών μέτρων αερίου ετησίως. Σήμερα η Ε.Ε. καταναλώνει περίπου 500 δισ. κυβικά μέτρα φυσικού αερίου.

«Μπορεί η Ε.Ε. να τεθεί ως προς την ενεργειακή της πολιτική κάτω από την εξάρτηση της Άγκυρας;», αναρωτιέται η κ. Θεοχάρους.

Το ερώτημα αυτό, όταν τίθεται από χείλη Κυπρίων πολιτικών, δεν τυγχάνει της δέουσας προσοχής. Το ανοικτό θέμα του Κυπριακού περιορίζει – δυστυχώς – τα όρια παρέμβασης της εξωτερικής πολιτικής της Κύπρου. Ωστόσο, το συγκεκριμένο ερώτημα τίθεται και από τρίτους και σιγοψιθυρίζεται από την ελληνική πλευρά.

Οι Τούρκοι, πάντως, έχουν πείσει πολλούς στην Ευρώπη ότι δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας, καθώς με την ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. το τουρκικό δίκτυο αγωγών γίνεται ευρωπαϊκό. Όταν ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας, Ντεγίπ Ερντογάν, δήλωνε ότι η Ευρώπη έχει ανάγκη την Τουρκία, είχε και αυτό στο μυαλό του.

Η Τουρκία αποδεικνύεται εξαιρετικά ευέλικτη, παίζοντας με όλους. Δεν είναι τυχαίο ότι μόλις έναν μήνα μετά την υπογραφή της συμφωνίας για τον αγωγό Ναμπούκο, ο κ. Ερντογάν συμφώνησε με τη Ρωσία τη διέλευση από τα τουρκικά χωρικά ύδατα του αγωγού South Stream (παρακάμπτει την Ουκρανία), που θα μεταφέρει ρωσικό φυσικό αέριο μέσω του βυθού του Ευξείνου Πόντου στην Ευρώπη. Ο Ναμπούκο (αμερικάνικης έμπνευσης) και ο South Stream (η απάντηση της Ρωσίας στον Ναμπούκο) είναι ανταγωνιστικά σχέδια, αλλά η Τουρκία μετέχει και στα δύο.

Η Τουρκία παίζει και με την Ελλάδα. Ο υπουργός Οικονομικών της Τουρκίας, Μεχμέτ Σιμτσέκ, δήλωσε τον Οκτώβριο στην ελληνική οικονομική εφημερίδα «Έξπρες»: «Δεν βλέπω κάποιον λόγο για να μη συνεργαστούμε (σ.σ. Ελλάδα και Τουρκία) περισσότερο στο μέλλον. Δεν χρειάζεται αναγκαστικά να είμαστε ανταγωνιστές στην ενέργεια». Ο Τούρκος υπουργός κατέθεσε και το όλο σκεπτικό της χώρας του.

«Η Τουρκία», είπε, «βρίσκεται επί της ουσίας στο κέντρο μιας μεγάλης, μιας σημαντικής θα έλεγα, καταναλωτικής δύναμης, που φτάνει μέχρι την καρδιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και από την άλλη πλευρά, η Τουρκία βρίσκεται δίπλα σε χώρες με σημαντικό μερίδιο από τα ενεργειακά αποθέματα της Ασίας. Περίπου το 70% των ενεργειακών αναγκών παγκοσμίως καλύπτεται από περιοχές που βρίσκονται σε σημεία ανατολικά της Τουρκίας. Και γι' αυτό θεωρούμε ότι η χώρα μας θα εξελιχθεί σε κομβικό ενεργειακό σημείο, σε έναν σημαντικό ενεργειακό δίαυλο. Αλλά και λόγω της διαρκούς ανάπτυξής της, η Τουρκία αποτελεί βασική καταναλωτική δύναμη από μόνη της».

Η ενεργειακή εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο ευρωβουλευτής της Νέας Δημοκρατίας και μέλος της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Γιάννης Τσουκαλάς, περιέγραψε αναλυτικά στο διεθνές συνέδριο «Φυσικό Αέριο και Ασφάλεια Ενεργειακού Εφοδιασμού» πόσο επισφαλής είναι η θέση της Ευρώπης.

«Η ενέργεια δεν αποτελεί ένα απλό εμπόρευμα, έναν συνήθη οικονομικό πόρο, αλλά ίσως το σημαντικότερο διακύβευμα στη γεωστρατηγική αρένα του 21ου αιώνα. Και σε αυτό το πεδίο η Ευρώπη είναι εξαιρετικά ευάλωτη», σημείωσε ο κ. Τσουκαλάς.

Συγκεκριμένα:

-Αυτή τη στιγμή η Ε.Ε. εισάγει το 54% των ενεργειακών πηγών που χρειάζεται.

- Η μεγαλύτερη εξάρτηση παρατηρείται στο αργό πετρέλαιο (εισάγει το 82% των αναγκαίων ποσοτήτων) και στο φυσικό αέριο (εισάγει το 60%).

-Εκτιμάται ότι η εξάρτηση αυτή αναμένεται να φτάσει ως και το 80% μέχρι το 2030, εάν δεν αλλάξει το σημερινό μοντέλο παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας.

-Η Ε.Ε. παράγει πάνω από το 50% της ενέργειάς της από ορυκτά καύσιμα. Είναι γνωστό ότι η Ευρώπη αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους παραγωγούς αερίων του θερμοκηπίου στον κόσμο (τρίτη, πίσω από Κίνα και ΗΠΑ).

Σε ό,τι αφορά το φυσικό αέριο, ο κ. Τσουκαλάς σημείωσε ότι «η Ε.Ε. έχει θέσει ως πρωταρχικό της στόχο την ασφάλεια του εφοδιασμού της. Παρά τη μειωμένη ζήτηση για φυσικό αέριο που προκάλεσε και προκαλεί η οικονομική κρίση, η ασφάλεια του εφοδιασμού θα παραμένει στο προσκήνιο, τουλάχιστον μέχρις ότου υπάρξει επαρκής διαφοροποίηση των πηγών και των οδεύσεων εφοδιασμού της Ε.Ε. Μακροπρόθεσμος στόχος παραμένει πάντοτε η απεξάρτηση της Ευρώπης από εισαγόμενους ενεργειακούς πόρους ή τουλάχιστον η διασφάλιση του απρόσκοπτου εφοδιασμού της Ευρώπης. Αν και η νέα ενεργειακή στρατηγική προτείνει φιλόδοξα και σημαντικά μέτρα σε όλους τους τομείς ενέργειας, σε ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αλληλεγγύης, δεν παύουν να υπάρχουν συγκεκριμένα συμφέροντα, εντός και εκτός Ευρώπης, που προωθούν τους δικούς τους σχεδιασμούς».

Οι αγωγοί

Σήμερα υφίστανται και λειτουργούν οι κάτωθι αγωγοί μέσω της Τουρκίας:

1. Ο αγωγός Turusgas, που μεταφέρει αέριο προς την Τουρκία μέσω Ουκρανίας, Μολδαβίας, Ρουμανίας και Βουλγαρίας, με δυναμικότητα περίπου 16 δισ. κυβικά μέτρα ετησίως.
2. Ο αγωγός Blue Stream, υποθαλάσσιος αγωγός από το Νοβοροσίσκ στη Σαμψούντα (16 δισ. κυβικά μέτρα).
3. Ο αγωγός Baku-Tbilisi-Ceyhan. Μεταφέρει 50 δισ. κυβικά μέτρα (το 1,5% της παγκόσμιας προμήθειας ενέργειας) από το Μπακού στο λιμάνι Τσεϊχάν της Μεσογείου. Ο εν λόγω αγωγός θεωρείται μεγάλη εθνική επιτυχία για την Τουρκία, καθώς μεταφέρει φυσικό αέριο από την Κασπία στην ανατολική Μεσόγειο και δίδει τη δυνατότητα στην Τουρκία να εμφανίζεται ως αδιαφιλονίκητος στρατηγικός παράγων στην περιοχή.
4. Ο αγωγός Baku-Tbilisi-Erzurum μεταφέρει από το Shah Deniz του Azerbaijan στο Erzurum, 20 δισ. κυβικά μέτρα.
5. Ο αγωγός Iran-Turkey. Εκτείνεται από την Ταυρίδα στην Άγκυρα και μεταφέρει 11 δισ. κυβικά μέτρα γκάζι ετησίως και ενώνεται με τον αγωγό Baku-Tbilisi-Erzurum.
6. Ο αγωγός Kirkuk-Iskenderun. Αυτός ο αγωγός μεταφέρει πετρέλαιο, περίπου 71 εκατ. τόνους ετησίως και είναι ο αρχαιότερος αγωγός.
7. Ο αγωγός Arab Gas Pipeline. Είναι υπό κατασκευή και πλησιάζει τα τουρκικά σύνορα, ερχόμενος από το Ελ Αρίς του Σινά, μέσω Ιορδανίας και Συρίας.
8. Ο Interconnector Turkey-Greece-Italy. Ο αγωγός αυτός μεταφέρει αέριο από την Τουρκία προς την Ελλάδα. Στόχος είναι το 2013 να ενωθεί με την Ιταλία μέσω Ηγουμενίτσας. Είναι ο πρώτος αγωγός εξαγωγής αζερικού αερίου προς την Ευρώπη, εκτός από τα σημεία εξαγωγής στα λιμάνια της Μεσογείου.

Σε στάδιο σχεδιασμού και υλοποίησης βρίσκονται οι κάτωθι αγωγοί:

1. Ο περίφημος αγωγός Nabucco Gas Pipeline. Στον αγωγό αυτό η Τουρκία έχει επενδύσει πολλά. Θα ξεκινά από το Αζερμπαϊτζάν και μέσω Τουρκίας θα προμηθεύει με αέριο τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία και την Αυστρία.
2. Οι δύο Trans Caspian αγωγοί. Αμφότεροι είναι υποθαλάσσιοι, για τη μεταφορά αερίου από το Καζακστάν και το Τουρκμενιστάν προς το Μπακού και από το Μπακού προς την Τουρκία.
3. Ο αγωγός Samsun-Ceyhan, που θα αποτελέσει τη χερσαία συνέχεια του Blue Stream και θα απολήγει σε θαλάσσιο τερματικό.

Το «τέρας Λεβιαθάν» απειλεί τις στρατηγικές ισορροπίες

Η συμφωνία Κύπρου-Ισραήλ για την ΑΟΖ έχει σημαντικές γεωπολιτικές προεκτάσεις, αφού «ενδιαφέρει» ολόκληρη την περιοχή

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Το τερατώδες κοίτασμα φυσικού αερίου, που πολύ εύστοχα ονομάστηκε «Λεβιάθαν» από τους Ισραηλινούς, αποτελεί σημείο καμπής για τη γεωπολιτική ασφάλεια στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου.

Μετά από τις τελευταίες μελέτες και τις δοκιμαστικές διατρήσεις της Noble Energy, της αμερικανικής εταιρείας που κατέχει δικαιώματα στον «Λεβιάθαν», ο όγκος του κοιτάσματος υπολογίζεται σε 0,5 τρισ. κυβικά μέτρα.

Έτσι, το απόθεμα αποτελεί σημαντική απειλή για τους σχεδιασμούς της Τουρκίας στην περιοχή, ιδίως αν λάβει κανείς υπ' όψιν τη στροφή της αγοράς φυσικού αερίου από το συμπιεσμένο – που μεταφέρεται μέσω αγωγών – προς το υγροποιημένο (LNG).

Μέσω του «Λεβιάθαν», το Ισραήλ θα είναι σε θέση να προμηθεύει την ευρωπαϊκή αγορά με φυσικό αέριο, γεγονός που καθιστά λιγότερο «απαραίτητη» την Τουρκία και τους αγωγούς της, ως ασφάλιση έναντι της ρωσικής επιρροής.

Πάντως, πρέπει να σημειωθεί πως οι ακριβείς διαστάσεις του κοιτάσματος δεν είναι γνωστές. Οι ισραηλινοί χάρτες δεν δείχνουν το μέγεθος του «Λεβιάθαν» στην περιοχή εντός του υπό αμφισβήτηση κυρίαρχου χώρου του Λιβάνου, ενώ πολλοί αναλυτές αναφέρουν πως το εν λόγω κοίτασμα είναι πολύ μεγαλύτερο από όσο ανακοινώνεται δημόσια. Μάλιστα, «ενδιαφέρον» επιδεικνύει ακόμα και η Συρία. Αν πράγματι ο «Λεβιάθαν» έχει μια τόσο μεγάλη έκταση, τότε μπορεί από μόνο του το εν λόγω κοίτασμα να δημιουργήσει νέα δεδομένα στην αγορά φυσικού αερίου. Όσον αφορά την ίδια την Κύπρο, ο «Λεβιάθαν» επίσημα δεν φτάνει μέχρι την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) μας, χωρίς όμως αυτό να είναι βέβαιο. Σημειώνεται, επίσης, πως η Noble Energy, που κατέχει δικαιώματα εκμετάλλευσης στο συγκεκριμένο κοίτασμα, κατέχει επίσης δικαιώματα και στα κυπριακά τεμάχια. Η Noble δραστηριοποιείται επίσης και στα κοιτάσματα του Tamar και του Dalit.

Το κοίτασμα επηρεάζει άμεσα τα κυπριακά στρατηγικά συμφέροντα, ενώ αποτελεί και «θερμό» διπλωματικό ζήτημα

Την ίδια στιγμή, σημειώνεται πως τα τεμάχια στις νοτιοδυτικές ακτές της Κύπρου δεν θεωρούνται από τις εταιρείες ως ιδιαίτερα ελκυστικά. Κι αυτό διότι το πετρέλαιο που εντοπίστηκε βρίσκεται σε πολύ μεγάλο βάθος, με αποτέλεσμα να μην είναι οικονομική η εξόρυξή του. Παράλληλα, όλες οι ενδείξεις δείχνουν πως πρόκειται για βαρύ αργό πετρέλαιο, γεγονός που συνεπάγεται πως θα μπορεί να διυλισθεί μόνο σε ορισμένες εγκαταστάσεις. Σημειώνεται πως γενικότερα το πρόβλημα της αγοράς του πετρελαίου δεν αφορά τόσο την εξόρυξη στη διεθνή αγορά, όσο τη διύλιση.

Μέχρι και πόλεμο

Εν τω μεταξύ, τουρκικά ΜΜΕ «βλέπουν» μέχρι και νέο πόλεμο μεταξύ Ισραήλ και Λιβάνου για τον «Λεβιάθαν», αφού τα μεγάλα κοιτάσματα φυσικού αερίου καθιστούν την επίλυση των εδαφικών (και άλλων) διαφορών ακόμα πιο δύσκολη. Ταυτόχρονα, το γεγονός ότι το Ισραήλ κατέχει πρόσβαση προς τη θαλάσσια περιοχή του κοιτάσματος, η οποία απορρέει από ακτές που είναι υπό αμφισβήτηση, αυξάνει τις εντάσεις. Αρκετός λόγος γίνεται για το γεγονός ότι τα υψώματα Γκολάν, αλλά και η Λωρίδα της Γάζας βρίσκονται έναντι (ή και πάνω) από τον «Λεβιάθαν», αφήνοντας «ανοίγματα» στην Τουρκία να θέσει υπό αμφισβήτηση την κυριαρχία του Ισραήλ επί των κοιτασμάτων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η υπογραφή συμφωνίας για την ΑΟΖ Κύπρου-Ισραήλ μπορεί να ερμηνευτεί και ως κίνηση από τη γείτονα να «κλειδώσει» τα δικαιώματά της. Αντίστοιχα, η αυξανόμενη πίεση για ταϊβανοποίηση του Κυπριακού, αποτελεί τον αντίποδα των προσπαθειών της Τουρκίας, αφού η αναγνώριση του ψευδοκράτους θα της δώσει πρόσβαση στα κοιτάσματα.

Ακόμα, οι εντάσεις μεταξύ Ισραήλ και Τουρκίας, αλλά και η «νέα φιλία» των Τούρκων με τον αραβικό κόσμο, η οποία ήταν διαχρονικά δύσκολη λόγω του οθωμανικού παρελθόντος, δεν είναι καθόλου άσχετες με τις εξελίξεις στην ενεργειακή ασφάλεια.

Η Κυπριακή Δημοκρατία δείχνει πως παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και η προσέγγιση του Ισραήλ (αλλά και της Αιγύπτου, ακόμα) θα μπορεί να εξασφαλίσει τα συμφέροντα της Δημοκρατίας, αλλά και τη φυσιολογική στρατηγική της συνταύτιση, σε μια διαμάχη (οικονομική και διπλωματική) που μας επηρεάζει άμεσα. Το ζήτημα, πλέον, είναι η ταυτόχρονη διαχείριση των σχέσεων της Κύπρου με τα αραβικά κράτη.

Το σχέδιο για... την αξιοποίηση του «θησαυρού»

Η εισήγηση προς την ελληνική κυβέρνηση και η λίστα με «φιλέτα» της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου

Του **ΛΕΩΝΙΔΑ ΣΤΕΡΓΙΟΥ**

Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου αποτελεί την αιχμή του μεγαλύτερου προγράμματος αποκρατικοποιήσεως της τελευταίας 10ετίας. Η κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο την είσπραξη 7 δισ. ευρώ μέχρι το 2013, εκ των οποίων τα 3 με 5 δισ. ευρώ υπολογίζεται να προέλθουν από την ακίνητη περιουσία. Υπενθυμίζεται ότι τα υψηλότερα έσοδα από αποκρατικοποιήσεις είχαν πραγματοποιηθεί το 1999, όταν είχαν ανέλθει σε 4 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με την πρόταση της ΚΕΔ, η οποία εγκρίθηκε από τη Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων, προβλέπεται η ένταξη 10 κρατικών ακινήτων στο fast track.

Ήδη προχωράει η άμεση αξιοποίηση 20 ακινήτων που έχουν ήδη επιλεγεί και έχει γίνει η πρόσληψη συμβούλων με επικεφαλής την Εθνική Τράπεζα.

Σύμβουλοι

Επίσης, το αμέσως επόμενο διάστημα αναμένεται η ανάδειξη συμβούλου που θα επιλέξει 30 ακίνητα από λίστα 50 που έχει προεπιλέξει ήδη η ΚΕΔ και που θα προτείνει τους όρους και τις προϋποθέσεις των αναπτύξεων. Ορισμένα από αυτά τα 50, όπως το γκολφ στην Αφάντου Ρόδου, στις Γούρνες της Κρήτης και του Ρίου-Αντιρρίου, περιλαμβάνονται στα 10 φιλέτα που εντάχθηκαν στο fast track.

Από αυτά τα 10, το μεγαλύτερο project είναι η αξιοποίηση της έκτασης του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού, για το οποίο πηγαινοέρχονται μελέτες, σχέδια και προτάσεις μεταξύ υπουργείων, υπηρεσιών και τοπικών φορέων τουλάχιστον τα τελευταία τέσσερα χρόνια, χωρίς να έχει γίνει μέχρι στιγμής τίποτα.

Η πρόταση

Σύμφωνα με την πρόταση της ΚΕΔ προς την κυβέρνηση, στο Ελληνικό υπάρχει μία έκταση 5.500 στρεμμάτων του πρώην αεροδρομίου η οποία ενδείκνυται για εμπορικές, επαγγελματικές, τουριστικές και οικιστικές χρήσεις, αλλά και για δραστηριότητες αναψυχής. Φορείς διαχείρισης αυτή τη στιγμή είναι η ΚΕΔ και τα ΕΤΑ. Ήδη, η μελέτη αξιοποίησης έχει ανατεθεί στον διάσημο Ισπανό αρχιτέκτονα Χοσέ Αθεμπίγιο, ο οποίος, σύμφωνα με πληροφορίες, συμφωνεί με παλαιότερη (2008) πρόταση του Έλληνα καθηγητή στο Χάρβαρντ Σπύρου Πολλάλη.

Δέκα ακίνητα εντάσσονται στο fast track και για 20 έχει ανατεθεί η αξιοποίηση σε ανάδοχο. Ακολουθούν άλλα 30 το 2011

Ο καθηγητής Πολλάλης είχε απορρίψει την πρόταση του τότε ΥΠΕΧΩΔΕ που προέβλεπε τη δημιουργία ενός τεράστιου πάρκου, ορίζοντας τη δόμηση σε 300 στρέμματα, πλέον των 190 στρεμμάτων των υφιστάμενων κτιρίων. Όμως, η συνολική έκταση είναι 5.800 στρέμματα, δηλαδή θα γινόταν ένα πάρκο μεγαλύτερο του Σέντραλ Παρκ με τεράστιο κόστος συντήρησης. Ο κ. Πολλάλης έκρινε την πρόταση αντιοικονομική, σημειώνοντας ότι η συντήρηση του Σέντραλ Παρκ της Νέας Υόρκης, μεγέθους 3.811 στρεμμάτων, κοστίζει 14.472 δολάρια/στρέμμα σε ετήσια βάση.

Υπόλοιπες περιοχές

Τα υπόλοιπα εννέα «φιλέτα» είναι τα εξής: έκταση 1.500 στρεμμάτων στον Δήμο Αφάντου στη Ρόδο που ενδείκνυται για τουριστική αξιοποίηση, όπως και αυτό στο Πρασονήσι (80.000 στρέμματα). Για τουριστικές εγκαταστάσεις και αναψυχής ενδείκνυται το χιονοδρομικό κέντρο Βόρρα, η έκταση στις Γούρνες της Κρήτης, μία έκταση 153 στρεμμάτων στην Ερμιόνη και δύο εκτάσεις στη Χαλκιδική. Για ήπιες μορφές ανάπτυξης, για οικοτουρισμό, για πολιτιστικές δραστηριότητες και για αθλητικές εγκαταστάσεις ενδείκνυται η έκταση 8.000 στρεμμάτων στον Δήμο Τοπείρου (νομός Ξάνθης).

Λοιπά ακίνητα

Σε ό, τι αφορά στην επιλογή των 20 ακινήτων των οποίων η πρόταση αξιοποίηση έχει ανατεθεί σε συμβούλους με επικεφαλής την ΕΤΕ, σημειώνεται ότι θα εξεταστούν, πέρα από τις συμβάσεις παραχώρησης, εναλλακτικά σχήματα συμπράξεων του Δημοσίου με τον ιδιώτη ανάδοχο, όπως δημιουργία εταιρειών ειδικού σκοπού, με συμμετοχή του Δημοσίου στα έσοδα της ανάπτυξης.

Οσον αφορά στα 30 ακίνητα από λίστα των 50 που έχει προεπιλέξει ήδη η ΚΕΔ, ο σύμβουλος θα προτείνει λύσεις, αξιοποιώντας τις προγραμματικές συμβάσεις της ΚΕΔ με τους ΟΤΑ.

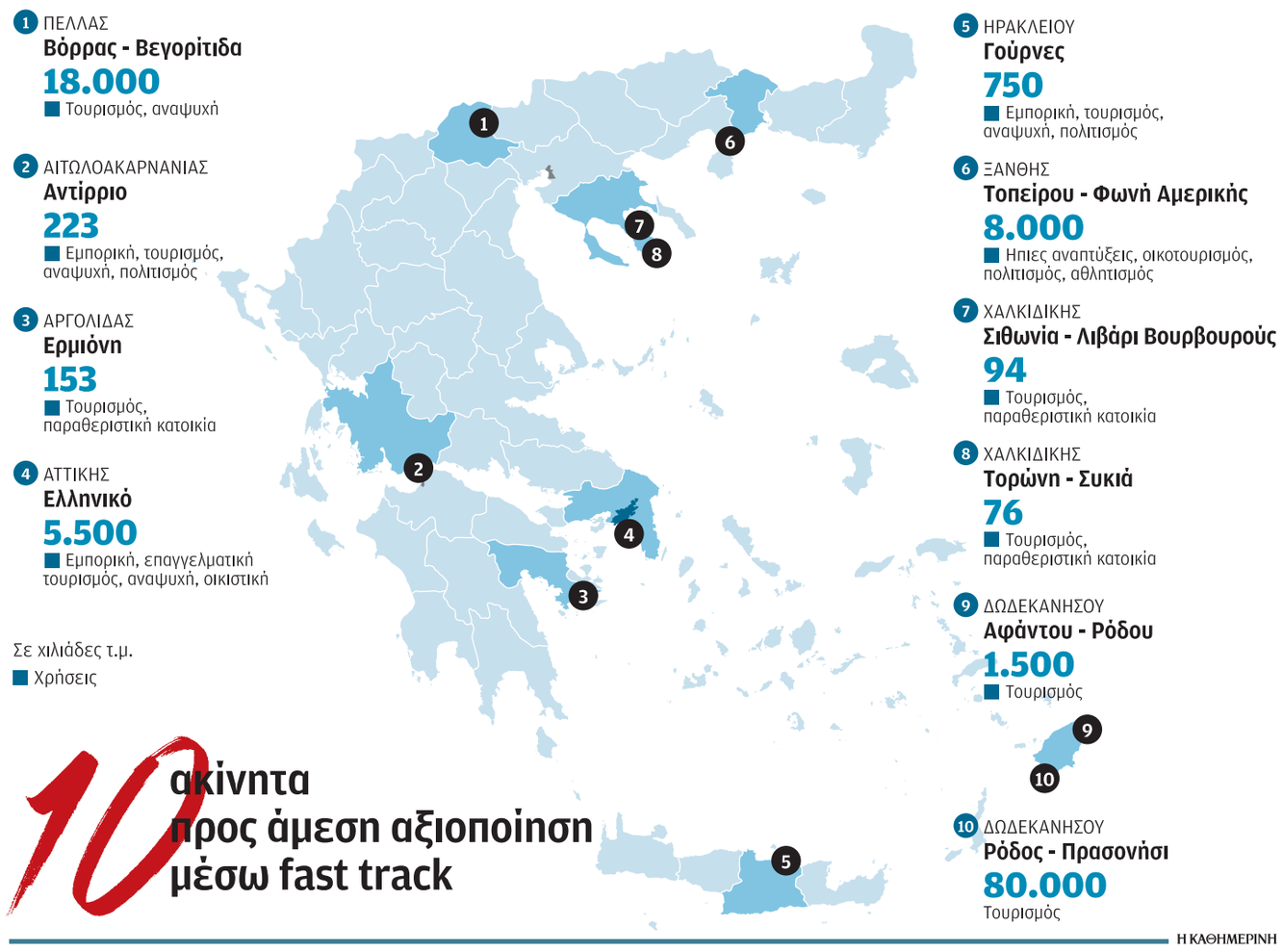

Ακίνητα εν αναμονή διάσπαρτα σε όλη την επικράτεια

Σύμφωνα με την εισήγηση της ΚΕΔ προς τη Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων, ένα κρατικό ακίνητο που προσφέρεται προς άμεση αξιοποίηση αποτελεί η παραθαλάσσια έκταση επιφάνειας 175 στρ. στον Δήμο Αφάντου (Ρόδος) σε απόσταση 20 χλμ. περίπου από την πόλη της Ρόδου. «Η έκταση, η θέση και τα φυσικά χαρακτηριστικά του το καθιστούν κατάλληλο για τουριστική ανάπτυξη, σημαντικού μεγέθους. Εκεί υπάρχει το «Γκολφ Αφάντου Ρόδου», ιδιοκτησίας της ΕΤΑ, επιφάνειας 1.315 στρεμμάτων, το οποίο περιλαμβάνει γήπεδο γκολφ 18 οπών, καθώς και ημιτελείς ξενοδοχειακές και λοιπές υποστηρικτικές εγκαταστάσεις», αναφέρει η εισήγηση και προσθέτει: «Η συνδυασμένη αξιοποίηση των δύο δημοσίων ακινήτων, της ΕΤΑ και της ΚΕΔ, θα μπορούσε να ενισχύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον». Υπενθυμίζεται ότι τον Αύγουστο είχε εκφραστεί επενδυτικό ενδιαφέρον για τουριστική αξιοποίηση της περιοχής από την Orascom που ανήκει κατά 55% στην οικογένεια του Αιγύπτιου επιχειρηματία Σαουίρις.

Υπάρχουν κι άλλα δημόσια ακίνητα στον Δήμο Νότιας Ρόδου, συνολικής επιφάνειας 80.000 στρεμμάτων.

Το συνολικό ακίνητο περιλαμβάνει εκτεταμένη περιοχή του νότιου τμήματος του νησιού, όπως και τη νησίδα Πρασονήσι. Σύμφωνα με την πρόταση της ΚΕΔ, «για το ακίνητο έχουν εξεταστεί προτάσεις αξιοποίησης, βασιζόμενες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, με επίκεντρο τη δημιουργία ενός σύγχρονου Κέντρου Ιστιοσανίδας, συναφών υποδομών και με δυνατότητα ανάπτυξης τουριστικών εγκαταστάσεων, εναλλακτικών μορφών τουρισμού (ιαματικού, αθλητικού, οικοτουριστικού κ. λπ.), γηπέδων γκολφ, νέου αεροδρομίου, μαρίνας κ. λπ.».

Νομός Πέλλας

Αμεσα αξιοποιήσιμα είναι δημόσια ακίνητα στον νομό Πέλλας, συνολικής έκτασης περίπου 18.400 στρ. Ήδη, υπάρχει και λειτουργεί το Χιονοδρομικό Κέντρο Βόρρας, στο όρος Καϊμακτσαλάν. Ενα άλλο ακίνητο στον ίδιο νομό βρίσκεται στις όχθες της λίμνης Βεγορίτιδας και προσφέρεται για ναυταθλητικές δραστηριότητες αναψυχής.

«Τα δύο δημόσια ακίνητα, συνδυαστικά και βάσει των ιδιαίτερων φυσικών πόρων και των δυνατοτήτων της περιοχής, προσφέρονται για μακροχρόνια μίσθωση σε επενδυτή, στοχεύοντας σε σημαντική αναβάθμιση και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της περιοχής και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, με προφανή άμεσα και έμμεσα οφέλη για το ελληνικό Δημόσιο και την τοπική κοινωνία», αναφέρεται στην εισήγηση.

Επίσης, «φιλέτο» είναι η παραθαλάσσια έκταση 7.990 στρ. στο Δέλτα του ποταμού Νέστου, στην οποία λειτουργούσαν στο παρελθόν οι εγκαταστάσεις της πρώην «Φωνής της Αμερικής».

«Η θέση και τα φυσικά χαρακτηριστικά του ακινήτου είναι ιδιαίτερα ελκυστικά, οποιαδήποτε όμως προσπάθεια αξιοποίησης και ανάπτυξης πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη ότι το ακίνητο ανήκει στο δίκτυο Natura 2000 και προστατεύεται από τη διεθνή Σύμβαση Ramsar για υγροτόπους παγκόσμιας σημασίας», σημειώνει η ΚΕΔ.

Υπό την απειλή των υποβαθμίσεων αγορές και Ελλάδα

Οι προειδοποιήσεις των μεγάλων ξένων οίκων πιστοληπτικής αξιολόγησης και η σκληρή ελληνική πραγματικότητα

Των **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ – ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ**

Η προαναγγελία, ουσιαστικά, της υποβάθμισης της πιστοληπτικής αξιολόγησης του ελληνικού χρέους από τον οίκο Fitch Ratings την Τρίτη δεν ήρθε ως κεραυνός εν αιθρία. Ο οίκος είναι ο μόνος μεταξύ των τριών μεγάλων αξιολογητών που δεν έχει ακόμη υποβαθμίσει τα ελληνικά ομόλογα στην κατηγορία «junk», δηλαδή των «σκουπιδιών». Επιπλέον, είχε ήδη θέσει την πιστοληπτική αξιολόγηση της χώρας υπό αρνητική αξιολόγηση, και η απόφαση αναμενόταν μέχρι το τέλος του έτους. Αν μη τι άλλο, η ανακοίνωσή του ανέβαλε για τις αρχές του επόμενου χρόνου την υποβάθμιση. Οι παράγοντες που θα εξετάσει, σύμφωνα με την ολιγόλογη ανακοίνωση που εξέδωσε, είναι η δημοσιονομική βιωσιμότητα, οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και η πολιτική βούληση και ικανότητα του ελληνικού κράτους να ολοκληρώσει επιτυχώς τα μέτρα του Μνημονίου. Η εύλογη απορία που δημιουργείται είναι αν αυτού του είδους τα ερωτήματα μπορούν να απαντηθούν μέσα σε μερικές ημέρες, όταν το πρόγραμμα απαιτεί προσπάθεια ετών, που έχει παρομοιασθεί με αγώνα αντοχής.

Σε κάθε περίπτωση, είχε προηγηθεί η προειδοποίηση για νέα υποβάθμιση της χώρας από τη Moody's, με το επιχείρημα της αυξανόμενης αβεβαιότητας σχετικά με την ικανότητα της χώρας να σταθεροποιήσει το χρέος στα επόμενα 3-5 χρόνια αλλά και για το επίπεδο υποστήριξης που θα της παράσχει η Ε.Ε. μετά το 2013. Οπως λέει χαρακτηριστικά η αναλύτρια του οίκου για την Ελλάδα, Σάρα Κάρλσον, «η αβεβαιότητα που περιβάλλει τα σχέδια διανομής των βαρών με τους επενδυτές σε περίπτωση κρίσης είναι πιθανό να επηρεάσουν αρνητικά την πρόσβαση στην αγορά και το κόστος χρηματοδότησης για την Ελλάδα». Η Moody's προειδοποίησε επίσης για υποβάθμιση της Πορτογαλίας και της Ισπανίας - πέρα, βέβαια, από την υποβάθμιση του ιρλανδικού χρέους, στην οποία προέβη κατά τη διάρκεια της Συνόδου Κορυφής της Ε.Ε. Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης S&P επίσης έχει θέσει υπό αρνητική αναθεώρηση το χρέος της Ελλάδας, της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας.

Η βροχή των προειδοποιήσεων προκάλεσε την Τετάρτη την πτώση του ευρώ σε ιστορικό ναδίρ έναντι του ελβετικού φράγκου, στα 1,2511 ελβετικά φράγκα. Την ίδια ώρα, στην εγχώρια αγορά εντείνεται η πίεση στις τράπεζες, καθώς η προοπτική υποβάθμισης της πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας από τον οίκο Fitch και των τραπεζών από τη Moody's επιδεινώνουν τις -ήδη επιβαρυμένες- συνθήκες ρευστότητας. Ωστόσο στελέχη τραπεζών υπογραμμίζουν ως θετικό το γεγονός ότι υπάρχει επαρκής χρόνος προετοιμασίας ώστε να αμβλυνθούν οι επιπτώσεις της υποβάθμισης. Αν επιβεβαιωθεί όμως η υποβάθμιση της Ελλάδας από τον οίκο Fitch σε βαθμολογία μη επενδυτικού βαθμού, οι επιπτώσεις για τη ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών θα είναι σοβαρές. Αναλυτές εκτιμούν ότι το πλήγμα για το τραπεζικό σύστημα θα ανέλθει στα 10 δισ. ευρώ, καθώς θα πρέπει να καταβάλουν μεγαλύτερο ασφάλιστρο κινδύνου για τους τίτλους που έχουν χρησιμοποιήσει ως εγγύηση για την άντληση ρευστότητας.

Περαιτέρω πίεση, και σύμφωνα με ορισμένους αναλυτές εντονότερη, στο τραπεζικό σύστημα και τη χρηματοδότησή του θα επιφέρει μία υποβάθμιση των ίδιων των τραπεζών, την οποία εξετάζει η Moody's. Στο πλαίσιο αυτό, ορατός είναι ο κίνδυνος το μεγαλύτερο μέρος του πακέτου των 25 δισ. ευρώ που δόθηκε στις τράπεζες στο πλαίσιο της επέκτασης του σκέλους των εγγυήσεων του Δημοσίου για την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας να «καεί» για την κάλυψη των αυξημένων απαιτήσεων των δανειστών που θα επιφέρει η υποβάθμιση.

Στελέχη τραπεζών αναγνωρίζουν ότι η κατάσταση για τη χώρα είναι πολύ δύσκολη, ωστόσο διατυπώνουν συγκρατημένη αισιοδοξία ότι τα χειρότερα μπορούν να αποτραπούν. Υπογραμμίζουν ως θετική εξέλιξη το γεγονός ότι η Fitch δεν προχώρησε σε άμεση υποβάθμιση της αξιολόγησης της χώρας, κάτι που πολλοί θεωρούσαν δεδομένο. Η αξιολόγηση παραμένει σε εξέλιξη, και δεν έχει αποκλεισθεί το ενδεχόμενο είτε νέας παράτασης είτε μη υποβάθμισης.

Φοβού τις... αγορές

Για να μάθετε τι θα πρέπει να φοβάστε το 2011, γράφει ο Economist, αρχίστε από σήμερα: οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων αυξάνονται – όχι μόνο στις υπερχρεωμένες οικονομίες στις παρυφές της Ευρωζώνης, αλλά σε μεγάλο μέρος του πλούσιου κόσμου. Τις πρώτες δύο εβδομάδες του Δεκεμβρίου, το κόστος 10ετούς δανεισμού της Ισπανίας έφθασε το 5,5%, το υψηλότερο της τελευταίας δεκαετίας και πλέον. Οι αποδόσεις των 10ετών ομολόγων του αμερικανικού Δημοσίου εκτινάχθηκαν περισσότερο από μισή ποσοστιαία μονάδα, στο 3,5%, υψηλά επίπεδα εξαμήνου. Οι αντίστοιχες των γερμανικών Bunds έφθασαν το 3%, επίπεδο πρωτοφανές από τον Μάιο. Η εξέλιξη, ταυτόχρονα στον πυρήνα του πλούσιου κόσμου και στην αδύναμη περιφέρεια του ευρώ, εγείρει δύο ερωτήματα: άραγε, η αύξηση των αποδόσεων οφείλεται σε ίδιες δυνάμεις; Και είναι οιωνός πτώχευσης της ευρύτερης αγοράς ομολόγων; Μέσα σε όλη αυτή την αβεβαιότητα, μόνο ένα είναι σαφές: οι αποδόσεις των ομολόγων πιθανότατα θα αυξηθούν και ούτε οι ισχυρότερες κυβερνήσεις θα έχουν την οικονομική δυνατότητα να αντεπεξέλθουν. Οι ΗΠΑ μπορεί να είναι η χώρα που τυπώνει το αποθεματικό νόμισμα του κόσμου, αλλά οι αγορές χρέους της δεν είναι άτρωτες σε μια αιφνίδια εκτίναξη, η οποία με τη σειρά της θα απειλήσει την εύθραυστη ανάκαμψη. Οι κυβερνήσεις θα μπορούσαν, και θα έπρεπε, να ελαχιστοποιήσουν αυτή την αστάθεια. Επειγόντως δε η Ευρώπη, όπου οι ηγέτες οφείλουν να «παντρέψουν» την ασυμβατότητα μεταξύ των σημερινών πακέτων σωτηρίας και των αυριανών μεταρρυθμιστικών προτάσεων για να διαχειριστούν το ευρώ.

Η ισχύς της Γερμανίας

Η Γερμανία, η ατμομηχανή της Ευρώπης, θα εξακολουθήσει να επηρεάζει εμφανώς τις τύχες της Ευρωζώνης και το 2011, αυξάνοντας έτι περαιτέρω την ισχύ της, ειδικά εάν ο επικεφαλής της Bundesbank Αξελ Βέμπερ αναλάβει την ΕΚΤ. Αν και η ευρωπαϊκή οικονομία θα επιβραδυνθεί το 2011 ως αποτέλεσμα των προγραμμάτων λιτότητας, η Γερμανία θα εμφανίσει ταχύτερη αύξηση του ΑΕΠ απ' ό,τι ο μέσος όρος των πλουσιότερων χωρών της Ευρωζώνης. Η υπόλοιπη Ευρωζώνη ίσως ωφεληθεί και αυτή από την ανάκαμψη της Γερμανίας, αρκεί η τελευταία να μειώσει την εξάρτησή της από τις εξαγωγές για μια ισόρροπη ανάπτυξη συνδεδεμένη με την εγχώρια ζήτηση.

Ενδεχόμενη νέα υποβάθμιση της Ελλάδας θα πλήξει την ρευστότητα του εγχώριου τραπεζικού συστήματος

Υπό πίεση η πιστοληπτική ικανότητα χωρών της Ευρωζώνης

Η υποβάθμιση της Ιρλανδίας και οι προειδοποιήσεις για Ελλάδα, Πορτογαλία και Ισπανία από τους οίκους αξιολόγησης Moody's, Fitch και S & P τροφοδοτούν τη πίεση των αγορών στις περιφερειακές οικονομίες της Ευρωζώνης.

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των χωρών της Ευρωζώνης από τον οίκο Moody's

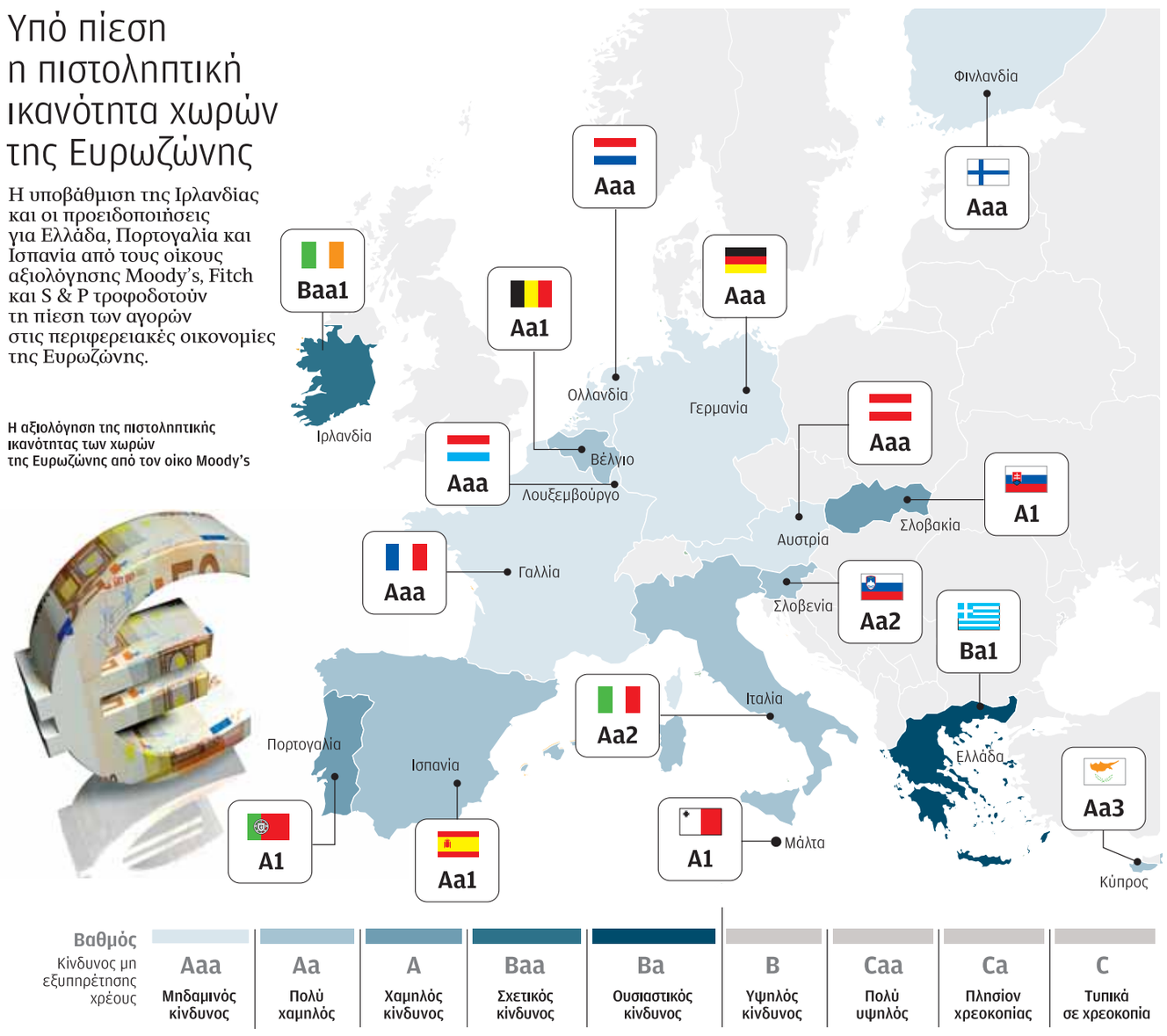

Υπό αναθεώρηση η πιστοληπτική αξιολόγηση της Ελλάδας

Οι οίκοι Fitch, Moody' και Standard & Poor's προχωρούν σε επαναξιολόγηση της ελληνικής οικονομίας προειδοποιώντας για υποβάθμιση.

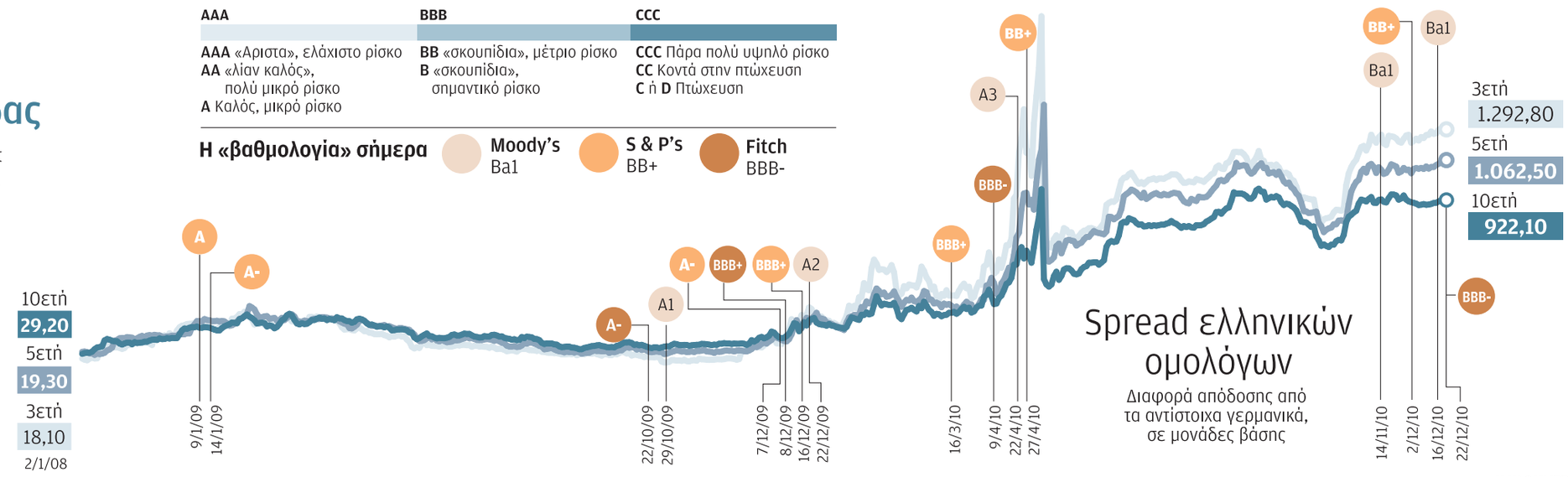

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η Fitch βαθμολογεί από το AAA (άριστα) μέχρι το D (πτώχευση) και όπως η S&P χρησιμοποιεί τα σύμβολα + και - για ενδιάμεσες αξιολογήσεις μεταξύ AA και CCC. Η Moody's βαθμολογεί από Aaa (άριστα) μέχρι C (πτώχευση) και χρησιμοποιεί μικρά γράμματα της αγγλικής αλφαβήτου και τους αριθμούς 1,2,3 για ενδιάμεσες βαθμολογήσεις μεταξύ Aa1 (μετά το άριστα) και Ca (πριν την πτώχευση).

Με αρνητικό πρόσημο ο ρυθμός της πιστωτικής επέκτασης το 2011

Η μείωση αναμένεται να κυμανθεί κοντά στο 2%, ενώ θα εξαρτηθεί από την ένταση της ύφεσης

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ**

Ανώμαλη προσγείωση σημείωσε τη φετινή χρονιά ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης, αποτέλεσμα της ύφεσης που πλήττει την εγχώρια οικονομία για δεύτερο έτος. Ακόμα χειρότερα, με δυσοίωνους οιωνούς θα ξεκινήσει το 2011, καθώς οι επαπειλούμενες υποβαθμίσεις από τη Fitch και τη Moody's θα επιβαρύνουν περαιτέρω τις συνθήκες ρευστότητας στην εγχώρια αγορά. Επιπλέον, η επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών, η αναμενόμενη συρρίκνωση της ελληνικής οικονομίας για τρίτο συνεχόμενο έτος και η διάχυτη αίσθηση ότι τα χειρότερα είναι εμπρός έχουν παγώσει τις επενδυτικές διαθέσεις των επιχειρήσεων και τις καταναλωτικές διαθέσεις των νοικοκυριών, περιορίζοντας δραστικά τη ζήτηση για νέα δάνεια. Στο πλαίσιο αυτό, στελέχη τραπεζών εκτιμούν ότι το 2011 ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης θα διαμορφωθεί με αρνητικό πρόσημο. Εκτιμούν ότι η μείωση θα κυμανθεί κοντά στο 2% και το τελικό νούμερο θα εξαρτηθεί από την ένταση της ύφεσης.

Αν και από τις αρχές του χρόνου ο ρυθμός χορηγήσεων δανείων παραμένει σε θετική τροχιά από το φθινόπωρο και μετά η εικόνα επιδεινώνεται: τον Οκτώβριο η καθαρή μηνιαία ροή χρηματοδότησης ήταν αρνητική και ανήλθε στα 661 εκατ. ευρώ για το σύνολο των δανείων, στα επιχειρηματικά δάνεια οι ροές δανείων ανήλθαν στα -387 εκατ. ευρώ, ενώ η καθαρή ροή προς νοικοκυριά ήταν στα -123 εκατ. ευρώ. Δηλαδή, τον περασμένο Οκτώβριο οι αποπληρωμές παλαιών δανείων ξεπέρασαν αισθητά τις χορηγήσεις νέων δανείων. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος (ΤτΕ) στο δεκάμηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου το σύνολο των χορηγήσεων των εμπορικών τραπεζών ανήλθε στα 260,99 δισ. ευρώ, καταγράφοντας σε ετήσια βάση αύξηση κατά 1%. Θετικότερη είναι η εικόνα για την καταναλωτική πίστη, η οποία «τρέχει» με ρυθμό αύξησης 2,2%, ενώ οριακά αρνητικός, στο -0,1%, διαμορφώνεται ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης προς τα νοικοκυριά. Στελέχη τραπεζών υπογραμμίζουν ότι ο οριακός έστω ρυθμός πιστωτικής επέκτασης αποτελεί επίτευγμα σε μια οικονομία που συρρικνώνεται με ρυθμό 4%, ενώ είχε προηγηθεί μείωση του ΑΕΠ κατά 2% το 2009. Αποκρούουν την κριτική περί ανεπαρκούς χρηματοδότησης της οικονομίας τονίζοντας ότι τα δάνεια προς επιχειρήσεις «τρέχουν» με +2,2%, ενώ αποδίδουν την αρνητική μεταβολή των δανείων προς ιδιώτες στην κάθετη πτώση της ζήτησης, λόγω της κακής οικονομικής κατάστασης. Υπενθυμίζουν ότι το 2010 σημειώθηκε μείωση καταθέσεων, αρχικά λόγω των ανησυχιών για ενδεχόμενη συνεργασία της χώρας και στη συνέχεια

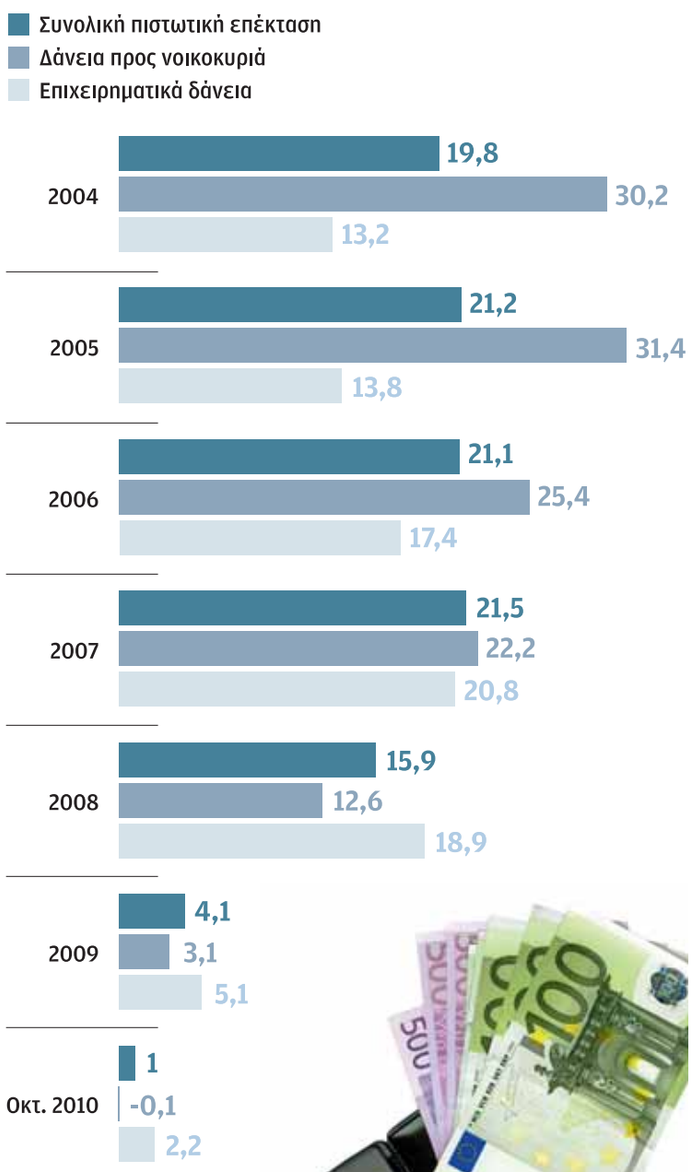

Παγώνουν οι χορηγήσεις δανείων

Ετήσιος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης, %

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στο δεκάμηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου το σύνολο των χορηγήσεων των εμπορικών τραπεζών ανήλθε στα 260,99 δισ. ευρώ

λόγω της κρίσης: η επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών δεν άφησε εναλλακτική λύση σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά εκτός από το να «βάλουν χέρι» στις καταθέσεις που είχαν αποταμιεύσει τα προηγούμενα χρόνια.

Βέβαια, ο θετικός ρυθμός πιστωτικής επέκτασης, κόντρα στην ύφεση, και ο αποκλεισμός των ελληνικών τραπεζών από τις διεθνείς αγορές χρήματος λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης δεν παρηγορούν τις επιχειρήσεις, οι οποίες σε μια κρίσιμη συγκυρία είτε δεν μπορούν να λάβουν τα δανειακά κεφάλαια που επιθυμούν είτε τους δίνονται με πολύ υψηλό κόστος, που οι περισσότερες δεν μπορούν να αντέξουν. Αυτό συμβαίνει καθώς, υπό την πίεση του κινδύνου ρευστότητας και των εκροών καταθέσεων, οι τράπεζες για να σταθεροποιήσουν και να διευρύνουν την καταθετική τους βάση προσφέρουν υψηλά επιτόκια και ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών τα οδηγεί σε μη φυσιολογικά επίπεδα. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα επιτόκια καταθέσεων στη χώρα μας διάρκειας έως ένα έτος αγγίζουν το 4%, όταν στις χώρες της Ευρωζώνης το μέσο επιτόκιο καταθέσεων διαμορφώνεται στο 2,2%. Το υψηλό αυτό κόστος καταθέσεων οι τράπεζες το μεταφέρουν στους δανειολήπτες, επιβαρύνοντας τις επιχειρήσεις σε μια περίοδο που έτσι κι αλλιώς αντιμετωπίζουν το φάσμα της επιβίωσης λόγω της ύφεσης.

Ο κίνδυνος ρευστότητας

Με τις καταθέσεις να μειώνονται και τη διατραπεζική αγορά να μη λειτουργεί για τις εγχώριες τράπεζες, η διαφύλαξη της ρευστότητας για μια τράπεζα είναι ζωτικής σημασίας. Η ρευστότητα αποτελεί το οξυγόνο για έναν τραπεζικό οργανισμό και χωρίς αυτό μια τράπεζα θα μπορούσε γρήγορα να οδηγηθεί σε αδιέξοδο. Η μείωση των κεφαλαίων, η αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, οι συνεχόμενες ζημίες κ. ο. κ. αποτελούν μικρό κακό μπροστά στον κίνδυνο ρευστότητας. Ένα σοβαρό κενό ρευστότητας θα μπορούσε να έχει άμεσες και ολέθριες επιπτώσεις σε μια τράπεζα. Τις ολέθριες αυτές επιπτώσεις απέτρεψε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) η οποία προχώρησε στη χορήγηση άπλετης ρευστότητας στις ελληνικές τράπεζες, εξασφαλίζοντας τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Τον περασμένο Νοέμβριο, η χρηματοδότηση των ελληνικών τραπεζών από το ευρωσύστημα διευρύνθηκε, ανταγωνιζόμενες τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν η εγχώριες τράπεζες. Στο τέλος Νοεμβρίου, το ύψος της χρηματοδότησης των ελληνικών τραπεζών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ανήλθε στα 95,05 δισ. ευρώ έναντι 92,4 δισ. ευρώ στο τέλος Οκτωβρίου, καταγράφοντας αύξηση κατά 2,9%.

g. papadogiannis@gmail. com

Υποβάθμιση

EPA

Στον προθάλαμο υποβάθμισης έθεσε τη χώρα μας ο διεθνής οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch την Τρίτη. Η Fitch προειδοποίησε για την αυξημένη πιθανότητα υποβάθμισης της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Ελλάδος τον προσεχή Ιανουάριο. Ο οίκος έθεσε την πιστοληπτική αξιολόγηση της χώρας μας σε καθεστώς επιτήρησης με προοπτική υποβάθμισης, καθεστώς που αποτελεί προάγγελο υποβάθμισης σημειώνοντας ότι η αξιολόγηση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του Ιανουαρίου 2011. Η αξιολόγηση αναμένεται να ολοκληρωθεί τον προσεχή Ιανουάριο και εστιάζει στη δημοσιονομική βιωσιμότητα της χώρας μετά και τα μέτρα που έχουν ληφθεί την εφετινή χρονιά στο πλαίσιο του προγράμματος που εφαρμόζεται από το ΔΝΤ και την Ε.Ε. Θα εξεταστούν ακόμα η γενική εικόνα της ελληνικής οικονομίας και η πολιτική βούληση και ικανότητα της κυβέρνησης να υλοποιήσει με επιτυχία τα μέτρα που απαιτούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού στήριξης ΔΝΤ - Ε.Ε. Αυτή τη στιγμή η Ελλάδα αξιολογείται από τη Fitch με BBB, που είναι ο χαμηλότερες επενδυτικός βαθμός (investment grade) και είναι ο μοναδικός μεγάλος οίκος που διατηρεί σε τέτοια βαθμίδα τη χώρα. Αν η Fitch προχωρήσει στην υποβάθμιση της αξιολόγησης τον προσεχή Ιανουάριο η χώρα θα βρεθεί στην non investment grade -περισσότερο γνωστή ως κατηγορία - «σκουπίδια» (junk bond's) και τα ελληνικά ομόλογα θα θεωρούνται τίτλοι με αυξημένο κίνδυνο αθέτησης.

Η υποβάθμιση αν τελικά πραγματοποιηθεί θα αποφέρει στις τράπεζες πλήγμα που εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 10 δισ. ευρώ για την κάλυψη των αυξημένων απαιτήσεων των δανειστών για την κάλυψή του έναντι του ελληνικού κινδύνου. Επιπλέον, σοβαρό πλήγμα και περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών ρευστότητας θα προκαλέσει η επαπειλούμενη υποβάθμιση των ελληνικών τραπεζών από τον οίκο Moody's. Ο οίκος προειδοποίησε για την πρόθεσή του να προχωρήσει στην υποβάθμιση της αξιολόγησης έξι μεγάλων εμπορικών τραπεζών.

Ελληνικά ομόλογα στο μικροσκόπιο των διεθνών αγορών

Πού είναι, πόσο αποτιμώνται και ποια είναι η επενδυτική πολιτική των διαχειριστών τους σε ελληνικές και ξένες τράπεζες

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΝΤΕΛΑ**

Πόσο μεγάλη είναι η έκθεση των ελληνικών τραπεζών σε κρατικούς τίτλους; Το ερώτημα αυτό γίνεται επίκαιρο κάθε φορά που η συζήτηση για το ενδεχόμενο νέας υποβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας –και όχι μόνον– έρχεται στην επικαιρότητα. Και η απάντηση, κάθε φορά επίσης, προκαλεί ερωτήματα. Γιατί, όση κι αν είναι, θα μπορούσε να είναι ακόμα μεγαλύτερη, ιδιαίτερα συγκρινόμενη με τρίτους. Δηλαδή, για παράδειγμα, σε σχέση με τις αντίστοιχες ξένες και δη τις ευρωπαϊκές τράπεζες. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, η μεγαλύτερη ελληνική τράπεζα, και συγκεκριμένα η Εθνική, έχει αυτή τη στιγμή στα χαρτοφυλάκιά της ελληνικά ομόλογα συνολικής αξίας περίπου 19 δισ. ευρώ (αν και από την τράπεζα υποστηρίζουν ότι η «καθαρή» έκθεση δεν ξεπερνάει τα 14,5 δισ.).

Για να υπάρχει ένα μέτρο σύγκρισης, το αμέσως επόμενο είναι αυτό της Τράπεζας Πειραιώς, όπου η συνολική αποτίμηση των κρατικών τίτλων που έχει στο χαρτοφυλάκιό της δεν ξεπερνάει τα 7 με 8 δισ. ευρώ. Σαφώς πιο συντηρητική αποδείχθηκε στην πράξη, για μία ακόμα φορά, η διοίκηση της Alpha Bank. Εν προκειμένω, οι εγχώριοι κρατικοί τίτλοι που διαθέτει αυτή τη στιγμή υπολογίζονται σε περίπου 4 δισ. ευρώ, αν και από την τράπεζα υποστηρίζουν ότι στην πραγματικότητα πρόκειται για 3 δισ. ευρώ (το 1 δισ. επιπλέον, όπως λένε, προέρχεται από μετατρέψιμες προνομιακές μετοχές). Ακόμα κι έτσι, όμως, η έκθεση παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τους υπόλοιπους, όπως για παράδειγμα σε σχέση με την περίπτωση της Eurobank Efg. Η τελευταία μέτρηση στα δικά της χαρτοφυλάκια κατέγραψε μια συγκέντρωση της τάξης των 5 με 6 δισ. ευρώ, από πλευράς αξίας τίτλων. Το τελικό συμπέρασμα; Ακόμα και σύμφωνα με μαξιμαλιστικούς υπολογισμούς, η συνολική έκθεση των μεγάλων ελληνικών τραπεζών δεν ξεπερνάει τα 35 δισ. ευρώ. Το ποσό είναι όντως υψηλό κι αυτό μπορεί να μετράει στις αξιολογήσεις των μεγάλων ξένων οίκων, όμως:

α) Συγκρινόμενο με την αντίστοιχη έκθεση ευρωπαϊκών τραπεζών σε ελληνικούς κρατικούς τίτλους παραμένει, κατά κάποιον τρόπο, «ρεαλιστικό».

β) Συγκρινόμενο με την έκθεση που έχουν σε «δικούς τους» εγχώριους τίτλους οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές τράπεζες, κατά περίπτωση, είναι μικρό.

γ) Συγκρινόμενο με τα υπόλοιπα μεγέθη τους αυτά καθεαυτά είναι υπολογίσιμο, αλλά θα έλεγε κανείς ότι απέχει αρκετά από το να θεωρηθεί ανησυχητικό.

Τα παραπάνω συμπεράσματα προκύπτουν αβίαστα, εάν, για παράδειγμα, τα ποσά συγκριθούν με την έκθεση των γαλλικών τραπεζών σε ελληνικούς κρατικούς τίτλους (αν και θα πρέπει, βεβαίως, να ληφθεί υπόψη και το μέγεθος, αυτό καθεαυτό, των γαλλικών τραπεζών).

EPA

Η Φρανκφούρτη αυξάνει τα κολάτεραλ που ζητεί για να δώσει φθηνό χρήμα.

Εξάρτηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Αργά αλλά σταθερά, οι ελληνικές τράπεζες μειώνουν με τη σειρά τους την εξάρτησή τους από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Υπολογίζεται ότι αυτή τη στιγμή, στην περίπτωση της Alpha Bank για παράδειγμα, έχει πέσει κάτω από τα 14 δισ., ενώ κάτω από τα 15 δισ. διαμορφώθηκε η αντίστοιχη εξάρτηση της Τράπεζας Πειραιώς. Κοντά στην περιοχή των 20 δισ. ευρώ παραμένουν προς το παρόν η Εθνική Τράπεζα και η Eurobank Efg, αλλά δεν αποκλείεται να δούμε κι εκεί τάση συρρίκνωσης. Η αλλαγή του τοπίου στις σχέσεις με την ΕΚΤ, με την αύξηση των εγγυήσεων που επιβάλλει από την 1η Ιανουαρίου για την παροχή φθηνής ρευστότητας, ασφαλώς και θα παίξει τον ρόλο της. Ως γνωστόν, η Φρανκφούρτη αυξάνει τα κολάτεραλ που ζητεί για να δώσει φθηνό χρήμα, με την προοπτική, κάποια στιγμή, στο μεσοπρόθεσμο μέλλον, να διακόψει εντελώς αυτή την παροχή, που όσο διήρκεσε αποδείχθηκε σωτήρια.

Οι γαλλικές τράπεζες

Πριν από περίπου 12 μήνες, η συνολική αξία των ελληνικών ομολόγων υπολογιζόταν στην περιοχή των 60 δισ. ευρώ! Το ποσό αυτό είναι μακράν το μεγαλύτερο στην Ευρώπη και αποδεικνύει εμπράκτως ότι το γνωστό «Ελλάς - Γαλλία συμμαχία» μόνο κενό περιεχομένου δεν είναι. Θέλετε κι άλλες αποδείξεις; Ακόμα και κατά τη διάρκεια της κορύφωσης της κρίσης, μέσα στο 2010, όταν οι Κασσάνδρες προέβλεπαν την πτώχευση της ελληνικής οικονομίας και εν κατακλείδι την καταστροφή της χώρας, οι Γάλλοι τραπεζίτες παρέμειναν σταθεροί στις επιλογές τους. Ειδικότερα, ρευστοποίησαν κάτι λιγότερο από 8 δισ. ευρώ, διατηρώντας τη συντριπτική πλειονότητα της θέσης τους, που παραμένει η υψηλότερη στην Ευρώπη. Κι αν από τους Γάλλους αυτή η στάση θεωρείται λίγο ώς πολύ αναμενόμενη με βάση τον πρότερο φιλελληνικό τους βίο, δεν μπορεί κανείς να ισχυρισθεί ότι τις ίδιες εντυπώσεις προκαλεί η στάση που τήρησαν όλο αυτό το διάστημα οι Γερμανοί συνάδελφοί τους. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, οι γερμανικές τράπεζες εξακολουθούν να έχουν σήμερα στα χαρτοφυλάκιά τους ελληνικούς κρατικούς τίτλους συνολικής αξίας περίπου 35 δισ. ευρώ. Το ποσό αυτό, πριν από ένα χρόνο, δηλαδή λίγο πριν ξεκινήσει η «καταιγίδα» που οδήγησε τη χώρα στην... αγκαλιά του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και στις υπηρεσίες του Μνημονίου, υπολογιζόταν στα 45 δισ. ευρώ. Το συμπέρασμα; Εν πολλοίς και οι Γερμανοί τραπεζίτες παρέμειναν πιστοί στις θέσεις τους, αγνοώντας τις περισσότερες φορές τις καταστροφολογικές προφητείες, στα όρια της υστερίας, που κατά καιρούς εξέπεμπαν «κύκλοι» της Καγκελαρίας.

Κι επειδή ενδεχομένως να θεωρηθεί ότι σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία όλοι στάθηκαν σταθεροί –ή περίπου– στο πλευρό της Ελλάδας, καλό θα ήταν να διαλυθούν κι αυτές οι εντυπώσεις, προς αποφυγήν εξαγωγής εσφαλμένων εντυπώσεων. Γιατί υπήρξαν και τράπεζες χωρών που έφυγαν άρον άρον από τις ελληνικές θέσεις τους, σχεδόν αμέσως μετά το ξέσπασμα της κρίσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, οι ιταλικές, οι οποίες μπορεί να είχαν μικρή έκθεση εξαρχής, αλλά φρόντισαν να την ρευστοποιήσουν το γρηγορότερο, χωρίς δεύτερη σκέψη. Στις αρχές του 2010 ήταν μικρότερη από 8 δισ. ευρώ και στο τέλος του ίδιου έτους ήταν σχεδόν... μηδενική.

Η Κίνα θα «σώσει» την παγκόσμια αγορά αυτοκινήτου και το 2011

Για τρίτη συνεχή χρονιά οι πωλήσεις Ι.Χ. στη χώρα θα είναι περισσότερες από εκείνες της αγοράς των ΗΠΑ

Μπορεί στην Ευρώπη η αγορά αυτοκινήτου να παραπαίει, ωστόσο η εικόνα είναι πολύ διαφορετική στην Κίνα. Οι κατασκευαστές του κλάδου της αυτοκινητοβιομηχανίας προβλέπουν σημαντικές πωλήσεις στη χώρα για τη χρονιά που έρχεται, περισσότερες από αυτές που θα γίνουν στις ΗΠΑ. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο δυναμισμός της αγοράς παραμένει απτόητος, παρά το γεγονός ότι ορισμένα κίνητρα για την αγορά αυτοκινήτου, που δόθηκαν από την κυβέρνηση στους καταναλωτές, θα εκπνεύσουν προσεχώς. Βεβαίως, τον ρόλο της στην προσέλκυση ενδιαφερομένων έχει παίξει και η μεγάλη έκθεση αυτοκινήτου στη Γκουανγκζού, μία γοργά αναπτυσσόμενη πόλη της Νότιας Κίνας, η οποία συνεχίζεται μέχρι τις 27 Δεκεμβρίου. Αλλά, σίγουρα, δεν είναι ο σημαντικότερος.

Πρώτη παγκοσμίως

Η Κίνα υπερκέρασε τις Ηνωμένες Πολιτείες στις πωλήσεις αυτοκινήτων ήδη από το 2009. Την περυσινή χρονιά οι πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 45% και έφτασαν στα 13,6 εκατ. οχήματα. Οι μηνιαίες πωλήσεις εμφάνισαν διψήφια ποσοστιαία αύξηση, με τους αναλυτές να προβλέπουν ότι συνολικά το 2010 οι πωλήσεις θα ενισχυθούν σχεδόν κατά 30%. Πιθανώς, όμως, αυτή η εκρηκτική πορεία να μη συνεχιστεί το 2011, κυρίως γιατί οι φοροαπαλλαγές στην αγορά νέου αυτοκινήτου αναμένεται να λήξουν. Ωστόσο, θα παραμείνει το κίνητρο της έκπτωσης των 3.000 γουάν (περίπου 350 ευρώ) στα αυτοκίνητα μικρού κυβισμού. Η κυβέρνηση της Κίνας επιδιώκει να παροτρύνει τους καταναλωτές να οδηγούν αυτοκίνητα με χαμηλότερη κατανάλωση καυσίμου. «Πιστεύουμε ότι οι βάσεις για την ανάπτυξη της αγοράς αυτοκινήτου στην Κίνα είναι πολύ στέρεες και, για να είμαστε ειλικρινείς, οι άνθρωποι εδώ έχουν διαμορφώσει μία σχέση αγάπης με το Ι. Χ τους», υπογραμμίζει με έντονη ικανοποίηση ο επικεφαλής της General Motors Κίνας, Κέβιν Γουέιλ. Η οικονομία της χώρας προβλέπεται να αναπτυχθεί 8% ετησίως το 2011, η εμπιστοσύνη των καταναλωτών είναι υψηλή και η παγκόσμια οικονομία ανακάμπτει με τους ρυθμούς της. Η αμερικανική GM, η μεγαλύτερη ξένη αυτοκινητοβιομηχανία στην Κίνα προσβλέπει σε αύξηση πωλήσεων κατά 15% το επόμενο έτος. Η Volkswagen, η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή εταιρεία κατασκευής αυτοκινήτων με σημαντική παρουσία στην Κίνα, εκτιμά αντιστοίχως ότι η συγκεκριμένη αγορά θα αναπτυχθεί από 10% έως 15%.

Η κυβέρνηση της Κίνας επιδιώκει να στρέψει τους καταναλωτές στην οδήγηση αυτοκινήτων με χαμηλότερη κατανάλωση καυσίμου

Τρίτη χρονιά

Υπό το πρίσμα αυτό, η αύξηση των πωλήσεων στην Κίνα ενδεχομένως να υπερβεί και πάλι το 2011 τις αντίστοιχες πωλήσεις στις ΗΠΑ, για τρίτη χρονιά στη σειρά. Σύμφωνα, μάλιστα, με τους αναλυτές της Booz & Co. και της Nomura Holdings, το 2011 θα πωληθούν έως και 20 εκατομμύρια ελαφρά οχήματα (εξαιρουμένων φορτηγών και λεωφορείων) στην Κίνα, εν συγκρίσει με 12,8 εκατομμύρια στις ΗΠΑ. Στο ίδιο μήκος κύματος βρίσκονται και τα σχόλια του Ρίτσαρντ Μπέικερ, αναπληρωτή γενικού διευθυντή της κοινοπραξίας, την οποία έχει συστήσει η αμερικανική Ford με την κινεζική Chang'an Automobile Group και την ιαπωνική Mazda. «Εκτιμώ ότι θα εκδηλωθεί μαζικά ενδιαφέρον για την απόκτηση ενός επιβατικού αυτοκινήτου λίγο πριν εκπνεύσουν οι φοροαπαλλαγές στο τέλος του 2010, μετά θα υπάρξει περίοδος προσαρμογής και κατόπιν επιστροφή στα συνήθη», εκτίμησε ο κ. Μπέικερ.

Οπως υπενθυμίζουν αναλυτές, όταν ξέσπασε η χρηματοπιστωτική κρίση, πριν από μία διετία, το Πεκίνο αποφάσισε να στηρίξει δυναμικά την αυτοκινητοβιομηχανία ως έναν μοχλό τόνωσης της εθνικής οικονομίας. Σήμερα, εντούτοις, η κυβέρνηση αποπειράται να ελέγξει τη ραγδαία επέκταση της αγοράς αυτοκινήτου. «Σε πολλές μεγάλες πόλεις η ρύπανση και η συμφόρηση στους δρόμους έχουν καταστεί τόσο σοβαρά κοινωνικά προβλήματα, ώστε οι αρχές συζητούν το ενδεχόμενο να αυξήσουν τη φορολογία και να επιβάλουν ειδική χρέωση για την κυκλοφοριακή συμφόρηση», επισημαίνει ο Τζον Ζενγκ, επικεφαλής του κλάδου προβλέψεων στις πωλήσεις αυτοκινήτων για την JD Power & Associates.

Στην τρέχουσα έκθεση αυτοκινήτου στην Γκουανγκζού παρουσιάζονται πάμπολλα μοντέλα από όλο τον κόσμο. Η Nissan παρουσίασε ένα προσχέδιο του νέου τοπικού της μοντέλου Venucia, ενώ η κινεζική Geely Holding Group, που πρόσφατα εξαγόρασε τη Volvo, 13 μοντέλα.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ

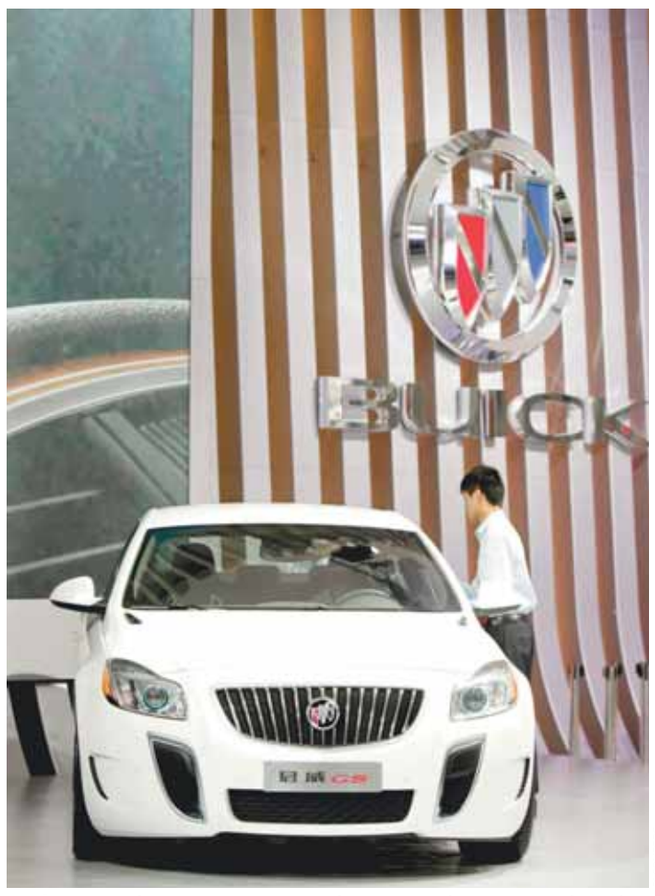

BLOOMBERG

Η Κίνα υπερκέρασε τις ΗΠΑ με κριτήριο τις πωλήσεις αυτοκινήτων ήδη από το 2009. Την περυσινή χρονιά οι πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 45%, φτάνοντας τα 13,6 εκατομμύρια οχήματα.

Μεγάλη ζήτηση για ηλεκτρικά οχήματα

Η τεράστια και πολλά υποσχόμενη αγορά αυτοκινήτου της Κίνας δεν θα μπορούσε να μην είναι φιλόξενη για τα οχήματα του μέλλοντος: τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα είναι φθηνά, ευέλικτα, συμβατά με τις σύνθετες ανάγκες των κατοίκων των μεγαλουπόλεων και, πάνω απ' όλα, φιλικά προς το περιβάλλον λόγω χαμηλών εκπομπών ρύπων. Τέτοια σχέδια έχει στο νου του και ο πρόεδρος της ιαπωνικής Honda, Τακανόμπου Αΐτο. «Η Κίνα προσφέρει μία πολύ καλή ευκαιρία για να λανσάρει η εταιρεία μας εκεί τα οχήματα του μέλλοντος, τα οποία θα κινούνται ως επί το πλείστον με ηλεκτρισμό», τόνισε. Μέχρι στιγμής η Honda έχει δημοσιοποιήσει τα σχέδιά της για να προωθήσει ηλεκτροκίνητα επιβατικά αυτοκίνητα στις ΗΠΑ και στην εγχώρια ιαπωνική αγορά το 2012. Δεν είναι, πάντως, η μοναδική η οποία προσβλέπει να επωφεληθεί από την ορμή της κινεζικής αγοράς στα επιβατικά αυτοκίνητα, είτε συμβατικά είτε «πράσινα». Οπως ο κ. Αΐτο έτσι και ο «ομόλογός» του Ακιο Τογιόντα, της επίσης ιαπωνικής Toyota, έχει πρόσφατα δηλώσει ότι ενδιαφέρεται να λανσάρει ηλεκτροκίνητα οχήματα στην Κίνα. Κι ενώ οι ξένες εταιρείες διαγκωνίζονται για την είσοδο στην κινεζική αγορά ηλεκτρικών οχημάτων, η εγχώρια εταιρεία του κλάδου BYD δεν είναι μόνο η δυναμικότερα αναπτυσσόμενη αυτοκινητοβιομηχανία, αλλά και η μόνη που φιγουράρει στη λίστα με τις πολυτιμότερες κινεζικές επιχειρήσεις.

REUTERS, A.P., BLOOMBERG

Σε ανοδική τροχιά και το νέο έτος οι τιμές πετρελαίου

Το ασυνήθιστα δριμύ για την εποχή ψύχος σε Ευρώπη και ΗΠΑ, η αναζωπύρωση των προσδοκιών για επιτάχυνση της αμερικανικής ανάπτυξης το 2011, αλλά και η πιθανότητα νέας αύξησης των επιτοκίων στην Κίνα, στο πλαίσιο της προσπάθειας του Πεκίνου να επιταχύνει τους ραγδαίους ρυθμούς ανάπτυξης της δεύτερης μεγαλύτερης καταναλώτριας πετρελαίου στον κόσμο, ήταν οι παράγοντες που ώθησαν αυτήν την εβδομάδα τις τιμές του αργού πολύ κοντά στα υψηλά διετίας. Με τον ΟΠΕΚ να θεωρεί «ισορροπημένη» την αγορά και «καλό» το επίπεδο των τιμών, αποφασίζοντας μάλιστα να διατηρήσει αμετάβλητο το πλαφόν παραγωγής του κατά τη σύνοδο της 11ης Δεκεμβρίου, όλα συντείνουν -σύμφωνα με αρκετούς αναλυτές- στην άποψη ότι οι τιμές θα παραμείνουν σε ανοδική τροχιά και το 2011, φθάνοντας ή και ξεπερνώντας για άλλη μια φορά τα 100 δολάρια το βαρέλι. Οι τιμές του μαύρου χρυσού εκτινάχθηκαν κατά 78% το 2009, «δοκιμάζοντας» το φράγμα των 100 δολαρίων για πρώτη φορά μετά το 2008, πριν από το ξέσπασμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Φέτος, τα κέρδη του ανέρχονται στο 11%. Αυτήν την εβδομάδα το πετρέλαιο «φλέρταρε» με τα 90 δολάρια στην αγορά της Νέας Υόρκης, εκτός των άλλων χάρη στην κεκτημένη ταχύτητα που δημιουργούν τα στοιχεία περί δραστικής συρρίκνωσης των αμερικανικών αποθεμάτων ενέργειας, αλλά και μετά την πολύνεκρη έκρηξη σε πετρελαιαγωγό της Pemex, στο Μεξικό, την περασμένη Κυριακή. Μια ημέρα αργότερα, άλλωστε, δίνονταν στη δημοσιότητα στοιχεία σύμφωνα με τα οποία η πετρελαϊκή ζήτηση στην Κίνα εκτινάχθηκε τον Νοέμβριο στο ιστορικό ρεκόρ των 9,3 εκατ. βαρελιών ημερησίως. Οι απόψεις των αναλυτών διίστανται για τη δυνατότητα των τιμών να διατηρήσουν την ανοδική πορεία τους το 2011. Η Barclays Capital παραδέχεται ότι «το θετικό σοκ της ζήτησης συνεχίζεται αδιάκοπα, όσο παραμένουν ισχυρά τα θεμελιώδη μεγέθη προσφοράς και ζήτησης και το μακροοικονομικό κλίμα συνεχίζει να βελτιώνεται». Η Barclays προσδοκά τιμές στα επίπεδα των 91 δολαρίων το ερχόμενο έτος. Η Morgan Stanley, αντίθετα, προβλέπει 100 δολάρια για το 2011 - προειδοποιώντας πάντως και για τους κινδύνους αυτής της εκτίναξης, ότι δηλαδή οι υψηλές τιμές των πρώτων υλών θα πυροδοτήσουν πληθωρισμό και θα υπονομεύσουν την ανάπτυξη. Σύμφωνα με το Κέντρο Παγκόσμιων Ενεργειακών Μελετών (CGES), η αυξημένη ζήτηση έχει ήδη διαβρώσει τα πλεονάζοντα αποθέματα αργού διεθνώς και θα ωθήσει ακόμα υψηλότερα τις τιμές, ενώ σημαντικό παράγοντα θα αποτελέσει και η αντίδραση του ΟΠΕΚ. Το CGES προβλέπει ότι η πετρελαϊκή ζήτηση θα αυξηθεί 1,6% το 2011, έναντι 3% φέτος.

Το ψύχος σε Ε.Ε. - ΗΠΑ, οι προσδοκίες για την αμερικανική ανάπτυξη και η πιθανότητα νέας αύξησης των κινεζικών επιτοκίων ώθησαν τον «μαύρο χρυσό» σε υψηλά 2ετίας

BLOOMBERG, REUTERS

Ελλειμμα-βόμβα 3,6 τρισ. δολ στον δημόσιο τομέα των ΗΠΑ

Εκτροχιάστηκαν οι δαπάνες του ασφαλιστικού συστήματος των πολιτειών

Του **ROBERT J. SAMUELSON**

Εκτός από εκείνους οι οποίοι λαμβάνουν συντάξεις του Δημοσίου και καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από αυτό, το κράτος για τους περισσότερους Αμερικανούς της μεσαίας τάξης αντιπροσωπεύεται κυρίως από τα σχολεία, την αστυνομία, την πυροσβεστική, τις υπηρεσίες μεταφοράς ασθενών και το οδικό δίκτυο. Πρόκειται για υπηρεσίες που προσφέρονται από τις πολιτειακές κυβερνήσεις και την τοπική αυτοδιοίκηση. Πώς τα πάνε σήμερα, με την κατάσταση της οικονομίας; Η κοινή λογική λέει ότι η δραματική μείωση των φορολογικών εσόδων έχει σημαντικές επιπτώσεις στις προσφερόμενες υπηρεσίες τους. Και όμως, δεν είναι ακριβώς έτσι.

Ασφαλώς υπάρχουν εξαιρέσεις στον κανόνα. Στην πόλη του Νιούαρκ απολύθηκε πρόσφατα το 13% των αστυνομικών. Στη Χαβάη, η τοπική κυβέρνηση αποφάσισε την κατά 17 ημέρες μείωση του σχολικού έτους 2009-2010. Ομως, αυτά τα παραδείγματα, αν και πραγματικά, υπερβάλλουν την κατάσταση.

Σε γενικές γραμμές, οι αλλαγές σε εθνικό επίπεδο είναι μέτριες. Το 2009, οι δαπάνες των πολιτειακών και των τοπικών κυβερνήσεων ανήλθαν στα 2,19 τρισ. δολάρια. Ηταν περίπου ίδιες με αυτές του 2009 ενώ το πρώτο εννεάμηνο του 2010 «έτρεξαν» με ετήσιους ρυθμούς της τάξεως των 2,23 τρισ. δολαρίων. Η απασχόληση αποκαλύπτει μια ανάλογη εικόνα. Ο αριθμός των θέσεων εργασίας σε πολιτειακό επίπεδο κορυφώθηκε τον Αύγουστο του 2008, φθάνοντας στα 5,2 εκατομμύρια. Η τελευταία καταμέτρηση φέρει τον αριθμό τους στα 5,18 εκατομμύρια. Λίγο μεγαλύτερες είναι οι απώλειες θέσεων εργασίας σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία απασχολεί τους περισσότερους δασκάλους, αστυνομικούς και πυροσβέστες. Από τον υψηλότερο αριθμό, των 14,6 εκατομμυρίων που επίσης κατεγράφη τον Αύγουστο του 2008, οι θέσεις εργασίας έχουν μειωθεί κατά 360.000, ή κατά 2,5%.

EPA

Τα κονδύλια για υπηρεσίες, όπως αυτές της εκπαίδευσης και της αστυνόμευσης, απειλούνται από τις κακές ή και διεφθαρμένες συμφωνίες, στις οποίες καταλήγουν σήμερα οι πολιτικοί μας με τα συνδικάτα των δημοσίων υπαλλήλων.

Τεράστιες υποχρεώσεις

Η αλήθεια είναι ότι, πριν από την ύφεση, οι πολιτειακές δαπάνες αυξάνονταν με μέσους ρυθμούς της τάξεως των 100 δισ. ετησίως και η απασχόληση κατά 100.000 - 200.000 υπαλλήλους. Συγκρινόμενη με αυτές τις αυξήσεις, η τρέχουσα σταθερότητα δημιουργεί αίσθηση. Και όμως, σε σχέση με πολλούς άλλους κλάδους, όπου παρατηρείται ραγδαία συρρίκνωση λόγω της ύφεσης -οικοδομή, αυτοκινητοβιομηχανία, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες- οι πολιτειακές κυβερνήσεις και η τοπική αυτοδιοίκηση δεν υπέστησαν σημαντικό πλήγμα. Ενας λόγος είναι το πακέτο στήριξης της οικονομίας της κυβέρνησης Ομπάμα. Από το 2009, το ομοσπονδιακό κράτος έχει διαθέσει περί τα 158 δισ. δολάρια στις επιμέρους πολιτείες. Η τοπική αυτοδιοίκηση ίσως είναι λιγότερο τυχερή. Εξαρτάται από τους φόρους στα ακίνητα για περίπου το ένα τρίτο των εσόδων της και, σύμφωνα με έκθεση του Κογκρέσου, «η μείωση των τιμών των ακινήτων προοιωνίζεται τη μείωση των φορολογικών εσόδων τα επόμενα χρόνια».

Εν κατακλείδι πάντως, η τρέχουσα μείωση των εσόδων των πολιτειακών κυβερνήσεων και της τοπικής αυτοδιοίκησης προβάλλεται υπερβολική. Τα πραγματικά άσχημα νέα για το μέλλον αφορούν τις τεράστιες υποχρεώσεις των συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών ταμείων που δεν είναι ήδη καλυμμένες. Πόσο μεγάλα είναι τα ελλείμματα; Από το Κέντρο Pew εκτιμάται ότι το έλλειμμα των πολιτειακών συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών ταμείων ανέρχεται στο 1 τρισ. δολάρια. Οι οικονομολόγοι Ρόμπερτ Νόβι-Μαρξ και Τζόσουα Ράου εκτιμούν πως η αξία του ελλείμματος των εν λόγω συνταξιοδοτικών ταμείων θα είναι 3 τρισ. δολάρια και των Αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης άλλα 600 δισ. δολάρια.

EPA

Υπάρχουν παραδείγματα για το πού οδηγούν αυτού του είδους οι συμφωνίες, όπως αυτά που ανάγκασαν σε πτώχευση τους κολοσσούς της αμερικανικής αυτοκινητοβιομηχανίας, GM και Chrysler.

Διεφθαρμένες συμφωνίες πολιτικών και συνδικάτων

Η σημερινή νομοθεσία παρακινεί τους εργαζομένους να συνταξιοδοτούνται όταν πλησιάζουν ή λίγο μετά την ηλικία των 60 ετών, μετά 25 χρόνια υπηρεσίας. Κατά κανόνα, τα ίδια άτομα καλύπτονται από τα τοπικά Ταμεία ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μέχρι την ηλικία των 65 ετών, όταν έχουν δικαίωμα να ενταχθούν σε αντίστοιχα προγράμματα του ομοσπονδιακού κράτους. Για να καλυφθούν τα ελλείμματα, θα πρέπει να περιοριστούν οι υπηρεσίες που προσφέρονται σήμερα από τις τοπικές κυβερνήσεις ή να αυξηθούν τα φορολογικά έσοδά τους. Το πόσο είναι άγνωστο. Ακόμη και οι πλέον αισιόδοξες εκτιμήσεις για τις ετήσιες υποχρεώσεις των πολιτειακών συνταξιοδοτικών αναφέρονται στον σχεδόν διπλασιασμό τους. Σε αυτά τα ποσά θα προστεθεί ασφαλώς και το κόστος της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψής των μελλοντικών συνταξιούχων.

Κονδύλια για υπηρεσίες, όπως αυτές της εκπαίδευσης και της αστυνόμευσης, απειλούνται από τις κακές ή και διεφθαρμένες συμφωνίες

Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα ότι τα κονδύλια για υπηρεσίες, όπως αυτές της εκπαίδευσης και της αστυνόμευσης, απειλούνται από τις κακές ή και διεφθαρμένες συμφωνίες, στις οποίες καταλήγουν σήμερα οι πολιτικοί μας με τα συνδικάτα των δημοσίων υπαλλήλων. Υπάρχουν παραδείγματα για το πού οδηγούν αυτού του είδους οι συμφωνίες, όπως αυτά που ανάγκασαν σε πτώχευση τους κολοσσούς της αμερικανικής αυτοκινητοβιομηχανίας, GM και Chrysler.

Λίγα μπορούν να πράξουν οι πολιτειακές και οι τοπικές κυβερνήσεις για να λύσουν το πρόβλημα. Οι συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει έναντι των σημερινών υπαλλήλων τους προστατεύονται από τον νόμο. Οι υποχρεώσεις τους ως προς την ιατροφαρμακευτική κάλυψη των συνταξιούχων είναι λιγότερο ανελαστικές, ενώ θα πρέπει να περιοριστούν τα κίνητρα πρώρης συνταξιοδότησης. Ακόμη όμως και αν οι πολιτικοί μας φέρουν εις πέρας έναν τέτοιον άθλο, οι προηγούμενες αποφάσεις τους θα επιβαρύνουν το μέλλον. Το γεγονός, σε συνδυασμό με την απροθυμία της ομοσπονδιακής κυβέρνησης να περιορίσει το κόστος του ασφαλιστικού της συστήματος, σημαίνει ότι οι πολιτικοί μας βρήκαν ακόμη έναν τρόπο να υποθηκεύσουν το μέλλον των παιδιών μας.

«Επίθεση φιλίας» από την Κίνα στην Ινδία

Ο Κινέζος πρωθυπουργός έφτασε για επίσημη επίσκεψη στο Νέο Δελχί με 300 επιχειρηματίες και συμφωνίες 16 δισ. δολ.

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Αν ο αριθμός των επιχειρηματιών που συνοδεύουν έναν ηγέτη σε μια ξένη χώρα είναι ενδεικτικός της σημασίας της επίσκεψης, πρέπει η Ινδία να βρίσκεται πολύ ψηλά στην ατζέντα της Κίνας, με πιθανότερο ζητούμενο να αναχαιτισθεί η αμερικανική επιρροή στην υπ' αριθμόν ένα ανταγωνίστρια οικονομία της Κίνας. Φθάνοντας προ ημερών στο Νέο Δελχί συνοδευόμενος από 300 επιχειρηματίες -ορισμένα ΜΜΕ τους υπολόγιζαν σε 400- ο Κινέζος πρωθυπουργός, Γουέν Τζιαμπάο, έφερε μαζί του συμφωνίες συνολικής αξίας 16 δισ. δολαρίων που συνήψαν οι επιχειρήσεις των δύο χωρών σε ένα ευρύτατο φάσμα τομέων, από τις τηλεπικοινωνίες μέχρι την ενέργεια. Παράλληλα, υποσχέθηκε αύξηση του διμερούς εμπορίου με ειδική μέριμνα για να γεφυρωθεί το χάσμα στο ισοζύγιο πληρωμών, που είναι βέβαια υπέρ της εξαγωγικής Κίνας. Υποσχέθηκε, επίσης, αύξηση των μάλλον πενιχρών ώς τώρα κινεζικών επενδύσεων στην κύρια αντίζηλό της ως προς τους ιλιγγιώδεις ρυθμούς ανάπτυξης, αλλά και την πολιτική στήριξη του Πεκίνου στις βλέψεις της Ινδίας για ενίσχυση της επιρροής της στα Ηνωμένα Εθνη.

Με την ηχηρή δήλωσή του πως «ο κόσμος είναι αρκετά μεγάλος για να αναπτυχθεί τόσο η Ινδία όσο και η Κίνα», ο κ. Γουέν διέλυσε τη δυσπιστία ανάμεσα σε δύο χώρες που δεν έχουν ώς τώρα κατορθώσει να σχηματίσουν ενιαίο μέτωπο, παρά μόνον για το διεθνές εμπόριο και στις συνομιλίες για την κλιματική αλλαγή. Κι αυτό γιατί 40 χρόνια μετά τον μεταξύ τους πόλεμο, εξακολουθούν να τις χωρίζουν εδαφικές διαφορές, ενώ το Νέο Δελχί τρέφει φόβους για τις ηγεμονικές διαθέσεις του Πεκίνου στην ευρύτερη περιοχή της Ασίας. Οι δύο χώρες, που συχνά παρουσιάζονται ως δίδυμο υπό την ιδιότητα των ταχύτατα αναπτυσσόμενων οικονομιών, στην πραγματικότητα πόρρω απέχουν από την ισοτιμία: το ΑΕΠ της Κίνας, που παραμένει ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Ινδίας, είναι τετραπλάσιο από εκείνο της Ινδίας, οι εξαθλιωμένες υποδομές της οποίας καθιστούν προφανή την υστέρησή της.

Το Νέο Δελχί φοβάται, άλλωστε, πως το Πεκίνο επιχειρεί να περιορίσει την πρόσβαση των ινδικών επιχειρήσεων στην κινεζική αγορά. Σε αυτό το πεδίο, το απτό αποτέλεσμα της επίσκεψης ήταν ο στόχος για αύξηση του διμερούς εμπορίου στα 100 δισ. δολάρια μέχρι το 2015 που συμφώνησε ο κ. Γουέν με τον Ινδό ομόλογό του, Μανμοχάν Σινγκ. Στόχος αρκετά φιλόδοξος, δεδομένου ότι το εμπόριο ανάμεσα στον δράκο και την τίγρη της Ασίας έχει μεν δεκαπλασιασθεί τα τελευταία 10 χρόνια, αλλά δεν αναμένεται να υπερβεί τα 60 δισ. δολάρια φέτος. Και βέβαια ευνοεί κυρίως την Κίνα καθώς την προηγούμενη διετία το εμπορικό έλλειμμα της Ινδίας προς την Κίνα εκτινάχθηκε στα 16 δισ. δολάρια από το ένα δισ. στο οποίο ανερχόταν τη διετία 2001-2002. Σύμφωνα, πάντως, με την ινδική αγγλόφωνη εφημερίδα Hindustan Times, ο Ινδός πρωθυπουργός χρησιμοποίησε την επίσκεψη Γουέν, την πρώτη Κινέζου ηγέτη μετά πέντε χρόνια, για να ασκήσει πιέσεις ώστε να επιτρέψει το Πεκίνο στις ινδικές φαρμακοβιομηχανίες και τις επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας να επεκταθούν περαιτέρω στην κινεζική αγορά.

Τους τελευταίους μήνες, άλλωστε, έχει εκδηλωθεί εκτεταμένος προβληματισμός στους κόλπους της πολιτικής ηγεσίας της Ινδίας ως προς το αν είναι ορθή η επιλογή της χώρας να εξάγει μεταλλεύματα και ζωτικές πρώτες ύλες στην ανταγωνίστριά της, που διαθέτει ογκώδη βιομηχανία επεξεργασίας σιδηρομεταλλεύματος και είναι η πρώτη χώρα στον κόσμο σε παραγωγή χάλυβα. Ο προβληματισμός επικεντρώθηκε στο ζήτημα του σιδηρομεταλλεύματος, καθώς στην Κίνα εξάγεται περίπου το ήμισυ από την ετήσια παραγωγή 220 τόνων της ινδικής παραγωγής. Η ινδική κυβέρνηση έφθασε μάλιστα προ μηνών στο σημείο να εξετάζει την προοπτική πλήρους απαγόρευσης των εξαγωγών πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένου του λιθάνθρακα και του πετρελαίου, ενώ πολλοί πολιτικοί έχουν υποστηρίξει πως η χώρα πρέπει να χρησιμοποιήσει τα μεταλλεύματά της για τον εκσυγχρονισμό των απαρχαιωμένων υποδομών της.

Εξίσου εμφανείς είναι οι προσπάθειες που καταβάλει τελευταία το Νέο Δελχί να ανταγωνιστεί την Κίνα στον αγώνα για την εξασφάλιση περιουσιακών στοιχείων διεθνών ενεργειακών κολοσσών. Πέραν των συμφωνιών που έχει συνάψει τις τελευταίες εβδομάδες με τις ΗΠΑ και τη Γαλλία, η Ινδία κινήθηκε δυναμικά προ μηνών μέσω της κρατικής εταιρείας πετρελαίου και φυσικού αερίου ONGC που επιδιώκει συμφωνίες με τους ρωσικούς κολοσσούς Roseneft και Gazprom. Η ινδική οικονομία του 1,3 τρισ. δολαρίων είναι εξίσου ενεργοβόρος με την κινεζική και μολονότι παράγει 700.000 βαρέλια πετρέλαιο την ημέρα, εισάγει περισσότερα από δύο εκατ. βαρέλια την ημέρα με τα οποία καλύπτει περί το 75% των ενεργειακών αναγκών της. Σε ό,τι αφορά τις κινεζικές επενδύσεις στην Ινδία, είναι ακόμη πολύ περιορισμένες και το 2009 ανήλθαν μόλις σε 221 εκατ. δολάρια. Ως μέτρο σύγκρισης μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα 600 δισ. δολάρια στα οποία, σύμφωνα τουλάχιστον με την υπόσχεση που έδωσε την άνοιξη ο Αμερικανός υπουργός Οικονομικών, Τίμοθι Γκάιτνερ, θα ανέλθουν την επόμενη πενταετία οι αμερικανικές επενδύσεις στην Ινδία κυρίως σε έργα υποδομής, λιμάνια, οδικά δίκτυα και επικοινωνίες. Οι κινεζικές επενδύσεις στην Ινδία αντιπροσωπεύουν μόλις το 0,1% του συνόλου των εκροών της Κίνας, ενώ είναι επτά φορές μικρότερες των κινεζικών επενδύσεων στο Πακιστάν, όπου και μετέβη ο κ. Γουέν αμέσως μετά το Νέο Δελχί...

AFP PHOTO/PRAKASH SINGH

Ο Κινέζος πρωθυπουργός, Γουέν Τζιαμπάο, με τον Ινδό ομόλογό του, Μανμοχάν Σινγκ, συμφώνησαν να αυξήσουν το διμερές εμπόριο στα 100 δισ. δολ.μέχρι το 2015.

Απουσία ινδικού επενδυτικού ταμείου

Τους τελευταίους μήνες διεξάγεται στην Ινδία δημόσιος διάλογος για τη δημιουργία κρατικού επενδυτικού ταμείου με σκοπό την επέκταση των ινδικών επενδύσεων στο εξωτερικό. Οι υπέρμαχοι της ιδέας αυτής υπενθυμίζουν στην πολιτική ηγεσία ότι η Ινδία είναι η μοναδική από τις μεγάλες αναπτυσσόμενες οικονομίες, τις γνωστές ως BRIC, που δεν διαθέτει κρατικό επενδυτικό ταμείο.

Στην Κίνα, αντίθετα, το πασίγνωστο China Investment Corp., βοήθησε πέρυσι τις κινεζικές επιχειρήσεις να επενδύσουν συνολικά περισσότερα από 30 δισ. δολάρια σε όλον τον κόσμο. Ο εν λόγω κρατικός κολοσσός της Κίνας διαχειρίζεται μάλιστα περισσότερα από 300 δισ. δολάρια. Πολλοί οικονομικοί αναλυτές διαφωνούν, πάντως, με την ιδέα ενός κρατικού επενδυτικού ταμείου για την Ινδία, επισημαίνοντας την υστέρησή της έναντι άλλων δυναμικά αναπτυσσόμενων χωρών όπως η Κίνα ή τα αραβικά Εμιράτα ως προς το ότι παρουσιάζει δημοσιονομικά ελλείμματα και μεγάλο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών. Οικονομολόγοι του Indian School of Business υποστηρίζουν μάλιστα πως τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Ινδίας πρέπει να χρησιμοποιηθούν στο εσωτερικό της, για τον εκσυγχρονισμό της χώρας.

Ομοειδή προβλήματα

Παρά τις μεγάλες διαφορές τους, οι οικονομίες της Κίνας και της Ινδίας αντιμετωπίζουν παρεμφερή προβλήματα υπερθέρμανσης, με τον πληθωρισμό να είναι το μόνιμο τίμημα για τον καλπασμό της ανάπτυξής τους. Στην Κίνα ο γενικός πληθωρισμός κυμαίνεται στο 5,1% σε ετήσια βάση αλλά η αύξηση των τιμών των τροφίμων έχει φθάσει στο ιλιγγιώδες 11,7%. Στην Ινδία ο γενικός πληθωρισμός βρίσκεται στο 12,1% και παρά τις επανειλημμένες αυξήσεις των επιτοκίων αναμένεται να φθάσει στο 12,7% το 2011.

Η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας έχει επανειλημμένως αυξήσει τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας των κινεζικών τραπεζών σε μια προσπάθεια να κάμψει τον ιλιγγιώδη δανεισμό τους. Προ ημερών, άλλωστε, η εθνική εποπτική αρχή του τραπεζικού συστήματος κάλεσε τις τράπεζες να μην προχωρήσουν για το υπόλοιπο του τρέχοντος μηνός σε νέο δανεισμό για επενδύσεις σταθερού εισοδήματος. Ο προβληματισμός στη χώρα σε ό,τι αφορά τα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποθέρμανση της οικονομίας και τις επιπτώσεις τους εκφράζεται μέσα από τις κρατικά ελεγχόμενες εφημερίδες, που εφιστούν διαρκώς την προσοχή για τις τυχόν επιπτώσεις μιας αύξησης των επιτοκίων του γουάν ή μιας εσπευσμένης ανατίμησης του γουάν.

Την ίδια στιγμή, στην Ινδία, η κεντρική τράπεζα αποφεύγει να επιβάλει ακόμη πιο περιοριστική νομισματική πολιτική μετά τις έξι συναπτές αυξήσεις επιτοκίων στις οποίες έχει προχωρήσει μέσα στο τρέχον έτος, φθάνοντας τα επιτόκια της ρουπίας στο 6,25%. Οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν, πάντως, πως ο δισταγμός της θα είναι προσωρινός, καθώς και πάλι τα επιτόκια παραμένουν σε επίπεδα χαμηλότερα του πληθωρισμού.

Πρόκληση τα παχυλά μπόνους σε περίοδο σκληρής λιτότητας

Στο στόχαστρο οι πρόσθετες αμοιβές στελεχών του χρηματοπιστωτικού κλάδου σε Αμερική αλλά κυρίως στην Ευρώπη

BLOOMBERG

Η προσπάθεια διάσωσης του τραπεζικού συστήματος οδήγησε την Ιρλανδία στη μέγγενη του μηχανισμού στήριξης. Παρ' όλα αυτά, η Anglo Irish Bank προγραμμάτιζε τη χορήγηση μπόνους αξίας 40 εκατ. ευρώ στα στελέχη της.

Της **ΖΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ**

Δυόμισι, σχεδόν, χρόνια μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers, το ζήτημα των μπόνους τραπεζιτών και χρηματιστών παραμένει επίκαιρο όσο πλησιάζει η εφαρμογή νέων κανόνων στο πλαίσιο ενός ευρύτερου φάσματος μεταρρυθμίσεων στον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Κυρίως στην Ευρώπη, δρομολογούνται αυστηρά μέτρα υπό τη σκιά της δημοσιονομικής κρίσης. Το έδαφος, όμως, είχε καλλιεργηθεί μετά το 2008. Τότε αποκαλύφθηκαν τα εκατομμύρια που κέρδιζαν στελέχη σε μπόνους όσο οι όμιλοι πλησίαζαν στα πρόθυρα της καταστροφής, αναγκάζοντας κυβερνήσεις να δαπανήσουν δισεκατομμύρια από τα χρήματα των φορολογουμένων για τη διάσωσή τους.

Σήμερα, η πολιτική λιτότητας των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων καλείται, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, να καλύψει δημοσιονομικές «τρύπες» που προκλήθηκαν από τη χρηματοπιστωτική κρίση και τις επιπτώσεις της στην οικονομία. Γι' αυτό τον λόγο, ο υπουργός Οικονομικών της Ιρλανδίας απέκλεισε κατηγορηματικά την καταβολή 40 εκατ. ευρώ σε μπόνους στην Anglo Irish Bank. «Δεν θα χρησιμοποιήσω χρήματα των φορολογουμένων για να πληρώσω μπόνους», είπε χαρακτηριστικά. Η διάσωση της κρατικής AIB κοστίζει συνολικά 40 δισ. ευρώ στο ιρλανδικό κράτος, ένα ποσό που καλύπτει σημαντικό μέρος των 85 δισ. ευρώ που αναγκάστηκε να δανειστεί η χώρα από τον μηχανισμό στήριξης ΔΝΤ και ΕΕ.

Στο επίκεντρο των διαβουλεύσεων για τα μπόνους βρίσκεται το Σίτι του Λονδίνου, το μεγαλύτερο χρηματοοικονομικό κέντρο στην Ευρώπη και το δεύτερο ισχυρότερο του κόσμου μετά τη Γουόλ Στριτ. Η πιο ενδιαφέρουσα αντιπαράθεση εξελίσσεται μεταξύ βρετανικής κυβέρνησης και Σίτι. Ο υπουργός Επιχειρηματικότητας, Καινοτομιών και Εξειδίκευσης, Βινς Κέιμπλ, θέλει να επιβάλει θεσμικά μεγαλύτερη διαφάνεια στα κριτήρια που δικαιολογούν την καταβολή εκατομμυρίων σε μπόνους. Ο ίδιος θεωρεί ότι τα μπόνους είναι «σκανδαλώδη». Εντονη κριτική ασκήθηκε, επίσης, από την κοινή γνώμη όταν κυκλοφόρησε η πληροφορία πως η Royal Bank of Scotland (RBS) θέλει να καταβάλει μπόνους ενός δισ. στερλινών, την ώρα που συνεχίζει να τελεί υπό την κηδεμονία του κράτους. Το Κέντρο Οικονομικών και Επιχειρηματικών Ερευνών υπολογίζει ότι οι τράπεζες θα καταβάλουν, φέτος, 7 δισ. στερλίνες σε μπόνους.

Αντικείμενο της συζήτησης στη συνάντηση των επικεφαλής των RBS, Barclays, HSBC και Lloyds με τον υπουργό Οικονομικών, Τζορτζ Οσμπορν, και τον κ. Κέιμπλ ήταν ο «εξορθολογισμός» των μπόνους μέσω της επιβολής εισφορών στις τράπεζες για την άντληση 2,5 δισ. στερλινών ετησίως. Ο πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον είχε εξάλλου τονίσει ότι οι τραπεζίτες δεν μπορούν να συνεχίσουν αυτές τις πρακτικές όσο ο μέσος Βρετανός φορολογούμενος δέχεται ασφυκτικές πιέσεις. Στην οικονομία εφαρμόζεται το πιο αυστηρό πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής της μεταπολεμικής περιόδου, ενώ η ανεργία βρίσκεται ήδη στο 7,9%.

Ολα αυτά, βεβαίως, συντελούνται κάτω από το άγρυπνο βλέμμα μιας πιο συντηρητικής Ευρώπης σε σχέση με τη Βρετανία και τις ΗΠΑ. Στην Ε.Ε., η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS) επιβεβαίωσε στις αρχές Δεκεμβρίου ότι δρομολογούνται νέοι κανόνες που δεν θα επιτρέπουν στα μπόνους να υπερβαίνουν το ένα πέμπτο του μισθού, με τη σταδιακή καταβολή τους σε βάθος πενταετίας. Προτείνει, επίσης, να μην καταβάλλεται πάνω από το 20% σε μετρητά.

Στην τελευταία επίσκεψή του στο Λονδίνο, ο επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς Μισέλ Μπαρνιέ είπε ότι θα αποτύχουν παταγωδώς οι τραπεζίτες εάν αποφασίσουν να αντισταθούν στους νέους κανόνες με τη μεταφορά τους σε άλλες αγορές. Ορισμένοι παράγοντες του Σίτι ίσως να έχουν συνειδητοποιήσει ότι η τύχη δεν είναι, επί του παρόντος, με το μέρος τους, αποφασίζοντας αλλαγές εκ των έσω. Ερευνα της Armstrong International έδειξε ότι τράπεζες και επενδυτικές εταιρείες της Βρετανίας επιβάλλουν με δική τους πρωτοβουλία αυστηρότερα κριτήρια, με βάση τα οποία εκτιμάται ότι τα μπόνους θα μειωθούν, φέτος, κατά 20% έως 30%. Σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και 50%, με ένα στα δέκα στελέχη του κλάδου να μην παίρνει κανένα κομμάτι από την πίτα των δισεκατομμυρίων.

Φοροαπαλλαγές για όλους, τελικά, στις ΗΠΑ

Μετά σχοινοτενείς και δύσκολες διαπραγματεύσεις, ο Αμερικανός πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα επικύρωσε το νομοσχέδιο για την επέκταση των φοροαπαλλαγών προς όλους τους φορολογούμενους στις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, το πακέτο των 858 δισ. δολαρίων προβλέπει διετή παράταση των φοροελαφρύνσεων για όλα τα εισοδηματικά στρώματα. Στην πλειοψηφία τους, οι Δημοκρατικοί -συμπεριλαμβανομένου του Αμερικανού προέδρου- επιδίωκαν αρχικά να ισχύσει η παράταση μόνο για οικογένειες με εισόδημα κάτω των 250.000 δολαρίων ετησίως. Το αντάλλαγμα, ωστόσο, που προσέφεραν οι Ρεπουμπλικανοί ήταν η παράταση επί 13μηνο του επιδόματος για τους μακροχρόνια ανέργους. Ο συμβιβασμός, που αφορά την παράταση των ελαφρύνσεων και στους πλούσιους, πυροδότησε αντιπαράθεση στο κυβερνών κόμμα, του οποίου κάποιοι βουλευτές «δεν θεωρούσαν ότι πρέπει να διευρυνθεί το έλλειμμα κατά κάποιες εκατοντάδες δισ. δολάρια για να δοθούν απαλλαγές στους πολυεκατομμυριούχους». Ενα ακόμα ακανθώδες θέμα της διένεξης μεταξύ Ρεπουμπλικανών και Δημοκρατικών ήταν ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Με τα μέχρι πρότινος ισχύοντα, αυτός ήταν μηδενικός.

Α.Ρ., REUTERS

Ελληνική επιχειρηματική απόβαση στη Λευκωσία

Τον Φεβρουάριο Έλληνες εξαγωγείς θα συναντηθούν με επιχειρηματίες από χώρες της Μ. Ανατολής

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Η Κύπρος αποτελεί τον πρώτο σταθμό της πρωτοβουλίας ενίσχυσης των ελληνικών εξαγωγών που ανέλαβαν από κοινού ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων (ΠΣΕ), ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (ΣΕΒΕ) και ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Κρήτης (ΣΕΚ). Οι τρεις αυτοί σύνδεσμοι σύστησαν cluster εξαγωγικών φορέων που έχει ως στόχο την υποστήριξη του προγράμματος «Εθνική Στρατηγική για τις Εξαγωγές». Με τη συμμετοχή της Eurobank, το πρόγραμμα απέκτησε τον τίτλο «Go International». Η τράπεζα ανέλαβε να φέρει σε επαφή τις ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις με τοπικούς επιχειρηματίες στις επτά χώρες της νοτιοανατολικής και κεντρικής Ευρώπης (Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Πολωνία, Ουκρανία, Τουρκία και Κύπρο), όπου ο όμιλος της Eurobank έχει παρουσία.

Το 2009 οι ελληνικές εξαγωγές προς την αγορά της Κύπρου αυξήθηκαν κατά 20% και ανήλθαν σε 1,13 δισ. ευρώ

Η αρχή θα γίνει στις 6 και 7 Φεβρουαρίου, όταν θα βρεθεί στη Λευκωσία ελληνική επιχειρηματική αποστολή, η οποία θα έχει συναντήσεις με αγοραστές-εισαγωγείς από έξι χώρες της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής και συγκεκριμένα με εισαγωγείς από Λίβανο, Συρία, Ιορδανία, Ιράκ, Αίγυπτο και φυσικά την Κύπρο. Έλληνες εξαγωγείς, ερευνητικά κέντρα και επιλεγμένοι αγοραστές από τις έξι χώρες καλύπτουν 12 κλάδους επιχειρηματικής δραστηριότητας (φάρμακα-καλλυντικά-αιθέρια έλαια, ιατρικό και διαγνωστικό εξοπλισμό, δομικά υλικά, προϊόντα από ελαστικό και πλαστικές ύλες, χημικά προϊόντα, χρώματα, τρόφιμα και ποτά, συστήματα ύδρευσης κι άρδευσης, εξοπλισμό των κλάδων τροφίμων, ποτών, αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής, συστήματα ψύξης, θέρμανσης, ενδύματα, υποδήματα, προϊόντα κλάδου Πληροφορικής, καινοτόμα προϊόντα νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας και υπηρεσιών, παροχή συμβουλευτικών-επενδυτικών συμβουλών).

Την ελληνική επιχειρηματική αποστολή θα συνοδεύει ο υφυπουργός Εξωτερικών, αρμόδιος για την οικονομική διπλωματία, Σπύρος Κουβέλης.

Η επιχειρηματική συνάντηση Ελλήνων εξαγωγέων επί κυπριακού εδάφους τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας και υποστηρίζεται από το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο και το Κυπριακό Εμπορικό Κέντρο Αθηνών. Στις προκαθορισμένες επιχειρηματικές συναντήσεις, που θα πραγματοποιηθούν στο ξενοδοχείο Hilton, θα συμμετάσχουν και πελάτες της Eurobank EFG Κύπρου, οι οποίοι μπορούν να αποτελέσουν τους εν δυνάμει συνεργάτες των ελληνικών επιχειρήσεων στην Κύπρο. Στόχος είναι κατά τη διάρκεια του διημέρου να κλείσουν και εμπορικές συμφωνίες.

Η πολυκλαδική επιχειρηματική αποστολή θα συνοδεύεται από την οργάνωση φόρουμ, το οποίο θα εγκαινιάσει με ομιλία του ο Έλληνας υφυπουργός Εξωτερικών, κ. Σπύρος Κουβέλης.

Η Κύπρος έχει επιλεγεί ως τόπος διεξαγωγής της πρώτης αποστολής, με γνώμονα την ανοδική πορεία των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου και τη λειτουργία των δύο χωρών ως διαύλων πρόσβασης στις αγορές της ανατολικής Ευρώπης, της νοτιανατολικής Μεσογείου, της Μέσης Ανατολής, καθώς και στις αραβικές αγορές.

seitanidisi@kathimerini.com.cy

Οι διμερείς σχέσεις

Κατά την τελευταία δεκαετία και ειδικότερα μετά και την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωζώνη, οι σχέσεις Ελλάδας-Κύπρου εμφανίζουν ιδιαίτερα αυξητική τάση, παρά την οικονομική ύφεση. Συγκεκριμένα, το 2009 οι ελληνικές εξαγωγές προς την αγορά της Κύπρου αυξήθηκαν κατά 20% και ανήλθαν σε 1,13 δισ. ευρώ.

«Η Κύπρος, πέρα από αγορά-στόχος για τα ελληνικά εξαγώγιμα προϊόντα, μπορεί να αποτελέσει το κανάλι για την περαιτέρω διείσδυση των ελληνικών προϊόντων στις δυναμικές αγορές της Μέσης Ανατολής και της αραβικής ενδοχώρας», σύμφωνα με σχόλιο των τριών ελληνικών εξαγωγικών φορέων. Αντίστοιχα, οι κυπριακές επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν τις ελληνικές επιχειρήσεις ως δίαυλο επικοινωνίας με τις αγορές της ανατολικής Ευρώπης.

«Η ενίσχυση της εθνικής εξωστρέφειας απαιτεί την ανάπτυξη και την επέκταση των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων σε νέες αγορές, με ισχυρή καταναλωτική δυναμική. Λόγω των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, τόσο η Κύπρος όσο και οι υπόλοιπες αγορές της Μέσης Ανατολής και της αραβικής χερσονήσου θα πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω ως αγορές-στόχοι», τονίζουν σε κοινή τους δήλωση οι πρόεδροι των τριών συνδέσμων, Χριστίνα Σακελλαρίδη (ΠΣΕ), Δημήτριος Λακασάς (ΣΕΒΕ) και Αλκιβιάδης Καλαμπόκης (ΣΕΚ).

Η «χρυσοφόρος» Twitter αξίζει 3,7 δισ. δολάρια

Αν περιμένετε κάποια κίνηση εκ μέρους της Twitter προς την κατεύθυνση της δημόσιας εγγραφής... θα περιμένετε μάλλον πολύ ακόμα. Η δημοφιλέστατη υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης μπορεί ακόμα να επιβιώνει χωρίς τη «χείρα βοηθείας» της Γουόλ Στριτ. Εχοντας συγκεντρώσει επιπλέον 200 εκατ. δολάρια με επένδυση υπό την Kleiner Perkins Caufield & Buyers, η οποία ανεβάζει την αξία της στα 3,7 δισεκατομμύρια, η Twitter έχει κάθε δυνατότητα να επικεντρώνει τις προσπάθειές της όχι στην επιβίωση, αλλά στην πρόσληψη νέου προσωπικού και την προσθήκη νέων χαρακτηριστικών στις υπηρεσίες της.

Η σχέση της Twitter με την Kleiner Perkins -από τις γνωστότερες εταιρείες επένδυσης ιδιωτικών κεφαλαίων (private equity) στη Σίλικον Βάλεϊ- εκτιμάται ότι θα ενισχύσει τις εικασίες σχετικά με τις δυνατότητες κερδοφορίας μιας υπηρεσίας που

Διακινεί καθημερινά περισσότερα από 65 εκατ. μηνύματα (tweets) των 140 χαρακτήρων σε 175 εκατ. χρήστες

διακινεί καθημερινά περισσότερα από 65 εκατομμύρια σύντομα μηνύματα (tweets) των 140 χαρακτήρων, με περισσότερους από 175 εκατομμύρια χρήστες. Η Kleiner Perkins είχε επενδύσει στο παρελθόν μεταξύ άλλων στην ίδια την κορυφαία μηχανή αναζήτησης στον κόσμο, Google, καθώς και τη μεγαλύτερη διαδικτυακή έμπορο, Amazon.com. Η αξία της πρώτης ανέρχεται σήμερα στα 190 δισ. δολάρια, ενώ της δεύτερης υπερβαίνει τα 80 δισεκατομμύρια.

Η Twitter έχει συγκεντρώσει περί τα 360 εκατ. δολάρια από την έναρξή της, το 2007. Το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της έχει προέλθει από συμφωνίες οι οποίες παρέχουν στην Google, την Bing της Microsoft και άλλες ιντερνετικές υπηρεσίες καλύτερη πρόσβαση στη ροή μηνυμάτων της. Τον Σεπτέμβριο του 2009, όταν ο αριθμός των συνδρομητών της έφθανε τα 25 εκατομμύρια άτομα, συγκέντρωσε 100 εκατ. δολάρια, με επένδυση των T. Rowe Price Group, Insight Venture Partners, Spark Capital και Institutional Venture Partners, ανεβάζοντας τότε την αξία της στο 1 δισ. δολάρια. Το τελευταίο οκτάμηνο επέτρεψε να εμφανίζονται διαφημιστικά μηνύματα ανάμεσα στις συνομιλίες.

Η Twitter δεν έχει ορίσει χρονοδιάγραμμα για τυχόν δημόσια εγγραφή που θα επέτρεπε στους σημερινούς χρηματοδότες της να εξαργυρώσουν την επένδυσή τους και θα έδινε σε άλλους την ευκαιρία να αγοράσουν μετοχές της. Τα στελέχη της έχουν επανειλημμένως διαβεβαιώσει ότι δεν βιάζονται να προχωρήσουν σε τέτοια κίνηση. Εξίσου πιθανή εξέλιξη, ωστόσο, παραμένει η πώληση σε μεγαλύτερη εταιρεία. Κάτι το οποίο ενδεχομένως προοιωνίζεται η προσθήκη δύο νέων στελεχών στο εννεαμελές διοικητικό συμβούλιό της, των επιτυχημένων επιχειρηματιών Μάικ Μακιού και Ντέιβιντ Ρόζενμπλατ, οι οποίοι έχουν εμπειρία σε τέτοιες πωλήσεις.

Οπως έγινε γνωστό, το 2007 ο κ. Μακιού πώλησε την TellMe, εταιρεία που ειδικεύεται στο λογισμικό αναγνώρισης φωνής, στη Microsoft αντί 800 εκατ. δολαρίων. Σήμερα διοικεί τη Flipboard, άλλη μια νεόκοπη εταιρεία που στηρίζει η Kleiner Perkins. Ο κ. Ρόζενμπλατ ήταν διευθύνων σύμβουλος της υπηρεσίας ηλεκτρονικών διαφημίσεων DoubleClick το 2008, όταν η τελευταία πωλήθηκε στην Google αντί 3,2 δισ. δολαρίων.

Α.Ρ., BLOOMBERG

Ανεμοδείκτης για τη Σίλικον Βάλεϊ η πορεία της Groupon

Των **BRAD STONE**
και **DOUGLAS MACMILLAN**

Στη γη της υψηλής τεχνολογίας, κάθε τόσο μια μεγάλη συγχώνευση ή εξαγορά αποκτά εποχική σημασία, σαν να σηματοδοτούσε μια γεωλογική μετακίνηση κάτω από τη Σίλικον Βάλεϊ. Η συγχώνευση AOL-Time Warner στις αρχές του 2000 θεωρήθηκε «πύλη» για το σκάσιμο της φούσκας των μετοχών υψηλής τεχνολογίας. Εξι χρόνια αργότερα, η εξαγορά του YouTube από την Google υποτίθεται πως επανέφερε σε τροχιά τη Σίλικον Βάλεϊ και τροφοδότησε την έκρηξη του Παγκόσμιου Ιστού.

Ακόμα και οι αποτυχημένες προσπάθειες εξαγοράς φαίνεται πως έχουν τη σημασία τους. Στις 3 Δεκεμβρίου άρχισαν να εξαπλώνονται φήμες πως η Groupon, ιστότοπος που ειδικεύεται στις τοπικές «ευκαιρίες» αγορών, είχε απορρίψει εντυπωσιακή προσφορά 6 δισ. δολαρίων από την Google. Εκτοτε, μια στρατιά αναλυτών τεχνολογίας, μπλόγκερ και επιχειρηματιών του χώρου αποδομούν την ταπείνωση.

Σύμφωνα με αυτούς τους «παρατηρητές του καναπέ», η αποτυχημένη πρόταση σηματοδοτεί είτε τη δημιουργία μιας νέας φούσκας υψηλής τεχνολογίας (τη δεύτερη ή την τρίτη;), είτε την εμφάνιση μιας νέας τάσης επιχειρηματικής ύβρεως, είτε μια αναδυόμενη πίστη στην πολυπόθητη επιστροφή της αγοράς δημοσίων εγγραφών για υψηλού κινδύνου, πλην όμως ταχέως αναπτυσσόμενες, νέες ιντερνετικές εταιρείες. Ή και τα τρία.

Πώς λειτουργεί

Αυτό που δεν αμφισβητεί κανείς είναι ότι η νεόκοπη εταιρεία του Σικάγου -τον Νοέμβριο έκλεισε μόλις τα 2 έτη- ανακάλυψε μια καινοτομική μέθοδο διαφήμισης τοπικών επιχειρήσεων με σημαντική αύξηση κερδών και εσόδων (περίπου 500 εκατ. δολαρίων ετησίως, τουλάχιστον). Η Groupon στέλνει καθημερινά ηλεκτρονικά μηνύματα σε 35 εκατομμύρια συνδρομητές σε περισσότερες από 300 πόλεις ανά τον κόσμο.

Το προσωπικό της ανέρχεται στα 3.000 άτομα και περιλαμβάνει από τηλεφωνητές που έχουν αναλάβει να πείθουν τοπικές επιχειρήσεις να προσφέρουν σοβαρές εκπτώσεις για να προσελκύσουν νέους πελάτες ως συγγραφείς που περιγράφουν σε πικάντικη πρόζα τις εκπτώσεις αυτές. Οταν συγκεντρωθούν αρκετοί πελάτες, η Groupon μοιράζει τα έσοδα 50-50 με την τοπική επιχείρηση και όλοι μένουν ευχαριστημένοι. Η απόρριψη της προσφοράς της Google -ύψους 6 δισ. δολαρίων, κάτι που αξίζει να επαναλαμβάνουμε διαρκώς, εφόσον η αμέσως προηγούμενη, μεγάλη εξαγορά του κολοσσού της αναζήτησης στο Internet ήταν μόλις 3,2 δισ. δολαρίων- είναι η πιο πολωτική κίνηση που έχει βιώσει η Σίλικον Βάλεϊ στο πρόσφατο παρελθόν της. Κάποιοι εμφανίζονται έτοιμοι να χρίσουν τον Αντριου Μέισον, τον

Ο 30χρονος διευθύνων σύμβουλος της Groupon, Αντριου Μέισον.

Εφάρμοσε μια καινοτομική μέθοδο διαφήμισης τοπικών επιχειρήσεων μέσω του Ιντερνετ

30χρονο διευθύνοντα σύμβουλο της Groupon, μαζί με τον Μαρκ Ζούκερμπεργκ του Facebook, «υπ' αριθμόν 1» των διαδικτυακών επιχειρήσεων. Ιδίως μάλιστα εφόσον και ο τελευταίος -πολύ σοφά, όπως αποδείχθηκε- αρνήθηκε προσφορές δισεκατομμυρίων δολαρίων από τις Yahoo! και MTV Networks. Σημειώνουν ότι η Groupon έχει σοβαρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και μπορεί μια μέρα να βρεθεί σε θέση αντίστοιχη των Yahoo, AOL και Google.

Το αν η απόρριψη της προσφοράς της Google έχει βαθύτερη σημασία εξαρτάται από το πώς θα εξελιχθεί η υπόθεση. Αν η Groupon μπορέσει να υπερασπισθεί τα κεκτημένα της και να παγιώσει περαιτέρω το εμπορικό της όνομα στο μυαλό των καταναλωτών, τότε μπορεί να βρεθεί καθ' οδόν για μια δημόσια εγγραφή το 2011, η οποία θα προσθέσει άλλο ένα μηδενικό στην αποτίμησή της. Είναι εξίσου πιθανό να εμπνεύσει μια νέα γενιά επιχειρηματιών, που θα ακολουθήσουν τα βήματά της. Οι επενδυτές φαίνεται να φοβούνται ότι αυτή είναι η πιθανότερη εξέλιξη αυτού του επεισοδίου: «Αλλάζει το πλαίσιο αναφοράς των πάντων σχετικά με το τι μπορεί να αξίζουν οι εταιρείες στα πρώτα στάδια του κύκλου της ζωής τους», επισημαίνεται. «Ολο και περισσότεροι προσπαθούν να σε πείσουν ότι η επιχείρησή τους μπορεί να αξίζει ένα δισ. δολάρια. Με το επιχείρημα: Δείτε τη Groupon».

BLOOMBERG BUSINESSWEEK

ΣΥΝΤΟΜΑ

Διεθνής βράβευση για το e-Banking της Eurobank

Ως την «Καλύτερη Διαδικτυακή Τράπεζα για Καταναλωτές» (Best Consumer Internet Bank) στην ελληνική αγορά για το 2010 ανακήρυξε, για 6η χρονιά την Eurobank EFG, το διεθνούς κύρους αμερικανικό περιοδικό Global Finance. Η νέα αυτή διεθνής αναγνώριση συμπίπτει με τη συμπλήρωση των 10 χρόνων επιτυχημένης λειτουργίας της ηλεκτρονικής τραπεζικής της Eurobank. Ακολουθώντας πορεία συνεχούς εξέλιξης, το e-Banking της τράπεζας αποτελεί σήμερα μια ολοκληρωμένη εμπειρία τραπεζικής εξυπηρέτησης, με πληθώρα διαθέσιμων υπηρεσιών, πρωτοποριακούς μηχανισμούς διασφάλισης των συναλλαγών και διαδραστική 24ωρη εξυπηρέτηση. Από τη δημιουργία της, η υπηρεσία e-Banking πλαισιώθηκε σταδιακά από μια σειρά νέων εξελιγμένων online υπηρεσιών, όπως το m-Banking, τα e-Statements και οι ειδοποιήσεις μέσω sms, οι οποίες συμβάλουν σημαντικά και αυτές στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πελάτη της Eurobank. Στα 10 αυτά χρόνια, οι βραβεύσεις για το e-Banking της Eurobank ήταν πολλές, τόσο από εγχώριους, όσο και από διεθνείς οργανισμούς. Η σημαντικότερη όμως επιβράβευση προέρχεται από τους χρήστες της υπηρεσίας e-Banking, το 94% των οποίων δήλωσε ικανοποιημένο από την υπηρεσία και μόλις το 1% δυσαρεστημένο.

Εξασφάλιση διακρίσεων για τα οχήματα της Toyota

Η Toyota διέπρεψε στην έκθεση του Auto Bild TUV 2011, με οκτώ μοντέλα της να κατακτούν 17 συνολικά θέσεις στις πέντε διαφορετικές ηλικιακές κατηγορίες (2-3, 4-5, 6-7, 8-9, 10-11 χρονών), καθιστώντας την ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία ως την πιο επιτυχημένη μάρκα. Άξιο αναφοράς, το γεγονός ότι η δεύτερη και τρίτη μάρκα αντίστοιχα, απέχουν κατά πολύ, με μονό οκτώ και δέκα θέσεις στις πρώτες δεκάδες. Στην πρώτη δεκάδα των κατηγοριών τους εξασφάλισαν επάξια θέση και τα Avensis, Rav4, Yaris και Corolla. Η απόδοση της Toyota σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες οχημάτων, αντικατοπτρίζει την αξιοπιστία της μάρκας. Αυτό ενισχύει τη δέσμευση της εταιρείας για την υψηλότερη δυνατή ποιότητα σε όλο το φάσμα των μοντέλων της.

Μεγάλη δωρεά Τρ. Κύπρου για αιματολογικό κέντρο

Δωρεά ύψους 2 εκατ. ευρώ για την ανέγερση του Κέντρου Μελέτης Αιματολογικών Κακοηθειών (ΚΕΜΑΚ) του Καραϊσκάκειου Ιδρύματος, εξήγγειλε το συγκρότημα της Τράπεζας Κύπρου. Η σημαντική αυτή χορηγία εντάσσεται στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου και συγκεκριμένα στην προσφορά του στον ευαίσθητο τομέα της υγείας, που αποτελεί έναν από τους τέσσερις πυλώνες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης του Συγκροτήματος. Η εξαγγελία της δωρεάς έγινε στη διάρκεια εκδήλωσης που διοργάνωσαν η Τράπεζα Κύπρου, το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα και το ΚΕΜΑΚ και στην οποία τιμήθηκαν οι δότες που πρόσφεραν μόσχευμα μυελού των οστών το 2010. Στην εκδήλωση παρέστη και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Δημήτρης Χριστόφιας, ο οποίος σε χαιρετισμό του δήλωσε ότι η ανιδιοτελής προσφορά, ο αλτρουισμός και η κοινωνική αλληλεγγύη μαζί με τον εθελοντισμό συνιστούν τον κεντρικό πυρήνα διαμόρφωσης της ποιότητας μιας κοινωνίας.

Νέα πνοή στην εντός των τειχών Λευκωσία

Άνοιξε και επίσημα το νέο Cytashop στην Οδό Ονασαγόρου, στη Λευκωσία. Το Cytashop εγκαινίασαν η δήμαρχος Λευκωσίας, Ελένη Μαύρου και ο πρόεδρος της Cyta, Στάθης Κιττής, στην παρουσία του ανώτατου εκτελεστικού διευθυντή του Οργανισμού, Φώτη Σαββίδη και της αντιδημάρχου Λευκωσίας, Σούλας Κολλακίδου. Στο χαιρετισμό της, η δήμαρχος Λευκωσίας κ. Ελένη Μαύρου ανέφερε ότι η Cyta χάρισε στην πόλη ένα πολύ όμορφο, ανακαινισμένο κτήριο, επενδύοντας στην ιστορία και στην αρχιτεκτονική ομορφιά της Παλιάς Λευκωσίας, προβάλλοντας έτσι τον ανθρώπινό της χαρακτήρα. Ο πρόεδρος της Cyta επεσήμανε στην ομιλία του τη σημαντική συμβολή του Οργανισμού στην προσπάθεια αναβίωσης της Παλιάς Λευκωσίας. Ανέφερε επίσης ότι η επιλογή της συγκεκριμένης περιοχής δεν ήταν τυχαία, εκφράζοντας την πεποίθηση ότι και αυτό το Cytashop θα εξυπηρετήσει με επιτυχία τις ανάγκες των πελατών του.

Στις απαγορεύσεις που θέτουν για αγορές οι Τ/κ αντιδρά το ΚΕΒΕ

Το ΚΕΒΕ εξέφρασε τη διαμαρτυρία του για τη στάση της τ/κ διοίκησης, η οποία φέρνει προσκόμματα στις προσωπικές αγορές των Τ/κ από τις ελεύθερες περιοχές. «Τέτοιες ενέργειες υπονομεύουν τις προσπάθειες δημιουργίας θετικού κλίματος, αλληλοκατανόησης και συνεργασίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων στον οικονομικό τομέα. Οφείλουν όλοι να κατανοήσουν ότι μέσα στα πλαίσια των δεδομένων της αγοράς, ο καταναλωτής έχει το δικαίωμα να προβαίνει στις αγορές που ο ίδιος επιθυμεί, χωρίς να παρεμβάλλονται τεχνητά εμπόδια και προσκόμματα από τον οποιονδήποτε», αναφέρει σχετική ανακοίνωση του ΚΕΒΕ.

Βοήθεια στους αποκλεισμένους επιβάτες από την easyJet

Η easyJet, για να βοηθήσει περισσότερους «αποκλεισμένους» ανθρώπους να επιστρέψουν σπίτι τους εγκαίρως για τις γιορτές, ανακοίνωσε ότι προσφέρει τη δυνατότητα στους επιβάτες που δεν μπόρεσαν να ταξιδέψουν λόγω καιρού, να τροποποιήσουν το εισιτήριο της επιστροφής τους εντελώς δωρεάν προς όποιο αεροδρόμιο εξυπηρετείται από την αεροπορική εταιρεία. Η easyJet εξυπηρετεί 129 αεροδρόμια σε 30 χώρες και αυτή η πρωτοποριακή πρωτοβουλία θα προσφέρει νέες επιλογές στους επιβάτες, των οποίων οι πτήσεις ακυρώθηκαν το σαββατοκύριακο λόγω της κακοκαιρίας. Η easyJet έχει προγραμματίσει να εξυπηρετεί 1.000 πτήσεις την ημέρα κατά την περίοδο των γιορτών.

Σε ποιον ανήκουν τα δημόσια αγαθά;

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Σε ποιον ανήκουν τα δημόσια πράγματα; Πριν απαντήσετε προσέξτε όσα συμβαίνουν με τον ευρύ, ελληνικό δημόσιο τομέα. Κάποιοι πιστεύουν πως τα δημόσια αγαθά «ανήκουν» σε όσους απασχολούνται στους αντίστοιχους οργανισμούς. Ούτε καν στους φορολογουμένους. Κι ας τα έχουν πληρώσει πανάκριβα. Ούτε, προφανώς, στους πελάτες τους. Κι ας υποφέρουν από μια απαράδεκτη, συχνά, σχέση τιμής προς την ποιότητα ενώ, σε κάθε περίπτωση, είναι οι απαραίτητοι αποδέκτες των όποιων προσφερόμενων υπηρεσιών ή προϊόντων.

Ισως, σημειώνει καλός φίλος, τα πράγματα να είναι ακόμη χειρότερα. Ισως, επιμένει εκείνος, δεν πρέπει να μιλούμε για «δημόσια», αλλά για κρατικά. Κάν' το και θα καταλάβεις, συνεχίζει ο ίδιος, ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει δημόσια αλλά κρατική ιδιοκτησία. Επειδή όμως το κράτος ανήκει σε όποιον, ανά εκλογική περίοδο κατορθώνει να το «κατακτήσει», οι υπηρεσίες είναι «κομματικές». Αλλος φίλος, λέει πως τα κρατικά πράγματα δεν καθοδηγούνται από τα κόμματα. Ούτε καν από τους υπουργούς. Οι πραγματικοί «ιδιοκτήτες» είναι οι συνδικαλιστές! Που μας επιστρέφει όμως στις κομματικές μειοψηφίες.

Θα μπορούσε κανείς να συνεχίσει κι άλλο αυτή την άσκοπη αναζήτηση, ειδικά αν προσπαθήσει να εξηγήσει σε ποιον ανήκουν τα πανεπιστήμια, τα πεζοδρόμια, τα σχολεία, οι θάλασσες, οι ποταμοί και οι χείμαρροι, η αγροτική γη, τα βραχάκια κάτω από τις βιλάρες ορισμένων της τάξης των ιθαγενών προυχόντων, αλλά και οι κεντρικοί πεζόδρομοι όπου απλώνουν την πραμάτεια τους οι ιθαγενείς, μακρινοί συγγενείς των οποίων, είναι βέβαιο πλέον, όλοι είμαστε!

Σε όποιον από τους παραπάνω κι αν ανήκουν κρατικά μέσα και ιδιοκτησίες όπως: λεωφορεία, απορριμματοφόρα, συρμοί του ηλεκτρικού και του μετρό, ο «μοχλός της ΔΕΗ», ραντάρ της αεροπορικής κίνησης, τα φυλάκια των διοδίων στους αυτοκινητόδρομους και τόσα ακόμη.

Παρόμοια συνδικαλιστική προστασία παρέχεται στον τρόπο με τον οποίο «αξιοποιείται» η δημόσια περιουσία στα νοσοκομεία. Η κατανομή δαπανών μεταξύ ιδιωτικού ιατρείου ή θεραπευτηρίου και της αντίστοιχης κρατικής υποδομής γίνεται με θαυμαστή ακρίβεια. Μάθετε περιστατικά άλλων και περίπλοκων γεννήσεων. Είναι ώρα να προστατεύσουμε το δημόσιο αγαθό, την κοινή περιουσία τα χρήματα του φορολογούμενου. Οι πολιτικοί μας έχουν την απόλυτη ευθύνη και θα πρέπει να τους κακίσουμε για την παραμικρή αβαρία και το παραμικρό αναίτιο έξοδο. Εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς πόσο καλύτερα υπηρετείται το κοινό συμφέρον όταν η αξιοποίηση, εκμετάλλευση και επένδυση γίνεται και με κριτήρια και για λογαριασμό και με τους κανόνες που ισχύουν στον ανταγωνιστικό τομέα. Δεν σπαταλούν με τον ίδιο τρόπο τις νοσοκομειακές προμήθειες στα ιδιωτικά κέντρα. Ούτε κοστίζουν το ίδιο οι συγκοινωνίες στη συμπρωτεύουσα. Ούτε οι αυτοκινητόδρομοι, που συντηρούν και κατασκευάζουν οι ιδιωτικές κοινοπραξίες είναι στην κατάσταση που τις άφησε το κράτος. Αν δεν έχετε ακόμη πειστεί, σκεφτείτε τις τηλεπικοινωνίες και κάντε τη σύγκριση με όσα ίσχυαν στη δεκαετία του '80. Η επιλογή είναι απλή. Μένει να βρεθεί πολιτική πλειοψηφία που θα ασπαστεί τη λογική ότι το Δημόσιο δεν μπορεί να μετατρέπεται σε ιδιωτικό κάθε φορά που κάποιους συμφέρει «πολιτικά»!

Οι φήμες και το ΧΑ

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Αδύναμο και επιρρεπές σε νέες φήμες για υποβάθμιση της ελληνικής οικονομίας το Χρηματιστήριο Αθηνών κινήθηκε σχεδόν αναιμικά την προτελευταία εβδομάδα του 2010.

Η αχίλλειος πτέρνα της αγοράς εδώ και δεκαετίες είναι η ασθενική εμπορευσιμότητα για την πλειονότητα των μετοχών. Η εικόνα έχει επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο, καθώς απουσιάζει το αγοραστικό ενδιαφέρον, με τους ξένους ασφαλώς να παρακολουθούν τις οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα και αφετέρου τους εγχώριους επενδυτές να παραμένουν απλοί παρατηρητές και να επιλέγουν μετοχές που τουλάχιστον θα τους εξασφαλίζει μία αξιοπρεπή μερισματική απόδοση.

Σχεδόν κανένα επιχειρηματικό σχέδιο (business plan) δεν έχει υποβληθεί από τις 261 εισηγμένες, αφού η φετινή χαμένη επιχειρηματική χρονιά όπως εξελίχθηκε το 2010 λόγω της ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, έχει περιορίσει σχεδόν στο ελάχιστο τις προβλέψεις των εισηγμένων για το σύνολο του οικονομικού έτους.

Η προτεραιότητα το 2011 είναι η επιβίωση και η επάρκεια ταμειακής ρευστότητας για να εξυπηρετούνται οι τράπεζες, οι προμηθευτές και η μισθοδοσία των εργαζομένων. «Πρέπει να δούμε πού θα φθάσει η ύφεση στην Ελλάδα και στη συνέχεια θα σκεφθούμε νέα επιχειρηματικά σχέδια» δηλώνει πρόεδρος μεγάλου μεταλλουργικού ομίλου που είναι εισηγμένος στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και φέτος όπως έκανε και την προηγούμενη χρονιά συνέχισε τους ελέγχους σε τράπεζες και εισηγμένες για πιθανές εκτιμήσεις που έχουν γίνει κατά τη διάρκεια του 12μηνου που διανύουμε από στελέχη των εισηγμένων. Αξίζει να αναφέρουμε ότι το 2009 μόνο οι τράπεζες και ένας μικρός αριθμός εισηγμένων είχαν αναθεωρήσεις τις προβλέψεις τους για το 2009 καθώς έβλεπαν τον τυφώνα της ύφεσης να σκεπάζει απειλητικά την ελληνική επιχειρηματική σκηνή.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με κάθε ευκαιρία έχει συστήσει σε τράπεζες και εισηγμένες ότι θα πρέπει να σταματήσει η ανακοίνωση προβλέψεων και στόχων οικονομικών μεγεθών μέσα σ' αυτό το αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον. Η εποπτική αρχή του Χ.Α. επιβάλει ποινές σε όσες εισηγμένες είχαν ανακοινώσει επιχειρηματικά σχέδια με εκτιμήσεις για την κερδοφορία τους το 2009 και δεν προέβησαν σε αναθεωρήσεις των business plan στη διάρκεια της χρονιάς που διανύουμε.

Οπως δηλώνει πηγή της Ε.Κ. «δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η εικόνα, να υπάρχουν εισηγμένες που έχουν προβλέψει υψηλά κέρδη και να μην υπάρχει μέχρι σήμερα αναθεώρηση τη στιγμή που όλοι γνωρίζουμε ότι η κρίση έχει ανατρέψει προβλέψεις, εκτιμήσεις, προγραμματισμούς, προκαλώντας υψηλές δόσεις ανασφάλειας και διακυμάνσεων στην πορεία των εταιρειών». Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς παρακολουθεί στενά την πορεία των εισηγμένων και θα κάνει ελέγχους, ενώ αν βρεθούν αποκλίσεις στα οικονομικά μεγέθη που είχαν ανακοινωθεί και σε αυτά που παρουσιάστηκαν στους ισολογισμούς, υπάρχει κίνδυνος να κατηγορηθούν όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της εισηγμένης εταιρείας.

Σύμφωνα με εγκύκλιο της Επ. Κεφαλαιαγοράς, συστήνεται στις εισηγμένες να ενημερώνουν με σαφήνεια το επενδυτικό κοινό για την οικονομική τους πορεία και να αποφεύγουν ανακοινώσεις που περιέχουν στοιχεία τα οποία επιδέχονται διττής ή ασαφούς ερμηνείας, ώστε να μη δημιουργούνται παραπλανητικές ή συγκεχυμένες εντυπώσεις στο επενδυτικό κοινό.

Το ευρώ και η προφητεία του Φρίντμαν

Της **ΖΕΖΑΣ ΖΗΚΟΥ**

Αμέτρητες ήταν οι χώρες που χτυπούσαν την πόρτα του ευρώ για να επωφεληθούν και εκείνες από αυτή την όαση ειρήνης. Να όμως που σήμερα η ασπίδα μετατράπηκε σε ρομφαία. Η Ευρωζώνη είναι ο αδύναμος κρίκος του παγκόσμιου συστήματος. Και το σύστημα εδώ και τρία χρόνια βρίσκεται σε βαθιά –συστημική– κρίση. Συνεχώς μεταλλασσόμενη. Από τον Μάιο και μετά, με αφορμή την Ελλάδα, μεταλλάχθηκε στη μητέρα όλων των κρίσεων. Στην κρίση των κρατικών ομολόγων. Αν σκάσει αυτή η φούσκα, τότε θα πέσει το σύστημα συνολικά.

Ο Μίλτον Φρίντμαν είχε κάνει λάθος για το ευρώ. Ο άνθρωπος ο οποίος μαζί με τον Κέινς επηρέασε περισσότερο την οικονομική σκέψη του 20ού αιώνα ήταν πεπεισμένος ότι δεν θα έβλεπε, στη διάρκεια της ζωής του, τη γέννηση αυτού του νομίσματος. «Δεν νομίζω ότι τα προσεχή χρόνια θα δημιουργηθεί κοινό νόμισμα στην Ευρώπη», δήλωνε την άνοιξη του 1996. «Ούτε το 1997, που είχε αρχικά ανακοινωθεί, ούτε το 1999 που κυκλοφόρησε στις αγορές, ούτε το 2002 που τα νομίσματα και τα χαρτονομίσματα του ευρώ αντικατέστησαν τα εθνικά νομίσματα στις 13 χώρες–μέλη της Ευρωζώνης».

Ο Φρίντμαν πέθανε το 2006, σε ηλικία 96 ετών, εννέα χρόνια μετά την έναρξη της εφαρμογής ενός σχεδίου το οποίο θεωρούσε μη ρεαλιστικό. Και πολλοί πολιτικοί ηγέτες στην Ευρώπη χλεύασαν το λάθος του νομπελίστα της οικονομίας, το οποίο απέδωσαν στο προχωρημένο της ηλικίας του, στην εθνικότητά του (αμερικανική) και στην ιδεολογία του (φιλελεύθερη και μονεταριστική, δηλαδή η απόλυτη φρίκη).

Σήμερα, η χλεύη αυτή έχει εξαφανιστεί. Μιας και την κρίση την οποία διέρχεται τώρα η Ευρωζώνη ο Φρίντμαν την είχε προβλέψει. Την ημέρα που η Ευρώπη θα βρεθεί αντιμέτωπη με μια σοβαρή κρίση –είχε εξηγήσει– θα έλθουν και πάλι στην επιφάνεια οι εθνικοί εγωισμοί. Το οικοδόμημα θα καταρρεύσει μιας και οι χώρες της Ευρωζώνης δεν θα έχουν την πολιτική, κοινωνική, πολιτιστική και γλωσσική ομοιογένεια που έχουν οι αμερικανικές Πολιτείες. Ολοι θα καταλάβουν, αλλά θα είναι πολύ αργά, ότι δεν μπορεί να υπάρξει νομισματική ένωση χωρίς πολιτική ένωση.

Ο Μίλτον Φρίντμαν είχε κάνει λάθος για το ευρώ. Ο άνθρωπος ο οποίος μαζί με τον Κέινς επηρέασε περισσότερο την οικονομική σκέψη του 20ού αιώνα ήταν πεπεισμένος ότι δεν θα έβλεπε, στη διάρκεια της ζωής του, τη γέννηση αυτού του νομίσματος.

Αν η Ευρώπη διέρχεται σήμερα κρίση, αυτό οφείλεται πρωτίστως στο ευρώ. Και δεν πρόκειται για κρίση, αλλά για κρίσεις

Και όμως, μέχρι πρόσφατα ακόμη, το ευρώ έμοιαζε το καλύτερο νόμισμα του κόσμου· το πιο συνετό, το καλύτερα προστατευμένο. Οι τράπεζες της Ευρωζώνης δεν υπέφεραν από τα προβλήματα των αγγλοσαξονικών και είχαν την προστασία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Χάρη στην ασπίδα του ευρώ, οι ευρωπαϊκές οικονομίες είχαν γλιτώσει από τις άγριες και καταστρεπτικές υποτιμήσεις που σκοτώνουν το εμπόριο.

Αν η Ευρώπη διέρχεται σήμερα κρίση, αυτό οφείλεται πρωτίστως στο ευρώ. Και δεν πρόκειται για κρίση, αλλά για κρίσεις: κρίση δημοσιονομική, όπως δείχνει η περίπτωση της Ελλάδας. Κρίση ανταγωνιστικότητας, που απειλεί ευθέως μια χώρα σαν την Ισπανία – από το 1998 ώς το 2008 οι μισθοί στη χώρα αυτή αυξήθηκαν κατά 50% σε σχέση με μόλις 25% στη Γερμανία. Κρίση θεσμική, αφού η ανεξέλεγκτη αύξηση των ελλειμμάτων ενταφίασε οριστικά το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το οποίο υποτίθεται ότι θα έδινε την εγγύηση μιας σώφρονος οικονομικής πολιτικής στην Ευρωζώνη.

Η Συμφωνία του Μάαστριχτ τα είχε προβλέψει όλα, εκτός από το πιο σημαντικό: ποιοι μηχανισμοί αλληλεγγύης πρέπει να ενεργοποιηθούν όταν μια χώρα της Ευρωζώνης βρεθεί στο χείλος της χρεοκοπίας και απειλεί και τις υπόλοιπες. Φαίνεται απίστευτο πως οι δημιουργοί του ευρώ δεν φαντάστηκαν ποτέ μέχρι τώρα ότι μπορεί να είναι απαραίτητος ένας πανευρωπαϊκός μηχανισμός διάσωσης ή ένας μηχανισμός αναδιάρθρωσης χρέους.

Κυρίως, όμως, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις εξακολουθούν να μην έχουν δώσει πειστική απάντηση για το τι θα κάνουν όταν αρχίσει να εξαπλώνεται η κρίση, όπως αναμφισβήτητα θα γίνει στην επόμενη επικίνδυνη φάση. Η επιμονή της Αγκελα Μέρκελ και η άρνηση των υπόλοιπων ηγετών να αντιπαρατεθούν με αυτήν οδήγησαν σε παράταση της κρίσης στην Ευρωζώνη, καθώς η Σύνοδος Κορυφής των «27» απλώς επικύρωσε τα γερμανικά σχέδια και αρνήθηκε ουσιαστικά οποιαδήποτε κίνηση στήριξης των ευάλωτων οικονομιών της Ε. Ε. Ετσι, η Ενωση των δύο ταχυτήτων είναι πλέον μια πραγματικότητα – με τη Γερμανία στον πυρήνα να επιβάλλει ό, τι θεωρεί αναγκαίο και ο κ. Σαρκοζί να εμφανίζεται διατεθειμένος να απεμπολήσει πάγιες κατακτήσεις της Ενωσης προκειμένου να κατοχυρώσει την ύπαρξή της μέσω του γαλλογερμανικού άξονα.

Αυτό που κρατάει σήμερα το ευρώ στη ζωή είναι η σύνθετη διαδικασία που θα χρειαζόταν για την κατάργησή του και την επιστροφή των εθνικών νομισμάτων. Το βέβαιο είναι ότι βρισκόμαστε μακριά από την «υπέροχη κοινή μας τύχη», στην οποία αναφερόταν κάποτε ο Ζαν - Κλοντ Τρισέ. Και το επίσης βέβαιο είναι ότι ο Μίλτον Φρίντμαν άξιζε το βραβείο Νομπέλ με το οποίο τιμήθηκε.

Κοιτάσματα πετρελαίου στην Ελλάδα αναμένουν αξιοποίηση

Της **ΚΥΡΙΑΚΗΣ Γ. ΝΟΥΣΙΑ**

Η επιστημονική κοινότητα έχει πολλές φορές εκφράσει την πεποίθηση ύπαρξης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου σε διάφορες τοποθεσίες στην Ελλάδα. Πλούσια κοιτάσματα σε υδρογονάνθρακες, αλλά και σε ώριμο φυσικό αέριο, πιστεύεται ότι κρύβει η περιοχή των Διαπόντιων Νήσων. Μεγάλες λεκάνες έχουν επίσης εντοπιστεί, νοτιοδυτικά της Κέρκυρας, δυτικά της Ζακύνθου, νότια της Πελοποννήσου, στην περιοχή Μεσσαράς - Γαύδου («Λεκάνη του Ηροδότου») και στη Ρόδο («βουνά Αναξίμανδρου»). Επίσης, σημαντικά κοιτάσματα σε φυσικό αέριο εικάζεται ότι υπάρχουν, μεταξύ των Διαπόντιων Νήσων (Ερείκουσα, Οθωνοί, Μαθράκι), κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα (σε τρία σημεία, όπου υπάρχει προσομοίωση με τα κοιτάσματα του Δυρραχίου), νοτιότερα δυτικά και ανατολικά των Στροφάδων, στην Πρέβεζα, στο Κατάκολο, καθώς και ανάμεσα από τους Παξούς και την Πάργα.

Η αξιοποίηση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου θα συντελέσει στην ενίσχυση της ενεργειακής μας αυτάρκειας, στην αναβάθμιση του γεωστρατηγικού ρόλου της Ελλάδας και στη σύνδεση της ενεργειακής με την περιβαλλοντική πολιτική. Ενώ θα βοηθήσει και στο να περιοριστούν οι επιπτώσεις από την κρίση.

Σε συνέχεια της πρόσφατης αναγγελίας στη Βουλή από τον υφυπουργό ΠΕΚΑ, Ιω. Μανιάτη της επικείμενης σύστασης Εθνικού Φορέα Ερευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων, το θέμα της αξιοποίησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου συζητήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο της 9ης Δεκεμβρίου 2010 και αναμένεται, πριν από τη σύσταση του νέου φορέα περί το πρώτο τρίμηνο του 2011, να ακολουθήσει δημόσια διαβούλευση. Εξάλλου αναμένεται και η επικαιροποίηση του Νόμου 2289/1995 για την αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων. Παρά τις όποιες μεμονωμένες επιτυχίες, συνολικά το συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο δεν απέδωσε τα αναμενόμενα, καθώς οι έρευνες πραγματοποιήθηκαν είτε αποσπασματικά είτε σε μεγάλο βαθμό με ανάληψη μονομερούς επιχειρηματικού ρίσκου από την πλευρά των δημόσιων φορέων διαχείρισης, ενώ παρατηρήθηκαν διαστήματα αδράνειας και στασιμότητας στις παραχωρήσεις και στις αυτόνομες έρευνες. Επιπροσθέτως, το νέο θεσμικό πλαίσιο να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες και να συνάδει με τα διεθνή δεδομένα.

Η περαιτέρω έρευνα και εκμετάλλευση θα συντελέσει στην ενίσχυση της ενεργειακής μας αυτάρκειας και στην αναβάθμιση του γεωστρατηγικού μας ρόλου.

Σε κάθε χρήση της θάλασσας, η εκμετάλλευση του θαλάσσιου χώρου έχει οδηγήσει στην ανάγκη για τη ρύθμιση των αντικρουόμενων συμφερόντων και την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν. Λόγω του ότι η διαθέσιμη τεχνολογία επιτρέπει πλέον την πιο αποδοτική και βιώσιμη εξόρυξη και εκμετάλλευση της ενέργειας και των φυσικών πόρων, εργασίες σχετιζόμενες με την εκμετάλλευση του θαλάσσιου χώρου επίκεινται να λάβουν ακόμη περισσότερη προσοχή. Καθώς τα κοιτάσματα πετρελαίου, φυσικού αερίου, ορυκτών και υδρογονανθράκων βρίσκονται σε γεωγραφικές περιοχές στις οποίες συχνά αμφισβητείται το καθεστώς θαλάσσιας οριοθέτησης, αναμενόμενο είναι το ενδεχόμενο να προκύψουν διαφορές από συμφωνίες κοινοπραξιών για τη λειτουργία και εκμετάλλευση των πόρων αυτών.

Πρωθύστερη της γεώτρησης και των γεωφυσικών τεστ είναι η ανάγκη διευθέτησης ζητημάτων θαλάσσιας οριοθέτησης (όπως επί παραδείγματι αυτό της υφαλοκρηπίδας, αν και πολλές πιθανές τοποθεσίες βρίσκονται εντός των 6 ναυτικών μιλίων ή σε χερσαίες εκτάσεις). Στη συνέχεια, και πριν ξεκινήσουν οι γεωτρήσεις, από νομικής απόψεως, τα αναγκαία βήματα περιλαμβάνουν την προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού αναφορικά με τις περιοχές που προσφέρονται για έρευνα, καθώς και τη λεπτομερή κατάρτιση των όρων παραχώρησης και εκμετάλλευσης. Σε ό, τι αφορά την προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού, οι κύριες μέθοδοι παραχωρήσεων, διεθνώς, περιλαμβάνουν το λεγόμενο «γύρο παραχωρήσεων», δηλαδή την προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για μια συγκεκριμένη περιοχή και τη μέθοδο της «ανοιχτής πόρτας», δηλαδή την απευθείας παραχώρηση περιοχής σε μόνιμη βάση σε επενδυτή που έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον. Επίσης, οι όροι της παραχώρησης μεταξύ του Δημοσίου και των υποψηφίων αναδόχων θα πρέπει να είναι συμβατοί με το Κοινοτικό Δίκαιο. Τέλος, ενδείκνυται όποιες τυχόν ανακύπτουσες διαφορές να επιλύονται με τη διαδικασία της προσφυγής σε εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών, και δη μέσω της διαιτησίας.

Η πρωτοβουλία σύστασης του νέου Εθνικού Φορέα Ερευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων χαιρετίζεται θερμά, καθώς θα βοηθήσει, στην περαιτέρω ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας της χώρας, στη μείωση των εισαγωγών υδρογονανθράκων και εκροής συναλλάγματος, στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην εφαρμογή ενός σύγχρονου προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.

Η κ. Κυριακή Γ. Νούσια είναι δικηγόρος, LL. M., Ph. D. k. noussia@rokas. com

Είμαστε όλοι υπέρ του ευρωομολόγου;

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Μέχρι σήμερα, η Ευρωζώνη αντιδρά μίζερα, αποσπασματικά και με μεγάλη καθυστέρηση, στην αλαζονεία των μεγάλων παικτών των διεθνών αγορών, με αποτέλεσμα να βυθίζεται βαθύτερα στην κρίση. Σήμερα, ο αδύνατος κρίκος δεν είναι μόνον η Ελλάδα, είναι και η Ιρλανδία. Αύριο, ίσως προστεθούν η Πορτογαλία, η Ισπανία, το Βέλγιο, η Ιταλία – αυτό, τουλάχιστον, προοιωνίζεται η διεύρυνση των spreads, η άνοδος των CDS καθώς και η επιθετικότητα των οίκων αξιολόγησης, που μοίραζαν «ΑΑΑ» όταν πληρώνονταν από τους διεθνείς κερδοσκόπους των subprimes, και τώρα βγάζουν λεφτά συντασσόμενοι με τους τζογαδόρους κατά του ευρώ. Δεν πλήττονται μόνον οι αδύνατοι κρίκοι, πλήττονται και οι ισχυροί – αυτό δείχνει η πρόσφατη άνοδος των αποδόσεων (και) των γερμανικών ομολόγων. Λοιπόν, η Ευρωζώνη είναι μάλλον απίθανο να αποφασίσει να αυτοκτονήσει. Η ίδια αλλά και όλοι οι άλλοι έχουν συμφέρον να ξεπεράσει τις παιδικές ασθένειες και να ενισχύσει την οικονομική και πολιτική ενότητά της. Διότι μια ευρεία κρίση κρατικού χρέους εύκολα θα μεταπηδούσε από την Ευρωζώνη στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού και στον Ειρηνικό. Αυτός θα ήταν ο Αρμαγεδδών – η κρίση του 2008 θα ήταν γλυκιά νοσταλγία.

Τι θα κάνει η Ευρωζώνη. Θα αντιδράσει θεσπίζοντας το ευρωομόλογο (μιας ορισμένης μορφής προπομπός του θεωρείται η έκδοση ομολόγων από EFSM και EFSF, με αφορμή την Ιρλανδία…), υπερδιπλασιάζοντας τα 440 δισ. ευρώ κεφάλαια που έχει βάλει στο EFSF, ενδεχομένως αφήνοντας και την ΕΚΤ να αγοράζει κρατικά ομόλογα πολύ πέραν των 72 δισ. που ήδη έχει αγοράσει, με παράλληλη χαλάρωση της διαδικασίας «αποστείρωσης» (όπερ θα ισοδυναμεί με έκδοση νέου χρήματος…) και αγνοώντας, στην πράξη, το παραδοσιακό κριτήριο του πληθωρισμού (2%) προκειμένου να ζεσταθεί η ευρωπαϊκή οικονομία και να αφεθεί ένας προσωρινά υψηλός πληθωρισμός να «κουρέψει» αθόρυβα το συσσωρευμένο χρέος των ευρωπαϊκών κρατών. Με δύο λόγια, η Ευρώπη θα προχωρήσει σε έναν γνωστό δρόμο, που έχει και δική του ιστορία, αλλά και ισχυρό παρόν – τον βαδίζουν οι ΗΠΑ του Ομπάμα. Μάλιστα, αρκετοί εκτιμούν ότι τα πρώτα βήματα σε αυτόν το δρόμο, η αύξηση των κεφαλαίων του EFSF και η έκδοση του ευρωομολόγου, ενδεχομένως θα αποφασιστούν πριν από τη σύνολο κορυφής του Μαρτίου – ανάλογα με τις πιέσεις των αγορών, σε μια έκτακτη σύνοδο κορυφής τον Ιανουάριο ή τον Φεβρουάριο.

Μήπως η Γερμανία αποτρέψει αυτές τις θετικές εξελίξεις; Δεν νομίζω. Η μέχρι σήμερα πρακτική της συνίσταται να κάνει σκληρές διαπραγματεύσεις και, τελικά, να συναινεί σε μια συμβιβαστική φόρμουλα – όπως με το ευρώ. Επί της ουσίας: η Γερμανία δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη ενός νέου (τρίτου…) μεγάλου ευρωπαϊκού διχασμού και, μάλιστα, σε μια εποχή που ο πλούτος και η ισχύς φεύγουν από τη Γηραιά Ηπειρο και μεταφέρονται προς Νότο και Ανατολή. Θα ζημιωθεί ανεπανόρθωτα η ίδια. Κάθε χρόνο, επί μία 10ετία σχεδόν, η Γερμανία έχει εμπορικό πλεόνασμα 7% του ΑΕΠ της, μέσος όρος. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Bundesbank, το 2009 το 59% αυτού του πλεονάσματος προήλθε από χώρες της Ευρωζώνης και το 26% από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Συνολικά, η Γερμανία κέρδισε το 85% του πλεονάσματός της από τις χώρες της Ε. Ε. και μόνο το 10% από τις ΗΠΑ και το 5% από την Κίνα και άλλες χώρες. Το συμφέρον της είναι με μια ισχυρή Ευρωζώνη. Δεν είναι τυχαία η προϊούσα απομόνωση της κ. Μέρκελ μέσα στη Γερμανία, εξέλιξη που προμηνύει συντριπτική ήττα του κόμματός της στις επτά εκλογικές αναμετρήσεις που θα γίνουν σε ισάριθμα γερμανικά κρατίδια το 2011.

Η Γερμανία κέρδισε το 85% του εμπορικού πλεονάσματός της από τις χώρες της Ε.Ε. και μόνο 10% από ΗΠΑ και 5% από Κίνα και άλλες χώρες. Το συμφέρον της είναι με μια ισχυρή Ευρωζώνη

Οι αλλαγές που ωριμάζουν στην Ευρώπη θα λειτουργήσουν θετικά στην προσπάθεια της χώρας μας. Σχεδόν όλοι συμφωνούν –παράδειγμα– για τη χρησιμότητα και τη σκοπιμότητα της έκδοσης του ευρωομολόγου. Οφείλω να παραδεχτώ ότι κάτι δεν «μου πάει καλά» σε αυτήν την ομοφωνία. Δεν είμαι βέβαιος πως όλοι κατανοούμε τι συνεπάγεται η έκδοση του ευρωομόλογου, αυτό το βήμα προς την ενιαία δημοσιονομική και οικονομική διαχείριση. Δηλαδή, δεν θα έβαζα στοίχημα πως όλοι κατανοούμε ότι η ενοποίηση της δημοσιονομικής διαχείρισης σημαίνει ότι, πλέον, τα κράτη–μέλη της Ευρωζώνης δεν θα αλληλοελέγχονται μόνο για το 3% του ελλείμματός τους αλλά, αντιθέτως, για το 100% των εσόδων και των δαπανών του προϋπολογισμού τους. Αναρωτιέμαι, με δύο λόγια, μήπως έχουμε παρεξηγήσει τι συνεπάγεται η έκδοση του ευρωομόλογου, μήπως νομίζουμε ότι συνεπάγεται κάποιου είδους «χαλάρωση», ενώ στην πραγματικότητα συνεπάγεται το αντίθετο, αφού θα συνοδεύεται με πιο αυστηρούς, απόλυτα σταθερούς και εφ' όλης της κρατικής διαχείρισης κανόνες. Ισως, πάλι, έχω γίνει πολύ καχύποπτος…

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 23/12	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,16	0,16	0,00	0,00%	A&P (ANDREOU & PARASKEVAIDES) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	29,24
0,18	0,18	0,00	0,00%	A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD	6,58
0,08	0,09	-0,01	-11,11%	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	20,10
1,40	1,40	0,00	0,00%	A. ZORBAS & SONS PUBLIC LTD	21,41
0,03	0,03	0,00	0,00%	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD	4,76
0,27	0,27	0,00	0,00%	A.S.G. (ANDY SPYROU) GROUP PUBLIC LTD	5,67
0,02	0,02	0,00	0,00%	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD	1,17
0,18	0,18	0,00	0,00%	AD Shopping Galleries Plc	4,74
2,48	2,48	0,00	0,00%	"AGROS DEVELOPMENT COMPANY ""PROODOS"" PUBLIC LTD"	8,90
0,02	0,02	0,00	0,00%	AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	1,62
0,16	0,16	0,00	0,00%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	15,82
0,02	0,02	0,00	0,00%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU) PUBLIC LTD (WAR. 2001/2015)	0,50
0,06	0,07	-0,01	-14,29%	AMATHUS PUBLIC LTD	5,28
0,17	0,18	-0,01	-5,56%	APOLLO INVESTMENT FUND PLC	9,62
0,10	0,10	0,00	0,00%	AQUA SOL HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	25,80
0,01	0,01	0,00	0,00%	ASPIS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	0,78
0,05	0,06	-0,01	-16,67%	ASPIS LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	4,54
0,10	0,10	0,00	0,00%	ASTARTI DEVELOPMENT PLC	9,99
0,49	0,49	0,00	0,00%	ATHINA CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	53,34
1,00	1,00	0,00	0,00%	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	39,11
0,01	0,01	0,00	0,00%	AVACOM NET PUBLIC COMPANY LTD	1,50
0,20	0,20	0,00	0,00%	AVACOM PUBLIC COMPANY LTD	2,56
2,63	2,75	-0,12	-4,36%	BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	1.561,55
83,00	83,00	0,00	0,00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Bonds 2013/2018	38,40
95,00	95,11	-0,11	-0,12%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Capital Securities	613,06
0,22	0,22	0,00	0,00%	BLUE ISLAND PLC	3,40
100,00	100,00	0,00	0,00%	"BONDS 2004-2011 A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD"	248,00
0,10	0,10	0,00	0,00%	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	14,17
0,08	0,07	0,01	14,29%	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD	16,70
0,30	0,30	0,00	0,00%	CCC HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	13,20
0,04	0,04	0,00	0,00%	CEILFLOOR PUBLIC COMPANY LTD	0,20
0,06	0,06	0,00	0,00%	CHARILAOS APOSTOLIDES PUBLIC LTD	3,00
0,04	0,04	0,00	0,00%	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD	0,40
0,07	0,07	0,00	0,00%	CLARIDGE PUBLIC LTD	7,57
0,02	0,03	-0,01	-33,33%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	5,76
0,13	0,13	0,00	0,00%	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	20,89
0,17	0,17	0,00	0,00%	COSMOS INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	3,06
0,40	0,40	0,00	0,00%	CYPRINT PLC	2,06
0,06	0,05	0,01	20,00%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD	23,47
0,21	0,21	0,00	0,00%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD (Nil Paid Rights)	23,32
4,84	4,84	0,00	0,00%	CYPRUS FOREST INDUSTRIES PUBLIC LTD	14,81
0,50	0,49	0,01	2,04%	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC	46,62
0,36	0,38	-0,02	-5,26%	CYTRUSTEES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	10,20
0,21	0,17	0,04	23,53%	CYVENTURE CAPITAL PUBLIC COMPANY LTD	2,86
0,11	0,11	0,00	0,00%	D & M TELEMARKETING PUBLIC LTD	0,85
0,03	0,03	0,00	0,00%	D.H. CYPROTELS PLC	4,90
0,24	0,24	0,00	0,00%	DEMETRA INVESTMENT PUBLIC LTD	48,00
0,18	0,18	0,00	0,00%	Dimco Plc	14,58
0,07	0,07	0,00	0,00%	DISPLAY ART PLC	0,95
0,03	0,02	0,01	50,00%	DODONI PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	8,47
0,65	0,65	0,00	0,00%	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	16,25
0,03	0,03	0,00	0,00%	EFREMICO HOLDINGS PUBLIC LTD	0,34
0,40	0,40	0,00	0,00%	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD	6,40
0,04	0,04	0,00	0,00%	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	11,40

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 23/12	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,65	0,65	0,00	0,00%	EMPIRE CAPITAL INVESTMENTS PUBLIC LTD	3,88
0,16	0,17	-0,01	-5,88%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	28,00
0,01	0,01	0,00	0,00%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (WARRANT)	0,35
0,12	0,12	0,00	0,00%	EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD	2,15
0,30	0,30	0,00	0,00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC	4,36
0,02	0,02	0,00	0,00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC (WARRANTS 2009-2010)	0,03
0,07	0,07	0,00	0,00%	G & K EXCLUSIVE FASHIONS PUBLIC COMPANY LTD	0,47
0,17	0,17	0,00	0,00%	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD	6,59
0,01	0,01	0,00	0,00%	Globalvalue Plc	4,08
0,14	0,14	0,00	0,00%	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	1,96
0,87	0,89	-0,02	-2,25%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	265,94
0,18	0,19	-0,01	-5,26%	INTERFUND INVESTMENTS PLC	10,31
0,03	0,03	0,00	0,00%	ISXIS INVESTMENT PUBLIC LTD	0,33
0,12	0,11	0,01	9,09%	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	7,49
0,12	0,12	0,00	0,00%	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD	12,00
0,92	0,92	0,00	0,00%	K. ATHIENITIS CONTRACTORS DEVELOPERS PUBLIC LTD	12,34
0,30	0,30	0,00	0,00%	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	12,74
0,10	0,10	0,00	0,00%	KANIKA HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	6,03
0,07	0,07	0,00	0,00%	KARAOLIS GROUP PUBLIC LTD	1,56
0,18	0,18	0,00	0,00%	KARKOTIS MANUFACTURING & TRADING PUBLIC LTD	1,58
0,31	0,31	0,00	0,00%	KARYES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,62
1,19	1,29	-0,10	-7,75%	KEO PLC	36,86
0,01	0,01	0,00	0,00%	KNOSSOS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,22
0,90	0,90	0,00	0,00%	KRONOS PRESS DISTRIBUTION AGENCY PUBLIC COMPANY LTD	18,36
0,23	0,23	0,00	0,00%	L.P. TRANSBETON PUBLIC LTD	1,97
0,17	0,17	0,00	0,00%	LASER INVESTMENTS GROUP PLC	8,80
0,36	0,36	0,00	0,00%	LEDA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	50,28
0,08	0,08	0,00	0,00%	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	8,13
0,01	0,01	0,00	0,00%	LIBRA HOLIDAYS GROUP PLC	1,87
0,38	0,38	0,00	0,00%	LOGICOM PUBLIC LTD	27,22
0,01	0,01	0,00	0,00%	Logicom Public Warrants 2008/2010)	0,02
0,16	0,16	0,00	0,00%	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	5,60
0,10	0,10	0,00	0,00%	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD	4,80
0,07	0,08	-0,01	-12,50%	LOUIS PLC	29,59
0,25	0,27	-0,02	-7,41%	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	10,80
0,09	0,10	-0,01	-10,00%	MARFIN CLR PUBLIC CO LTD	25,71
1,11	1,18	-0,07	-5,93%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD	935,03
0,06	0,05	0,01	20,00%	MINERVA INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	4,70
0,78	0,76	0,02	2,63%	MITSIDES PUBLIC COMPANY LTD	6,40
0,02	0,02	0,00	0,00%	MODESTOU SOUND & VISION PUBLIC COMPANY LTD	0,30
0,04	0,06	-0,02	-33,33%	MULTICHOICE (CYPRUS) PUBLIC COMPANY LTD	2,72
0,55	0,57	-0,02	-3,51%	MUSKITA ALUMINIUM INDUSTRIES PLC	45,38
0,36	0,40	-0,04	-10,00%	NEMESIS CONSTRUCTIONS PUBLIC COMPANY LTD	16,57
0,01	0,01	0,00	0,00%	NEW MARATHON TOURS PUBLIC CO LTD	0,50
0,06	0,06	0,00	0,00%	OCEAN TANKERS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	11,71
0,04	0,04	0,00	0,00%	OPTIONS CASSOULIDES PLC	1,85
0,23	0,24	-0,01	-4,17%	ORFANIDES PUBLIC COMPANY LTD	18,62
0,13	0,14	-0,01	-7,14%	PANDORA INVESTMENTS PUBLIC LTD	55,18
0,62	0,62	0,00	0,00%	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	54,25
0,34	0,34	0,00	0,00%	PHC FRANCHISED RESTAURANTS PUBLIC LTD	6,05
0,11	0,11	0,00	0,00%	PHIL. ANDREOU PUBLIC LTD	4,95
0,37	0,37	0,00	0,00%	PHILOKTIMATIKI PUBLIC LTD	1,78
0,12	0,12	0,00	0,00%	PIERIDES HOLDINGS PLC	2,65
0,09	0,09	0,00	0,00%	PIPIS BROS FARMS PUBLIC COMPANY LTD	0,87

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 23/12	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,01	0,01	0,00	0,00%	PLYNTEX PUBLIC LTD	0,10
0,09	0,09	0,00	0,00%	Primetel Plc	17,21
0,01	0,01	0,00	0,00%	Primetel Plc (WARRANT 2008/2011)	0,32
0,08	0,08	0,00	0,00%	R.A.I. CONSULTANTS PUBLIC LTD	0,91
0,02	0,02	0,00	0,00%	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,40
0,01	0,01	0,00	0,00%	RENOS HATZIOANNOU FARM PUBLIC COMPANY LTD	0,83
0,09	0,06	0,03	50,00%	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD	4,87
0,06	0,07	-0,01	-14,29%	ROYAL HIGHGATE PUBLIC COMPANY LTD	1,98
0,01	0,01	0,00	0,00%	SAFS HOLDINGS PUBLIC LTD	0,70
0,11	0,11	0,00	0,00%	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	4,02
0,02	0,03	-0,01	-33,33%	SEA STAR CAPITAL PLC	12,60
0,17	0,18	-0,01	-5,56%	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD	11,31
0,23	0,23	0,00	0,00%	STADEMOS HOTELS PLC	7,48
0,15	0,15	0,00	0,00%	STARIO PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	8,66
0,01	0,01	0,00	0,00%	SUPHIRE HOLDINGS PUBLIC LTD	1,24
0,24	0,24	0,00	0,00%	TELIA AQUA MARINE PUBLIC LTD	5,45
0,27	0,28	-0,01	-3,57%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	32,05
0,01	0,01	0,00	0,00%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD (WARRANTS 2009)	0,11
0,25	0,22	0,03	13,64%	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD	3,05
0,03	0,04	-0,01	-25,00%	TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,62
2,05	2,05	0,00	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - CAPITAL	5,59
0,85	0,85	0,00	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INCOME	2,32
0,60	0,60	0,00	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INTERNATIONAL	0,82
0,04	0,04	0,00	0,00%	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	0,40
0,27	0,27	0,00	0,00%	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD	3,04
0,76	0,74	0,02	2,70%	USB Bank Plc	34,49
0,78	0,81	-0,03	-3,70%	VASSILICO CEMENT WORKS PUBLIC COMPANY LTD	56,11
1,00	1,00	0,00	0,00%	VISION INTERNATIONAL PEOPLE GROUP PUBLIC LTD	75,00
0,01	0,01	0,00	0,00%	WARRANTS 2005/2012 EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD	0,01
6,41	6,41	0,00	0,00%	Woodland Designs PLC	83,33
0,34	0,35	-0,01	-2,86%	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC	38,97
0,03	0,03	0,00	0,00%	XENOS TRAVEL PUBLIC LTD	1,07

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

Άνοδος		Πτώση	
50,0%	DODONI PORTFOLIO INVESTMENTS LTD	-33,33%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD
50,0%	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD	-33,33%	MULTICHOICE (CYPRUS) LTD
23,5%	CYVENTURE CAPITAL LTD	-33,33%	SEA STAR CAPITAL PLC
20,0%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD	-25,00%	TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD
20,0%	MINERVA INSURANCE LTD	-16,67%	ASPIS LIBERTY LIFE INSURANCE LTD

cdb GlobalCapital
Global Capital Securities and Financial Services Limited
Regulated by the Cyprus Securities & Exchange Commission and Member of the Cyprus Stock Exchange
Λεωφ.Αρχ. Μακαρίου Γ', αρ. 50, Κτίριο Άλφα, 1ος όροφος, 1065 Λευκωσία
Τηλ.: 22 710710 Fax: 22339332, www.globalcapital.com.cy

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/12	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ					
0,74	0,79	-0,05	-6,33%	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	670,03
3,69	3,80	-0,11	-2,89%	ΒΙΟΧΑΛΚΟ (ΚΑ)	736,06
3,21	3,36	-0,15	-4,46%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	275,68
2,24	2,27	-0,03	-1,32%	ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	318,08
11,24	11,33	-0,09	-0,79%	ΔΕΗ (ΚΟ)	2.607,68
6,31	6,81	-0,50	-7,34%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6.032,93
1,01	1,05	-0,04	-3,81%	ΕΛΒΑΛ (ΚΑ)	125,34
3,56	3,55	0,01	0,28%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	630,12
5,90	5,74	0,16	2,79%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	1.803,25
5,10	5,18	-0,08	-1,54%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	333,38
4,09	4,08	0,01	0,25%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	148,47
4,80	4,78	0,02	0,42%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	511,20
1,20	1,23	-0,03	-2,44%	ΙΑΣΩ (ΚΟ)	63,79
2,57	2,72	-0,15	-5,51%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	408,53
4,44	4,53	-0,09	-1,99%	ΚΑΕ (ΚΟ)	233,88
2,67	2,82	-0,15	-5,32%	ΚΥΠΡΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.389,51
9,56	9,40	0,16	1,70%	ΜΕΤΚΑ (ΚΟ)	496,65
7,80	7,70	0,10	1,30%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	864,11
4,36	4,24	0,12	2,83%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	510,05
10,40	10,77	-0,37	-3,44%	ΟΛΘ (ΚΟ)	104,83
11,70	11,55	0,15	1,30%	ΟΛΠ (ΚΟ)	292,50
12,82	13,06	-0,24	-1,84%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.089,58
6,37	6,95	-0,58	-8,35%	ΟΤΕ (ΚΟ)	3.122,26
3,70	3,49	0,21	6,02%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.244,21
4,45	4,39	0,06	1,37%	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	98,26
3,14	3,00	0,14	4,67%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	120,42
2,40	2,46	-0,06	-2,44%	ΣΙΔΕΝΟΡ (ΚΟ)	230,99
3,07	3,51	-0,44	-12,54%	ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ (ΚΟ)	873,31
3,05	2,95	0,10	3,39%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	333,47
16,28	15,91	0,37	2,33%	ΤΙΤΑΝ (ΚΟ)	1.253,68
9,30	8,83	0,47	5,32%	ΤΙΤΑΝ (ΠΟ)	70,39
0,64	0,67	-0,03	-4,48%	ΥΓΕΙΑ (ΚΟ)	112,55
2,21	2,18	0,03	1,38%	AEGEAN AIRLINES (ΚΟ)	157,83
0,60	0,64	-0,04	-6,25%	ALAPIS (ΚΟ)	147,09
4,03	4,38	-0,35	-7,99%	ALPHA BANK (ΚΟ)	2.153,11
0,24	0,28	-0,04	-14,29%	AVENIR (ΚΟ)	25,30
19,90	19,56	0,34	1,74%	COCA - COLA (ΚΟ)	7.286,12
3,89	4,24	-0,35	-8,25%	EUROBANK EFG (ΚΟ)	2.095,13
6,30	6,20	0,10	1,61%	EUROBANK PROPERTIES (ΚΟ)	384,30
18,10	17,80	0,30	1,69%	FOLLI - FOLLIE (ΚΟ)	596,34
0,60	0,58	0,02	3,45%	FORTHNET (ΚΟ)	93,26
5,95	5,64	0,31	5,50%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	303,17
10,35	10,05	0,30	2,99%	FRIGOGLASS (ΚΟ)	416,08
1,29	1,33	-0,04	-3,01%	J. & P. - ΑΒΑΞ (ΚΟ)	100,17
5,10	5,03	0,07	1,39%	JUMBO (ΚΟ)	662,37
4,98	4,98	0,00	0,00%	JUMBO (ΚΟ ΑΝΕΥ ΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ)	0,32
3,99	3,84	0,15	3,91%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	175,68
0,73	0,76	-0,03	-3,95%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	562,34
1,16	1,19	-0,03	-2,52%	MARFIN POPULAR BANK (ΚΟ)	1.132,55
3,90	3,88	0,02	0,52%	S & B ΟΡΥΚΤΑ (ΚΟ)	201,95
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					
6,83	7,18	-0,35	-4,87%	ALPHA ETF FTSE Athex 20	42,02
15,06	15,54	-0,48	-3,09%	NBGAM ETF ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ Χ.Α.	4,21
8,21	8,32	-0,11	-1,32%	NBGAM ETF GREECE & TURKEY 30	3,19
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΣΑΙΑΣ & ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ					
1,76	1,70	0,06	3,53%	ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	19,67
0,56	0,55	0,01	1,82%	ΑΚΡΙΤΑΣ (ΚΟ)	7,28
0,36	0,35	0,01	2,86%	ΑΛΚΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	6,19
0,57	0,61	-0,04	-6,56%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	12,55
0,54	0,54	0,00	0,00%	ΑΛΦΑ ΓΚΡΙΣΙΝ (ΚΟ)	6,03
1,19	1,19	0,00	0,00%	ALPHA TRUST ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	32,73
1,05	1,05	0,00	0,00%	ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	16,07
0,40	0,37	0,03	8,11%	ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - MODA BAGNO (ΚΟ)	7,52
1,10	1,10	0,00	0,00%	ΒΑΡΔΑΣ (ΚΟ)	3,27
0,72	0,73	-0,01	-1,37%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	17,27
0,79	0,78	0,01	1,28%	ΒΙΣ (ΚΟ)	3,93
1,12	1,09	0,03	2,75%	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ SYSTEMS (ΚΟ)	7,08
1,72	1,82	-0,10	-5,49%	ΒΩΒΟΣ ΜΠΑΜΠΗΣ (ΚΟ)	58,36
0,34	0,31	0,03	9,68%	ΓΑΛΑΞΙΔΙ (ΚΟ)	4,79
0,74	0,74	0,00	0,00%	ΓΙΟΥΡΟΜΠΡΟΚΕΡΣ (ΚΟ)	4,44
5,91	5,70	0,21	3,68%	ΔΑΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ (ΚΟ)	88,65
0,63	0,67	-0,04	-5,97%	ΔΙΑΣ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	66,38
1,64	1,74	-0,10	-5,75%	ΔΙΑΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	39,90
0,47	0,50	-0,03	-6,00%	ΔΟΛ (ΚΟ)	39,01
1,07	1,16	-0,09	-7,76%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	16,99
0,81	0,87	-0,06	-6,90%	ΔΟΥΡΟΣ (ΚΟ)	3,21
0,32	0,31	0,01	3,23%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	11,11
0,45	0,41	0,04	9,76%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	6,15
0,38	0,39	-0,01	-2,56%	ΕΙΔΗΣΕΟΦΩΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	10,58
0,60	0,59	0,01	1,69%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	6,75
0,78	0,82	-0,04	-4,88%	ΕΛ. ΒΙΟΜ. ΖΑΧΑΡΗΣ (ΚΑ)	28,66
0,69	0,68	0,01	1,47%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	12,87
0,51	0,51	0,00	0,00%	ΕΛΒΕ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ (ΚΟ)	6,75
0,64	0,66	-0,02	-3,03%	ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)	20,44
0,46	0,54	-0,08	-14,81%	ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ (ΚΟ)	3,68
1,38	1,37	0,01	0,73%	ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	32,88
29,41	30,07	-0,66	-2,19%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	584,23
1,00	1,02	-0,02	-1,96%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ (ΚΟ)	27,23
0,55	0,55	0,00	0,00%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	14,70
1,79	1,90	-0,11	-5,79%	ΕΛΤΡΑΚ (ΚΟ)	26,79
0,34	0,37	-0,03	-8,11%	ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ (ΚΟ)	17,79
0,33	0,40	-0,07	-17,50%	ΕΤΕΜ (ΚΑ)	9,90
0,58	0,58	0,00	0,00%	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)	16,08
3,51	3,46	0,05	1,45%	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	25,79
0,59	0,66	-0,07	-10,61%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	51,17
0,83	0,81	0,02	2,47%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	23,72
0,41	0,46	-0,05	-10,87%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	3,69
0,66	0,67	-0,01	-1,49%	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	7,41
4,90	4,90	0,00	0,00%	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (ΚΟ)	83,30
1,65	1,68	-0,03	-1,79%	ΚΑΝΑΚΗΣ Σ. (ΚΟ)	12,38
0,70	0,72	-0,02	-2,78%	ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ)	6,82
1,40	1,41	-0,01	-0,71%	ΚΑΡΑΤΖΗ (ΚΟ)	20,55
1,02	1,02	0,00	0,00%	ΚΕΠΕΝΟΥ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	6,83
0,89	0,91	-0,02	-2,20%	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	35,80
0,40	0,40	0,00	0,00%	ΚΛΩΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΑ)	4,60
4,10	4,11	-0,01	-0,24%	ΚΟΡΡΕΣ (ΚΟ)	47,36
0,45	0,49	-0,04	-8,16%	ΚΡΕΚΑ (ΚΟ)	3,21
3,54	3,94	-0,40	-10,15%	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ (ΚΟ)	104,36
0,83	0,82	0,01	1,22%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	27,44
0,39	0,43	-0,04	-9,30%	ΚΤΗΜΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ)	6,16
0,61	0,62	-0,01	-1,61%	ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Η.- F.H.L. (ΚΟ)	15,11

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/12	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,47	0,45	0,02	4,44%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	3,57
0,55	0,59	-0,04	-6,78%	ΛΑΝΑΚΑΜ (ΚΟ)	3,27
0,56	0,55	0,01	1,82%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΚΑ)	4,66
0,41	0,41	0,00	0,00%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΠΑ)	0,89
0,24	0,26	-0,02	-7,69%	ΛΙΒΑΝΗΣ (ΚΟ)	5,57
1,58	1,47	0,11	7,48%	ΛΟΥΛΗ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	26,26
0,56	0,59	-0,03	-5,08%	ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ (ΚΟ)	5,50
0,33	0,34	-0,01	-2,94%	ΜΗΧΑΝΙΚΗ (ΚΟ)	22,09
0,24	0,25	-0,01	-4,00%	ΜΗΧΑΝΙΚΗ (ΠΟ)	6,23
1,03	1,01	0,02	1,98%	ΜΙΝΕΡΒΑ (ΚΑ)	6,39
0,62	0,62	0,00	0,00%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	7,13
0,44	0,44	0,00	0,00%	ΜΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ (ΚΟ)	6,97
0,84	0,90	-0,06	-6,67%	ΝΑΚΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ (ΚΟ)	5,33
0,40	0,41	-0,01	-2,44%	ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	9,57
0,79	0,78	0,01	1,28%	ΝΕΩΡΙΟΝ (ΚΟ)	18,54
0,75	0,74	0,01	1,35%	ΝΗΡΕΥΣ (ΚΟ)	47,72
0,45	0,42	0,03	7,14%	ΝΤΡΟΥΚΦΑΡΜΠΕΝ (ΚΟ)	6,97
1,22	1,15	0,07	6,09%	ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	10,12
0,62	0,57	0,05	8,77%	ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	3,08
0,60	0,65	-0,05	-7,69%	ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ (ΚΟ)	12,13
2,60	2,67	-0,07	-2,62%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	18,38
0,73	0,75	-0,02	-2,67%	ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ (ΚΟ)	34,22
0,53	0,50	0,03	6,00%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	24,35
3,67	3,87	-0,20	-5,17%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΑ)	100,48
0,76	0,80	-0,04	-5,00%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	16,93
2,02	2,48	-0,46	-18,55%	ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΛ/ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	8,45
0,33	0,34	-0,01	-2,94%	ΣΕΛΜΑΝ (ΚΟ)	19,87
0,69	0,70	-0,01	-1,43%	ΣΕΛΟΝΤΑ ΙΧΘ/ΓΕΙΑΙ (ΚΟ)	20,20
0,51	0,52	-0,01	-1,92%	ΣΠΥΡΟΥ ΑΓΡ. ΟΙΚ. (ΚΟ)	14,50
0,40	0,40	0,00	0,00%	ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ (ΚΟ)	15,83
0,64	0,67	-0,03	-4,48%	ΣΩΛ/ΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ (ΚΟ)	79,47
1,19	1,26	-0,07	-5,56%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	39,42
0,40	0,40	0,00	0,00%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΑ)	5,08
1,65	1,96	-0,31	-15,82%	ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ (ΚΟ)	62,37
0,30	0,30	0,00	0,00%	ΦΙΝΤΕΞΠΟΡΤ (ΚΟ)	2,20
1,10	1,10	0,00	0,00%	ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ (ΚΟ)	9,17
0,57	0,62	-0,05	-8,06%	ΧΑΛΚΟΡ (ΚΑ)	57,73
0,40	0,40	0,00	0,00%	ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ Ε. ΥΙΟΙ (ΚΟ)	3,23
0,35	0,34	0,01	2,94%	A.S. COMPANY (ΚΟ)	7,66
0,40	0,45	-0,05	-11,11%	ALSINCO (ΚΟ)	2,01
0,97	1,14	-0,17	-14,91%	ATTICA BANK (ΚΟ)	237,54
0,47	0,42	0,05	11,90%	AUDIOVISUAL (ΚΟ)	21,37
1,51	1,51	0,00	0,00%	AUTOHELLAS (ΚΟ)	54,90
0,50	0,52	-0,02	-3,85%	AXON ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	10,13
0,41	0,41	0,00	0,00%	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	6,48
0,41	0,44	-0,03	-6,82%	CENTRIC ΠΟΛΥΜΕΣΑ (ΚΟ)	10,97
0,35	0,31	0,04	12,90%	CPI (ΚΟ)	3,47
0,43	0,47	-0,04	-8,51%	CYCLON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	11,47
0,39	0,39	0,00	0,00%	DIONIC (ΚΟ)	11,33
1,08	1,08	0,00	0,00%	EURODRIP (ΚΟ)	47,76
1,44	1,51	-0,07	-4,64%	EUROLINE ΑΕΕΧ (ΚΟ)	15,31
1,58	1,55	0,03	1,94%	EUROMEDICA (ΚΟ)	68,95
0,51	0,52	-0,01	-1,92%	F.G. EUROPE (ΚΟ)	26,93
8,78	8,80	-0,02	-0,23%	FLEXOPACK (ΚΟ)	102,90
1,14	1,18	-0,04	-3,39%	INFO - QUEST (ΚΟ)	55,52
1,00	1,03	-0,03	-2,91%	INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	20,58
1,13	1,15	-0,02	-1,74%	INTERINVEST ΑΕΕΧ (ΚΟ)	12,60
0,43	0,48	-0,05	-10,42%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	57,20
0,64	0,64	0,00	0,00%	INTRAKAT (ΚΟ)	14,82
1,19	1,21	-0,02	-1,65%	KLEEMAN HELLAS (ΚΟ)	28,14
0,42	0,45	-0,03	-6,67%	LAVIPHARM (ΚΟ)	21,45
0,67	0,67	0,00	0,00%	LOGISMOS (ΚΟ)	3,18
1,85	1,85	0,00	0,00%	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	7,73
5,63	4,88	0,75	15,37%	MERMEREN KOMBINAT A.D.PRILEP(ΕΛΠ)	2,64
0,84	0,95	-0,11	-11,58%	MEVACO (ΚΟ)	8,82
3,11	3,19	-0,08	-2,51%	MIG REAL ESTATE ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	38,38
2,49	2,47	0,02	0,81%	MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	30,92
2,35	2,52	-0,17	-6,75%	NEXANS ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	14,41
0,96	0,94	0,02	2,13%	PAPERPACK ΤΣΟΥΚΑΡΙΔΗΣ Ι. (ΚΟ)	11,38
0,46	0,47	-0,01	-2,13%	PASAL (ΚΟ)	6,89
0,50	0,56	-0,06	-10,71%	PROFILE (ΚΟ)	6,09
0,71	0,73	-0,02	-2,74%	PROTON BANK (ΚΟ)	44,51
0,61	0,67	-0,06	-8,96%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	4,17
0,62	0,63	-0,01	-1,59%	REDS (ΚΟ)	35,61
2,34	2,52	-0,18	-7,14%	RILKEN (ΚΟ)	7,86
0,37	0,48	-0,11	-22,92%	SCIENS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	97,95
1,45	1,45	0,00	0,00%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	9,36
0,30	0,35	-0,05	-14,29%	SPRIDER STORES (ΚΟ)	23,64
0,79	0,80	-0,01	-1,25%	TRASTOR ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	43,36
0,32	0,31	0,01	3,23%	YALCO - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΚΑ)	4,22
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΑΜΗΛΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ					
0,29	0,30	-0,01	-3,33%	ΑΘΗΝΑ (ΚΟ)	14,25
0,24	0,19	0,05	26,32%	ΑΝΕΚ (ΚΟ)	37,77
2,96	2,96	0,00	0,00%	ΑΝΕΚ (ΠΟ `90)	1,11
0,95	0,95	0,00	0,00%	ΑΝΕΚ (ΠΟ `96)	3,39
2,00	2,00	0,00	0,00%	ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΑΣ (ΚΟ)	127,80
0,53	0,55	-0,02	-3,64%	ΒΑΛΚΑΝ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	10,66
0,15	0,15	0,00	0,00%	ΒΙΟΤΕΡ (ΚΟ)	2,64
7,32	7,22	0,10	1,39%	ΓΕΚΕ (ΚΑ)	61,63
0,20	0,22	-0,02	-9,09%	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	4,81
0,26	0,28	-0,02	-7,14%	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ (ΚΟ)	3,56
1,69	1,61	0,08	4,97%	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	865,67
12,50	12,50	0,00	0,00%	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΚΟ)	4,56
4,00	4,04	-0,04	-0,99%	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΠΟ)	0,98
7,17	6,54	0,63	9,63%	ΖΑΜΠΑ (ΚΑ)	7,19
4,50	4,50	0,00	0,00%	ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΓΕΤ (ΚΟ)	319,87
0,26	0,31	-0,05	-16,13%	ΙΜΠΕΡΙΟ-ΑΡΓΩ ΓΚΡΟΥΠ (ΚΟ)	8,07
14,00	14,00	0,00	0,00%	ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	187,66
62,90	62,00	0,90	1,45%	ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΑ)	173,60
2,20	2,21	-0,01	-0,45%	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	7,26
0,33	0,36	-0,03	-8,33%	ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	7,00
17,70	18,08	-0,38	-2,10%	ΛΑΜΨΑ (ΚΟ)	378,14

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

15/12/10 - 22/12/10

Ανοδος	Μεταβ. %	Πτώση	Μεταβ. %
ΝΕΛ (ΚΟ)	42,86	SCIENS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	-22,92
ΑΝΕΚ (ΚΟ)	26,32	ΕΔΡΑΣΗ - ΨΑΛΛΙΔΑΣ Χ. (ΚΟ)	-22,22
NUTRIART (ΚΟ)	21,05	ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΛ/ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	-18,55
ΕΥΡΩΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ (ΚΟ)	18,18	ΕΤΕΜ (ΚΑ)	-17,50
ΚΟΥΜΠΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	16,67	ΑΕΓΕΚ (ΚΟ)	-17,24

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/12	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,27	0,27	0,00	0,00%	ΜΟΥΖΑΚΗΣ (ΚΑ)	8,69
0,11	0,12	-0,01	-8,33%	ΜΟΧΛΟΣ (ΚΟ)	8,08
0,11	0,12	-0,01	-8,33%	ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ (ΚΑ)	2,80
0,47	0,47	0,00	0,00%	ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ (ΠΑ)	0,72
1,19	1,33	-0,14	-10,53%	ΝΙΚΑΣ (ΚΟ)	24,08
0,28	0,28	0,00	0,00%	ΠΕΡΣΕΥΣ (ΚΟ)	4,83
0,25	0,26	-0,01	-3,85%	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ)	6,08
0,13	0,15	-0,02	-13,33%	ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	6,64
0,34	0,35	-0,01	-2,86%	ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Χ.Κ. (ΚΟ)	18,55
0,39	0,36	0,03	8,33%	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	2,54
0,12	0,13	-0,01	-7,69%	ΦΙΕΡΑΤΕΞ (ΚΟ)	1,22
0,12	0,12	0,00	0,00%	ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ (ΚΟ)	8,60
7,60	7,60	0,00	0,00%	ALPHA ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	106,40
0,66	0,67	-0,01	-1,49%	ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	107,20
9,74	9,74	0,00	0,00%	CROWN HELLAS CAN (ΚΟ)	234,37
0,61	0,62	-0,01	-1,61%	ELBISCO ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΑ)	32,79
0,58	0,58	0,00	0,00%	ELMEC SPORT (ΚΟ)	32,13
0,30	0,30	0,00	0,00%	INTERFISH ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	8,67
0,29	0,28	0,01	3,57%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	9,91
0,55	0,60	-0,05	-8,33%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΠΟ)	1,41
0,62	0,74	-0,12	-16,22%	MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	179,09
0,23	0,19	0,04	21,05%	NUTRIART (ΚΟ)	9,78
0,69	0,69	0,00	0,00%	OLYMPIC CATERING (ΚΟ)	4,80
0,17	0,19	-0,02	-10,53%	PC SYSTEMS (ΚΟ)	6,96
0,14	0,15	-0,01	-6,67%	SATO AE (ΚΟ)	3,93
0,15	0,13	0,02	15,38%	SPIDER - ΠΕΤΣΙΟΣ Ν.& ΥΙΟΙ (ΚΟ)	4,36
0,23	0,25	-0,02	-8,00%	T BANK (ΚΟ)	33,28
0,09	0,09	0,00	0,00%	UNIBIOS (ΚΟ)	8,26
0,17	0,18	-0,01	-5,56%	VELL GROUP (ΚΟ)	8,93
12,56	12,56	0,00	0,00%	VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1.024,63
0,29	0,35	-0,06	-17,14%	VIVERE (ΚΟ)	9,54
ΥΠΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ					
0,24	0,29	-0,05	-17,24%	ΑΕΓΕΚ (ΚΟ)	7,99
0,18	0,18	0,00	0,00%	ΑΤΛΑΝΤΙΚ (ΚΟ)	5,12
0,08	0,09	-0,01	-11,11%	ΑΤΤΙ - ΚΑΤ (ΚΟ)	6,53
0,54	0,54	0,00	0,00%	ΒΑΡΑΓΚΗΣ (ΚΟ)	3,49
0,16	0,16	0,00	0,00%	ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ (ΚΑ)	1,65
0,07	0,09	-0,02	-22,22%	ΕΔΡΑΣΗ - ΨΑΛΛΙΔΑΣ Χ. (ΚΟ)	2,20
0,04	0,04	0,00	0,00%	ΕΙΚΟΝΑ - ΗΧΟΣ (ΚΟ)	0,83
3,70	3,70	0,00	0,00%	ΕΛΒΙΕΜΕΚ (ΚΟ)	26,22
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	2,43
0,36	0,35	0,01	2,86%	ΕΛΦΙΚΟ (ΚΟ)	1,62
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ (ΚΟ)	1,97
0,14	0,14	0,00	0,00%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ (ΠΟ)	0,17
0,13	0,11	0,02	18,18%	ΕΥΡΩΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ (ΚΟ)	1,42
0,35	0,35	0,00	0,00%	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	6,04
0,18	0,18	0,00	0,00%	ΙΠΠΟΤΟΥΡ (ΚΑ)	3,22
0,14	0,14	0,00	0,00%	ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ (ΚΟ)	3,07
0,72	0,66	0,06	9,09%	ΚΕΡΑΜΕΙΑ ΑΛΛΑΤΙΝΗ (ΚΟ)	17,73
0,04	0,04	0,00	0,00%	ΚΛΩΝΑΤΕΞ (ΚΟ)	0,83
0,06	0,06	0,00	0,00%	ΚΛΩΝΑΤΕΞ (ΠΟ)	0,47
0,14	0,12	0,02	16,67%	ΚΟΥΜΠΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,46
0,18	0,19	-0,01	-5,26%	ΜΑΪΛΛΗΣ Μ.Ι.(ΚΟ)	13,17
0,29	0,29	0,00	0,00%	ΜΑΡΑΚ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ (ΚΟ)	2,77
2,88	2,91	-0,03	-1,03%	ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ (ΚΟ)	204,27
0,30	0,21	0,09	42,86%	ΝΕΛ (ΚΟ)	102,18
0,39	0,40	-0,01	-2,50%	ΠΕΤΖΕΤΑΚΙΣ (ΚΟ)	9,98
0,83	0,88	-0,05	-5,68%	ΣΙΔΜΑ (ΚΟ)	8,30
0,09	0,09	0,00	0,00%	ΤΕΞΑΠΡΕΤ (ΚΟ)	1,25
0,07	0,08	-0,01	-12,50%	ALTEC (ΚΟ)	15,07
0,07	0,07	0,00	0,00%	COMPUCON (ΚΟ)	0,87
1,50	1,50	0,00	0,00%	FASHION BOX (ΚΟ)	12,89
0,52	0,58	-0,06	-10,34%	HELLAS ONLINE (ΚΟ)	80,88
0,57	0,52	0,05	9,62%	PLIAS (ΚΑ)	28,95
0,08	0,08	0,00	0,00%	RIDENCO (ΚΟ)	1,84
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					
0,90	0,89	0,01	1,12%	ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ (ΚΟ)	27,99
ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ					
2,86	2,86	0,00	0,00%	DIVERSA (ΚΟ)	5,03
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ					
1,90	1,90	0,00	0,00%	OPTRONICS TECHNOLOGIES (ΚΟ)	6,33
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ					
2,90	2,90	0,00	0,00%	EUROXX ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ (ΚΟ)	28,37
ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ					
2,47	2,47	0,00	0,00%	ΒΙΟΪΑΤΡ.& ΡΟΜΠΟΤ.ΤΕΧΝΟΛ. (ΚΟ)	13,34
ΛΙΑΝΙΚΟ & ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ					
2,00	2,00	0,00	0,00%	MEDITERRA (ΚΟ)	14,60
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ					
1,40	1,40	0,00	0,00%	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	12,48
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ					
2,34	2,34	0,00	0,00%	ΝΤΟΠΛΕΡ (ΚΟ)	24,80
ΤΡΟΦΙΜΑ					
1,14	1,14	0,00	0,00%	ΚΡΗΤΩΝ ΑΡΤΟΣ (ΚΟ)	4,85
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ					
1,64	1,64	0,00	0,00%	ENVITEC (ΚΟ)	16,27
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ					
0,55	0,55	0,00	0,00%	EPSILON NET (ΚΟ)	3,07
2,52	2,52	0,00	0,00%	PERFORMANCE TECHNOLOGIES (ΚΟ)	9,85
3,96	3,96	0,00	0,00%	VIDAVO (ΚΟ)	3,39
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ					
2,04	2,25	-0,21	-9,33%	ΦΟΥΝΤΛΙΝΚ (ΚΟ)	14,78

ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ : ΑΛΥΣΙΔΑ (ΚΟ), ΑΛΥΣΙΔΑ (ΠΟ), ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ (ΚΟ), ΑΤΕΡΜΩΝ (ΚΟ), ΔΙΕΚΑΤ (ΚΟ), ΛΑΝ-ΝΕΤ (ΚΟ), ΜΑΞΙΜ ΠΕΡΤΣΙΝΙΔΗΣ (ΚΑ), ΜΕΣΟΧΩΡΙΤΗ ΑΦΟΙ (ΚΟ), ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ (ΚΟ), ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ (ΠΟ), ΣΑΟΣ ΦΕΡΡΥΣ (ΚΟ), ΧΑΛΥΒΔΟΦΥΛΛΩΝ (ΚΟ), ΩΜΕΓΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ), ALTIUS ΑΕΕΧ (ΚΟ), BETANET (ΚΟ), HITECH SNT (ΚΟ), MICROLAND COMPUTERS (ΚΟ), UNITED TEXTILES (ΚΟ)

* Αφορά τη χρήση 2009. Για τον υπολογισμό του P/E, έχουν χρησιμοποιηθεί τα Ενοποιημένα Κέρδη μετά Φόρων και Δικαιωμάτων Μειοψηφίας ανά μετοχή, βάσει του σταθμισμένου αριθμού μετοχών.

alphatrust
ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ
Ξενίας 5, 145 62 Κηφισιά
Τηλ.: 210 6289300
www.alphatrust.gr

Σε ύψη ρεκόρ ο δανεισμός της Βρετανίας

Εφθασε τον Νοέμβριο στα 27,4 δισ. ευρώ-Στα χαμηλά τετραμήνου η καταναλωτική εμπιστοσύνη

Εκτινάχθηκε ο δημόσιος δανεισμός τον Νοέμβριο στη Βρετανία, φθάνοντας στα μηνιαία επίπεδα ρεκόρ των 23,3 δισ. στερλινών (27,4 δισ. ευρώ) και υπερβαίνοντας τις προηγούμενες εκτιμήσεις των 17 δισ. στερλινών (20 δισ. ευρώ). Η υπέρβαση προκάλεσε ανησυχία στους αναλυτές, αν και ο συνολικός ετήσιος δημόσιος δανεισμός της χώρας δεν αναμένεται να υπερβεί τα 148,5 δισ. στερλίνες (174,8 δισ. ευρώ), σύμφωνα με τον στόχο που έχει θέσει η κυβέρνηση Κάμερον. Πλην του δανεισμού η καταναλωτική εμπιστοσύνη στη Βρετανία παρέμεινε στα χαμηλότερα επίπεδα τετραμήνου τον Δεκέμβριο, καθώς οι καταναλωτές προετοιμάζονται για τις βαρύτερες περικοπές μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ειδικότερα, όσον αφορά τον δανεισμό του βρετανικού Δημοσίου τον Νοέμβριο, αυτός υπερέβη το προηγούμενο ρεκόρ των 21,1 δισ. στερλινών (24,8 δισ. ευρώ) που είχε σημειώσει τον Δεκέμβριο 2009. Το δε διάστημα των πρώτων οκτώ μηνών του οικονομικού έτους 2010-2011 (Απρίλιος 2010 - Μάρτιος 2011) ο δανεισμός διαμορφώθηκε στα 104,4 δισ. στερλίνες.

Οι καταναλωτές προετοιμάζονται για τις βαρύτερες περικοπές μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

Ο υψηλός δανεισμός του Νοεμβρίου οφείλεται στο γεγονός ότι τα φορολογικά έσοδα εμφάνισαν χαμηλότερη αύξηση από ό,τι προηγουμένως, και στο ότι οι τοπικές αρχές στη Βρετανία επωμίστηκαν περισσότερα δάνεια. Στο πεδίο του καταναλωτικού κλίματος, τώρα, αλλαγές δεν έχουν ακόμη παρατηρηθεί. Τον Δεκέμβριο η καταναλωτική εμπιστοσύνη των Βρετανών διαμορφώθηκε στις -21 μονάδες, όπως και τον Νοέμβριο. Πρόκειται για τα χαμηλότερα επίπεδα από τον Ιούλιο του 2010 και μετά, ενώ οι οικονομολόγοι προέβλεπαν ότι θα σημειωθεί κάμψη στις -22 μονάδες. Ο δείκτης για τη γενικότερη κατάσταση της οικονομίας στη Βρετανία υποχώρησε στις -23 μονάδες από το -22 τον Νοέμβριο. Ωστόσο, από τους πέντε επιμέρους δείκτες, που συναπαρτίζουν τον δείκτη εμπιστοσύνης, ο δείκτης του κλίματος για μεγάλες αγορές ενισχύθηκε στις 10 μονάδες από τις -7 του Νοεμβρίου. Η εταιρεία κοινωνικών ερευνών NOP Social Research επισημαίνει ότι η πραγματική δοκιμασία θα έλθει τον Ιανουάριο, όταν θα έχουν ολοκληρωθεί πλέον οι εορταστικές αγορές και θα έχει επιβληθεί ο νέος αυξημένος ΦΠΑ. Τότε, θα αποτυπωθεί πλήρως ο αντίκτυπος από το πρώτο κύμα των μέτρων λιτότητας στη χώρα.

REUTERS, BLOOMBERG

EPA

Πάτο έπιασε η κατανάλωση στη Βρετανία καταγράφοντας τον χαμηλότερο δείκτη κατανάλωσης του τελευταίου τετραμήνου.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΕΙΝΑΙ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ 22/12/2010

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Πρ/νο
3M COMPANY	86.43	87.34
ALCOA INC	14.98	14.77
ALLEGHENY TECH	59.04	57.28
ALTRIA GROUP	25.30	25.17
AMAZON COM	183.36	183.29
AMER ELEC PWR	35.79	35.96
AMER EXPRESS C	43.35	42.50
AMER INTL GROU	54.68	53.42
AMGEN	57.42	57.65
APPLE INC	323.90	322.21
AVON PRODUCTS	29.01	29.05
BAKER HUGHES I	56.50	55.91
BANK OF AMERIC	12.83	12.62
BAXTER INTL IN	50.35	50.78
BOEING CO	64.04	63.27
BRISTOL MYERS	26.37	26.51
CAMPBELL SOUP	34.74	34.77
CATERPILLAR IN	94.53	93.30
CIGNA CORP	37.16	36.76
CISCO SYSTEMS	19.58	19.62
CITIGROUP	4.75	4.71
CERVECERIAS	60.90	60.18
COCA-COLA CO	65.31	65.31
COLGATE PALMOL	79.68	80.44
COMPUTER SCIEN	48.21	47.94
DANAOS CORP	3.80	3.81
DIANA SHIPPING	12.91	12.63
DOW CHEMICAL C	33.96	33.84
DRYSHIPS	5.95	5.85
DU PONT CO	49.97	49.72
EASTMAN KODAK	5.62	5.83
EMC CORP	22.94	22.81
ENTERGY CP	70.27	70.79
EXCEL MARITIME	5.73	5.61
EXELON CORP	41.30	41.35
EXXON MOBIL	72.38	72.22
FEDEX CORP	93.82	93.56
FORD MOTOR CO	16.96	16.85
FREESEAS	3.75	3.80
GENERAL DYNAMI	70.34	70.01
GENERAL ELEC C	17.91	17.70
GENL MARITIME	3.20	3.04
H J HEINZ CO	49.75	49.85
HALLIBURTON CO	40.23	40.15
HARTFORD FINL	26.80	26.51
HEWLETT-PACKAR	42.07	41.89
HOME DEPOT INC	35.25	35.20
HONEYWELL INTL	53.47	52.91
INTEL CORP	21.21	21.23
INTL BUS MACHI	145.56	144.51
INTL PAPER CO	27.07	26.24
JOHNSON JOHNSO	62.37	62.49
JPMORGAN CHASE	41.14	39.95
LAZARD	39.17	38.73
LIMITED BRANDS	31.79	31.08
MCDONALD'S COR	76.75	76.92
MERCK & CO	36.30	36.50
MICROSOFT CP	28.00	27.81
MORGAN STANLEY	26.70	26.26
NATL SEMICONDU	13.80	13.78
NORFOLK SOUTHE	62.66	62.29
ORACLE CORP	31.87	31.68
PEPSICO INC	65.35	66.31
PFIZER INC	17.34	17.17
PROCTER & GAMB	64.87	64.97
RADIOSHACK	18.16	18.42
RAYTHEON CO	44.95	44.96
ROCKWELL AUTOM	72.39	71.91
SARA LEE CORP	17.45	17.69
SCHLUMBERGER L	82.48	82.18
SOUTHERN	38.33	38.28
STEALTHGAS	6.68	6.65
TEXAS INSTRUME	32.47	32.33
THE AES CORP	12.13	11.76
TSAKOS ENERGY	10.33	9.84
TYCO INTL	41.81	42.02
UNISYS CORP	25.86	25.60
UNITED TECH CP	79.16	78.90
US BANCORP	26.71	26.14
VERIZON COMMS	34.86	34.74
VIACOM CL B	38.70	38.59
WAL-MART STORE	53.70	53.77
WALT DISNEY CO	37.28	37.06
WELLS FARGO &	30.77	30.10

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
3I GROUP	335.20	330.80
ADMIRAL GROUP	1553.00	1579.00
AGGREKO	1524.00	1575.00
ANGLO AMERICAN	3248.50	3141.50
ANTOFAGASTA	1594.00	1547.00
ARM HOLDINGS	400.08	392.10
ASSOC.BR.FOODS	1149.00	1128.00
ASTRAZENECA	2948.32	2937.50
AVIVA	394.60	390.00
B SKY B	726.84	733.50
BAE SYSTEMS	331.52	327.50
BARCLAYS	265.29	261.00
BG GROUP	1313.37	1331.50
BHP BILLITON	2537.00	2512.00
BP	470.00	469.10
BR LAND CO	522.61	525.00
BRIT AM TOBACC	2472.88	2463.00
BRITISH AIRWAY	267.60	265.20
BT GROUP	185.48	187.10
BURBERRY GRP	1140.03	1133.00
BUNZL	734.16	732.00
CAIRN ENERGY	422.05	420.30
CAPITA GROUP	703.05	702.50
CARNIVAL	2892.13	2801.00
CENTRICA	337.00	335.30
COMPASS GROUP	582.26	582.50
DAILY MAIL TST	564.17	561.50
DIAGEO	1202.17	1196.00
DOLPHIN CAP IN	40.02	40.25
ENTERPRISE INN	117.00	116.70
GLAXOSMITHKLIN	1258.51	1263.00
HAMMERSON	422.16	421.50
HAYS	126.96	127.70
HSBC HOLDINGS	662.23	656.80
IMPERIAL TOBAC	1982.93	1955.00
INTERCONT HOTE	1258.08	1249.00
INTL POWER	445.00	439.10
ITV	71.48	71.50
JOHNSON MATTHE	2072.67	2048.00
KAZAKHMYS	1621.45	1597.00
KINGFISHER	257.07	257.00
LAND SECS GROU	662.74	655.00
LEGAL & GENERA	98.97	99.00
LLOYDS BNK GRP	67.92	66.87
MAN GROUP	296.40	296.60
MARKS & SP.	371.14	372.90
MORRISON SUPMK	266.60	264.60
NATIONAL GRID	568.58	563.00
NEXT	1961.55	1968.00
OLD MUTUAL	121.54	120.00
PARTYGAMING	211.49	212.00
PEARSON	1022.03	1016.00
PORVAIR	101.00	101.00
PRUDENTIAL	674.19	671.50
RECKIT BNCSR G	3594.82	3599.00
REED ELSEVIER	529.85	528.00
RENTOKIL INITI	97.58	98.15
REXAM PLC	332.88	331.80
RIO TINTO	4522.84	4422.00
ROLLS ROYCE GP	648.19	637.00
RSA INSRANCE G	126.01	124.70
ROYAL BANK SCO	39.68	38.46
ROYAL DTCH SHL	2103.50	2069.50
SABMILLER	2269.54	2251.00
SAGE GROUP	275.44	275.00
SAINSBURY(J)	375.31	373.20
SCHRODERS	1782.33	1831.00
SCHRODERS NV	1435.00	1440.00
SCOT & STH ENR	1221.60	1200.00
SEVERN TRENT	1468.44	1452.00
SHIRE	1528.41	1516.00
SMITH&NEPHEW	661.00	656.50
SMITHS GROUP	1270.00	1251.00
STANDRD CHART	1752.50	1752.50
TATE & LYLE	532.50	535.50
TESCO	430.00	430.10
UNILEVER	1976.72	1969.00
UNITED UTIL GR	590.61	586.00
UTD BUSINESS M	682.79	679.00
VODAFONE GROUP	169.94	170.25
WHITBREAD	1807.54	1801.00
WILLIAM HILL	165.50	165.20
WOLSELEY	1998.00	1968.00
WPP PLC	790.27	786.50
XSTRATA	1463.00	1455.00
YELL GROUP	13.13	13.00

Zurich /Ζυρίχη

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ABB LTD N	21.11	20.99
ADECCO N	63.20	61.90
BALOISE HLD N	91.00	90.70
CLARIANT N	19.11	18.70
CS GROUP AG	37.86	37.65
GIVAUDAN N	1023.00	1018.00
HOLCIM N	72.75	70.80
INTERSHOP I	303.00	302.00
JULIUS BAER N	43.85	43.41
LONZA GRP AG N	77.15	77.20
NESTLE SA	56.10	55.65
NOVARTIS N	56.35	56.45
RICHEMONT I	56.40	55.20
ROCHE HOLDING	138.20	138.30
SGS N	1639.00	1647.00
SWATCH GROUP I	424.50	422.30
SWISS LIFE HLD	138.00	134.30
SWISS REINSUR	50.60	50.25
SWISSCOM N	415.20	412.00
SYNGENTA N	276.00	273.50
SYNTHES	126.00	126.00
UBS AG N	15.54	15.41
ZURICH FIN N	245.00	243.20

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ADIDAS N	46.81	47.22
ALLIANZ SE	91.06	90.65
BASF SE	44.61	44.84
BAY MOT WERKE	64.59	62.98
BAYER N AG	56.73	56.55
BEIERSDORF	40.71	41.21
COMMERZBANK	5.70	5.70
DAIMLER AG N	54.66	54.02
DEUTSCHE BANK	39.65	39.46
DEUTSCHE POST	12.67	12.66
DT BOERSE N	52.62	52.39
DT TELEKOM N	9.75	9.70
DT LUFTHANSA A	16.62	16.65
E.ON AG NA	22.72	22.65
FRESENIUS MEDI	43.36	42.99
HENKEL AG&CO V	46.40	46.83
HEIDELBERGCEME	47.93	47.45
K+S AG	56.65	56.32
INFINEON TECH	7.12	7.05
LINDE	114.05	113.95
MAN SE	92.42	92.50
METRO AG	55.01	54.41
MLP	7.48	7.50
MUENCH. RUECK	114.87	113.40
RWE AG	49.67	49.70
SAP AG	38.23	37.69
SIEMENS N	94.38	94.60
THYSSEN KRUPP	32.09	31.51
TUI N	10.50	10.00
VOLKSWAGEN AG	114.93	112.85

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
AEGON	4.62	4.53
AHOLD KON	9.78	9.71
AKZO NOBEL	46.55	45.50
AIR FRANCE - K	13.89	13.64
ARCELORMITTAL	29.07	29.27
ASML HOLDING	28.89	28.94
BAM GROEP KON	4.53	4.51
BOSKALIS WESTM	35.61	35.53
CORIO	48.10	47.69
FUGRO	59.81	59.50
HEINEKEN	36.88	36.38
ING GROEP	7.41	7.33
KONINKLIJKE DS	42.60	41.02
KPN KON	10.86	10.84
PHILIPS KON	22.71	22.56
R.DUTCH SHELL	24.77	24.46
RANDSTAD	38.74	37.30
REED ELSEVIER	9.27	9.22
SBM OFFSHORE	16.27	16.07
TNT	19.08	19.13
TOMTOM N.V.	7.87	7.71
UNIBAIL RODAMC	147.35	147.00
UNILEVER CERT	23.82	23.64
WERELDHAVE	73.27	73.45
WOLTERS KLUWER	16.80	16.64

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
A2A SPA	1.06	1.05
ATLANTIA	15.26	15.23
AZIMUT HLDG	6.71	6.80
BANCO POPOLARE	3.63	3.54
BULGARI	8.32	8.39
CIR-COMP	1.41	1.41
ENEL	3.85	3.80
EXOR	24.00	23.55
ENI	16.55	16.39
FINMECCANICA	8.68	8.53
GENERALI ASS	14.93	14.77
GEOX	3.50	3.56
IMPREGILO	2.20	2.15
INTESA SANPAOL	2.17	2.13
LUXOTTICA	22.78	22.48
MEDIASET	4.57	4.55
MEDIOBANCA	6.73	6.73
MEDIOLANUM	3.14	3.14
PIRELLI & C	6.24	6.16
PARMALAT	2.00	1.96
RCS MEDIAGROUP	1.03	1.06
PRYSMIAN	12.85	12.95
SNAM RETE GAS	3.81	3.82
STMICROELEC.N.	7.87	7.82
TELECOM ITALIA	0.98	0.96
TENARIS	18.57	18.44
TERNA	3.17	3.18
UNICREDIT	1.66	1.60

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
AJINOMOTO	851	842
ASAHI BREWERIE	1597	1589
ASAHI KASEI	526	518
ASTELLAS PHARM	3110	3090
BANK OF YOKOHA	429	423
BRIDGESTONE CO	1619	1611
CANON INC	4185	4120
CASIO COMPUTER	681	667
CITIZEN HOLDIN	568	560
CLARION	158	156
CREDIT SAISON	1272	1277
DAIWA SEC GROU	420	416
FUJI HEAVY IND	651	647
FUJIFILM HOLDI	2943	2909
FUJITSU LTD	564	567
HINO MOTORS	449	430
HITACHI	412	408
HONDA MOTOR	3295	3280
IHI	185	184
ISUZU MOTORS	383	377
JPN STEEL WORK	827	821
KAWASAKI HVY I	277	271
KEIO	565	560
KOBE STEEL	211	210
KONICA MINOLTA	860	835
JTEKT	997	986
MITSUB UFJ FG	438	437
MITSUBISHI COR	2198	2177
MITSUBISHI ELE	855	848
MITSUBISHI MOT	123	120
NEC CORPORATIO	243	244
NIKON CORP	1670	1625
NIPPON EXPRESS	360	357
NISSAN MOTOR C	796	789
NOMURA HOLDING	518	516
NTT	3755	3735
OBAYASHI CORP	379	375
ODAKYU ELEC RA	772	767
OSAKA GAS	318	314
PIONEER	348	339
RICOH CO LTD	1191	1168
SANYO ELECTRIC	137	136
SECOM	3890	3850
SEVEN & I HLDG	2192	2136
SHARP CORP	853	839
SHIMIZU CORP	352	349
SHISEIDO	1765	1748
SONY CORP	3010	2930
SUMITOMO CORP	1166	1159
SUZUKI MOTOR	2045	2033
TAISEI CORP	195	196
TDK CORPORATIO	5740	5640
TOBU RAILWAY	460	456
TOKYO DOME COR	218	215
TOKYO ELEC PWR	1980	1967
TOKYO ELECTRON	5180	5090
TOKYO GAS	365	364
TOPY INDS LTD	223	223
TORAY INDUSTRI	486	483
TOSHIBA CORP	436	435
TOYOBO	149	147
TOYOTA MOTOR C	3250	3230
YAMAHA CORP	1034	1007
YAMATO HOLDING	1172	1167

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ACCOR	33.37	32.96
AIR LIQUIDE	98.99	97.45
ALSTOM	36.63	36.16
AXA	12.91	12.78
BNP PARIBAS	50.28	49.77
BOUYGUES	32.62	32.26
CAP GEMINI	35.40	34.95
CARREFOUR	32.14	32.02
CASINO GUICHAR	74.51	73.44
CREDIT AGRICOL	9.96	9.88
DANONE	48.00	47.40
DASSAULT SYSTE	57.57	57.04
EADS	18.06	17.89
EDF	31.86	31.82
ESSILOR INTERN	49.43	49.30
FRANCE TELECOM	16.08	15.94
L OREAL	86.37	86.27
L.V.M.H.	125.45	123.40
LAFARGE	48.43	47.53
LAGARDERE S.C.	30.84	29.40
MICHELIN	54.95	54.60
PERNOD RICARD	71.15	70.67
PEUGEOT	30.58	30.01
PPR	123.30	123.35
PUBLICIS GROUP	38.45	38.12
RENAULT	44.36	43.25
SAINT-GOBAIN	40.18	39.32
SANOFI-AVENTIS	49.22	48.90
SCHNEIDER ELEC	116.75	116.20
SOCIETE GENERA	43.01	41.40
SODEXO	52.94	52.72
STMICROELECTRO	7.88	7.84
TF1	13.21	12.92
THALES	26.58	26.43
TOTAL	40.55	39.96
VEOLIA ENVIRON	22.38	22.10

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ABERTIS	13.84	13.63
ACCIONA SA	55.91	54.33
ACERINOX	13.35	12.88
ADOLFO DOMINGU	8.48	8.59
AGUAS BARNA A	0.00	19.77
AMPER	2.96	2.98
ANTENA 3 DE TV	7.32	7.20
BANESTO	6.43	6.33
BBVA 7.95	7.71	
BCO DE SABADEL	3.08	3.08
BEFESA	15.51	15.55
BK PASTOR	3.73	3.72
BK POPULAR	4.07	4.02
BODEGAS RIOJAN	7.10	6.76
CAMPOFRIO FOOD	7.30	7.32
CAT OCCIDENTE	12.76	12.22
CIE AUTOMOTIVE	4.40	4.36
CONS AUX FERR	393.75	392.50
DINAMIA CAP PR	8.43	8.39
DURO FELGUERA	5.33	5.23
EADS 18.30	17.84	
ELECNOR	9.89	9.86
ENAGAS	15.28	15.30
ENDESA	19.23	19.16
ERCROS	0.67	0.67
FUNESPANA	7.30	6.51
GAMESA	5.92	5.71
GAS NATURAL	11.76	11.60
IBERIA LIN AER	3.20	3.18
IBERPAPEL	14.66	14.47
INDO INTL	0.60	0.60
INMOB COLONIAL	0.06	0.06
JAZZTEL	3.64	3.56
MAPFRE	2.13	2.10
METROVACESA	5.68	5.82
MIQUEL Y COSTA	21.12	21.25
NATRA	2.04	2.03
NH HOTELES	3.20	3.14
PAP Y CART EUR	3.31	3.33
PESCANOVA	25.40	25.09
PRISA 1.59	1.62	
RED ELECTR COR	36.38	36.11
SACYR-VALLE	4.57	4.46
BANCO SANTANDE	8.28	8.05
SEDA BARCELONA	0.05	0.05
SOL MELIA	6.69	6.63
SOS CORP ALIME	0.83	0.79
SOTOGRANDE	2.30	2.42
TELEFONICA	17.43	17.15
TUBACEX	2.55	2.47
TUBOS REUNIDOS	1.85	1.86
UNIPAPEL	10.38	10.34
URBAS	0.05	0.05
VIDRALA	20.38	20.37
VINICOLA DEL N	14.70	14.70
ZARDOYA OTIS	11.22	11.13
ZELTIA 2.81	2.75	

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Δείκτης εμπορευμάτων Reuters

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ

Σιτάρι (14), Βαμβάκι (13), Καφές (11), Μαλλί (11), Χαλκός (9), Ζάχαρη (7), Καουτσούκ (7), Αραβόσιτος (5), Ρύζι (4), Σόγια (3), Κρέας Βοδ. (3), Κακάο (3), Κασσίτερος (2), Φιστικέλαιο (2), Καρύδα ψίχα (2), Ψευδάργυρος (2), Μόλυβδος (1).

Brent DTD (Λονδίνο)

Σε δολάρια/βαρέλι

ΩΡΑ: 21.00

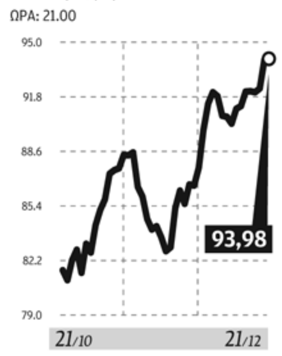

Χρυσός (Λονδίνο)

Τιμή spot

ΩΡΑ: 21.00

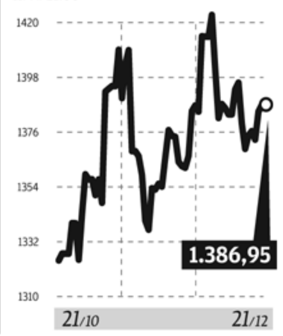

Ζάχαρη/Sugar

Λονδίνο 21/12/10 (σε δολ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Δεκέμβριος '10	738,00	709,10
Μάρτιος '11	809,20	798,10

Νέα Υόρκη 21/12/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '11	33,44	32,96
Μάιος '11	29,98	29,57

Καφές/Coffee

Ρομπούστα Λονδ. 21/12/10 (σε δολ./τόν.)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάριος '11	1.990	1.976
Μάρτιος '11	2.006	1.990

Νέα Υόρκη 21/12/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Δεκέμβριος '10	–	224,65
Μάρτιος '11	233,10	224,65

Σιτάρι/Wheat

Σικάγο 21/12/10 (σε σεντς/μπούσελ) (70 λιμ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '11	768	770
Μάιος '11	795	797

Λονδίνο 21/12/10 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το Κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάριος '11	192,30	192,00
Μάρτιος '11	–	194,00

Καλαμπόκι/Corn

Σικάγο 21/12/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '11	603	600
Μάιος '11	611	607

Βρώμη/Oats

Σικάγο 21/12/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '11	394	391
Μάιος '11	399	395

Σόγια/Soybeans

Σικάγο 21/12/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '11	582	582
Ιούνιος '11	579	579

Χυμός πορτοκαλιού (Orange Juice)

Νέα Υόρκη 21/12/10 (σεντς/lb)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάριος '11	160,85	158,50
Μάρτιος '11	161,00	158,90

Οι αναγραφόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

Βαμβάκι/Cotton

Νέα Υόρκη 21/12/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '11	159,12	154,12
Μάιος '11	147,39	142,39

Κακάο/Cocoa

Λονδίνο 21/12/10 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Δεκέμβριος '10	–	1.908
Μάρτιος '11	2.005	1.987

Νέα Υόρκη 21/12/10 (σε δολ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάρτιος '11	2.974	2.960
Μάιος '11	2.993	2.979

Μαλλί/Wool

Αυστραλία 21/12/10 (σε σεντς το kg)

	Κλείσ.	Προηγ.
Σίδνεϊ	–	–
Μελβούρνη	–	–

Bradford Αγγλ. 21/12/10 (σε πένες το kg)

Μερινός		Crossbred	
70s Super	468	58s Super	308
66s Super	490	58s Blended	264
64s Super	390	56s Super	274
64s Blended	372	54s Carded	257

Βαμβάκι/Cotton

Κίνα 21/12/10 (σε lots to kg)

	Κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάρ. '11	28.795,00	28.730,00
Μάρτιος '11	28.715,00	28.705,00

Πετρέλαιο/Oil

Λονδίνο 21/12/10 (σε δολ. / βαρέλι, FOB)

15.00 GMT

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
BRENT (DTD)	93,98	92,29
Δεκέμβριος '10	–	86,70

Νέα Υόρκη 21/12/10

(σε δολ. το βαρέλι, FOB) 15.00 GMT

LIGHT CRUDE

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Ιανουάριος '11	88,81	88,81
Φεβρουάριος '11	89,92	89,37
Μάρτιος '11	92,04	91,57
Απρίλιος '11	91,31	90,80
Μάιος '11	91,75	91,27
Ιούνιος '11	92,04	91,57

ΑΓΟΡΑ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

BULLION MARKETS

Χρυσός/Gold (σε δολάρια ανά ουγγιά)		Πλατίνα/Platinum (σε δολάρια ανά ουγγιά)	
SPOT	1.384,45	SPOT	1.713,20
Προηγούμενο	1.384,90	Προηγούμενο	1.692,00

Αργυρος/Silver (σε σεντς ανά ουγγιά)		Παλλάδιο/Palladium (σε δολάρια ανά ουγγιά)	
SPOT	2.928,00	SPOT	748,72
Προηγούμενο	2.933,00	Προηγούμενο	740,00

ΒΑΣΙΚΑ/LONDON METAL EXCHANGE

(σε δολάρια ο τόνος)

Χαλκός/Copper		Αλουμίνιο/Aluminium	
Μετρητοίς	9.409,00	Μετρητοίς	2.377,50
3 μηνών	9.353,00	3 μηνών	2.394,00
Μόλυβδος/Lead		**Νικέλιο/Nikel**	
Μετρητοίς	2.465,00	Μετρητοίς	24.570,00
3 μηνών	2.464,50	3 μηνών	24.600,00
Ψευδάργυρος/Zinc		**Κασσίτερος/Tin**	
Μετρητοίς	2.295,50	Μετρητοίς	26.265,00
3 μηνών	2.311,00	3 μηνών	26.200,00

STRATEGIC METALS

(Τιμή BID σε δολ. ΗΠΑ αποθηκευμένα στο Ρότερνταμ)

Antimony (99,6%) a tonne	12.000
Arsenic a LB	0,60
Bismuth a LB	9,00
Cadmium (99,99%) a LB	1,80
Chrome Fe HC a LB	1,15
Cobalt (99,8%) a LB	17,00
Indium a Kilo	540
Iridium a troy ounce	760
Magnesium (99,9%) a tonne	3.150
Maganese Elect (99,7%) a tonne	3.200
Molyb Fe 65 Western	37,00
Molyb Mo 3 Western	16,30
Rhodium a troy ounce	2.225
Ruthenium a troy ounce	160
Selenium a LB	48
Silicon metal lumps a tonne	2.500
Tantalite a LB	90
Titanium (8,00%) a Kilo	9
Vanadium Fe 80 (T2)	29
Vanadium Pentox	6,70

Οι αναγραφόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ (SPOT) ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

		ΗΠΑ		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ		ΙΑΠΩΝΙΑ		ΑΓΓΛΙΑ	
		Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση
ΑΝΑ ΔΟΛΑΡΙΟ	SPOT			0.7603	0.7606	83.61	83.66	0.6449	0.6451
	1 μήνας			0	0	-0.04	-0.04	0.0001	0.0002
	3 μήνες			0.0003	0.0003	-0.09	-0.09	0.0004	0.0005
	6 μήνες			0.0008	0.0009	-0.21	-0.21	0.0011	0.0011
	12 μήνες			0.002	0.0022	-0.56	-0.55	0.0028	0.0031
ΑΝΑ ΕΥΡΩ	SPOT	1.3148	1.3153			109.93	110.04	0.8479	0.8485
	1 μήνας	0	0.0001			-0.06	-0.05	0.0002	0.0002
	3 μήνες	-0.0005	-0.0005			-0.17	-0.16	0.0002	0.0003
	6 μήνες	-0.0015	-0.0014			-0.41	-0.39	0.0005	0.0006
	12 μήνες	-0.0039	-0.0035			-1.05	-1.01	0.0012	0.0017
ΑΝΑ 100 ΓΙΕΝ	SPOT	1.1953	1.196	0.9088	0.9097			0.7708	0.7715
	1 μήνας	0.0006	0.0006	0.0004	0.0005			0.0006	0.0006
	3 μήνες	0.0013	0.0013	0.0013	0.0014			0.0013	0.0014
	6 μήνες	0.0029	0.0031	0.0032	0.0034			0.0032	0.0033
	12 μήνες	0.0079	0.008	0.0084	0.0088			0.0084	0.0088
ΑΝΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	SPOT	1.5502	1.5507	1.1786	1.1794	129.61	129.73		
	1 μήνας	-0.0004	-0.0004	-0.0003	-0.0003	-0.1	-0.09		
	3 μήνες	-0.0011	-0.0011	-0.0004	-0.0003	-0.24	-0.23		
	6 μήνες	-0.0027	-0.0027	-0.0008	-0.0007	-0.56	-0.54		
	12 μήνες	-0.0073	-0.0067	-0.0024	-0.0016	-1.47	-1.41		

Η τιμή spot είναι η τιμή που είχε το νόμισμα χθες στις 17.00 ώρα Ελλάδος. Πηγή: HSBC Bank plc

Για να υπολογισθούν οι προθεσμιακές τιμές για 1 μήνα, 3 μήνες και 12 μήνες, προσθέτουμε [ή αφαιρούμε αν έχει αρνητικό πρόσημο (-)] στις τιμές spot τα αντίστοιχα ψηφία.

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δολάριο ΗΠΑ	1,3155	1,3129	1,3132
Κορόνα Δανίας	7,4507	7,4459	7,4545
Λίρα Αγγλίας-Σκωτίας-Β. Ιρλ.	0,8503	0,8482	0,8486
Κορόνα Σουηδίας	8,9795	8,9567	8,9660
Γιεν Ιαπωνίας (100)	110,00	109,90	109,94
Φράγκο Ελβετίας	1,2613	1,2584	1,2591
Κορόνα Νορβηγίας	7,8620	7,8405	7,8457
Δολάριο Καναδά	1,3410	1,3359	1,3367
Δολάριο Αυστραλίας	1,3183	1,3153	1,3162

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δηνάριο Ιορδανίας	0,9291	0,9311
Φιορίνι Ουγγαρίας	276,70	276,90
Δηνάριο Μπαχρέιν	0,4950	0,4952
Δολάριο Νέας Ζηλανδίας	1,7642	1,7653
Δολάριο Σιγκαπούρης	1,7232	1,7246
Δολάριο Χονγκ-Κονγκ	10,2088	10,2109
Κορόνα Ισλανδίας	153,090	154,080
Λίρα Αιγύπτου	7,6199	7,6295
Λίρα Γιβραλτάρ	0,8444	0,8442
Λίρα Συρίας	61,432	61,568
Λίρα Τουρκίας	2,0432	2,0457
Ντιρχάμ Ην. Αραβ. Εμιράτων	4,8228	4,8242
Ραντ Νοτίου Αφρικής	8,9065	8,9500
Ριάλ Κατάρ	4,7814	4,7830
Ριάλ Ομάν	0,5051	0,5065
Ριάλ Σαουδικής Αραβίας	4,9246	4,9253
Σεκέλ ή Σεκαλίμ Ισραήλ	4,7170	4,7226
Κορόνα Τσεχίας	25,269	25,299

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ

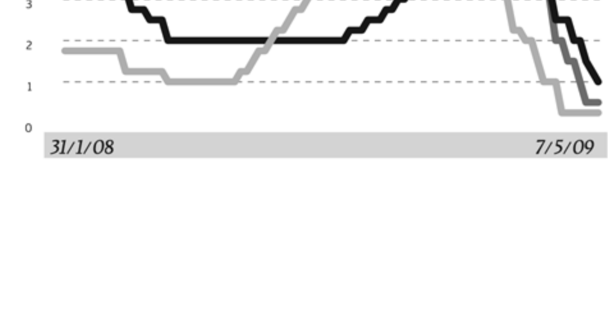

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΔΟΛΑΡΙΟΥ

ΕΥΡΩ	0,7614
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	5,6721
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤ.-Β.ΙΡΛ.	0,6463
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	6,8228
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	83,69
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9582
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	5,9686
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,0179
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,0021

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

Ισχύει από 1/12/2010 έως 31/12/2010

Δολάριο ΗΠΑ	1,3481	Κορόνα Δανίας	7,4550
Λίρα Αγγλίας-Σκωτίας-Β. Ιρλ.	0,8490	Κορόνα Σουηδίας	9,3980

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

Αγορά: Παλαιάς κοπής (Βικτωρίας, Εδουάρδου, Γεωργίου) **238,99 ευρώ.** Παλαιάς κοπής (Ελισάβετ 1973 και προγενέστερα) **238,99 ευρώ.** Νέας κοπής (Ελισάβετ 1974 και μεταγενέστερα) **238,99 ευρώ.**
Πώληση: Ελισάβετ νέας κοπής **288,64 ευρώ.**

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΕΥΡΩ

ΤΙΜΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖ

ΔΟΛΑΡΙΟ

1,3155 δολ. (προηγ. **1,3147** δολ.)

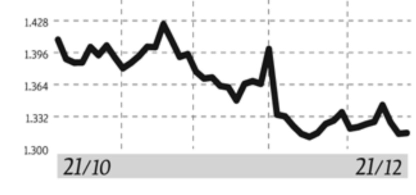

ΣΤΕΡΛΙΝΑ

0,8503 στερλ. (προηγ. **0,8462** στερλ.)

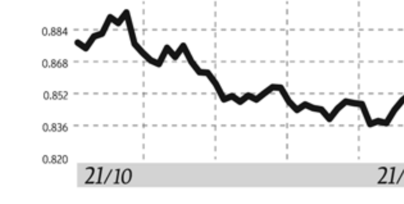

ΓΙΕΝ

110,00 γιεν (προηγ. **110,10** γιεν)

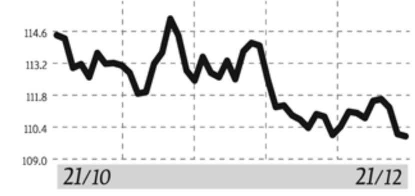

ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ

1,2613 φράγκα (προηγ. **1,2698** φράγκα)

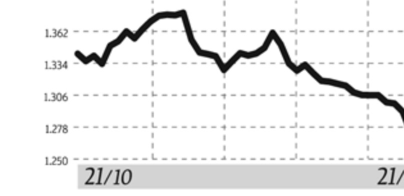

ΔΕΙΚΤΕΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Baltic Dry Index

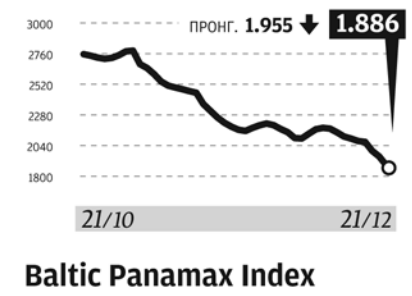

Baltic Capesize Index

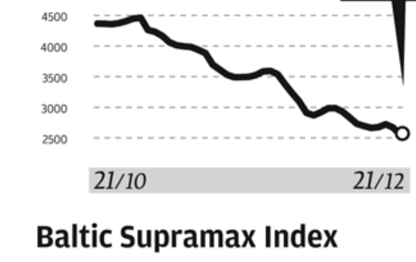

Baltic Panamax Index

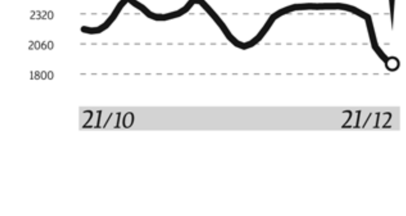

Baltic Supramax Index

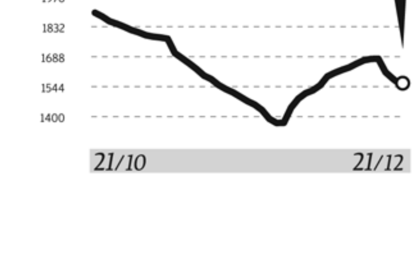

Πρωτοχρονιάτικη ευχή, η καλύτερη διαχείριση του εργασιακού χρόνου

Μύθοι και χρονοπαγίδες που ροκανίζουν τον εργάσιμο χρόνο των στελεχών που φορτώνονται με πάρα πολύ άγχος

Οποιος πιστεύει ότι είναι μοναδικός και αναντικατάστατος, αναμφισβήτητα θα δεχθεί και τη μερίδα του λέοντος από τα προβλήματα που ανακύπτουν.

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ**

Σταθερή πρωτοχρονιάτικη καλή πρόθεση, αλλά και μεγάλος στόχος και ευσεβής πόθος, είναι η αποτελεσματικότερη διαχείριση του επόμενου ημερολογιακού χρόνου - του εργασιακού χρόνου, κυρίως. Αφού η σχέση του με τον φόρτο της καθημερινής εργασίας είναι συνήθως αντιστρόφως ανάλογη. Μεγάλος συνένοχος, όμως, είναι και ο καταιγισμός των πληροφοριών. Για να ξεκαθαρίσει κανείς τις χρήσιμες από τις άχρηστες, χρειάζεται σχεδόν μισή εργάσιμη ημέρα. Και αυτό, από τον φόβο μήπως αβασάνιστα ξεφύγουν πληροφορίες για ευκαιρίες είτε παραβλεφθούν προτεραιότητες που όχι σπάνια αναδύονται μέσα από τις πληροφορίες «σε δεύτερο πλάνο».

Ωστόσο, οι ειδικοί της σωστής διαχείρισης του χρόνου καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι τα στελέχη είναι συνυπεύθυνα όταν αντιμετωπίζουν έλλειψη χρόνου για την άσκηση των καθηκόντων τους.

Κάτι που, τελικά, έχει επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα και στην παραγωγικότητά τους και τους δημιουργείται άγχος από τα θέματα που είτε βρίσκονται σε εκκρεμότητα είτε δεν έχουν καν αρχίσει να τα διαχειρίζονται. Γιατί, όσο εύκολο είναι να αποκτήσουμε χρονοβόρες κακές συνήθειες τόσο δύσκολο είναι να το αναγνωρίσουμε ότι είναι κακές και -ιδιαιτέρως δύσκολο- να τις απαρνηθούμε. Εχουν εντοπισθεί μάλιστα και οι συγκεκριμένοι «μύθοι» που παραπλανούν, και είναι οι κυρίως υπεύθυνοι για την κακή διαχείριση του χρόνου εκ μέρους των στελεχών.

• **Πρώτος «μύθος»** είναι η πεποίθηση του στελέχους ότι είναι «αναντικατάστατο». Και ότι τις απαντήσεις που αναμένονται είτε απαιτούνται για την εξεύρεση λύσεων στα διάφορα προβλήματα, είναι αυτός ο μόνος που τις κατέχει. Οποιος πιστεύει λοιπόν ότι είναι μοναδικός και αναντικατάστατος, αναμφισβήτητα θα δεχθεί και τη μερίδα του λέοντος από τα προβλήματα που ανακύπτουν.

> **Τα στελέχη είναι συνυπεύθυνα όταν αντιμετωπίζουν έλλειψη χρόνου για την άσκηση των καθηκόντων τους**

• **Αλλος «μύθος»** είναι ότι, με την παράταση του ωραρίου και κατά τις νυκτερινές ώρες, το στέλεχος θα αποσπάσει μεγαλύτερη αναγνώριση από τους προϊστάμενους του και από την επιχείρηση όπως και περισσότερη εκτίμηση προς το πρόσωπό του. Η απάντηση στον μύθο αυτό είναι ότι το στέλεχος θα πρέπει να αναδιοργανώσει την εργασία του κατά τρόπο ώστε «να χωρέσει» μέσα στο ημερήσιο ωράριό του. Γιατί, δύο πράγματα μπορεί να του συμβούν: είτε να επωφελείται ο εργοδότης από τις επιπλέον ώρες εργασίας που του προσφέρει, είτε να δημιουργήσει προβλήματα με την οικογένειά του.

• **Υπάρχει ακόμη και ο μύθος** ότι το στέλεχος πρέπει να δείχνει υπεραπασχολημένο. Κάτι που δεν αποτελεί, βέβαια, και εγγύηση ότι είναι υπεραπασχολημένο με αυτά που πρέπει. Επιπλέον, δίνει έτσι την εντύπωση ότι δεν έχει καιρό να ακούσει ούτε και να ασχοληθεί με τους άλλους, οι οποίοι όμως ίσως και να χρειάζονται τη συνεργασία και τη βοήθειά του.

• **Αλλος σημαντικός μύθος** είναι ότι το στέλεχος πρέπει να δείχνει προθυμία να αναλαμβάνει τα πάντα και να μη λέει ποτέ «όχι» σε οτιδήποτε του προτείνουν. Το να πεις όμως «ώς εδώ και μη παρέκει» μπορεί βέβαια να μην είναι μια εύκολη υπόθεση, ωστόσο, σε τελευταία ανάλυση, μπορεί να αποβαίνει χρησιμότερο τόσο για τον ίδιο προσωπικά όσο και για τους άλλους εμπλεκόμενους.

Η «θεραπεία» όμως για την αποκατάσταση της σωστής διαχείρισης του εργάσιμου χρόνου φαίνεται ότι αρχίζει με τον εντοπισμό των δραστηριοτήτων εκείνων που προσφέρουν τις μεγαλύτερες «χρονοπαγίδες». Πρώτη και καλύτερη αναφέρεται η πολιτική της «ανοιχτής πόρτας» - όπου οι διακοπές στην εργασία του στελέχους και τα πηγαινέλα δίνουν και παίρνουν...

• **Αλλες «χρονοπαγίδες»** είναι το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο -όταν είναι ακατάλληλη η παρουσίαση των πληροφοριών- αλλά και η διαδικασία προώθησης πληροφοριών προς τρίτους. Μεγάλος «συνένοχος» είναι και η αταξία και έλλειψη οργάνωσης που συνεπάγεται χάσιμο χρόνου για «ψάξιμο», εκεί που τα απαραίτητα στοιχεία θα έπρεπε να είναι άμεσα διαθέσιμα. Μπορεί όμως να συμβαίνει και το αντίθετο. Δηλαδή να υπάρχει υπερβολικό «μάζεμα» και φύλαξη πληροφοριακού υλικού που και αυτό είναι σε βάρος του ωφέλιμου εργασιακού χρόνου.

Εννοείται ότι σε κάθε προσπάθεια αναθεώρησης των χρονοβόρων συνηθειών, το πρώτο πράγμα που συνιστούν οι ειδικοί στο στέλεχος είναι να διαχωρίσει αυτά που είναι «στο δικό του το χέρι» να διορθωθούν είτε να τροποποιηθούν -δηλαδή τις συνήθειες και τις συμπεριφορές του- από αυτά που βρίσκονται εκτός του δικού του έλεγχου. Και για τα οποία, άρα, ευθύνονται οι άλλοι. Ωστόσο, τα δεδομένα που θα βοηθήσουν στην αποτελεσματικότερη διαχείριση του χρόνου των στελεχών είναι τόσο πολλά, και η αξιολόγηση τους, τελικά, δεν είναι εύκολη υπόθεση. Αντιθέτως, είναι δουλειά των ειδικών.

Αρα, κάθε συλλογικός επαγγελματικός φορέας που σέβεται τον εαυτό του και νοιάζεται, όντως, για τα συμφέροντα και την εξέλιξη των μελών του, οφείλει να τους παρέχει τη σχετική συμβουλευτική βοήθεια, ίσως και τα απαραίτητα χρήσιμα εργαλεία. Και, επειδή αποτελεί σχεδόν θεσμό, κάθε Πρωτοχρονιά να γίνεται κατάθεση καλών «προθέσεων» τόσο από τους εργοδότες και τους οργανισμούς όσο και από τα υπεύθυνα στελέχη που τους διοικούν, ας μην ξεχνάμε ότι «ο δρόμος προς την κόλαση είναι στρωμένος με... καλές προθέσεις». Ακόμη, ότι οι καλές προθέσεις σπάνια υλοποιούνται παρά την, συνήθως, ειλικρινή και έντονη επιθυμία εκείνων που τις εκφράζουν.

Και, μπορεί μεν σε προσωπικό επίπεδο η αθέτηση του «θα κόψω το τσιγάρο» είτε «θα πίνω λιγότερους καφέδες» είτε «δεν θα χρησιμοποιώ το ασανσέρ» και αλλά σχετικά να περιορίζει την αποτυχία σε εμβέλεια προσωπικού ζωτικού χώρου, ωστόσο, σε αυτόν «τον μικρό και μεγάλο κόσμο» της εργασίας και της καριέρας έχει ευρύτερες επιπτώσεις που, ευτυχώς όμως, είναι προβλέψιμες.

«ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΧΑΡΗΣ ΖΑΒΡΙΔΗΣ»

Ο Δρ Χάρης Ζαβρίδης M.D, Ph.D Πλαστικός Χειρουργός, ανακοινώνει την έναρξη λειτουργίας του «Κέντρου Πλαστικής Χειρουργικής Χάρης Ζαβρίδης» στη Λευκωσία. Το κέντρο είναι ειδικά φτιαγμένο και διαρρυθμισμένο για τις ανάγκες της σύγχρονης Πλαστικής Χειρουργικής.

Λεωφ. Σπύρου Κυπριανού 20
2ος όροφος, Γραφείο 202, 1075, Λευκωσία
Τηλ: 22445588, Φαξ: 22753222
E-mail : info@harriszavrides.com
Web: www.harriszavrides.com

TOYOTA

Η εταιρεία ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ & ΣΙΑ ΛΤΔ, αντιπρόσωποι των αυτοκινήτων ΤΟΥΟΤΑ στην Κύπρο, δέχεται αιτήσεις για τη θέση Συμβούλου Πωλήσεων στη Λευκωσία. Προσφέρεται θέση σε μια προοδευτική και δυναμική εταιρεία η οποία πρωταγωνιστεί εδώ και 114 χρόνια στην Κυπριακή αγορά, αντιπροσωπεύοντας την κορυφαία παγκοσμίως μάρκα ΤΟΥΟΤΑ με επιτυχία.

ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ

Σύμβουλος Πωλήσεων - Λευκωσία

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει φιλικό χαρακτήρα, να χαρακτηρίζεται από συνέπεια και επαγγελματισμό.

Απαιτούμενα προσόντα:
- Δραστήριο άτομο με ευχάριστη προσωπικότητα
- Να είναι σε θέση να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες
- Πολύ καλή γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας
- Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή
- Πτυχίο Σχολής Ανώτερης Εκπαίδευσης και προηγούμενη πείρα στις πωλήσεις αυτοκινήτων θα θεωρηθούν επιπρόσθετα προσόντα

Καθήκοντα:
- Πωλήσεις αυτοκινήτων
- Να διαβεβαιώνει την πλήρη ικανοποίηση και εξυπηρέτηση των πελατών

Στο επιλεγμένο άτομο για την πιο πάνω θέση θα προσφερθεί ένα ανταγωνιστικό πακέτο, που περιλαμβάνει βασικό μισθό συν προμήθεια, 13ο και ποσοστό 14ου μισθού, εταιρικό αυτοκίνητο και Ταμείο Προνοίας.

Εάν πιστεύετε ότι ταιριάζετε στη δική μας ομάδα, παρακαλούμε όπως μας αποστείλετε το βιογραφικό σας σημείωμα στο φαξ: 22 350536 ή στο e-mail: info@toyota-cyprus.com ή επικοινωνήσετε με την κ. Γιούλια Χριστοδουλίδου για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 22 400000 το αργότερο μέχρι τη Δευτέρα 27 Δεκεμβρίου 2010.

Today Tomorrow Toyota

cyta
Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΤ. 41/2010

Γίνονται δεκτές προσφορές για:

Νοσοκομειακή Ασφάλιση των Μελών του Ταμείου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης των υπαλλήλων της Cyta

Οι σχετικές προδιαγραφές θα είναι διαθέσιμες από την Τρίτη, 21η Δεκεμβρίου 2010, έναντι πληρωμής του μη επιστρεφόμενου ποσού που αναφέρεται πιο κάτω:

1. €100 πλέον ΦΠΑ με πληρωμή σε μετρητά ή με επιταγή για δύο πλήρη σετ σε έντυπη μορφή από τα ακόλουθα Cytashop:

Λευκωσία - Οδός Νάξου 5, Λυκαβητός
- Οδός 28ης Οκτωβρίου 1, Έγκωμη
Λεμεσός - Οδός Αθηνών 89
Λάρνακα - Οδός Ζήνωνος Πιερίδη 7
Πάφο - Λεωφόρος Γρίβα Διγενή 11
Αμμόχωστος - Λεωφόρος Ελευθερίας 124, Δερύνεια

2. €50 πλέον ΦΠΑ με πληρωμή με πιστωτική κάρτα για προδιαγραφή σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα http://www.cyta-tenders.cytanet.com.cy

Σύντομη περιγραφή του διαγωνισμού διατίθεται δωρεάν στην πιο πάνω ιστοσελίδα.

Οι προσφορές πρέπει να κατατεθούν κλειστές στη θυρίδα προσφορών που βρίσκεται στο ισόγειο των Κεντρικών Γραφείων της Cyta, Οδός Τηλεπικοινωνιών, Στρόβολος, Λευκωσία, μέχρι τις 10.00 π.μ. της Παρασκευής, 28 Ιανουαρίου 2011.

Η Cyta δεν είναι υποχρεωμένη να αποδεχθεί τη χαμηλότερη ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά.

cyta
Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΤ.31/2010

Γίνονται δεκτές προσφορές για:

Μηχανολογική Εγκατάσταση στο κτίριο της CYTA στην Ομόνοια Λεμεσού

Οι σχετικές προδιαγραφές θα είναι διαθέσιμες από την Τετάρτη 22 Δεκεμβρίου 2010, έναντι πληρωμής του μη επιστρεφόμενου ποσού που αναφέρεται πιο κάτω:

1. €70,00 πλέον ΦΠΑ με πληρωμή σε μετρητά ή με επιταγή για ένα πλήρες σετ σε μορφή ψηφιακού δίσκου από τα ακόλουθα Cytashop:

1. €40,00 πλέον ΦΠΑ με πληρωμή σε μετρητά ή με επιταγή για δύο πλήρη σετ σε έντυπη μορφή από τα ακόλουθα Cytashop:
Λευκωσία - Οδός Νάξου 5, Λυκαβητός
- Οδός 28ης Οκτωβρίου 1, Έγκωμη
Λεμεσός - Οδός Αθηνών 89
Λάρνακα - Οδός Ζήνωνος Πιερίδη 7
Πάφο - Λεωφόρος Γρίβα Διγενή 11
Αμμόχωστος - Λεωφόρος Ελευθερίας 124, Δερύνεια

2. €35,00 πλέον ΦΠΑ με πληρωμή με πιστωτική κάρτα για προδιαγραφή σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα http://www.cyta-tenders.cytanet.com.cy

Σύντομη περιγραφή του διαγωνισμού διατίθεται δωρεάν στην πιο πάνω ιστοσελίδα.

Οι προσφορές πρέπει να κατατεθούν κλειστές στη θυρίδα προσφορών που βρίσκεται στο ισόγειο των Κεντρικών Γραφείων της Cyta, Οδός Τηλεπικοινωνιών, Στρόβολος, Λευκωσία, μέχρι τις 10.00 της Παρασκευής 18 Φεβρουαρίου 2011.

Η Cyta δεν είναι υποχρεωμένη να αποδεχθεί τη χαμηλότερη ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά.

cyta
Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

ΩΡΑΡΙΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Κατά την περίοδο των Χριστουγέννων, θα είμαστε κοντά σας με το ακόλουθο εορταστικό ωράριο εξυπηρέτησης.

Ωράριο Εξυπηρέτησης από τα Cytashop

Το Cytashop Ονασαγόρου 26 & 28 στη Λευκωσία,
για το μήνα Δεκέμβριο θα λειτουργεί:
Δευτέρα-Σάββατο: 07:30-13:30 & 14:30-17:30
Κυριακή: 09:00-13:30 & 14:30-17:30

Παραμονή Χριστουγέννων και Παραμονή Πρωτοχρονιάς
τα πιο κάτω Cytashop θα λειτουργήσουν:

Παρασκευή, 24 Δεκεμβρίου 2010: 07:30-13:30 & 14:30-17:30
Παρασκευή, 31 Δεκεμβρίου 2010: 07:30-13:30

Λευκωσία: Ονασαγόρου 26 & 28
Νάξου 5, Λυκαβητός
Λεωφ. Στροβόλου 14, Μυρτιάνα Κωρτ
Λεμεσός: Αθηνών 89
Λάρνακα: Ζήνωνος Πιερίδη 7
Αλέξανδρου Παναγούλη 4, Άγιοι Ανάργυροι
Αμμόχωστος: Ελευθερίας 124, Δερύνεια
Πάφος: Λεωφ. Γρίβα Διγενή 11
Αρχ. Μακαρίου Γ, 16, Πόλις Χρυσοχούς
Παραμονή Πρωτοχρονιάς θα λειτουργήσουν επίσης μέχρι το μεσημέρι, 07:30-13:30, όλα τα υπόλοιπα καταστήματα του δικτύου Cytashop.

Ωράριο Κέντρου Τηλεφωνικής Εξυπηρέτησης 132

	Cytanet, DSL Access & Cytavision:	Cytamobile-Vodafone	Παραγγελίες Λογαριασμοί & Γενικές Πληροφορίες
Παρασκευή, 24 Δεκ. 2010	09:00-21:00	09:00-21:00	-
Σάββατο, 25 Δεκ. 2010	09:00-21:00	-	-
Κυριακή, 26 Δεκ. 2010	09:00-24:00	09:00-17:00	-
Παρασκευή, 31 Δεκ. 2010	08:00-21:00	08:00-18:00	07:30-17:00
Σάββατο, 1η Ιαν. 2011	09:00-21:00	-	-
Πέμπτη, 6 Ιαν. 2011	09:00-24:00	09:00-24:00	-

Οι υπηρεσίες Πληροφοριών Καταλόγου Κύπρου 11892, Πληροφοριών Καταλόγου Εξωτερικού 11894 και Αναφορά Βλαβών 80 000197 θα λειτουργούν κανονικά όλες τις αργίες, καθ' όλο το 24ωρο.

Η Cyta σας εύχεται Καλά Χριστούγεννα!

cyta
Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΤ.32/2010

Γίνονται δεκτές προσφορές για:

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΤΙΤΛΙΣΜΟΥ

Οι σχετικές προδιαγραφές θα είναι διαθέσιμες από την Τετάρτη, 22 Δεκεμβρίου 2010, έναντι πληρωμής του μη επιστρεφόμενου ποσού που αναφέρεται πιο κάτω:

1. €40,00 πλέον ΦΠΑ με πληρωμή σε μετρητά ή με επιταγή για δύο πλήρη σετ σε έντυπη μορφή από τα ακόλουθα Cytashop:
Λευκωσία - Οδός Νάξου 5, Λυκαβητός
- Οδός 28ης Οκτωβρίου 1, Έγκωμη
Λεμεσός - Οδός Αθηνών 89
Λάρνακα - Οδός Ζήνωνος Πιερίδη 7
Πάφο - Λεωφόρος Γρίβα Διγενή 11
Αμμόχωστος - Λεωφόρος Ελευθερίας 124, Δερύνεια

2. €20,00 πλέον ΦΠΑ με πληρωμή με πιστωτική κάρτα για προδιαγραφή σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα http://www.cyta-tenders.cytanet.com.cy

Σύντομη περιγραφή του διαγωνισμού διατίθεται δωρεάν στην πιο πάνω ιστοσελίδα.
Οι προσφορές πρέπει να κατατεθούν κλειστές στη θυρίδα προσφορών που βρίσκεται στο ισόγειο των Κεντρικών Γραφείων της Cyta, Οδός Τηλεπικοινωνιών, Στρόβολος, Λευκωσία, μέχρι τις 10:00πμ της Παρασκευής, 28 Ιανουαρίου 2011.

Η Cyta δεν είναι υποχρεωμένη να αποδεχθεί τη χαμηλότερη ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

Τον Μάρτιο η μελέτη για την αξία της Αμμοχώστου

Θα δοθούν απαντήσεις στο χάσμα εκτιμήσεων μεταξύ ΕΔΑΔ - ιδιωτών

ΕΡΑ

«Σκοπός της μελέτης είναι να καθοριστούν οι αξίες των κατεχόμενων περιοχών κατά το 1974, καθώς επίσης τα ενοίκια και οι ετήσιες αυξήσεις που δικαιολογούνται να υιοθετούνται από τότε μέχρι σήμερα», αναφέρει η κ. Τουμάζου.

Συνέντευξη στον **ΑΝΔΡΕΑ ΚΩΣΤΟΥΡΗ**

Τις λύσεις που θα δώσει η μελέτη για την αξία της γης που βρίσκεται στην κλειστή περιοχή της Αμμοχώστου, τον χρόνο διεκπεραίωσης της μελέτης αλλά και τα πλάνα για έρευνες που αφορούν ολόκληρη την κατεχόμενη Κύπρο, αποκαλύπτει η περιφερειακή διευθύντρια του RICS Κύπρου και Ελλάδας, Λιάνα Τουμάζου.

-Αρχικά, πείτε μας από πού προέκυψε η απόφαση διεξαγωγής μελέτης εκτίμησης για την αξία της γης στην περίκλειστη πόλη της Αμμοχώστου.

Σκοπός της μελέτης είναι να καθοριστούν οι αξίες των κατεχόμενων περιοχών κατά το 1974, καθώς επίσης τα ενοίκια και οι ετήσιες αυξήσεις που δικαιολογούνται να υιοθετούνται από τότε μέχρι σήμερα. Πιστεύουμε ότι είναι μία μελέτη που έπρεπε να είχε γίνει πριν από πολλά χρόνια. Η πρωτοβουλία μας αυτή ξεκίνησε από τις τελευταίες αποφάσεις του ΕΔΑΔ, όπου διαπιστώθηκε ένα κενό στις αγοραίες αξίες και ετήσιες αυξήσεις που είχαν υιοθετηθεί, με το δικαιολογητικό ότι δεν υπήρχαν επαρκή συγκριτικά στοιχεία.

Με την πρωτοβουλία μας αυτή και καθότι η μελέτη θα φέρει την υπογραφή ενός παγκόσμια αναγνωρισμένου επαγγελματικού σώματος όπως είναι το RICS, πιστεύουμε ότι δεν υπάρχει χώρος αμφισβήτησης του αποτελέσματος.

-Τι θα προσφέρουν τα αποτελέσματα της έρευνας;

Σκοπός της μελέτης είναι να καθοριστούν οι αξίες των κατεχόμενων περιοχών κατά το 1974, καθώς επίσης τα ενοίκια και οι ετήσιες αυξήσεις που δικαιολογούνται να υιοθετούνται από τότε μέχρι σήμερα.

-Πόσος χρόνος θα χρειαστεί και για πόση ακίνητη περιουσία θα γίνει η έρευνα;

Έχουμε βάλει σαν στόχο να ολοκληρώσουμε τη μελέτη μας τον Μάρτιο 2011, αλλά πολλά θα εξαρτηθούν από τα στοιχεία που θα μαζέψουμε και από το πόσο σύντομα θα μαζέψουμε αυτά τα στοιχεία.

Για μια εκτίμηση συνυπολογίζεται αξία κοντινών ακινήτων, πράξεων που έγιναν πρόσφατα αλλά και τι υπηρεσίες, όπως οδικό δίκτυο, βρίσκονται κοντά.

-Στην περίπτωση της Αμμοχώστου, με ποια κριτήρια μπορεί να εκπονηθεί μελέτη εκτίμησης;

Αρχικά θα γίνει συλλογή των τίτλων ιδιοκτησίας/αγοραπωλητήρια/ ενοικιαστήρια. Θα ελεγχθούν για τα στοιχεία που περιέχουν και κατά πόσο μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Ακολούθως θα γίνει καταγραφή τους μέσα σε ένα database για ανάλυση. Θα περαστούν στους κτηματολογικούς χάρτες και ακολούθως θα αρχίσει να γίνεται η ταξινόμησή τους σε ομάδες για να εξαχθούν τα αποτελέσματα.

Παράλληλα θα αρχίσει και η μελέτη για την οικονομετρική μελέτη, η οποία θα αναλύσει όλα τα στοιχεία για να εξαχθούν ετήσιες αυξήσεις από το 1965 (κατά προτίμηση) μέχρι και το 1974. Για την περίοδο από το 1974 μέχρι σήμερα θα γίνουν συγκρίσεις με άλλες περιοχές της ελεύθερης Κύπρου αλλά και με άλλες πόλεις (συγκρίσιμες με τα κυπριακά δεδομένα) για να εξαχθούν οι ετήσιες αυξήσεις.

-Πόσο θα κοστίσει η εν λόγω μελέτη εκτίμησης στο RICS;

Το επιστημονικό μέρος της μελέτης θα εκπονηθεί από τα μέλη μας, Chartered Surveyors και εκπαιδευόμενους, σε εθελοντική βάση. Τα υπόλοιπα έξοδα

«Από το 1974 μέχρι σήμερα θα γίνουν συγκρίσεις με περιοχές της ελεύθερης Κύπρου»

θα εξαρτηθούν από τον χρόνο και το είδος των πληροφοριών που θα μαζέψουμε και θα καλυφθούν από το RICS και από εισφορές των μελών του ΕΒΕ Αμμοχώστου που στηρίζει τη μελέτη.

-Υπάρχουν σκέψεις για αντίστοιχες μελέτες και για άλλες περιοχές της Κύπρου που βρίσκονται στα κατεχόμενα;

Δεδομένου ότι θα εξασφαλιστούν ικανοποιητικά στοιχεία για να γίνει η αρχική μελέτη, τότε σκοπός μας είναι να γίνει για όλες τις κατεχόμενες περιοχές. Πιστεύουμε ότι όταν γίνει η μελέτη της περιφραγμένης πόλης της Αμμοχώστου τότε θα είναι εύκολος και ο καθορισμός των αξιών και στις υπόλοιπες περιοχές.

- Και γιατί επιλέχθηκε η κλειστή περιοχή της Αμμοχώστου και όχι οποιαδήποτε άλλη περιοχή που βρίσκεται στα κατεχόμενα;

Γιατί είναι συγκεκριμένη προκαθορισμένη περιοχή και μπορεί ευκολότερα να διαχωριστεί σε ζώνες. Είναι περιοχή στην οποία υπήρχαν πολεοδομικά δεδομένα κατά την εν λόγω περίοδο, δεν έχει αλλάξει η χρήση των ακινήτων σε αυτή την περιοχή, ενώ υπήρχε έντονη επιχειρηματική δραστηριότητα κατά το 1974, οπότε και στοιχεία.

Αξιοποίηση ελληνικών ακινήτων για ρευστότητα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

«Σχολάζουσα» θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η ακίνητη περιουσία αρκετών εισηγμένων εταιρειών, οι οποίες, υπό το φάσμα της οικονομικής κρίσης, διαπιστώνουν ότι η αξιοποίηση ή εκμετάλλευση των ακινήτων τους, προς άντληση ρευστότητας, μάλλον θα πρέπει να αναβληθεί για αργότερα.

Η κρίση έχει πλήξει και την αγορά ακινήτων, ενώ οι επενδυτές, που διαθέτουν την απαιτούμενη ρευστότητα, επιδιώκουν να αποκτήσουν ακίνητα με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος, σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και κάτω από την αντικειμενική αξία. Ο στόχος τους βέβαια είναι προφανής. Επιχειρούν να εκμεταλλευτούν τη συγκυρία και ιδίως την ανάγκη πολλών επιχειρήσεων για αυξημένη ρευστότητα, καθώς η πρόσβαση στην τραπεζική χρηματοδότηση παραμένει δυσχερής για όλο και μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων.

Επενδυτές με ρευστότητα επιδιώκουν να αποκτήσουν ακίνητα σε χαμηλές τιμές, εκμεταλλευόμενοι τις δυσχέρειες των επιχειρήσεων

ΕΡΑ

Για διαφορετικούς λόγους παραμένει αδρανής η προσπάθεια αξιοποίησης της τεράστιας ακίνητης περιουσίας δημόσιων οργανισμών, όπως η ΔΕΗ, ο ΟΣΕ και ο ΟΤΕ.

Πωλητήρια

Πριν από λίγες ημέρες, η ΑΓΕΤ Ηρακλής ανακοίνωσε, μέσω καταχώρισης, τη διεξαγωγή διεθνούς διαγωνισμού για την απευθείας πώληση των κεντρικών της γραφείων στη Λυκόβρυση, μαζί με το σχετικό οικόπεδο των 29 στρεμμάτων. Είχε προηγηθεί μια ακόμη προσπάθεια, χωρίς επιτυχία. Η εταιρεία, μετά την πώληση, δεν προτίθεται να παραμείνει ως χρήστης/ενοικιαστής των γραφείων, γεγονός το οποίο δεν ευνοεί, μάλλον, την ολοκλήρωση του project.

Αλλες εταιρείες, όπως πρόσφατα η κατασκευαστική εταιρεία ΒΙΟΤΕΡ, κινούνται στην αγορά, αξιοποιώντας τη μέθοδο του sale & leaseback. Η εν λόγω, η οποία αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας, όπως άλλωστε η συντριπτική πλειοψηφία των εταιρειών του κλάδου, προχώρησε πρόσφατα σε σύναψη συμφωνίας χρηματοδοτικής μίσθωσης (sale & lease back) ύψους 13,5 εκατ. ευρώ, για τρία από τα πέντε κτίρια του γραφειακού συγκροτήματος που έχει ανεγείρει στον Αγιο Στέφανο.

Ο όμιλος Βιοχάλκο, από την πλευρά του, έχει εκμεταλλευτεί την έκτασή της, επί της Λ. Κηφισού. Συγκεκριμένα, ήδη εδώ και αρκετούς μήνες λειτουργεί ΙΚΕΑ στο οικόπεδο, ενώ τον προσεχή Μάρτιο προβλέπεται να εγκαινιαστεί, ακριβώς δίπλα στο εν λόγω κατάστημα κι ένα νέο εμπορικό κέντρο, του Ομίλου Βιοχάλκο, συνολικής επιφάνειας 20.000 τ.μ. Μάλιστα, πριν από μερικές εβδομάδες η εταιρεία γνωστοποίησε ότι έχει ήδη υπογράψει συμφωνίες για τη μίσθωση του 70% των καταστημάτων. Σημειωτέον ότι ο νέος αυτός εμπορικός πόλος θα προσφέρει δωρεάν χώρο στάθμευσης 2.500 θέσεων.

Κάπου εδώ σταματούν οι κινήσεις που έχουν στεφθεί με επιτυχία και αρχίζουν οι «περιπέτειες». Πριν από τέσσερα περίπου χρόνια, η S&B Βιομηχανικά Ορυκτά είχε δηλώσει ότι εξετάζει τρόπους τουριστικής αξιοποίησης ακινήτων, τα οποία διαθέτει στη Μήλο. Ωστόσο η κρίση, αλλά κυρίως τα σοβαρά γραφειοκρατικά εμπόδια έχουν «παγώσει» κάθε εξέλιξη.

Η περιοχή του Βοτανικού έχει εξελιχθεί σε «μαύρη τρύπα» και για μια σειρά εταιρειών, πέραν της γνωστής υπόθεσης της Μπ. Βωβός και της άκαρπης μέχρι στιγμής προσπάθειας να ολοκληρώσει το προωθούμενο εμπορικό της κέντρο. Αν και η σχετική νομοθετική ρύθμιση αναμένεται να ψηφιστεί τις επόμενες εβδομάδες, είναι σαφές ότι θα γίνει νέα προσφυγή από την Επιτροπή Πολιτών για την προστασία του Ελαιώνα, αν και η εισηγμένη επικαλείται το Προεδρικό Διάταγμα που θα ακολουθήσει την ψήφιση της τροπολογίας, το οποίο και αναφέρει ότι θα λειτουργήσει ως «νομική ασπίδα».

Εκτός όμως από την Μπ. Βωβός, στην περιοχή έχουν αγοράσει οικόπεδα εταιρείες, όπως η Αγροτικός Οίκος Σπύρου, η Cardico και η Π. Πετρόπουλος, αναμένοντας την κεφαλαιοποίηση των σχετικών υπεραξιών. Οπως όλα δείχνουν, πάντως, αυτή η αναμονή τους θα συνεχιστεί, ιδίως υπό τις παρούσες συνθήκες της αγοράς ακινήτων.

Δημόσια ακίνητα

Για διαφορετικούς λόγους παραμένει αδρανής η προσπάθεια αξιοποίησης της τεράστιας ακίνητης περιουσίας δημόσιων οργανισμών, όπως η ΔΕΗ, ο ΟΣΕ και ο ΟΤΕ. Στην περίπτωση της πρώτης ήδη από το 2004 υπήρχαν κινήσεις αρχικά για την καταγραφή και εν συνεχεία για την αξιοποίηση των ακινήτων της. Μάλιστα είχε προσληφθεί και σύμβουλος για τον σκοπό αυτό. Μέχρι σήμερα καμία κίνηση δεν έχει προχωρήσει. Στην περίπτωση του ΟΣΕ, η θυγατρική ΓΑΙΑΟΣΕ που συστάθηκε προχώρησε κάποιες περιπτώσεις ακινήτων, ενώ συνέβαλε στον σταδιακό εξορθολογισμό του χαρτοφυλακίου των ακινήτων της ΔΕΚΟ που βρίσκεται αυτήν την περίοδο στην επικαιρότητα. Ωστόσο, το μεγαλύτερο τμήμα της περιουσίας του ΟΣΕ, που σημειωτέον συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε μεγαλύτερων ιδιοκτητών ακινήτων της χώρας, δεν έχει μέχρι σήμερα αξιοποιηθεί.

Οσον αφορά τέλος τον ΟΤΕ, η θυγατρική ΟΤΕEstate έχει αναλάβει τη διαχείριση των ακινήτων του, προχωρώντας στην αξιοποίηση κάποιων εμπορικά πρόσφορων οικοπέδων και περιορίζοντας τον αριθμό των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων. Ωστόσο, το αρχικό σχέδιο που ήθελε την εταιρεία να μετατρέπεται σε Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (ΑΕΕΑΠ) παραμένει μέχρι σήμερα μετέωρο.

ΑΡΘΡΟ *του* **ΑΝΤΩΝΗ ΛΟΪΖΟΥ**

Ζητείται πολιτικό θάρρος

Δεν είμεθα οι μόνοι όταν ζητούμε από τα πολιτικά κόμματα να δείξουν εκείνο το πολιτικό θάρρος για συναίνεση για τα μέτρα, προς έξοδο από τη δύσκολη οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η Κύπρος. Είναι επίσης δεδομένο ότι ο πρώτος παθών σε αυτήν την πρωτόγνωρη για την κυπριακή οικονομία κατάσταση είναι ο τομέας των ακινήτων. Ένας τομέας ο οποίος προσέφερε πολύ περισσότερα από τον τουρισμό τα τελευταία οκτώ χρόνια, με ευεργετηθέντες εκτός του κράτους και των επιχειρηματιών ανάπτυξης ακινήτων.

Υπάρχουν λοιπόν 26.000 άνεργοι εκ των οποίων οι πλείστοι προερχόμενοι από την οικοδομική βιομηχανία. Εταιρείες ανάπτυξης όλων των μεγεθών έχουν πρόβλημα ρευστότητας και υπεργολάβοι βρίσκονται σε κατάσταση απόγνωσης. Κατά προέκταση μεσιτικά, αρχιτεκτονικά, τεχνικά γραφεία βρίσκονται σε επιχειρηματική ύφεση και στη χειρότερη μοίρα από πλευράς των επαγγελματιών ακινήτων είναι οι κτηματομεσίτες.

Σε τέτοιες περιπτώσεις δεν θα έπρεπε όλα τα κόμματα να συστρατευθούν σε κοινό μέτωπο προς όφελος της οικονομίας; Δεν θα πρέπει να διδαχθούμε και από τα «καλά» διδάγματα της Ελλάδας (ίδε Μπακογιάννη εναντίον Σαμαρά), ίδε Ιρλανδία με αντιπολίτευση και πιο πρόσφατα την συναίνεση των κομμάτων της Πορτογαλίας. Εδώ λοιπόν, τα συγκυβερνώντα κόμματα έφθασαν στα πρόθυρα διαζυγίου προ της συμφωνίας και μετά, αφού συμφώνησαν σε κάποια ελάχιστα και επουσιώδη για τον απλό πολίτη μέτρα, εξεγέρθηκε η αντιπολίτευση, όχι τόσο διότι προσφέρει ιδιαίτερα εναλλακτικές και αποτελεσματικές λύσεις και με λεπτομέρεια εφαρμογής, αλλά μόνο και μόνο για αντιπολιτευτικούς σκοπούς. Και αυτό το εκμεταλλεύθηκαν οι συντεχνίες των παχουλών μισθών και ακόμη πιο παχουλών συντάξεων στο Δημόσιο για να αρχίσουν τις απαιτήσεις.

Στο γραφείο το δικό μας, που έχει τα τρωτά του σημεία ασφαλώς, όταν ένας υπάλληλος δεν παράγει, του υποδεικνύεται η «έξοδος φιλίας» (όπως την ονομάζουμε). Λοιπόν αναμένουμε από την Πολεοδομία για τέσσερεις υποθέσεις απάντηση εδώ και πολλά έτη (τρία χρόνια για υπόθεση μας στις Πλάτρες, πέντε χρόνια για υπόθεση στο Παραλίμνι, δύο χρόνια για υπόθεση στον Πρωταρά), χωρίς όμως να υποδεικνύεται για τους αρμόδιους η έξοδος φιλίας (με τις χιλιάδες ευρώ συνοδευτικές αποζημιώσεις). Χωρίς να εμπλακόμεθα σε πολιτική κατάσταση, είμεθα πεπεισμένοι ότι η μεγάλη «σιωπηλή πλειοψηφία» των ψηφοφόρων δεν κατευθύνεται από προϊστορικές πολιτικά ρίζες, αλλά από άτομα που προσελκύονται από εκείνους τους αποφασιστικούς πολιτικούς που κάνουν κατά καιρούς υπερβάσεις για το καλό του τόπου. Εδώ σχεδόν πνιγόμεθα αγαπητοί μας αναγνώστες και η αμνηστία των οικοδομών δεν ψηφίζεται, το αναμενόμενο προ τεσσάρων ετών νομοσχέδιο για την απόσυρση των τουριστικών κλινών αναμένει την ψήφισή του, η επιβολή του 1% στον εταιρικό φόρο έγινε μεγάλο θέμα στην Κύπρο την ίδια στιγμή που στην Ιρλανδία με φόρο στο 12% πιέζονται από την Ε.Ε. για αύξηση στο 15% ούτως ώστε να δοθεί η βοήθεια του ΔΝΤ. Πού είναι ο πατριωτισμός των πολιτικών ατόμων σε μια μικρή ιδιαίτερα οικονομία; Χρειαζόμεθα μια τολμηρή συμφωνία υπέρβασης από όλους, μια «συμφωνία των γενναίων» όπως έλεγε ο Αράφατ, όταν άρχισε τις συνομιλίες με το Ισραήλ. Υπάρχουν όμως οι γενναίοι αυτοί στον πολιτικό κόσμο της Κύπρου;

Παρατηρούμε κάποιους βουλευτές από διάφορες παρατάξεις που έχουν ξεκάθαρες ιδέες και να είναι διαβασμένοι, ενώ η υπεροψία που επικρατεί από αδιάβαστους βουλευτές, είναι δίδαγμα προς αποφυγή για τους νέους. Σε αυτό το κράτος ολοένα μας εμπεδώνεται η πεποίηση ότι ίσως να είναι καλύτερο ένα σύστημα της οριζόντιας ψηφοφορίας, στο οποίο να εκλέγονται οι «καλύτεροι» και ανεξάρτητοι, παρά η κάθετη ψηφοφορία η οποία είναι αντιπαραγωγική και στην οποία οι οκνηροί βουλευτές καλύπτονται από τους υπόλοιπους δραστήριους του ιδίου κόμματος. Θα δυσκολέψει μεν τα κόμματα της μίας γραμμής, αλλά μήπως έχουμε λάθος σύστημα σε αυτούς τους οικονομικά δύσκολους καιρούς; Η οικονομία της Κύπρου είναι υπεράνω από όλα (εκτός ασφαλώς του πολιτικού προβλήματος) και χρειαζόμεθα μια εξ' αρχής συζήτηση για ένα καλύτερο μέλλον για τις νέες γενιές που θα μας διαδεχθούν. Υπάρχει όμως τέτοια θέληση; Δεν το νομίζουμε.

Ο κ. Αντώνης Λοΐζου είναι μέλος του RICS.

Γιατί όλοι στρέφονται στο sale and lease back

Αύξηση των συμβάσεων sale and lease back ακινήτων αλλά και κινητών διαπιστώνεται εφέτος στην αγορά της χρηματοδοτικής μίσθωσης. Και τούτο γιατί, εν μέσω κρίσης, οι επιχειρήσεις παρουσιάζουν έλλειμμα ρευστότητας, το οποίο καλύπτουν πουλώντας και επαναμισθώνοντας (sale and lease back) τα πάγιά τους. «Δεδομένης της ύφεσης οι νέες επενδύσεις έχουν μειωθεί κατά πολύ, ενώ αντιστρόφως ανάλογη είναι η αύξηση της ζήτησης για sale and lease back. Αν και δεν είναι εύκολο να καταμετρηθεί το ποσοστό ανόδου του προϊόντος, η αίσθηση που υπάρχει είναι ότι 7 στις 10 αιτήσεις πελατών γίνονται γι' αυτόν τον σκοπό, αλλά αφορούν, κυρίως, κινητό εξοπλισμό», αναφέρει στην «Κ» ο κ. Ιωάννης Κλοκίδης, πρόεδρος της Ενωσης Εταιρειών Χρηματοδοτικής Μίσθωσης και διευθύνων σύμβουλος της Probank Leasing.

Ενδεικτικό της αντιστροφής της τάσης είναι ότι μέχρι πριν από 3 χρόνια, το ποσοστό που αντιπροσώπευε το sale and lease back μηχανημάτων, επί του συνολικού τζίρου των εταιρειών leasing, ήταν σημαντικά μικρότερο του 10%. Η εικόνα εφέτος άλλαξε. Ωστόσο, «παρά τη γενικότερη κρίση στην αγορά του leasing, οι εταιρείες του κλάδου δεν έχουν χαλαρώσει τα πιστωτικά κριτήρια, καθώς πρώτο μέλημα, όλων ανεξαιρέτως των εταιρειών του κλάδου, είναι η διατήρηση ενός υγιούς χαρτοφυλακίου και όχι η αύξηση του τζίρου», επισημαίνει ο κ. Κλοκίδης.

Η έντονη κινητικότητα στο sale and lease back κινητού εξοπλισμού δημιουργεί ένα επιπλέον ερώτημα: Δεδομένου ότι η απαξίωση αλλά και η παλαίωσή του γίνεται πολύ γρηγορότερα συγκριτικά με τα ακίνητα, πώς προστατεύονται οι εταιρείες leasing που θα υπογράψουν τέτοιες συμβάσεις; Παράγοντες του κλάδου αναφέρουν ότι στο μηνιαίο μίσθωμα έχουν συνυπολογισθεί όλες αυτές οι παράμετροι, όπως επίσης έχει υπολογισθεί και η διάρκεια ζωής των αντικειμένων του lease back. Ετσι, διαμορφώνεται τόσο η χρονική διάρκεια της σύμβασης όσο και το κόστος. Πρακτικά το μίσθωμα διαμορφώνεται ως εξής: Το επιτόκιο -που είναι διαπραγματεύσιμο- αποτελεί συνάρτηση της διάρκειας της σύμβασης και της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ